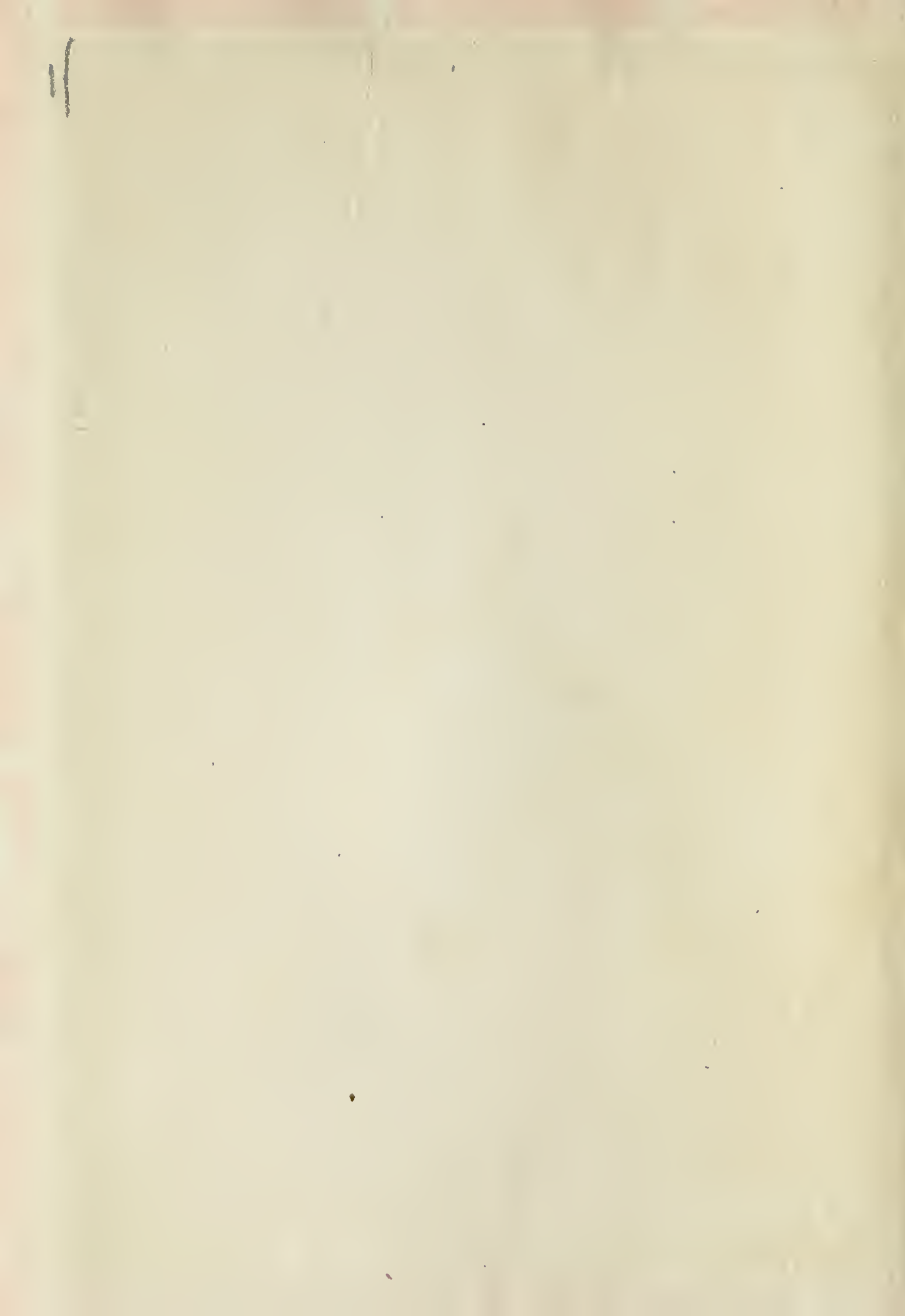

3 1761 04667263 0

Leabhraichean
an
T-Seann Tiomnaidh:

Lebhiticus agus Aireamh,
agus
Deuteronomi.

Aireamh II.

TREAS LEABHAR MHAOIS,

D'AN AINM

LEBHITICUS.

CAIB. I.

3 *Iobairtean-loisgte de'n bhuar,* 10 *de na treud-aibh,* 14 *agus a dh'eunlaith.*

AGUS ghairm an Tighearn' air Maois,
agus labhair e ris á pàilliun a'
choimhthionail[b], ag ràdh,
2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair
riu, Ma bheir duine *sam bith* agaibh tabh-
artas a dh'ionnsuidh an Tighearna[c], bheir
sibh 'ur tabhartas de'n spréidh, *eadhon*
de'n bhuar agus de'n treud.
3 Ma *bhitheas* a thabhartas de'n bhuar 'n
a ìobairt-loisgte, thugadh e seachad *beath-
ach* firionn gun ghaoid[d]: aig dorus pàill-
iuin a' choimhthionail bheir e seachad e d'a
shaor thoil féin, an làthair an Tighearn'.
4 Agus cuiridh e a làmh air ceann na
h-ìobairt-loisgte[f]: agus gabhar air a shon
i[g], a dheanamh réite air a shon[h].
5 Agus marbhaidh e an tarbh òg an làth-
air an Tighearn': agus bheir na sagairt,
mic Aaroin, leo an fhuil, agus crathaidh
iad an fhuil[j] mu'n cuairt air an altair, a
tha aig dorus pàilliuin a' choimhthionail.
6 Agus fionnaidh e an ìobairt-loisgte,
agus gearraidh e i 'n a mìribh.
7 Agus cuiridh mic Aaroin an t-sagairt
teine air an altair, agus leagaidh iad fiodh
ann an ordugh air an teine.
8 Agus leagaidh na sagairt, mic Aaroin,
na mìrean, an ceann, agus an t-saill, ann
an ordugh air an fhiodh a *tha* air an
teine, a *tha* air an altair.
9 Ach a mhionach agus a chosan nigh-
idh e ann an uisge: agus loisgidh an sagart
an t-iomlan air an altair, mar ìobairt-
loisgte, tabhartas a bheirear suas le teine,
a dh'fhàile cùbhraidh[m] do'n Tighearn'.
10 Agus ma's ann de na treudaibh a
bhitheas a thabhartas, *eadhon* de na caor-
aich, no de na gabhraibh, chum ìobairt-
loisgte, 'n a *bheathach* firionn gun ghaoid
bheir e leis e.
11 Agus marbhaidh se e aig taobh na
h-altarach mu thuath[n] ann an làthair an
Tighearn': agus crathaidh na sagairt, mic
Aaroin, 'fhuil air an altair mu'n cuairt.
12 Agus gearraidh e 'n a mhìribh e,
maille r'a cheann agus r'a shaill; agus
cuiridh an sagart iad ann an ordugh air
an fhiodh a *tha* air an teine, a *tha* air an
altair.
13 Ach nighidh e am mionach agus na
cosan le uisge; agus bheir an sagart leis
an t-iomlan, agus loisgidh e air an altair
e, mar ìobairt-loisgte, tabhartas a bheir-
ear suas le teine, a dh'fhàile cùbhraidh
do'n Tighearn'.
14 Agus ma's ann a dh'eunlaith *a bhith-
eas* a thabhartas do'n Tighearna *chum*
ìobairt-loisgte, an sin bheir e a thabhartas
de thurturaibh[a], no de cholumain òga.
15 Agus bheir an sagart e chum na h-al-
tarach, agus snìomhaidh e a cheann deth,
agus loisgidh e air an altair e; agus fàisgear
a mach 'fhuil air taobh na h-altarach.
16 Agus spìonaidh e a gheuban as
maille r'a chlòimh, agus tilgidh e làimh
ris an altair e, air an taobh an ear, a
dh'àite na luatha.
17 Agus sgoiltidh e maille r'a sgiath-
aibh e, *ach* cha roinn e o 'chéile e[e]: agus
loisgidh an sagart e air an altair, air an
fhiodh a *tha* air an teine, mar ìobairt-
loisgte, tabhartas a bheirear suas le teine,
a dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearna[i].

CAIB. II.

1 *An tabhartas-bìdh de phlùr mìn maille ri olaidh agus ri tùis.* 12 *Tabhartas ceud-thoraidh gach bliadhna.* 13 *Bheirear seachad gach tabhartas-bìdh le salann.*

AGUS an uair a bheir neach air bith
tabhartas-bìdh do'n Tighearna[k],
bithidh a thabhartas *de* phlùr mìn: agus
dòirtidh e oladh air, agus cuiridh e tùis air:
2 Agus bheir se e gu mic Aaroin, na
sagartan, agus gabhaidh e as làn a dhùirn
d'a phlùr, agus d'a olaidh, maille r'a thùis
uile; agus loisgidh an sagart a chuimh-
neachan air an altair[l], *gu bhi* 'n a thabh-
artas air a thoirt suas le teine, a dh'fhàile
cùbhraidh do'n Tighearn'.
3 Agus fuigheall an tabhartais-bhìdh,
is le Aaron agus le 'mhic *e*: *is* ni ro
naomh e de thabhartais an Tighearn'
air an toirt suas le teine.
4 Agus ma bheir thu seachad tabhart-
as-bìdh air a dheasachadh 's an àmhuinn,
is breacagan neo-ghoirtichte de phlùr mìn
measgta le olaidh a *bhitheas ann*, no dèar-
nagan neo-ghoirtichte[o], ungta le olaidh.
5 Agus ma's tabhartas-bìdh *air a dheas-
achadh* ann an aghann *a bhitheas* a' d'
thabhartas, bithidh e *de* phlùr mìn neo-
ghoirtichte, measgta le olaidh.
6 Roinnidh tu e 'n a mhìribh, agus
dòirtidh tu oladh air: *is* tabhartas-bìdh
a tha ann.
7 Agus ma *bhitheas* do thabhartas 'n a
thabhartas-bìdh o'n aghann-ròstaidh,
nithear e de phlùr mìn le olaidh.
8 Agus bheir thu 'n tabhartas-bìdh, a

B.C. 1490.

a caib. 5. 7; 12. 8; Luc. 2. 24
b Ecs. 19. 3; Air. 12. 4, 5
c caib. 22. 18
d caib. 3. 1; 22. 20, 21; Ecs. 12. 5; Deut. 15. 21; Mal. 1. 14; Luc. 1. 35; Eoin 1. 36; Eph. 5. 27; Eabh. 9. 14; 1 Pead. 1. 19
e Gen. 15. 10
f caib. 3. 2, 8, 13; 4. 15; 8. 14, 22; 16. 21; Ecs. 29. 10, 15, 19
g caib. 22. 21, 27; Isa. 56. 7
h caib. 4. 20, 26; 9. 7; 16. 24; Air. 15. 25; 2 Each. 29. 23, 24; Eabh. 10. 4; 1 Eoin 2. 2
i rann. 9, 13
j caib. 3. 8; 2 Each. 35. 11; Isa. 52. 15; Eabh. 12. 24
k caib. 6. 14; 9. 17; Air. 15. 4
l rann 9; caib. 5. 12; 24. 7
m Gen. 8. 21; Ecs. 20. 28, 41; Eph. 5. 2; Phil. 4. 18
n Ecs. 40. 22; Ese. 8. 5
o Ecs. 29. 2

nithear de na nithibh so, chum an Tigh-
earn': agus an uair a thaisbeanar do'n
t-sagart e, bheir se e chum na h-altarach.
9 Agus gabhaidh an sagart as an tabh-
artas-bhìdh cuimhneachan[a] dheth, agus
loisgidh se *e* air an altair: *is* tabhartas
a th'ann air a thoirt suas le teine, a
dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearn'.
10 Agus an ni a dh'fhàgar de'n tabh-
artas-bhìdh, *is le* Aaron agus *le* 'mhic *e*;
tha e 'n a ni ro naomh de thabhartais an
Tighearn' air an toirt suas le teine.
11 Cha deanar tabhartas-bìdh sam
bith, a bheir sibh a dh'ionnsuidh an
Tighearna, le taois ghoirt[e]; oir cha loisg
sibh a' bheag de thaois ghoirt, no de
mhil, ann an tabhartais an Tighearn' a
bheirear suas le teine.
12 A thaobh tabhartais a' cheud tor-
aidh[g], bheir sibh seachad e do'n Tigh-
earn': ach cha loisgear air an altair e
chum fàile chùbhraidh.
13 Agus gach tabhartas-bìdh a bheir
thu leat, ni thu blasda le salann[h]: cha
mhò a leigeas tu le salann coimhcheang-
ail do Dhé 'bhi dh'easbhuidh air do thabh-
artas-bìdh: le d' thabhartais uile bheir
thu seachad salann.
14 Agus ma bheir thu seachad tabhart-
as-bìdh de d' cheud-thoradh do'n Tigh-
earna, bheir thu seachad mar an tabhart-
as-bìdh de d' cheud-thoradh, diasan glasa
a dh'arbhar cruaidhichte leis an teine,
eadhon sìol buailte as na diasaibh ùra[k].
15 Agus cuiridh tu oladh air, agus
leagaidh tu tùis air: is tabhartas-bìdh e.
16 Agus loisgidh an sagart a chuimh-
neachan, cuid d'a arbhar buailte, agus
cuid d'a olaidh, maille r'a thùis uile: *is*
tabhartas *e* a bheirear suas le teine do'n
Tighearna.

CAIB. III.

1 *An tabhartas-sìth de'n bhuar,* 6 *de'n treud,* 7 *uan,* 12 *no gabhar, gun ghaoid.*

AGUS ma *bhitheas* a thabhartas *a*
chum ìobairt thabhartas-sìth[l], ma's
ann de'n bhuar a bheir e seachad *e*, ma's
firionn no boirionn *e*, bheir e seachad e
gun ghaoid[m] an làthair an Tighearn'.
2 Agus cuiridh e a làmh air ceann[n] a
thabhartais, agus marbhaidh se e aig
dorus pàilliuin a' choimhthionail: agus
crathaidh mic Aaroin, na sagartan, an
fhuil air an altair mu'n cuairt.
3 Agus bheir e seachad a dh'ìobairt
nan tabhartas-sìth, tabhartas a bheirear
suas le teine do'n Tighearn': an t-saill a
tha 'comhdachadh a' mhionaich[o], agus
an t-saill uile a *th'*air a' mhionach,
4 Agus an dà àra, agus an t-saill a *tha*
orra, a *tha* air an loch-'léin, agus an sgairt
a *tha* os ceann nan àinean; maille ris na
h-àirnibh, bheir e air falbh i.
5 Agus loisgidh mic Aaroin e air an
altair[q], air an ìobairt-loisgte, a *tha* air an
fhiodh a *th'*air an teine: *is* tabhartas *e* a

R.C. 1490.

[a] caib. 6. 15
[b] rann 1
[c] 1 Ri. 8. 62
[d] caib. 4. 4, 15, 24
[e] caib. 6. 17; Ecs. 12. 19, 20; Mat. 16. 11; Marc. 8. 15; Luc. 12. 1; 1 Cor. 5. 6-8
[f] Ecs. 29. 22
[g] caib. 23. 10, 11; Ecs. 22. 29
[h] Air. 18. 19; Esr. 7. 22; Ese. 43. 24; Marc. 9. 40
[i] rann 4
[j] caib. 21. 6, 22; Air. 28. 2; Ese. 44. 7; Mal. 1. 7, 12; 1 Cor. 10. 21
[k] 2 Ri. 4. 42
[l] caib. 7. 11, 29; 22. 21
[m] Air. 6. 14; Mal. 1. 8, 14; Eabh. 10. 22
[n] caib. 1. 4, 5; 8. 22; 16. 21; Ecs. 29. 10
[o] caib. 4. 8, 9; Ecs. 29. 10
[p] caib. 5. 15, 17; Air. 15. 22; Salm 19. 12; Eabh. 5. 2
[q] caib. 6. 12; 2 Each. 35. 14; Ese. 44. 15

bheirear suas le teine, a dh'fhàile cùbh-
raidh do'n Tighearn'.
6 Agus ma's ann *de* 'n treud *a* bhitheas
a thabhartas chum ìobairt thabhartas-
sìth do'n Tighearna, firionn no boirionn;
bheir e seachad e gun ghaoid[b].
7 Ma bheir e seachad uan mar a thabh-
artas, bheir e seachad e an làthair an
Tighearn'[c].
8 Agus cuiridh e a làmh air ceann[d] a
thabhartais, agus marbhaidh se e fa
chomhair pàilliuin a' choimhthionail:
agus crathaidh mic Aaroin 'fhuil air an
altair mu'n cuairt.
9 Agus bheir e seachad *cuid* a dh'ìob-
airt nan tabhartas-sìth, mar thabhartas
a bheirear suas le teine do'n Tighearn'; a
shaill[f] *agus* an t-earball uile, teann air a'
chnàimh-dhroma bheir e air falbh e;
agus an t-saill a tha 'còmhdachadh a'
mhionaich, agus an t-saill uile a *tha* air a'
mhionach.
10 Agus an dà àra, agus an t-saill a
tha orra, a *tha* làimh ris an loch-'léin,
agus an sgairt os ceann nan àinean[i];
maille ris na h-àirnibh, bheir e air falbh i.
11 Agus loisgidh an sagart e air an
altair; *is e* biadh an tabhartais[j] a bheir-
ear suas le teine do'n Tighearn'.
12 Agus ma's gabhar *a bhitheas* 'n a
thabhartas, bheir e seachad i an làthair
an Tighearn'.
13 Agus cuiridh e a làmh air a ceann,
agus marbhaidh e i fa chomhair pàilliuin
a' choimhthionail: agus crathaidh mic
Aaroin a fuil air an altair mu'n cuairt.
14 Agus bheir e seachad dhith a thabh-
artas, *eadhon* tabhartas a bheirear suas le
teine do'n Tighearn'; an t-saill a tha
'comhdachadh a' mhionaich, agus an t-saill
uile a *tha* air a' mhionach,
15 Agus an dà àra, agus an t-saill a *tha*
orra, a *tha* làimh ris an loch-'léin, agus
an sgairt os ceann nan àinean; maille
ris na h-àirnibh, bheir e air falbh i.
16 Agus loisgidh an sagart iad air an
altair: *is iad* biadh an tabhartais a bheir-
ear suas le teine, chum fàile chùbhraidh.
An t-saill uile *is* leis an Tighearna.
17 *Bithidh e* 'n a reachd bith-bhuan
do'r ginealachaibh air feadh 'ur n-àit-
eacha-còmhnuidh uile, nach ith sibh saill
no fuil sam bith.

CAIB. IV.

1 *Iobairt-pheacaidh an aineolais,* 3 *air son an t-sagairt,* 13 *air son a' choimhthionail,* 22 *air son uachdarain,* 27 *agus air son an t-sluaigh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh,
Ma pheacaicheas anam trid aineolais[p] an
aghaidh aoin sam bith a dh'àitheantaibh
an Tighearn', (*a thaobh* nithe nach bu
chòir a dheanamh,) agus gu-n dean e *ni*
an aghaidh aoin diubh;

3 Ma pheacaicheas an sagart a chaidh ungadh, a réir peacaidh an t-sluaigh; an sin thugadh e air son a pheacaidh a pheacaich e, tarbh òg gun ghaoid[a] a dh'ionnsuidh an Tighearna chum ìobairt-pheacaidh.

4 Agus bheir e an tarbh gu dorus pàilliuin a' choimhthionail[c] an làthair an Tighearn'; agus cuiridh e a làmh air ceann an tairbh, agus marbhaidh e 'n tarbh an làthair an Tighearn'.

5 Agus gabhaidh an sagart a chaidh ungadh[d] *cuid* a dh'fhuil an tairbh, agus bheir e i gu pàilliun a' choimhthionail.

6 Agus tumaidh an sagart a mheur 's an fhuil, agus crathaidh e *cuid* de'n fhuil[f] seachd uairean an làthair an Tighearna, fa chomhair roinn-bhrait an *ionaid* naoimh.

7 Agus cuiridh an sagart *cuid* de'n fhuil air adhaircibh altarach[i] na tùise cùbhraidh ann am fianuis an Tighearn', a *tha* ann am pàilliun a' choimhthionail; agus dòirtidh e fuil an tairbh uile aig bun altarach na h-ìobairt-loisgte[k], a *tha aig* dorus pàilliuin a' choimhthional.

8 Agus uile shaill tairbh na h-ìobairt-pheacaidh bheir e air falbh uaith; an t-saill a tha' còmhdachadh a' mhionaich, agus an t-saill uile a *tha* air a' mhionach.

9 Agus an dà àra, agus an t-saill a *tha* orra, a *tha* làimh ris an loch-'léin, agus an sgairt os ceann nan àirnean; maille ris na h-airnibh bheir e air falbh i,

10 Mar a thugadh air falbh i o tharbh ìobairt nan tabhartas-sìth; agus loisgidh an sagart iad air altair na h-ìobairt-loisgte.

11 Agus seiche an tairbh, agus 'fheòil uile, maille r'a cheann, agus maille r'a chosan, agus a mhionach, agus a ghaorr,

12 Eadhon an tarbh gu h-iomlan giùlainidh e mach an taobh a muigh de'n champ gu ionad glan, far an dòirtear a mach an luath, agus loisgidh e air an fhiodh e le teine[o]: far an dòirtear a mach an luath, loisgear e.

13 Agus ma pheacaicheas coimhthional Israeil uile trìd aineolais[r], agus gu bheil an ni folaichte o shùilibh a' chomhchruinneachaidh[t], agus gu-n d'rinn iad *ni-eigin an aghaidh* aoin sam bith a dh'àitheantaibh an Tighearn', *a thaobh nithe* nach bu chòir a dheanamh, agus gu bheil iad ciontach[v];

14 An uair a bhitheas am peacadh, a pheacaich iad 'n a aghaidh, aithnichte, an sin bheir an comhchruinneachadh seachad tarbh òg air son a' pheacaidh, agus bheir iad e fa chomhair pàilliuin a' choimhthionail.

15 Agus cuiridh seanairean a' choimhthionail an làmhan air ceann[y] an tairbh an làthair an Tighearn'; agus marbhar an tarbh an làthair an Tighearn'.

16 Agus bheir an sagart a chaidh ungadh *cuid* a dh'fhuil an tairbh[z] gu pàilliun a' choimhthionail.

B.C. 1490.

- a caib. 16. 6
- b rann 7
- c Ecs. 29. 10, 11
- d caib. 16. 14; Air. 19. 4
- e rann 3
- f caib. 14. 16, 27
- g Air. 15. 25; Dan. 9. 24; Ròm. 5. 11; Gal. 3. 13; Eabh. 2. 17; 10. 10, 12; 1 Eoin 1. 7; 2. 2; Tais. 1. 6
- h rann. 11, 12
- i caib. 8. 15; 9. 9; 16. 18; Ecs. 30. 1-10; Salm 118. 27
- j rann. 2, 13
- k caib. 5. 9
- l rann 14; caib. 5. 4
- m rann. 4, &c.; Isa. 53. 6
- n rann. 7, 30
- o Ecs. 29. 14; Air. 19. 5; Eabh. 13. 11
- p rann. 3, 5
- q rann 20; Air. 15. 28
- r Air. 15. 24; Ios. 7. 11; 1 Tim. 1. 13
- 1 *de'n t-sluagh chumanta*
- s Air. 15. 27
- t caib. 5. 2-4, 17
- u Air. 5. 6
- v Esr. 10. 19
- w rann 23
- x rann. 4, 24
- y caib. 1. 4
- z rann 5; Eabh. 9. 12-14

17 Agus tumaidh an sagart a mheur *ann an cuid* de'n fhuil, agus crathaidh e i seachd uairean an làthair an Tighearna, fa chomhair an roinn-bhrait.

18 Agus cuiridh e *cuid* de'n fhuil air adhaircibh na h-altarach[b] a *tha* ann am fianuis an Tighearn', a *tha* ann am pàilliun a' choimhthionail, agus dòirtidh e mach an fhuil uile aig bun altarach na h-ìobairt-loisgte, a *tha aig* dorus pàilliuin a' choimhthionail.

19 Agus bheir e air falbh a shaill uile uaith, agus loisgidh e *i* air an altair.

20 Agus ni e ris an tarbh mar a rinn e ri tarbh na h-ìobairt-pheacaidh[e], mar sin ni e ris: agus ni an sagart réite air an son[g], agus bheirear maitheanas dhoibh.

21 Agus bheir e mach an tarbh an taobh a muigh de'n champ, agus loisgidh se e mar a loisg e 'n ceud tarbh[h]: *is* ìobairt-pheacaidh e air son a' chomhchruinneachaidh.

22 'N uair a pheacaicheas uachdaran, agus a ni e *ni-eigin* trìd aineolais[j] an aghaidh aoin sam bith a dh'àitheantaibh an Tighearn' a Dhé, *a thaobh nithe* nach bu chòir a dheanamh, agus gu bheil e ciontach:

23 Ma thig a pheacadh, a pheacaich e, g'a fhios[l]; bheir e leis *mar* a thabhartas meann de na gabhraibh, *beathach* firionn gun ghaoid.

24 Agus cuiridh e a làmh air ceann[m] a' mhinn, agus marbhaidh se e 's an ionad anns am marbh iad an ìobairt-loisgte ann an làthair an Tighearn': *is* ìobairt-pheacaidh e.

25 Agus gabhaidh an sagart *cuid* a dh' fhuil na h-ìobairt-pheacaidh[n] le 'mheur, agus cuiridh e *i* air adhaircibh altarach na h-ìobairt-loisgte, agus dòirtidh e mach a fuil aig bun altarach na h-ìobairt-loisgte.

26 Agus loisgidh e a saill uile air an altair, mar *a loisgear* saill ìobairt nan tabhartas-sìth[p]: agus ni an sagart réite air a shon a thaobh a pheacaidh[q], agus maithear dha e.

27 Agus ma pheacaicheas aon neach de shluagh na dùthcha[1] trìd aineolais[s], an uair a tha e 'deanamh *ni-eigin an aghaidh* aoin sam bith a dh'àitheantaibh an Tighearn', *a thaobh nithe* nach bu chòir a dheanamh, agus gu bheil e ciontach[u]:

28 Ma thig a pheacadh, a pheacaich e g'a fhios[w]; an sin bheir e leis *mar* a thabhartas meann de na gabhraibh, *beathach* boirionn gun ghaoid, air son a pheacaidh a pheacaich e.

29 Agus cuiridh e a làmh air ceann[x] na h-ìobairt-pheacaidh, agus marbhaidh e an ìobairt-pheacaidh ann an ionad na h-ìobairt-loisgte.

30 Agus gabhaidh an sagart *cuid* d'a fuil le 'mheur, agus cuiridh e *i* air adhaircibh altarach na h-ìobairt-loisgte, agus dòirtidh e mach a fuil uile aig bun na h-altarach.

31 Agus bheir e aisde a saill uile[a], mar a bheirear an t-saill á ìobairt nan tabhartas-sìth; agus loisgidh an sagart *i* air an altair, a chum fàile chùbhraidh do'n Tighearn'[b]: agus ni an sagart réite air a shon, agus bheirear maitheanas dha.

32 Agus ma bheir e leis uan mar a thabhartas air son peacaidh, bheir e leis *uan* boirionn gun ghaoid[d].

33 Agus cuiridh e a làmh air ceann an tabhartais-pheacaidh, agus marbhaidh se e mar ìobairt-pheacaidh 's an ionad anns am marbh iad an ìobairt-loisgte.

34 Agus gabhaidh an sagart *cuid* a dh' fhuil na h-ìobairt-pheacaidh le 'mheur, agus cuiridh e *i* air adhaircibh altarach na h-ìobairt-loisgte, agus dòirtidh e mach a fuil uile aig bun na h-altarach.

35 Agus bheir e aisde a saill uile, mar a bheirear air falbh saill an uain o ìobairt nan tabhartas-sìth; agus loisgidh an sagart iad air an altair, a réir nan tabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearn'[i]: agus ni an sagart réite air a shon a thaobh a pheacaidh a rinn e[k], agus maithear dha e.

CAIB. V.

1 *A thaobh an ti a cheileas 'eòlas,* 2 *mu neach a bheanas ri ni sam bith neòghlan,* 4 *no a bheir mionnan.* 14 *An ìobairt-eusaontais air son peacachaidh ann an nithibh naomha an Tighearna,* 17 *agus air son pheacaidhean aineolais.*

AGUS ma pheacaicheas anam[m], agus gu-n cluinn e guth mionnachaidh[n], agus *gur* fianuis e, a chunnaic, no a's fiosrach air *a' chùis*, mur cuir e 'n céill *i*, an sin giùlainidh e a chionta[p]:

2 No ma bheanas anam ri ni sam bith neòghlan[q], ma's cairbh fiadh-bheathaich neòghloin *e*, no cairbh spréidhe neòghloin, no cairbh ni neòghloin a shnàigeas, agus e an-fhiosrach air; bithidh esan mar an ceudna neòghlan, agus ciontach[t]:

3 No ma bheanas e ri neòghloine duine[u], ge b'e air bith an neòghloine leis an salaichear duine, agus gu bheil e an-fhiosrach air; an uair is fios da e[w], an sin bithidh e ciontach:

4 No ma mhionnaicheas anam, ag ràdh le 'bhilibh[y] gu-n dean e olc, no gu-n dean e maith, ge b'e air bith e a labhras duine le mionnaibh, agus gu bheil e an-fhiosrach air; an uair is fios da *e*, an sin bithidh e ciontach ann an aon diubh sin.

5 Agus tachraidh, 'n uair a bhitheas e ciontach a dh'aon de na *nithibh* sin, gu-n aidich[b] e gu-n do pheacaich e 's an *ni* sin.

6 Agus bheir e leis 'ìobairt eusaontais a dh'ionnsuidh an Tighearn' air son a pheacaidh a pheacaich e, *beathach* boirionn o'n treud, uan, no meann o na gabhraibh, mar ìobairt-pheacaidh: agus ni an sagart réite air a shon a thaobh a pheacaidh.

7 Agus mur urrainn e uan a thoirt leis[c], an sin bheir e leis air son a choire a rinn e, dà thurtur, no dà choluman òg, a dh'ionnsuidh an Tighearna; fear a chum ìobairt-pheacaidh, agus am fear eile chum ìobairt-loisgte.

8 Agus bheir e iad a dh'ionnsuidh an t-sagairt, agus bheir esan seachad *am fear a tha* chum na h-ìobairt-pheacaidh air tùs, agus snìomhaidh e a cheann o 'amhaich[c], ach cha sgar e o 'chéile *iad.*

9 Agus crathaidh e *cuid* a dh'fhuil[e] na h-ìobairt-pheacaidh air taobh na h-altarach, agus fàisgear a' chuid eile de'n fhuil a mach aig bun na h-altarach: *is* ìobairt-pheacaidh i.

10 Agus bheir e seachad an dara *eun* mar ìobairt-loisgte, a réir a' ghnàtha: agus ni an sagart réite air a shon[f] a thaobh a pheacaidh a pheacaich e, agus maithear dha e[g].

11 Ach mur urrainn e dà thurtur, no dà choluman òg a thoirt leis[h]; an sin bheir esan a pheacaich leis, mar a thabhartas, an deicheamh cuid a dh'ephah de phlùr mìn, mar thabhartas-peacaidh: cha chuir e oladh air[j], ni mò a chuireas e tùis air, oir *is* tabhartas-peacaidh e.

12 An sin bheir e chum an t-sagairt e, agus gabhaidh an sagart làn a dhùirn deth, *eadhon* cuimhneachan deth[l], agus loisgidh e air an altair *e*, a réir nan tabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearn': *is* tabhartas-peacaidh *e.*

13 Agus ni an sagart réite air a shon, a thaobh a pheacaidh a pheacaich e ann an aon diubh sin, agus maithear dha e: agus bithidh *am fuigheall* leis an t-sagart[o], mar thabhartas-bìdh.

14 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

15 Ma ni anam coire, agus gu-m peacaich e trìd aineolais[r] ann an nithibh naomha an Tighearn'; an sin bheir e air son a choire dh'ionnsuidh an Tighearna, reithe gun ghaoid o na treudaibh[s], a réir do mheas 'an secelibh airgid, a réir seceil an *ionaid* naoimh[v], chum ìobairt-eusaontais.

16 Agus air son an lochd a rinn e 's an ni naomh ni e coimhleasachadh, agus cuiridh e ris an cùigeamh cuid, agus bheir e do'n t-sagart e: agus ni an sagart réite air a shon[x] le reithe na h-ìobairt-eusaontais, agus maithear dha e.

17 Agus ma pheacaicheas anam[z], agus gu-n dean e aon de na nithibh sin a thoirmisgeadh le àitheantaibh an Tighearn' a bhi air an deanamh; ged nach b'fhios da e[a], gidheadh tha e ciontach, agus giùlainidh e 'aingidheachd.

18 Agus bheir e leis reithe gun ghaoid o'n treud, a réir do mheas, chum ìobairt-eusaontais, a dh'ionnsuidh an t-sagairt; agus ni an sagart réite air a shon a thaobh 'aineolais, leis an deachaidh e air seacharan agus gun fhios aig *air*; agus maithear da e.

19 *Is* ìobairt - eusaontais a th'ann; chiontaich e gu deimhin an aghaidh an Tighearna[d].

R.C. 1490.

[a] caib. 3. 3, 14
[b] caib. 1. 9; Ecs. 29. 18; Esr. 6. 10; Isa. 42. 21
[c] caib. 1. 15
[d] rann 28
[e] Ecs. 12. 22, 23; Eabh. 12. 24
[f] caib. 4. 26
[g] Seum. 5. 15
[h] rann 7
[i] caib. 3. 5
[j] Air. 5. 15
[k] rann. 26, 31
[l] caib. 2. 2; Air. 5. 16; Gnio. 10. 4
[m] Ese. 18. 4, 20
[n] 1 Ri. 8. 31; Gná. 29. 24; Mat. 26. 63
[o] caib. 7. 6
[p] rann 17; caib. 7. 18; 17. 16; 19. 8; 20. 17; Air. 9. 13; Salm 38. 4; Isa. 53. 11; 1 Pead. 2. 24
[q] Air. 19. 11-16; Hag. 2. 13
[r] caib. 22. 14
[s] Esr. 10. 19
[t] rann 17
[u] caib. xii., xiii., xv.
[v] caib. 27. 25; Ecs. 30. 13
[w] rann 4
[x] rann 10
[y] Bre. 11. 31; 1 Sam. 25. 22; 2 Ri. 6. 31; Marc. 6. 23; Gnio. 23. 12
[z] caib. 4. 2, 22
[a] caib. 4. 2, 13, 27; Salm 19. 12; Luc. 12. 48
[b] caib. 26. 40; Air. 5. 7; Ios. 7. 19; Esr. 10. 11; Salm 32. 5; Dan. 9. 4; Ròm. 10. 10
[c] caib. 12. 8; 14. 21
[d] Esr. 10. 2

CAIB. VI.

1 Na h-iobairtean-eusaontais air son pheacaidhean a rinneadh le daoinibh le 'm fios. 19 An tabhartas a bheirear seachad 'n uair a dh' ungar sagart.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Ma pheacaicheas anam, agus gu-n dean e eusaontas an aghaidh an Tighearn', agus gu-n dean e breug d'a choimhearsnach[c] a thaobh an ni a thugadh dha r'a ghleidheadh[d], no ann an companas, no 'thaobh an ni a thugadh air falbh le ainneart, no ma mheall e a choimhearsnach[e];

3 No ma fhuair e an ni sin a chailleadh[f], agus gu-n d'rinn e breug uime, agus gu-n d'thug e mionnan eithich[g]; ann an aon ni dhiubh sin uile a ni duine, a' peacachadh annta:

4 An sin tachraidh, a chionn gu-n do pheacaich e, agus gu bheil e ciontach, gu-n toir e air ais an ni sin a thug e air falbh le ainneart, no an ni sin a fhuair e gu mealltach, no an ni sin a thugadh dha r'a ghleidheadh, no a chailleadh agus a fhuair e,

5 No ni sam bith m'an d'thug e mionnan eithich; bheir e air ais e 's an iomlan, agus cuiridh e 'n cùigeamh cuid a thuilleadh ris[j], *agus* bheir e dha-san e d'am buin e, ann an là 'ìobairt-eusaontais.

6 Agus bheir e leis 'ìobairt-eusaontais chum an Tighearna, reithe gun ghaoid o'n treud, a réir do mheas, mar ìobairt-eusaontais, a dh'ionnsuidh an t-sagairt.

7 Agus ni an sagart réite air a shon[k] an làthair an Tighearn': agus gheibh e maitheanas a thaobh gach ni dhiubh sin uile a rinn e[l], a' ciontachadh annta.

8 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

9 Thoir àithne do Aaron agus d'a mhic, ag ràdh, *Is e* so lagh na h-iobairt-loisgte: (*Is* i 'n iobairt-loisgte i, air son an losgaidh air an altair feadh na h-oidhche uile gu maduinn[n], agus bithidh teine na h-altarach a' losgadh innte;)

10 Agus cuiridh an sagart trusgan anairt uime[p], agus cuiridh e brigis anairt air 'fheòil, agus togaidh e suas an luath a loisg an teine leis an ìobairt-loisgte air an altair, agus cuiridh e i làimh ris an altair.

11 Agus cuiridh e a thrusgan dheth, agus cuiridh e trusgan eile uime[r], agus giùlainidh e 'n luath a mach an taobh a muigh de'n champ, gu ionad glan.

12 Agus bithidh an teine air an altair a' losgadh innte; cha chuirear as e: agus loisgidh an sagart fiodh oirre gach maduinn, agus cuiridh e an ìobairt-loisgte ann an ordugh oirre, agus loisgidh e oirre saill nan ìobairte-sìth.

13 Bithidh an teine a' lasadh air an altair an còmhnuidh: cha téid e idir as.

14 Agus *is* e so lagh an tabhartais-bhidh[a]: Bheir mic Aaroin e an làthair an Tighearna, fa chomhair na h-altarach.

15 Agus gabhaidh e làn a dhùirn dheth, de phlùr an tabhartais-bhìdh, agus d'a olaidh, agus an tùis uile a *tha* air an tabhartas-bhìdh, agus loisgidh e air an altair e, *chum* fàile chùbhraidh, *eadhon* cuimhneachan dheth do'n Tighearn'.

16 Agus ithidh Aaron agus a mhic am fuigheall[b]: maille ri aran neo-ghoirtichte ithear e 's an ionad naomh; ann an cùirt pàilliuin a' choimhthionail ithidh iad e.

17 Cha-n fhuinear e le taois ghoirt: thug mi *dhoibh* e *mar* an cuibhrionn de m' thabhartais air an toirt suas le teine: *tha* e ro naomh, mar an ìobairt-pheacaidh, agus mar an ìobairt-eusaontais.

18 Ithidh gach firionnach am measg chloinn Aaroin dheth: *bithidh e* 'n a reachd sìorruidh air feadh 'ur ginealach 'thaobh tabhartasan an Tighearn' air an toirt suas le teine: bithidh gach neach a bheanas riu naomh[h].

19 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

20 *Is* e so tabhartas Aaroin, agus a chuid mac[i], a bheir iad seachad do'n Tighearna, 's an là a dh'ungar e; an deicheamh cuid a dh'ephah de phlùr mìn mar thabhartas-bìdh an còmhnuidh, a leth 's a' mhaduinn, agus a leth 's an fheasgar.

21 Ann an aghann nithear e le olaidh, *agus an uair a bhitheas e* fuinte, bheir thu stigh e: *agus* na mìrean fuinte de'n tabhartas-bhìdh bheir thu seachad a chum fàile chùbhraidh do'n Tighearn'.

22 Agus bheir an sagart d'a mhic, a dh'ungadh 'n a àite, seachad e: *is* reachd sìorruidh e do'n Tighearna; loisgear gu h-iomlan e[m].

23 Oir loisgear gach tabhartas-bìdh air son an t-sagairt gu h-iomlan: cha-n ithear e.

24 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

25 Labhair ri Aaron agus r'a mhic, ag ràdh, *Is* e so lagh na h-ìobairt-pheacaidh[o]: 's an ionad anns am marbhar an ìobairt-loisgte, bithidh an ìobairt-pheacaidh air a marbhadh 'am fianuis an Tighearna: *tha* i ro naomh[q].

26 Ithidh an sagart i a bheir seachad i air son peacaidh: anns an ionad naomh ithear i[s], ann an cùirt pàilliuin a' choimhthionail.

27 Ge b'e ni a bheanas r'a feòil, bithidh e naomh[t], agus an uair a chrathar a' bheag d'a fuil air eudach sam bith, nighidh tu an ni air an do chrathadh i anns an ionad naomh.

28 Agus bithidh an soitheach creadha anns an do bhruicheadh i air a bhriseadh; ach ma bhruicheadh i ann an coire umha, glanar agus nighear e ann an uisge.

29 Ithidh na firionnaich uile am measg nan sagart dhith: *tha* i ro naomh.

R.C. 1490.

[a] caib. 2. 1; Air. 15. 4
[b] Air. 18. 10; Ese. 44. 29; 1 Cor. 9. 13, 14
[c] caib. 19. 11; Gnio. 5. 4; Col. 3. 9
[d] Ecs. 22. 7, 10
[e] Gnà. 24. 28; 26. 19; Ier. 9. 5
[f] Deut. 22. 1-3
[g] caib. 19. 12; Ier. 5. 2; 7. 9; Sech. 5. 4
[h] caib. 22. 3-7; Ecs. 29. 37
[i] Ecs. 29. 1, 2; Eabh. 7. 27
[j] caib. 5. 10; Air. 5. 7; 1 Sam. 12. 3; 2 Sam. 12. 6; Luc. 19. 8
[k] caib. 5. 15, 16
[l] Isa. 1. 18; Mat. 12. 31; 1 Cor. 6. 9-11
[m] Ecs. 29. 23-25
[n] rann. 12. 13
[o] caib. 4. 23
[p] caib. 16. 4; Ecs. 28. 39-43; Ese. 44. 17, 18
[q] rann 17; caib. 21. 22
[r] caib. 10. 18; 16. 27; Eabh. 9. 12
[s] caib. 10. 17, 18; Air. 18. 10; Ese. 44. 29
[t] Ecs. 29. 37; 30. 29; Mat. 9. 21; 14. 36

30 Ach cha-n ithear iobairt-pheacaidh
sam bith, d'an d'thugadh *a' bheag* de'n
fhuil a steach do phàilliun a' choimhthion-
ail, a dheanamh réite 's an *ionad* naomh[b] :
loisgear 's an teine i.

CAIB. VII.

1 *Lagh na h-ìobairt-eusaontais,* 11 *agus lagh ìobairt nan tabhartas-sìth.* 22 *An t-saill,* 26 *agus an fhuil, air an toirmeasg.*

AGUS *is* e so lagh na h-ìobairt-eusaont-
ais: *tha* i ro naomh[d].
2 Anns an ionad 's am marbh iad an
ìobairt-loisgte, marbhaidh iad an ìobairt-
eusaontais[f]: agus crathaidh e a fuil air
an altair mu'n cuairt[g].
3 Agus bheir e seachad dhith a saill
uile[h]; an t-earball, agus an t-saill a tha
'còmhdachadh a' mhionaich,
4 Agus an dà àra, agus an t-saill a *tha*
orra, a *tha* làimh ris an loch-'léin agus an
scairt *a tha* os ceann nan àinean; maille
ris na h-airnibh, bheir e air falbh i.
5 Agus loisgidh an sagart iad air an
altair, mar thabhartas a bheirear suas le
teine do'n Tighearn': *is* iobairt-eusaont-
ais i.
6 Ithidh gach firionnach am measg nan
sagart dhith[m]: 's an ionad naomh ithear
i: tha i ro naomh.
7 Mar an ìobairt-pheacaidh, *is* amhuil
sin an ìobairt-eusaontais[o]: *is* aon lagh
a th'ann doibh: leis an t-sagart a ni réite
leatha, bithidh i.
8 Agus an sagart a bheir seachad ìob-
airt-loisgte duine sam bith, is leis an
t-sagart so craicionn na h-ìobairt-loisgte a
thug e seachad.
9 Agus buinidh an tabhartas-bìdh uile
a dh'fhuinear ann an àmhuinn, agus gach
ni a dheasaichear ann an aghann-ròstaidh,
agus ann am mèis, do'n t-sagart a bheir
seachad e.
10 Agus bithidh gach tabhartas-bìdh,
measgta le olaidh, agus tioram, le mic
Aaroin uile, leis gach aon *uiread* r'a chéile.
11 Agus *is* e so lagh ìobairt nan tabh-
artas-sìth[q], a bheir e seachad do'n Tigh-
earna:
12 Ma's ann mar bhreith-buidheachais
a bheir e seachad i, an sin bheir e seachad,
maille ris an ìobairt-bhuidheachais, breac-
agan neo-ghoirtichte, measgta le olaidh[s],
agus dearnagan neo-ghoirtichte, ungta le
olaidh, agus breacagan measgta le olaidh,
de phlùr mìn, air a ròstadh.
13 A thuilleadh air na breacagaibh,
bheir e seachad *mar* thabhartas aran
goirtichte[u], maille ri ìobairt-buidheachais
a thabhartas-sìth.
14 Agus dhith *sin* bheir e seachad aon
as an tabhartas iomlan, *mar* thabhartas-
togta[w] do'n Tighearn', *agus* bithidh e leis
an t-sagart a chrathas fuil nan tabhartas-
sìth.
15 Agus ithear feòil ìobairt a thabhart-
as-sìth air son breith-buidheachais, 's an

B.C. 1490.

a caib. 22. 30
b caib. 10. 18; 16. 27; Eabh. 9. 12
c caib. 19. 7
d caib. 6. 17, 25; 21. 23
e caib. 11. 10, 41; 19. 7
f Air. 6. 12; Ese. 40. 39
g caib. 3. 2; 5. 9
h caib. 4. 8, 9; Ecs. 29. 13
i caib. 15. 3; 1 Cor. 11. 28
j caib. 11. 24, 28
k caib. xii., xiii., xv.
l Ecs. 4. 14
m caib. 6. 16, 18
n rann 20
o caib. 6. 25, 26; 14. 13
p caib. 17. 15; Deut. 14. 21; Ese. 44. 31
q caib. 3. 1; 22. 21; Ese. 45. 15
r caib. 3. 17; 17. 10-14; Gen. 9. 4; 1 Sam. 14. 34; Ese. 33. 25; Eoin 6. 53; Gnio. 15. 20, 29
s caib. 2. 4; Air. 6. 15
t caib. iii.
u Am. 4. 5
v Eoin 10. 18
w Air. 8. 8, 11, 19
x caib. 8. 27; 9. 21; Ese. 29. 24, 27

là sin féin anns an toirear seachad i[a];
cha-n fhàg e' bheag dhith gu maduinn.
16 Ach ma's bòid, no tabhartas deònach
ìobairt a thabhartais, 's an là sin féin anns
an toir e seachad 'ìobairt, ithear i; agus
air an là màireach, mar an ceudna, ithear
a fuigheall.
17 Ach loisgear le teine fuigheall feòla
na h-ìobairt air an treas là[c].
18 Agus ma dh'ithear idir a' bheag a
dh'fheòil ìobairt a thabhartas-sìth air an
treas là, cha ghabhar i, ni mò a mheasar
i dha-san a bheir seachad i: bithidh i 'n a
gràineileachd[e], agus an t-anam a dh'itheas
dhith giùlainidh e 'aingidheachd.
19 Agus an fheòil a bheanas ri *ni* sam
bith neòghlan, cha-n ithear i; loisgear i
le teine: agus a thaobh na feòla, gach
neach a bhitheas glan, ithidh e dhith.
20 Ach an t-anam a dh'itheas a dh'
fheòil ìobairt nan tabhartas-sìth, a *bhuin-
eas* do'n Tighearn', agus a neòghloine
air[i], gearrar eadhon an t-anam sin as o
'shluagh.
21 Agus an t-anam a bheanas ri *ni*
sam bith neòghlan[j], ri neòghloine duine[k],
no ri ainmhidh neòghlan, no ri gràineil-
eachd neòghloin sam bith[l], agus a dh'ith-
eas a dh'fheòil ìobairt nan tabhartas-sìth
a *bhuineas* do'n Tighearna, gearrar eadhon
an t-anam sin as o 'shluagh[n].
22 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
23 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh,
Saill sam bith daimh, no caorach, no
gaibhre, cha-n ith sibh.
24 Agus feudar saill ainmhidh a gheibh
bàs leis féin, agus saill an ainmhidh sin
a reubar le fiadh-bheathaichean, a ghnàth-
achadh gu feum sam bith eile; ach cha-n
ith sibh idir dhith[p];
25 Oir ge b'e dh'itheas saill o'n ainmh-
idh sin d'an toir daoine seachad ìobairt a
loisgear le teine do'n Tighearna, gearrar
eadhon an t-anam sin a dh'itheas *dhith*
as o 'shluagh.
26 Agus cha-n ith sibh gnè sam bith
fola[r], ma's ann a dh'eòin no dh'ainmhidh,
ann an aon air bith d'ur n-àiteachaibh-
còmhnuidh.
27 Gach anam a dh'itheas gnè sam bith
fola, gearrar eadhon an t-anam sin as o
'shluagh.
28 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
29 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh,
Esan a bheir seachad ìobairt a thabh-
artas-sìth do'n Tighearna[t], bheir e leis a
thabhartas a dh'ionnsuidh an Tighearna,
a dh'ìobairt a thabhartas-sìth.
30 Bheir a làmhan féin leo tabhartais
an Tighearn'[v] a bheirear suas le teine;
an t-saill maille ris an uchd, so bheir e
leis, a chum gu-n luaisgear an t-uchd
mar thabhartas-luaisgte[x] an làthair an
Tighearn'.
31 Agus loisgidh an sagart an t-saill

air an altair: ach bithidh an t-uchd le Aaron agus le 'mhic.

32 Agus an slinnean deas bheir sibh do'n t-sagart *mar* thabhartas-togta[b], a dh'ìobairtibh 'ur tabhartas-sìth.

33 Aige-san de mhic Aaroin a bheir suas fuil nan tabhartas-sìth, agus an t-saill, bithidh an slinnean deas mar *a* chuibhrionn.

34 Oir ghabh mi an t-uchd luaisgte agus an slinnean togta o chloinn Israeil, a dh'ìobairtibh an tabhartas-sìth, agus thug mi iad do Aaron an sagart, agus d'a mhic, le reachd sìorruidh o mheasg chloinn Israeil.

35 *Is* e so *cuibhrionn* ungaidh Aaroin, agus ungaidh a chuid mac, de thabhartais an Tighearn' a bheirear suas le teine, 's an là anns an d'thug e a làthair iad a fhrithealadh do'n Tighearn' ann an dreuchd an t-sagairt;

36 A dh'àithn an Tighearn' a thoirt dhoibh o chloinn Israeil, 's an là anns an d'ung e iad[i], le reachd sìorruidh air feadh an ginealach.

37 *Is* e so lagh na h-ìobairt loisgte[j], an tabhartais-bhìdh, agus na h-ìobairt-pheacaidh, agus na h-ìobairt-eusaontais[k], agus nan coisrigeadh, agus ìobairt nan tabhartas-sìth[l],

38 A dh'àithn an Tighearna do Mhaois ann an sliabh Shinai, 's an là anns an d'àithn e do chloinn Israeil an tabhartais a thoirt seachad do'n Tighearn', ann am fàsach Shinai.

CAIB. VIII.

1 *Choisrig Maois Aaron agus a mhic.* 14 *An ìobairt-pheacaidh.* 18 *An ìobairt-loisgte.* 22 *Reithe a' choisrigidh.* 31 *Aite agus àm an coisrigidh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Thoir leat Aaron agus a mhic maille ris[p], agus an trusgan *naomh*[q], agus an oladh-ungaidh[r], agus tarbh mar an ìobairt-pheacaidh, agus dà reithe, agus bascaid a dh'aran neo-ghoirtichte.

3 Agus cruinnich an coimhthional uile an ceann a chéile gu dorus pàilliuin a' choimhthionail.

4 Agus rinn Maois mar a dh'àithn an Tighearna dha; agus chruinnicheadh an coimhthional r'a chéile gu dorus pàilliuin a' choimhthionail.

5 Agus thubhairt Maois ris a' choimhthional, *Is* e so an ni a dh'àithn an Tighearn' a dheanamh.

6 Agus thug Maois Aaron agus a mhic leis, agus dh'ionnlaid e iad le uisge[u].

7 Agus chuir e air an còta, agus chrioslaich se e leis a' chrios, agus dh'eudaich se e leis an fhalluinn, agus chuir e an ephod air, agus chrioslaich se e le crios rìomhach na h-ephoid, agus cheangail e ris *i* leis.

B.C. 1490.

a Ecs. 25. 15-30; 39. 8-21; Esr. 2. 63
b Air. 6. 20
c Ecs. 29. 6; Sech. 3. 5
d Ecs. 28. 37, &c.
e Ecs. 30. 26-29
f caib. 4. 6; Isa. 52. 15; Ese. 36. 25; Tit. 3. 6
g caib. 21. 10, 12; Ecs. 29. 7; 30. 30; Salm 133. 2
h Ecs. 29. 8, 9
i caib. 8. 12, 30; Ecs. 4. 13, 15
j caib. 6. 9, 14, 25
k rann 1
l caib. 6. 20; Ecs. 29. 1; rann 11
m caib. 4. 7; Ese. 43. 20, 26; Eabh. 9. 18-23
n caib. 16. 20; 2 Each. 29. 24; Ese. 45. 20; Dan. 9. 24; 2 Cor. 5. 18, 21; Eph. 2. 16; Col. 1. 21, 22; Eabh. 2. 17
o caib. 4. 11, 12; Ecs. 29. 14; Eabh. 13. 11-13
p Ecs. 29. 1-3
q Ecs. 28. 2-4
r Ecs. 30. 24, 25
s Gen. 8. 20, 21; Eph. 5. 2
t Ecs. 29. 19-31
u Ecs. 29. 4
v caib. 14. 14, 17, 28

8 Agus chuir e an uchd-éideadh air; agus chuir e anns an uchd-éididh an Urim agus an Tumim[a].

9 Agus chuir e an crùn-sagairt[c] air a cheann; mar an ceudna air a' chrùn-sagairt, *cadhon* air a' chuid-bheòil deth chuir e an leac òir, an crùn naomh, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois[d].

10 Agus ghabh Maois an oladh-ungaidh[e], agus dh'ung e am pàilliun, agus gach *ni* a *bha* ann, agus naomhaich e iad.

11 Agus chrath[f] e *cuid* dhith air an altair seachd uairean, agus dh'ung e an altair, agus a soithichean uile araon an soitheach-ionnlaid agus a chos, a chum an naomhachadh.

12 Agus dhòirt e de'n oladh-ungaidh air ceann Aaroin, agus dh'ung se e[g], chum a naomhachadh.

13 Agus thug Maois mic Aaroin leis, agus chuir e còtaichean orra[h], agus chrioslaich e iad le criosaibh, agus chuir e boineidean orra, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

14 Agus thug e leis an tarbh air son na h-ìobairt-pheacaidh, agus chuir Aaron agus a mhic an làmhan air ceann an tairbh air son na h-ìobairt-pheacaidh.

15 Agus mharbh se *e*; agus ghabh Maois an fhuil[m], agus chuir e *i* air adhaircibh na h-altarach mu'n cuairt le 'mheur, agus ghlan e an altair; agus dhòirt e an fhuil aig bun na h-altarach, agus naomhaich e i, a dheanamh réite oirre[n].

16 Agus ghabh e 'n ìgh uile a *bha* air a' mhionach, agus an scairt *os ceann* nan àirnean, agus an dà àra, agus an ìgh; agus loisg Maois *iad* air an altair.

17 Ach an tarbh agus a sheiche, agus 'fheòil, agus 'aolach, loisg e le teine an taobh a muigh de'n champ[o], mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

18 Agus thug e leis an reithe *air son* na h-ìobairt-loisgte: agus chuir Aaron agus a mhic an làmhan air ceann an reithe.

19 Agus mharbh se *e*; agus chrath Maois an fhuil air an altair mu'n cuairt.

20 Agus ghearr e 'n reithe 'n a mhìribh; agus loisg Maois an ceann, agus na mìrean, agus an t-saill.

21 Agus nigh e am mionach agus na cosan ann an uisge; agus loisg Maois an reithe uile air an altair: b'ìobairt-loisgte e, chum fàile chùbhraidh[s]: tabhartas air a thoirt suas le teine do'n Tighearna, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

22 Agus thug e leis an reithe eile[t], reithe a' choisrigidh: agus chuir Aaron agus a mhic an làmhan air ceann an reithe.

23 Agus mharbh se *e*; agus ghabh Maois *cuid* d'a fhuil[v], agus chuir e *i* air bàrr cluaise deise Aaroin, agus air ordaig a làimhe deise, agus air ordaig a choise deise.

24 Agus thug e leis mic Aaroin, agus chuir Maois *cuid* de'n fhuil air bàrr an cluaise deise, agus air ordaig an làimhe deise, agus air ordaig an coise deise: agus chrath Maois an fhuil air an altair mu'n cuairt[a].

25 Agus ghabh e 'n t-saill[c], agus an t-earball, agus an ìgh uile a *bha* air a' mhionach, agus an scairt *os ceann* nan àinean, agus an dà àra agus an ìgh, agus an slinnean deas.

26 Agus á bascaid an arain neo-ghoirtichte, a *bha* an làthair an Tighearna, ghabh e aon bhreacag neo-ghoirtichte, agus aon bhreacag a dh'aran le olaidh, agus aon dearnagan, agus chuir e *iad* air an t-saill, agus air an t-slinnean deas:

27 Agus chuir e 'n t-iomlan air làmhan Aaroin, agus air làmhan a chuid mac; agus luaisg e iad mar thabhartas-luaisgte an làthair an Tighearn'.

28 Agus ghabh Maois iad bhàrr an làmh, agus loisg e *iad* air an altair os ceann na h-ìobairt-loisgte; *bu* tabhartas-coisrigidh iad a chum fàile cùbhraidh; tabhartas air a thoirt suas le teine do'n Tighearn'.

29 Agus ghabh Maois an t-uchd, agus luaisg se e mar thabhartas-luaisgte[i] an làthair an Tighearna: b'e cuibhrionn Mhaois e de reithe a' choisrigidh; mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

30 Agus ghabh Maois *cuid* de'n oladh-ungaidh, agus de'n fhuil a *bha* air an altair, agus chrath e air Aaron i; air 'eudach, agus air a mhic, agus air eudach a mhac maille ris: agus naomhaich e Aaron[m], *agus* 'eudach, agus a mhic, agus eudach a mhac maille ris.

31 Agus thubhairt Maois ri Aaron, agus r'a mhic, Bruichibh an fheòil[o] aig dorus pàilliuin a' choimhthionail, agus ann an sin ithibh i leis an aran a *tha* ann am bascaid a' choisrigidh, mar a dh'àithn mise, ag ràdh, Ithidh Aaron agus a mhic i.

32 Agus an ni sin a dh'fhàgar de'n fheòil agus de'n aran, loisgidh sibh le teine.

33 Agus air dorus pàilliuin a' choimhthionail cha téid sibh a mach *ré* seachd làithean, gus am bi làithean 'ur coisrigidh air an crìochnachadh: oir ré seachd làithean coisrigidh e sibh[r].

34 Mar a rinn e an diugh, mar sin dh'àithn an Tighearna 'bhi deanta, a dheanamh réite air 'ur son.

35 Uime sin, aig dorus pàilliuin a' choimhthionail fanaidh sibh a là agus a dh'oidhche, ré seachd làithean, agus coimhididh sibh freasdal[1] an Tighearna[t], chum nach faigh sibh bàs: oir is ann mar sin a thugadh àithne dhomhsa.

36 Agus rinn Aaron agus a mhic na h-uile nithe a dh'àithn an Tighearna le làimh Mhaois.

R.C. 1490.

[a] Eabh. 9. 22
[b] Ese. 43. 27
[c] Ecs. 29. 22, &c.
[d] caib. 4. 3; 8. 14; Ecs. 29. 1
[e] caib. 8. 18
[f] caib. 4. 23; Esr. 6. 17
[g] Isa. 53. 10; Eabh. 9. 26
[h] Air. 15. 9
[i] Ecs. 29. 26
[j] rann 23; Ecs. 24. 16; 2 Each. 5. 13, 14
[k] rann 2; 1 Sam. 3. 14
[l] Eabh. 5. 3; 7. 27; 9. 7
[m] caib. 10. 3; Air. 3. 3
[n] Eabh. 5. 1
[o] Ecs. 29. 31, 32; 1 Sam. 2. 13-17
[p] caib. 4. 7; Eabh. 9. 22, 23
[q] caib. 8. 16
[r] Ese. 43. 25, 26
[s] caib. 1. 5; 8. 19
[1] *cùram.*
[t] Air. 3. 7; 9. 19; Deut. 11. 1; 1 Ri. 2. 3; 1 Tim. 1. 18; 5. 21; 6. 20; 2 Tim. 4. 1

CAIB. IX.

1, 8 Iobairt-pheacaidh agus ìobairt-loisgte Aaroin air a shon féin, agus air son an t-sluaigh. 23 An sluagh air am beannachadh. 24 Thàinig teine mach o'n Tighearn' air an altair.

AGUS air an ochdamh là[b] ghairm Maois air Aaron agus air a mhic, agus air seanairibh Israeil;

2 Agus thubhairt e ri Aaron, Gabh dhuit féin laogh òg chum ìobart-pheacaidh[d], agus reithe chum ìobairt-loisgte[e], gun ghaoid, agus thoir seachad *iad* an làthair an Tighearn'.

3 Agus labhraidh tu ri cloinn Israeil, ag ràdh, Gabhaibh-se meann de na gabhraibh[f] chum ìobairt-pheacaidh[g]; agus laogh, agus uan, *le 'chéile* de'n cheud bhliadhna, gun ghaoid, a chum ìobairt-loisgte;

4 Mar an ceudna tarbh agus reithe, mar thabhartais-sìth, a chum an ìobradh an làthair an Tighearn'; agus tabhartas-bìdh[h] measgta le olaidh: oir an diugh foillsichidh an Tighearn' e féin dhuibh.

5 Agus thug iad *an ni sin* a dh'àithn Maois gu beulaobh pàilliuin a' choimhthionail: agus thàinig an coimhthional uile am fagus, agus sheas iad an làthair an Tighearn'.

6 Agus thubhairt Maois, *Is* e so an ni a dh'àithn an Tighearna gu-n deanadh sibh: agus foillsichear glòir[j] an Tighearna dhuibh.

7 Agus thubhairt Maois ri Aaron, Imich a dh'ionnsuidh na h-altarach, agus ìobair d'ìobairt-pheacaidh[k], agus d'ìobairt-loisgte, agus dean réite air do shon féin[l], agus air son an t-sluaigh: agus thoir suas tabhartas an t-sluaigh, agus dean réite air an son[n], mar a dh'àithn an Tighearna.

8 Chaidh Aaron uime sin a dh'ionnsuidh na h-altarach, agus mharbh e laogh na h-ìobairt-pheacaidh a *bha* air a shon féin.

9 Agus thug mic Aaroin an fhuil d'a ionnsuidh; agus thum e a mheur 's an fhuil, agus chuir e air adhaircibh na h-altarach i[p], agus dhòirt e mach an fhuil aig bun na h-altarach.

10 Ach an t-saill agus na h-àirnean[q], agus an scairt os ceann àinean na h-ìobairt-pheacaidh, loisg e air an altair, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

11 Agus an fheòil agus an t-seiche loisg e le teine, an taobh a muigh de'n champ.

12 Agus mharbh e an ìobairt-loisgte; agus thug mic Aaroin an fhuil d'a ionnsuidh, agus chrath e i air an altair mu'n cuairt[s].

13 Agus thug iad an ìobairt-loisgte d'a ionnsuidh, maille r'a mìribh, agus an ceann; agus loisg e *iad* air an altair.

14 Agus nigh e am mionach agus na cosan, agus loisg e *iad* air an ìobairt-loisgte air an altair.

15 Agus thug e leis tabhartas an t-sluaigh, agus ghabh e meann na h-ìob-

airt-pheacaidh a *bha* air son an t-sluaigh, agus mharbh se e, agus thug e suas e air son peacaidh[b], mar a' cheud ìobairt.

16 Agus thug e leis an ìobairt-loisgte, agus dh'ìobair e i do réir a' ghnàtha.

17 Agus thug e leis an tabhartas-bìdh, agus lìon e a dhorn as, agus loisg e air an altair *e*, a thuilleadh air ìobairt-loisgte na maidne[e].

18 Mharbh e mar an ceudna an tarbh, agus an reithe, mar ìobairt nan tabhartas-sìth[f], a *bha* air son an t-sluaigh; agus thug mic Aaroin d'a ionnsuidh an fhuil, agus chrath e i air an altair mu'n cuairt.

19 Agus saill an tairbh, agus earball an reithe, agus an *ni* sin a tha 'còmhdachadh *a' mhionaich*, agus na h-àirnean, agus an scairt *os ceann* nan àirnean.

20 Agus chuir iad an t-saill air na h-uchdaibh, agus loisg e 'n t-saill air an altair.

21 Agus na h-uchdan agus an slinnean deas luaisg Aaron *mar* thabhartas-luaisgte[j] an làthair an Tighearna, mar a dh'àithn Maois.

22 Agus thog Aaron suas a làmhan chum an t-sluaigh, agus bheannaich e iad[l]; agus thàinig e nuas o ìobradh na h-ìobairt-pheacaidh, agus na h-ìobairt-loisgte, agus nan ìobairtean-sìth.

23 Agus chaidh Maois agus Aaron a steach do phàilliun a' choimhthionail, agus thàinig iad a mach, agus bheannaich iad an sluagh: agus dh'fhoillsicheadh glòir an Tighearna do'n t-sluagh uile[n].

24 Agus thàinig teine a mach o làthair an Tighearn'[o], agus loisg e air an altair an ìobairt-loisgte, agus an t-saill: agus chunnaic an sluagh uile *e*, agus rinn iad gàir[q], agus thuit iad air an aghaidh.

CAIB. X.

1 *Nadab agus Abihu air an losgadh.* 8 *Fìon air a thoirmeasg do na sagartan an uair a rachadh iad a steach do bhùth a' choimhthionail, &c.*

AGUS ghabh Nadab agus Abihu, mic Aaroin, gach fear diubh a thùiseir, agus chuir iad teine ann, agus chuir iad tùis air, agus thug iad suas ann am fianuis an Tighearna teine coimheach[r], nach d'àithn e dhoibh.

2 Agus chaidh teine mach o làthair an Tighearn'[s], agus loisg e suas iad, agus fhuair iad bàs an làthair an Tighearn'[t].

3 An sin thubhairt Maois ri Aaron, *Is* e so *an ni* a labhair an Tighearn', ag ràdh, Annta-san a thig am fagus dhomh naomhaichear mise[u], agus an làthair an t-sluagh uile glòraichear mi[v]. Agus dh'fhan Aaron 'n a thosd[w].

4 Agus ghairm Maois air Misael agus air Elsaphan, mic Udsieil, bràthar athar Aaroin, agus thubhairt e riu, Thigibh am fagus, giùlainibh 'ur bràithrean o fhianuis an *ionaid* naoimh a mach as a' champ.

5 Agus chaidh iad am fagus, agus ghiùlain iad 'n an còtaichibh iad[a] a mach as a' champ, mar a thubhairt Maois.

B.C. 1490.

[a] Gnio. 5. 6, 10
[b] Isa. 53. 10; Eabh. 2. 17; 5. 3
[c] caib. 21. 10; Ese. 24. 17
[d] Air. 16. 46; Ios. 7. 1; 22. 18, 20; 2 Sam. 24. 1, 15
[e] Ecs. 29. 38
[f] caib. 3. 1, 3, &c.
[g] caib. 21. 12
[h] Ecs. 28. 41; 40. 15
[i] Isa. 28. 7; Ese. 44. 21; Luc. 1. 15; 1 Tim. 3. 3; Tit. 1. 7
[j] caib. 7. 30-34
[k] caib. 11. 47; 20. 25, 26; Ier. 15. 19; Ese. 44. 23
[l] Air. 6. 23-27; Deut. 21. 5; 2 Each. 6. 3; Salm 72. 17; Luc. 24. 50
[m] Neh. 8. 2, 8; Mal. 2. 7
[n] rann 6; Air. 14. 10; 16. 19, 42
[o] Bre. 6. 21; 13. 19, 20; 1 Ri. 18. 38; 2 Each. 7. 1-3
[p] Air. 18. 10
[q] Esr. 3. 11
[r] caib. 16. 12; Ecs. 30. 9; Air. 16. 6, &c.
[s] caib. 9. 24; Air. 16. 35; 2 Ri. 1. 10, 12
[t] Air. 3. 3, 4; 26. 61
[u] caib. 21. 6, 8, 15; Ecs. 19. 22; 1 Sam. 6. 20; 1 Each. 15. 12, 13; Salm 89. 7; Isa. 52. 11; Eabh. 12. 28
[v] Isa. 49. 3; Ese. 28. 22; Eoin 12. 28
[w] Salm 39. 9; 46. 10

6 Agus thubhairt Maois ri Aaron, agus ri Eleasar, agus ri Itamar, a mhic, Na rùisgibh 'ur cinn[c], agus na reubaibh 'ur n-eudach, air eagal gu-m faigh sibh bàs, agus air eagal gu-n tig fearg air an t-sluagh uile[d]; ach deanadh 'ur bràithre, tigh Israeil uile, tuireadh air son an losgaidh a las an Tighearn'.

7 Agus cha téid sibh a mach air dorus pàilliuin a' choimhthionail[g], air eagal gu-m faigh sibh bàs: oir *tha* oladh-ungaidh an Tighearn' oirbh[h]. Agus rinn iad a réir focail Mhaois.

8 Agus labhair an Tighearna ri Aaron, ag ràdh,

9 Na h-òl fìon no deoch làidir[i], thu féin, no do mhic maille riut, an uair a théid sibh a steach do phàilliun a' choimhthionail, air eagal gu-m faigh sibh bàs: *bithidh e* 'n a reachd bith-bhuan air feadh 'ur ginealach.

10 Agus a chum gu-n cuir sibh eadar-dhealachadh[k] eadar naomh agus mi-naomh, agus eadar neòghlan agus glan;

11 Agus a chum gu-n teagaisg sibh do chloinn Israeil na h-orduighean uile a labhair an Tighearna riu le làimh Mhaois[m].

12 Agus labhair Maois ri Aaron, agus ri Eleasar, agus ri Itamar, a mhic a dh'fhan *beò*, Gabhaibh an tabhartas-bìdh a dh'fhàgadh de thabhartais an Tighearn' air an toirt suas le teine, agus ithibh e gun ghoirteachadh làimh ris an altair; oir *tha* e ro naomh.

13 Agus ithidh sibh e 's an ionad naomh[p], a chionn *gur* e do dhlighe-se, agus dlighe do mhac, de thabhartais an Tighearn' air an toirt suas le teine: oir is ann mar sin a dh'àithneadh dhomhsa.

14 Agus an t-uchd luaisgte agus an slinnean togta ithidh sibh ann an ionad glan; thu féin, agus do mhic, agus do nigheanan maille riut: oir *is iad* do dhlighe iad, agus dlighe do mhac, *a* thugadh dhoibh á ìobairtibh thabhartas-sìth chloinn Israeil.

15 An slinnean togta, agus an t-uchd luaisgte, maille ris na tabhartais air an toirt suas le teine de'n t-saill, bheir iad leo gus *a* luasgadh *mar* thabhartas-luaisgte an làthair an Tighearn'; agus is leats' e agus le d' mhic maille riut, le reachd bith-bhuan, mar a dh'àithn an Tighearn'.

16 Agus dh'iarr Maois gu dìchiollach meann na h-ìobairt-pheacaidh, agus, feuch, loisgeadh e: agus bha fearg aige ri Eleasar agus ri Itamar, mic Aaroin, *a* dh'fhàgadh *beò*, ag ràdh,

17 C'ar son nach d'ith sibh an ìobairt-pheacaidh 's an ionad naomh, do bhrìgh gu *bheil* i ro naomh, agus thug *Dia* dhuibh i a ghiùlan aingidheachd a' choimhthionail, a dheanamh réite air an son ann am fianuis an Tighearna?

18 Feuch, cha d'thugadh a fuil a steach an taobh a stigh de'n *ionad* naomh: bu chòir dhuibh gu deimhin a h-itheadh 's an *ionad* naomh, mar a dh'àithn mise[a].

19 Agus thubhairt Aaron ri Maois, Feuch, an diugh thug iad suas an ìobairt-pheacaidh, agus an ìobairt-loisgte, an làthair an Tighearn'; agus thachair an leithidean sin de nithibh dhomhsa; agus nam bithinn air itheadh na h-ìobairt-pheacaidh an diugh, an gabhtadh rithe an làthair an Tighearn'[b]?

20 Agus an uair a chuala Maois *sin*, bha e toilichte.

CAIB. XI.

1 *Mu bheathaichibh glan,* 4 *agus mu bheathaichibh neòghlan.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, agus ri Aaron, ag ràdh riu,

2 Labhraidh ri cloinn Israeil, ag ràdh, *Is iad* so na beathaichean a dh'itheas sibh de na h-uil' ainmhidhean a *tha* air an talamh[c].

3 Gach aon a roinneas an ionga, agus a sgoilteas an ladhar, agus a chnàmhas a' chìr[e], am measg nan ainmhidh, sin ithidh sibh.

4 Ach iad so cha-n ith sibh, dhiubhsan a chnàmhas a' chìr, no dhiubhsan a roinneas an ionga: *mar* an càmhal, a chionn ged a chnàmh e a' chìr, nach roinn e an ionga; neòghlan *tha* e dhuibh.

5 Agus an coinean, a chionn ged a chnàmh e a' chìr, nach roinn e an ionga; neòghlan *tha* e dhuibh.

6 Agus a' mhaigheach, a chionn ged a chnàmh i a' chìr, nach roinn i an ionga; neòghlan *tha* i dhuibh.

7 Agus a' mhuc, a chionn ged a roinn i an ionga, agus ged a sgoilt i an ladhar, gidheadh nach cnàmh i a' chìr; neòghlan *tha* i dhuibh.

8 D'am feòil cha-n ith sibh, agus r'an cairbh cha bhean sibh; neòghlan *tha* iad dhuibh[h].

9 Iad so ithidh sibh, dhiubhsan uile a *tha* 's na h-uisgeachaibh: gach *ni* air am bheil itean agus lannan anns na h-uisgeachaibh, anns na cuantaibh, agus anns na h-aimhnichibh, iad sin ithidh sibh[j].

10 Agus gach *ni* air nach 'eil itean no lannan anns na cuantaibh, agus anns na h-aimhnichibh, de gach *ni* a ghluaiseas 's na h-uisgeachaibh, agus de gach ni beò, a *tha* 's na h-uisgeachaibh; 'n an gràineileachd *bithidh* iad dhuibh[l]:

11 Eadhon 'n an gràineileachd bithidh iad dhuibh: d'am feòil cha-n ith sibh, agus d'an cairbh gabhaidh sibh gràin.

12 Gach *ni* air nach 'eil itean no lannan anns na h-uisgeachaibh, 'n a ghràineileachd *bithidh* sin dhuibh.

13 Agus dhiubh so gabhaidh sibh gràin am measg nan eun[n]; cha-n ithear iad, n' an gràineileachd *tha* iad: an iolair, agus an cnaimh-bhristeach, agus an iolair-uisge,

14 Agus am fang, agus an clamhan a réir a ghnè;

15 Gach fitheach a réir a ghnè;

16 Agus a' chailleach-oidhche, agus an t-seabhag-oidhche, agus a' chuach, agus an t-seabhag a réir a gnè,

17 Agus a' chailleach-oidhche bheag, agus an scarbh, agus a' chailleach-oidhche mhòr,

18 Agus an eala, agus am pelican, agus an iolair-fhionn,

19 Agus a' chorra-bhàn, *agus* a' chorra-ghlas a réir a gnè, agus an t-adharcan-luachrach, agus an ialtag.

20 *Bithidh* gach ni snàigeach a dh'itealaicheas, *agus* a dh'imicheas air ceithir *chosan*, 'n a ghràineileachd dhuibh.

21 Ach iad so feudaidh sibh itheadh, de gach ni snàigeach a dh'itealaicheas, *agus* a dh'imicheas air ceithir *chosan*, aig am bheil luirgnean os ceann a throidhean, gu leum leo air an talamh.

22 *Eadhon* iad so dhiubh feudaidh sibh itheadh: an locust[d] a réir a ghnè, agus an locust maol a réir a ghnè, agus an daol a réir a gnè, agus an leumnach uaine a réir a ghnè.

23 Ach *bithidh* gach ni eile snàigeach a dh'itealaicheas, aig am bheil ceithir chosan, 'n a ghràineileachd dhuibh.

24 Agus air an son sin bithidh sibh neòghlan: gach neach a bheanas r'an cairbh, bithidh e neòghlan gu feasgar[f].

25 Agus ge b'e air bith a ghiùlaineas *a' bheag* d'an cairbh, nighidh e 'eudach[g], agus bithidh e neòghlan gu feasgar.

26 Bithidh *cairbh* gach ainmhidh a roinneas an ionga, agus nach sgoilt an ladhar, agus nach cnàmh a' chìr, neòghlan dhuibh: gach neach a bheanas riu, bithidh e neòghlan.

27 Agus ge b'e air bith a dh'imicheas air a mhàgaibh, am measg nan uile bheathaichean a dh'imicheas air ceithir *chosan*, *bithidh* e neòghlan dhuibh; gach neach a bheanas r'an cairbh bithidh e neòghlan gu feasgar.

28 Agus esan a ghiùlaineas an cairbh, nighidh e 'eudach[i], agus bithidh e neòghlan gu feasgar; neòghlan *tha* iad dhuibh.

29 Agus *bithidh* iad so neòghlan dhuibh am measg nan nithe snàigeach a shnàigeas air an talamh: an neas, agus an luch[k], agus an crocodail a réir a ghnè.

30 Agus am firead, agus an cameleon, agus an dearc-luachrach, agus an t-seilcheag, agus am famh.

31 *Tha* iad sin neòghlan dhuibh 'n am measg-san uile a shnàigeas: gach neach a bheanas riu, 'n uair a bhitheas iad marbh[m], bithidh e neòghlan gu feasgar.

32 Agus gach ni air an tuit *a h-aon* diubh, 'n uair a bhitheas e marbh, bithidh e neòghlan; co dhiubh is soitheach fiodha 's am bith e, no eudach, no craicionn,

R.C. 1490.

[a] caib. 6. 26, 30
[b] Isa. 1. 11-15
Ier. 6. 20
14. 12
Hos. 9. 4
Mal. 1. 10, 13
[c] Deut. 14. 3, &c.
Ese. 4. 14
Dan. 1. 8
Mat. 15. 11
Ròm. 14. 14
Eabh. 9. 10
13. 9
[d] Mat. 3. 4
Marc. 1. 6
[e] Salm 1. 1, 2
[f] rann 8
caib. 17. 15, 16
[g] caib. 14. 8
15. 5
Air. 19. 10, 22
31. 24
Salm 51. 2, 7
Sech. 13. 1
Eoin 13. 8
Gnio. 22. 16
Eabh. 9. 10
10. 22
1 Pead. 3. 21
Tais. 7. 14
[h] Isa. 52. 11
Gnio. 10. 10, 15
2 Cor. 6. 17
Col. 2. 21
[i] rann. 24, 25
[j] Deut. 14. 9
[k] Isa. 66. 17
[l] caib. 7. 18
[m] rann 8
Hag. 2. 13
[n] Deut. 14. 12

no sac: feumaidh gach soitheach anns an deanar obair sam bith[a], a bhi air a chur ann an uisge, agus bithidh e neòghlan gu feasgar; an sin bithidh e glan.
33 Agus *a thaobh* gach soithich crèadha, anns an tuit *a h-aon* diubh, bithidh gach ni a *tha* ann neòghlan; agus brisidh sibh e[b].
34 De gach uile bhiadh a dh'ithear, bithidh *am biadh* air an tig an t-uisge sin, neòghlan; agus bithidh gach deoch a dh'òlar ann an soitheach sam bith dhiubh, neòghlan.
35 Agus bithidh gach *ni* air an tuit *a' bheag* d'an cairbh, neòghlan; *ma's* àmhuinn *e*, no coireachan, brisear sìos iad: neòghlan *tha* iad, agus neòghlan bithidh iad dhuibh.
36 Gidheadh bithidh fuaran no tobar, *anns am bi* pailteas uisge, glan: ach bithidh an ni sin a bheanas r'an cairbh, neòghlan.
37 Agus ma thuiteas *a' bheag* d'an cairbh air sìol-cuir sam bith, a bhitheas r'a chur, *bithidh* e glan.
38 Ach ma chuirear uisge *sam bith* air an t-sìol, agus gu-n tuit *a' bheag* d'an cairbh air, neòghlan *bithidh* e dhuibh.
39 Agus ma bhàsaicheas ainmhidh sam bith d'am feud sibh itheadh, bithidh esan a bheanas r'a chairbh neòghlan gu feasgar.
40 Agus esan a dh'itheas d'a chairbh[g], nighidh e 'eudach, agus bithidh e neòghlan gu feasgar: esan mar an ceudna a ghiùlaineas a' chairbh, nighidh e 'eudach, agus bithidh e neòghlan gu feasgar.
41 Agus *bithidh* gach ni snàigeach a shnàigeas air an talamh, 'n a ghràineileachd: cha-n ithear e.
42 Gach ni a dh'imicheas air a' bhroinn, agus gach ni a dh'imicheas air ceithir *chosan*, no ge b'e air bith aig am bheil tuilleadh chosan am measg nan uile nithe snàigeach a shnàigeas air an talamh; cha-n ith sibh iad, oir *is* gràineileachd iad.
43 Cha dean sibh sibh féin gràineil[i] le ni snàigeach sam bith a shnàigeas, cha mhò ni sibh sibh féin neòghlan leo, air chor as gu-n truaillear sibh leo.
44 Oir *is* mise an Tighearna 'ur Dia: naomhaichidh sibh air an aobhar sin sibh féin, agus bithidh sibh naomh[k]; oir *tha* mise naomh: agus cha truaill sibh sibh féin le ni snàigeach sam bith a shnàigeas air an talamh.
45 Oir *is* mise an Tighearn' a thug sibhse a mach á tìr na h-Eiphit[m], gu bhi ann am Dhia agaibh; bithidh sibhse uime sin naomh, oir *tha* mise naomh.
46 *Is e* so lagh nan ainmhidh, agus na h-eunlaith, agus gach dùile bheò a ghluaiseas anns na h-uisgeachaibh, agus gach dùil' a shnàigeas air an talamh:
47 A chur dealachaidh eadar an neòghlan agus an glan[n], agus eadar am beathach a dh'fheudar itheadh, agus am beathach nach feudar itheadh.

R.C. 1490.

[a] caib. 15. 12
[b] caib. 6. 28 Salm 2. 9 Ier. 48. 38 2 Tim. 2. 21 Tais. 2. 27
[c] Iob 14. 4 Salm 51. 5 Luc. 2. 22
[d] caib. 15. 19
[e] Gen. 17. 12 Luc. 2. 21 Eoin 7. 22, 23 Ròm. 3. 19 Gal. 5. 3
[f] Luc. 2. 22
[g] caib. 17. 15 22. 8 Deut. 14. 21 Ese. 4. 14 44. 31 1 Cor. 10. 21
[h] caib. 5. 7
[i] caib. 20. 25
[j] Deut. 28. 27 Isa. 3. 17
[k] caib. 19. 2 20. 7, 26 Ecs. 19. 6 Am. 3. 3 Mat. 5. 48 1 Tes. 4. 7 1 Pead. 1. 15, 16 Tais. 22. 11, 14
[l] Deut. 17. 8, 9 24. 8 Mal. 2. 7 Luc. 17. 14
[m] Ecs. 6. 7 20. 2 Salm 105. 43-45 Hos. 11. 1
[n] caib. 10. 10 Ese. 44. 23 Mal. 3. 18

CAIB. XII.

1 *Neòghloine bhan an déigh breith cloinne,* 6 *agus an ìobairtean.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,
2 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh, Ma dh'fhàsas bean torrach, agus gu-m beir i mac, an sin bithidh i neòghlan seachd làithean[c]; a réir làithean *a* dealachaidh air son a h-anmhuinneachd[d] bithidh i neòghlan.
3 Agus air an ochdamh là timchiollghearrar feòil roimh-chraicinn a *mic*[e].
4 Agus fanaidh i an sin tri làithe deug 'ar fhichead ann am fuil a glanaidh: cha bhean i ri ni naomh sam bith, agus cha tig i steach do'n ionad naomh, gus an coimhlionar làithean a glanaidh.
5 Ach ma bheireas i leanabh nighinn, an sin bithidh i neòghlan dà sheachduin, mar 'n a dealachadh: agus fanaidh i ann am fuil a glanaidh tri fichead agus sè làithean.
6 Agus an uair a choimhlionar làithean a glanaidh air son mic[f], no air son nighinn, bheir i uan de'n cheud bhliadhna chum ìobairt-loisgte, agus columan òg, no *eun* turtuir chum ìobairt-pheacaidh, gu dorus pàilliuin a' choimhthionail, a dh'ionnsuidh an t-sagairt:
7 Agus bheir e seachad e an làthair an Tighearn', agus ni e réite air a son, agus glanar i o ruith a fola, *Is e* so an lagh air a son-se a bheireas mac no nighean.
8 Agus mur urrainn i uan a thoirt leatha[h], an sin bheir i leatha dà thurtur, no dà choluman òg; fear dhiubh chum ìobairt-loisgte, agus am fear eile chum ìobairt-pheacaidh; agus ni an sagart réite air a son, agus bithidh i glan.

CAIB. XIII.

1 *Na riaghailtean agus na comharaidhean leis an aithnich an sagart plàigh na luibhre.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois agus ri Aaron, ag ràdh,
2 'N uair a bhitheas aig duine ann an craicionn 'fheòla atadh, no guirein[j], no ball soilleir, agus gu-m bi e ann an craicionn 'fheòla *cosmhuil* ri plàigh luibhre; an sin bheirear e gu Aaron an sagart[l], no gu aon d'a mhic, na sagartan.
3 Agus amhaircidh an sagart air a' phlàigh ann an craicionn 'fheòla; agus *an uair* a bhitheas am fionnadh 's a' phlàigh air tionndadh gu bàn, agus *a bhitheas* a' phlàigh r'a faicinn na's doimhne na craicionn 'fheòla; *is* plàigh luibhre a th'ann: agus amhaircidh an sagart air, agus gairmidh e neòghlan e.
4 Ach ma *tha* am ball soilleir ann an craicionn 'fheòla bàn, agus gun e bhi r'a fhaicinn na's doimhne na 'n craicionn, agus gun 'fhionnadh a bhi air tionndadh gu bàn; an sin druididh an sagart a stigh

R.C. 1490.

a Air. 12. 15
b 1 Cor. 5. 5
c Iob 34. 31 Gnà. 28. 13 1 Pead. 4. 3
d Air. 12. 10, 12 2 Ri. 5. 27 2 Each. 26. 19, 20
e Isa. 64. 6 Eoin 9. 41
f 1 Ri. 8. 38 2 Each. 6. 29 Isa. 1. 5
g Ecs. 9. 9 15. 26
h rann. 4-6

esan air am bheil a' phlàigh seachd
làithean[a].
5 Agus amhaircidh an sagart air, air
an t-seachdamh là; agus, feuch, *ma* tha
'phlàigh 'n a shealladh air stad, *agus* gun
a' phlàigh 'bhi a' sgaoileadh 's a' chraicionn;
an sin druididh an sagart a stigh e seachd
làithean eile.
6 Agus amhaircidh an sagart air a rìs
air an t-seachdamh là, agus, feuch, *ma*
bhitheas a' phlàigh càil-eigin dorcha, agus
nach 'eil a' phlàigh air sgaoileadh 's a'
chraicionn, gairmidh an sagart glan e:
cha-n eil ann *ach* guirein; agus nighidh e
'eudach, agus bithidh e glan.
7 Ach ma sgaoil an guirein gu mòr a
mach 's a' chraicionn, an déigh dha bhi air
'fhaicinn leis an t-sagart chum a ghlan-
aidh; chithear e rìs leis an t-sagart.
8 Agus amhaircidh an sagart air, agus,
feuch, *ma* tha an guirein air sgaoileadh
's a' chraicionn, an sin gairmidh an sagart
e neòghlan: *is* luibhre *a th'ann.*
9 An uair a bhitheas plàigh luibhre
air duine, an sin bheirear e chum an
t-sagairt:
10 Agus amhaircidh an sagart *air*[d]:
agus, feuch, *ma tha* atadh bàn 's a' chraic-
ionn, agus gu-n do thionndaidh e am
fionnadh gu bàn, agus *gu-m bheil* feòil
bheò dhearg 's an atadh,
11 Is seann luibhre a th'ann, ann an
craicionn 'fheòla; agus gairmidh an sagart
e neòghlan, agus cha druid e stigh e, oir
tha e neòghlan.
12 Agus ma bhriseas luibhre gu mòr a
mach 's a' chraicionn, agus gu-n còmh-
daich an luibhre craicionn *an neach air*
am bheil a' phlàigh uile o 'cheann gu
'throidh, ge b'e ball air an amhairc an
sagart;
13 An sin bheir an sagart fainear: agus,
feuch, *ma* chòmhdaich an luibhre 'fheòil
uile, gairmidh e *esan* glan *air am bheil* a'
phlàigh: thionndaidheadh e uile gu bàn[e];
tha e glan.
14 Ach an uair a bhitheas feòil dhearg
r'a faicinn air, bithidh e neòghlan.
15 Agus amhaircidh an sagart air an
fheòil dheirg, agus gairmidh e neòghlan
e; oir *tha* 'n fheòil dhearg neòghlan: *is*
luibhre a th'ann.
16 Ach ma thig an fheòil dhearg air a
h-ais a rìs, agus gu-n tionndaidhear gu
bàn i, thig e chum an t-sagairt,
17 Agus amhaircidh an sagart air: agus,
feuch, ma tha 'phlàigh air tionndadh gu
bàn, an sin gairmidh an sagart *esan* glan
air am bheil a' phlàigh: *tha* e glan.
18 An fheòil mar an ceudna anns an
robh, *eadhon* 'n a craicionn, neascaid[g],
agus a leighiseadh,
19 Agus aig am bheil ann an àite na
neascaid atadh bàn, no ball soilleir bàn,
càil-eigin dearg, nochdar do'n t-sagart e;
20 Agus ma 's e 'n uair a chi an sagart
e, feuch, gu bheil e r'a fhaicinn na's
doimhne na'n craicionn, agus 'fhionnadh
air a thionndadh gu bàn; gairmidh an
sagart neòghlan e: *is* plàigh luibhre a
th'ann air briseadh a mach anns an
neascaid.
21 Ach ma dh'amhairceas an sagart air,
agus, feuch, *nach 'eil* fionnadh bàn air
bith ann, agus gun e na's doimhne na'n
craicionn, ach càil-eigin dorcha; an sin
druididh an sagart a stigh e seachd làith-
ean[b].
22 Agus ma tha e air sgaoileadh a mach
gu mòr 's a' chraicionn, an sin gairmidh
an sagart e neòghlan; *is* plàigh a th'ann.
23 Ach ma tha'm ball soilleir air stad
'n a àite[c], gun e air sgaoileadh, *is* neasc-
aid loisgeach a th'ann; agus gairmidh an
sagart glan e.
24 No *ma bhitheas* feòil *air bith ann*, aig
am bheil 'n a craicionn losgadh teth, agus
gu-m bi, anns an *fheòil* bheò a tha 'losg-
adh, ball bàn soilleir, càil-eigin dearg, no
bàn;
25 An sin amhaircidh an sagart air,
agus, feuch, *ma* tha 'm fionnadh anns a'
bhall shoilleir air tionndadh gu bàn, agus
e r'a fhaicinn na's doimhne na'n craic-
ionn; *is* luibhre a th'ann air briseadh a
mach anns an losgadh: uime sin gairmidh
an sagart neòghlan e; *is* plàigh luibhre a
th'ann.
26 Ach ma dh'amhairceas an sagart air,
agus, feuch, nach *'eil* fionnadh bàn air
bith air a' bhall shoilleir, agus nach 'eil
e na 's doimhne na'n craicionn *eile*, ach *gu*
bheil e càil-eigin dorcha; an sin druididh
an sagart a stigh e seachd làithean.
27 Agus amhaircidh an sagart air, air
an t-seachdamh là, *agus* ma tha e air
sgaoileadh a mach gu mòr 's a' chraicionn,
an sin gairmidh an sagart neòghlan e; *is*
plàigh luibhre a th'ann.
28 Agus ma tha 'm ball soilleir air stad
'n a àite, gun e air sgaoileadh 's a' chraic-
ionn, ach e càil-eigin dorcha; *is* atadh
o'n losgadh a th'ann, agus gairmidh an
sagart glan e; oir *is* leannachadh a th'ann
o'n losgadh.
29 Ma tha aig duine no mnaoi plàigh
air a' cheann[f], no air an fheusaig;
30 An sin amhaircidh an sagart air a'
phlàigh: agus, feuch, ma *tha* i r'a faicinn
na's doimhne na 'n craicionn, agus fionn-
adh tana buidhe innte; an sin gairmidh
an sagart neòghlan e: *is* càrr tioram a
th'ann, *eadhon* luibhre air a' cheann, no
air an fheusaig.
31 Agus ma dh'amhairceas an sagart
air plàigh a' charra, agus, feuch, nach *'eil*
i r'a faicinn na's doimhne na 'n craicionn,
agus nach *'eil* fionnadh dubh sam bith
innte; an sin druididh an sagart a stigh
esan air *am bheil* plàigh a' charra[h], seachd
làithean.
32 Agus amhaircidh an sagart air a'
phlàigh air an t-seachdamh là, agus, feuch,
mur 'eil an càrr air sgaoileadh, agus nach

'eil fionnadh buidhe sam bith ann, agus
nach 'eil an càrr r'a fhaicinn na's doimhne
na 'n craicionn;
33 An sin bearrar e, ach an càrr cha
bhearr e; agus druididh an sagart a stigh
esan air am bheil an càrr, seachd làithean
eile.
34 Agus air an t-seachdamh là, amh-
aircidh an sagart air a' chàrr: agus, feuch,
mur 'eil an càrr air sgaoileadh 's a' chraic-
ionn, no r'a fhaicinn na's doimhne na 'n
craicionn; an sin gairmidh an sagart glan
e: agus nighidh e 'eudach, agus bithidh
e glan.
35 Ach ma tha an càrr air sgaoileadh[a]
gu mòr 's a' chraicionn an déigh a ghlan-
aidh;
36 An sin amhaircidh an sagart air, agus,
feuch, ma tha an càrr air sgaoileadh 's a'
chraicionn, cha-n iarr an sagart fionnadh
buidhe: *tha* e neòghlan.
37 Ach ma tha an càrr 'n a shealladh air
stad, agus *ma tha* fionnadh dubh air fàs
suas ann, leighiseadh an càrr, tha e glan:
agus gairmidh an sagart glan e.
38 Ma bhitheas, mar an ceudna, aig
duine no aig mnaoi, ann an craicionn am
feòla, buill shoilleir[d], *eadhon* buill bhàna
shoilleir;
39 An sin amhaircidh an sagart: agus,
feuch, ma tha na buill shoilleir ann an
craicionn am feòla odhar-bhàn, is leus
teas e air fàs 's a' chraicionn: *tha* e glan.
40 Agus an duine aig am bheil a cheann
air faileadh, *tha* e maol: *gidheadh tha* e
glan.
41 Agus esan aig am bheil 'fholt air fail-
eadh de'n chuid sin d'a cheann a tha leth
r'a eudan, *tha* e maol-bhathaiseach: *gidh-
eadh tha* e glan.
42 Agus ma tha 'n a cheann maol, no 'n a
bhathais mhaoil creuchd bhàn càil-eigin
dearg; *is* luibhre a th'ann air fàs suas 'n a
cheann maol, no 'n a bhathais mhaoil.
43 An sin amhaircidh an sagart air;
agus, feuch, *ma tha* atadh no creuchda
bàn-dhearg 'n a mhaol-cheann, no 'n a
mhaol-bhathais, mar a nochdar an luibhre
ann an craicionn na feòla;
44 *Is* duine lobhrach e, *tha* e neòghlan:
gairmidh an sagart e neòghlan gu h-iom-
lan; *tha* a' phlàigh 'n a cheann[g].
45 Agus an lobhar air *am bheil* a'
phlàigh, reubar 'eudach[h], agus bithidh a
cheann lomnochd[i], agus cuiridh e folach
air a bhil'uachdaraich[j], agus glaodhaidh
e, Neòghlan, neòghlan[k].
46 Ré nan uile làithean *a bhitheas* a'
phlàigh air[l], bithidh e salach; *tha* e neò-
ghlan: gabhaidh e còmhnuidh 'n a aonar;
an taobh a muigh de'n champ[m] *bithidh*
'ionad-tàimh.
47 An t-eudach mar an ceudna[n] anns
am bheil plàigh na luibhre, ma's eudach
olla *e* no ma's eudach lìn *e*.
48 Ma's ann *a tha i* 's an dlùth, no 's an
inneach, de lìon no dh'olainn, ma's ann

B.C. 1490.

[a] rann. 7, 27
2 Tim. 2. 17
3. 13
[b] caib. 14. 44
[c] caib. 11. 33
Deut. 7. 25, 26
Isa. 30. 22
Gnio. 19. 19, 20
[d] Ecl. 7. 20
Ròm. 7. 22, 23
Seum. 3. 2
[e] Ese. 24. 13
Eabh. 6. 4-8
2 Pead. 1. 9
2. 20-22
[f] Isa. 33. 14
Mat. 3. 12
25. 41
Tais. 21. 8
[g] Isa. 1. 5
[h] 2 Sam. 13. 19
Esr. 9. 3
Iob 1. 20
Ier. 36. 24
Ioel 2. 13
[i] caib. 10. 6
21. 10
[j] Ese. 24. 17, 22
Mic. 3. 7
[k] Iob 42. 6
Salm 51. 3, 6
Isa. 6. 5
64. 6
Ròm. 3. 23
1 Cor. 6. 11
[l] Gnà. 30. 12
[m] Air. 5. 2
12. 14
2 Ri. 7. 3
15. 5
2 Each. 26. 21
Salm 38. 11
Tuir. 1. 1
Luc. 17. 12
1 Cor. 5. 5, 23
2 Tes. 3. 6
1 Tim. 6. 5
Tais. 21. 27
22. 15
[n] Ios. 7. 21
Ecl. 9. 8
Isa. 61. 10
Isa. 64. 6
Sech. 3. 3, 4
Seum. 5. 2
Iud. 23
Tais. 4. 4
16. 15

'an craicionn, no ann an ni sam bith deanta
de chraicionn:
49 Agus ma tha 'phlàigh uaine no dearg
's an eudach, no 's a chraicionn, aon chuid
's an dlùth no 's an inneach, no ann an ni
sam bith *deanta* de chraicionn; *is* plàigh
luibhre a th'ann agus feuchar i do'n
t-sagart.
50 Agus amhaircidh an sagart air a'
phlàigh agus druididh e stigh *an ni anns
am bheil* a' phlàigh seachd làithean.
51 Agus amhaircidh e air a' phlàigh air
an t-seachdamh là: ma tha a' phlàigh air
sgaoileadh 's an eudach, aon chuid 's an
dlùth no 's an inneach, no ann an craic-
ionn, *no* ann an obair sam bith deanta de
chraicionn; *is* luibhre chnàmhanach a'
phlàigh[b]: *tha* e neòghlan.
52 Loisgidh e uime sin an t-eudach[c],
ma's dlùth no inneach, ann an olainn
no ann an lìon, no ni air bith *deanta* de
chraicionn, anns a' bheil a' phlàigh: oir
is luibhre chnàmhanach a th'ann; loisgear
e 's an teine.
53 Agus ma dh'amhairceas an sagart,
agus, feuch, nach 'eil a' phlàigh air sgaoil-
eadh 's an eudach, aon chuid 's an dlùth,
no 's an inneach, no ann an ni sam bith
deanta de chraicionn;
54 An sin àithnidh an sagart dhoibh
an ni anns *a' bheil* a' phlàigh a nigheadh,
agus druididh e stigh e seachd làithean eile.
55 Agus amhaircidh an sagart air a'
phlàigh an déigh a nigheadh[e]: agus, feuch,
mur do mhùth a' phlàigh a dath, agus
mur do sgaoil a' phlàigh, *tha* e neòghlan;
loisgidh tu 's an teine e: *is* cnàmhan an
leth stigh e, *ma's* lom a stigh no muigh e.
56 Agus ma dh'amhairceas an sagart,
agus, feuch, *gu bheil* a' phlàigh càil-eigin
dorcha an déigh a nigheadh; an sin reub-
aidh e as an eudach i, no as a' chraicionn,
no as an dlùth, no as an inneach.
57 Agus ma tha i r'a faicinn fathast 's an
eudach, aon chuid 's an dlùth, no 's an
inneach, no ann an ni air bith *deanta*
de chraicionn; *is plàigh* sgaoilteach a
th'ann: loisgidh tu le teine an ni anns
a' bheil a' phlàigh[f].
58 Agus an t-eudach, ma's dlùth, no
inneach *e*, no ni air bith *deanta* de chraic-
ionn, a nigheas tu, ma chaidh a' phlàigh
asda, an sin nighear e an dara uair, agus
bithidh e glan.
59 *Is* e so lagh plàigh na luibhre ann an
eudach olla no lìn, anns an dlùth, no anns
an inneach, no ann an ni sam bith *deanta*
de chraicinn, chum a ghairm glan, no
'ghairm neòghlan.

CAIB. XIV.

1 *An lagh agus na h-ìobairtean leis an glanar an lobhar.* 33 *Comharaidhean luibhre ann an tigh:* 48 *mar a ghlanar an tigh sin.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Bithidh so 'n a lagh do'n lobhar, ann

an là a ghlanaidh: Bheirear e chum an
t-sagairt[a];
3 Agus théid an sagart a mach as a'
champ; agus amhaircidh an sagart, agus
feuch, *ma* leighiseadh plàigh na luibhre
anns an lobhar:
4 An sin àithnidh an sagart gu-n
gabhar air a shon-san a tha gu bhi air a
ghlanadh, dà eun bheò ghlan, agus fiodh
seudair[c], agus scàrlaid, agus hiosop[d].
5 Agus àithnidh an sagart gu marbhar
aon de na h-eoin ann an soitheach creadha,
os ceann uisge ruith[e].
6 A thaobh an eoin bheò, gabhaidh se
e, agus am fiodh seudair, agus an scàrlaid,
agus an hiosop, agus tumaidh e iad agus
an t-eun beò, ann am fuil an eoin a
mharbhadh os ceann an uisge ruith.
7 Agus crathaidh e air-san a tha gu
bhi air a ghlanadh o'n luibhre[g], seachd
uairean[h], agus gairmidh e glan e, agus
leigidh e as an t-eun beò air aghaidh na
macharach.
8 Agus nighidh esan a tha gu bhi air a
ghlanadh 'eudach[j], agus bearraidh e dheth
'fhionnadh uile, agus nighidh se e féin
ann an uisge, chum gu-m bi e glan[k]: agus
'n a dhéigh sin thig e steach do'n champ,
agus fanaidh e mach as a' bhùth seachd
làithean.
9 Ach air an t-seachdamh là, bearraidh
e uile fholt a chinn, agus 'fheusag, agus
maildhean a shùl, eadhon 'fhionnadh uile
bearraidh e dheth[l]: agus nighidh e 'eud-
ach, nighidh e mar an ceudna 'fheòil ann
an uisge, agus bithidh e glan.
10 Agus, air an ochdamh là[m], gabhaidh
e dà uan fhirionn gun ghaoid, agus aon
uan boirionn de'n cheud bhliadhna gun
ghaoid, agus tri deich earrannan de phlùr
mìn mar thabhartas-bìdh[n], measgta le
olaidh, agus aon log olaidh.
11 Agus nochdaidh an sagart a ni glan
e, an duine a tha r'a ghlanadh[p], agus na
nithe sin an làthair an Tighearn', *aig*
dorus pàilliuin a' choimhthionail:
12 Agus gabhaidh an sagart aon uan
firionn, agus bheir e seachad e mar ìob-
airt-eusaontais[r], agus an log olaidh, agus
luaisgidh e iad mar thabhartas-luaisgte
ann am fianuis an Tighearn'.
13 Agus marbhaidh e 'n t-uan anns an
àite 's am marbh e an ìobairt-pheacaidh
agus an ìobairt-loisgte, anns an ionad
naomh; oir mar *is* leis an t-sagart an
ìobairt - pheacaidh[s], *is amhuil* sin an
ìobairt-eusaontais: *tha* i ro naomh.
14 Agus gabhaidh an sagart *cuid* a dh'
fhuil na h-ìobairt-eusaontais, agus cuiridh
an sagart *i* air bàrr cluaise deise an neach
a tha r'a ghlanadh, agus air ordaig a
làimhe deise, agus air ordaig a choise
deise[t].
15 Agus gabhaidh an sagart *cuid* de'n
log olaidh, agus dòirtidh e *i* ann an glaic
a làimhe clìthe féin.
16 Agus tumaidh an sagart a mheur

R.C. 1490.

[a] Mat. 8. 2, 4
Marc. 1. 44
Luc. 5. 12, 14
17. 14
[b] rann 14
[c] Air. 19. 6
Eabh. 9. 19
[d] Salm 51. 7
[e] rann 50
[f] caib. 4. 26
5. 6
[g] Air. 19. 18, 19
Isa. 52. 15
Ese. 36. 25
Eoin 19. 34
Eabh. 9. 13, 21
12. 24
1 Eoin 5. 6
[h] 2 Ri. 5. 10, 14
[i] caib. 5. 7
12. 8
[j] caib. 13. 6
[k] caib. 11. 25
Eph. 5. 26
Eabh. 10. 22
1 Pead. 3. 21
Tais. 1. 5, 6
[l] Air. 6. 9
8. 7
[m] rann 23
[n] caib. 2. 1
Air. 15. 4, 15
[o] rann 12
[p] Air. 8. 11, 21
Eph. 5. 26, 27
Iud. 24
[q] rann. 14, 17
[r] caib. 5. 18
6. 6
[s] caib. 7. 7
[t] caib. 8. 23
[u] rann 22
caib. 15. 14, 15

dheas 's an olaidh *a tha* 'n a làimh chlì,
agus crathaidh e *cuid* de'n olaidh le
'mheur, seachd uairean an làthair an
Tighearn'.
17 Agus de'n chuid eile de'n olaidh a
tha 'n a làimh cuiridh an sagart air bàrr
cluaise deise an neach a tha r'a ghlanadh,
agus air ordaig a làimhe deise, agus air
ordaig a choise deise[b], air fuil na h-ìob-
airt-eusaontais.
18 Agus fuigheall na h-olaidh, a *tha* 'n
làimh an t-sagairt, dòirtidh e air ceann
an neach a tha r'a ghlanadh: agus ni an
sagart réite air a shon ann am fianuis an
Tighearn'[f].
19 Agus ìobraidh an sagart an ìobairt-
pheacaidh, agus ni e réite air a shon-san
a tha r'a ghlanadh o 'neòghloine, agus 'n a
dhéigh sin marbhaidh e an ìobairt-loisgte.
20 Agus bheir an sagart seachad an
ìobairt-loisgte, agus an tabhartas-bìdh air
an altair: agus ni an sagart réite air a
shon, agus bithidh e glan.
21 Agus ma *tha* e bochd[i], agus nach
urrainn e an uiread sin fhaghail; an sin
gabhaidh e aon uan *chum* ìobairt-eusaont-
ais gu bhi air a luasgadh, a dheanamh
réite air a shon, agus aon deicheamh
earrann de phlùr mìn measgta le olaidh,
mar thabhartas-bìdh, agus log olaidh;
22 Agus dà thurtur, no dà choluman
òg, mar is urrainn e 'fhaghail; agus
bithidh fear dhiubh 'n a ìobairt-pheacaidh,
agus am fear eile 'n a ìobairt-loisgte.
23 Agus bheir e iad air an ochdamh là,
air son a ghlanaidh, chum an t-sagairt,
gu dorus pàilliuin a' choimhthionail an
làthair an Tighearn'.
24 Agus gabhaidh an sagart uan na
h-ìobairt-eusaontais, agus an log olaidh,
agus luaisgidh an sagart iad *mar* thabh-
artas-luaisgte an làthair an Tighearn'[o].
25 Agus marbhaidh e uan na h-ìobairt-
eusaontais, agus gabhaidh an sagart *cuid*
a dh'fhuil na h-ìobairt-eusaontais[q], agus
cuiridh e *i* air bàrr cluaise deise an fhir a
tha r'a ghlanadh, agus air ordaig a làimhe
deise, agus air ordaig a choise deise.
26 Agus doirtidh an sagart *cuid* de'n
olaidh ann an glaic a làimhe clìthe féin.
27 Agus crathaidh an sagart le 'mheur
dheas *cuid* de'n olaidh a *tha* 'n a làimh
chlì seachd uairean ann am fianuis an
Tighearn'.
28 Agus cuiridh an sagart *cuid* de'n
olaidh a *tha* 'n a làimh, air bàrr cluaise deise
an fhir a tha r'a ghlanadh, agus air ordaig
a làimhe deise, agus air ordaig a choise
deise, air ionad fola na h-ìobairt-eusaontais.
29 Agus a' chuid eile de'n olaidh a *tha*
'an làimh an t-sagairt, cuiridh e air ceann
an fhir a tha r'a ghlanadh, a dheanamh
réite air a shon ann am fianuis an Tigh-
earn'.
30 Agus ìobraidh e fear de na turtuir[u],
no de na columain òga, mar is urrainn e
'fhaghail;

31 *Eadhon* an ni a 's urrainn e 'fhagh-
ail, fear mar ìobairt-pheacaidh, agus am
fear eile mar ìobairt-loisgte, maille ris an
tabhartas-bhìdh. Agus ni an sagart réite
air a shon-san a tha r'a ghlanadh, ann am
fianuis an Tighearn'.
32 So lagh an *fhir* anns *am bheil* plàigh
na luibhre, neach nach ruig a làmh air
*an ni sin a bhuineas d'*a ghlanadh[b].
33 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
34 An uair a thig sibh do thìr Chanaain,
a bheir mise dhuibh mar sheilbh[d], agus a
chuireas mi plàigh luibhre ann an tigh[e]
fearainn 'ur seilbh;
35 Agus gu-n tig esan d'am buin an
tigh agus gu-n innis e do'n t-sagart, ag
ràdh, A réir mo bharail-sa tha mar gu-m
bu phlàigh *luibhre* 's an tigh[g]:
36 An sin àithnidh an sagart dhoibh
an tigh fhalmhachadh mu-n téid an
sagart *a stigh ann* a dh'fhaicinn na
plàigh'; chum nach deanar gach ni a *tha*
's an tigh neòghlan: agus 'n a dhéigh sin,
théid an sagart a steach a dh'fhaicinn an
tighe.
37 Agus amhaircidh e air a' phlàigh,
agus, feuch, *ma bhitheas* a' phlàigh ann
am ballachaibh an tighe, le stiallaibh
domhain, càil-eigin uaine no dearg, a *tha*
r'am faicinn na 's isle na 'm balla:
38 An sin théid an sagart a mach as
an tigh gu dorus an tighe, agus bheir e
fainear an tigh a dhùnadh suas seachd
làithean[k].
39 Agus thig an sagart a rìs air an
t-seachdamh là, agus amhaircidh e: agus,
feuch, *ma* bhitheas a' phlàigh air sgaoil-
eadh ann am ballachaibh an tighe;
40 An sin àithnidh an sagart iad a
thoirt air falbh nan clach, anns *a' bheil*
a' phlàigh, agus tilgidh iad ann an àite
neòghlan iad an taobh a mach de'n
bhaile[p].
41 Agus bheir e fainear an tigh a
sgrìobadh air an taobh a stigh mu'n
cuairt, agus tilgidh iad a mach an dus-
lach a sgrìobas iad deth, an taobh a
muigh de'n bhaile gu àite neòghlan.
42 Agus gabhaidh iad clachan eile, agus
cuiridh iad ann an àite nan clach ud *iad*;
agus gabhaidh e criadh eile, agus còmh-
daichidh e thairis an tigh *leatha*.
43 Agus ma thig a' phlàigh a rìs, agus
ma bhriseas i mach 's an tigh, an déigh
dha na clachan a thoirt air falbh[r], agus
an déigh dha an tigh a sgrìobadh, agus
an déigh *dha* a chòmhdachadh thairis *le
crèadh*;
44 An sin thig an sagart agus amhairc-
idh e, agus, feuch, ma tha 'phlàigh air
sgaoileadh 's an tigh, *is* luibhre chnàmh-
anach i 's an tigh; *tha* e neòghlan.
45 Agus brisidh e sìos an tigh, a chlach-
an, agus 'fhiodh, agus criadh an tighe
uile: agus bheir e fainear *an* giùlan a
mach as a' bhaile gu ionad neòghlan.

R.C. 1490.

[a] 1 Ri. 9. 6-9
2 Ri. 10. 27
18. 4
Ier. 52. 13
Mat. 24. 2
[b] Salm 72. 12-14
Mat. 11. 5
[c] 1 Cor. 6. 11
[d] Gen. 12. 7
13. 17
17. 8
Deut. 32. 49
[e] Am. 6. 11
Gnà. 3. 33
[f] rann 4
[g] Salm 91. 10
Gnà. 3. 33
Sech. 5. 4
[h] rann 20
[i] Deut. 24. 8
[j] caib. 13. 30
[k] caib. 13. 50
[l] caib. 13. 47
[m] rann 34
[n] caib. 13. 2
[o] Ese. 44. 23
[p] Tais. 22. 15
[q] caib. 22. 4
Air. 5. 2
2 Sam. 3. 29
Mat. 9. 20
Marc. 7. 20-23
[r] Eabh. 6. 4-8
2 Pead. 2. 20, 22
Iud. 12
[s] caib. 11. 25
17. 15
[t] Isa. 1. 16
Seum. 4. 8

46 Agus bithidh esan a théid a stigh
do'n tigh ré na h-ùine a dhruidear suas
e[a], neòghlan gu feasgar.
47 Agus nighidh esan a luidheas anns
an tigh 'eudach: agus nighidh esan a
dh'itheas anns an tigh 'eudach.
48 Agus ma théid an sagart a stigh,
agus gu-n amhairc e *air*, agus, feuch, nach
do sgaoil a' phlàigh 's an tigh, an déigh
an tigh a chòmhdachadh thairis; an sin
gairmidh an sagart an tigh glan, a chionn
gu-n do leighiseadh a' phlàigh[c].
49 Agus gabhaidh e chum an tigh a
ghlanadh dà eun[f], agus fiodh seudair,
agus scàrlaid, agus hiosop.
50 Agus marbhaidh e fear de na h-eoin
ann an soitheach crèadha, os ceann uisge-
ruith.
51 Agus gabhaidh e am fiodh seudair,
agus an hiosop, agus an scàrlaid, agus an
t-eun beò, agus tumaidh e iad ann am
fuil an eoin a chaidh a mharbhadh, agus
anns an uisge-ruith; agus crathaidh e air
an tigh seachd uairean.
52 Agus glanaidh e an tigh le fuil an
eoin, agus leis an uisge-ruith, agus leis an
eun bheò, agus leis an fhiodh sheudair,
agus leis an hiosop, agus leis an scàrlaid.
53 Ach leigidh e as an t-eun beò an
taobh a mach de'n bhaile, air aghaidh na
macharach, agus ni e réite air son an
tighe[h]: agus bithidh e glan.
54 So an lagh air son gach gnè de
phlàigh luibhre[i], agus de chàrr[j],
55 Agus air son luibhre eudaich[l], agus
air son tighe[m],
56 Agus air son ataidh[n], agus air son
guirein, agus air son buill shoilleir;
57 A theasgasg c'uin *a bhitheas e* neò-
ghlan, agus c'uin *a bhitheas e* glan[o]: *is e*
so lagh na luibhre.

CAIB. XV.

1, 19 *Neòghloine le siltichibh:* 13, 28 *mar a ghlanar iad.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
2 Labhraibh ri cloinn Israeil, agus
abraibh riu, 'N uair a bhitheas aig duine
sam bith silteach o 'fheòil[q], air son a
shiltich *bithidh* e neòghlan.
3 Agus is e so a neòghloine 'n a shilt-
each: ma shileas 'fheòil a mach a sileadh,
no ma dhùinear 'fheòil suas o shilteach,
is e so a neòghloine.
4 Gach leabadh air an luidh esan air
am bheil silteach, bithidh *i* neòghlan:
agus gach ni air an suidh e, bithidh *e*
neòghlan.
5 Agus gach neach a bheanas r'a leab-
aibh, nighidh e 'eudach[s], agus ionnlaid-
idh se *e féin* ann an uisge, agus bithidh e
neòghlan gu feasgar.
6 Agus esan a shuidheas air ni *sam bith*
air an do shuidh neach air am bheil silt-
each, nighidh e 'eudach[t], agus ionnlaididh

se *e féin* ann an uisge, agus bithidh e neò-
ghlan gu feasgar.
7 Agus esan a bheanas ri feòil neach air
am bheil silteach, nighidh e 'eudach, agus
ionnlaididh se *e féin* ann an uisge, agus
bithidh e neòghlan gu feasgar.
8 Agus ma thilgeas esan air am bheil
silteach smugaid airsan a tha glan, an sin
nighidh e 'eudach, agus ionnlaididh se e
féin ann an uisge, agus bithidh e neòghlan
gu feasgar.
9 Agus gach dìollaid air am marcaich
esan air am bheil silteach, bithidh i neò-
ghlan.
10 Agus gach neach a bheanas ri ni sam
bith a bha foidhe, bithidh e neòghlan gu
feasgar: agus esan a ghiùlaineas *aon air
bith de* na nithibh sin, nighidh e 'eudach,
agus ionnlaididh se *e féin* ann an uisge,
agus bithidh e neòghlan gu feasgar.
11 Agus gach neach ris am bean esan
air am bheil silteach, agus nach d'ionn-
laid a làmhan ann an uisge, nighidh e
'eudach, agus ionnlaididh se *e féin* ann an
uisge, agus bithidh e neòghlan gu feasgar.
12 Agus an soitheach crèadha[c] ris am
bean esan air am bheil silteach, brisear e[d]:
agus gach soitheach fiodha, nighear ann
an uisge e.
13 Agus an uair a ghlanar esan air am
bheil silteach o 'shilteach, an sin àirmhidh
e dha féin seachd làithean[e] air son a
ghlanaidh, agus nighidh e 'eudach, agus
ionnlaididh e 'fheòil ann an uisge-ruith,
agus bithidh e glan.
14 Agus air an ochdamh là gabhaidh e
dha féin dà thurtur[g], no dà choluman òg,
agus thig e an làthair an Tighearna, gu
dorus pàilliuin a' choimhthionail, agus
bheir e iad do'n t-sagart.
15 Agus ìobraidh an sagart iad, aon
diubh mar ìobairt-pheacaidh, agus an
t-aon eile mar ìobairt-loisgte; agus ni an
sagart réite air a shon an làthair an Tigh-
earn' a thaobh a shiltich.
16 Agus ma dh'fhalbhas a shìol-gin o
dhuine sam bith[i], an sin nighidh e 'fheòil
uile ann an uisge, agus bithidh e neòghlan
gu feasgar.
17 Agus gach eudach, agus gach craic-
ionn air am bi an sìol-gin, nighear e ann
an uisge, agus bithidh e neòghlan gu
feasgar.
18 Mar an ceudna, a' bhean leis an luidh
fear le sìol-gin, nighidh iad *araon iad
féin* ann an uisge[k], agus bithidh iad neò-
ghlan gu feasgar.
19 Agus an uair a bhitheas silteach air
mnaoi[l], *agus* gur fuil a bhitheas 'n a silt-
each 'n a feòil, seachd làithean cuirear air
leth i; agus gach neach a bheanas rithe,
bithidh e neòghlan gu feasgar.
20 Agus gach ni air an luidh i 'n uair a
chuirear air leth i, bithidh e neòghlan:
gach ni mar an ceudna air an suidh i,
bithidh e neòghlan.
21 Agus gach neach a bheanas r'a leab-

R.C. 1490.

[a] caib. 20. 18
Ese. 18. 6
22. 10
[b] Marc. 5. 25
Luc. 8. 43
[c] caib. 6. 28
11. 33
[d] Salm 2. 9
[e] rann 28
caib. 14. 8
Air. 19. 11, 12
[f] rann. 13-15
[g] caib. 14. 22-31
[h] caib. 11. 47
Ese. 44. 23
Eabh. 12. 15
[i] caib. 22. 4
Deut. 23. 10
[j] caib. 19. 30
21. 23
Air. 5. 3
19. 13, 20
Ese. 5. 11
23. 28
44. 5-7
Dan. 9. 27
1 Cor. 3. 17
[k] Ecs. 19. 15
1 Sam. 21. 4
Salm 51. 5
1 Cor. 6. 18
1 Tes. 4. 3-5
Eabh. 13. 4
[l] caib. 12. 2
[m] caib. 10. 1, 2

aidh nighidh e 'eudach, agus ionnlaididh
se *e féin* ann an uisge, agus bithidh e
neòghlan gu feasgar.
22 Agus gach neach a bheanas ri ni sam
bith air an do shuidh i, nighidh e 'eudach,
agus ionnlaididh se *e féin* ann an uisge,
agus bithidh e neòghlan gu feasgar.
23 Agus ma *bhitheas* e air *a* leabaidh,
no air ni sam bith air an suidh i, 'n uair
a bheanas e ris, bithidh e neòghlan gu
feasgar.
24 Agus ma luidheas fear sam bith
maille rithe, agus gu-m bi a fuil-mìos air[a],
bithidh e neòghlan seachd làithean, agus
bithidh gach leabadh air an luidh e neò-
ghlan.
25 Agus an uair a bhitheas a silteach
fola[b] air mnaoi mòran de làithibh, cha-n
ann 'an àm a dealachaidh, no ma shileas e
an déigh *àm* a dealachaidh, bithidh uile
làithean silidh a neòghloine mar làithean
a dealachaidh: bithidh i neòghlan.
26 Gach leabadh air an luidh i ré uile
làithean a siltich, bithidh i dhi mar leab-
aidh a dealachaidh: agus gach ni air an
suidh i, bithidh e neòghlan, a réir neò-
ghloine a dealachaidh.
27 Agus gach neach a bheanas ris na
nithibh sin, bithidh e neòghlan; agus
nighidh e 'eudach, agus ionnlaididh se *e
féin* ann an uisge, agus bithidh e neò-
ghlan gu feasgar.
28 Ach ma ghlanar i o 'silteach[f], an sin
àirmhidh i dhi féin seachd làithean, agus
an déigh sin bithidh i glan:
29 Agus air an ochdamh là gabhaidh i
dhi féin dà thurtur, no dà choluman òg,
agus bheir i iad a dh'ionnsuidh an t-sag-
airt, gu dorus pàilliuin a' choimhthionail:
30 Agus ìobraidh an sagart aon *diubh*
mar ìobairt-pheacaidh, agus an t-aon *eile*
mar ìobairt-loisgte; agus ni an sagart réite
air a son an làthair an Tighearn', air son
siltich a neòghloine.
31 Mar so dealaichidh sibh clann Israeil
o'n neòghloine[h], chum as nach bàsaich iad
'n an neòghloine, 'n uair a thruailleas iad
mo phàilliun-sa a *tha* 'n am measg[j].
32 *Is* e so lagh an *fhir* air am bheil silt-
each, agus an *fhir* sin aig an téid a shìol
uaith, agus a shalaichear leis;
33 Agus na *mnatha* a bhitheas gu tinn
ann an *àm* a dealachaidh, agus an neach
sin air am bi silteach, an fhir, agus na
mnà, agus an duine *sin* a luidheas leatha-
se 'tha neòghlan.

CAIB. XVI.

11 *Iobairt-pheacaidh an àrd-shagairt.* 20 *Am boc-gaibhre a leigeadh as beò.* 29 *Féill a' ghlanaidh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois
an déigh bàis dhithis mhac Aaroin,
an uair a thug iad seachad tabhartas an
làthair an Tighearn'[m], agus a bhàsaich iad:
2 Agus thubhairt an Tighearna ri Maois,
Labhair ri Aaron do bhràthair, a chum

nach téid e anns gach àm a steach do'n
ionad naomh an taobh a stigh de'n roinn-
bhrat[a], an làthair na caithir-thròcair, a
tha air an àirc'; a chum nach bàsaich e:
oir foillsichidh mise mi féin ann an neul
air a' chaithir-thròcair[b].
3 Mar so théid Aaron a steach do'n *ionad*
naomh[d]: le tarbh òg chum ìobairt-pheac-
aidh[e], agus reithe chum ìobairt-loisgte.
4 An còta anairt naomh cuiridh e air[f],
agus bithidh na brigisean anairt aige air
'fheòil, agus leis a' chrios anairt erios-
laichidh se e féin, agus cuiridh e an crùn-
anairt air: *is* éideadh naomh iad sin: air
an aobhar sin ionnlaididh e 'fheòil ann an
uisge[h], agus cuiridh e air iad.
5 Agus o choimhthional chloinn Israeil
gabhaidh e dà bhoc o na gabhraibh chum
ìobairt-pheacaidh[i], agus aon reithe chum
ìobairt-loisgte.
6 Agus bheir Aaron seachad tarbh na
h-ìobairt-pheacaidh a *bhitheas* air a shon
féin: agus ni e réite air a shon féin[k], agus
air son a thighe.
7 Agus gabhaidh e an dà bhoc-gaibhre,
agus nochdaidh e iad an làthair an Tigh-
earn', aig dorus pàilliuin a' choimhthionail.
8 Agus tilgidh Aaron croinn air an dà
bhoc; aon chrann air son an Tighearn',
agus crann eile air son a' bhuic a théid as[1].
9 Agus bheir Aaron leis am boc air an
do thuit an crann air son an Tighearn',
agus ìobraidh se e mar ìobairt-pheacaidh.
10 Ach am boc air an do thuit an crann
gu-n leigteadh as e, nochdar beò *e* an
làthair an Tighearn', gu réite a dheanamh
leis[p], chum a leigeadh as saor do'n fhàsach.
11 Agus bheir Aaron leis tarbh na
h-ìobairt-pheacaidh, a *bhitheas* air a shon
féin, agus ni e réite air a shon féin, agus
air son a thighe; agus marbhaidh e tarbh
na h-ìobairt-pheacaidh, a *bhitheas* air a
shon féin.
12 Agus gabhaidh e tuiseir làn a dh'éibh-
libh teine[r] o'n altair an làthair an Tigh-
earn'[s], agus làn a ghlac de thùis dheadh-
bholaidh pronnta gu mìn[t], agus bheir e
an taobh a stigh de'n roinn-bhrat e.
13 Agus cuiridh e an tùis air an teine an
làthair an Tighearn'[v], chum gu-n còmhd-
aich neul na tùise a' chaithir-thròcair, a
tha air an Fhianuis[w], agus nach faigh e bàs.
14 Agus gabhaidh e dh'fhuil an tairbh,
agus crathaidh[y] e i le 'mheur air 'a chaithir-
thròcair chum na h-àird 'an ear: agus fa
chomhair na caithir-thròcair crathaidh e
de'n fhuil seachd uairean le 'mheur.
15 An sin marbhaidh e boc-gaibhre na
h-ìobairt-pheacaidh a *bhitheas* air son an
t-sluaigh[z], agus bheir e 'fhuil an taobh a
stigh de'n roinn-bhrat[b], agus ni e r'a fhuil-
san mar a rinn e ri fuil an tairbh, agus
crathaidh e i air a' chaithir-thròcair, agus
fa chomhair na caithir-thròcair.
16 Agus ni e réite air son an *ionaid*
naoimh[c] a thaobh neòghloine chloinn
Israeil, agus a thaobh an seachran 'n am

B.C. 1490.

[a] Ecs. 30. 10 Eabh. 9. 7, 8 10. 19
[b] Ecs. 25. 22 1 Ri. 8. 10 Salm 18. 11
[c] Ecs. 34. 3 Eabh. 9. 7
[d] Eabh. 9. 7, &c.
[e] caib. 4. 3
[f] caib. 6. 10 Ecs. 28. 39-43 Ese. 44. 17 Mat. 22. 11, 12
[g] Ecs. 30. 10
[h] caib. 8. 6 Ecs. 30. 20
[i] caib. 4. 14
[j] Ese. 43. 18-22
[k] caib. 9. 7 Eabh. 5. 2, 3 7. 27, 28 9. 7
[l] Ese. 45. 20 Col. 1. 20
[m] caib. 26. 40 Salm 32. 5 Gnà. 28. 13 Ròm. 10. 10
[1] *Asasel.*
[n] Isa. 53. 6
[o] Isa. 53. 11, 12 Eoin 1. 29 Eabh. 9. 28 1 Pead. 2. 24
[p] Isa. 53. 5, 6 2 Cor. 5. 21 Eabh. 7. 27 9. 23, 24
[q] Salm 103. 12
[r] caib. 10. 1 Air. 16. 18, 46
[s] Isa. 6. 6, 7
[t] Ecs. 30. 34-38 Tais. 8. 3, 4
[u] caib. 4. 8-10
[v] Ecs. 30. 8
[w] Ecs. 25. 21
[x] rann 28 Ese. 23. 8
[y] caib. 4. 5, 6 Eabh. 9. 13-25
[z] rann. 5-9
[a] caib. 4. 12, 21 6. 30
[b] rann 2 Eabh. 6. 19 9. 3, 11, 12
[c] Ecs. 29. 36 Ese. 45. 18 Eabh. 9. 22, 23

peacaidhean gu léir: agus mar so ni e
air son pàilliuin a' choimhthionail a tha
'chòmhnuidh maille riu, ann am meadhon
an neòghloine.
17 Agus duine sam bith cha bhi ann am
pàilliun a' choimhthionail, an uair a théid
e 'dheanamh réite 's an *ionad* naomh[c],
gus an tig e mach, agus gu bheil e air
deanamh réite air a shon féin, agus air
son a thighe, agus air son uile choimh-
thionail Israeil.
18 Agus théid e mach a dh'ionnsuidh
na h-altarach a *tha* 'm fianuis an Tigh-
earna, agus ni e réite air a son[g]; agus
gabhaidh e a dh'fhuil an tairbh, agus a
dh'fhuil a' bhuic agus cuiridh e i air
adhaircibh na h-altarach mu'n cuairt.
19 Agus crathaidh e oirre de'n fhuil le
'mheur seachd uairean, agus glanaidh e
i, agus naomhaichidh e i o neòghloine
chloinn Israeil[j].
20 Agus an uair a bhitheas e air deanamh
réite air son an *ionaid* naoimh[l], agus air
son pàilliuin a' choimhthionail, agus air
son na h-altarach, bheir e leis am boc-
gaibhre beò:
21 Agus cuiridh Aaron a dhà làimh air
ceann a' bhuic bheò, agus aidichidh e os
a cheann uile lochdan chloinn Israeil[m],
agus an uile sheachrain 'n am peacaidhean
gu léir, agus cuiridh e iad air ceann a'
bhuic[n], agus cuiridh e air falbh *e* le
làimh duine iomchuidh do'n fhàsach.
22 Agus giùlainidh am boc-gaibhre air
féin an lochdan gu léir gu fearann air
leth[o]: agus leigidh e air falbh am boc 's
an fhàsach[q].
23 Agus théid Aaron a steach do phàill-
iunn a' choimhthionail, agus cuiridh e
dheth an éideadh anairt, a chuir e air an
uair a chaidh e steach do'n *ionad* naomh,
agus fàgaidh e 'n sin i.
24 Agus ionnlaididh e 'fheòil ann an
uisge 's an ionad naomh, agus cuiridh e
air 'éideadh, agus thig e mach, agus ìob-
raidh e 'ìobairt-loisgte féin, agus ìobairt-
loisgte an t-sluaigh; agus ni e réite air a
shon féin, agus air son an t-sluaigh.
25 Agus saill na h-ìobairt-pheacaidh[u]
loisgidh e air an altair.
26 Agus esan a leig as am boc-gaibhre
mar bhoc saor, nighidh e 'eudach, agus
ionnlaididh e 'fheòil ann an uisge[x]; agus
'n a dhéigh sin théid e do'n champ.
27 Agus an tarbh air son na h-ìobairt-
pheacaidh, agus am boc-gaibhre air son
na h-ìobairt-pheacaidh, d'an d' thugadh
am fuil a steach a chum réite a dheanamh
's an *ionad* naomh, bheirear a mach iad
an taobh a muigh de'n champ[a]; agus
loisgidh iad 's an teine an craicne, agus
am feòil, agus an aolach.
28 Agus esan a loisgeas iad, nighidh e
'eudach, agus ionnlaididh e 'fheòil ann
an uisge, agus 'n a dhéigh sin théid e
do'n champ.
29 Agus bithidh *so* dhuibh 'n a ordugh

gu sìorruidh: Anns an t-seachdamh mìos[a], air an deicheamh *là* de'n mhìos, irioslaichidh sibh 'ur n-anaman[b], agus obair sam bith cha dean sibh, *aon chuid* esan a tha de mhuinntir 'ur dùthcha féin, no an coigreach a tha air chuairt 'n 'ur measg;

30 Oir air an là sin ni *an sagart* réite air 'ur son, chum 'ur glanaidh[d]: o 'ur peacaidhean gu léir an làthair an Tighearn' glanar sibh.

31 *Bithidh* e 'n a shàbaid tàimh dhuibh, agus irioslaichidh sibh 'ur n-anaman, le ordugh sìorruidh.

32 Agus ni an sagart a dh'ungas e[g], agus a choisrigeas e gu frithealadh ann an àit 'athar, an réite: agus cuiridh e air an éideadh anairt, *eadhon an* trusgan naomh.

33 Agus ni e réite air son an ionaid ro naoimh[k], agus air son pàilliuin a' choimhthionail, agus air son na h-altarach ni e réite; mar an ceudna air son nan sagart, agus air son uile shluaigh a' choimhthionail ni e réite.

34 Agus bithidh so dhuibh 'n a ordugh sìorruidh[l], chum réite a dheanamh air son chloinn Israeil, as leth am peacaidhean gu léir aon uair 's a' bhliadhna[o]. Agus rinn e mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

CAIB. XVII.

1 *Mu'n ionad anns an còir iobairtean iobradh.* 10 *Cha-n fheudar fuil itheadh,* 15 *no feòil a chaidh a reubadh le fiadh-bheathaichibh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Labhair ri Aaron, agus r'a mhic, agus ri cloinn Israeil uile, agus abair riu, So an ni a dh'àithn an Tighearn', ag ràdh,

3 Ge b'e duine air bith de thigh Israeil[s], a mharbhas tarbh, no uan, no gabhar anns a' champ, no 'mharbhas *e* mach as a' champ,

4 Agus nach toir e gu dorus pàilliuin a' choimhthionail, gu tabhartas a thoirt seachad do'n Tighearn' air beulaobh pàilliuin an Tighearna, cuirear fuil as leth an duine sin[u], dhòirt e fuil; agus gearrar as an duine sin o mheasg a shluaigh:

5 Chum as gu-n toir clann Israeil an ìobairtean, a dh'ìobras iad a muigh 's a' mhachair[w], eadhon gu-n toir iad a chum an Tighearn' iad, gu dorus pàilliuin a' choimhthionail a dh'ionnsuidh an t-sagairt, agus gu-n ìobair iad *mar* ìobairtean-sìth iad do'n Tighearn'.

6 Agus crathaidh an sagart an fhuil[y] air altair an Tighearn', air dorus pàilliuin a' choimhthionail, agus loisgidh e 'n t-saill a chum fàile chùbhraidh do'n Tighearn'[a].

7 Agus cha-n ìobair iad na's mò an ìobairtean do dhiabhuil[b], an déigh an deachaidh iad le strìopachas[c]: Bithidh so 'n a reachd dhoibh gu sìorruidh air feadh an ginealach.

R.C. 1490.

[a] caib. 23. 27
Ecs. 30. 10
Air. 29. 7
[b] Isa. 58. 3, 5
Dan. 10. 3, 12
[c] rann 4
[d] Salm 51. 2
Ier. 33. 8
Ese. 36. 25
Eph. 5. 26
Eabh. 9. 13, 14
10. 1, 2
1 Eoin 1. 7, 9
[e] caib. 7. 26, 27
Gen. 9. 4
Deut. 12. 16, 23
Ese. 44. 7
[f] Ese. 14. 8
[g] caib. 4. 3-16
[h] rann 14
[i] Mat. 26. 28
Ròm. 5. 9
Eph. 1. 7
Eabh. 13. 12
Tais. 1. 5
[j] Eabh. 9. 22
[k] rann 16
Ecs. 29. 36, 37
[l] caib. 23. 31
[m] Deut. 15. 23
[n] Ese. 24. 7
[o] Ecs. 30. 10
Eabh. 9. 7, 25
[p] rann 11
[q] caib. 22. 8
Deut. 14. 21
Ese. 4. 14
44. 31
[r] caib. 11. 25
[s] Deut. 12. 5, 6, 21
[t] Air. 19. 19, 20
[u] Ròm. 5. 13
[v] Ecs. 6. 7
[w] Gen. 31. 54
2 Each. 28. 4
Ese. 20. 28
22. 9
[x] Salm 106. 35
Ese. 20. 7, 8
Eph. 5. 11
[y] caib. 3. 2
[z] Deut. 4. 1, 2
6. 1
Salm 119. 4
Ese. 36. 27
[a] Ecs. 29. 13
[b] Deut. 32. 17
2 Each. 11. 15
1 Cor. 10. 20
Tais. 9. 20
[c] caib. 20. 5
Ese. 23. 8

8 Agus their thu riu, Ge b'e duine air bith de thigh Israeil, no de na coigrich a bhitheas air chuairt 'n 'ur measg, a bheir seachad tabhartas-loisgte no ìobairt,

9 Agus nach toir e gu dorus pàilliuin a choimhthionail[c], a chum 'ìobradh do'n Tighearna; gearrar eadhon an duine sin as o mheasg a shluaigh.

10 Agus ge b'e duine de thigh Israeil no de na coigrich a tha air chuairt 'n 'ur measg, a dh'itheas gnè sam bith fola[e]; cuiridh mise mo ghnùis an aghaidh an anama sin a dh'itheas fuil[f], agus gearraidh mi as e o mheasg a shluaigh.

11 Oir tha beatha na feòla 's an fhuil[h], agus thug mi dhuibh i air an altair, a dheanamh réite air son 'ur n-anaman[i]: oir *is* i 'n fhuil *a* ni réite air son an anama[j].

12 Uime sin thubhairt mi ri cloinn Israeil, Cha-n ith anam sam bith agaibh fuil, ni mò a dh'itheas an coigreach a bhitheas air chuairt 'n 'ur measg.

13 Agus ge b'e duine air bith de chloinn Israeil, no de na coigrich a bhitheas air chuairt 'n 'ur measg, a ni sealg agus a ghlacas beathach no eun a dh'fheudar itheadh; dòirtidh e mach 'fhuil[m], agus còmhdaichidh e le duslach i[n].

14 Oir *is i* beatha gach uile fheòla a fuil[p]; *tha* i air son beatha dhi: uime sin thubhairt mi ri cloinn Israeil, Cha-n ith sibh fuil feòla sam bith; oir *is i* beatha gach feòla a fuil: gach neach a dh'itheas i gearrar as e.

15 Agus gach anam a dh'itheas an ni a bhàsaicheas *dheth féin*[q], no a reubadh *le fiadh-bheathaichibh*, (ma's neach e a rugadh 'n 'ur tìr féin, no coigreach) nighidh e 'eudach[r], agus ionnlaididh se *e féin* ann an uisge, agus bithidh e neòghlan gu feasgar; an sin bithidh e glan.

16 Ach mur nigh se *e*, agus mur ionnlaid e 'fheòil; an sin giùlainidh e 'aingidheachd[t].

CAIB. XVIII.

6 *Mu phòsadh mi-laghail.* 19 *Mu anamiannaibh gràineil.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, *Is* mise an Tighearna 'ur Dia[v].

3 A réir ghnìomhara tìre na h-Eiphit anns an robh sibh a chòmhnuidh, cha dean sibh[x]; agus a réir ghnìomhara tìre Chanaain gus *am bheil* mise 'g 'ur tabhairt, cha dean sibh; cha mhò a ghluaiseas sibh 'n an orduighibh.

4 Ni sibh mo bhreitheanais[z], agus gleidhidh sibh m'òrduighean, gu gluasad annta: *Is* mise an Tighearna 'ur Dia.

5 Uime sin gleidhidh sibh mo reachdan agus mo bhreitheanais; nithe ma ni duine, bithidh e beò annta: *Is* mise an Tighearn'.

6 Cha tig a h-aon agaibh am fagus a dh'aon neach a tha dlùth dha ann an

dàimh, a chum *a* nàire a leigeadh ris : *Is*
mise an Tighearna.
7 Nochd d'athar[a], no nochd do mhàthar[b]
cha leig thu ris : *is i* do mhàthair i, cha
leig thu ris a nochd.
8 Nochd mnatha d'athar cha leig thu
ris[c] : *is e* nochd d'athar e.
9 Nochd do pheathar[d], nighinn d'athar,
no nighinn do mhàthar, co dhiubh a rugadh
i aig an tigh, no 'rugadh a mach i, *eadhon*
an nochd-san cha leig thu ris.
10 Nochd nighinn do mhic, no nighinn
do nighinn, *eadhon* an nochd-san cha leig
thu ris : oir *is e* an *nochd-san* do nochd
féin.
11 Nochd nighinn mnatha d'athar, a
ghineadh le d'athair, (*is i* do phiuthar i,)
cha leig thu ris a nochd-se.
12 Cha leig thu ris nochd peathar
d'athar : *is i* banacharaid ro dhìleas
d'athar i.
13 Cha leig thu ris nochd peathar do
mhàthar : oir *is i* banacharaid ro dhìleas
do mhàthar i.
14 Cha leig thu ris nochd bhràthar
d'athar, cha tig thu 'm fagus d'a mhnaoi :
is i bean bhràthar d'athar i.
15 Cha leig thu ris nochd do bhana-
chleamhna[i] ; *is i* bean do mhic i, cha leig
thu ris a nochd.
16 Cha leig thu ris nochd mnatha do
bhràthar[l] : *is e* nochd do bhràthar e.
17 Cha leig thu ris nochd mnatha agus
a h-ighinn, ni mò a ghabhas tu nighean a
mic, no nighean a h-ighinn, a chum a
nochd a leigeadh ris ; *oir is* iad a bana-
chairdean dìleas iad : *is* aingidheachd e.
18 Ni mò a ghabhas tu bean maille r'a
piuthair[1], a chum a buaireadh[o], a leigeadh
ris a nochd, a thuilleadh air an té eile, am
feadh 's is beò i.
19 Mar an ceudna cha tig thu 'm fagus
do mhnaoi a leigeadh ris a nochd, an uair
a chuirear air leth i air son a neòghloine[q].
20 Agus cha luidh thu gu collaidh le
mnaoi do choimhearsnaich[r], a chum thu
féin a thruailleadh leatha.
21 Agus cha leig thu le neach air bith de
d'shliochd dol troimh '*n teine* do Mholech[s],
ni mò a mhi-naomhaicheas tu ainm do
Dhé : *Is* mise an Tighearna.
22 Cha luidh thu le firionnach[t] mar le
boirionnach : *is* gràineileachd e.
23 Ni mò a luidheas tu le ainmhidh
sam bith gu d' thruailleadh féin leis ; ni
mò a sheasas bean sam bith roimh ainmh-
idh gu luidhe sios da : is amhluadh e.
24 Na truaillibh sibh féin ann an aon
sam bith de na nithibh sin[v]: oir anns na
nithibh sin uile thruaill na cinnich *sin* iad
féin, a thilgeas mise mach roimhibh.
25 Agus shalaicheadh am fearann[x] :
uime sin leanaidh mi 'aingidheachd air[z],
agus sgeithidh am fearann féin a mach a
luchd-àiteachaidh[b].
26 Uime sin, gleidhidh sibh mo reachdan
agus mo bhreitheanais, agus cha dean

R.C. 1490.

[a] caib. 20. 11, &c.
[b] Ese. 22. 10
[c] 1 Cor. 5. 1
[d] 2 Sam. 11. 12
[e] rann 25 caib. 20. 22
[f] Deut. 18. 9
[g] rann 24
[h] rann. 2, 4
[i] Gen. 38. 18
[j] caib. 11. 44 20. 7, 26 Am. 3. 3 1 Pead. 1. 16
[k] Ecs. 20. 12
[l] Deut. 25. 5 Mat. 22. 24
[m] Ecs. 20. 8 31. 13 Isa. 58. 13
[n] caib. 26. 1 Ecs. 20. 4 1 Cor. 10. 14 1 Eoin 5. 21
[1] no, *maille ri mnaoi eile.*
[o] 1 Sam. 1. 6-8 Mal. 2. 14, 15
[p] caib. 7. 16, 17
[q] Ese. 18. 6 22. 10
[r] Ecs. 20. 14 Gnà. 6. 25-33 Mat. 5. 27
[s] Deut. 12. 31 18. 10 2 Ri. 16. 3 Salm 106. 37 Ier. 7. 31
[t] Ròm. 1. 27
[u] caib. 23. 22 Deut. 24. 19-21 Rut. 2. 15-17
[v] rann. 6, &c.
[w] Ecs. 20. 15
[x] Deut. 18. 12
[y] Eph. 4. 25 Col. 3. 9
[z] Ier. 5. 9, 29 Hos. 2. 13 9. 9
[a] caib. 6. 3 Ecs. 20. 7 Seum. 5. 12
[b] rann 28
[c] caib. 18. 21

sibh *aon air bith* de na gràineileachdaibh
sin ; *aon chuid* neach air bith d'ur cinneach
féin, no coigreach a bhitheas air chuairt
'n 'ur measg :
27 (Oir na gràineileachdan sin uile rinn
daoine na dùthcha, a *bha* roimhibh, agus
tha 'm fearann air a thruailleadh.)
28 Chum nach sgeith am fearann sibhse
mach mar an ceudna[e], 'n uair a thruailleas
sibh e, mar a sgeith e mach na cinnich a
bha roimhibh.
29 Oir ge b'e neach a ni aon air bith
de na gràineileachdaibh ud, eadhon na
h-anaman a ni *iad*, gearrar as iad o
mheasg an sluaigh.
30 Uime sin gleidhidh sibh m'orduigh-
ean, a chum nach dean sibh *aon air bith*
de na gnàthannaibh gràineil ud[f], a rinn-
eadh roimhibh, agus nach truaill sibh sibh
féin annta[g] : *Is* mise an Tighearna 'ur
Dia[h].

CAIB. XIX.

Laghanna àraidh air am mìneachadh.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Labhair ri coimhthional chloinn Is-
raeil uile, agus abair riu, Bithibh naomh :
oir *tha* mise an Tighearna 'ur Dia naomh[j].
3 Bitheadh eagal 'ur màthar[k] agus
'ur n-athar air gach duine agaibh, agus
gleidhibh mo shàbaidean[m] : *Is* mise an
Tighearna 'ur Dia.
4 Na rachaibh a thaobh gu iodhol-
aibh[n], agus na deanaibh diathan leaghta
dhuibh féin : *Is* mise an Tighearna 'ur
Dia.
5 Agus ma dh'iobras sibh iobairt thabh-
artas-sìth do'n Tighearn', iobraidh sibh i
d'ur toil féin.
6 'S an là sin féin anns an ìobair sibh i
ithear i[p], agus air an là màireach : agus
ma mhaireas a' bheag *dhi* gus an treas là,
loisgear 's an teine e ;
7 Agus ma dh'ithear e idir air an treas
là, *tha e* gràineil ; cha ghabhar e.
8 Uime sin *gach neach* a dh'itheas e,
giùlainidh e 'aingidheachd, a chionn gu-n
do mhi-naomhaich e ni coisrigte an Tigh-
earn' : agus gearrar an t-anam sin as o
'shluagh.
9 Agus an uair a bhuaineas sibh foghar-
adh 'ur fearainn[u], cha bhuain thu gu
buileach oisinnean d'achaidh, cha mhò a
chruinnicheas tu diogh̃luim d'fhogharaidh.
10 Agus cha tur-lom thu d'fhion-lios,
ni mò a chruinnicheas tu *uile* fhion-
dhearca d'fhion-lios ; do'n bhochd agus
do'n choigreach fàgaidh tu iad : *Is* mise
an Tighearna 'ur Dia.
11 Cha ghoid sibh[w], ni mò a ni sibh
breug[y], no a mheallas aon agaibh a chéile.
12 Agus cha mhionnaich sibh air
m'ainm-sa gu breugach[a], cha mhò a mhi-
naomhaicheas tu ainm do Dhé[c] : *Is* mise
an Tighearna.
13 Cha dean thu foirneart air do

choimhearsnach, ni mò a ni thu reubainn
air ; cha-n fhan duais an fhir-thuarasdail
maille riut ré na h-oidhche gu maduinn[a].
14 Cha mhallaich thu am bodhar, agus
roimh an dall cha chuir thu ceap-tuislidh[b],
ach bithidh eagal do Dhé ort[c] ; *Is* mise
an Tighearna.
15 Cha dean sibh eucoir sam bith ann
am breitheanas[e] ; cha bhi suim agad do
ghnùis an *duine* bhochd[f], mi mò a bheir
thu urram do ghnùis an duine chumhachd-
aich ; ann an ceartas bheir thu breth air
do choimhearsnach.
16 Cha téid thu *mu'n cuairt* mar fhear
tuaileis[h] am measg do shluaigh ; ni mò a
sheasas tu an aghaidh fola do choimh-
earsnaich[i] : *Is* mise an Tighearna.
17 Cha bhi fuath agad do d' bhràthair
ann ad chridhe[l]: air gach aon chor cron-
aichidh tu do choimhearsnach[m], agus
cha-n fhuiling thu peacadh air[1].
18 Cha dean thu dìoghaltas[o], ni mò
bhitheas falachd agad ri cloinn do shluaigh,
ach gràdhaichidh tu do choimhearsnach
mar thu féin[p] : *Is* mise an Tighearna.
19 Gleidhidh sibh mo reachdan : Cha
leig thu le d' spréidh sìolachadh le gnè
eile[q] ; Cha chuir thu d'fhearann le sìol
measgta : cha mhò a chuirear umad
eudach measgta a dh'olainn agus de lìon.
20 Agus ge b'e neach a luidheas gu
collaidh le mnaoi a *tha* 'n a ban-tràill
fo cheangal-pòsaidh aig fear, agus nach
d'fhuasgladh idir, ni mò a thugadh saorsa
dhi, sgiùrsar i[2] : cha chuirear gu bàs iad,
a chionn nach robh i saor.
21 Agus bheir e 'ìobairt-eusaontais do'n
Tighearna[t], gu dorus pàilliuin a' choimh-
thionail, *eadhon* reithe mar ìobairt-eus-
aontais.
22 Agus ni an sagart réite air a shon le
reithe na h-ìobairt-eusaontais an làthair
an Tighearn', air son a pheacaidh a rinn e :
agus maithear dha a pheacadh a rinn e.
23 Agus an uair a thig sibh do'n fhear-
ann, agus a shuidhicheas sibh gach gnè
chraobh air son bìdh, an sin measaidh
sibh an toradh mar ni neo-thimchioll-
ghearrta : tri bliadhna bithidh e dhuibh
mar ni neo-thimchioll-ghearrta : cha-n
ithear dheth.
24 Ach air a' cheathramh bliadhna bith-
idh a thoradh uile naomh, chum cliu do'n
Tighearna[w].
25 Agus air a' chùigeamh bliadhna ith-
idh sibh d'a thoradh, chum as gu-n toir e
a chinneas duibh : *Is* mise an Tighearna
'ur Dia.
26 Cha-n ith sibh *ni sam bith* leis an
fhuil[v] : cha mhò a ghnàthaicheas sibh
druidheachd, no 'sheallas sibh air amann-
aibh[z].
27 Cha bhèarr sibh mu'n cuairt oisinn-
ean 'ur ceann[b], ni mò a mhilleas tu ois-
innean d'fheusaig.
28 Cha dean sibh gearradh sam bith
'n 'ur feòil air son nam marbh, ni mò a

B.C. 1490.

[a] Mal. 3. 5; Seum. 5. 4
[b] Deut. 27. 18
[c] caib. 25. 17
[d] Ecl. 5. 1
[e] Deut. 16. 19
[f] Gnà. 24. 23; Bre. 2. 9
[g] Deut. 18. 10, 11
[h] Gnà. 20. 19
[i] Ecs. 23. 7
[j] Iob 32. 4, 6
[k] 1 Pead. 2. 17
[l] 1 Eoin 2. 9, 11; 3. 15
[m] Gnà. 27. 5; Eph. 5. 11; 1 Tim. 5. 20
[n] Ecs. 22. 21
[1] no, *chum nach giùlain thu peacadh air a shon.*
[o] Ròm. 12. 17, 19
[p] Mat. 22. 39, 40
[q] Deut. 22. 9-11
[r] Gnà. 11. 1
[2] no, *iad.*
[s] Deut. 5. 1; Salm 119. 4, 34
[t] caib. 6. 6
[u] caib. 18. 21
[v] caib. 17. 10; Ese. 14. 8
[w] Gnà. 3. 9
[x] Deut. 12. 23
[y] Deut. 17. 2-5
[z] Deut. 18. 10-14
[a] Ecs. 20. 5
[b] caib. 21. 25
[c] caib. 17. 7; Ier. 3. 2; Hos. 2. 5, 13

chuireas sibh comharadh sam bith oirbh :
Is mise an Tighearna.
29 Na truaill do nighean, a thoirt oirre
bhi 'n a strìopaich ; a chum as nach toir-
ear am fearann gu strìopachas agus nach
lìonar an dùthaich le aingidheachd.
30 Gleidhidh sibh mo shàbaidean, agus
bheir sibh urram do m'ionad naomh[d] : *Is*
mise an Tighearna.
31 Na bitheadh suim agaibh dhiubh-
san aig am bheil leannain-shìth[g], agus na
h-iarraibh a dh'ionnsuidh luchd-fiosachd,
gu bhi air 'ur truailleadh leo : *Is* mise an
Tighearna 'ur Dia.
32 An làthair a' chinn léith éiridh tu
suas, agus bheir thu urram do ghnùis an
duine aosda[j], agus bithidh eagal do Dhé
ort[k] : *Is* mise an Tighearn'.
33 Agus ma bhitheas coigreach air
chuairt maille riut 'n 'ur tìr[n], cha bhuin
sìbh gu cruaidh ris.
34 Mar neach a rugadh 'n 'ur measg
bithidh dhuibhse an coigreach a tha air
chuairt maille ribh, agus gràdhaichidh
tu e mar thu féin ; oir bha sibh féin 'n 'ur
coigrich ann an tìr na h-Eiphit : *Is* mise
an Tighearna 'ur Dia.
35 Cha dean sibh eucoir sam bith ann
am breitheanas, ann an slait-thomhais,
ann an cudthrom, no ann an tomhas.
36 Meidhean cearta[r], clacha-tomhais
cearta, ephah cheart, agus hin cheart
bithidh agaibh : *Is* mise an Tighearna 'ur
Dia, a thug sibhse mach á tìr na h-Eiphit.
37 Uime sin gleidhidh sibh mo reachd-
an uile[s], agus mo bhreitheanais uile, agus
ni sibh iad : *Is* mise an Tighearna.

CAIB. XX.

1 *Mu shliochd a thabhairt do Mholech.* 6 *Mu
mhuinntir aig am bheil leannain-shìth.* 9 *Mu
neach a mhallaicheas 'athair no 'mhàthair, &c.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 A rìs, their thu ri cloinn Israeil, Ge
b'e air bith *e* de chloinn Israeil, no de na
coigrich a tha air chuairt ann an Israel, a
bheir a' bheag d'a shliochd do Mholech[u],
cuirear gu cinnteach gu bàs e, clachaidh
sluagh na dùthcha e le clachan.
3 Agus cuiridh mise mo ghnùis an agh-
aidh an duine sin[v], agus gearraidh mi
as e o mheasg a shluaigh ; a chionn gu-n
d'thug e d'a shliochd do Mholech, a
shalachadh m'ionaid naoimh-sa, agus a
thruailleadh m'ainme naoimh.
4 Agus ma dh'fholaicheas sluagh na
dùthcha air chor sam bith an sùilean o'n
duine sin, an uair a bheir e d'a shliochd
do Mholech, agus nach marbh iad e[y] ;
5 An sin cuiridh mise mo ghnùis an
aghaidh an duine sin, agus an aghaidh a
theaghlaich[a], agus gearraidh mi as e,
agus iadsan uile a théid le strìopachas 'n
a dhéigh[c], a dheanamh strìopachais le
Molech, o mheasg an sluaigh.
6 Agus an t-anam a théid a thaobh a

dh'ionnsuidh muinntir aig am bheil
leannain-shìth[a], agus a dh'ionnsuidh
luchd fiosachd, gu dol le striopachas 'n
an déigh, cuiridh mise mo ghnùis an agh-
aidh an anama sin, agus gearraidh mi as
e o mheasg a shluaigh[c].
7 Naomhaichibh sibh féin uime sin[e],
agus bithibh naomh: oir *is* mise an
Tighearna 'ur Dia.
8 Agus gleidhidh sibh mo reachdan[g],
agus ni sibh iad: *Is* mise an Tighearn' a
naomhaicheas sibh[h].
9 Oir gach neach a mhallaicheas 'athair
no 'mhàthair[i], cuirear gu cinnteach gu
bàs e: mhallaich e 'athair no 'mhàthair;
bithidh 'fhuil air féin[l].
10 Agus an duine a ni adhaltranas
ri mnaoi fir *eile, cadhon esan* a ni adh-
altranas ri mnaoi a choimhearsnaich,
cuirear an t-adhaltranach agus a' bhan-
adhaltranach gu cinnteach gu bàs[n].
11 Agus an duine a luidheas le mnaoi
'athar[p], leig e ris nochd 'athar: cuirear
gu cinnteach le 'chéile gu bàs iad; *bith-
idh* am fuil orra féin.
12 Agus ma luidheas duine le mnaoi a
mhic[q], cuirear gu deimhin le 'chéile gu
bàs iad: dh'oibrich iad amhluadh: *bith-
idh* am fuil orra féin.
13 Mar an ceudna ma luidheas duine
le fear[s], mar a luidheas e le mnaoi, rinn
iad le 'chéile gràineileachd: cuirear gu
cinnteach gu bàs iad; *bithidh* am fuil
orra féin.
14 Agus ma ghabhas duine *d'a ionn-
suidh* bean agus a màthair[v], *is* aingidh-
eachd e: loisgear le teine iad, eadhon
esan agus iadsan: a chum nach bi aing-
idheachd 'n 'ur measg.
15 Agus ma luidheas duine le ainmh-
idh[w], cuirear gu cinnteach gu bàs e: agus
marbhaidh sibh an t-ainmhidh.
16 Agus ma thig bean am fagus a
dh'ainmhidh sam bith, agus gu-n luidh i
sìos da, marbhaidh tu a' bhean agus an
t-ainmhidh: cuirear gu cinnteach gu bàs
iad; *bithidh* am fuil orra féin.
17 Agus ma ghabhas duine a phiuthar[y],
nighean 'athar, no nighean a mhàthar,
agus gu-m faic e a nochd, agus gu-m faic
ise a nochd-san, *is* ni maslach e; agus
gearrar as iad ann an sealladh an sluaigh:
leig e ris nochd a pheathar, giùlainidh e
'aingidheachd.
18 Agus ma luidheas duine le mnaoi
agus a tinneas oirre[z], agus gu-n leig e ris
a nochd, leig e ris a tobar, agus leig ise
ris tobar a fola; agus gearrar as le 'chéile
iad o mheasg an sluaigh.
19 Agus cha leig thu ris nochd peathar
do mhàthar[a], no peathar d'athar; oir
tha e a' rùsgadh 'fheòla féin: giùlainidh
iad an aingidheachd.
20 Agus ma luidheas duine le mnaoi
bhràthar 'athar, leig e ris nochd bhràthar
'athar: giùlainidh iad am peacadh; gheibh
iad bàs gun chloinn[d].

B.C. 1490.

[a] caib. 19. 31
[b] Mat. 14. 3, 4
[c] Tais. 22. 15
[d] caib. 19. 37
[e] caib. 19. 2
[f] caib. 18. 25, 28
[g] caib. 19. 37
[h] caib. 21. 8
Ecs. 31. 13
Ese. 37. 28
1 Cor. 1. 30
[i] Ecs. 21. 17
Gnà. 20. 20
[j] Deut. 9. 5
[k] Ecs. 3. 17
6. 8
[l] rann. 11, 13
[m] rann 26
Ecs. 19. 5
33. 16
1 Ri. 8. 53
[n] Deut. 22. 22
[o] caib. 11. 47
[p] Deut. 27. 20
[q] caib. 18. 15
[r] rann 7
caib. 19. 2
1 Pead. 1. 16
[s] caib. 18. 22
Deut. 13. 17
[t] rann 24
Deut. 7. 6
14. 2
26. 18, 19
Tit. 2. 14
[u] rann 6
1 Sam. 28. 9
[v] caib. 18. 17
[w] caib. 18. 23
Deut. 27. 21
[x] Ese. 44. 25
[y] Deut. 27. 22
[z] caib. 15. 24
18. 19
Ese. 18. 6
[a] caib. 18. 12, &c.
[b] caib. 19. 12
[c] Isa. 52. 11
[d] Ier. 22. 30
[e] Ese. 44. 22

21 Agus ma ghabhas duine bean a
bhràthar[b], *is* ni neòghlan e: leig e ris
nochd a bhràthar; bithidh iad gun
chloinn.
22 Uime sin gleidhidh sibh mo reachdan
uile[d], agus mo bhreitheanais uile, agus ni
sibh iad; a chum nach dean am fearann,
g'am bheil mi 'g'ur tabhairt gu còmhnuidh
a ghabhail ann, 'ur sgeith a mach[f].
23 Agus cha ghluais sibh ann an gnàth-
annaibh nan cinneach *a tha* mise a' tilg-
eadh a mach roimhibh: oir rinn iadsan
na nithe sin uile, agus uime sin ghabh
mi gràin diubh[j].
24 Ach thubhairt mi ribhse[k], Sealbh-
aichidh sibh am fearann, agus bheir mi
dhuibh e chum a shealbhachadh, fear-
ann a tha 'sruthadh le bainne agus le mil:
Is mise an Tighearna 'ur Dia, a dhealaich
sibhse o gach sluagh *eile*[m].
25 Cuiridh sibh uime sin eadar-dheal-
achadh[o] eadar bheathaichibh glan agus
neòghlan, agus eadar eunlaith neòghlan
agus ghlan; agus cha dean sibh 'ur
n-anaman gràineil le beathach no le
eun, no le gnè air bith *de ni beò* a
shnàigeas air an talamh, a sgar mise
uaibh mar neòghlan.
26 Agus bithidh sibh naomh dhomhsa:
oir *tha* mise an Tighearna naomh[r], agus
dhealaich mi sibhse o gach sluagh *eile*[t],
chum as gu-m bu leam *féin* sibh.
27 Bean no duine, mar an ceudna, aig
am bheil leannan-sìth[u], no 'bhitheas ri
fiosachd, cuirear gu deimhin gu bàs iad:
clachaidh iad le clachan iad; *bithidh* am
fuil orra féin.

CAIB. XXI.

Mu ghiùlan nan sagart a thaobh nam marbh, agus mu am pòsadh.

AGUS thubhairt an Tighearna ri Maois,
Labhair ris na sagartaibh mic Aaroin,
agus abair riu, Air son nam marbh cha
salaichear neach sam bith *dhibh* am measg
a shluaigh[x].
2 Ach air son a dhìlsean, a tha 'm fagus
da, *eadhon* air son a mhàthar, agus air son
'athar, agus air son a mhic, agus air son a
nighinn, agus air son a bhràthar,
3 Agus air son a pheathar a tha 'n a
h-òigh, a *tha* 'm fagus da, aig nach robh
fear-pòsda; air a son-se feudaidh e 'bhi
air a shalachadh.
4 *Ach* cha salaich se e féin, *air bhi
dha 'n a* dhuine urramach am measg a
shluaigh, gu 'thruailleadh féin.
5 Cha dean iad maoile air an ceann,
agus cha bhearr iad oisinn am feusaig,
cha mhò a ni iad gearradh 'n am feòil;
6 Bithidh iad naomh d'an Dia, agus
cha truaill iad ainm an Dé[b]: oir tha iad
a' toirt seachad tabhartais an Tighearn' a
bheirear suas le teine, *agus* arain an Dé;
uime sin bithidh iad naomh[c].
7 Cha ghabh iad bean a tha 'n a
striopaich[e], no mi-naomh; ni mò a

ghabhas iad bean a chuireadh air falbh
o 'fear[a] : oir *tha* e naomh d'a Dhia.
8 Uime sin naomhaichidh tu e, oir tha
e a' toirt seachad arain do Dhé ; bithidh
e naomh dhuit : oir *tha* mise an Tighearna
naomh, a *tha* 'g 'ur naomhachadh[b].
9 Agus ma thruailleas nighean sagairt
air bith i féin le strìopachas a dheanamh,
tha i a' truailleadh a h-athar : loisgear le
teine i[d].
10 Agus esan a tha 'n a àrd-shagart o
mheasg a bhràithrean, neach a dhòirteadh
an oladh naomh air a cheann, agus a
choisrigeadh a chur na h-éididh uime[g],
cha rùisg e a cheann[h], ni mò a reubas e
'eudach,
11 Cha mhò a théid e steach a dh'ionn-
suidh cuirp mhairbh sam bith[j] : air son
'athar no air son a mhàthar cha salaich se
e féin.
12 Agus as an ionad naomh cha téid e
mach, ni mò a thruailleas e ionad naomh a
Dhé ; oir *tha* crùn oladh-ungaidh a Dhé
air[m] : *Is* mise an Tighearn'.
13 Agus gabhaidh e bean 'n a maigh-
deanas[o].
14 Bantrach no bean a chuireadh air
falbh o a fear, no bean mhi-naomh, no
strìopach, iad sin cha ghabh e : ach òigh
d'a shluagh féin gabhaidh e 'n a mnaoi.
15 Agus cha truaill e a shliochd am
measg a shluaigh[s] : oir *tha* mise an
Tighearna 'g a naomhachadh.
16 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
17 Labhair ri Aaron, ag ràdh, Ge b'e
air bith e de d' shliochd 'n an ginealach-
aibh, anns am bi gaoid[v] *sam bith*, na
tigeadh e am fagus[x] a thoirt seachad arain
a Dhé :
18 Oir ge b'e air bith duine anns *am bi*
gaoid, cha tig e 'm fagus : duine dall, no
bacach, no aig am bheil sròn leachdach,
no ni sam bith thuilleadh air a' chòir[z].
19 No duine aig am bi cos bhriste no
làmh bhriste.
20 No crotach, no 'n a throich, no aig
am bheil leus air a shùil, no air am bheil
càrr, no cloimh, no aig am bheil a
chlachan brùite[b] :
21 Cha tig duine sam bith de shliochd
Aaroin an t-sagairt, anns am bheil gaoid,
am fagus a thoirt seachad thabhartas an
Tighearn' a bheirear suas le teine : *tha*
gaoid ann, cha tig e 'm fagus a thoirt
seachad arain a Dhé.
22 Ithidh e aran a Dhé, *araon* de'n
aran ro naomh[d], agus naomh[e].
23 Ach an taobh a steach de'n roinn-
bhrat cha téid e, ni mò thig e 'm fagus
do'n altair, a chionn gu *bheil* gaoid
ann ; a chum nach truaill e m'ionadan
naomha[g] : oir *tha* mise an Tighearna 'g
an naomhachadh[h].
24 Agus dh'innis Maois *so* do Aaron,
agus d'a mhic, agus do chloinn Israeil
uile.

B.C. 1490.

[a] Deut. 24. 1-4
[b] caib. 20. 7, 8
[c] Air. 6. 3
[d] Gen. 38. 24
[e] caib. 18. 21
[f] Ecs. 28. 38; Air. 18. 32; Deut. 15. 19
[g] Ecs. 29. 29, 30
[h] caib. 10. 6, 7
[i] caib. 7. 20
[j] Air. 19. 14
[k] caib. 15. 2
[l] caib. 15. 13
[m] caib. 8. 9-12; Ecs. 29. 6, 7
[n] Air. 19. 11, 12
[o] rann 7
[p] caib. 15. 16
[q] caib. 11. 24, 43
[r] caib. 15. 7, 19
[s] Gen. 18. 19; Esr. 2. 62
[t] Hag. 2. 13
[u] caib. 15. 5; Eabh. 10. 22
[v] caib. 22. 25
[w] caib. 21. 22; Air. 18. 11, 13
[x] caib. 10. 3
[y] Ecs. 22. 31; Ese. 44. 31
[z] caib. 22. 23
[a] Ecs. 28. 43
[b] Deut. 23. 1
[c] Air. 18. 11, 13
[d] caib. 2. 3, 10; 6. 17, 29; 7. 1; 24. 9; Air. 18. 9
[e] caib. 22. 10-12; Air. 18. 19
[f] Gen. 38. 11
[g] rann 12
[h] rann 8
[i] caib. 5. 15, 16

CAIB. XXII.

Feumaidh an sagart air am bi neòghloine sam bith fantuinn o nithibh naomha, &c.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Labhair ri Aaron, agus r'a mhic, iad 'g
an sgaradh féin[c] o nithibh naomha chloinn
Israeil, agus gun iad a thoirt easonoir do
m'ainm naomh-sa[e], anns *na nithibh sin*
a naomhaicheas iad dhomh[f]: *Is* mise an
Tighearn'.
3 Abair riu, Ge b'e air bith e d'ur
sliochd uile am measg 'ur ginealach, a
théid a dh'ionnsuidh nan nithe naomha,
a naomhaicheas clann Israeil do'n Tigh-
earn', agus a neòghloine air[i], gearrar as
an t-anam sin as mo làthair : *Is* mise an
Tighearna.
4 Ge b'e air bith an duine de shliochd
Aaroin a *tha* 'n a lobhar, no air am
bheil silteach[k], cha-n ith e de na nithibh
naomha, gus am bi e glan[l]. Agus ge
b'e 'bheanas ri ni air bith *a tha* neòghlan
leis a' mharbh[n], no duine aig am bheil a
shìol a' dol uaith[p];
5 No ge b'e 'bheanas ri ni air bith a
shnàigeas[q] leis an deanar neòghlan e, no
ri duine o'm faigh e neòghloine[r], ge b'e
air bith neòghloine a bhitheas air ;
6 An t-anam a bheanas ri aon air bith
d'an leithidibh sin[t], bithidh e neòghlan
gu feasgar, agus cha-n ith e de na nithibh
naomha, mur nigh e 'fheòil le uisge[u].
7 Agus an uair a théid a' ghrian sìos,
bithidh e glan, agus an déigh sin ithidh
e de na nithibh naomha, a chionn gur e a
bhiadh e[w].
8 An ni sin a bhàsaicheas leis féin[y], no
a reubar *le fiadh-bheathaichibh*, cha-n ith
e 'g a shalachadh féin leis : *Is* mise an
Tighearna.
9 Gleidhidh iad uime sin m'òrdugh,
air eagal gu-n giùlain iad peacadh air a
shon[a], agus uime sin gu-m faigh iad bàs,
ma thruailleas iad e : Tha mise an Tigh-
earna 'g an naomhachadh.
10 Cha-n ith coigreach sam bith *de'n* ni
naomh : cha-n ith fear-cuairt an t-sagairt,
no seirbhiseach tuarasdail de'n ni naomh.
11 Ach ma cheannaicheas an sagart
duine le 'airgiod, ithidh e dheth, agus
esan a rugadh 'n a thigh ; ithidh iad d'a
bhiadh[c].
12 Agus ma bhitheas nighean an t-sag-
airt *pòsda* ri coigreach, cha-n fheud i
itheadh de thabhartas nan nithe naomha.
13 Ach ma bhitheas nighean an t-sag-
airt 'n a bantraich, no dealaichte *r'a fear*,
agus gun sliochd aice, agus i air pilltinn
gu tigh a h-athar[f], mar 'n a h-òige, ithidh
i de bhiadh a h-athar ; ach cha-n ith
coigreach sam bith dheth.
14 Agus ma dh'itheas duine de'n ni
naomh gun fhios da[i], an sin cuiridh e an
cùigeamh *cuid* deth ris, agus bheir e
do'n t-sagart e, *maille ris* an ni naomh.

15 Agus cha truaill iad nithe naomha chloinn Israeil[a], a bheir iad suas do'n Tighearna ;

16 Ni mò a leigeas iad leo cionta an eusaontais a ghiùlan[c] an uair a dh'itheas iad an nithe naomha : oir tha mise an Tighearna 'g an naomhachadh.

17 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

18 Labhair ri Aaron agus r'a mhic, agus ri cloinn Israeil uile, agus abair riu, Ge b'e air bith e de thigh Israeil, no de na coigrich ann an Israeil[h], a bheir seachad a thabhartas air son a bhòidean uile, no air son a shaor-thabhartas uile, a bheir iad seachad do'n Tighearna chum ìobairt-loisgte ;

19 *Bheir sibh seachad* d'ur toil féin *beathach* firionn gun ghaoid de'n bhuar[i], de na caoraich, no de na gabhraibh.

20 *Ach* ge b'e air bith ni anns am bi gaoid[l], *sin* cha toir sibh seachad : oir cha ghabhar air 'ur son e.

21 Agus ge b'e air bith e a bheir seachad ìobairt thabhartas - sìth[u] do'n Tighearn', a choimhlionadh *a* bhòide[o], mar thabhartas saor-thoile, de'n bhuar, no de na caoraich[1], bithidh e iomlan, a chum as gu-n gabhar ris : cha bhi gaoid sam bith ann.

22 Dall, no briste, no ciurramach, no air am bi fliodh, no càrr, no cloimh, cha toir sibh seachad iad sin do'n Tighearn', ni mò a bheir sibh tabhartas dhiubh a bheirear suas le teine air an altair do'n Tighearn'.

23 Aon chuid tarbh no uan[2] aig am bi ni sam bith thar a' chòir[q], no dh'uireasbhuidh 'n a bhallaibh, sin feudaidh tu 'thoirt seachad *mar* shaor thabhartas ; ach air son bòide cha ghabhar ris.

24 Ni sam bith a tha brùite, no pronnta, no reubta, no gearrta, cha toir sibh seachad do'n Tighearn'; agus cha-n ìobair sibh e 'n 'ur tìr.

25 Agus o làimh coigrich[r] cha toir sibh seachad aran 'ur Dé de aon diubh sin ; a chionn *gu bheil* an truaillidheachd annta[s], *agus gu bheil* gaoidean annta : cha ghabhar riu air 'ur son.

26 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

27 'N uair a bheirear tarbh[t], no caora, no gabhar, an sin bithidh e seachd làithean fo 'mhàthair ; agus o'n ochdamh là agus á sin suas, gabhar ris mar thabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearn'.

28 Agus *ma's* bò no caora[3] *a bhitheas ann*, cha mharbh sibh i féin agus a h-àl 's an aon là[v].

29 Agus an uair a dh'iobras sibh iobairt-bhuidheachais[x] do'n Tighearn', ìobraidh sibh i d'ur toil féin.

30 Air an là sin féin ithear suas i, cha-n fhàg sibh a' bheag dhith gu maduinn : *Is* mise an Tighearn'.

B.C. 1490.

[a] Air. 18. 32
[b] caib. 19. 37
Air. 15. 40
Deut. 4. 40
[c] rann 9
[d] caib. 18. 21
[e] caib. 10. 3
[f] caib. 20. 8
[g] caib. 11. 45
[h] Air. 15. 14
[i] caib. 1. 3
[j] rann. 4, 37
[k] Ecs. 32. 5
Salm 81. 3
[l] Deut. 15. 21
Mal. 1. 8, 14
Eph. 5. 27
1 Pead. 1. 19
[m] caib. 19. 3
Ecs. 20. 9
[n] caib. 3. 1, 6
[o] Air. 15. 3, 8
[1] no, *na gabhair.*
[p] Ecs. 12. 6, &c.
13. 3, 10
34. 18
Air. 9. 2, 3
Deut. 16. 1-8
Ios. 5. 10
[2] no, *meann.*
[q] caib. 21. 18
[r] Air. 16. 40
[s] Eph. 2. 12
1 Eoin 5. 19
[t] Ecs. 22. 30
[u] Ecs. 22. 29
23. 19
34. 26
Gnà. 3. 9
Ese. 44. 30
[3] no, *gabhar.*
[v] Deut. 22. 6
[w] caib. 2. 14-16
[x] caib. 7. 12-15
Salm 107. 22
Am. 4. 5

31 Air an aobhar sin, gleidhidh sibh m'àitheantan[b], agus ni sibh iad : *Is* mise an Tighearn'.

32 Agus cha truaill sibh m'ainm naomhsa[d], agus bithidh mi air mo naomhachadh am measg chloinn Israeil[e] : *Is* mise an Tighearn' a tha 'g 'ur naomhachadh[f],

33 A thug a mach sibh á tìr na h-Eiphit[g] gu bhi a'm' Dhia agaibh : *Is* mise an Tighearna.

CAIB. XXIII.

1 *Mu làithibh-féille an Tighearn'.* 22 *Fàgar dioghluim 's an fhearann air son nam bochd.* 26 *Mu là na réite.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, *A thaobh* féillean[j] an Tighearn', a ghairmeas sibh[k] gu *bhi* 'n an comhghairmibh naomha, *is* iad *cadhon* sin m'fhéillean-sa.

3 Sè làithean nithear obair[m], ach 's an t-seachdamh là *bithidh* sàbaid foise, comhghairm naomh : obair sam bith cha dean sibh *air*: *is* e sàbaid an Tighearn' e 'n 'ur n-àiteachaibh-còmhnuidh uile.

4 *Is iad* sin féillean an Tighearn', *cadhon* comhghairmean naomha, a ghairmeas sibh 'n an amannaibh féin :

5 Anns a' cheud mhìos[p], air a' cheathramh *là* deug de'n mhìos air feasgar, *bithidh* càisg an Tighearn'.

6 Agus air a' chùigeamh là deug de'n mhìos sin féin *bithidh* féill an arain neo-ghoirtichte do'n Tighearn' : seachd làithean ithidh sibh aran neo-ghoirtichte.

7 Air a' cheud là bithidh comhghairm naomh agaibh : obair thràilleil sam bith cha dean sibh *air*.

8 Ach bheir sibh seachad tabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearna seachd làithean : air an t-seachdamh là *bithidh* comhghairm naomh ; obair thràilleil sam bith cha dean sibh *air*.

9 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

10 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, 'N uair a thig sibh a dh'ionnsuidh an fhearainn a bheir mise dhuibh, agus a bhuaineas sibh 'fhogharadh, an sin bheir sibh sguab de cheud thoradh 'ur fogharaidh[u] dh'ionnsuidh an t-sagairt :

11 Agus luaisgidh e 'n sguab an làthair an Tighearna, chum gu-n gabhar rithe air 'ur son : air an là màireach an déigh na sàbaid luaisgidh an sagart i.

12 Agus ìobraidh sibh air an là sin, an uair a luaisgeas sibh an sguab, uan firionn gun ghaoid, de'n cheud bhliadhna, mar iobairt-loisgte do'n Tighearn'.

13 Agus *is e* a thabhartas-bìdh[w] dà dheicheamh earrainn de'phlùr mìn measgta le òlaidh, tabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearn', *chum* fàile chùbhraidh : agus *bithidh* a thabhartas-dibhe a dh'fhìon, an ceathramh *cuid* de hin.

14 Agus cha-n ith sibh aran, no gràn
cruaidhichte, no diasan glasa, gus an là
sin féin anns an toir sibh tabhartas a
chum 'ur Dé : *bithidh e* 'n a reachd bith-
bhuan air feadh 'ur ginealach, ann 'ur
n-àiteachaibh-comhnuidh uile :
15 Agus àirmhidh sibh dhuibh féin o'n
là màireach an déigh na sàbaid, o'n là
's an d' thug sibh leibh sguab an tabh-
artais-luaisgte : bithidh seachd sàbaidean
iomlan ann[d] :
16 Eadhon gus an là màireach an déigh
na seachdamh sàbaid, àirmhidh sibh leth-
cheud là[f], agus bheir sibh seachad nuadh
thabhartas-bìdh do'n Tighearn'.
17 Bheir sibh leibh as 'ur n-àiteach-
aibh-còmhnuidh dà bhuilionn luaisgte,
de dhà dheicheamh earrainn ; bithidh iad
de phlùr mìn ; fuinear iad le taois ghoirt ;
bithidh iad 'n an ceud thoradh do'n Tigh-
earn'[g].
18 Agus bheir sibh seachad maille ris
an aran seachd uain gun ghaoid[h], de'n
cheud bhliadhna, agus aon tarbh òg, agus
dà reithe : bithidh iad 'n an ìobairt-loisgte
do'n Tighearna, maille r'an tabhartas-
bìdh, agus an tabhartasan-dibhe, *eadhon*
tabhartas a bheirear suas le teine, a
dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearn'.
19 An sin ìobraidh sibh aon mheann[i]
de na gabhraidh mar ìobairt-pheacaidh,
agus dà uan de'n cheud bhliadhna mar
ìobairt-thabhartas-sìth.
20 Agus luaisgidh an sagart iad maille
ri aran a' cheud toraidh, *mar* thabhartas-
luaisgte an làthair an Tighearna, maille
ris an dà uan : bithidh iad naomh do'n
Tighearna[l] chum an t-sagairt.
21 Agus gairmidh sibh air an là sin
féin, *a chum gu-m* bi e 'n a chomhghairm
naomh dhuibh : obair thràilleil sam bith
cha dean sibh *air*; *Bithidh e* 'n a reachd
siorruidh 'n 'ur n-àiteachaibh-còmhnuidh
uile air feadh 'ur ginealach.
22 Agus an uair a bhuaineas sibh
fogharadh 'ur fearainn[n], cha ghearr thu
gu buileach oisinnean d'achaidh 'n uair a
bhuaineas tu, cha mhò a thionaileas tu
dioghluim d'fhogharaidh : fàgaidh tu iad
do'n bhochd agus do'n choigreach[q] ; *Is*
mise an Tighearna 'ur Dia.
23 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
24 Labhair ri cloinn Israeil ag ràdh,
'S an t-seachdamh mìos[s] air a' cheud *là*
de'n mhìos, bithidh sàbaid agaibh, cuimh-
neachan shéideadh thrompaidean[t], comh-
ghairm naomh.
25 Obair thràilleil sam bith cha dean
sibh *air*; ach bheir sibh seachad tabh-
artas a bheirear suas le teine do'n Tigh-
earn'.
26 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
27 Mar an ceudna air an deicheamh
là de'n t-seachdamh mìos so *bithidh* là
réite[w]; bithidh e 'n a chomhghairm naomh
dhuibh, agus cràdhaidh sibh 'ur n-anam-
an[a], agus bheir sibh seachad tabhartas a
bheirear suas le teine do'n Tighearn'.
28 Agus obair sam bith cha dean sibh
air an là cheudna ; oir *is* là réite e, a
dheanamh réite air 'ur son an làthair an
Tighearna 'ur Dé.
29 Oir ge b'e anam nach bi fo chràdh
's an là sin féin[b], gearrar as e o mheasg a
shluaigh[c].
30 Agus gach anam a ni obair sam bith
air an là cheudna, an t-anam sin féin
sgriosaidh mise o mheasg a shluaigh[e].
31 Obair sam bith cha dean sibh : *bith-
idh e 'n a* reachd siorruidh air feadh
'ur ginealach, ann 'ur n-àiteachaibh
còmhnuidh uile.
32 *Bithidh* e dhuibh 'n a shàbaid foise,
agus cràdhaidh sibh 'ur n-anaman air an
naothamh *là* de'n mhìos air feasgar : o
fheasgar gu feasgar cumaidh sibh 'ur
sàbaid.
33 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
34 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh,
Air a' chùigeamh là deug de'n t-seachd-
amh mìos so *bithidh* féill nam pàilliun[i]
ré sheachd làithean do'n Tighearn'.
35 Air a' cheud là *bithidh* comhghairm
naomh : obair thràilleil sam bith cha dean
sibh *air*.
36 Seachd làithean bheir sibh seachad
tabhartas a bheirear suas le teine do'n
Tighearn' : air an ochdamh là bithidh
comhghairm naomh[k] agaibh, agus bheir
sibh seachad tabhartas a bheirear suas
le teine do'n Tighearn'; is àrd-choimh-
thional e[m]; obair thràilleil sam bith cha
dean sibh *air*.
37 *Is* iad sin féillean an Tighearn', a
ghairmeas sibh *gu bhi* 'n an comhghairm-
ibh naomha, a thoirt seachad tabhartais
a bheirear suas le teine do'n Tighearna,
tabhartas-loisgte, agus tabhartas-bìdh,
ìobairt, agus tabhartais-dibhe, gach ni air
a là féin[o] ;
38 A thuilleadh air sàbaidibh an Tigh-
earn'[p], agus a thuilleadh air 'ur tiodhlac-
aibh, agus a thuilleadh air 'ur bòidibh
uile, agus a thuilleadh air 'ur saor-thabh-
artais uile, a bheir sibh do'n Tighearna.
39 Mar an ceudna air a' chùigeamh là
deug de'n t-seachdamh mìos[r], an uair a
chruinnicheas sibh a stigh toradh an
fhearainn, cumaidh sibh féill do'n Tigh-
earna seachd làithean : air a' cheud là
bithidh sàbaid, agus air an ochdamh là
bithidh sàbaid.
40 Agus gabhaidh sibh dhuibh *féin* air
a' cheud là meas chraobh àluinn, geugan
chrann-pailme, agus geugan chraobh
tiugha, agus seileach an t-srutha ; agus
ni sibh gàirdeachas an làthair an Tigh-
earna[u] 'ur Dé seachd làithean.
41 Agus cumaidh sibh e 'n a fhéill
do'n Tighearna seachd làithean[v] 's a'
bhliadhna : *bithidh* e 'n a reachd siorruidh

R.C. 1490.

[a] Esr. 8. 21
Dan. 10. 3
[b] Isa. 22. 12
Ier. 31. 9
Ese. 7. 16
[c] Gen. 17. 14
[d] caib. 25. 8
Ecs. 34. 22
Deut. 16. 9
[e] caib. 20. 3-6
[f] Gnio. 2. 1
[g] rann 10
Air. 15. 20
28. 26, &c.
[h] Mal. 1. 13, 14
[i] Ecs. 23. 16
34. 22
Air. 29. 12
Deut. 16. 13
Esr. 3. 4
Neh. 8. 14
Sech. 14. 16-19
Eoin 7. 2
Eabh. 11. 9
[j] caib. 4. 23
[k] Air. 29. 35
Neh. 8. 18
Eoin 7. 37
[l] Air. 18. 12
Deut. 18. 4
1 Cor. 9. 14
[m] Deut. 16. 8
2 Each. 7. 9
Ioel 1. 14
2. 15
[n] caib. 19. 9
Deut. 24. 19
[o] Ecl. 3. 1
[p] Air. 20. 39
[q] Rut 2. 15, &c.
Salm 41. 1-3
112. 9
Gnà. 11. 24, 25
Isa. 58. 7, 8, 10
Luc. 11. 41
2 Cor. 9. 5-12
[r] Ecs. 23. 16
[s] Air. 10. 10
29. 1
Salm 81. 3, 4
98. 6
[t] caib. 25. 9
Isa. 27. 13
[u] Deut. 16. 14, 15
[v] Air. 29. 12
[w] caib. 16. 30
Air. 29. 7

air feadh 'ur ginealach; cumaidh sibh e 's an t-seachdamh mìos.

42 Ann am pàilliunaibh gabhaidh sibh còmhnuidh seachd làithean; gabhaidh gach aon a rugadh 'n a Israeleach còmhnuidh ann am pàilliunaibh;

43 Chum gu-m bi fios aig 'ur ginealaich[b] gu-n d'thug mise air cloinn Israeil còmhnuidh a ghabhail ann am pàilliunaibh, 'n uair a thug mi mach iad á tìr na h-Eiphit: *Is* mise an Tighearna 'ur Dia.

44 Agus chuir Maois 'an céill do chloinn Israeil féillean an Tighearna[d].

CAIB. XXIV.

1 Mu'n olaidh air son nan lòchran. 13 Mu pheanas gach neach a mhallaicheas Dia, 17 no 'bhitheas ciontach de mhortadh. 18 Mu choimhleasachadh.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Aithn do chloinn Israeil iad a thoirt a d'ionnsuidh oladh fhìor-ghlan a' chroinn-olaidh[g], brùite air son an t-soluis, a thoirt air na lòchrain lasadh an còmhnuidh[h].

3 An taobh a muigh de bhrat na Fianuis, ann am pàilliun a' choimhthionail, orduichidh Aaron e o fheasgar gu maduinn, an làthair an Tighearn' an còmhnuidh: *bithidh* e 'n a reachd sìorruidh air feadh 'ur ginealach.

4 Orduichidh e na lòchrain air a' choinnleir fhìor-ghlan an làthair an Tighearn' an còmhnuidh[j].

5 Agus gabhaidh tu phlùr mìn, agus fuinidh tu dà bhreacaig dheug dheth[l]: dà dheicheamh earrainn bithidh ann an aon bhreacaig.

6 Agus suidhichidh tu iad ann an dà shreath, sè ann an sreath, air a' bhòrd fhìor-ghlan an làthair an Tighearn'[m].

7 Agus cuiridh tu tùis fhìor-ghlan air *gach* sreath, chum gu-m bi i air an aran mar chuimhneachan, *eadhon* tabhartas a bheirear suas le teine do'n Tighearn'.

8 Gach aon latha sàbaid[n] cuiridh e 'n ordugh e an làthair an Tighearn' an còmhnuidh, *air a ghabhail* o chloinn Israeil le coimhcheangal sìorruidh.

9 Agus is le Aaron agus a mhic e, agus ithidh iad e 's an ionad naomh[o]; oir *tha* e ro naomh dha, de thabhartais an Tighearn' a bheirear suas le teine, le reachd bith-bhuan.

10 Agus chaidh mac Ban-Israelich, aig an *robh* Eiphiteach 'n a athair, a mach am measg chloinn Israeil: agus bha mac na Ban-Israelich agus duine de Israel a' còimhstri 's a' champ.

11 Agus mhaslaich mac na Ban-Israelich ainm *an Tighearn'*[r], agus mhallaich e: agus thug iad gu Maois e[s], (agus *b'e* ainm a mhàthar Selomit, nighean Dhibri, de thréibh Dhan;)

12 Agus chuir iad 'an làimh[t] e, chum gu nochdtadh dhoibh inntinn an Tighearn'[u].

13 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

14 Thoir a mach esan a mhallaich an taobh a muigh de'n champ, agus cuireadh iadsan uile a chual' *e* an làmhan air a cheann[a], agus clachadh an comhchruinneachadh uile e.

15 Agus labhraidh tu ri cloinn Israeil, ag ràdh, Ge b'e neach a mhallaicheas a Dhia, giùlainidh e a pheacadh.

16 Agus esan a mhaslaicheas ainm an Tighearna, cuirear gu cinnteach gu bàs e[c]; clachaidh gu deimhin an comhchruinneachadh uile e: an coigreach cho maith ris-san a rugadh 's an dùthaich, 'n uair a mhaslaicheas e ainm *an Tighearna*, cuirear gu bàs e.

17 Agus esan a mharbhas duine sam bith, cuirear gun teagamh gu bàs e[e].

18 Agus esan a mharbhas ainmhidh, ni e dìoladh air a shon[f]; ainmhidh air son ainmhidh.

19 Agus ma bheir duine ciurram air a choimhearsnach, mar a rinn e, mar sin nithear air[i]:

20 Briseadh air son brisidh, sùil air son sùla, fiacail air son fiacla: mar a thug e ciurram air duine, mar sin nithear air.

21 Agus esan a mharbhas ainmhidh, dìolaidh se e: agus an neach a mharbhas duine, cuirear gu bàs e.

22 Bithidh an t-aon ghnè lagha agaibh cho maith air son a' choigrich[k], agus air son neach de mhuinntir 'ur dùthcha féin: oir *is* mise an Tighearna 'ur Dia.

23 Agus labhair Maois ri cloinn Israeil, iad a thoirt leo esan a mhallaich, an taobh a muigh de'n champ, agus a chlachadh le clachan: agus rinn clann Israeil mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

CAIB. XXV.

8 Mu bhliadhna na h-Iubile, no an Fhuasglaidh. 14 Mu fhòirneart, 35 Agus mu thruacantas a thaobh nam bochd.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois ann an sliabh Shinai, ag ràdh,

2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, 'N uair a thig sibh chum na tìre a bheir mise dhuibh, an sin gleidhidh an tìr sàbaid do'n Tighearna.

3 Sè bliadhna cuiridh tu d'fhearann[p], agus sè bliadhna bearraidh tu d'fhìon-lios, agus cruinnichidh tu stigh a thoradh.

4 Ach anns an t-seachdamh bliadhna bithidh sàbaid foise do'n tìr, sàbaid do'n Tighearna: d'fhearann cha chuir thu, agus d'fhìon-lios cha bhearr thu.

5 An ni sin a dh'fhàsas dheth féin[q] de d'fhogharadh, cha bhuain thu, agus fìon-dhearca d'fhìonain neo-dheasaichte cha chruinnich thu: 'n a bliadhna foise bithidh i do'n tìr.

6 Agus bithidh sàbaid na tìre 'n a biadh dhuibh: dhuit féin, agus do d'òglach, agus do d' bhanoglaich, agus do d'fhear-

R.C. 1490.

a Air. 36. 4
b Ecs. 13. 14; Deut. 31. 15; Salm 78. 5, 6
c Ecs. 20. 7; 1 Ri. 21. 10-13; Salm 74. 10, 18; 139. 20; Mat. 12. 31
d rann 2
e Ecs. 21. 12; Air. 35. 31; Deut. 19. 11, 12
f rann 21
g Ecs. 27. 20, 21
h Mat. 25. 3, 8; Luc. 12. 35
i Deut. 19. 21; Mat. 5. 38; 7. 2
j Ecs. 31. 8; 37. 17-24; 39. 37; Sech. 4. 2, 11; Tais. 1. 20
k Air. 15. 16
l Ecs. 25. 30
m 1 Ri. 7. 48; Eabh. 9. 2; 2 Ri. 19. 29
n 1 Each. 9. 32; 2 Each. 2. 4
o caib. 8. 31; Ecs. 29. 32; 1 Sam. 21. 6; Mat. 12. 4
p Ecs. 23. 10; 2 Each. 36. 21
q 2 Ri. 19. 29
r Iob 1. 5, 11, 22; Isa. 8. 21
s Ecs. 14. 26
t Air. 15. 34
u Air. 27. 5

tuarasdail, agus do d' choigreach a tha
air chuairt maille riut;
7 Agus do d' spréidh, agus do'n *fhiadh-*
bheathach a *tha* ann ad fhearann; bithidh
a cinneas uile chum bìdh.
8 Agus àirmhidh tu dhuit féin seachd
sàbaidean de bhliadhnaibh, seachd uairean
seachd bliadhna; agus bithidh ùine nan
seachd sàbaidean de bhliadhnaibh dhuit
'n a naoi bliadhna 's dà fhichead.
9 An sin bheir thu fainear trompaid na
h-Iubile a shéideadh 's an t-seachdamh
mìos, air an deicheamh *là* de'n mhìos: ann
an là na réite[d] bheir sibh fainear an tromp-
aid a shéideadh air feadh 'ur tìre uile[e].
10 Agus naomhaichidh sibh an deich-
eamh bliadhna 's dà fhichead, agus gairm-
idh sibh saorsa[f] air feadh na dùthcha,
d'a luchd-àiteachaidh uile: bithidh i 'n a
h-Iubile dhuibh, agus pillidh sibh gach
duine chum a sheilbhe féin[h], agus pillidh
gach duine agaibh gu 'theaghlach féin.
11 Bithidh an deicheamh bliadhna sin
agus dà fhichead 'n a h-Iubile dhuibh;
cha chuir sibh *sìol*, cha mhò a bhuaineas
sibh an ni a dh'fhàsas dheth féin innte,
cha mhò a thionaileas sibh *dearcan fiona*
innte de d'fhìonain neo-dheasaichte:
12 Oir is Iubile i, bithidh i naomh
dhuibh; ithidh sibh a cinneas as an fhear-
ann.
13 Ann am bliadhna na h-Iubile so pill-
idh gach duine agaibh a dh'ionnsuidh a
sheilbhe féin[j].
14 Agus ma reiceas tu 'bheag ri d'
choimhearsnach, no ma cheannaicheas tu
'*bheag* o làimh do choimhearsnaich; cha
dean sibh eucoir[1] air a chéile[k].
15 A réir àireimh nam bliadhna an
déigh na h-Iubile ceannaichidh tu o
d' choimhearsnach, *agus* a réir àireimh
bhliadhna nan toradh reicidh e riut.
16 A réir lìonmhoireachd nam bliadhna
meudaichidh tu a luach, agus a réir
teircead nam bliadhna lughdaichidh tu
a luach: oir *a réir* àireimh *bhliadhna* nan
toradh tha e a' reiceadh riut.
17 Agus cha dean sibh eucoir air a
chéile: ach bithidh eagal do Dhé ort[m];
oir *is* mise an Tighearna 'ur Dia.
18 Uime sin ni sibh a réir mo reachdan[n],
agus gleidhidh sibh mo bhreitheanais,
agus ni sibh iad; agus gabhaidh sibh còmh-
nuidh 's an tìr ann an tèaruinteachd[o].
19 Agus bheir am fearann a mach a
thoradh, agus ithidh sibh 'ur sàth, agus
gabhaidh sibh còmhnuidh ann gu tèar-
uinte.
20 Agus ma their sibh, Ciod a dh'itheas
sinn air an t-seachdamh bliadhna? feuch,
cha chuir sinn *sìol*, ni mò a chruinnicheas
sinn ar toradh;
21 An sin àithnidh mise mo bheannach-
adh oirbh[u] 's an t-seathamh bliadhna, agus
bheir i mach toradh air son thri bliadhna.
22 Agus cuiridh sibh air an ochdamh
bliadhna[w], agus ithidh sibh *fathast* de'n
t-seann toradh gus an naothamh bliadhna;
gus an tig a toradh a stigh, ithidh sibh
de'n t-seann *toradh.*
23 Cha reicear am fearann gu bràth;
oir *is* leamsa am fearann[a]: oir *is* coigrich
agus luchd-cuairt sibhse maille rium[b].
24 Agus ann am fearann 'ur seilbhe uile,
bheir sibh saorsa do'n fhearann.
25 Ma dh'fhàs do bhràthair bochd,
agus gu-n do reic e *cuid* d'a sheilbh, agus
ma thig aon air bith d'a dhilsibh[c] gu
'fhuasgladh, an sin fuasglaidh e an ni a
reic a bhràthair.
26 Agus mur 'eil aig an duine neach
gu 'fhuasgladh, agus gur urrainn e féin
'fhuasgladh;
27 An sin àirmheadh e bliadhnan a
reicidh[g], agus thugadh e air ais an ni a
tha thairis do'n duine ris an do reic se
e, a chum gu-m pill e dh'ionnsuidh a
sheilbhe féin.
28 Agus mur urrainn e *sin* a thoirt air
ais da, an sin fanaidh an ni sin a reiceadh
ann an làimh an neach a cheannaich e,
gu bliadhna na h-Iubile: agus anns an
Iubile théid e mach[i], agus pillidh e chum
a sheilbhe.
29 Agus ma reiceas duine tigh-còmh-
nuidh ann am baile cuairtichte le balla,
an sin feudaidh e 'fhuasgladh an taobh a
stigh de bhliadhn' iomlain an déigh a
reiceadh: *an taobh a stigh de* bhliadhn'
iomlain feudaidh e 'fhuasgladh.
30 Agus mur fuasglar e gus an coimh-
lionar bliadhn' iomlan, an sin daingnich-
ear an tigh, a *tha* 'n taobh a stigh de'n
bhaile cuairtichte le balla, gu bràth dhasan
a cheannaich e, air feadh a ghinealach:
cha téid e mach 's an Iubile.
31 Ach measar tighean nam bailtean
nach 'eil cuairtichte le balla, mar fhear-
ann na tìre: feudar am fuasgladh, agus
théid iad a mach 's an Iubile.
32 Gidheadh, bailtean nan Lebhith-
each[l], *agus* tighean bhailtean an seilbhe,
feudaidh na Lebhithich am fuasgladh
uair sam bith.
33 Agus ma cheannaicheas duine o na
Lebhithich, an sin théid an tigh a reic-
eadh, agus baile a sheilbhe, mach 's an
Iubile; oir *is iad* tighean bhailtean nan
Lebhitheach an sealbh am measg chloinn
Israeil.
34 Ach cha-n fheudar am fearann a
tha'n taobh a muigh d'am bailtibh[p] a
reiceadh, oir *is e* sin an sealbh mhair-
eannach.
35 Agus ma dh'fhàsas do bhràthair
bochd[q], agus gu-n téid e dhéigh-làimh
agad, an sin fuasglaidh[2] tu air[r]: *seadh,*
ged is coigreach no fear-cuairt[s] e; agus
bithidh e beò maille riut.
36 Na gabh riadh uaith[t], no tuilleadh 's
a thug thu dha: ach bitheadh eagal do
Dhé ort[v], a chum's gu-m feud do bhràthair
a bhi beò maille riut.
37 D'airgiod cha toir thu dha air riadh,

R.C. 1490.

a 2 Each. 7. 20
b Salm 39. 12; 1 Each. 29. 15
c Rut 2. 20; Ier. 32. 7, 8
d caib. 23. 24, 27
e Air. 10. 10
f Isa. 61. 1, 2; 63. 4; Ier. 34. 15-17; Sech. 9. 11, 12; Luc. 4. 16-21
g rann. 50-52
h rann 13; Air. 36. 4
i rann 13
j rann 10; caib. 27. 17-24
1 fòirneart.
k rann 17; caib. 19. 13; Mic. 2. 2, 3; 1 Cor. 6. 8
l Air. 35. 2; Ios. 21. 1, &c.
m Gen. 42. 18; Ier. 22. 16
n Salm 103. 18
o Deut. 12. 10; Salm 4. 8; Gnà. 1. 33; Ier. 23. 26; Ese. 34. 25-28
p Gnio. 4. 36, 37
q Gal. 2. 10; 1 Eoin 3. 17
2 neartaich-idh.
r Deut. 15. 7, 8
s Eabh. 13. 2
t Deut. 23. 19; Salm 15. 5
u Deut. 28. 8
v Neh. 5. 9, 15
w 2 Ri. 19. 29

agus air son buannachd cha toir thu dha
do bhiadh.
38 *Is* mise an Tighearna 'ur Dia[a], a
thug a mach sibh á tìr na h-Eiphit, a
thoirt dhuibh tìre Chanaain, *agus* a bhi
a'm' Dhia agaibh.
39 Agus ma dh'fhàs do bhràthair a tha
làimh riut bochd, agus gu-n do reiceadh
riut e ; cha toir thu air seirbhis a dhean-
amh mar thràill :
40 Mar sheirbhiseach tuarasdail[b], *agus*
mar fhear-cuairte, bithidh e maille riut ;
gu bliadhna na h-Iubile ni e seirbhis
dhuit.
41 Agus *an sin* imichidh e uait, e féin
agus a chlann maille ris, agus pillidh e
chum a theaghlaich féin, agus a chum
seilbhe 'aithrichean pillidh e :
42 Oir *is* iad mo sheirbhisich-sa[d], a thug
mi mach á tìr na h-Eiphit : cha reicear
iad mar thràillibh.
43 Cha ghnàthaich thu uachdaranachd
os a cheann le an-iochd[e], ach bithidh
eagal do Dhé ort.
44 Agus *bithidh* do thràillean, agus do
bhan-tràillean, a bhitheas agad, de na
cinnich a tha m'ur timchioll ; uatha-san
ceannaichidh sibh tràillean agus ban-
tràillean.
45 Agus a thuilleadh air so, o chloinn
nan coigreach[h] a tha air chuairt 'n 'ur
measg, uatha-san ceannaichidh sibh, agus
o'n teaghlaichibh a *tha* maille ribh, a ghin
iad 'n 'ur fearann : agus bithidh iad 'n an
seilbh dhuibh.
46 Agus gabhaidh sibh iad mar oigh-
reachd d'ur cloinn 'n 'ur déigh[j], a chum
an sealbhachadh *mar* oighreachd ; bithidh
iad dhuibh 'n an tràillibh a chaoidh : ach
os ceann 'ur bràithrean, cloinn Israeil,
eadhon os ceann a chéile cha ghnàthaich
sibh uachdaranachd le an-iochd[n].
47 Agus ma dh'fhàsas fear-cuairte no
coigreach saoibhir làimh riut, agus ma
dh'fhàsas do bhràthair làimh ris bochd,
agus gu-n reic se e féin ris a' choigreach[p],
ris an fhear-chuairte a tha maille riut, no
ri gineal teaghlaich a' choigrich :
48 An déigh a reiceadh, feudar 'fhuasg-
ladh a rìs ; feudaidh aon d'a bhràithribh
'fhuasgladh ;
49 Feudaidh aon chuid bràthair 'athar,
no mac bhràthar 'athar 'fhuasgladh, no
feudaidh aon neach a tha dlùth 'an dàimh
dha d'a theaghlach féin 'fhuasgladh ; no
ma's urrainn e, feudaidh se e féin fhuasg-
ladh.
50 Agus ni e cunntas ris-san a cheannaich
e o'n bhliadhna anns an do reiceadh ris
e, gu bliadhna na h-Iubile : agus bithidh
luach a reicidh a réir àireimh nam bliadh-
na ; a réir aimsir seirbhisich tuarasdail[v]
bithidh e dha.
51 Ma *bhitheas* fathast mòran bhliadh-
nachan *ri teachd*, d'an réir sin bheir e a
rìs luach 'fhuasglaidh, as an airgiod air
son an do cheannaicheadh e.

B.C. 1490.

[a] caib. 22. 32, 33
[b] Ecs. 21. 2, 3
[c] rann 42
[d] rann 55
1 Cor. 7. 22, 23
[e] rann 46
Eph. 6. 9
[f] Deut. 16. 22
27. 15
[g] caib. 19. 30
[h] Mal. 3. 5
[i] Deut. 11. 13-15
28. 1-14
[j] Isa. 14. 2
[k] Isa. 30. 23
Ese. 34. 26
[l] Salm 67. 6
[m] Am. 9. 13
[n] rann 43
[o] Salm 147. 14
[p] Neh. 5. 5, 8
[q] 2 Ri. 17. 25
Ese. 5. 17
[r] Deut. 32. 30
[s] Ecs. 2. 25
2 Ri. 13. 23
[t] Neh. 9. 23
[u] Salm 107. 38
[v] Iob 7. 1
[w] caib. 25. 22
Isa. 16. 14
[x] Salm 76. 2
Ese. 37. 26-28
Tais. 21. 3
[y] Deut. 32. 19
Salm 78. 59

52 Agus mur 'eil ri teachd ach beagan
bhliadhnacha gu bliadhna na h-Iubile, an
sin ni e cunntas ris, *agus* a réir a bhliadh-
nacha bheir e dha a rìs luach 'fhuasg-
laidh.
53 Mar sheirbhiseach *a tha* air thuar-
asdal o bhliadhna gu bliadhna bithidh e
maille ris : cha ghnàthaichear uachdaran-
achd os a cheann le an-iochd ann ad
shealladh-sa.
54 Agus mur fuasglar e anns *na bliadh-
naibh* sin, an sin théid e mach ann am
bliadhna na h-Iubile, e féin agus a chlann
maille ris.
55 Oir dhomhsa tha clann Israeil 'n an
seirbhisich ; *is* iad mo sheirbhisich-sa[c] a
thug mi mach á tìr na h-Eiphit : Is mise
an Tighearna 'ur Dia.

CAIB. XXVI.

1 *Mu iodhol-aoradh.* 3 *Beannachadh air a ghealltainn.* 14 *Mallachadh air a bhagairt.*

CHA dean sibh dhuibh féin ìodholan[f]
no *coslas* snaidhte, agus cha chuir
sibh suas ìomhaigh dhuibh féin, ni mò
shuidhicheas sibh dealbh-cloiche 'n 'ur
fearann, gu cromadh sìos da ; oir *is* mise
an Tighearna 'ur Dia.
2 Gleidhidh sibh mo shàbaidean[g], agus
bheir sibh urram do m'ionad naomh : *Is*
mise an Tighearna.
3 Ma ghluaiseas sibh a'm' reachdaibh,
agus *ma* ghleidheas sibh m'àitheantan ;
agus *ma* ni sibh iad[i] ;
4 An sin bheir mise dhuibh uisge 'n
a àm féin[k], agus bheir am fearann a
mach a thoradh[l], agus bheir craobhan na
macharach am meas uatha.
5 Agus ruigidh 'ur bualadh am fìon-
fhoghar[m], agus ruigidh '*ur* fìon-fhoghar
àm an t-sìl-chur, agus ithidh sibh 'ur
n-aran gu'r sàth, agus gabhaidh sibh
còmhnuidh gu tèaruinte 'n 'ur tìr.
6 Agus bheir mise sìth 's an tìr[o], agus
luidhidh sibh sìos, agus cha chuir neach
sam bith eagal *oirbh* : agus sgriosaidh
mi droch bheathaichean as an dùthaich[q],
agus cha téid an claidheamh tre 'ur
fearann.
7 Agus ruaigidh sibh 'ur naimhdean,
agus tuitidh iad roimhibh leis a' chlaidh-
eamh.
8 Agus cuiridh cùigear dhibh an ruaig
air ceud[r], agus cuiridh ceud dhibh an
ruaig air deich mìle : agus tuitidh 'ur
naimhdean roimhibh leis a' chlaidheamh.
9 Oir amhaircidh mise oirbh[s], agus ni
mi sìolmhor sibh[t], agus bheir mi oirbh
fàs lìonmhor[u], agus daingnichidh mi mo
choimhcheangal ribh.
10 Agus ithidh sibh an seann *lòn*[w], agus
bheir sibh a mach an seann *lòn* air son an
lòin nomha.
11 Agus suidhichidh mi mo phàilliun
'n 'ur measg[x] : agus cha bhi gràin aig
m'anam dhibh[y].

12 Agus imichidh mi 'n 'ur measg[a], agus bithidh mi a'm' Dhia dhuibh[b], agus bithidh sibhse 'n 'ur sluagh dhomhsa.

13 *Is* mise an Tighearna 'ur Dia a thug sibhse a mach á tìr na h-Eiphit[c], a chum nach bitheadh sibh 'n 'ur tràillibh aca; agus bhris mi cuibhreach 'ur cuinge[d], agus thug mi oirbh imeachd dìreach.

14 Ach mur éisd sibh rium[f], agus mur dean sibh na h-àitheanta sin uile ;

15 Agus ma ni sibh tàir air mo reachdaibh, no ma ghabhas 'ur n-anam gràin de m' bhreitheanais, air chor 'us nach dean sibh m'àitheantan uile, *ach* gu-m bris sibh mo choimhcheangal[j];

16 Ni mise mar an ceudna so ribhse; orduichidh mi oirbh uamhas, caitheamh, agus fiabhrus loisgeach, a chaitheas na sùilean, agus a bheir cràdh do'n chridhe : agus cuiridh sibh 'ur sìol ann an dìomhanas[o], oir ithidh 'ur naimhdean e[p].

17 Agus cuiridh mise mo ghnuis 'n 'ur n-aghaidh, agus marbhar sibh an làthair 'ur naimhdean[r]: agus rìoghaichidh a' mhuinntir air am beag sibh oirbh, agus teichidh sibh an uair nach bi neach 'an tòir oirbh[s].

18 Agus mur éisd sibh rium fathast air a shon so uile, an sin ni mi peanas oirbh seachd uairean na's mò air son 'ur peacaidhean.

19 Agus brisidh mi uabhar 'ur cumhachd[u]; agus ni mi 'ur speuran mar iarunn, agus 'ur talamh mar umha:

20 Agus caithear 'ur spionnadh ann an dìomhanas[v]; oir cha toir 'ur fearann 'fhàs uaith, ni mò a bheir craobhan na tìre am meas uatha.

21 Agus ma théid sibh a'm' aghaidh, agus nach éisd sibh rium; bheir mi seachd uairean tuilleadh phlàighean oirbh, a réir 'ur peacaidhean.

22 Cuiridh mi mar an ceudna fiadhbheathaichean na macharach 'n'ur measg[y], a bheir uaibh 'ur clann, agus a chuireas as d'ur spréidh, agus a ni sibh tearc ann an àireamh, agus bithidh 'ur rathaidean *mòra* fàs[a].

23 Agus mur leasaichear leamsa sibh leis *na nithibh* sin, ach gu-n téid sibh a'm' aghaidh;

24 An sin théid mise mar an ceudna 'n 'ur n-aghaidh-se[c], agus ni mi peanas oirbh seachd uairean fathast air son 'ur peacaidhean.

25 Agus bheir mi claidheamh oirbh, a dhìolas cùis-ghearain mo choimhcheangail[e]; agus an uair a chruinnichear sibh an ceann a chéile an taobh a stigh d'ur bailtibh, cuiridh mi a' phlàigh 'n 'ur measg[g]; agus bheirear thairis sibh do làimh naimhdean.

26 An uair a bhriseas mise lorg 'ur n-arain[h], fuinidh deich mnathan 'ur n-aran ann an aon àmhuinn, agus bheir iad air ais *dhuibh* 'ur n-aran air a thomhas, agus ithidh sibh agus cha bhi sibh sàthach[k].

B.C. 1490.

a 2 Cor. 6. 16
b Ese. 11. 20
c caib. 25. 38, 42
d Ier. 2. 20
e Tuir. 4. 10
f Deut. 28. 15-68
g Ese. 6. 3-13
h caib. 20. 23
i Neh. 2. 3
j Ese. 16. 59
k 2 Each. 36. 19 Mat. 24. 2
l Isa. 1. 13
m Ier. 25. 11, 18
n Ier. 19. 8
o Mic. 6. 15
p Neh. 9. 36, 37
q Salm 44. 11
r Ier. 19. 7
s Gnà. 28. 1
t 2 Each. 36. 21
u Isa. 25. 11
v Salm 127. 1
w Ese. 21. 7, 15
x Iob 15. 21
1 *air a h-iomain.*
y 2 Ri. 17. 25 Ese. 5. 15
z Isa. 10. 4
a Tuir. 1. 4
b Bre. 2. 14
c Salm 18. 26 Isa. 63. 10
d Tuir. 4. 9 Ese. 4. 17
e Deut. 32. 35 Ese. 20. 37
f 1 Ri. 8. 33, &c. Neh. 9. 2, &c. Gnà. 28. 13 Luc. 15. 18 1 Eoin 1. 9
g Ier. 24. 10
h Salm 105. 16
i Ier. 9. 26 Gnio. 7. 51 Ròm. 2. 29
j 2 Each. 12. 6, 7, 12
k Hag. 1. 6
l Salm 39. 9 51. 3, 4 Dan. 9. 7

27 Agus mur éisd sibh air son so *uile* rium, ach gu-n téid sibh a'm' aghaidh ;

28 An sin théid mise 'n 'ur n-aghaidh-se mar an ceudna ann am fraoch feirge; agus smachdaichidh mise, eadhon mise, seachd uairean sibh air son'ur peacaidhean.

29 Agus ithidh sibh feòil 'ur mac[e], agus feòil 'ur nigheanan ithidh sibh.

30 Agus cuiridh mise as d'ur n-ionadaibh àrda[g], agus gearraidh mi sìos 'ur dealbhan, agus tilgidh mi 'ur coluinnean air coluinnibh 'ur n-ìodholan, agus gabhaidh m'anam gràin dhibh[h].

31 Agus cuiridh mi 'ur bailtean fàs[i], agus bheir mi lom-sgrìob air 'ur n-ionadan naomha[k], agus cha ghabh mi fàile 'ur boltraich chùbhraidh[l].

32 Agus bheir mi lom-sgrìob air an fhearann[m], agus bithidh ìoghnadh air 'ur nàimhdibh a ghabhas còmhnuidh ann[n], mu'n *ni* sin.

33 Agus sgapaidh mi sibh am measg nan cinneach[q] agus tàirngidh mi claidheamh 'n 'ur déigh; agus bithidh 'ur fearann creachta, agus 'ur bailtean fàs.

34 An sin mealaidh am fearann a shàbaidean[t], am fad 's a luidheas e fàs, agus *a bhitheas* sibhse ann am fearann 'ur naimhdean; *eadhon* an sin gabhaidh am fearann fois, agus mealaidh e a shàbaidean.

35 Am fad 's a luidheas *am fearann* fàs, bithidh fois aige; do bhrìgh nach robh fois aige 'n 'ur sàbaidibh-se, 'n uair a ghabh sibh còmhnuidh ann.

36 Agus orra-san a dh'fhàgar *beò* dhibh, cuiridh mise laigse[w] 'n an cridheachaibh ann an dùthchaibh an naimhdean; agus cuiridh fuaim[x] duilleig air chrith[1] iad air theicheadh; agus teichidh iad, mar gu-m bitheadh iad a' teicheadh o'n chlaidheamh; agus tuitidh iad an uair nach bi neach 'an tòir orra.

37 Agus tuitidh iad air muin a chéile[z], mar gu-m b'ann roimh 'n chlaidheamh, 'n uair nach bi neach 'an tòir orra; agus cha bhi neart agaibh gu seasamh roimh 'ur naimhdibh[b].

38 Agus théid as duibh am measg nan cinneach, agus ithidh talamh 'ur naimhdean suas sibh.

39 Agus iadsan a dh'fhàgar dhibh, seargaidh iad as 'n an aingidheachd[d] ann an dùthchaibh 'ur naimhdean; agus mar an ceudna, ann an euceartaibh an aithriche seargaidh iad as maille riu.

40 Ma dh'aidicheas iad an aingidheachd féin[f], agus aingidheachd an aithrichean, a réir an eusaontais a rinn iad a'm' aghaidh, agus mar an ceudna gu-n do ghluais iad a'm' aghaidh;

41 Agus gu-n do ghluais mise mar an ceudna 'n an aghaidh-san, agus gu-n d'thug mi iad do dhùthaich an naimhdean; ma bhitheas an sin an cridhe neo-thimchiollghearrta[i] air 'irioslachadh[j], *air chor as gu-n* gabh iad ri peanas an aingidheachd[l];

42 An sìn cuimhnichidh mise mo choimhcheangal ri Iacob[b], agus mar an ceudna mo choimhcheangal ri Isaac, agus mar an ceudna mo choimhcheangal ri Abraham cuimhnichidh mi; agus cuimhnichidh mi am fearann[c].

43 Tréigear mar an ceudna am fearann leo, agus mealaidh e a shàbaidean[d], am feadh 's a tha e 'n a luidhe fàs as an eugmhais; agus gabhaidh iad ri peanas an aingidheachd[e]; a chionn, eadhon a chionn gu-n d'rinn iad tàir air mo bhreitheanais[f], agus a chionn gu-n do ghabh an anam gràin de m' reachdaibh.

44 Agus gidheadh air a shon so uile, 'n uair a bhitheas iad ann an tìr an naimhdean, cha tilg mi uam iad[g], ni mò a ghabhas mi gràin diubh, g'an sgrios gu tur, *agus* a bhriseadh mo choimhcheangail riu[h]: oir *is* mise an Tighearn' an Dia.

45 Ach air an sgàth-san[i] cuimhnichidh mi coimhcheangal an sinnsirean[k], a thug mi mach á tìr na h-Eiphit, ann an sealladh nan cinneach, a chum gu-m bithinn a'm' Dhia aca: *Is* mise an Tighearna.

46 *Is iad* sin na h-òrduighean, agus na breitheanais, agus na reachdan, a rinn an Tighearn' eadar e féin agus clann Israeil ann an sliabh Shinai, le làimh Mhaois.

CAIB. XXVII.

1 *Mu bhòidibh.* 28 *Cha-n fhuasglar ni sam bith coisrigte.* 30 *Buinidh uile dheachamh an fhearainn do'n Tighearna.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, 'N uair a bheir duine[o] bòid àraidh[p], *buinidh* na h-anaman do'n Tighearna, a réir do mheas:

3 Agus bithidh do mheas[q], air an fhirionnach o fhichead bliadhna dh'aois, eadhon gu tri fichead bliadhna dh'aois; bithidh eadhon do mheas leth-cheud secel airgid, a réir seceil an ionaid naoimh[r].

4 Agus ma's boirionnach *a bhitheas* ann, an sin bithidh do mheas deich seceil 'ar fhichead.

5 Agus ma's gille o chùig bliadhna dh'aois, eadhon gu fichead bliadhna dh'aois, a bhitheas ann, an sin bithidh do mheas air son an fhirionnaich fichead secel, agus air son a' bhoirionnaich deich seceil.

6 Agus ma's ann o mhìos a dh'aois, eadhon gu cùig bliadhna dh'aois, an sin bithidh do mheas air son an fhirionnaich cùig seceil airgid, agus air son a' bhoirionnaich *bithidh* do mheas tri seceil airgid.

7 Agus ma's ann *a bhitheas* e o thri fichead bliadhna dh'aois agus os a cheann, ma'*s* firionnach e, an sin bithidh do mheas cùig seceil deug, agus air son boirionnaich deich seceil.

8 Ach ma bhitheas e na's bochda na do mheas, an sin nochdaidh se e féin an làthair an t-sagairt, agus measaidh an sagart e: a réir a chomais-san[a] a thug a' bhòid, measaidh an sagart e.

9 Agus ma'*s* ainmhidh *e,* d'an toir daoine tabhartas a dh'ionnsuidh an Tighearna, bithidh gach ni a bheir *duine* d'an leithidibh sin do'n Tighearna, naomh.

10 Cha mhùth se e, ni mò a mhalairticheas se e, maith air son uilc, no olc air son maith: ach ma mhalairticheas e, air chor sam bith, ainmhidh air son ainmhidh, an sin bithidh e féin, agus *an ni a fhuaradh* 'n a mhalairt, naomh.

11 Agus ma'*s* ainmhidh neòghlan sam bith *e,* de nach toir iad seachad tabhartas do'n Tighearna, an sin nochdaidh e 'n t-ainmhidh an làthair an t-sagairt:

12 Agus measaidh an sagart e, ma's maith no olc e; mar a mheasas tusa *a bhitheas a' d'* shagart e, mar sin bithidh e.

13 Ach ma dh'fhuasglas e air chor sam bith e[j], an sin cuireadh e an cùigeamh *cuid* deth ri d' mheas-sa.

14 Agus an uair a choisrigeas duine a thigh[l], *gu bhi* naomh do'n Tighearn', an sin measaidh an sagart e, ma's maith no olc e: mar a mheasas an sagart e[m], mar sin seasaidh e.

15 Agus ma dh'fhuasglas esan a choisrig e, a thigh, an sin cuiridh e an cùigeamh *cuid* a dh'airgiod do mheas-sa ris, agus bithidh e leis[n].

16 Agus ma choisrigeas duine do'n Tighearna *cuid* a dh'fhearann a sheilbhe, an sin bithidh do mheas a réir a shìl: *measar* homer[1] de shìol eòrna aig leth-cheud secel airgid.

17 Ma choisrigeas e 'fhearann o bhliadhna na h-Iubile, a réir do mheas seasaidh e.

18 Ach ma choisrigeas e 'fhearann an déigh na h-Iubile, an sin àirmhidh an sagart an t-airgiod da a réir nam bliadhn' a tha ri teachd, eadhon gu bliadhna na h-Iubile, agus leigear sin sios de d' mheas.

19 Agus ma dh'fhuasglas am fear a choisrig am fearann e air chor sam bith[s], an sin cuiridh e an cùigeamh *cuid* a dh'airgiod do mheas-sa ris, agus daingnichear dha e.

20 Agus mur fuasgail e 'm fearann, no ma reic e 'm fearann ri duine eile, cha-n fhuasglar na's mò e.

21 Ach bithidh am fearann, an uair a théid e mach 's an Iubile[t], naomh do'n Tighearna, mar fhearann coisrigte[u]: buinidh a shealbh do'n t-sagart[v].

22 Ach ma choisrigeas *duine* do'n Tighearna fearann a cheannaich e, nach ann a dh'fhearann a sheilbhe[w];

23 An sin àirmhidh an sagart dha luach do mheas[x], *eadhon* gu bliadhna na h-Iubile, agus bheir e seachad do mheas 's an là sin, *mar* ni naomh do'n Tighearn'.

24 Ann am bliadhna na h-Iubile pillidh am fearann d'a ionnsuidh-san o'n do cheannaicheadh e[y], *eadhon* d'a ionnsuidh-san d'*am buineadh* sealbh an fhearainn.

25 Agus bithidh do mheas-sa uile a

R.C. 1490.

a caib. 5. 7
b Salm 106. 45
Ese. 16. 60
c Ioel 2. 18
d rann. 34, 35
e rann 41
f Deut. 32. 35
Ese. 20. 37
g Salm 94. 14
Tuir. 3. 31
Ròm. 11. 2
h Salm 89. 33, 34
i Ròm. 11. 28
j rann. 15, 19
k Luc. 1. 72, 73
l Salm 101. 2-7
m rann 12
n rann 13
1 no, *talamh homeir.*
o Air. 6. 2
Bre. 11. 30, &c.
1 Sam. 1. 11, 28
p Ecl. 5. 4, 5
q Air. 18. 16
r Ecs. 30. 13
s rann 13
t caib. 25. 10, 28
u rann 28
v Air. 18. 14
Ese. 44. 29
w caib. 25. 25
x rann 18
y caib. 25. 28

réir seceil an ionaid naoimh; bithidh fichead gerah 's an t-secel.
26 Ach ceud-ghin nan ainmhidh, a bu
chòir a bhi 'n a cheud-ghin do'n Tighearna[b], cha choisrig duine air bith sin, co dhiubh *is* tarbh, no caora e: *is* leis an Tighearn' e.
27 Ach ma'*s ann* de bheathach neòghlan *e*, an sin fuasglaidh se *e* a réir do mheas-sa, agus cuiridh e an cùigeamh *cuid* deth ris[c]; no mur fuasglar e, an sin reicear e a réir do mheas.
28 Gidheadh, cha reicear agus cha-n fhuasglar ni sam bith coisrigte a choisrigeas duine do'n Tighearna, de gach ni a tha aige, araon de dhuine agus a dh'ainmhidh, agus a dh'fhearann a sheilbh: tha gach ni coisrigte ro naomh do'n Tighearna[g].
29 Cha-n fhuasglar ni sam bith coisrigte[j] a choisrigear le daoinibh: *ach* cuirear gu cinnteach gu bàs e.

R.C. 1490.

[a] Gen. 28. 22
2 Each. 31. 5, 6, 12
Neh. 13. 12
Mal. 3. 8, 10
[b] Ecs. 13. 3, 12
22. 30
Air. 18. 17
Deut. 15. 19
[c] rann 13
[d] Ier. 33. 13
Ese. 20. 37
Mic. 7. 14
[e] rann. 11-13
[f] rann 10
[g] Ios. 6. 19
[h] caib. 26. 46
[i] Mal. 4. 4
[j] Air. 21. 2, 3
[k] Ecs. 19. 2, 3, 25

30 Agus uile dheachamh an fhearainn[a], *ma's ann* de shìol an fhearainn, *no* de mheas na craoibhe, *is* leis an Tighearn' e; *tha e* naomh do'n Tighearn'.
31 Agus ma dh'fhuasglas duine idir a' bheag d'a dheachamh, cuiridh e an cùigeamh *cuid* deth ris[c].
32 Agus a thaobh uile dheachaimh a' chruidh, no an treuda, *eadhon* gach ni air bith a dh'imicheas fo'n t-slait[d]; bithidh an deachamh dheth naomh do'n Tighearna.
33 Cha rannsaich e am bi e maith no olc, ni mò a mhalairticheas se e[f]: agus ma mhalairticheas e idir e, an sin bithidh an dà chuid e féin agus a mhalairt naomh; cha-n fhuasglar e.
34 *Is* iad sin na h-àitheantan[h] a dh'àithn an Tighearna do Mhaois[i], air son chloinn Israeil ann an sliabh Shinai[k].

CEATHRAMH LEABHAR MHAOIS,

D'AN AINM

AIREAMH.

CAIB. I.

1, 17 *Na fir uile ann an Israel a b'urrainn dol a mach gu cogadh air an aireamh,* 47 *saor o na Lebhithich.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois
ann am fàsach Shinai[a], ann am
pàilliun a' choimhthionail, air a' cheud *là* de'n dara mìos,'s an dara bliadhna an déigh dhoibh teachd a mach á tìr na h-Eiphit, ag ràdh,
2 Gabhaibh *àireamh*[c] cheann comhchruinneachaidh chloinn Israeil uile, a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean, maille ri àireamh an ainmean, gach firionnach a réir an ceann:
3 O fhichead bliadhna dh'aois, agus os a cheann, gach aon a's urrainn dol a mach gu cogadh ann an Israel; àirmhidh tusa agus Aaron iad a réir am buidhnean.
4 Agus maille ribhse bithidh duine de gach uile thréibh[g]: gach aon diubh 'n a cheann tighe 'aithrichean.
5 Agus *is* iad so ainmean nan daoine a sheasas maille ribh: De *thréibh* Reubein; Elisur[j] mac Shedeuir.
6 De Shimeon; Selumiel mac Shurisadai.
7 De Iudah; Nahson[k] mac Aminadaib.
8 De Isachar; Nataneel mac Shuair.
9 De Shebulun; Eliab mac Heloin.
10 De chloinn Ioseiph; de Ephraim,

R.C. 1490.

[a] caib. 10. 12
Ecs. 19. 1
1 *Reueil, caib. 2. 14.*
[b] caib. 7. 2
1 Each. 27. 16, &c.
[c] caib. 26. 2, 63
Ecs. 30. 12
2 Sam. 24. 2
1 Each. 21. 2
[d] Ecs. 18. 21, 25
[e] Tais. 7. 4, &c.
[f] Isa. 43. 1
Eoin 10. 3
[g] Ecs. 18. 25
Ios. 22. 14
[h] rann 20, &c.
[i] rann 2
[j] caib. 2. 10, &c.
7. 30, &c.
10. 18, &c.
[k] Rut 4. 20

Elisama mac Amihuid; de Mhanaseh, Gamaliel mac Phedahsuir.
11 De Bheniamin; Abidan mac Ghideoni.
12 De Dhan; Ahieser mac Amisadai.
13 De Aser: Pagiel mac Ocrain.
14 De Ghad; Eliasaph mac Dheueil[1].
15 De Naphtali; Ahira mac Enain.
16 *B*'iad sin *daoin'* ainmeil[b] a' chomhchruinneachaidh, cinn-fheadhna treubhan an aithriche, ceannardan mhìltean[d] ann an Israel.
17 Agus ghabh Maois agus Aaron na daoine sin, a ghairmeadh[e] air *an* ainmibh[f].
18 Agus thionail iad an comhchruinneachadh uile an ceann a chéile air a' cheud *là* de'n dara mìos, agus chuir iad an céill an ginealaich a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan* ainmean[h], o fhichead bliadhna dh'aois agus thairis, a réir an ceann.
19 Mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois[i], mar sin rinn e an àireamh ann am fàsach Shinai.
20 Agus bha clann Reubein, a' mhic 'bu shine a bh'aig Israel, *a réir* an ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan* ainmean, a réir an ceann, gach firionnach o fhichead bliadhna dh'aois agus os a cheann,

gach aon a b'urrainn dol a mach gu
cogadh ;
21 *Bha* iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Reubein, 'n an dà
fhichead agus sè mìle agus cùig ceud.
22 De chloinn Shimeoin, *a réir* an
ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, iadsan a chaidh àir-
eamh dhiubh, a réir àireimh *nan* ainmean
a réir an ceann, gach firionnach o fhich-
ead bliadhna dh'aois agus os a cheann,
gach aon a b'urrainn dol a mach gu cog-
adh ;
23 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Shimeoin, leth-cheud
agus naoi mìle agus tri cheud.
24 De chloinn Ghad, *a réir* an gineal-
ach, a réir an teaghlaichean, a réir tighe
an aithrichean, a réir àireimh *nan* ainm-
ean, o fhichead bliadhna dh'aois agus os
a cheann, gach aon a b'urrainn dol a mach
gu cogadh ;
25 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Ghad, dà fhichead
agus cùig mìle agus sè ceud agus leth-
cheud.
26 De chloinn Iudah, *a réir* an gineal-
ach, a réir an teaghlaichean, a réir tighe
an aithrichean a réir àireimh *nan* ainm-
ean, o fhichead bliadhna dh'aois agus os
a cheann, gach aon a b'urrainn dol a mach
gu cogadh ;
27 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Iudah, tri fichead agus
ceithir mìle deug agus sè ceud[a].
28 De chloinn Isachair, *a réir* an
ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan*
ainmean, o fhichead bliadhna dh'aois agus
os a cheann, gach aon a b'urrainn dol a
mach gu cogadh ;
29 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Isachair, leth-cheud
agus ceithir mìle agus ceithir cheud.
30 De chloinn Shebuluin, *a réir* an
ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan*
ainmean, o fhichead bliadhna dh'aois agus
os a cheann, gach aon a b'urrainn dol a
mach gu cogadh ;
31 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Shebuluin, leth-cheud
agus seachd mìle agus ceithir cheud.
32 De chloinn Ioseiph[d], *eadhon* de
chloinn Ephraim, *a réir* an ginealach, a
réir an teaghlaichean, a réir tighe an
aithrichean, a réir àireimh *nan* ainmean,
o fhichead bliadhna dh'aois agus os a
cheann, gach aon a b'urrainn dol a mach
gu cogadh ;
33 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Ephraim, dà fhichead
mìle agus cùig ceud.
34 De chloinn Mhanaseh, *a réir* an
ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan*
ainmean, o fhichead bliadhna dh'aois agus

B.C. 1490.

[a] 2 Each. 17. 14

[b] caib. 26. 64

[c] caib. 2. 32 26. 51 Ecs. 12. 37 38. 26 Deut. 10. 22

[d] Deut. 33. 17

[e] caib. 2. 23 iii., iv. 1 Each. vi. 21. 6

[f] caib. 3. 6, &c. Ecs. 38. 21

os a cheann, gach aon a b'urrainn dol a
mach gu cogadh ;
35 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Mhanaseh, dà mhìle
dheug 'ar fhichead agus dà cheud.
36 De chloinn Bheniamin, *a réir* an gin-
ealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan*
ainmean, o fhichead bliadhna dh'aois
agus os a cheann, gach aon a b'urrainn
dol a mach gu cogadh ;
37 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Bheniamin, cùig mìle
deug 'ar fhichead agus ceithir cheud.
38 De chloinn Dhan, a réir an gineal-
ach, a réir an teaghlaichean, a réir tighe
an aithrichean, a réir àireimh *nan* ainm-
ean o fhichead bliadhna dh'aois agus os
a cheann, gach aon a b'urrainn dol a
mach gu cogadh ;
39 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Dhan, tri fichead agus
dà mhìle agus seachd ceud.
40 De chloinn Aseir, *a réir* an gineal-
ach, a réir an teaghlaichean, a réir tighe
an aithrichean, a réir àireimh *nan* ainm-
ean, o fhichead bliadhna dh'aois agus os a
cheann, gach aon a b'urrainn dol a mach
gu cogadh ;
41 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Aseir, aon mhìle agus
dà fhichead agus cùig ceud.
42 De chloinn Naphtali, *a réir* an
ginealach, a réir an teaghlaichean, a réir
tighe an aithrichean, a réir àireimh *nan*
ainmean o fhichead bliadhna dh'aois agus
os a cheann, gach aon a b'urrainn dol a
mach gu cogadh ;
43 *B*'iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
eadhon de thréibh Naphtali, tri mìle
deug agus dà fhichead agus ceithir cheud.
44 Sin iadsan a chaidh àireamh, a
chaidh àireamh le Maois agus Aaron[b],
agus ceannardan Israeil, *eadhon* dà fhear
dheug : bha gach fear dhiubh air son
tighe 'aithrichean.
45 Mar sin bha iadsan uile a chaidh
àireamh de chloinn Israeil, a réir tighe an
aithrichean, o fhichead bliadhna dh'aois
agus os a cheann, gach aon a b'urrainn
dol a mach gu cogadh ann an Israel ;
46 Eadhon iadsan uile a chaidh àir-
eamh[c], *b*'iad sè ceud mìle agus tri mìle
agus cùig ceud agus leth-cheud.
47 Ach cha deachaidh na Lebhithich, a
réir tréibh an aithrichean, àireamh 'n am
measg[e] :
48 Oir labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
49 A mhàin cha ghabh thu àireamh
tréibh Lebhi ni mò a ghabhas tu an
cunntas cheann am measg chloinn Israeil :
50 Ach orduichidh tu na Lebhithich os
ceann pàilliuin na Fianuis[f], agus os ceann
a shoithichean uile, agus os ceann nan
uile nithean a *bhuineas* da : giùlainidh
iad am pàilliun, agus a shoithichean uile ;

agus fritheilidh iad da, agus campaichidh iad mu'n cuairt air a' phàilliun[a].

51 Agus an uair a bhitheas am pàilliun gu dol air aghaidh[b], leagaidh na Lebhithich a nuas e : agus an uair a bhitheas am pàilliun r'a shuidheachadh, togaidh na Lebhithich suas e : agus cuirear an coigreach a thig am fagus gu bàs[c].

52 Agus suidhichidh clann Israeil am bùthan, gach duine làimh r'a chuideachd féin[d], agus gach duine làimh r'a bhrataich féin, air feadh an armailtean.

53 Agus suidhichidh na Lebhithich am bùthan mu'n cuairt air pàilliun na Fianuis[e] ; a chum's nach bi corruich air comhchruinneachadh chloinn Israeil[f], agus gleidhidh na Lebhithich cùram pàilliuin na Fianuis[h].

54 Agus rinn clann Israeil a réir nan uile nithean a dh'àithn an Tighearna do Mhaois ; mar sin rinn iad.

CAIB. II.

Suidheachadh nan treubh 'n am bùthaibh.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, agus ri Aaron, ag ràdh,

2 Suidhichidh gach duine de chloinn Israeil làimh r'a bhrataich féin[j], maille ri suaichiontas tighe an aithrichean : fad as mu'n cuairt air pàilliun a' choimhthionail suidhichidh iad.

3 Agus air taobh na h-àirde 'n ear, leth ri éirigh na gréine, suidhichidh luchd brataich chaimp Iudah, a réir an armailtean : agus *bithidh* Nahson mac Aminadaib[k] 'n a cheannard air cloinn Iudah.

4 Agus *b*'iad 'armailt-san, eadhon iadsan a chaidh àireamh dhiubh, tri fichead agus ceithir mìle deug agus sè ceud.

5 Agus am fagus da suidhichidh treubh Isachair : agus *bithidh* Nataneel mac Shuair 'n a cheannard air cloinn Isachair.

6 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhith, leth-cheud agus ceithir mìle agus ceithir cheud.

7 *An sin* treubh Shebuluin : agus *bithidh* Eliab mac Heloin 'n a cheannard air cloinn Shebuluin.

8 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhith, leth-cheud agus seachd mìle agus ceithir cheud.

9 Na h-uile a chaidh àireamh ann an camp Iudah, *b*'iad ceud mìle agus ceithir fichead mìle agus sè mìle agus ceithir cheud, a réir an armailtean : théid iad so a mach air thùs[m].

10 Air taobh na h-àirde deas *bithidh* bratach chaimp Reubein, a réir an armailtean : agus 'n a cheannard air cloinn Reubein *bithidh* Elisur mac Shedeuir.

11 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhith, dà fhichead agus sè mìle agus cùig ceud.

12 Agus làimh ris suidhichidh treubh Shimeoin ; agus *bithidh* Selumiel mac Shurisadai 'n a cheannard air cloinn Shimeoin.

13 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhith, leth-cheud agus naoi mìle agus tri cheud.

14 An sin treubh Ghad : agus 'n a cheannard air mic Ghad, *bithidh* Eliasaph mac Reueil[1].

15 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, dà fhichead agus cùig mìle agus sè ceud agus leth-cheud.

16 Na h-uile a chaidh àireamh ann an camp Reubein, *b*'iad ceud mìle, agus leth-cheud agus aon mhìle, agus ceithir cheud agus leth-cheud, a réir an armailtean : agus théid iadsan a mach 's an dara ordugh[g].

17 An sin théid pàilliun a' choimhthionail air aghaidh[i], maille ri camp nan Lebhitheach 'am meadhon a' chaimp : mar a champaicheas iad, mar sin théid iad air an aghaidh, gach duine 'n a àite féin, làimh r'am brataichibh.

18 Air taobh na h-àirde 'n iar *bithidh* bratach chaimp Ephraim, a réir an armailtean : agus *bithidh* Elisama mac Amihuid 'n a cheannard air mic Ephraim.

19 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, dà fhichead mìle agus cùig ceud.

20 Agus làimh ris-san *bithidh* treubh Mhanaseh : agus *bithidh* Gamaliel mac Phedahsuir 'n a cheannard air cloinn Mhanaseh.

21 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, dà mhìle dheug 'ar fhichead agus dà cheud.

22 An sin treubh Bheniamin : agus *bithidh* Abidan mac Ghideoni 'n a cheannard air mic Bheniamin.

23 Agus *b*'iad 'armailt-san agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, cùig mìle deug 'ar fhichead agus ceithir cheud.

24 *B*'iadsan uile a chaidh àireamh de champ Ephraim, ceud mìle, agus ochd mìle agus ceud a réir an armailtean : agus théid iadsan air an aghaidh 's an treas ordugh[l].

25 *Bithidh* bratach chaimp Dhan air taobh na h-àirde tuath a réir an armailtean : agus *bithidh* Ahieser mac Amisadai 'n a cheannard air cloinn Dhan.

26 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, tri fichead agus dà mhìle agus seachd ceud.

27 Agus làimh ris campaichidh treubh Aseir : agus *bithidh* Pagiel mac Ocrain 'n a cheannard air cloinn Aseir.

28 Agus *b*'iad armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, dà fhichead agus aon mhìle agus cùig ceud.

29 An sin treubh Naphtali : agus *bithidh* Ahira mac Enain 'n a cheannard air cloinn Naphtali.

30 Agus *b*'iad 'armailt-san, agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh, leth-cheud agus tri mìle agus ceithir cheud.

R.C. 1490.

[a] rann 53
[b] caib. 10. 17-21
[c] caib. 18. 22
[1] *ris an abrar Reuel, caib. 1. 14; 7. 42, 47; 10. 20.*
[d] caib. 2. 2; 24. 2
[e] rann 50
[f] caib. 8. 19; 16. 46; 18. 5; 1 Sam. 6. 19
[g] caib. 10. 18
[h] caib. 3. 7, 8; 31. 30, 47; 1 Each. 23. 22; 2 Each. 13. 10
[i] caib. 10. 17, 21
[j] caib. 1. 52
[k] caib. 1. 7, &c. 10. 14; 1 Each. 2. 10; Mat. 1. 4; Luc. 3. 32, 33
[l] caib. 10. 22
[m] caib. 10. 14

31 B'iadsan uile a chaidh àireamh ann an camp Dhan, ceud mìle, agus leth-cheud agus seachd mìle agus sè ceud : Imichidh iadsan fa dheireadh le 'm brataichibh[a].

32 Is iad sin iadsan a chaidh àireamh de chloinn Israeil, a réir tighe an aithrichean : b'iadsan uile a chaidh àireamh de na caimp, a réir an armailtean, sè ceud mìle, agus tri mìle agus cùig ceud agus leth-cheud[b].

33 Ach cha deachaidh na Lebhithich àireamh am measg chloinn Israeil, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

34 Agus rinn clann Israeil a réir gach ni a dh'àithn an Tighearna do Mhaois[c]: mar sin champaich iad làimh r'am brataichibh[d], agus mar sin chaidh iad air an aghaidh, gach aon a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean.

CAIB. III.

1 Ginealaich Aaroin agus Mhaois. 5 Frithealadh agus àireamh nan Lebhitheach.

IS iad so mar an ceudna ginealaich Aaroin agus Mhaois, 's an là anns an do labhair an Tighearna ri Maois ann an sliabh Shinai.

2 Agus is iad so ainmean mhac Aaroin ; Nadab an ceud-ghin, agus Abihu, Eleasar, agus Itamar.

3 Is iad sin ainmean mhac Aaroin, na sagairt a dh'ungadh, a choisrig e gu frithealadh ann an dreuchd an t-sagairt.

4 Agus fhuair Nadab agus Abihu bàs an làthair an Tighearna, 'n uair a thug iad suas teine coimheach an làthair an Tighearn', ann am fàsach Shinai, agus cha robh clann aca : agus fhritheil Eleasar agus Itamar ann an dreuchd an t-sagairt, ann an sealladh Aaroin an athar.

5 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

6 Thoir treubh Lebhi am fagus, agus taisbein iad an làthair Aaroin an t-sagairt, a chum gu-m fritheil iad dha.

7 Agus gleidhidh iad a chùram-san, agus cùram a' choimhthionail uile, air beulaobh pàilliuin a' choimhthionail, a dheanamh seirbhis a' phàilliuin.

8 Agus gleidhidh iad uile shoithichean pàilliuin a' choimhthionail, agus cùram chloinn Israeil, a dheanamh seirbhis a' phàilliuin.

9 Agus bheir thu na Lebhithich do Aaron, agus d'a mhic : tha iad air an tabhairt da gu h-iomlan a mach á cloinn Israeil.

10 Agus orduichidh tu Aaron agus a mhic, agus feithidh iadsan air dreuchd an t-sagairt : agus cuirear an coigreach a thig am fagus gu bàs.

11 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

12 Agus mise, feuch, ghabh mi na Lebhithich o mheasg chloinn Israeil, 'an àit a' cheud-ghin uile a dh'fhosglas a' bhrù am measg chloinn Israeil : agus is leamsa na Lebhithich ;

13 A chionn gur leamsa gach uile cheud-ghin ; oir air an là anns an do bhuail mi gach ceud-ghin ann an tìr na h-Eiphit, naomhaich mi dhomh féin gach ceud-ghin ann an Israel, eadar dhuine agus ainmhidh ; is leamsa iad : Is mise an Tighearna.

14 Agus labhair an Tighearna ri Maois ann am fàsach Shinai, ag ràdh,

15 Aireamh clann Lebhi a réir tighe an aithrichean, a réir an teaghlaichean : gach firionnach o mhìos a dh'aois agus os a cheann àirmhidh tu iad.

16 Agus rinn Maois an àireamh a réir focail an Tighearna, mar a thugadh àithne dha.

17 Agus b'iad so mic Lebhi a réir an ainmean : Gerson, agus Cohat, agus Merari.

18 Agus is iad so ainmean mhac Ghersoin a réir an teaghlaichean ; Libni agus Simei.

19 Agus mic Chohait a réir an teaghlaichean ; Amram, agus Idsar, Hebron, agus Udsiel.

20 Agus mic Mherari a réir an teaghlaichean ; Mahli, agus Musi : is iad sin teaghlaichean nan Lebhitheach, a réir tighe an aithrichean.

21 O Gherson bha teaghlach Libni, agus teaghlach Shimei : is iad sin teaghlaichean nan Gersonach.

22 Iadsan a chaidh àireamh dhiubh, a réir àireimh nam firionnach uile, o mhìos a dh'aois agus os a cheann, eadhon iadsan a chaidh àireamh dhiubh, b'iad seachd mìle agus cùig ceud.

23 Suidhichidh teaghlaichean nan Gersonach[e] air cùlaobh a' phàilliuin air taobh na h-àirde 'n iar.

24 Agus bithidh Eliasaph mac Laeil, 'n a cheann-tighe athar nan Gersonach.

25 Agus air cùram mhac Ghersoin[f], ann am pàilliun a' choimhthionail, bithidh am pàilliun[g], agus am bùth[h], a chòmhdach, agus am brat air son doruis pàilliuin a' choimhthionail.

26 Agus cùirteinean na cùirte[i], agus am brat air son doruis na cùirte, a tha làimh ris a' phàilliun, agus làimh ris an altair mu'n cuairt, agus a cùird[j], air son a seirbhis uile.

27 Agus o Chohat[k] bha teaghlach nan Amramach, agus teaghlach nan Idseharach, agus teaghlach nan Hebronach, agus teaghlach nan Udsielach : is iad sin teaghlaichean nan Cohatach.

28 Ann an àireamh nam firionnach uile o mhìos a dh'aois agus os a cheann, bha ochd mìle agus sè ceud, a bha 'gleidheadh cùraim an ionaid naoimh.

29 Suidhichidh teaghlaichean mhac Chohait air taobh mu dheas a' phàilliuin[l].

30 Agus bithidh Elisaphan mac Udsieil 'n a cheann-tighe athar theaghlaichean nan Cohatach.

R.C. 1490.

[a] caib. 10. 25
[b] caib. 1. 46, 47; 11. 21; Ecs. 38. 26
[c] Salm 119. 6
[d] caib. 24. 2, 5, 6
[e] caib. 1. 53
[f] caib. 4. 24-26
[g] Ecs. 25. 9
[h] Ecs. 26. 1, &c.
[i] Ecs. 27. 9, &c.
[j] Ecs. 35. 18
[k] 1 Each. 26. 23
[l] caib. 1. 53

31 Agus air an cùram-san[a] *bithidh* an
àirc[b], agus am bòrd[c], agus an coinnleir,
agus na h-altairean[d], agus soithichean an
ionaid naoimh, leis am fritheil iad, agus
am brat[e], agus a sheirbhis uile.
32 Agus *bithidh* Eleasar, mac Aaroin an
t-sagairt, 'n a cheannard air ceannardaibh
nan Lebhitheach, *agus bithidh* sùil aig'
orrasan a bhitheas a' gleidheadh cùraim
an ionaid naoimh.
33 O Mherari[i] bha teaghlach nam Mah-
lach, agus teaghlach nam Musitheach : *is*
iad sin teaghlaichean Mherari.
34 Agus iadsan a chaidh àireamh
dhiubh, a réir àireimh nam firionnach
uile, o mhìos a dh'aois agus os a cheann,
b'iad sè mìle agus dà cheud.
35 Agus *b'e* Suriel mac Abihail ceann
tighe athar theaglaichean Mherari; suidh-
ichidh iadsan air taobh mu thuath a'
phàilliuin[k].
36 Agus *fo* choimhead agus chùram
mhac Mherari[m] *bithidh* buird a' phàilliuin,
agus a chroinn, agus a phuist, agus a
bhuinn, agus a shoithichean uile, agus
gach ni a fhritheileas da,
37 Agus puist na cùirte mu'n cuairt,
agus am buinn, agus am pinneachan, agus
an cùird.
38 Ach iadsan a champaicheas air beul-
aobh a' phàilliuin air taobh na h-àirde
'n ear, *eadhon* air beulaobh pàilliuin a'
choimhthionail leth ri éirigh na gréine,
is iad Maois, agus Aaron, agus a mhic,
a' gleidheadh cùraim an ionaidh naoimh[p],
air son cùraim chloinn Israeil; agus cuir-
ear an coigreach a thig am fagus gu bàs[q].
39 Iadsan uile a chaidh àireamh de
na Lebhithich, a rinn Maois [agus Aaron]
àireamh a réir àithne an Tighearn',
a réir an teaghlaichean, na firionnaich
uile o mhìos a dh'aois agus os a cheann,
b'iad dà mhìle 'ar fhichead[s].
40 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Gabh àireamh gach ceud-ghin[u]
a tha 'n a fhirionnach de chloinn Israeil
o mhìos a dh'aois agus os a cheann, agus
gabh àireamh an ainmean.
41 Agus gabhaidh tu na Lebhithich
dhomhsa[y], (*Is* mise an Tighearn',) 'an àite
nan ceud-ghin uile am measg chloinn
Israeil ; agus spréidh nan Lebhitheach
'an àite nan ceud-ghin uile am measg
spréidhe chloinn Israeil.
42 Agus rinn Maois, mar a dh'àithn an
Tighearna dha, gach ceud-ghin am measg
chloinn Israeil àireamh.
43 Agus gach ceud-ghin *a bha* 'n a fhir-
ionnach, a réir àireimh *nan* ainmean, o
mhìos a dh'aois agus os a cheann, dhiubh-
san a chaidh àireamh dhiubh, b'iad dà
mhìle 'ar fhichead dà cheud agus tri
fichead agus tri-deug.
44 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
45 Gabh na Lebhithich 'an àite nan
ceud-ghin[c] uile am measg chloinn Israeil,
agus spréidh nan Lebhitheach 'an àit' an
spréidhe-san, agus bithidh na Lebhithich
leamsa : *Is* mise an Tighearn'.
46 Agus air an son-san a tha gu bhi air
am fuasgladh[f] de'n dà cheud agus an tri
fichead agus an tri-deug, de cheud-ghin
chloinn Israeil, a tha na's lìonmhoire na
na Lebhithich[g] ;
47 Gabhaidh tu eadhon cùig seceil am
fear air an ceann[h] ; a réir seceil an ionaid
naoimh gabhaidh tu *iad : is e* 'n secel
fichead gerah[j].
48 Agus bheir thu an t-airgiod, leis
am fuasglar an àireamh chòrr dhiubh, do
Aaron agus d'a mhic.
49 Agus ghabh Maois an t-airgiod fuasg-
laidh uatha-san a bha thuilleadh orra-san
a dh'fhuasgladh leis na Lebhithich.
50 O cheud-ghin chloinn Israeil ghabh
e an t-airgiod : mìle tri cheud agus tri
fichead agus cùig *seceil*, a réir seceil an
ionaid naoimh[l].
51 Agus thug Maois airgiod na muinn-
tir sin a dh'fhuasgladh, do Aaron[n],
agus d'a mhic, a réir focail an Tigh-
earna, mar a dh'àithn an Tighearna do
Mhaois[o].

CAIB. IV.

Aois agus àm frithealaidh nan Lebhitheach.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
2 Gabh àireamh mhac Chohait o
mheasg mhac Lebhi, a réir an teagh-
laichean, a réir tighe an aithrichean ;
3 O dheich bliadhna fichead a dh'aois[r]
agus os a cheann, eadhon gu leth-cheud
bliadhna dh'aois, gach neach a théid a
steach do'n armailt, a dheanamh na
h-oibre ann am pàilliun a' choimhthionail.
4 So an t-seirbhis a bhitheas aig mic
Chohait[t], ann am pàilliun a' choimh-
thionail, *mu thimchioll*, nan nithe ro
naomha[v].
5 Agus an uair a bhitheas an camp gu
dol air aghaidh, thig Aaron agus a mhic,
agus bheir iad a nuas brat a' chòmhdaich[w],
agus còmhdaichidh iad àirc na Fianuis[x]
leis ;
6 Agus cuiridh iad oirre an còmhdach
de chraicnibh bhroc, agus sgaoilidh iad
os a ceann eudach uile de ghorm, agus
cuiridh iad a bataichean innte[z].
7 Agus air bòrd[a] arain na Fianuis[b]
sgaoilidh iad eudach de ghorm, agus
cuiridh iad air na miasan, agus na tùis-
eirean, agus na copain, agus na cuachan
leis an toirear seachad tabhartas-dibhe :
agus bithidh an t-aran an còmhnuidh air.
8 Agus sgaoilidh iad orra eudach scàr-
laid, agus còmhdaichidh iad sin le còmh-
dach de chraicnibh bhroc, agus cuiridh
iad a bhataichean ann.
9 Agus gabhaidh iad eudach de ghorm,
agus còmhdaichidh iad coinnleir an
t-soluis[d], agus a lòchrain, agus a chlobh-

R.C. 1490.

[a] caib. 4. 15
[b] Ecs. 25. 10
[c] Ecs. 25. 23, 31
[d] Ecs. 27. 1; 30. 1
[e] Ecs. 26. 32
[f] caib. 18. 15; Ecs. 13. 13
[g] rann. 39-43
[h] caib. 18. 16; Ecs. 13. 13
[i] 1 Each. 6. 19
[j] Ecs. 30. 13; Lebh. 27. 25; Ese. 45. 12
[k] caib. 1. 53
[l] rann. 46, 47
[m] caib. 4. 31, 32
[n] rann 48,
[o] Mal. 4. 4
[p] rann. 7, 8
[q] rann 10
[r] caib. 8. 24; 1 Each. 23. 3, 24, 27
[s] caib. 26. 62
[t] rann 15
[u] rann 15
[v] rann 19
[w] Ecs. 26. 31; Isa. 25. 7; Eabh. 9. 3; 10. 20
[x] Ecs. 25. 10, 15
[y] Ecs. 25. 9; 1 Each. 9. 29
[z] 1 Ri. 8. 7, 8
[a] Ecs. 25. 23-30
[b] Lebh. 24. 5-8
[c] rann 41
[d] Ecs. 25. 31-38

achan, agus a smàl-shoithichean, agus a
shoithichean-olaidh uile, leis am fritheil
iad da.
10 Agus cuiridh iad e *féin*, agus a
shoithichean uile, ann an còmhdach de
chraicnibh bhroc, agus cuiridh iad air
lunn *e*.
11 Agus air an altair òir[a] sgaoilidh iad
eudach de ghorm, agus còmhdaichidh
iad i le còmhdach de chraicnibh bhroc,
agus cuiridh iad *rithe* a bataichean.
12 Agus gabhaidh iad na h-innil fhrith-
ealaidh uile leis am fritheil iad 's an ionad
naomh[e], agus cuiridh iad ann an eudach
de ghorm *iad*, agus còmhdaichidh iad le
còmhdach de chraicnibh bhroc iad, agus
cuiridh iad air lunn *iad*.
13 Agus bheir iad air falbh an luath o'n
altair, agus sgaoilidh iad eudach corcuir
oirre ;
14 Agus cuiridh iad oirre a soithichean
uile[g], leis am fritheil iad m'a timchioll,
eadhon na tùiseirean, na greimichean-
feòla, agus na sluasaidean, agus na
cuachan, soithichean na h-altarach uile;
agus sgaoilidh iad oirre còmhdach de
chraicnibh bhroc, agus cuiridh iad *rithe*
a bataichean.
15 Agus crìochnaichidh Aaron agus a
mhic còmhdach an ionaid naoimh, agus
uile shoithichean an ionaid naoimh, 'n
uair a bhitheas an camp gu dol air 'agh-
aidh; agus an déigh sin thig mic Chohait[j]
g'*an* giùlan: ach cha bhean iad ri ni
naomh *sam bith*[k], air eagal gu-m bàsaich
iad[l]. *Is* iad *na nithe* sin eallach mhac
Chohait ann am pàilliun a' choimhthion-
ail[n].
16 Agus do dhreuchd Eleasair, mhic
Aaroin an t-sagairt *buinidh* an oladh chum
an t-soluis[p], agus an tùis chùbhraidh[q],
agus an tabhartas-bìdh lathail[r], agus an
oladh-ungaidh[s], *agus* cùram a' phàilliuin
uile, agus nan uile nithean a *tha* ann, 's
an ionad naomh, agus 'n a shoithichibh.
17 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
18 Na gearraibh as treubh theaghlaich-
ean nan Cohatach o mheasg nan Lebhith-
each.
19 Ach so ni sibh riu, chum gu-m bi iad
beò agus nach bàsaich iad, an uair a thig
iad am fagus do na nithibh ro naomha[v];
théid Aaron agus a mhic a steach, agus
orduichidh siad iad gach aon d'a sheirbhis
féin, agus d'a eallaich.
20 Ach cha téid iad a steach a dh'fhaic-
inn an uair a chòmhdaichear na nithe
naomha[x], air eagal gu-m faigh iad bàs.
21 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
22 Gabh mar an ceudna àireamh mhac
Ghersoin, a réir tighe an aithrichean, a
réir an teaghlaichean :
23 O dheich bliadhna fichead a dh'aois
agus os a cheann[y], gu leth-ceud bliadhna
dh'aois àirmhidh tu iad ; gach neach a

R.C. 1490.

[1] *a chogadh a' chogaidh, 1 Cor. 9. 7; 1 Tim. 1. 18.*
[a] Ecs. 30. 1-5
[b] caib. 3. 25, 26
[c] Ecs. 26. 14
[d] Ecs. 27. 9
[e] Ecs. 25. 9
1 Each. 9. 29
[f] Ecs. 35. 18
[g] Ecs. 38. 3
2 Each. 4. 19
[h] rann 33
[i] rann 3
[j] caib. 7. 9
10. 21
Deut. 31. 9
Ios. 4. 10
2 Sam. 6. 13
1 Each. 15. 2, 15
[2] *do'n chogadh.*
[k] 2 Sam. 6. 6, 7
1 Each. 13. 9, 10
[l] Eabh. 12. 29
[m] caib. 3. 36, 37
[n] caib. 3. 31
[o] Ecs. 26. 15
[p] Ecs. 25. 6
Lebh. 24. 2
[q] Ecs. 30. 34
[r] Ecs. 29. 40
[s] Ecs. 30. 23
[t] Ecs. 25. 9
[u] rann 29
Ios. 3. 6
[v] rann 4
[w] rann 47
[x] Ecs. 19. 21
Lebh. 10. 2
1 Sam. 6. 19
[y] rann 3

théid a steach a dheanamh na seirbhis[1], a
dheanamh na h-oibre ann am pàilliun a'
choimhthionail.
24 *Is* i so seirbhis theaghlaichean nan
Gersonach, seirbhis a dheanamh, agus
eallach a ghiùlan.
25 Agus giùlainidh iad cùirteinean a'
phàilliuin[b], agus pàilliun a' choimhthion-
ail, a chòmhdach, agus an còmhdach de
chraicnibh bhroc[c], a tha shuas thairis air,
agus brat doruis pàilliuin a' choimhthion-
ail,
26 Agus cùirteinean na cùirte[d], agus
brat doruis geata na cùirte, a *tha* làimh
ris a' phàilliun, agus ris an altair mu'n
cuairt, agus an cùird[f], agus innil am frith-
ealaidh uile, agus gach ni a rinneadh air
an son : mar so ni iad seirbhis.
27 A réir focail Aaroin agus a mhac
bithidh uile sheirbhis mhac nan Gersonach,
'n an eallaichibh uile, agus 'n an seirbhis
uile : agus orduichidh sibh dhoibh mar
an cùram an eallaichean uile.
28 *Is i* so seirbhis theaghlaichean mhac
Ghersoin, ann am pàilliun a' choimh-
thionail ; agus *bithidh* an cùram fo làimh
Itamair[h] mhic Aaroin an t-sagairt.
29 A thaobh mhac Mherari, àirmhidh
tu iad a réir an teaghlaichean, a réir tighe
an aithrichean :
30 O dheich bliadhna fichead a dh'aois
agus os a cheann[i], eadhon gu leth-cheud
bliadhna dh'aois, àirmhidh tu iad, gach
aon a théid a steach do'n t-seirbhis[2], a
dheanamh oibre pàilliuin a' choimhthion-
ail.
31 Agus *is e* so cùram an eallaich[m], a
réir an seirbhis uile ann am pàilliun a'
choimhthionail; bùird a' phàilliuin[o], agus
a chroinn, agus a phuist, agus a bhuinn,
32 Agus puist na cùirte mu'n cuairt,
agus am buinn, agus am pinneachan, agus
an cuird, maille r'an innealaibh uile[t],
agus maille r'an seirbhis uile ; agus air
an ainm àirmhidh sibh innil cùraim an
eallaich.
33 *Is i* so seirbhis theaghlaichean mhac
Mherari, a réir an seirbhis uile ann am
pàilliun a' choimhthionail, fo làimh
Itamair[u] mhic Aaroin an t-sagairt.
34 Agus ghabh Maois agus Aaron agus
ceannardan a' chomhchruinneachaidh
àireamh mhac nan Cohatach, a réir an
teaghlaichean, agus a réir tighe an aith-
richean :
35 O dheich bliadhna fichead a dh'aois
agus os a cheann[w], eadhon gu leth-cheud
bliadhna dh'aois, gach aon a théid a steach
do'n t-seirbhis, chum oibre ann am pàilliun
a' choimhthionail.
36 Agus iadsan a chaidh àireamh
dhiubh, a réir an teaghlaichean, b'iad dà
mhìle seachd ceud agus leth-cheud.
37 *B'*iad so iadsan a chaidh àireamh de
theaghlaichibh nan Cohatach, gach neach
a dh'fheudadh seirbhis a dheanamh ann
am pàilliun a' choimhthionail, a chaidh

àireamh le Maois agus Aaron, a réir àithne an Tighearna le làimh Mhaois.

38 Agus iadsan a chaidh àireamh de mhic Ghersoin, a réir an teaghlaichean, agus a réir tighe an aithrichean :

39 O dheich bliadhna fichead a dh'aois agus os a cheann, eadhon gu leth-cheud bliadhna dh'aois, gach aon a théid a steach do'n t-seirbhis, a chum oibre ann am pàilliun a' choimhthionail ;

40 Eadhon iadsan a chaidh àireamh dhiubh, a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean, b'iad dà mhìle agus sè ceud agus deich 'ar fhichead.

41 So iadsan a chaidh àireamh de theaghlaichibh mhac Ghersoin, de gach neach a dh'fheudadh seirbhis a dheanamh ann am pàilliun a' choimhthionail a chaidh àireamh le Maois agus Aaron, a réir àithne an Tighearn'[e].

42 Agus iadsan a chaidh àireamh de theaghlaichibh mhac Mherari a réir an teaghlaichean, a réir tighe an aithrichean ;

43 O dheich bliadhna fichead a dh'aois agus os a cheann, eadhon gu leth-cheud bliadhna dh'aois, gach aon a théid a stigh do'n t-seirbhis, chum oibre ann am pàilliun a' choimhthionail ;

44 Eadhon iadsan a chaidh àireamh dhiubh, a réir an teaghlaichean, b'iad tri mìle agus dà cheud.

45 So iadsan a chaidh àireamh de theaghlaichibh mhac Mherari, a chaidh àireamh le Maois agus Aaron, a réir focail an Tighearna le làimh Mhaois[g].

46 Iadsan uile a chaidh àireamh de na Lebhithich, a chaidh àireamh le Maois agus Aaron agus ceannardan Israeil, a réir an teaghlaichean, agus a réir tighe an aithrichean ;

47 O dheich bliadhna fichead a dh'aois agus os a cheann[i], eadhon gu leth-cheud bliadhna dh'aois, gach aon a thàinig a dheanamh seirbhis an fhrithealaidh[j], agus seirbhis na h-eallaich ann am pàilliun a' choimhthionail ;

48 Eadhon iadsan a chaidh àireamh dhiubh, b'iad ochd mìle agus cùig ceud agus ceithir fichead.

49 A réir àithne an Tighearna chaidh an àireamh le làimh Mhaois, gach aon a réir a sheirbhis[l], agus a réir 'eallaich : mar so chaidh an àireamh leis, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois[n].

CAIB. V.

1 *An coimh-leasachadh air son eucorach.* 11 *Dèuchainn eudaich.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Aithn do chloinn Israeil, iad a chur a mach as a' champ gach lobhar[p], agus gach neach air am bheil silteach[q], agus gach neach a tha air a shalachadh leis a' mharbh[r] :

3 Araon firionnach agus boirionnach

R.C. 1490.

[a] 2 Ri. 7. 3; 2 Each. 26. 21
[b] Lebh. 26. 11, 12; 2 Cor. 6. 16
[c] Lebh. 6. 2
[d] Lebh. 3. 5; 26. 40; Ios. 7. 19; Iob 33. 27; Salm 32. 5; Gnà. 28. 13; 1 Eoin 1. 9
[e] rann 22
[f] caib. 18. 8, 9, 19; Ecs. 20. 28; Lebh. 6. 17, 18; 7. 6-14; Deut. 18. 3, 4; Ese. 44. 29, 30; Mal. 3. 8-10; 1 Cor. 9. 13
[g] rann 29
[h] Lebh. 18. 20
[i] rann. 3. 23, 30
[j] Ròm. 12. 6-8; 1 Cor. 12. 4-31
[k] Gnà. 6. 34, 35; Dan. 8. 6; Seph. 3. 8
[l] rann. 15, 24, 31
[m] Lebh. 5. 11
[n] rann. 1, 21
[o] 1 Ri. 17. 18; Ese. 29. 16; Eabh. 10. 3
[p] caib. 12. 14; Lebh. 13. 3, 46; Deut. 24. 8, 9
[q] Lebh. 15. 2
[r] caib. 9. 6, 10; 19. 11-13; 31. 19; Lebh. 12. 1
[s] Eabh. 13. 4; Tais. 2. 19-23

cuiridh sibh a mach, an taobh a muigh de'n champ cuiridh sibh iad[a] ; a chum as nach truaill iad an campan, anns am bheil mise 'gabhail còmhnuidh[b].

4 Agus rinn clann Israeil mar so, agus chuir iad a mach iad an taobh a muigh de'n champ ; mar a labhair an Tighearna ri Maois, mar sin rinn clann Israeil.

5 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

6 Abair ri cloinn Israeil, An uair a ni fear no bean peacadh air bith a ni daoine[c], a dheanamh eusaontais an aghaidh an Tighearn', agus gu-m bheil an t-anam sin ciontach ;

7 An sin aidichidh iad am peacadh[d] a rinn iad : agus ni e coimh-leasachadh air son 'eucorach 's an iomlan, agus cuiridh e an cùigeamh *cuid* deth ris, agus bheir e *sin dhasan* air an d' rinn e 'n eucoir.

8 Ach mur bi aig an duine caraid sam bith gu coimh-leasachadh a thoirt da 's an eucoir, thugar an coimh-leasachadh a nithear do'n Tighearn' air son na h-eucorach, do'n t-sagart ; a thuilleadh air reithe na réite, leis an deanar réite air a shon.

9 Agus gach tabhartas de nithibh naomha chloinn Israeil uile, a bheir iad chum an t-sagairt, is leis-san iad[f].

10 Agus nithe coisrigte gach duine, is leis-san iad : ge b'e ni a bheir duine sam bith do'n t-sagart, is leis e.

11 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

12 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, Ma théid bean fir sam bith a thaobh, agus gu-n ciontaich i 'n a aghaidh,

13 Agus gu-n luidh fear gu collaidh leatha[h], agus gu-m bi sin folaichte o shùilibh a fir-phòsda, agus gu-m bi e ceilte, agus gu-m bi i air a truailleadh, agus nach *bi* fianuis sam bith 'n a h-aghaidh, agus gun i air a glacadh *'s a' chùis.*

14 Agus gu-n tig spiorad eud air[k], agus gu bheil e 'g eudach air a mhnaoi, agus gu-n do thruailleadh i ; no ma thàinig spiorad eud air, agus gu-m bheil e eudmhor m'a mhnaoi, agus nach do thruailleadh i :

15 An sin bheir an duine a bhean a dh'ionnsuidh an t-sagairt, agus bheir e leis a tabhartas air a son[m], an deicheamh *cuid* a dh'ephah de mhin còrna ; cha dòirt e oladh air, ni mò a chuireas e tùis air, oir is tabhartas eudaich a th'ann, tabhartas cuimhneachain, a' toirt aingidheachd ann an cuimhne[o].

16 Agus bheir an sagart am fagus i, agus cuiridh e i an làthair an Tighearn'.

17 Agus gabhaidh an sagart uisge naomh ann an soitheach creadha, agus gabhaidh an sagart *cuid* de'n duslach a bhitheas air ùrlar a' phàilliuin, agus cuiridh e 's an uisge e.

18 Agus cuiridh an sagart a' bhean ann an làthair an Tighearn'[s], agus rùisgidh e ceann na mnà, agus cuiridh e'n

tabhartas cuimhneachain 'n a làmhan, eadhon an tabhartas eudaich ; agus bithidh aig an t-sagart 'n a làimh an t-uisge searbh a mhallaicheas.

19 Agus gabhaidh an sagart mionnan dhith[a], agus their e ris a' mhnaoi, Mur do luidh fear sam bith leat, agus mur deachaidh tu thaobh gu neòghloine *maille ri neach eile* 'an àite d'fhir-phòsda, bi-sa saor o 'n uisge shearbh so a mhallaicheas :

20 Ach ma chaidh thu thaobh *gu neach eile* 'an àite d'fhir-phòsda, agus gu-n do thruailleadh thu, agus gu-n do luidh fear eile leat a thuilleadh air d'fhear-pòsda ;

21 An sin gabhaidh an sagart mionnan mallachaidh[d] de'n mhnaoi, agus their an sagart ris a' mhnaoi, Gu-n deanadh an Tighearn' a'd' mhallachadh[e] agus a'd' mhionnan thu am measg do shluaigh, 'n uair a bheir an Tighearn' air do shliasaid lobhadh, agus air do bhroinn atadh ;

22 Agus théid an t-uisge so a mhallaicheas a stigh a'd' innibh[g], a thoirt air *do* bhroinn atadh, agus air *do* shliasaid lobhadh : Agus their a' bhean[h], Amen, amen.

23 Agus sgrìobhaidh an sagart na mallachdan sin ann an leabhar, agus dubhaidh e mach *iad* leis an uisge shearbh ;

24 Agus bheir e air a' mhnaoi an t-uisge searbh a bheir am mallachadh, òl : agus théid an t-uisge a mhallaicheas a steach innte, *agus fàsaidh* e searbh.

25 An sin gabhaidh an sagart an tabhartas-eudaich á làimh na mnà, agus luaisgidh e 'n tabhartas an làthair an Tighearna[k], agus bheir e seachad e air an altair.

26 Agus gabhaidh an sagart làn glaice de'n tabhartas, *eadhon* a chuimhneachan[m], agus loisgidh e air an altair *e*, agus an déigh sin bheir e air a' mhnaoi an t-uisge òl.

27 Agus an uair a bheir e oirre an t-uisge òl, an sin tarlaidh ma thruailleadh i, agus ma rinn i coire an aghaidh a fir-phòsda, gu-n téid an t-uisge a mhallaicheas a steach innte, *agus fàsaidh* e searbh, agus ataidh a brù, agus lobhaidh a sliasaid : agus bithidh a' bhean 'n a mallachadh am measg a sluaigh[o].

28 Agus mur do thruailleadh a' bhean, ach gu-m bheil i glan ; an sin bithidh i saor, agus fàsaidh i torrach[q].

29 *Is* e so lagh nan eud, an uair a théid bean a thaobh *gu fear eile* 'an àit' a fir-phòsda[r], agus a thruaillear i ;

30 No 'n uair a thig spiorad eud air fear, agus a tha e eudmhor m'a mhnaoi, agus a chuireas e a' bhean an làthair an Tighearna, agus a chuireas an sagart 'an gnìomh oirre an lagh so uile ;

31 An sin bithidh an duine saor o'n chionta, agus giùlainidh a' bhean so a cionta[v].

R.C. 1490.

a Mat. 26. 63
b Bre. 13. 5; Gnio. 21. 23, 24
c Ier. 35. 6-8
d Ios. 6. 26; 1 Sam. 14. 24; Neh. 10. 29
e Ier. 29. 22
f Bre. 16. 17, 19
g Salm 109. 18
h Deut. 27. 15
i caib. 9. 6; 19. 11, 16; Lebh. 21. 1, 2, 11
j 2 Cor. 6. 17, 18
k Lebh. 8. 27
l Gnio. 18. 18
m Lebh. 2. 2, 9
n Lebh. 5. 7; 14. 22; 15. 14, 29
o Deut. 28. 37; Isa. 65. 15; Ier. 24. 9; 29. 18, 22; 42. 18; Sech. 8. 13
p Lebh. 5. 6
q Salm 113. 9
r rann 19; Isa. 57. 8
s Gnà. 21. 26
t Lebh. 4. 3, 28, 32; Mal. 1. 13, 14; 1 Pead. 1. 19
u Lebh. 3. 6
v Lebh. 20. 17-20

CAIB. VI.

1 *Lagh nan Nasarach.* 22 *Modh beannachaidh chloinn Israeil.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, 'N uair a dhealaicheas aon chuid bean no fear *iad féin* a bhòideachadh bòide Nasaraich[b], a chum *iad féin* a dhealachadh do'n Tighearna ;

3 O fhìon, agus o dhibh làidir sgaraidh se e féin[c] ; fìon-geur fìona, no fìon-geur dibhe làidir cha-n òl e, ni mò a dh'òlas e 'bheag de shùgh nam fìon-dhearcan, ni mò a dh'itheas e fìon-dhearcan ùr no tioram.

4 Uile làithean a dhealachaidh cha-n ith e 'bheag a nithear de'n chraoibh-fhìona, o na h-eiteanaibh gus am plaosg.

5 Uile làithean bòide a dhealachaidh, cha tig ealtainn air a cheann[f] : gus an coimhlionar na làithean anns an dealaich se e *féin* do'n Tighearna, bithidh e naomh ; *agus* leigidh e le ciabhan gruaige a chinn fàs.

6 Anns na làithibh sin uile anns an dealaich se e *féin* do'n Tighearna, cha tig e 'm fagus do chorp marbh sam bith[i].

7 Cha dean se e féin neòghlan air son 'athar, no air son a mhàthar, air son a bhràthar, no air son a pheathar, an uair a gheibh iad bàs ; do bhrìgh gu *bheil* coisrigeadh a Dhé air a cheann.

8 Uile làithean a dhealachaidh[j] *tha* e naomh do'n Tighearna.

9 Agus ma gheibh duine gu h-obann bàs làimh ris, agus gu-n do shalaich e ceann a choisrigidh ; an sin bearraidh e a cheann[l] ann an là a ghlanaidh, air an t-seachdamh là bearraidh se e.

10 Agus air an ochdamh là bheir e dà thurtur[n], no dà choluman òg, a dh'ionnsuidh an t-sagairt, gu dorus pàilliuin a' choimhthionail.

11 Agus ìobraidh an sagart fear diubh mar ìobairt-pheacaidh, agus am fear eile mar ìobairt-loisgte, agus ni e réite air a shon, do bhrìgh gu-n do pheacaich e thaobh a' mhairbh, agus naomhaichidh e a cheann 's an là sin féin.

12 Agus coisrigidh e do'n Tighearna làithean a dhealachaidh, agus bheir e leis uan de'n cheud bhliadhna chum ìobairt-eusaontais[p] : ach bithidh na làithean a chaidh seachad caillte, do bhrìgh gu-n do shalaicheadh a dhealachadh.

13 Agus *is* e so lagh an Nasaraich : 'N uair a choimhlionar làithean a dhealachaidh, bheirear e gu dorus pàilliuin a' choimhthionail[s] :

14 Agus bheir e seachad a thabhartas do'n Tighearna, aon uan firionn de'n cheud bhliadhna gun ghaoid a chum ìobairt-loisgte[t], agus aon uan boirionn de'n cheud bhliadhna gun ghaoid a chum ìobairt-pheacaidh[u], agus aon reithe gun ghaoid a chum ìobairt-shìth ;

15 Agus bascaid a dh'aran neo-ghoirtichte, breacagan de phlùr mìn measgta le olaidh[a], agus dearnagana a dh'aran neo-ghoirtichte ungta le olaidh[b], agus an tabhartas-bìdh, agus an tabhartais-dhibhe[c].

16 Agus bheir an sagart *iad* an làthair an Tighearna, agus ìobraidh e 'ìobairt-pheacaidh, agus 'ìobairt-loisgte.

17 Agus ìobraidh e 'n reithe mar ìobairt thabhartas-sìth do'n Tighearna, maille ris a' bhascaid a dh'aran neo-ghoirtichte: bheir an sagart seachad mar an ceudna a thabhartas-bìdh, agus a thabhartas-dibhe.

18 Agus bearraidh an Nasarach ceann a dhealachaidh[d], aig dorus pàilliuin a' choimhthionail; agus gabhaidh e gruag cinn a dhealachaidh, agus cuiridh e *i* 's an teine a *tha* fo ìobairt nan tabhartas-sìth.

19 Agus gabhaidh an sagart slinnean bruich an reithe[g], agus aon bhreacag neo-ghoirtichte as a' bhascaid[h], agus aon dearnagan neo-ghoirtichte: agus cuiridh e *iad* air làmhan an Nasaraich an déigh do *ghruaig* a dhealachaidh 'bhi air a bearradh.

20 Agus luaisgidh an sagart *iad* mar thabhartas-luaisgte an làthair an Tighearna; *tha* so naomh do'n t-sagart maille ris an uchd luaisgte, agus *maille ris* an t-slinnean thogta: agus an déigh sin feudaidh an Nasarach fìon òl.

21 *Is* e so lagh an Nasaraich, a thug bòid, *agus lagh* a thabhartais do'n Tighearn' air son a dhealachaidh, a thuilleadh air na gheibh a làmh: a réir a bhòide a bhòidich e, mar sin is éigin da 'dheanamh, a réir lagha a dhealachaidh.

22 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag radh,

23 Labhair ri Aaron agus r'a mhic, ag ràdh, air a' mhodh so beannaichidh sibh clann Israeil[m], ag ràdh riu,

24 Gu-m beannaicheadh an Tighearna thu[o], agus gu-n gleidheadh e thu[p]:

25 Gu-n tugadh an Tighearn' air 'aghaidh dealrachadh ort[r], agus bitheadh e gràsmhor dhuit[s].

26 Gu-n togadh an Tighearna suas a ghnùis ort[u], agus gu-n tugadh e sìth dhuit[v].

27 Agus cuiridh iad m'ainm air cloinn Israeil[x], agus beannaichidh mise iad[y].

CAIB. VII.

2, 10 *Tabhartais cheannardan Israeil.* 89 *Labhair Dia ri Maois.*

AGUS tharladh air an là anns an do chuir Maois suas am pàilliuin gu h-iomlan[b], agus 's an d'ung se e[c], agus 's an do naomhaich se e, agus 'uidheam uile, araon an altair agus a soithichean uile, agus 's an d'ung e iad, agus 's an do naomhaich e iad;

2 Gu-n d'thug ceannardan Israeil[e], cinn tighe an aithrichean, (eadhon ceannardan nan treubh, a bha os ceann na muinntir a chaidh àireamh,) seachad tabhartas:

3 Agus thug iad an tabhartas an làthair an Tighearna, sè feunan còmhdaichte, agus dà dhamh dheug: feun air son dithis de na ceannardaibh, agus damh air son gach fir dhiubh, agus thug iad air beulaobh a' phàilliuin iad.

4 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

5 Gabh uatha *iad*, a chum gu-m bi iad a dheanamh seirbhis pàilliuin a' choimhthionail; agus bheir thu iad do na Lebhithich, do gach fear a réir a sheirbhis.

6 Agus ghabh Maois na feunan agus na daimh, agus thug e do na Lebhithich iad.

7 Dà fheun agus ceithir daimh thug e do mhic Ghersoin, a réir an seirbhis[e].

8 Agus ceithir feunan agus ochd daimh thug e do mhic Mherari[f], a réir an seirbhis, fo làimh Itamair mhic Aaroin an t-sagairt.

9 Ach do mhic Chohait cha d' thug e aon air bith; a chionn gu-*m b'i* seirbhis an ionaid naoimh a bhuineadh dhoibh-san, gu-n giùlaineadh iad air an guaillibh[i].

10 Agus thug na ceannardan seachad tabhartas a chum coisrigidh na h-altarach[j], air an là anns an d'ungadh i; thug eadhon na ceannardan seachad an tabhartas air beulaobh na h-altarach.

11 Agus thubhairt an Tighearna ri Maois, Bheir gach ceannard seachad a thabhartas air a là féin, chum coisrigidh na h-altarach.

12 Agus esan a thug seachad a thabhartas air a' cheud là, b'e Nahson[k] mac Aminadaib, de thréibh Iudah.

13 Agus b'e a thabhartas aon mhias airgid, d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh[l], iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh[n]:

14 Aon spàin de dheich *seceil* òir, làn de thùis[q]:

15 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte[t]:

16 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh[w]:

17 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth[z], dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B*'e so tabhartas Nahsoin mhic Aminadaib.

18 Air an dara là thug Nataneel[a] mac Shuair, ceannard Isachair, seachad tabhartas.

19 Thug e seachad mar a thabhartas[d] aon mhias airgid, d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartas-bìdh:

R.C. 1490.

[a] Lebh. 2. 4
[b] Ecs. 29. 2
[c] caib. 15. 5, 7, 10
[d] Gnio. 21. 24
[e] caib. 4. 24-28
[f] caib. 4. 29-33
[g] 1 Sam. 2. 15
[h] Ecs. 29. 23-28
[i] caib. 4. 4-15
[j] Deut. 20. 5; 1 Ri. 8. 63; 2 Each. 7. 5, 9; Esr. 6. 16; Neh. 12. 27; Salm xxx.
[k] caib. 1. 8; 2. 3
[l] Ecs. 30. 13
[m] Lebh. 9. 22; Deut. 10. 8; 21. 5; Ios. 8. 33; 1 Each. 23. 13
[n] Lebh. 2. 1
[o] Salm 134. 3
[p] Salm 121. 7; Eoin 17. 11
[q] Ecs. 30. 34
[r] Salm 31. 16; 67. 1; 80. 3, 7, 10; 119. 135; Dan. 9. 17
[s] Gen. 43. 29; Ecs. 33. 19; Mal. 1. 9
[t] Lebh. 1. 2, 3
[u] Salm 4. 6; 89. 15
[v] Salm 29. 11; Isa. 26. 3, 12; Eoin 14. 27; Phil. 4. 7; 2 Tes. 3. 16
[w] Lebh. 4, 23
[x] Deut. 28. 10; 2 Each. 7. 14; Isa. 43. 7; Dan. 9. 18, 19
[y] caib. 23. 20; Gen. 12. 2, 3; Salm 5. 12; 67. 7; 113. 12, 13; Gnio. 3. 28; Eph. 1. 5
[z] Lebh. 3. 1
[a] caib. 1. 8; 2. 5
[b] Ecs. 40. 18
[c] Lebh. 8. 10, 11
[d] rann 13, &c.
[e] caib. 1. 4, &c.

20 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
21 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
22 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
23 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Nataneeil mhic Shuair.
24 Air an treas là *thug* Eliab[b] mac Heloin, ceannard chloinn Shebuluin, *seachad tabhartas.*
25 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid, d'*am bu* chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
26 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
27 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
28 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
29 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Eliaib mhic Heloin.
30 Air a' cheathramh là *thug* Elisur[e] mac Shedeuir, ceannard chloinn Reubein, *seachad tabhartas.*
31 *B'e* a thabhartas[g] aon mhias airgid de cheud agus deich seceil 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
32 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
33 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
34 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
35 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Elisuir mhic Shedeuir.
36 Air a' chùigeamh là *thug* Selumiel[i] mac Shurisadai, ceannard chloinn Shimeoin, *seachad tabhartas.*
37 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[k], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
38 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :

B.C. 1490.

[a] caib. 1. 14; 2. 14
[b] caib. 1. 9; 2. 7
[c] rann 13, &c.
[d] caib. 1. 10; 2. 18
[e] caib. 1. 5; 2. 10
[f] rann 13, &c.
[g] rann 13, &c.
[h] caib. 1. 10; 2. 20
[i] caib. 1. 6; 2. 12
[j] rann 13, &c.
[k] rann 13, &c.

39 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte:
40 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
41 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Shelumieil mhic Shurisadai.
42 Air an t-seathamh là *thug* Eliasaph[a] mac Dheueil, ceannard chloinn Ghad, *seachad tabhartas.*
43 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[c], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
44 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
45 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
46 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
47 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Eliasaiph mhic Dheueil.
48 Air an t-seachdamh là *thug* Elisama[d] mac Amihuid, ceannard chloinn Ephraim, *seachad tabhartas.*
49 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[f], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
50 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
51 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
52 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
53 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Elisama mhic Amihuid.
54 Air an ochdamh là *thug* Gamaliel[h] mac Phedahsuir, ceannard chloinn Mhanaseh, *seachad tabhartas.*
55 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[j] de cheud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
56 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
57 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
58 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :

59 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Ghamalieil mhic Phedahsuir.
60 Air an naothamh là *thug* Abidan[b] mac Ghideoni, ceannard chloinn Bheniamin, *seachad tabhartas.*
61 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[d], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir secel an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
62 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
63 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
64 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
65 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Abidain mhic Ghideoni.
66 Air an deicheamh là *thug* Ahieser[e] mac Amisadai, ceannard chloinn Dhan, *seachad tabhartas.*
67 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[f], d'*am bu* chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
68 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
69 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
70 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
71 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Ahieseir mhic Amisadai.
72 Air an aon là deug *thug* Pagiel[g] mac Ocrain, ceannard chloinn Aseir, *seachad tabhartas.*
73 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[h], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
74 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
75 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
76 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
77 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Phagieil mhic Ocrain.
78 Air an dara là dheug *thug* Ahira[a] mac Enain, ceannard chloinn Naphtali, *seachad tabhartas.*
79 *B'e* a thabhartas-san aon mhias airgid[c], d'am bu chudthrom ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, aon chuach airgid de dheich agus tri fichead secel, a réir seceil an ionaid naoimh, iad le 'chéile làn de phlùr mìn measgta le olaidh, chum tabhartais-bìdh :
80 Aon spàin òir de dheich *seceil*, làn de thùis :
81 Aon tarbh òg, aon reithe, aon uan de'n cheud bhliadhna, chum ìobairt-loisgte :
82 Aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh :
83 Agus a chum ìobairt nan tabhartas-sìth, dà tharbh, cùig reitheachan, cùig buic-ghaibhre, cùig uain de'n cheud bhliadhna. *B'e* so tabhartas Ahira mhic Enain.
84 *B'e* so coisrigeadh na h-altarach, ('s an là anns an d'ungadh i,) le ceannardaibh Israeil : dà mhias dheug airgid, dà chuaich dheug airgid, dà spàin dheug òir :
85 *B'e cudthrom* gach mèise airgid ceud agus deich *seceil* 'ar fhichead, agus gach cuaiche, deich agus tri fichead : *B'e cudthrom* nan soithichean airgid uile, dà mhìle agus ceithir cheud *seceil*, a réir seceil an ionaid naoimh.
86 *Bha* dà spàin dheug òir *ann*, làn de thùis, cudthrom gach aon fa leth deich seceil, a réir seceil an ionaid naoimh : *b'e* òr nan spàinean uile ceud agus fichead *secel.*
87 *B'iad* na tairbh uile chum ìobairt-loisgte dà tharbh dheug, na reitheachan a dhà-dheug, na h-uain de'n cheud bhliadhna dhà-dheug, maille r' an tabhartas-bìdh : agus na minn de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh a dhà-dheug.
88 Agus *b'iad* na tairbh uile, chum ìobairt nan tabhartas-sìth, ceithir tairbh 'ar fhichead, na reitheachan tri fichead, na buic-ghaibhre tri fichead, na h-uain de'n cheud bhliadhna tri fichead. *B'e* so coisrigeadh na h-altarach, an déigh dhith bhi air a h-ungadh[i].
89 Agus an uair a chaidh Maois a steach do phàilliun a' choimhthionail, a labhairt ris[1]: an sin chual' e guth *aoin* a' labhairt ris o uachdar na caithir-thròcair[j] a *bha* os ceann àirce na Fianuis, o eadar an dà cherub ; agus labhair e ris.

CAIB. VIII.

1 *Mar a lasadh na lòchrain.* 5 *Coisrigeadh nan Lebhitheach*; 23 *an aois agus àm am fritheal-aidh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,
2 Labhair ri Aaron, agus abair ris, 'N uair a lasas tu na lòchrain[k], bheir na

B.C. 1490.
[a] caib. 1. 15; 2. 29
[b] caib. 1. 11; 2. 22
[c] rann 13, &c.
[d] rann 13, &c.
[e] caib. 1. 12; 2. 25
[f] rann 13, &c.
[g] caib. 1. 13; 2. 27
[h] rann 13, &c.
[i] rann 1
[1] 's e sin, *ri Dia.*
[j] Ecs. 25. 22
[k] Ecs. 25. 37; 40. 25

seachd lòchrain solus uatha thall fa
chomhair a' choinnleir.
3 Agus rinn Aaron mar sin; las e a
lòchrain thall fa chomhair a' choinnleir;
mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.
4 Agus *b'e* so obair a' choinnleir: *bha e*
dh'òr buailte[b] gu ruig a chos, gu ruig a
bhlàthan *bha* e dh'obair bhuailte[c]: a réir
an t-samhlaidh[d] a nochd an Tighearna do
Mhaois, mar sin rinn e an coinnleir.
5 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
6 Gabh na Lebhithich o mheasg chloinn
Israeil, agus glan iad.
7 Agus mar so ni thu riu, chum an
glanadh: crath uisge glanaidh orra[g], agus
thugadh iad ealtainn thar[h] am feòil uile,
agus nigheadh iad an eudach, agus *mar*
sin deanadh iad glan iad féin.
8 An sin gabhadh iad tarbh òg maille
r'a thabhartas-bìdh[j], *cadhon* phlùr mìn
measgta le olaidh, agus gabhaidh tu
tarbh òg eile chum ìobairt-pheacaidh.
9 Agus bheir thu na Lebhithich air
beulaobh[l] pàilliuin a' choimhthionail:
agus cruinnichidh tu coimhthional chloinn
Israeil uile an ceann a chéile[m]:
10 Agus bheir thu na Lebhithich an
làthair an Tighearn', agus cuiridh clann
Israeil an làmhan[o] air na Lebhithich[1]:
11 Agus luaisgidh Aaron na Lebhithich
ann an làthair an Tighearn'[p], *mar* thabh-
artas-luaisgte o chloinn Israeil; a chum
gu-n dean iad seirbhis an Tighearna.
12 Agus cuiridh na Lebhithich an làmh-
an air cinn nan tarbh; agus ìobraidh tu aon
diubh mar ìobairt-pheacaidh, agus am fear
eile *mar* ìobairt-loisgte do'n Tighearna, a
dheanamh réite air son nan Lebhitheach.
13 Agus cuiridh tu na Lebhithich an
làthair Aaroin, agus an làthair a mhac,
agus luaisgidh tu iad *mar* thabhartas-
luaisgte do'n Tighearna.
14 Mar so sgaraidh tu na Lebhithich[s]
o mheasg chloinn Israeil; agus bithidh
na Lebhithich leamsa[t].
15 Agus 'n a dhéigh sin théid na
Lebhithich a steach a dheanamh seirbhis
pàilliuin a' choimhthionail; agus glanaidh
tu iad, agus luaisgidh tu iad *mar* thabh-
artas-luaisgte[v].
16 Oir thugadh dhomhsa gu h-iomlan
iad o mheasg chloinn Israeil; 'an àite
gach aoin a dh'fhosglas a' bhrù[x], *eadhon*
'an àite ceud-ghin chloinn Israeil uile,
ghabh mi dhomh féin iad.
17 Oir *is* leamsa uile cheud-ghin chloinn
Israeil[y], *araon* duine agus ainmhidh: 's
an là air an do bhuail mi gach ceud-ghin
ann an tìr na h-Eiphit, naomhaich mi
iad dhomh féin.
18 Agus ghabh mi na Lebhithich 'an
àit' uile cheud-ghin chloinn Israeil.
19 Agus thug mi na Lebhithich mar
thiodhlac do Aaron[b], agus d'a mhic, o
mheasg chloinn Israeil, a dheanamh
seirbhis chloinn Israeil ann am pàilliun a'
choimhthionail, agus a dheanamh réite
air son chloinn Israeil; a chum as nach
bi plàigh sam bith am measg chloinn
Israeil[a], an uair a thig clann Israeil am
fagus do'n ionad naomh.
20 Agus rinn Maois agus Aaron, agus
comhchruinneachadh chloinn Israeil uile,
ris na Lebhithich a réir gach ni a dh'àithn
an Tighearna do Mhaois a thaobh nan
Lebhitheach, mar sin rinn clann Israeil
riu.
21 Agus ghlanadh na Lebhithich[e], agus
nigh iad an eudach; agus thug Aaron
suas iad *mar* thabhartas[f] an làthair an
Tighearn'; agus rinn Aaron réite air an
son a chum an glanadh.
22 Agus an déigh sin chaidh na Lebh-
ithich a steach[i], a dheanamh an seirbhis
ann am pàilliun a' choimhthionail, an
làthair Aaroin agus an làthair a mhac:
mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois
a thaobh nan Lebhitheach[k], mar sin rinn
iad riu.
23 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
24 *Is* e so *an ni* a *bhuineas* do na Lebh-
ithich: o chùig bliadhna fichead a dh'aois,
agus os a cheann[n], théid iad a steach a
dh'fheitheamh air seirbhis[1] pàilliuin a'
choimhthionail:
25 Agus o aois leth-cheud bliadhna
sguiridh iad a dh'fheitheamh air *a* seir-
bhis, agus cha dean iad seirbhis na's mò.
26 Ach fritheilidh iad maille r'am
bràithribh ann am pàilliun a' choimh-
thionail a ghleidheadh a' chùraim[q], agus
cha dean iad seirbhis sam bith *eile*[r].
Mar so ni thu ris na Lebhithich a thaobh
an cùraim.

CAIB. IX.

1 *A' chàisg air a h-orduchadh.* 15 *Threòraich neul a bha air a' phàilliun clann Israeil air an turus.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois
ann am fàsach Shinai, 's a' cheud
mhìos de'n dara bliadhna an déigh dhoibh
teachd a mach á tìr na h-Eiphit, ag ràdh,
2 Cumadh, mar an ceudna, clann Israeil
a' chàisg 'n a h-àm suidhichte féin[u].
3 'S a' cheathramh là deug de'n mhìos
so[w], air feasgar[2], cumaidh sibh i 'n a h-àm
suidhichte féin, a réir a h-òrduighean uile,
agus a réir a deas-ghnàthan uile, cumaidh
sibh i.
4 Agus labhair Maois ri cloinn Israeil,
iad a chumail na càisge.
5 Agus chum iad a' chàisg[z] air a'
cheathramh là deug de'n cheud mhìos air
feasgar, ann am fàsach Shinai: a réir gach
ni a dh'àithn an Tighearna do Mhaois,
mar sin rinn clann Israeil.
6 Agus bha daoine àraidh a shalaicheadh
le corp duine mhairbh[a], air chor as nach
b'urrainn iad a' chàisg a chumail air an
là sin; agus thàinig iad an làthair Mhaois,
agus an làthair Aaroin air an là sin[c].

R.C. 1490.

a caib. 1. 33; 16. 46; 18. 5; 2 Each. 26. 16
b Ecs. 25. 31
c Ecs. 25. 18
d Ecs. 25. 40
e rann 7
f rann. 11, 12
g caib. 19. 9, 17, &c.
h Lebh. 14. 8, 9
i rann 15
j Lebh. 2. 1
k rann 5, &c.
l Ecs. 29. 4; 40. 12
m Lebh. 8. 3
n caib. 4. 3; 1 Each. 23. 3, 27
1 *a chogadh cogaidh*, *1 Cor. 9. 7.*
o Lebh. 1. 4
p rann 15, &c.
q caib. 1. 53; 18. 4; 1 Each. 23. 32; Ese. 44. 8, 11
r 1 Tim. 4. 15
s caib. 16. 9
t caib. 3. 45
u Ecs. 12. 3; Deut. 16. 1
v rann. 11, 13
w 2 Each. 30. 2, 15
2 *eadar an dà fheasgar.*
x caib. 3. 12, 45
y caib. 3. 13; Ecs. 13. 2, 12-15; Luc. 2. 23
z Ios. 5. 10
a caib. 3. 2; 19. 11, 16; Eoin 18. 28
b caib. 3. 9
c caib. 27. 2, 5; Ecs. 18. 15, 19

7 Agus thubhairt na daoine sin ris, *Tha*
sinne air ar salachadh le corp duine
mhairbh : c'ar son a chumar air ar n-ais
sinn, a chum as nach feud sinn tabhartas
an Tighearn' a thoirt seachad 'n a àm
suidhichte féin am measg chloinn Israeil?
8 Agus thubhairt Maois riu, Seasaibh
an sin, agus cluinnidh mise ciod a
dh'àithneas an Tighearna d'ur taobh.
9 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
10 Labhair ri cloinn Israeil, ag ràdh,
Ma bhitheas duine sam bith dhibh, no
d'ur sliochd, air a shalachadh le corp
marbh, no *ma bhitheas e* air thurus fad
air astar, gidheadh cumaidh e a' chàisg
do'n Tighearna.
11 'S a' cheathramh là deug de'n dara
mìos air feasgar cumaidh iad i[d] : le aran
neo-ghoirtichte[e], agus le *lusaibh* searbha
ithidh iad i.
12 Cha-n fhàg iad a' bheag dhith gu
maduinn, cha mhò a bhriseas iad cnàimh
dhith[f] : a réir uile òrduighean na càisge
cumaidh iad i.
13 Ach an duine a *tha* glan, agus nach
'eil air thurus, agus a dhearmadas a'
chàisg a chumail; gearrar eadhon an
t-anam sin féin as o 'shluagh[i], a chionn
nach d'thug e seachad tabhartas an Tigh-
earna 'n a àm suidhichte[j] : giùlainidh an
duine sin a pheacadh[k].
14 Agus ma bhitheas coigreach air
chuairt 'n 'ur measg, agus gu-n cum e a'
chàisg do'n Tighearna, a réir orduigh na
càisge, agus a réir a gnàtha, mar sin ni e :
bithidh aon ordugh agaibh araon air son
a' choigrich, agus air a shon-san a rugadh
's an tìr[n].
15 Agus air an là anns an do thogadh
suas am pàilliun, chòmhdaich an neul am
pàilliun[o], *eadhon* bùth na Fianuis ; agus
air feasgar bha air a' phàilliun mar gu-m
bu choslas[p] teine gus a' mhaduinn.
16 Mar sin bha e 'ghnàth : chòmhdaich
an neul e '*s an là*[q], agus coslas teine 's an
oidhche.
17 Agus an uair a thogadh an neul suas
o'n phàilliuin[r], an sin gun dàil ghabh
clann Israeil an turus ; agus 's an ionad
anns an do stad an neul, ann an sin
champaich clann Israeil.
18 Air àithne an Tighearna ghabh clann
Israeil an turus, agus air àithne an Tigh-
earna champaich iad : am feadh 's a
dh'fhan an neul air a' phàilliun[v], dh'fhan
iad 'n am bùthaibh.
19 Agus an uair a dh'fhan an neul
air a' phàilliun mòran de làithibh, an sin
ghleidh clann Israeil freasdal[y] an Tigh-
earn', agus cha d'imich iad.
20 Agus an uair a bha an neul beagan
de làithibh air a' phàilliun, a réir àithne
an Tighearna dh'fhan iad 'n am bùthaibh,
agus a réir àithne an Tighearna ghabh
iad an turus.
21 Agus an uair a dh'fhan an neul o

B.C. 1490.

a Ecs. 40.36, 37
b rann 19
c Salm 77. 20
d rann 3
e Ecs. 12. 8
f Ecs. 12. 10
g Isa. 1. 13
h Ier. 4. 5; Ioel 2. 15
i Ecs. 12. 15
j rann 7
k caib. 5. 31
l Ioel 2. 1
m caib. 2. 3
n Ecs. 12. 49
o Ecs. 40. 34
p Ecs. 13. 21; 40. 38; Neh. 9. 12, 19; Salm 78. 14
q Deut. 1. 33
r caib. 10. 11, 33; Ecs. 40. 36-38
s caib. 31. 6; Ios. 6. 4; 1 Each. 15. 24; 2 Each. 13. 12
t 2 Each. 13. 14
u Bre. 2. 18; 10. 8, 12; Salm 106. 42
v 1 Cor. 10. 1
w Gen. 8. 1; Salm 106. 4; 136. 23
x Luc. 1. 70, 71
y caib. 1. 53; 3. 8; Sech. 3. 7
z caib. 29. 1; Lebh. 23. 24; 1 Each. 15. 24; 2 Each. 15. 12; 7. 6; 29. 26; Esr. 3. 10; Neh. 12. 35; Salm 81. 3; 89. 15
a Ecs. 28. 29; Gnio. 10. 4

fheasgar gu maduinn, agus a thogadh an
neul suas 's a' mhaduinn, an sin ghabh
iad an turus: ma b'ann 's an là no 's an
oidhch' a thogadh an neul suas, ghabh
iad an turus.
22 No co *dhiubh a b'ann* dà là, no mìos,
no bliadhna, dh'fhan an neul air a' phàill-
iun, a' fuireach air, dh'fhan clann Israeil
'n am bùthaibh[a], agus cha d'imich iad :
ach an uair a thogadh suas e, ghabh iad
an turus.
23 A réir àithne an Tighearna dh'fhan
iad 'n am bùthaibh, agus a réir àithne an
Tighearna ghabh iad an turus : ghléidh
iad freasdal an Tighearn'[b] a réir àithne
an Tighearna le làimh Mhaois[c].

CAIB. X.

1 *Mar a ghnàthaicheadh na trompaidean.* 33
*Beannachadh Mhaois an uair a bha 'n àirc
gu dol air a h-aghaidh, agus an uair a stad i.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Dean dhuit féin dà thrompaid airgid ;
a dh'aon mhìr ni thu iad ; agus gnàth-
aichidh tu iad a ghairm a' choimhthionail[g],
agus a chum turuis nan camp.
3 Agus an uair a shéideas iad leo[h],
cruinnichidh an coimhthional uile iad
féin a d'ionnsuidh aig dorus pàilliuin a'
choimhthionail.
4 Agus mur séid iad *ach* le aon *trom-
paid*, an sin cruinnichidh na ceannardan
a tha 'n an cinn-fheadhna air mìltibh
Israeil, iad féin a d'ionnsuidh.
5 'N uair a shéideas sibh caismeachd[l],
an sin théid na campan a tha 'n an luidhe
air taobh na h-àirde 'n ear[m] air an aghaidh.
6 'N uair a shéideas sibh caismeachd
an dara uair, an sin théid na campan a
tha 'n an luidhe air taobh na h-àirde deas
air an aghaidh : séididh iad caismeachd
a chum an turusan.
7 Ach an uair a tha an coimhthional
gu bhi air a chruinneachadh an ceann
a chéile, séididh sibh, ach cha séid sibh
caismeachd.
8 Agus séididh mic Aaroin, na sagart-
an[s], leis na trompaidibh ; agus bithidh
iad dhuibh mar reachd sìorruidh air
feadh 'ur ginealach.
9 Agus ma théid sibh gu cogadh 'n 'ur
dùthaich[t] an aghaidh an nàmhaid a tha
'deanamh foirneirt oirbh[u], an sin séididh
sibh caismeachd leis na trompaidibh ;
agus cuimhnichear sibh an làthair an
Tighearna 'ur Dé[w], agus saorar sibh o 'ur
naimhdibh[x].
10 Mar an ceudna ann an là 'ur subh-
achais[z], agus 'n 'ur n-àrd làithibh féille,
agus ann an toiseach 'ur mìosan, séididh
sibh leis na trompaidibh os ceann 'ur
n-ìobairtean-loisgte, agus os ceann
ìobairtean 'ur tabhartas-sìth ; agus
bithidh iad dhuibh mar chuimhneachan[a]
an làthair 'ur Dé : *Is* mise an Tighearna
'ur Dia.

11 Agus tharladh air an fhicheadamh
là de'n dara mìos, 's an dara bliadhna,
gu-n do thogadh suas an neul o uachdar
pàilliuin na Fianuis[o].
12 Agus ghabh clann Israeil an turusan
á fàsach Shinai[c]; agus stad an neul ann
am fàsach Pharain[e].
13 Agus ghabh iad air tùs an turus
a réir àithne an Tighearna le làimh
Mhaois[h].
14 'S a' cheud *àite* dh'imich bratach
caimp chloinn Iudah[i], a réir an armailt-
ean; agus air ceann a shlòigh *bha*
Nahson mac Aminadaib.
15 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Isachair *bha* Nataneel mac Shuair.
16 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Shebuluin *bha* Eliab mac Heloin.
17 Agus thugadh a nuas am pàilliun[l];
agus chaidh mic Ghersoin, agus mic
Mherari air an aghaidh, a' giùlan a' phàill-
iuin[m].
18 Agus ghluais bratach caimp Reubein[n]
air a h-aghaidh, a réir an armailtean;
agus air ceann a shlòigh *bha* Elisur mac
Shedeuir.
19 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Shimeoin *bha* Selumiel mac Shurisadai.
20 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Ghad *bha* Eliasaph mac Dheueil.
21 Agus chaidh na Cohataich air an
aghaidh, a' giùlan an ionaid naoimh[p],
agus chuireadh suas am pàilliun air cheann
doibh teachd.
22 Agus ghluais bratach caimp chloinn
Ephraim air a h-aghaidh[s], a réir an armailt-
ean: agus air ceann a shlòigh *bha* Elisama
mac Amihuid.
23 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Mhanaseh *bha* Gamaliel mac Phedahsuir.
24 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Bheniamin *bha* Abidan mac Ghideoni.
25 Agus chaidh bratach tréibh chloinn
Dhan[u] air a h-aghaidh, *a bha* air deireadh
nan camp uile air feadh an slògh[v]: agus
air ceann a shlòigh *bha* Ahieser mac
Amisadai.
26 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Aseir *bha* Pagiel mac Ocrain.
27 Agus air ceann slòigh tréibh chloinn
Naphtali *bha* Ahira mac Enain.
28 *B'iad* sin turusan chloinn Israeil, a
réir an armailtean, 'n uair a ghluais iad
air an aghaidh.
29 Agus thubhairt Maois ri Hobab, mac
Ragueil[y] a' Mhidianaich, athar-céile
Mhaois, Tha sinn air ar turus a chum an
àite mu-n dubhairt Dia, Bheir mi dhuibh
e[a]: thig thusa maille ruinn, agus ni sinn
maith dhuit; oir labhair an Tighearna
maith a thaobh Israeil[b].
30 Agus thubhairt e ris, Cha téid mi
maille ribh: ach imichidh mi chum mo
dhùthcha féin, agus a chum mo dhilsean
féin.
31 Agus thubhairt e, Na fàg sinn,
guidheam ort; oir tha fhios agad cionnus

R.C. 1490.

[a] Iob 29. 15
[b] caib. 9. 17-20
Ecs. 40. 36, 37
[c] Ecs. 19. 1
[d] Bre. 1. 16
4. 11
[e] caib. 12. 16
[f] Ecs. 3. 1
[g] Deut. 1. 33
Ios. 3. 3-6
[h] caib. 2. 9-34
[i] caib. 2. 3-9
[j] Ecs. 13. 21
Neh. 9. 12, 19
[k] Salm 68. 1, 2
132. 8
[l] caib. 1. 51
[m] caib. 4. 24
7. 6-8
[1] *deich mìle de mhìltean.*
[n] caib. 2. 10-16
[o] Deut. 9. 23
[p] caib. 4. 4-15
[q] Salm 78. 21
[r] Lebh. 10. 2
2 Ri. 1. 12
[s] caib. 2. 18-24
[2] 's e sin, *losgadh.*
[3] *mhiannaich iad miann.*
[t] Ecs. 12. 38
[u] caib. 2. 25-31
[v] Ios. 6. 9
Isa. 58. 8
[w] 1 Cor. 10. 6
[x] caib. 21. 5
[y] Ecs. 2. 18, *Reuel.*
[z] Gen. 2. 12
[a] Gen. 12. 7
[b] Mat. 15. 33
[c] Ecs. 16. 31
[d] Ecs. 16. 14

a champaicheas sinn anns an fhàsach,
agus bithidh tu dhuinn 'an àite shùl[a].
32 Agus tarlaidh, ma théid thu maille
ruinn, seadh, tarlaidh, ge b'e maith a ni
Dia dhuinne, gu-n dean sinne am maith
ceudna dhuit-sa[d].
33 Agus dh'imich iad o shliabh[f] an
Tighearn' astar thri làithean: agus chaidh
àirc coimhcheangail an Tighearna rompa[g]
astar thri làithean, a rannsachadh a mach
àite-tàimh dhoibh.
34 Agus *bha* neul an Tighearn'[j] orra 's
an là, 'n uair a chaidh iad a mach as a'
champ.
35 Agus tharladh, 'n uair a bha 'n àirc
gu dol air a h-aghaidh, gu-n dubhairt
Maois, Eirich suas[k], a Thighearn', agus
bitheadh do naimhdean air an sgapadh,
agus teicheadh a' mhuinntir leis am
fuathach thu romhad.
36 Agus an uair a stad i, thubhairt e,
Pill, a Thighearna, chum nam mìltean[1] de
mhìltibh Israeil.

CAIB. XI.

4 Tha'n sluagh a' talach nach robh aca ach am mana mar bhiadh. 16 Tha tri fichead 's a deich seanair air an orduchadh gu bhi 'n an luchd-riaghlaidh os an ceann. 31 Gearra-goirt air an tabhairt dhoibh ann am feirg.

AGUS an uair a rinn an sluagh gearan[o],
mhi-thaitinn e ris an Tighearn', agus
chual' an Tighearn' *e*; agus las 'fhearg[q],
agus loisg teine[r] an Tighearna 'n am
measg, agus chuir e as *doibhsan a bha* 'n
iomall a' chaimp:
2 Agus ghlaodh an sluagh ri Maois;
agus an uair a rinn Maois urnuigh ris an
Tighearna, choisgeadh an teine.
3 Agus thug e Taberah[2] mar ainm air
an àite sin; a chionn gu-n do loisg teine
an Tighearna 'n am measg.
4 Agus ghlac ciocras[3] an cumasg sluaigh[t]
a *bha* 'n am measg: agus ghuil mar an
ceudna clann Israeil a ris, agus thubhairt
iad, Cò bheir dhuinn feòil r'a h-itheadh[w]?
5 Is cuimhne leinn an t-iasg a dh'ith
sinn 's an Eiphit gu saor; na cularain,
agus na mealbhucain, agus na léicis, agus
na h-uinneinean, agus an creamh:
6 Ach a nis *tha* ar n-anam air tiormach-
adh[x]; cha-*n 'eil* ni air bith *againn*, ach am
mana so 'n ar sealladh.
7 Agus *bha* am mana cosmhuil ri frois
coriandeir, agus a dhath mar dhath bdell-
ium[z].
8 Chaidh an sluagh mu'n cuairt, agus
thionail iad e agus mheil iad *e* ann am
muilnibh, no phronn iad *e* ann am mort-
air, agus bhruich iad *e* ann an aighnibh,
agus rinn iad breacagan deth: agus bha
a bhlas mar bhlas olaidh ùir[c].
9 Agus an uair a thuit an drùchd[d] air
a' champ 's an oidhche, thuit am mana air.
10 An sin chuala Maois an sluagh a'
gul air feadh an teaghlaichean, gach duine
ann an dorus a bhùtha: agus las fearg an

Tighearna gu mòr[a]; bha Maois mar an
ceudna diomach[b].
11 Agus thubhairt Maois ris an Tigh-
earna, C'ar son a bhuin thu gu h-olc
ri d' sheirbhiseach? agus c'ar son nach
d'fhuair mi deadh-ghean a' d' shealladh,
gu-n do leag thu eire an t-sluaigh so uile
orm?
12 Am mise a ghin an sluagh so uile?
an ann domh a rugadh iad, gu-n abradh
tu rium, Giùlain a' d' uchd iad[e], (mar
a ghiùlaineas oid'-altruim leanabh na
cìche[g],) chum an fhearainn a mhionnaich
thu d'an aithrichibh[h]?
13 Cia as a gheibhinn-sa[i] feòil gu
'tabhairt do'n t-sluagh so uile? oir tha
iad a' gul rium, ag ràdh, Thoir dhuinn
feòil, a chum as gu-n ith sinn?
14 Cha-n urrainn mise *cudthrom* an
t-sluaigh so uile a ghiùlan a'm' aonar[k],
a chionn gu *bheil e* ro throm air mo
shon.
15 Agus ma bhuineas tu rium mar so,
marbh mi, guidheam ort[l], as an làimh,
ma fhuair mi deadh-ghean a' d' shealladh;
agus na faiceam mo thruaighe.
16 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Cruinnich dhomhsa deich agus tri
fichead fear[n] de sheanairibh Israeil, muinn-
tir a's aithne dhuit a bhi 'n an seanairibh
an t-sluaigh, agus 'n an luchd-riaghlaidh
os an ceann; agus thoir iad gu pàilliun a'
choimhthionail, chum gu-n seas iad an sin
maille riut.
17 Agus thig mise nuas agus labhraidh
mi riut an sin[p]: agus gabhaidh mi de'n
spiorad a *tha* ortsa[q], agus cuiridh mi
orra-san e; agus giùlainidh iad eallach
an t-sluaigh maille riut, a chum as nach
giùlain thu féin *e* a' d' aonar.
18 Agus abair ris an t-sluagh, Naomh-
aichibh sibh féin air cheann an là màir-
each[s], agus ithidh sibh feòil: (oir ghuil
sibh ann an éisdeachd[u] an Tighearn', ag
ràdh, Cò bheir dhuinn feòil r'a h-itheadh[v]?
oir *bu* mhaith ar cor 's an Eiphit:) uime
sin bheir an Tighearua feòil dhuibh, agus
ithidh sibh.
19 Cha-n ith sibh aon là, no dà là no
cùig làithean, no deich làithean, no fichead
là,
20 Ach eadhon mìos iomlan[w], gus an
tig i mach á cuinneinibh 'ur sròn, agus
gu-m bi i gràineil duibh; a chionn gu-n
d'rinn sibh tàir air an Tighearn' a *tha* 'n
'ur measg, agus gu-n do ghuil sibh 'n a
làthair, ag ràdh, C'ar son a thàinig sinn a
mach as an Eiphit?
21 Agus thubhairt Maois, Tha'n sluagh
am measg am bheil mise 'n an sè ceud
mìle coisiche; agus thubhairt thu, Bheir
mi dhoibh feòil, chum gu-n ith iad ré
mìos' iomlain:
22 Am marbhar na caoraich agus am
buar dhoibh[z], chum an sàsuchadh? no an
cruinnichear iasg na mara uile r'a chéile
dhoibh, chum an sàsuchadh?

R.C. 1490.

[a] rann 1
Isa. 5. 25
[b] Salm 139. 21
[c] Isa. 50. 2
59. 1
[d] Ecs. 12. 25
24. 14
[e] Isa. 40. 11
[f] rann 17
[g] Isa. 49. 23
1 Tes. 2. 7
[h] Gen. 13. 15
26. 3
[i] Mat. 15. 33
[j] 1 Sam. 10. 5, 6, &c.
[k] Ecs. 18. 18
Deut. 1. 9-12
[l] 1 Ri. 19. 4
Ion. 4. 3
[m] Ier. 36. 5, 6
[n] Ecs. 24. 1, 9
[o] Luc. 9. 49
Eoin 3. 26
[p] rann 25
Gen. 11. 5
18. 21
Ecs. 19. 20
[q] 2 Ri. 2. 9, 11
Isa. 44. 3
Ioel 2. 28
[r] 1 Cor. 14. 5
[s] Ecs. 19. 10
[t] Ecs. 16. 13
Salm 78. 26-29
105. 40
[u] Ecs. 16. 7
[v] rann. 4, 5
[w] Salm 78. 29
106. 15
[x] Ecs. 16. 36
[y] Salm 78. 30, 31
[1] 's e sin, *uaighean ana-miann.*[1]
[z] caib. 1. 46
Ecs. 12. 37
[a] caib. 33. 17

23 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Am bheil làmh an Tighearn' air
fàs goirid[c]? chi thusa nis an tig no nach
tig m'fhocal gu crìch dhuit[d].
24 Agus chaidh Maois a mach, agus
dh'innis e do'n t-sluagh focail an Tighearn',
agus chruinnich e an deich agus an tri
fichead de sheanairibh an t-sluaigh, agus
thug e orra seasamh mu thimchioll a'
phàilliuin.
25 Agus thàinig an Tighearn' a nuas
ann an neul[f], agus labhair e ris, agus
ghabh e de'n spiorad a *bha* air, agus
thug se *e* do'n deich agus an tri fichead
seanair: agus tharladh, an uair a ghabh
an spiorad còmhnuidh orra[j], gu-n d'rinn
iad fàidheadaireachd, agus nach do sguir
iad.
26 Ach dh'fhan dithis *de na* daoinibh
's a' champ; *b'e* ainm aoin diubh Eldad,
agus ainm an fhir eile Medad: agus ghabh
an spiorad còmhnuidh orra, (agus *bha* iad
dhiubhsan a chaidh a sgrìobhadh, ach cha
deachaidh iad a mach do'n phàilliun,) agus
rinn iad fàidheadaireachd 's a' champ[m].
27 Agus ruith òganach, agus dh'innis e
do Mhaois, agus thubhairt e, *Tha* Eldad
agus Medad ri fàidheadaireachd 's a'
champ.
28 Agus fhreagair Iosua mac Nuin,
seirbhiseach Mhaois, *aon* d'a òganaich,
agus thubhairt e, Mo thighearn', a Mhaois,
bac iad[o].
29 Agus thubhairt Maois ris, Am bheil
farmad ort air mo shon-sa? Is e mo
ghuidhe ri Dia gu-m bitheadh sluagh
an Tighearn' uile 'n am fàidhibh[r], *agus*
gu-n cuireadh an Tighearn' a spiorad
orra!
30 Agus chaidh Maois do'n champ, e
féin agus seanairean Israeil.
31 Agus chaidh gaoth a mach o'n Tigh-
earn', agus thug i gearra-goirt[t] o'n fhairge,
agus leig i leo tuiteam làimh ris a' champ,
mar astar là air an taobh so, agus mar
astar là air an taobh eile, mu'n cuairt air
a' champ, agus mar dhà làimh-choille *air
àirde*, air aghaidh na talmhainn.
32 Agus sheas an sluagh suas air an là
sin uile, agus air an oidhche *sin* uile, agus
air an là a b'fhaisge uile, agus thionail
iad na gearra-goirt: esan a bu lugha a
thionail, thionail e deich hòmeir[x], agus
sgaoil iad gu farsuinn doibh féin *iad* mu
thimchioll a' chaimp.
33 'N uair *a bha* an fheòil fathast eadar
am fiacla[y], mu-n do chagnadh i, las fearg
an Tighearn' an aghaidh an t-sluaigh, agus
bhuail an Tighearn' an sluagh le plàigh
ro mhòir.
34 Agus thug e Cibrot-hataabhah[1] mar
ainm air an àite sin; a chionn ann an sin
gu-n d'adhlaic iad an sluagh a mhiann-
aich.
35 Agus dh'imich an sluagh o Chibrot-
hataabhah[1] gu Haserot[a]: agus dh'fhan
iad ann an Haserot.

CAIB. XII.

1 *Ceannairc Mhiriaim agus Aaroin an aghaidh Mhaois air a cronachadh.* 10 *Luibhre Mhiriaim.*

AGUS labhair Miriam agus Aaron an aghaidh Mhaois air son na mnatha o Etiopia, a phòs e: oir bha e air pòsadh mnatha o Etiopia[a].

2 Agus thubhairt iad, An do labhair an Tighearna da rìreadh le Maois a mhàin[b]? nach do labhair e mar an ceudna leinne? agus chual' an Tighearn' e[d].

3 (A nis *bha* 'n duine Maois ro chiùin, thar nan uile dhaoine a *bha* air aghaidh na talmhainn.)

4 Agus labhair an Tighearna gu grad ri Maois[e], agus ri Aaron, agus ri Miriam, Thigibh a mach sibhse 'n 'ur triuir gu pàilliun a' choimhthionail. Agus thàinig iad 'n an triuir a mach.

5 Agus thàinig an Tighearna nuas ann am meall neòil[g], agus sheas e ann an dorus a' phàilliuin, agus ghairm e air Aaron agus Miriam: agus thàinig iad le 'chéile mach.

6 Agus thubhairt e, Eisdibh a nis ri m' bhriathraibh-sa: Ma tha fàidh 'n 'ur measg, ni mise an Tighearna mi féin aithnichte dha ann an taisbeanadh[i], *agus* labhraidh mi ris ann am bruadar[j].

7 Cha-n ann mar sin do mo sheirbhiseach Maois a *tha* fìrinneach[k] ann am thigh uile[l].

8 Beul ri beul labhraidh mi ris-san[m], eadhon gu soilleir, agus cha-n ann 'am briathraibh dorcha, agus chi e coslas an Tighearna: c'ar son ma ta nach robh eagal oirbh[n] labhairt an aghaidh mo sheirbhisich Maois?

9 Agus las fearg an Tighearna 'n an aghaidh, agus dh'fhalbh e.

10 Agus dh'fhalbh an neul bhàrr a' phàilliuin, agus, feuch, *rinneadh* Miriam 'n a lobhar[o], *geal* mar shneachda: agus dh'amhairc Aaron air Miriam, agus, feuch, *bha* i 'n a lobhar.

11 Agus thubhairt Aaron ri Maois, Och! mo thighearna, guidheam ort, na cuir am peacadh as ar leth, leis an d'rinn sinn gu h-amaideach[r], agus leis an do pheacaich sinn.

12 Na bitheadh i mar aon marbh, d'am bheil an fheòil air a leth-chaitheadh, 'n uair a thig e mach á broinn a mhàthar.

13 Agus ghlaodh Maois ris an Tighearn', ag ràdh, Leighis i nis[t], O Dhé, guidheam ort.

14 Agus thubhairt an Tighearna ri Maois, Nan tilgeadh a h-athair ach smugaid 'n a h-eudan, nach bu chòir dhi 'bhi fo nàire seachd làithean? druidear a mach o'n champ i ré sheachd làithean[u], agus 'n a dhéigh sin gabhar a steach i *ris*.

15 Agus dhruideadh Miriam a mach o'n champ seachd làithean: agus cha do ghabh an sluagh an turus, gus an d'thugadh Miriam a steach *a ris*.

R.C. 1490.

[a] Ecs. 2. 21
[b] Ecs. 15. 20 Mic. 6. 4
[c] caib. 32. 8
[d] caib. 11. 1 Salm 94. 7-9 Isa. 37. 4 Ese. 35. 12, 13
[e] Salm 76. 9
[f] Deut. 1. 23
[g] caib. 11. 25
[h] rann 16
[i] Gen. 15. 1 46. 2
[j] Iob 33. 15 Ese. 1. 1 Luc. 1. 11, 22 Gnio. 10. 11, 17
[k] Eabh. 3. 2, 5
[l] 1 Tim. 3. 15 1 Pead. 2. 4, 5
[m] Ecs. 33. 11 Deut. 34. 10
[n] 2 Pead. 2. 10
[o] Deut. 24. 9 2 Ri. 5. 27 2 Each. 26. 19-21
[p] rann 8 Ecs. 17. 9
[q] rann 22
[r] 2 Sam. 24. 10 Gnà. 30. 32
[s] Gen. 14. 10 Deut. 1. 24 Bre. 1. 9, 19
[t] Seum. 5. 15
[u] Lebh. 13. 46
[v] Neh. 9. 25, 35 Ese. 34. 14
[w] Deut. 31. 6, 7, 23

16 Agus 'n a dhéigh sin dh'imich an sluagh o Haserot, agus champaich iad ann am fàsach Pharain.

CAIB. XIII.

1 *Luchd-rannsachaidh tìre Chanaain.* 17 *Seòladhean air an tabhairt dhoibh.* 21 *Na rinn iad:* 26 *an aithris.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

2 Cuir daoine uait[c], a chum gu-n rannsaich iad tìr Chanaain, a bheir mise do chloinn Israeil; as gach uile thréibh d'an aithrichibh cuiridh sibh duine, gach aon *diubh* 'n a cheannard 'n am measg.

3 Agus chuir Maois iad o fhàsach Pharain[f], a réir àithne an Tighearna: *bu* cheannardan na daoine sin uile air cloinn Israeil.

4 Agus *is* iad so an ainmean: De thréibh Reubein, Samua mac Shacuir.

5 De thréibh Shimeoin, Saphat mac Hori.

6 De thréibh Iudah, Caleb mac Iephuneh.

7 De thréibh Isachair, Igal mac Ioseiph.

8 De thréibh Ephraim, Hosea[h] mac Nuin.

9 De thréibh Bheniamin, Palti mac Raphu.

10 De thréibh Shebuluin, Gadiel mac Shodi.

11 De thréibh Ioseiph, eadhon de thréibh Mhanaseh, Gadi mac Shusi.

12 De thréibh Dhan, Amiel mac Ghemali.

13 De thréibh Aseir, Setur mac Mhichaeil.

14 De thréibh Naphtali, Nahbi mac Uopsi.

15 De thréibh Ghad, Geul mac Mhachi.

16 *Is* iad sin ainmean nan daoine a chuir Maois a ghabhail beachd air an fhearann: Agus thug Maois Iehosua mar ainm air Hosea, mac Nuin[p].

17 Agus chuir Maois iad a ghabhail beachd air talamh Chanaain, agus thubhairt e riu, Rachaibh suas air *an t-slighe* so mu dheas[q], agus gabhaibh suas a chum na beinne[s];

18 Agus faicibh am fearann, ciod e, agus an sluagh a tha 'n an còmhnuidh ann, am *bheil* iad làidir no anmhunn, tearc no lìonmhor;

19 Agus ciod e am fearann anns am bheil iad a chòmhnuidh, am *bheil* e maith no olc; agus ciod iad na bailtean anns *am bheil* iad 'n an còmhnuidh, an ann 'am bùthaibh, no ann an daingneachaibh làidir;

20 Agus ciod e an talamh, am *bheil* e reamhar no bochd[v], am bheil coille ann no nach 'eil. Agus bitheadh agaibh deadh mhisneach[w], agus thugaibh leibh de thoradh an fhearainn. (A nis *b'e* 'n t-àm àm nan ceud dhearca-fìona abuich.)

21 Mar sin chaidh iad suas, agus ranns-

aich iad am fearann o fhàsach Shin[a] gu Rehob[b], mar a théid daoine gu Hamat.

22 Agus chaidh iad suas mu dheas, agus thàinig iad gu Hebron, far *an robh* Ahiman, Sesai, agus Talmai, mic Anaic[c]. (A nis thogadh Hebron[d] seachd bliadhna roimh Shoan[e] 's an Eiphit.)

23 Agus thàinig iad gu sruth[1] Escoil[2], agus ghearr iad sìos as a sin geug le aon bhagaid fhìon-dhearc, agus ghiùlain iad i eadar dhithis air luirg: agus *thug iad leo* de na pomgranataibh, agus de na fìgibh.

24 Thugadh sruth Escoil mar ainm air an àite sin, air son a' bhagaide fhìon-dhearcan a ghearr clann Israeil sìos as a sin.

25 Agus phill iad o rannsachadh an fhearainn an déigh dhà fhichead là.

26 Agus dh'imich iad, agus thàinig iad gu Maois, agus gu Aaron, agus gu comhchruinneachadh chloinn Israeil uile, gu fàsach Pharain, gu Cadeis[h]; agus thug iad leo fios d'an ionnsuidh, agus a dh'ionnsuidh a' chomhchruinneachaidh uile, agus dh'fheuch iad dhoibh toradh na tìre.

27 Agus dh'innis iad dha, agus thubhairt iad, Thàinig sinne a dh'ionnsuidh an fhearainn gus an do chuir thu sinn, agus gu deimhin tha e a' sruthadh le bainne agus le mil[k]; agus *is* e so a thoradh[l].

28 Gidheadh, *tha* an sluagh làidir[m] a tha 'n an còmhnuidh 's an fhearann, agus *tha* na bailtean air an cuairteachadh le ballachaibh, *agus* ro mhòr: agus os bàrr, chunnaic sinn clann Anaic an sin[q].

29 Tha na h-Amalecich[r] 'n an còmhnuidh ann am fearann na h-àirde deas; agus *tha* na Hitich, agus na h-Iebusaich, agus na h-Amoraich, 'n an còmhnuidh 's na beanntaibh; agus *tha* na Canaanaich 'n an còmhnuidh làimh ris an fhairge, agus ri taobh Iordain.

30 Agus chiùinich Caleb an sluagh[y] an làthair Mhaois, agus thubhairt e, Rachamaid suas a dh'aon fheachd, agus sealbhaicheamaid e; oir is urrainn sinn gu cinnteach a cheannsachadh[z].

31 Ach thubhairt na daoine a chaidh suas maille ris, Cha-n urrainn sinn dol suas an aghaidh an t-sluaigh; oir *is* treise iad na sinne.

32 Agus thug iad droch sgeul air an fhearann a rannsaich iad gu cloinn Israeil, ag ràdh, Am fearann troimh an deachaidh sinne g'a rannsachadh, *is* fearann e a tha 'g itheadh suas a luchd-àiteachaidh, agus an sluagh uile a chunnaic sinn ann, *is* daoine iad de mheudachd mhòir[f].

33 Agus chunnaic sinn na famhairean an sin, mic Anaic[g], *a thàinig* o na famhairean; agus bha sinne 'n ar sealladh féin mar fhionnain-fheoir[i], agus bha sinn mar sin 'n an sealladh-san.

R.C. 1490.

[a] Ios. 15. 1
[b] Ios. 19. 28
[c] Ios. 11. 21
[d] Ios. 21. 11
[e] Salm 78. 12; Isa. 19. 11
[f] caib. 11. 4
[1] *gleann.*
[2] 's e sin, *bagaid fhion-dhearcan.*
[g] Salm 106. 24, 25
[h] caib. 20. 1, 16
[i] caib. 16. 4, 22
[j] rann. 30, 38
[k] Ecs. 33. 3
[l] Deut. 1. 25, &c.
[m] Deut. 9. 1, 2
[n] Deut. 10. 15; 2 Sam. 15. 25, 26; 22. 20; 1 Ri. 10. 9; Salm 147. 11
[o] caib. 13. 27
[p] Deut. 9. 23
[q] rann 33
[r] caib. 14. 43; Ecs. 17. 8
[s] Deut. 20. 3
[t] caib. 24. 8
[3] *an sgàile.*
[u] Gen. 48. 21; Deut. 20. 1-4; 31. 6, 8; Bre. 1. 22; 2 Each. 15. 2; 32. 8; Salm 46. 7, 11; Isa. 8. 9, 10; 41. 10; Am. 5. 14; Sech. 8. 23; Ròm. 8. 31
[v] Isa. 41. 14
[w] Ecs. 17. 4
[x] caib. 16. 19, 42; 20. 6
[y] Ios. 14. 7, 8
[z] Ròm. 8. 37
[a] Sech. 8. 14; Eabh. 3. 16
[b] Salm 106. 24; Eoin 12. 47
[c] Ecs. 32. 10
[d] Deut. 9. 26-28
[e] Deut. 32. 27; Ese. 20. 9, 14
[f] Deut. 9. 2
[g] rann 22
[h] Ios. 2. 9, 10
[i] Isa. 40. 22
[j] Ecs. 33. 11

CAIB. XIV.

1 *Tha'n sluagh ri gearan 'n uair a chual' iad aithris an luchd-rannsaichidh.* 29 *Chronaich an Tighearn' iad.*

AGUS thog an comhchruinneachadh uile suas an guth, agus ghlaodh iad; agus ghuil an sluagh air an oidhche sin[f].

2 Agus rinn clann Israeil uile gearan[g] an aghaidh Mhaois, agus an aghaidh Aaroin; agus thubhairt an comhchruinneachadh uile riu, Och nach d'fhuair sinn bàs ann an tìr na h-Eiphit, no nach d'fhuair sinn bàs anns an fhàsach so!

3 Agus c'ar son a thug an Tighearna sinn do'n fhearann so, a thuiteam leis a' chlaidheamh, a chum gu-m bitheadh ar mnathan, agus ar clann bheag 'n an cobhartaich? nach *b*'fhèarr dhuinn pilltinn do'n Eiphit?

4 Agus thubhairt iad gach fear r'a chéile, Deanamaid dhuinn féin ceannard, agus pilleamaid do'n Eiphit.

5 An sin thuit Maois agus Aaron air an aghaidh[i] an làthair coimhthionail comhchruinneachaidh chloinn Israeil uile.

6 Agus reub Iosua mac Nuin[j], agus Caleb mac Iephuneh, a *bha* dhiubhsan a rannsaich am fearann, an eudach.

7 Agus labhair iad ri cuideachd chloinn Israeil uile, ag ràdh, Am fearann a chaidh sinne troimhe g'a rannsachadh, *is* fearann ro mhaith e.

8 Ma tha tlachd aig an Tighearn' annainn[n], an sin bheir e sinn a dh'ionnsuidh an fhearainn so, agus bheir e dhuinn e; fearann a tha 'sruthadh le mil agus le bainne[o].

9 A mhàin na deanaibh ceannairc[p] an aghaidh an Tighearn', agus na bitheadh eagal sluaigh an fhearainn oirbh[s]; oir *is* aran duinn iad[t]: dh'fhalbh an dìon[3] uatha, agus *tha* 'n Tighearna maille ruinne[u]; na bitheadh eagal oirbh rompa[v].

10 Ach dh'iarr an comhchruinneachadh uile an clachadh le clachan[w]. Agus dh'fhoillsicheadh glòir an Tighearn'[x] ann am pàilliun a' choimhthionail, an làthair chloinn Israeil uile.

11 Agus thubhairt an Tighearna ri Maois, Cia fhad a bhrosnaicheas an sluagh so mi[a]? agus cia fhad a bhitheas e mu-n creid iad mi, air son nan comharaidhean uile a nochd mi 'n am measg[b]?

12 Buailidh mi iad leis a' phlàigh, agus fògraidh mi iad, agus ni mi thusa a'd' chinneach na's mò[c], agus na's cumhachdaiche na iadsan.

13 Agus thubhairt Maois ris an Tighearn'[d], An sin cluinnidh na h-Eiphitich[e] *e*, (oir thug thusa nìos an sluagh so le d' chumhachd o bhi 'n am measg,)

14 Agus innsidh iad e do luchd-àiteachaidh an fhearainn so: *oir* chual' iad gu *bheil* thusa, a Thighearn', am measg an t-sluaigh so[h]; gu *bheil* thusa, a Thighearn', air d'fhaicinn aghaidh ri h-aghaidh[j]; agus *gu bheil* do neul a' seasamh os an

ceann[a]; agus *gu bheil* thu ag imeachd
rompa[b], ann am meall neòil 's an là, agus
ann am meall teine 's an oidhche.
15 A nis, *ma* mharbhas tu an sluagh so
uile mar aon duine, an sin labhraidh na
cinnich a chual' iomradh ort, ag ràdh,
16 A chionn nach b'urrainn an Tigh-
earn'[e] an sluagh so thoirt do'n fhearann a
mhionnaich e dhoibh, uime sin mharbh e
iad 's an fhàsach.
17 Agus a nis, guidheam ort, bitheadh
cumhachd mo Thighearna mòr[h], a réir mar
a labhair thu, ag ràdh[i],
18 *Tha* an Tighearna fad-fhulangach,
agus mòr-thròcaireach a' toirt maithean-
ais ann an aingidheachd[k], agus *ann an*
eusaontas, agus air chor sam bith nach
saor *an ciontach*; a' leantuinn aingidh-
eachd nan aithrichean air a' chloinn[n], air
an treas, agus air a' cheathramh *ginealach.*
19 Maith[p], guidheam ort, aingidheachd
an t-sluaigh so, a réir meud do thròcair,
agus a réir mar a thug thu maitheanas
do'n t-sluagh so o'n Eiphit gus a nis.
20 Agus thubhairt an Tighearna, Mhaith
mi, a réir d'fhocail[r]:
21 Ach cho fìor 's a tha mi beò, lìonar
an talamh uile le glòir an Tighearna[s].
22 Oir na daoine sin uile a chunnaic
mo ghlòir, agus mo chomharaidhean a
rinn mi 's an Eiphit, agus anns an fhàsach,
agus a bhuair mi nis na deich uairean so,
agus nach d'éisd ri m' ghuth;
23 Gu cinnteach cha-n fhaic iadsan am
fearann a mhionnaich mi d'an aithrich-
ibh[w], ni mò a chi neach air bith dhiubhsan
a bhrosnaich mi e:
24 Ach mo sheirbhiseach Caleb[x], a
chionn gu-n robh aige-san spiorad eile
maille ris, agus gu-n do lean e mi gu
h-iomlan, esan bheir mi do'n fhearann
d'an deachaidh e; agus sealbhaichidh a
shliochd e.
25 (A nis bha na h-Amalecich, agus na
Canaanaich 'n an còmhnuidh 's a' ghleann.)
Am màireach pillibh, agus rachaibh do'n
fhàsach, air slighe na mara ruaidhe.
26 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
27 Cia fhad *a ghiùlaineas mi* leis an
droch chomhchruinneachadh[a] so, a *tha*
ri gearan a'm' aghaidh? chuala mi gearain
chloinn Israeil[b], leis *am bheil* iad ri gearan
a'm' aghaidh.
28 Abair riu, Cho fìor 's a tha mi beò,
ars' an Tighearna, mar a labhair sibh a'
m' éisdeachd, mar sin ni mi ribh.
29 'S an fhàsach so tuitidh 'ur col-
uinnean: agus a' mheud 's a chaidh àireamh
dhibh[d], a réir 'ur n-àireimh iomlain, o
fhichead bliadhna dh'aois agus os a cheann,
a rinn gearan a'm' aghaidh,
30 Gun amharus sam bith cha tig sibh
a steach do'n fhearann a mhionnaich[2]
mise gu-n tugainn oirbh còmhnuidh a
ghabhail ann, saor o Chaleb mac Iephuneh,
agus Iosua mac Nuin.

R.C. 1490.

[a] caib. 10. 34
[b] Ecs. 13. 21, 22
[c] Salm 106. 24
[d] 1 Cor. 10. 5
[e] Deut. 9. 28
Ios. 7. 9
[f] caib. 32. 13
Salm 107. 40
[g] Ier. 3. 1, 2
Ese. 23. 35
Hos. 9. 1
[h] Mic. 3. 8
Mat. 9. 6, 8
[i] Ecs. 34. 6, 7
[j] caib. 13. 25
[k] Mic. 7. 18
[1] *atharrachadh mo rùin.*
[l] Ier. 18. 9, 10
Tuir. 3. 31-33
[m] caib. 23. 19
[n] Ecs. 20. 5
Ier. 23. 2
[o] rann 27
[p] Salm 78. 38
[q] caib. 13. 31, 32
[r] Salm 106. 23
Seum. 5. 16
[s] Salm 72. 19
Isa. 66. 18, 19
[t] 1 Cor. 10. 10
Eabh. 3. 17
Iud. 5
[u] caib. 26. 65
Ios. 14. 6, 10
[v] Ecs. 33. 4
Isa. 26. 16
[w] Deut. 1. 35, &c.
Salm 95. 11
Ese. 20. 15
Eabh. 3. 17, 18
[x] caib. 32. 11, 12
[y] rann 25
[z] 2 Each. 15. 2
[a] Mat. 17. 17
[b] Ecs. 16. 12
[c] caib. 10. 33
[d] caib. 1. 45
[e] caib. 21. 3
Bre. 1. 17
[2] *thog mi mo làmh.*

31 Ach 'ur clann bheag, a thubhairt
sibh a bhitheadh 'n an cobhartaich, iadsan
bheir mi steach, agus gabhaidh iad eòlas
air an fhearann air an d' rinn sibhse tàir[c].
32 Agus air 'ur son-se dheth, tuitidh
'ur coluinnean[d] anns an fhàsach so.
33 Agus bithidh 'ur clann air seacharan
's an fhàsach dà fhichead bliadhna[f], agus
giùlainidh iad 'ur strìopachais[g], gus an
caithear 'ur coluinnean 's an fhàsach.
34 A réir àireimh nan làithean anns an
do rannsaich sibh am fearann, *eadhon* dà
fhichead là[j], (gach là air son bliadhna,)
giùlainidh sibh 'ur n-euceartan, eadhon
dà fhichead bliadhna, agus bithidh fios
agaibh air mo[1] bhriseadh-geallaidh-sa[l].
35 Thubhairt mise an Tighearn' *e*[m],
agus gu cinnteach ni mi e do'n chomh-
chruinneachadh olc so uile[o], a chruinnich
a' m' aghaidh: anns an fhàsach so claoidh-
ear iad, agus an sin gheibh iad bàs.
36 Agus na daoine a chuir Maois a
rannsachadh an fhearainn[q], a phill, agus
a thug air a' chomhchruinneachadh uile
gearan a dheanamh 'n a aghaidh, le droch
sgeul a thoirt seachad air an fhearann,
37 Fhuair eadhon na daoine sin, a thug
seachad droch sgeul air an fhearann, bàs
leis a' phlàigh an làthair an Tighearn'[t].
38 Ach de na daoinibh sin a chaidh a
rannsachadh an fhearainn, mhair Iosua
mac Nuin, agus Caleb mac Iephuneh beò[u].
39 Agus dh'innis Maois na briathra sin
do chloinn Israeil uile: agus rinn an
sluagh caoidh mhòr[v].
40 Agus dh'éirich iad gu moch 's a'
mhaduinn, agus chaidh iad suas gu
mullach an t-sléibh, ag ràdh, Feuch, *tha*
sinne *an so*, agus théid sinn suas do'n àit
a gheall an Tighearn'; oir pheacaich sinn.
41 Agus thubhairt Maois, C'ar son a
nis a tha sibh a' briseadh àithne an Tigh-
earn'[y]? ach cha soirbhich *an ni so leibh.*
42 Na rachaibh suas, oir *cha-n 'eil* an
Tighearna 'n 'ur measg; a chum as nach
buailear sibh an làthair 'ur naimhdean.
43 Oir *tha* na h-Amalecich agus na
Canaanaich an sin roimhibh, agus tuitidh
sibh leis a' chlaidheamh: a chionn gu-n
do chlaon sibh o'n Tighearn'[z], uime sin
cha bhi an Tighearna maille ribh.
44 Ach ghabh iad de dhànadas orra dol
a suas gu mullach an t-sléibh: gidheadh
cha deachaidh àirc coimhcheangail an
Tighearna[c], no Maois, a mach as a' champ.
45 An sin thàinig na h-Amalecich a
nuas, agus na Canaanaich, a bha 'n an
còmhnuidh 's an t-sliabh sin, agus bhuail
siad iad, agus chuir iad an ruaig orra,
eadhon gu Hormah[e].

CAIB. XV.

1 *Lagh-thabhartais àraidh.* 32 *Chlachadh gu bàs fear-brisidh na sàbaid.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair

riu, 'N uair a thig sibh a chum fearainn 'ur n-àiteachan còmhnuidh, a *tha* mise a' tabhairt dhuibh,

3 Agus a bheir sibh suas tabhartas le teine do'n Tighearna[c], tabhartas-loisgte no ìobairt, gu bòid a choimhlionadh[d], no mar thabhartas saor-thoile, no 'n 'ur n-àrd fhéillibh[f], a dheanamh fàile chùbhraidh do'n Tighearna[g], de'n spréidh no de'n treud.

4 An sin bheir esan a bheir seachad a thabhartas do'n Tighearna, seachad tabhartas-bìdh de'n deichcamh cuid de phlùr, measgta maille ris a' cheathramh *cuid* de hin olaidh[j].

5 Agus bheir thu seachad an ceathramh *cuid* de hin fìona mar thabhartas-dibhe, maille ris an tabhartas-loisgte no'n ìobairt, air son aon uain.

6 No air son reithe, bheir thu seachad mar thabhartas-bìdh, dà dheicheamh cuid de phlùr, measgta leis an treas *cuid* de hin olaidh.

7 Agus a chum tabhartais-dibhe, bheir thu seachad an treas *cuid* de hin fìona, *chum* fàile chùbhraidh do'n Tighearna.

8 Agus an uair a bheir thu seachad tarbh òg *mar* ìobairt-loisgte, no *mar* ìobairt gu bòid a choimhlionadh, no *mar* ìobairt-shìth do'n Tighearn'[m],

9 An sin bheirear maille ris an tarbh òg[n], tabhartas-bìdh de thri deich codaichibh de phlùr, measgta le leth hin olaidh.

10 Agus bheir thu seachad a chum tabhartais-dibhe leth hin fìona, *chum* tabhartais a bheirear suas le teine, dh'fhaile cùbhraidh do'n Tighearna.

11 Mar so nithear air son aon tairbh[p], no air son aon reithe, no air son uain, no minn.

12 A réir an àireimh a bheir sibh seachad, mar sin ni sibh do gach aon, a réir an àireimh.

13 Gach neach a rugadh 's an dùthaich, ni e na nithe sin air a' mhodh so, ann an tabhartas a thoirt seachad a bheirear suas le teine, dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearn'.

14 Agus ma bhitheas coigreach air chuairt maille ribh, no co air bith e '*bhitheas* 'n 'ur measg 'n 'ur ginealachaibh, agus gu-n toir e seachad tabhartas a bheirear suas le teine, dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearna; mar a ni sibhse, mar sin ni esan.

15 *Bithidh* aon reachd[t] dhuibhse a tha de'n chomhchruinneachadh agus mar an ceudna do'n choigreach a tha air chuairt *maille ribh*, reachd sìorruidh 'n 'ur ginealachaibh: mar *tha* sibhse, mar sin bithidh an coigreach an làthair an Tighearn'.

16 Aon lagh, agus aon mhodh, bithidh agaibhse, agus aig a' choigreach a tha air chuairt maille ribh.

17 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

18 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair riu, 'N uair a théid sibh a steach do'n fhearann d'am bheil mise 'g 'ur tabhairt[a],

19 An sin tarlaidh, 'n uair a dh'itheas sibh a dh'aran an fhearainn[b], gu-n toir sibh suas tabhartas-togta do'n Tighearna.

20 Bheir sibh suas breacag de'n cheud chuid d'ur taois[e], *mar* thabhartas-togta; mar *a thogas sibh* tabhartas-togta an urlair-bhualaidh[h], mar sin togaidh sibh i.

21 De'n cheud chuid d'ur taois bheir sibh do'n Tighearna tabhartas-togta, 'n 'ur ginealachaibh.

22 Agus ma rinn sibh mearachd[i], agus nach do ghléidh sibh na h-àitheantan sin uile a labhair an Tighearna ri Maois,

23 *Eadhon* gach *ni* a dh'àithn an Tighearna dhuibh le làimh Mhaois, o'n là sin anns an d'thug an Tighearn' àithne do *Mhaois*, agus o sin suas air feadh 'ur ginealach;

24 An sin tarlaidh, ma rinneadh *ni sam bith* ann an aineolas, gun fhios do'n chomhchruinneachadh gu-n toir an comhchruinneachadh uile seachad aon tarbh òg a chum ìobairt-loisgte, chum fàile chùbhraidh do'n Tighearna, maille r'a thabhartas-bìdh[k], agus a thabhartas-dibhe, a réir a' ghnàtha, agus aon mheann de na gabhraibh chum ìobairt-pheacaidh[l].

25 Agus ni an sagart réite air son comhchruinneachaidh chloinn Israeil uile, agus maithear dhoibh *e*, oir *is* aineolas a th'ann[o]: agus bheir iad leo an tabhartas, ìobairt a bheirear suas le teine do'n Tighearn', agus an ìobairt-pheacaidh an làthair an Tighearn', air son an aineolais.

26 Agus maithear e do chomhchruinneachadh chloinn Israeil uile, agus do'n choigreach a tha air chuairt 'n am measg; do bhrìgh gu-*n robh* an sluagh uile ann an aineolas.

27 Agus ma pheacaicheas anam sam bith trìd aineolais[q], an sin bheir e leis gabhar de'n cheud bhliadhna chum ìobairt-pheacaidh.

28 Agus ni an sagart réite[r] air son an anama a pheacaicheas gu h-aineolach, an uair a pheacaicheas e le aineolas an làthair an Tighearn', a dheanamh réite air a shon; agus maithear dha e.

29 Bithidh aon lagh agaibh air a shonsan a pheacaicheas trìd aineolais, *araon air* a shonsan a rugadh am measg chloinn Israeil, agus air son a' choigrich a tha air chuairt 'n am measg[s].

30 Ach an t-anam a ni 'bheag gu[1] h-anndàna[u], (*co dhiubh* a rugadh e 's an tìr, no 's coigreach e,) tha esan a' toirt easurraim do'n Tighearn'; agus gearrar an t-anam sin as o mheasg a shluaigh.

31 Do bhrìgh gu-n d' rinn e tàir air focal an Tighearn'[v], agus gu-n do bhris e 'àithne, gearrar an t-anam sin as gu tur: *bithidh* 'aingidheachd air féin.

32 Agus an uair a bha clann Israeil 's an fhàsach, fhuair iad duine a' tional mhaidean air là na sàbaid[w].

R.C. 1490.

[a] Deut. 26. 1. &c.
[b] Ios. 5. 11, 12
[c] Lebh. 1. 2, 3
[d] Lebh. 7. 16; 22. 18, 21
[e] Gnà. 3. 9, 10
[f] Lebh. 23. 8, 12
[g] Ecs. 29. 18
[h] Lebh. 23. 10
[i] Lebh. 4. 2, &c.
[j] caib. 28. 5, &c. Lebh. 14. 10
[k] rann. 8-10
[l] caib. 28. 15; Lebh. 4. 23; Esr. 6. 17; 8. 35
[m] Lebh. 7. 11
[n] caib. 28. 12, &c.
[o] Gnio. 3. 17, 19; 1 Tim. 1. 13; Eabh. 5. 2
[p] caib. xxviii.
[q] Eabh. 12. 14
[r] Lebh. 4. 35
[s] Ròm. 3. 29, 30
[t] rann 29; caib. 9. 14; Ecs. 12. 49
[1] *le làimh àird.*
[u] Deut. 17. 12; Salm 19. 13; Eabh. 10. 26; 2 Pead. 2. 10
[v] 2 Sam. 12. 9; Gnà. 13. 13; Gnio. 13. 41; Eabh. 10. 28, 29
[w] Ecs. 35. 2, 3

33 Agus thug iadsan a fhuair e a' tional
mhaidean a dh'ionnsuidh Mhaois e, agus
a dh'ionnsuidh Aaroin, agus a dh'ionn-
suidh a' chomhchruinneachaidh uile.
34 Agus chuir iad 'an làimh e[d], a chionn
nach d'innseadh ciod bu chòir a dheanamh
ris.
35 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Cuirear an duine gu cinnteach gu
bàs[e]; clachaidh an comhchruinneachadh
uile e le clachan[g] an taobh a muigh de'n
champ.
36 Agus thug an comhchruinneachadh
uile[i] mach as a' champ e, agus chlach
iad e le clachan, agus fhuair e bàs; mar
a dh'aithn an Tighearna do Mhaois.
37 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
38 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair
riu, iad a dheanamh fàbhra[l] dhoibh féin
air iomallaibh an eudaich air feadh an
ginealach, agus iad a chur air fàbhra nan
iomall iall de ghorm.
39 Agus bithidh e dhuibh mar fhàbhra,
agus amhaircibh sibh air, a chum gu-n
cuimhnich sibh uile àitheantan an Tigh-
earn', agus gu-n dean sibh iad; agus nach
iarr sibh an déigh 'ur cridhe[m] agus 'ur
sùl féin, nithe a's àbhaist duibh dol 'n an
déigh le ana-miann[n]:
40 A chum gu-n cuimhnich, agus gu-n
dean sibh m'àitheantan uile[p], agus gu-m
bi sibh naomh do 'ur Dia[q].
41 *Is* mise an Tighearna 'ur Dia[r], a
thug a mach sibh á tìr na-Eiphit, gu bhi
a'm' Dhia dhuibh[t]: *Is* mise an Tighearna
'ur Dia.

CAIB. XVI.

1 *Ceannairc Chorah, Dhatain, agus Abiraim.*
31 *Shluig an talamh suas iad.*

AGUS ghabh Corah[v] mac Idsair, mhic
Chohait, mhic Lebhi, agus Datan
agus Abiram mic Eliaib, agus On mac
Pheleit, mic Reubein, *daoine*:
2 Agus dh'éirich iad suas an làthair
Mhaois, maille ri daoin' àraidh de chloinn
Israeil, dà cheud agus leth-cheud ceann-
ard de'n choimhthional, inbheach[y] 's a'
chomhchruinneachadh, daoine iomraid-
each.
3 Agus chruinnich siad iad féin an ceann
a chéile[a] an aghaidh Mhaois agus an agh-
aidh Aaroin, agus thubhairt iad riu, *Tha
sibh a' gabhail* tuilleadh 's a chòir oirbh
féin, do bhrìgh gu *bheil* an comhchruinn-
eachadh uile naomh gach aon diubh[b],
agus *tha* 'n Tighearna 'n 'am measg[d]: c'ar
son uime sin a tha sibh 'g 'ur togail féin
suas os ceann comhchruinneachaidh an
Tighearna?
4 Agus an uair a chuala Maois *e*, thuit
e air 'aghaidh[e]:
5 Agus labhair e ri Corah, agus r'a
chuideachd uile, ag ràdh, Eadhon am
màireach nochdaidh an Tighearna cò iad
a's leis, agus *cò a tha* naomh[f], agus bheir e
air teachd am fagus da[a]: bheir e eadhon
airsan a ròghnaich e[b], teachd am fagus
da[c].
6 Deanaibh-se so; gabhaibh dhuibh
féin tùiseirean, Corah, agus a chuideachd
uile:
7 Agus cuiribh teine annta, agus cuiribh
tùis orra an làthair an Tighearn' air an là
màireach; agus an duine sin a ròghnaich-
eas[f] an Tighearna, *bithidh* esan naomh.
Tha sibh a' gabhail tuilleadh 's a chòir
oirbh féin, sibhse a mhaca Lebhi[h].
8 Agus thubhairt Maois ri Corah, Eisd-
ibh, guidheam oirbh, sibhse a mhaca
Lebhi:
9 An ni beag *e* 'n 'ur *barail-se*[j], gu-n
do sgar Dia Israeil[k] sibh o chomhchruinn-
eachadh Israeil gu'r toirt am fagus da
féin, a dheanamh seirbhis pàilliuin an
Tighearn', agus a sheasamh 'am fianuis
a' chomhchruinneachaidh a fhrithealadh
dhoibh?
10 Agus thug e thus' am fagus *da féin*,
agus do bhràithrean uile mic Lebhi maille
riut; agus am bheil sibh ag iarraidh na
sagartachd mar an ceudna?
11 Air an aobhar sin *tha* thusa, agus do
chuideachd uile, air 'ur cruinneachadh
an ceann a chéile an aghaidh an Tigh-
earna: agus *a thaobh* Aaroin, ciod e[o], gu
bheil sibh ri gearan 'n a aghaidh-san?
12 Agus chuir Maois *teachdairean uaith*
a ghairm Dhatain agus Abiraim mhac
Eliaib, a thubhairt, Cha téid sinn suas.
13 An ni beag *e*[s] gu-n d'thug thu nìos
sinn á talamh a tha 'sruthadh le bainne
agus le mil, gu'r marbhadh 's an fhàsach,
mur dean thu thu féin gu h-iomlan a'd'
uachdaran os ar ceann[u]?
14 A thuilleadh air so, cha d' thug thu
sinn gu fearann a tha 'sruthadh le mil agus
le bainne[w], ni mò thug thu dhuinn oigh-
reachd mhacharach agus fhìon-liosan: an
cuir thu mach sùilean nan daoine sin?
cha téid sinne suas.
15 Agus bha Maois ro dhiomach, agus
thubhairt e ris an Tighearna, Na bitheadh
meas agad d'an tabhartas[x]; cha do ghabh
mise aon asal uatha[z], ni mò a rinn mi
cron air aon diubh.
16 Agus thubhairt Maois ri Corah, Bi
thusa agus do chuideachd uile an làthair
an Tighearn', thusa, agus iadsan, agus
Aaron am màireach:
17 Agus gabhaibh gach duine a thùiseir,
agus cuiribh tùis annta, agus thugaibh an
làthair an Tighearna[c] gach duine a thùis-
eir, dà cheud agus leth-cheud tùiseir;
thusa mar an ceudna, agus Aaron, gach
aon *dhibh* a thùiseir.
18 Agus ghabh gach duine *dhiubh* a
thùiseir, agus chuir iad teine annta, agus
chuir iad tùis orra, agus sheas iad ann an
dorus pàilliuin a' choimhthionail maille ri
Maois agus ri Aaron.
19 Agus chruinnich Corah an comh-
chruinneachadh uile 'n an aghaidh gu

B.C. 1490.

[a] Eabh. 12. 14
[b] caib. 17. 5
[c] caib. 3. 10; Lebh. 10. 3; 21. 17, 18; Ese. 40. 46; 44. 15, 16
[d] Lebh. 24. 12
[e] Ecs. 31. 14, 15
[f] Eph. 1. 4
[g] Lebh. 24. 14
[h] Eabh. 5. 4
[i] Ios. 7. 25
[j] rann 13; Isa. 7. 13
[k] caib. 3. 41, 45; 8. 14; Deut. 10. 8
[l] Deut. 22. 12; Mat. 23. 5
[m] Deut. 29. 19; Iob 31. 7; Ier. 9. 14; Ese. 6. 9
[n] Salm 73. 27; 106. 39
[o] Ecs. 16. 8; 1 Sam. 8. 7; Gnio. 5. 4; 1 Cor. 3. 5
[p] Salm 119. 4
[q] Lebh. 11. 44, 45
[r] Lebh. 22. 33
[s] rann 9
[t] Eabh. 11. 16
[u] caib. 26. 10, 11; Deut. 11. 6; Salm 106. 17, 18
[v] caib. 26. 9; Ecs. 6. 21; Iud. 11
[w] Ecs. 3. 8; Lebh. 20. 24
[x] Gen. 4. 5; Isa. 1. 10-15
[y] caib. 26. 9
[z] 1 Sam. 12. 3; Gnio. 20. 23; 2 Cor. 7. 2
[a] caib. 28. 15; Lebh. 4. 23; Esr. 6. 17; 8. 35
[b] Ecs. 19. 6
[c] 1 Sam. 12. 7
[d] Ecs. 29. 45
[e] caib. 14. 5; 20. 6
[f] Lebh. 21. 6, &c.

dorus pàilliuin a' choimhthionail: agus
thaisbeineadh glòir an Tighearna[b] do'n
chomhchruinneachadh uile.
20 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
agus ri Aaron, ag ràdh,
21 Sgaraibh sibh féin o mheasg a'
chomhchruinneachaidh so[d], agus sgrios-
aidh mi iad mar ann am priobadh na
sùla[f].
22 Agus thuit iad air an aghaidh[g], agus
thubhairt iad, O 'Dhé, a Dhé spiorad
gach uile fheòla[i], am peacaich aon
duine[j], agus am bi fearg agad ris a'
chomhchruinneachadh uile?
23 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
24 Labhair ris a' chomhchruinneachadh,
ag ràdh, Rachaibh suas o thimchioll paill-
iuin Chorah, Dhatain agus Abiraim.
25 Agus dh'éirich Maois suas, agus
chaidh e dh'ionnsuidh Dhatain agus
Abiraim; agus lean seanairean Israeil e.
26 Agus labhair e ris a' chomhchruinn-
eachadh, ag ràdh, Sgaraibh sibh féin[m],
guidheam oirbh, o bhùthaibh nan daoine
aingidh ud, agus na beanaibh ri ni sam
bith a '*s* leo, air eagal gu-n sgriosar sibh
'n am peacaidhean uile.
27 Mar sin chaidh iad suas o phàilliun
Chorah, Dhatain, agus Abiraim, air gach
taobh: agus thàinig Datan agus Abiram
a mach, agus sheas iad ann an dorus am
bùthan, agus am mnathan, agus am mic,
agus an clann bheag.
28 Agus thubhairt Maois, Le so bithidh
fios agaibh gu-n do chuir an Tighearna
mise a dheanamh nan oibre sin uile[o]; oir
cha *d'rinn mi iad* as mo cheann féin[p].
29 Ma gheibh na daoine sin bàs mar na
h-uile dhaoin' eile, no ma dh'fhiosraichear
iad a réir fiosrachaidh nan uile dhaoine[s],
an sin cha do chuir an Tighearna mise
uaith.
30 Ach ma ni an Tighearna gnìomh
nuadh[t], agus gu-m fosgail an talamh a
bheul, agus gu-n sluig e suas iad maille
ris gach ni a'*s* leo, agus gu-n téid iad
sìos beò do'n t-slochd[v]; an sin tuigidh
sibh gu-n do bhrosnaich na daoine sin an
Tighearn'.
31 Agus tharladh, an uair a sguir e de
labhairt nam briathra sin uile, gu-n do
sgoilt an talamh a *bha* fodhpa o 'chéile[x]:
32 Agus dh'fhosgail an talamh a bheul,
agus shluig e suas iad, agus an tighean,
agus na daoin' uile a *bhuin* do Chorah,
agus *am* maoin uile.
33 Chaidh iad féin, agus gach ni a
bhuin doibh, beò sìos do'n t-slochd, agus
dhruid an talamh orra: agus chaidh as
doibh o mheasg a' chomhchruinneach-
aidh.
34 Agus theich Israel uile a *bha* mu'n
timchioll, r'an glaodh; oir thubhairt iad,
Air eagal gu-n sluig an talamh sinne suas
mar an ceudna.
35 Agus thàinig teine a mach o'n Tigh-

R.C. 1471.

[a] caib. 11. 1
Lebh. 10. 2
[b] caib. 14. 10
[c] rann 17
[d] rann 45
Tais. 18. 4
[e] Lebh. 27. 28
[f] Eabh. 12. 28, 29
[g] caib. 14. 5
[h] Salm 8. 36
20. 2
Hab. 2. 10
[i] caib. 27. 16
Iob 12. 10
Ecl. 12. 7
Isa. 57. 16
Sech. 12. 1
Eabh. 12. 9
[j] Gen. 18. 32
Ios. 7. 1, &c.
Ròm. 5. 18
[k] caib. 17. 10
Ese. 14. 8
[l] caib. 3. 13
2 Each. 26. 18
[m] Gen. 19. 12, 14
Isa. 52. 11
2 Cor. 6. 17
1 Tim. 5. 22
Tais. 18. 4
[n] caib. 14. 2
Salm 106. 25, &c.
[o] Ecs. 3. 12
Sech. 2. 9
Eoin 5. 36
[p] Ier. 23. 16
[q] Ecs. 40. 34
[r] rann 19
[s] Isa. 10. 3
[t] Iob 31. 3
[u] rann. 21, 24
[v] rann 33
Salm 55. 15
[w] rann 22
caib. 20. 6
[x] caib. 26. 10, 11
Deut. 11. 6
Salm 106. 17, 18
[y] caib. 11. 33
18. 5
Lebh. 10. 6
1 Each. 27. 24
[z] Salm 106. 29
[a] Deut. 33. 10
[b] Eabh. 7. 24, 25
[c] 1 Each. 21. 26, 27
Salm 106. 30

earn'[a], agus loisg e an dà cheud agus an
leth-cheud fear[c] a thug seachad tùis.
36 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
37 Labhair ri Eleasar mac Aaroin an
sagart, e 'thogail suas nan tùiseirean á
meadhon an losgaidh, agus sgap thusa an
teine an sud; oir tha iad coisrigte[e].
38 Tùiseirean nam peacach ud an
aghaidh an anama féin[h], deanadh iad
dhiubh leacan leathan *mar* chòmhdach
do'n altair: oir thug iad seachad iad an
làthair an Tighearn', air an aobhar sin
tha iad coisrigte; agus bithidh iad 'n an
comharadh[k] do chloinn Israeil.
39 Agus ghabh Eleasar an sagart na
tùiseirean umha, leis an d' thug iadsan a
chaidh a losgadh seachad tabhartas; agus
rinneadh iad 'n an *leacaibh* leathan *mar*
chòmhdach do'n altair.
40 *Gu bhi* 'n an cuimhneachan do
chloinn Israeil, air chor as nach tig
coigreach[l], nach '*eil* de shliochd Aaroin,
am fagus a losgadh tùise an làthair an
Tighearna; chum as nach bi e mar
Chorah, agus mar a chuideachd; mar a
thubhairt an Tighearna ris le làimh
Mhaois.
41 Ach air an là màireach, rinn comh-
chruinneachadh chloinn Israeil uile
gearan an aghaidh Mhaois agus an
aghaidh Aaroin, ag ràdh[n], Mharbh sibh
sluagh an Tighearna.
42 Agus tharladh, an uair a chruinn-
icheadh an comhchruinneachadh an
aghaidh Mhaois agus an aghaidh Aaroin,
gu-n do sheall iad air pàilliun a' choimh-
thionail: agus, feuch, chòmhdaich an
neul e[q], agus dh'fhoillsicheadh glòir an
Tighearn'[r].
43 Agus thàinig Maois agus Aaron gu
beulaobh pàilliuin a' choimhthionail.
44 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
45 Rachaibh suas o mheasg a' chomh-
chruinneachaidh so[u], agus sgriosaidh mi
iad mar ann am priobadh na sùla. Agus
thuit iad air an eudannaibh[w].
46 Agus thubhairt Maois ri Aaron, Glac
tùiseir, agus cuir teine ann bhàrr na h-alt-
arach, agus cuir tùis air, agus imich gu
grad a dh'ionnsuidh a' chomhchruinn-
eachaidh, agus dean réite air an son; oir
chaidh fearg a mach o'n Tighearn'[y]:
thòisich a' phlàigh.
47 Agus ghlac Aaron *e*, mar a dh'àithn
Maois, agus ruith e gu meadhon a' choimh-
thionail; agus, feuch, bha 'phlàigh air
tòiseachadh am measg an t-sluaigh[z]: agus
chuir e tùis air[a], agus rinn e réite air son
an t-sluaigh.
48 Agus sheas e eadar na mairbh agus
na beothaibh[b], agus choisgeadh a' phlàigh[c].
49 Agus bhàsaich 's a' phlàigh ceithir
mìle deug agus seachd ceud, a thuilleadh
orra-san a bhàsaich 'an aobhar Chorah.
50 Agus phill Aaron a dh'ionnsuidh

Mhaois, gu dorus pàilliuin a' choimh-
thionail: agus choisgeadh a' phlàigh.

CAIB. XVII.

1 Slat Aaroin fo bhlàth: 10 tha i air a gleidheadh mar chomharadh an aghaidh nan ceannairceach.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Labhair ri cloinn Israeil, agus gabh
slat o gach aon aca[d], a réir tighe *an* aith-
richean, o'n ceannardaibh uile, a réir tighe
an aithrichean, dà shlait deug: sgrìobh
ainm gach duine air a shlait féin.
3 Agus sgrìobhaidh tu ainm Aaroin air
slait Lebhi: oir *bithidh* aon slat air son
cinn tighe an aithrichean.
4 Agus cuiridh tu suas iad ann am
pàilliun a' choimhthionail, an làthair na
Fianuis, far an coinnich mise thu[g].
5 Agus tarlaidh, *gu-n* tig slat an duine
a thaghas mise[i] fo bhlàth; agus bheir mi
air gearain chloinn Israeil sgur uam, leis
am bheil iad ri gearan 'n 'ur n-aghaidh-
se[j].
6 Agus labhair Maois ri cloinn Israeil
agus thug gach aon d'an ceannardaibh
dha slat am fear, aon air son gach ceann-
aird, a réir tighe an aithrichean, *cadhon*
dà shlait deug: agus *bha* slat Aaroin am
measg an slat.
7 Agus chuir Maois suas na slatan an
làthair an Tighearn', ann am pàilliun na
Fianuis[n].
8 Agus air an là màireach chaidh Maois
a steach do phàilliun na Fianuis; agus,
feuch, bha slat Aaroin[p], air son tighe
Lebhi, air briseadh a mach, agus air cur
maoth dhuilleach aisde, agus air teachd
fo bhlàth, agus air giùlan almona.
9 Agus thug Maois a mach na slatan
uile o làthair an Tighearna gu cloinn
Israeil uile; agus dh'amhairc iad orra,
agus ghabh gach duine a shlat féin.
10 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Thoir slat Aaroin a rìs an làthair
na Fianuis, gu bhi air a gleidheadh mar
chomharadh[v] an aghaidh nan ceannairc-
each; agus bheir thu air falbh gu tur an
gearain uamsa, chum nach bàsaich iad.
11 Agus rinn Maois *mar sin:* mar a
dh'àithn an Tighearna dha, mar sin rinn e.
12 Agus labhair clann Israeil ri Maois,
ag ràdh, Feuch, tha sinn a' bàsachadh,
théid as duinn[y], théid as duinn uile.
13 Ge b'e air bith a thig am fagus[a] do
phàilliun an Tighearna[b], gheibh e bàs;
an claoidhear sinn le bàsachadh?

CAIB. XVIII.

1 Cùram nan sagart. 6 Frithealadh nan Lebhitheach. 8 Cuibhrionn nan sagart, 21 agus nan Lebhitheach. 25 Mu'n tabhartas-thogta.

AGUS thubhairt an Tighearna ri
Aaron, Giùlainidh tusa[d] agus do
mhic, agus tigh d'athar maille riut,
euceart an ionaid naoimh; agus giùl-

B.C. 1471.

a Gen. 29. 34
b caib. 3. 6, 7
c caib. 3. 10, &c.
d Ese. 37. 16
e caib. 16. 40
f Ecs. 30. 7, &c. Lebh. 24. 3
g Ecs. 25. 22 29. 42, 43 30. 36
h caib. 16. 46
i caib. 16. 5
j caib. 16. 11
k caib. 8. 19
l rann 5
m Eabh. 9. 3, 6
n Ecs. 38. 21 Gnio. 7. 24
o caib. 5. 9 Lebh. 7. 23
p Salm 110. 2 Ese. 19. 12, 14
q Ecs. 29. 29 40. 13, 15
r Lebh. 2. 2, 3 10. 12, 13
s Lebh. 6. 25, 26
t Lebh. 7. 7 14. 13
u Lebh. 6. 16, &c.
v Eabh. 9. 4
w rann 8
x Deut. 18. 3
y Salm 90. 7 Isa. 57. 16
z Lebh. 23. 3
a caib. 1. 51, 53 18. 4, 7
b Eph. 2. 13 Eabh. 10. 19-22
1 *reamhrachd.*
c Ecs. 23. 19 Deut. 18. 4 Neh. 10. 35, 36
d Ecs. 28. 38 Isa. 53. 6, 11 1 Pead. 2. 24
e Lebh. 27. 28

ainidh tusa agus do mhic maille riut
euceart 'ur sagartachd.
2 Agus do bhràithre mar an ceudna de
thréibh Lebhi, tréibh d'athar bheir thu
leat maille riut, chum gu-n ceanglar riut
iad[a], agus gu-m fritheil iad dhuit[b]: ach
fritheilidh tusa agus do mhic[c] maille riut
air beulaobh pàilliuin na Fianuis.
3 Agus gleidhidh iad do chùram-sa,
agus cùram a' phàilliuin uile: a mhàin
cha tig iad am fagus do shoithichibh an
ionaid naoimh[e] agus do'n altair, a chum
nach faigh aon chuid iadsan no sibhse bàs.
4 Agus ceanglar riut iad, agus gleidh-
idh iad cùram pàilliuin a' choimhthionail,
air son uile sheirbhis a' phàilliuin: agus
cha tig coigreach am fagus duibh.
5 Agus gleidhidh sibh cùram an ionaid
naoimh, agus cùram na h-altarach[f]; a
chum nach bi fearg na 's mò air cloinn
Israeil[h].
6 Agus mise, feuch, thug mi 'ur bràithre
na Lebhithich o mheasg chloinn Israeil:
dhuibhse thugadh iad *mar* thabhartas
do'n Tighearn'[k], a dheanamh seirbhis
pàilliuin a' choimhthionail.
7 Uime sin gleidhidh tusa, agus do mhic
maille riut[l], 'ur sagartachd anns gach
ni a *bhuineas* do'n altair, agus an taobh
a stigh de'n roinn-bhrat[m], agus ni sibh
seirbhis: thug mi *dhuibh* 'ur sagartachd,
mar sheirbhis tabhartais; agus cuirear
an coigreach a thig am fagus gu bàs.
8 Agus labhair an Tighearna ri Aaron,
Feuch, thug mi dhuit mar an ceudna
cùram mo thabhartasan-togta[o], a dh'uile
nithibh coisrigte chloinn Israeil; dhuit-sa
thug mi iad, air son an ungaidh[q], agus do
d' mhic le reachd sìorruidh.
9 Bithidh so leatsa de na nithibh ro
naomha, *a ghleidheadh* o'n teine: gach
tabhartas leo-san, gach tabhartas-bidh[r]
leo, agus gach iobairt-pheacaidh leo[s],
agus gach ìobairt-eusaontais leo[t], a bheir
iad dhomhsa, bithidh e ro naomh dhuit-
sa, agus do d' mhic.
10 'S an ionad ro naomh ithidh tu e[u],
ithidh gach firionnach e: bithidh e naomh
dhuit-sa.
11 Agus *is* leat so; tabhartas-togta[w]
an tabhartais, maille ri uile thabhartais-
luaisgte chloinn Israeil: thug mi dhuit-
sa iad, agus do d' mhic[x], agus do d' nigh-
eanaibh maille riut, le reachd sìorruidh:
gach neach a tha glan[z] a'd' thigh, ithidh
e dheth.
12 A' chuid a's fearr[1] uile de'n olaidh,
agus a' chuid a's fearr uile de'n fhion, agus
de'n chruithneachd, an ceud thoradh
leo-san[c] a bheir iad seachad do'n Tigh-
earn', iad sin thug mi dhuit.
13 Gach ni a's luaithe bhitheas abuich
'n am fearann, a bheir iad chum an
Tighearna, bithidh e leatsa; gach aon a
tha glan a'd' thigh, ithidh e dheth.
14 Gach ni a choisrigear ann an Israel[e],
bithidh e leatsa.

15 Gach ni a dh'fhosglas a' bhrù de gach feòil[b], a bheir iad a dh'ionnsuidh an Tighearna, *ma 's ann* de dhuine, no dh'ainmhidh, bithidh e leatsa : gidheadh gu cinnteach fuasglaidh tu ceud-ghin duine[c], agus ceud-ghin an ainmhidh neòghloin fuasglaidh tu.

16 Agus iadsan a dh'fhuasglar, o mhìos a dh'aois fuasglaidh tu *iad*, a réir do mheas[d], air son airgid chùig seceilean[e], a réir seceil an ionaid naoimh : *is* e *'n secel* fichead gerah[f].

17 Ach ceud-ghin boin[g], no ceud-ghin caorach, no ceud-ghin gaibhre, cha-n fhuasgail thu ; *tha* iad naomh : crathaidh tu am fuil air an altair[h], agus loisgidh tu an saill *mar* thabhartas a bheirear suas le teine, chum fàile chùbhraidh do'n Tighearn'.

18 Agus bithidh am feòil leatsa, mar a bhitheas an t-uchd luaisgte[k] agus an slinnean deas leat.

19 Uile thabhartasan togta[l] nan nithe naomha, a bheir clann Israeil seachad do'n Tighearna, thug mi dhuit-sa, agus do d' mhic, agus do d' nigheanaibh maille riut, le reachd sìorruidh : *is* coimhcheangal salainn[o] e gu bràth an làthair an Tighearna, dhuit-sa agus do d' shliochd maille riut.

20 Agus labhair an Tighearna ri Aaron, 'N am fearann cha bhi oighreachd agad[p], ni mò bhitheas roinn agad 'n am measg : *is* mise do roinn-sa agus d'oighreachd[q] am measg chloinn Israeil.

21 Agus, feuch, do chloinn Lebhi thug mi an deachamh uile ann an Israel[r] mar oighreachd, air son an seirbhis a ni iad, *eadhon* seirbhis pàilliuin a' choimhthionail.

22 Agus cha-n fheud clann Israeil o so suas teachd am fagus do phàilliun a' choimhthionail, air eagal gu-n giùlain iad peacadh[v], agus gu-m faigh iad bàs.

23 Ach ni na Lebhithich seirbhis pàilliuin a' choimhthionail[w], agus giùlainidh iad an cionta : *bithidh e* 'n a reachd sìorruidh air feadh 'ur ginealach, nach bi oighreachd sam bith aca am measg chloinn Israeil.

24 Ach deachamh chloinn Israeil[z] a bheir iad seachad *mar* thabhartas-togta do'n Tighearna, thug mi do na Lebhithich mar oighreachd : uime sin thubhairt mi riu, Am measg chloinn Israeil cha bhi oighreachd aca.

25 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

26 Mar so labhair ris na Lebhithich, agus abair riu, 'N uair a thogas sibh o chloinn Israeil an deachamh a thug mise dhuibh uatha mar 'ur n-oighreachd, an sin bheir sibh suas tabhartas-togta dheth do'n Tighearn', *eadhon* an deicheamh *cuid* de'n deachamh[d].

27 Agus measar an tabhartas-togta *so* dhuibh, mar *gu-m b'e* arbhar an urlair-bhualaidh[a], agus mar làine amar-bruthaidh an fhìona.

28 Mar so mar an ceudna bheir sibh seachad tabhartas-togta do'n Tighearna, d'ur n-uile dheachamh a thogas sibh o chloinn Israeil; agus bheir sibh dheth tabhartas-togta an Tighearna do Aaron an sagart.

29 As 'ur n-uile thiodhlacaibh, bheir sibh seachad uile thabhartas-togta an Tighearna de'n chuid a's fearr dheth uile, *eadhon* a' chuid sin deth a tha coisrigte.

30 Uime sin their thu riu, 'N uair a thogas sibh suas uaith a' chuid a's fearr dheth, an sin measar e do na Lebhithich mar thoradh an urlair-bhualaidh[i], agus mar thoradh amar-bruthaidh an fhìona.

31 Agus ithidh sibh e anns gach áite, sibh féin agus 'ur teaghlaichean: oir *is* e 'ur duais[j] air son 'ur seirbhis ann am pàilliun a' choimhthionail.

32 Agus cha ghiùlain sibh peacadh sam bith air a shon[m], an uair a thogas sibh suas as a' chuid a's fearr dheth: ni mò a thruailleas sibh nithe naomha chloinn Israeil[n], air eagal gu-m faigh sibh bàs.

CAIB. XIX.

1 *An t-uisge-dealachaidh:* 11 *mar a ghnàthaichcadh e chum iadsan a tha neòghlan a ghlanadh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, agus ri Aaron, ag ràdh,

2 *Is* e so ordugh an lagha a dh'àithn an Tighearn', ag ràdh, Labhair ri cloinn Israeil, iad a thoirt a d'ionnsuidh agh ruadh gun ghaoid, air nach *'eil* smal[s], *agus* nach robh riamh fo chuing[t].

3 Agus bheir sibh i dh'ionnsuidh Eleasair an t-sagairt; agus bheirear i an taobh a muigh de'n champ[u], agus marbhar i 'n a fhianuis.

4 Agus gabhaidh Eleasar an sagart *cuid* d'a fuil le 'mheur, agus crathaidh e cuid d'a fuil dìreach fa chomhair pàilliuin a' choimhthionail seachd uairean[x].

5 Agus loisgidh *neach* an t-agh 'n a shealladh ; a seiche, agus a feòil, agus a fuil, maille r'a h-aolach, loisgidh e[y].

6 Agus gabhaidh an sagart fiodh seudair[a], agus hiosop, agus scàrlaid, agus tilgidh e *sin* am meadhon losgaidh an aighe.

7 An sin nighidh an sagart 'eudach[b], agus ionnlaididh e 'fheòil ann an uisge, agus an déigh sin thig e steach do'n champ, agus bithidh an sagart neòghlan gu feasgar.

8 Agus nighidh esan a loisg i 'eudach ann an uisge, agus ionnlaididh e 'fheòil ann an uisge, agus bithidh e neòghlan gu feasgar.

9 Agus cruinnichidh duine a tha glan luath an aighe[c], agus taisgidh e *i* an taobh a muigh de'n champ ann an àite glan ; agus gleidhear i air son coimhthionail chloinn Israeil, mar uisge-dealachaidh[e]: *is glanadh* air son peacaidh i.

B.C. 1471.

[a] rann 30
[b] Ecs. 13. 2; 22. 29
[c] Ecs. 13. 13; 34. 20
[d] Lebh. 27. 2, 6
[e] caib. 3. 47
[f] Ese. 45. 12
[g] Deut. 15. 19
[h] Ecs. 29. 16; Lebh. 3. 2, 5; Eabh. 12. 24
[i] rann 27
[j] Mat. 10. 10; Luc. 10. 7; 1 Cor. 9. 13; 2 Cor. 12. 13; 1 Tim. 5. 8
[k] Ecs. 29. 26, 28; Lebh. 7. 34
[l] rann 11
[m] Lebh. 19. 8; 22. 16
[n] Lebh. 22. 2, 15; Mal. 1. 7; 1 Cor. 11. 27, 29
[o] Lebh. 2. 13; 2 Each. 13. 5
[p] caib. 26. 62
[q] Deut. 10. 9; 12. 12; 14. 27, 29; 18. 1, 2; Ios. 13. 14, 33; 14. 3; 18. 7; Salm 16. 5; Ese. 44. 28
[r] Lebh. 27. 30, 32
[s] Ecs. 12. 5; Mal. 1. 13, 14; 1 Pead. 1. 19
[t] Deut. 21. 3; 1 Sam. 6. 7
[u] Lebh. 4. 12, 21; 16. 27; Eabh. 13. 11
[v] caib. 1. 51
[w] caib. 3. 7
[x] Lebh. 4. 6; 16. 14, 19; Eabh. 9. 13; 12. 24
[y] Ecs. 29. 14
[z] rann 21; Neh. 10. 27; 12. 44; Mal. 3. 8-10; Eabh. 7. 5-9
[a] Lebh. 14. 4, 6, 49
[b] Lebh. 11. 25; 15. 5
[c] Eabh. 9. 13
[d] Neh. 10. 38
[e] rann. 13, 20, 21; caib. 31. 23

10 Agus nighidh esan a thionaileas luath
an aighe 'eudach, agus bithidh e neòghlan
gu feasgar: agus bithidh e do chloinn
Israeil, agus do'n choigreach a th'air
chuairt 'n am measg, 'n a reachd sìorr-
uidh.
11 Esan a bheanas ri corp duine mhairbh
sam bith[b], bithidh e neòghlan seachd
làithean.
12 Glanaidh se e féin leis air an treas
là[d], agus air an t-seachdamh là bithidh e
glan: ach mur glan se e féin air an treas
là, an sin air an t-seachdamh là cha bhi e
glan.
13 Ge b'e neach a bheanas ri corp duine
sam bith a tha marbh, agus nach glan e
féin, tha e a' truailleadh pàilliuin an
Tighearn'[h]; agus gearrar an t-anam sin as
o Israel: a chionn nach do chrathadh an
t-uisge-dealachaidh air[i], bithidh e neò-
ghlan; *tha* a neòghloine fathast air[j].
14 *Is* e so an lagh, an uair a bhàsaich-
eas duine ann am bùth: Gach neach a
thig a stigh do'n bhùth, agus gach neach
a tha 's a' bhùth, bithidh iad neòghlan
seachd làithean.
15 Agus gach soitheach fosgailte aig
nach 'eil còmhdach ceangailte air[l], *tha* e
neòghlan.
16 Agus ge b'e 'bheanas ri neach a
mharbhadh le claidheamh 's a' mhachair,
no ri corp marbh, no ri cnàimh duine,
no ri uaigh, bithidh e neòghlan seachd
làithean.
17 Agus air son an *duine* neòghloin
gabhaidh iad de luaith an aighe, a loisg-
eadh air son glanaidh peacaidh, agus
cuiridh iad uisge-ruith[1] oirre ann an soith-
each.
18 Agus gabhaidh duine glan hiosop[n],
agus tumaidh e 's an uisge *e*, agus crath-
aidh e air a' bhùth *e*, agus air na soithich-
ibh uile, agus air a' mhuinntir a bha 'n
sin, agus airsan a bhean ri cnàimh, no ri
neach a mharbhadh, no ri aon marbh, no
ri uaigh:
19 Agus crathaidh an *duine* glan air
an neòghlan air an treas là, agus air an
t-seachdamh là; agus glanaidh se e féin
air an t-seachdamh là[p], agus nighidh e
'eudach, agus ionnlaididh se e féin ann an
uisge, agus bithidh e glan air feasgar.
20 Ach an duine a bhitheas neòghlan,
agus nach glan e féin, gearrar an t-anam
sin as o mheasg a' chomhchruinneachaidh,
a chionn gu-n do thruaill e ionad naomh
an Tighearn'[r]: cha do chrathadh uisge-
dealachaidh air; *tha* e neòghlan.
21 Agus bithidh e 'n a reachd sìorruidh
dhoibh, gu-n nigh esan a chrathas an
t-uisge-dealachaidh 'eudach, agus bithidh
esan a bheanas ris an uisge-dhealachaidh
neòghlan gu feasgar.
22 Agus ge b'e ni ris am bean an *duine*
neòghlan, bithidh e neòghlan[v]: agus an
t-anam a bheanas *ris*[x], bithidh e neòghlan
gu feasgar.

R.C. 1453.

[a] caib. 33. 36
[b] caib. 5. 2
9. 6, 10
Lebh. 21. 1
Tuir. 4. 14
Hag. 2. 13
[c] Ecs. 15. 20
[d] caib. 31. 19
[e] Ecs. 17. 1, &c.
[f] caib. 16. 42
[g] caib. 14. 2, &c.
[h] Lebh. 15. 31
[i] rann 9
caib. 8. 7
[j] Lebh. 7. 20
22. 3
[k] caib. 16. 14
[l] Lebh. 11. 32
1 *bheirear uisge beò, Gen. 26. 19; Eoin. 4. 10.*
[m] rann 11
Neh. 9. 15
Salm 78. 15, 16
105. 41
114. 8
Isa. 43. 20
48. 21
[n] Salm 51. 7
[o] Salm 106. 33
[p] Lebh. 14. 9
[q] Ecs. 17. 6
Deut. 8. 15
1 Cor. 10. 4
[r] rann 13
[s] caib. 27. 14
Deut. 3. 26
32. 51
[t] Lebh. 10. 3
Ese. 36. 23
1 Pead. 3. 15
2 's e sin, *còmhstri, Ecs. 17. 7.*
[u] Ese. 20. 41
[v] Hag. 2. 13
[w] Bre. 11. 16, 17
[x] Lebh. 15. 5
[y] Deut. 2. 4, &c.

CAIB. XX.

1 *Bàs Mhiriaim.* 7 *Thug Maois uisge do'n t-sluagh as a' charraig.* 22 *Bàs Aaroin.*

AN sin thàinig clann Israeil[a], *eadhon*
an comhchruinneachadh uile, gu
fàsach Shin, anns a' cheud mhìos: agus
dh'fhàn an sluagh ann an Cadeis; agus
fhuair Miriam[c] bàs an sin, agus dh'adh-
laiceadh an sin i.
2 Agus cha robh uisge ann do'n choimh-
thional[e]: agus chruinnich siad iad féin an
aghaidh Mhaois agus an aghaidh Aaroin[f].
3 Agus throid an sluagh ri Maois, agus
labhair iad, ag ràdh, B'fhèarr gu-m bith-
eamaid air faghail bàis an uair a bhàsaich
ar bràithrean an làthair an Tighearn'[g]!
4 Agus c'ar son a thug sibh a nìos
comhchruinneachadh an Tighearna do'n
fhàsach so, gu bàs fhaghail an sin, sinn
féin agus ar spréidh?
5 Agus c'ar son a thug sibh oirnne
teachd a nìos as an Eiphit, g'ar toirt a
steach do'n droch àite so? cha-n àite sìl
e[k], no fhìgis, no chrann-fìona, no phom-
granata; cha mhò *tha* uisge ann r'a òl.
6 Agus chaidh Maois agus Aaron o
làthair a' chomhchruinneachaidh gu dorus
pàilliuin a' choimhthionail, agus thuit iad
air an aghaidh; agus dh'fhoillsicheadh
glòir an Tighearna dhoibh.
7 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
8 Gabh an t-slat, agus cruinnich thus'
an coimhthional an ceann a chéile, thu
féin agus Aaron do bhràthair, agus labh-
raibh ris a' charraig fa chomhair an sùl,
agus bheir i seachad a h-uisge; agus bheir
thusa mach uisge dhoibh as a' charraig[m],
agus bheir thu deoch do'n choimhthional,
agus d'an spréidh.
9 Agus ghabh Maois an t-slat o làthair
an Tighearna, mar a dh'àithn e dha.
10 Agus chruinnich Maois agus Aaron
an comhchruinneachadh an ceann a chéile
fa chomhair na carraige, agus thubhairt e
riu, Eisdibh a nis, a luchd-ceannairc; as
a' charraig so am feum sinne uisge 'thoirt
duibh[o]?
11 Agus thog Maois suas a làmh, agus
bhuail *e* a' charraig le 'shlait dà uair;
agus thàinig an t-uisge mach gu pailt[q]:
agus dh'òl an comhchruinneachadh, agus
an spréidh.
12 Agus labhair an Tighearna ri Maois
agus ri Aaron, A chionn nach do chreid
sibh mi[s], chum mo naomhachadh ann an
sùilibh chloinn Israeil[t], uime sin cha toir
sibh a steach an comhchruinneachadh so
do'n fhearann a thug mise dhoibh.
13 *Is e* so uisge Mheribah[2], a chionn
gu-n d' rinn clann Israeil strì ris an
Tighearn', agus naomhaicheadh e annta[u].
14 Agus chuir Maois teachdairean o
Chadeis[w] gu rìgh Edoim, Mar so tha do
bhràthair[y] Israel ag ràdh, Tha fios agad
air an t-saothair sin uile a thàinig oirnne;

15 Mar a chaidh ar n-aithriche sìos do'n
Eiphit[a], agus a ghabh sinn còmhnuidh 's
an Eiphit[b] aimsir fhada; agus bhuin na
h-Eiphitich gu h-olc ruinne, agus r'ar
n-aithrichibh.
16 Agus an uair a ghlaodh sinn ris an
Tighearna[c], chual' e ar guth[d], agus chuir
e aingeal uaith[e], agus thug e mach sinn
as an Eiphit; agus, feuch, *tha* sinn ann
an Cadeis, baile 's a' chuid a 's iomallaiche
de d' chrìch.
17 Leig leinn, guidheam ort, dol troimh
do dhùthaich[h]: cha téid sinn troimh
achadh sam bith, no troimh fhion-lìos, ni
mò dh'òlas sinn uisge nan tobar; imichidh
sinn air rathad *mòr* an rìgh, cha tionn-
daidh sinn a dh'ionnsuidh na làimhe deise,
no na làimhe clìthe, gus an téid sinn seach
do chrìochan.
18 Agus thubhairt Edom ris, Cha téid
thu seachad orm, air eagal leis a' chlaidh-
eamh gu-n tig mi mach a'd' aghaidh.
19 Agus thubhairt clann Israeil ris,
Imichidh sinn air an rathad mhòr; agus
ma dh'òlas mi féin agus mo spréidh de d'
uisge bheir mi luach air a shon[n]: a mhàin
gun tuilleadh a *dheanamh*, théid mi
troimhe de m' chois.
20 Agus thubhairt e, Cha téid thu
troimhe[p]. Agus thàinig Edom a mach 'n
a aghaidh le mòr-shluagh, agus le làimh
thréin[r].
21 Mar so dhiùlt Edom do Israel comas
dol troimh a chrìch: uime sin thionndaidh
Israel uaith.
22 Agus ghabh clann Israeil, *eadhon*
an comhchruinneachadh uile, an turus o
Chadeis, agus thàinig iad gu sliabh
Hor[u].
23 Agus labhair an Tighearna ri Maois
agus ri Aaron ann an sliabh Hor, làimh
ri crìch fearainn Edoim, ag ràdh,
24 Cruinnichear Aaron a chum a
shluaigh[y]; oir cha téid e steach do'n
fhearann a thug mise do chloinn Israeil,
a chionn gu-*n robh* sibh ceannairceach[a] an
aghaidh m'fhocail-sa aig uisge Mheribah.
25 Gabh Aaron agus Eleasar a mhac,
agus thoir suas iad gu sliabh Hor.
26 Agus buin 'eudach a dh'Aaron, agus
cuir air a mhac Eleasar e: agus cruinn-
ichear Aaron *a chum a mhuinntir*, agus
gheibh e bàs an sin.
27 Agus rinn Maois mar a dh'àithn an
Tighearn': agus chaidh iad suas gu sliabh
Hor, ann an sealladh a' chomhchruinn-
eachaidh uile.
28 Agus bhuin Maois 'eudach a dh'
Aaron[d], agus chuir e air Eleasar a mhac e;
agus fhuair Aaron bàs an sin air mullach an
t-sléibh: agus thàinig Maois agus Eleasar
a nuas o'n t-sliabh.
29 Agus an uair a chunnaic an comh-
chruinneachadh uile gu-n d'fhuair Aaron
bàs, rinn iad bròn air son Aaroin deich
làithean 'ar fhichead, eadhon tigh Israeil
uile.

B.C. 1453.

[a] Gen. 46. 6
[b] Ecs. 12. 40
[c] Ecs. 2. 23
[d] Ecs. 3. 7
[e] Ecs. 3. 2
14. 19
23. 20
33. 2
[f] caib. 33. 40
Bre. 1. 16
[g] caib. 13. 21
[h] caib. 21. 22
Deut. 2. 27
[i] Gen. 28. 20
Bre. 11. 30
[j] Lebh. 27. 28
Deut. 13. 15
[k] Salm 22. 4, 5
[1] 's e sin, *Léirsgrios.*
[l] caib. 20. 22
33. 41
[m] Bre. 11. 18
[n] Deut. 2. 6, 28
[2] *air son na slighe.*
[o] Salm 78. 19
[p] Bre. 11. 17
[q] Ecs. 16. 3
17. 3
[r] Obad. 10-15
[s] caib. 11. 6
Salm 68. 6
[t] Deut. 8. 15
1 Cor. 10. 9
[u] caib. 33. 37
[v] Salm 78. 34
[w] rann 5
[x] Ecs. 8. 8, 28
Deut. 9. 20, 26
1 Sam. 12. 19
1 Ri. 13. 6
Iob 42. 8, 10
Ier. 15. 1
Gnio. 8. 24
Seum. 5. 16
[y] Gen. 25. 8
Deut. 32. 50
[z] Salm 106. 23
[a] rann 12
[b] 2 Ri. 18. 4
Eoin 3. 14, 15
[c] caib. 33. 43, 44
[d] caib. 33. 38, &c.
[e] Deut. 2. 13
[f] caib. 22. 36
Bre. 11. 18

CAIB. XXI.

1 Sgrios clann Israeil na Canaanaich. 4 Lotadh iad le nathraichibh loisgeach. 7 Dh'aidich iad am peacadh, agus leighiseadh iad le amharc air nathair umha. 21 Thug iad buaidh air Sihon agus air Og.

AGUS *an uair* a chuala rìgh Arad an
Canaanach[f], a bha 'chòmhnuidh 's
an àirde deas, gu-n d' thàinig Israel air
slighe an luchd-brathaidh[g], an sin chog
e an aghaidh Israeil, agus rinn e *cuid*
diubh 'n an ciomaich.
2 Agus bhòidich Israel bòid do'n Tigh-
earn'[i], agus thubhairt iad, Ma bheir thu
da rìreadh an sluagh so thairis d'ar làimh,
an sin sgriosaidh sinn gu tur am bailt-
ean[j].
3 Agus dh'éisd an Tighearna ri guth
Israeil[k], agus thug e na Canaanaich suas
doibh: agus sgrios iad gu tur iad féin
agus am bailtean: agus thug iad Horma[1]
mar ainm air an àite.
4 Agus ghabh iad an turus o shliabh
Hor[l], air slighe na mara ruaidhe, a dhol
mu'n cuairt air tìr Edoim[m]; agus bha
anam an t-sluaigh fo mhi-mhisnich[2] 's an
t-slighe.
5 Agus labhair an sluagh an aghaidh
Dhé[o], agus an aghaidh Mhaois, C'ar son
a thug sibh a nìos sinn as an Eiphit[q], gu
bàs fhaghail 's an fhàsach? oir cha-*n 'eil*
aran, no uisge *ann*[s], agus tha ar n-anam
a' gabhail gràin de'n aran eutrom so.
6 Agus chuir an Tighearna nathraichean
loisgeach am measg an t-sluaigh[t]; agus
lot iad an sluagh, agus fhuair mòr-shluagh
a dh'Israel bàs.
7 Uime sin thàinig an sluagh a dh'ionn-
suidh Mhaois[v], agus thubhairt iad, Pheac-
aich sinn, oir labhair sinn an aghaidh an
Tighearn'[w], agus a'd' aghaidh-sa; guidh
air an Tighearna[x] gu-n toir e air falbh
uainn na nathraichean. Agus ghuidh
Maois air son an t-sluaigh[z].
8 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Dean dhuit féin nathair loisgeach,
agus cuir i air crann; agus tarlaidh, gach
neach a lotar, an uair a dh'amhairceas e
oirre, gu mair e beò.
9 Agus rinn Maois nathair umha[b], agus
chuir e air crann i: agus tharladh, ma
lot nathair duine sam bith, agus gu-n
d'amhairc e air an nathair umha, gu-n
d'fhan e beò.
10 Agus chaidh clann Israeil air an
aghaidh, agus champaich iad ann an
Obot[c].
11 Agus ghabh iad an turus o Obot,
agus champaich iad aig Iie-abarim 's an
fhàsach a *tha* fa chomhair Mhoaib, leth
ri éirigh na gréine.
12 Uaith sin dh'imich iad, agus champ-
aich iad ann an gleann Shareid[e].
13 O sin dh'imich iad, agus champaich
iad air an taobh eile a dh'Arnon[f], a *tha*
's an fhàsach a tha 'teachd a mach á
crìochaibh nan Amorach: oir *is* e Arnon

crioch Mhoaib, eadar Moab agus na
h-Amoraich.
14 Uime sin innsear ann an leabhar
choganna an Tighearna, Ciod a rinn e
's a' mhuir ruaidh, agus ann an sruthaibh
Arnoin,
15 Agus aig ruith nan sruth a tha 'dol
sìos gu àite-còmhnuidh Ar[c], agus a' luidhe
air crìch Mhoaib.
16 Agus o sin *chaidh iad* gu Beer[d]: *is*
e sin an tobar mu-n do labhair an Tigh-
earna ri Maois, Cruinnich an sluagh r'a
chéile[f], agus bheir mise uisge dhoibh.
17 An sin chan Israel an laoidh so[g],
Sruth a nìos, O 'thobair; canaibhse dha:
18 Chladhaich na h-uachdarain an
tobar, chladhaich uaislean an t-sluaigh e,
le *seòladh* fhir-thabhairt an lagha[h], le an
lorgaibh. Agus o'n fhàsach *chaidh iad* gu
Matana;
19 Agus o Mhatana gu Nahaliel; agus
o Nahaliel gu Bamot;
20 Agus o Bhamot 's a' ghleann a tha
ann an dùthaich Mhoaib, gu mullach
Phisgah[1], a tha 'g amharc ri[2] Iesimon[j].
21 Agus chuir Israel teachdairean gu
Sihon righ nan Amorach[k], ag ràdh,
22 Leig dhomh dol troimh d'fhearann[l];
cha tionndaidh sinn a dh'ionnsuidh raoin
no dh'ionnsuidh fìon-lios sam bith; cha-n
òl sinn uisgeachan an tobair: rathad an
rìgh gabhaidh sinn, gus an téid sinn
seachad air do chrìch.
23 Agus cha leigeadh Sihon le Israel
dol troimh a chrich: agus chruinnich
Sihon a shluagh uile r'a chéile[o], agus
chaidh e mach an aghaidh Israeil do'n
fhàsach: agus thàinig e gu Iahas, agus
chog e an aghaidh Israeil.
24 Agus bhuail Israel e le faobhar a'
chlaidheimh[q], agus ghabh e sealbh air
'fhearann o Arnon gu Iaboc, *eadhon* gu
cloinn Amoin: oir *bha* crioch chloinn
Amoin làidir.
25 Agus ghlac Israel na bailtean mòra
sin uile: agus ghabh Israel còmhnuidh ann
am bailtibh mòra nan Amorach uile, ann
an Hesbon, agus 'n a bhailtibh beaga uile:
26 Oir *b*'e Hesbon baile mòr Shihoin
rìgh nan Amorach[s], a chog an aghaidh
rìgh Mhoaib a bh'ann roimhe sin, agus a
bhuin 'fhearann uile as a làimh, eadhon
gu Arnon.
27 Uime sin their iadsan, a labhras ann
an gnàth-fhoclaibh[t], Thigibh do Hesbon;
bitheadh baile mòr Shihoin air a thogail
agus air a dheasachadh:
28 Oir chaidh teine mach á Hesbon[v],
lasair o bhaile mòr Shihoin; loisg e Ar
Mhoaib[w], *agus* tighearnan ionadan àrda
Arnoin.
29 Mo thruaigh thu, a Mhoaib! thàinig
sgrios ort, O 'shluagh Chemois[x]! thug e a
mhic a chaidh as, agus a nigheanan, 'am
braighdeanas do Shihon rìgh nan Amor-
ach.
30 Thilg sinn saighdean orra; chaidh
as do Hesbon eadhon gu Dibon[a], agus
dh'fhàsaich sinn *iad* eadhon gu Nopha, a
tha 'ruigheachd gu Medeba.
31 Mar so ghabh Israel còmhnuidh ann
am fearann nan Amorach.
32 Agus chuir Maois *daoine* uaith a
ghabhail beachd air Iaser[b], agus ghlac
iad a bhailtean, agus dh'fhògair iad a
mach na h-Amoraich a *bha* 'n sin.
33 Agus phill iad agus chaidh iad suas
air slighe Bhasain[e]: agus chaidh Og rìgh
Bhasain a mach 'n an aghaidh, e féin,
agus a shluagh uile, gu cath aig Edrei.
34 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Na gabh eagal roimhe; oir do d'
làimh-sa thug mi thairis e féin, agus a
shluagh uile, agus 'fhearann; agus ni
thu air mar a rinn thu air Sihon rìgh nan
Amorach, a *bha* 'chòmhnuidh aig Hesbon.
35 Mar sin bhuail iad e féin agus a
mhic[i], agus a shluagh uile, gus nach
d'fhàgadh aon beò aige: agus ghabh iad
sealbh air 'fhearann.

CAIB. XXII.

1 *Dhiùlt Balaam air ceud iarrtus Bhalaic teachd d'a ionnsuidh; ach an uair a chuir e ath-theachdairean d'a ionnsuidh, dh'imich e air a thurus:* 28 *labhair 'asal ris air a shlighe.*

AGUS chaidh clann Israeil air an agh-
aidh[m], agus champaich iad ann an
còmhnardaibh Mhoaib, air an taobh so
de Iordan làimh ri Iericho.
2 Agus chunnaic Balac mac Shipoir[n]
gach ni a rinn Israel air na h-Amoraich.
3 Agus bha eagal ro mhòr air Moab[p]
roimh 'n t-sluagh, a chionn gu-*n robh* iad
lionmhor; agus bha Moab ann an teinn a
thaobh chloinn Israeil.
4 Agus thubhairt Moab ri seanairibh
Mhidiain[r], A nis imlichidh a' chuideachd
so suas gach ni *a tha* mu'r timchioll, mar
a dh'imlicheas an damh suas feur na
macharach. Agus *bha* Balac mac Shipoir
'n a rìgh air na Moabaich 's an àm sin.
5 Chuir e teachdairean uime sin gu
Balaam mac Bheoir, gu Petor, a tha
làimh ri amhainn dùthcha cloinn a
shluaigh, g'a ghairm, ag ràdh, Feuch, tha
sluagh air teachd a mach as an Eiphit:
feuch, tha iad a' còmhdachadh aghaidh[3]
na talmhainn, agus tha iad 'n an còmh-
nuidh thall fa m' chomhair.
6 Thig a nis uime sin, guidheam ort,
mallaich dhomhs' an sluagh so[u], oir *tha*
iad tuilleadh 's cumhachdach air mo shon:
theagamh gur urrainn mi am bualadh,
agus gu-m fuadaich mi iad a mach as an
dùthaich; oir tha fios agam gu-*m bheil*
esan a bheannaicheas tusa, beannaichte,
agus esan a mhallaicheas tu, mallaichte.
7 Agus dh'imich seanairean Mhoaib
agus seanairean Mhidiain, le *duais na*
druidheachd 'n an làimh[y]; agus thàinig
iad gu Balaam, agus dh'innis iad dha
briathra Bhalaic.
8 Agus thubhairt e riu, Fanaibh an so

B.C. 1453.

[a] Ier. 48. 18, 22
[b] caib. 32. 1
[c] Deut. 2. 18, 29
[d] Bre. 9. 21
[e] Deut. 3. 1, &c.
[f] caib. 20. 8
[g] Ecs. 15. 1; Bre. 5. 1; Salm 106. 12
[h] Deut. 33. 4; Isa. 33. 22
[i] Deut. 29. 7; Ios. 13. 12; Salm 135. 10, 11; 136. 20
[1] no, *an cnoc.*
[2] no, *ris an fhàsach.*
[j] caib. 23. 28
[k] Deut. 23. 4; Ios. 24. 9; Neh. 13. 1, 2; Mic. 6. 5
[l] caib. 20. 17
[m] caib. 33. 48
[n] Bre. 11. 25
[o] Deut. 29. 7
[p] Ecs. 15. 15; Deut. 2. 25
[q] Ios. 12. 1, 2; 24. 8
[r] caib. 31. 8; Ios. 13. 31, 32
[s] Dan. 7. 4; Isa. 15. 4
[3] *sùla.*
[t] Hab. 2. 6
[u] caib. 23. 7
[v] Ier. 48. 45, 46
[w] Deut. 2. 9, 18; Isa. 13. 1, 2
[x] Bre. 11. 24; 2 Ri. 23. 13
[y] 1 Sam. 9. 7, 8

an nochd, agus bheir mise fios duibh a rìs, a réir mar a labhras an Tighearna rium. Agus dh'fhan ceannardan Mhoaib maille ri Balaam.

9 Agus thàinig an Tighearna gu Balaam, agus thubhairt e, Cò iad na daoine so maille riut?

10 Agus thubhairt Balaam ri Dia, Chuir Balac mac Shipoir, rìgh Mhoaib, *teachdaire* a m'ionnsuidh, *ag ràdh*,

11 Feuch, *tha* sluagh air teachd a mach as an Eiphit, a tha 'còmhdachadh aghaidh na talmhainn: thig a nis, mallaich dhomh iad; theagamh gur urrainn mi buaidh 'thoirt orra, agus gu-m fuadaich mi mach iad.

12 Agus thubhairt Dia ri Balaam, Cha téid thu maille riu; cha mhallaich thu an sluagh; oir *tha* iad beannaichte[a].

13 Agus dh'éirich Balaam 's a' mhaduinn, agus thubhairt e ri ceannardaibh Bhalaic, Imichibh d'ur dùthaich féin; oir tha 'n Tighearn' a' diùltadh cead a thoirt dhomhsa dol maille ribh[c].

14 Agus dh'éirich ceannardan Mhoaib suas, agus chaidh iad a dh'ionnsuidh Bhalaic, agus thubhairt iad, Tha Balaam a' diùltadh teachd maille ruinn.

15 Agus chuir Balac uaith a rìs ceannardan a bu lìonmhoire, agus a b'urramaiche na iadsan.

16 Agus thàinig iad gu Balaam, agus thubhairt iad ris, Mar so tha Balac, mac Shipoir, ag ràdh, Na bacadh ni sam bith thu, guidheam ort, o theachd a m'ionnsuidh;

17 Oir àrdaichidh mi thu gu inbhe ro mhòir, agus ge b'e ni a their thu rium, ni mi e: thig uime sin, guidheam ort[g], mallaich dhomh an sluagh so.

18 Agus fhreagair Balaam, agus thubhairt e ri seirbhisich Bhalaic, Ged a bheireadh Balac dhomhsa làn a thighe a dh'airgiod agus a dh'òr, cha-n fheudainn dol thar focal an Tighearna mo Dhé, a dheanamh 'bheag no 'mhòr.

19 A nis uime sin, guidheam oirbh, fanaibhse mar an ceudna an so an nochd, a chum gu-m bi fios agam ciod tuilleadh a their an Tighearna rium.

20 Agus thàinig Dia dh'ionnsuidh Bhalaaim 's an oidhche[l], agus thubhairt e ris, Ma thig na daoine gu d' ghairm, éirich suas, agus imich maille riu: gidheadh am focal a their mise riut[m], sin ni thu.

21 Agus dh'éirich Balaam suas 's a' mhaduinn, agus chuir e diollaid air 'asail, agus chaidh e maille ri ceannardaibh Mhoaib.

22 Agus las corruich Dhé a chionn gu-n d'imich e; agus sheas aingeal an Tighearna 's an t-slighe[q] mar eascaraid 'n a aghaidh. A nis bha e 'marcachd air 'asail féin, agus a dhà òglach maille ris.

23 Agus chunnaic an asal aingeal an Tighearna 'n a sheasamh 's an t-slighe[r], agus a chlaidheamh tairngte 'n a làimh:

R.C. 1452.

[a] Gen. 22. 16-18
Deut. 33. 29
[b] 2 Pead. 2. 16
[c] Deut. 23. 5
[d] Gnà. 12. 10
[e] Gen. 21. 19
2 Ri. 6. 17
Luc. 24. 16, 31
[f] Ecs. 34. 8
[g] rann 6
[h] Salm 145. 9
[i] 2 Pead. 2. 15
[j] Gnà. 14. 2
28. 18
[k] 1 Sam. 15. 24, 30
26. 21
[l] rann 9
1 *ma tha e olc a'd' shùilibh.*
[m] rann 35
caib. 23. 12
[n] Iob 34. 31, 32
[o] Isa. 47. 12
[p] rann 20
[q] Ecs. 4. 24
[r] 2 Ri. 6. 17
Dan. 10. 7
Gnio. 22. 9
1 Cor. 1. 27-29

agus thionndaidh an asal a leth taobh as an t-slighe, agus chaidh i air feadh an fhearainn; agus bhuail Balaam an asal, g' a tionndadh dh'ionnsuidh na slighe.

24 Agus sheas aingeal an Tighearn' ann an cos-cheum nam fion-lios: *bha* balla air an taobh so, agus balla air an taobh ud.

25 Agus an uair a chunnaic an asal aingeal an Tighearna, theannaich si i féin ris a' bhalla, agus bhrùth i cos Bhalaaim ris a' bhalla agus bhuail e rìs i.

26 Agus a rìs chaidh aingeal an Tighearna seachad, agus sheas e ann an àite cumhann, far nach *robh* slighe gu tionndadh aon chuid a chum na làimhe deise no clìthe.

27 Agus an uair a chunnaic an asal aingeal an Tighearna, luidh i sìos fo Bhalaam: agus las corruich Bhalaaim, agus bhuail e an asal le bata.

28 Agus dh'fhosgail an Tighearna beul na h-asail[b], agus thubhairt i ri Balaam, Ciod a rinn mise ort, gu-n do bhuail thu mi na tri uairean so?

29 Agus thubhairt Balaam ris an asail, A chionn gu-n d' rinn thu fanaid orm: b'fhèarr leam gu-m bitheadh claidheamh a'm' làimh, oir a nis mharbhainn thu[d].

30 Agus thubhairt an asal ri Balaam, Nach mise d'asal féin, air an do mharcaich thu riamh o bu leat *mi*, gus an là 'n diugh? am b'àbhaist domh riamh a dheanamh mar so riut? Agus thubhairt e, Cha *b'àbhaist.*

31 An sin dh'fhosgail an Tighearna sùilean Bhalaaim[e], agus chunnaic e aingeal an Tighearna 'n a sheasamh 's an t-slighe, agus a chlaidheamh tairngte 'n a làimh; agus chrom e sìos a cheann[f], agus thuit e sìos air 'aghaidh.

32 Agus thubhairt aingeal an Tighearna ris, C'ar son a bhuail thu d'asal na tri uairean so[h]? Feuch, chaidh mi mach gu bhi a'm' eascaraid duit, a chionn gu bheil *do* shlighe[i] fiar a'm' fhianuis[j].

33 Agus chunnaic an asal mi, agus thionndaidh i uam na tri uairean so: mur bitheadh i air tionndadh uam, gu cinnteach bha mi nis eadhon air do mharbhadh-sa, agus air a gleidheadh-se beò.

34 Agus thubhairt Balaam ri aingeal an Tighearna, Pheacaich mi[k]; oir cha robh fios agam gu-n do sheas thu 's an t-slighe a'm' aghaidh: a nis uime sin, ma 's mithaitneach leat e[1], pillidh mi air m'ais a rìs[n].

35 Agus thubhairt aingeal an Tighearna ri Balaam, Imich leis na daoinibh[o]; ach a mhàin am focal a labhras mise riut[p], sin labhraidh tusa. Mar sin chaidh Balaam le ceannardaibh Bhalaic.

36 Agus an uair a chuala Balac gu-n d' thàinig Balaam, chaidh e mach 'n a choinneamh gu baile de Mhoab, a *tha* làimh ri comh-chrìch Arnoin, a *tha* 's a' chrìch a's faide mach.

37 Agus thubhairt Balac ri Balaam, Nach do chuir mise gu cinnteach fios a

d'ionnsuidh g' ad ghairm? C'ar son nach
d' thàinig thu a m'ionnsuidh? Nach 'eil
mise gu deimhin comasach air d'àrdach-
adh gu inbhe[b].
38 Agus thubhairt Balaam ri Balac,
Feuch, tha mi air teachd a' d'ionnsuidh:
am bheil agam a nis cumhachd idir ni sam
bith a ràdh? Am focal a chuireas Dia
a'm' bheul[d], sin labhraidh mi.
39 Agus chaidh Balaam maille ri Balac,
agus thàinig iad gu Ciriat-husot.
40 Agus dh'ìobair Balac daimh agus
caoraich, agus chuir e fios a dh'ionnsuidh
Bhalaaim, agus a dh'ionnsuidh nan ceann-
ard a *bha* maille ris.
41 Agus air an là màireach, ghabh
Balac Balaam, agus thug e suas e gu
àitibh àrda Bhaail[h], a chum gu-m faiceadh
e o sin a' *chuid* a b'iomallaiche de'n
t-sluagh.

CAIB. XXIII.

1, 14, 28 *Iobairtean Bhalaic.* 7, 18 *Cosamhlachdan Bhalaaim.*

AGUS thubhairt Balaam ri Balac[j], Tog
dhomh an so seachd altairean, agus
ulluich dhomh an so seachd tairbh òga,
agus seachd reitheachan.
2 Agus rinn Balac mar a thubhairt
Balaam; agus dh'ìobair Balac agus Balaam
air *gach* altair tarbh òg agus reithe[l].
3 Agus thubhairt Balaam ri Balac, Seas
làimh ri d'ìobairt-loisgte[n], agus imichidh
mise; theagamh gu-n tig an Tighearn'
a'm' choinneamh: agus ge b'e ni a nochdas
e dhomh, innsidh mi dhuit. Agus chaidh
e gu ionad àrd.
4 Agus choinnich Dia Balaam[p], agus
thubhairt *Balaam* ris, Dheasaich mi
seachd altairean, agus dh'ìobair mi air
gach altair tarbh òg agus reithe.
5 Agus chuir an Tighearna focal ann
am beul Bhalaaim[t], agus thubhairt e, Pill
a dh'ionnsuidh Bhalaic agus mar so labh-
raidh tu.
6 Agus phill e d'a ionnsuidh, agus,
feuch, sheas e làimh r'a ìobairt-loisgte, e
féin, agus ceannardan Mhoaib uile.
7 Agus thog e suas a chosamhlachd[z],
agus thubhairt e, Thug Balac rìgh Mhoaib
mise á h-Aram, o bheanntaibh na h-àird'
an ear, *ag ràdh*, Thig, mallaich dhomhsa
Iacob[a]; agus thig, thoir dùbhlan do Israel[b].
8 Cionnus a mhallaicheas mi esan nach
do mhallaich Dia? agus cionnus a bheir
mi dùbhlan *dhasan* do nach d'thug an
Tighearna dùbhlan?
9 Oir o mhullach nan creag tha mi
'g a fhaicinn, agus o na sléibhtibh tha mi
'g amharc air: feuch, gabhaidh an sluagh
còmhnuidh air leth[f], agus cha mheasar
iad am measg nan cinneach[g].
10 Co dh'àirmheas duslach Iacoib[h], no
àireamh na ceathramh *cuid* de Israel?
Faigheam-sa bàs an ionracain[j], agus bith-
eadh mo chrioch dheireannach cosmhuil
r'a *chrìch*-san!

B.C. 1452.

[a] caib. 22. 11
[b] rann 17
caib. 24. 11
Salm 75. 6
Eoin 5. 44
[c] caib. 22. 38
[d] rann 18
[e] 1 Ri. 20. 23
[f] rann. 1, 2
[g] Isa. 1. 11
[h] Deut. 12. 2
[i] rann 5
[j] rann 29
[k] 1 Sam. 3. 17
Ier. 37. 17
[l] rann. 14, 30
[m] Bre. 3. 20
[n] rann 15
[o] 1 Sam. 15. 29
Salm 89. 35
Ròm. 11. 29
Tit. 1. 2
Eabh. 6. 18
Seum. 1. 17
[p] rann 16
[q] 1 Each. 17. 27
Mic. 7. 20
[r] caib. 22. 12
[s] Eoin 10. 28, 29
Ròm. 8. 38, 39
[t] caib. 22. 35
Deut. 18. 18
Ier. 1. 9
[u] Sa. 103. 12
Isa. 1. 18
38. 17
Mic. 7. 19
Ròm. 4. 7, 8
8. 1
[v] Ecs. 29. 45, 46
33. 16
Salm 46. 11
[w] Sa. 118. 15
[x] caib. 24. 8
[y] Deut. 33. 17
Salm 92. 10
[z] rann 18
caib. 24. 3, 15, 23
Iob 27. 1
29. 1
Salm 78. 2
Ese. 17. 2
Mic. 2. 4
Hab. 2. 6
Mat. 13. 33, 35
[a] Gnà. 26. 2
[b] 1 Sam. 17. 10
[c] Salm 31. 19
[d] Gen. 49. 9
Mic. 5. 8
[e] Gen. 49. 27
[f] Deut. 33. 28
[g] Ecs. 33. 16
Esr. 9. 2
Eph. 2. 14
[h] Gen. 13. 16
[i] rann. 12, 13
[j] Salm 37. 37
Gnà. 14. 32
2 Cor. 5. 1

11 Agus thubhairt Balac ri Balaam,
Ciod e so a rinn thu orm? a mhallachadh
mo naimhdean thug mi thu[a], agus feuch,
da rìreadh bheannaich thu *iad*.
12 Agus fhreagair agus thubhairt e,
An ni a chuir an Tighearn' a'm' bheul[c],
nach feum mis' an aire thoirt a labhairt?
13 Agus thubhairt Balac ris, Thig,
guidheam ort, maille rium gu àit eile[e]
o'm faic thu iad: cha-n fhaic thu ach a'
chuid a's iomallaiche dhiubh, agus cha-n
fhaic thu iad uile; agus mallaich dhomh
as a sin iad.
14 Agus thug e gu fearann Shophim e,
gu mullach Phisgah, agus thog e seachd
altairean[f], agus dh'ìobair e tarbh òg agus
reithe air *gach* altair[g].
15 Agus thubhairt e ri Balac, Seas an
so làimh ri d'ìobairt-loisgte, gus an coinn-
ich mis' *an Tighearn'* an sud.
16 Agus choinnich an Tighearna Balaam,
agus chuir e focal 'n a bheul[i], agus thubh-
airt e, Imich a rìs a dh'ionnsuidh Bhalaic,
agus abair mar so.
17 Agus an uair a thàinig e d'a ionn-
suidh, feuch sheas e làimh r'a ìobairt-
loisgte, agus ceannardan Mhoaib maille
ris. Agus thubhairt Balac ris, Ciod a
labhair an Tighearna[k]?
18 Agus thog e suas a chosamhlachd,
agus thubhairt e, Eirich suas[m], a Bhalaic,
agus cluinn; éisd riumsa, thus' a mhic
Shipoir:
19 Cha duine Dia[o], gu-n deanadh e
breug; no mac duine, gu-n gabhadh e
aithreachas: an dubhairt e, agus nach
dean e? agus an do labhair e, agus nach
coimhlion se e[q]?
20 Feuch, fhuair mi *àithne* beannach-
adh; agus bheannaich esan[r], agus cha-n
urrainn mise 'atharrachadh[s].
21 Cha d'thug e fainear euceart ann an
Iacob[u], agus cha-n fhac e cealg ann an
Israel: *tha*'n Tighearn' a Dhia leis[v], agus
caithream rìgh 'n am measg[w].
22 Thug Dia mach iad as an Eiphit[x];
tha aige amhuil neart an aon-adharc-
aich[y].
23 Gu cinnteach cha-*n 'eil* druidheachd
an aghaidh Iacoib, ni mò *tha* fiosachd an
aghaidh Israeil: a réir na h-aimsir so
theirear mu Iacob, agus mu Israel, Ciod
a dh'oibrich Dia[c]!
24 Feuch, éiridh an sluagh suas mar
leòmhan mòr[d], agus mar leòmhan òg tog-
aidh e suas e féin: cha luidh e sìos gus
an ith e a' chreach[e], agus gus an òl e fuil
nam marbh.
25 Agus thubhairt Balac ri Balaam,
Na dean aon chuid am mallachadh idir,
no am beannachadh idir.
26 Ach fhreagair Balaam agus thubhairt
e ri Balac, Nach d'innis mi dhuit[i], ag
ràdh, Gach ni a labhras an Tighearna,
sin is éigin domhs' a dheanamh?
27 Agus thubhairt Balac ri Balaam,
Thig, guidheam ort, bheir mi thu gu ionad

eile; theagamh gur toil le Dia thu 'g am mallachadh dhomh as a sin.

28 Agus thug Balac Balaam gu mullach Pheoir, a tha 'g amharc ri Iesimon.

29 Agus thubhairt Balaam ri Balac, Tog dhomh an so seachd altairean, agus ulluich dhomh an so seachd tairbh òga, agus seachd reitheachan.

30 Agus rinn Balac mar a thubhairt Balaam, agus dh'iobair e tarbh agus reithe air *gach* altair.

CAIB. XXIV.

1 *Fàisneachd Bhalaaim a thaobh soirbheachaidh Israeil.* 15 *Mu reul Iacoib, &c.* 20 *Mu sgrios nan Amaleceach.*

AGUS an uair a chunnaic Balaam gu-m bu toil leis an Tighearn' Israel a bheannachadh, cha deachaidh e, mar air uairibh eile, a dh'iarraidh manaidhean, ach chuir e 'aghaidh ris an fhàsach.

2 Agus thog Balaam suas a shùilean, agus chunnaic e Israel a' fantuinn *'n am bùthaibh* a réir an treubhan, agus thàinig spiorad Dhé air[b].

3 Agus thog e suas a chosamhlachd, agus thubhairt e, Thubhairt Balaam mac Bheoir, agus thubhairt an duine aig an robh a shùilean dùinte[2];

4 Thubhairt esan, a chuala briathra Dhé, a chunnaic taisbeanadh an Uile-chumhachdaich, a' tuiteam agus a shùilean air am fosgladh:

5 Cia àluinn do bhùthan, O Iacoib! do phàilliunan, O Israeil!

6 Mar na gleannta tha iad sìnte mach, mar liosan ri taobh aimhne[f], mar chraobhan fiodh-alois a shuidhich an Tighearna, mar chraobhan seudair làimh ris na h-uisgeachaibh[g].

7 Sruthaidh an t-uisge mach as a shoithichibh, agus *bithidh* a shliochd ann am mòran uisgeachan, agus bithidh a rìgh na's àirde na Agag, agus àrdaichear a rìoghachd.

8 Thug Dia mach as an Eiphit e; tha aige amhuil neart an aon-adharcaich: ithidh e suas na cinnich a naimhdean, agus brisidh e an cnàmhan[i], agus le 'shaighdibh troimh-lotaidh e iad[k].

9 Chrùb e, luidh e sìos mar leòmhan[m], agus mar leòmhan mòr: cò dhùisgeas suas e? *Is* beannaichte gach neach a bheannaicheas thusa[p], agus *is* mallaichte gach neach a mhallaicheas thu.

10 Agus las corruich Bhalaic an aghaidh Bhalaaim, agus bhuail e 'bhasan air a chéile: agus thubhairt Balac ri Balaam, A mhallachadh mo naimhdean ghairm mi thu, agus, feuch, da rìreadh bheannaich thu *iad* na tri uairean so[q].

11 Uime sin teich a nis do d'àite féin: shaoil mi d'àrdachadh gu inbhe mhòir, ach, feuch, chum an Tighearn' air d'ais thu o inbhe.

12 Agus thubhairt Balaam ri Balac, Nach do labhair mi eadhon ri d' theachd-

B.C. 1452.

[a] Tais. 1. 7
[b] 1 Sam. 10. 10
[c] Tais. 22. 16
[d] Salm 110. 2
[1] no, *prionnsachan.*
[2] *aig an robh a shùilean dùinte, a nis fosgailte.*
[e] Salm 60. 8-12
[f] Salm 1. 3 Ier. 17. 8
[3] no, *nan cinneach a chog an aghaidh Israeil,* Ecs. 17. 8, 16.
[g] Salm 92. 12-14
[h] Gen. 15. 19
[i] Salm 2. 9
[j] Mal. 3. 2
[k] Salm 45. 5
[l] Dan. 11. 30
[m] caib. 23. 24
[n] Gen. 10. 11
[o] Gen. 10. 21, 25
[p] Gen. 12. 3
[q] Neh. 13. 2
[r] caib. 33. 49 Mic. 6. 5
[s] caib. 31. 16 1 Cor. 10. 8

airibh, a chuir thu a m'ionnsuidh, ag ràdh,

13 Ged bheireadh Balac dhomhsa làn a thighe dh'airgiod agus a dh'òr, cha b'urrainn mi dol thar àithne an Tighearn' a dheanamh maith no uilc o m'inntinn féin; *ach* ge b'e ni a their an Tighearna, sin labhraidh mise?

14 Agus a nis, feuch, tha mi 'dol a dh'ionnsuidh mo dhaoine féin: thig *uime sin*, bheir mi rabhadh dhuit, ciod a ni 'n sluagh so air do shluagh-sa anns na làithibh deireannach.

15 Agus thog e suas a chosamhlachd, agus thubhairt e, Thubhairt Balaam mac Bheoir, agus thubhairt an duine aig an robh a shùilean dùinte;

16 Thubhairt esan a chuala briathra Dhé, agus d'an aithne eòlas an Ti a's ro àirde, a chunnaic taisbeanadh an Uile-chumhachdaich, a' tuiteam agus a shùilean air am fosgladh:

17 Chi mi e[a], ach ni h-ann a nis; amhaircidh mi air, ach ni h-ann am fagus: thig Reul[c] a mach á Iacob, agus éiridh Slat rìoghail á Israel[d], agus buailidh i oisinnean Mhoaib[1], agus cuiridh i as do chloinn Shet uile.

18 Agus bithidh Edom 'n a sheilbh[e], bithidh Seir mar an ceudna 'n a sheilbh aig a naimhdibh; agus ni Israel gaisge.

19 A mach á Iacob thig esan a bhitheas 'n a uachdaran, agus sgriosaidh e'n ti a mhaireas de'n bhaile mhòr.

20 Agus an uair a dh'amhairc e air Amalec, thog e suas a chosamhlachd, agus thubhairt e, Tùs nan cinneach[3] Amalec, ach *is* e 'dheireadh a *bhi* air a sgrios gu sìorruidh.

21 Agus dh'amhairc e air na Cenich[h]; agus thog e suas a chosamhlachd, agus thubhairt e, Is làidir d-àite-còmhnuidh, agus tha thu 'cur do nid ann an carraig:

22 Gidheadh, fàsaichear na Cenich, gus an toir Asur leis thu ann am braighdeanas.

23 Agus thog e suas a chosamhlachd, agus thubhairt e, Mo thruaigh e! cò a mhaireas beò 'n uair a ni Dia so[j]?

24 Agus *thig* longan o iomall Chitim[l], agus ni iad olc air Asur[n], agus ni iad olc air Eber[o], agus sgriosar esan mar an ceudna gu bràth.

25 Agus dh'éirich Balaam suas, agus dh'fhalbh e, agus phill e d'a àite féin: agus dh'fhalbh Balac mar an ceudna air a shlighe féin.

CAIB. XXV.

1 *Strìopachas agus ìodhol-aoradh chloinn Israeil.* 6 *Simri agus Cosbi air am marbhadh.*

AGUS dh'fhan Israel ann an Sitim[r], agus thòisich an sluagh air strìopachas a dheanamh[s] le nigheanaibh Mhoaib.

2 Agus ghairm iad an sluagh gu ìobairt-

ibh an diathan[a] : agus dh'ith an sluagh,
agus chrom iad sìos d'an diathan[b].
3 Agus cheangail Israel e féin ri Baal-
peor[c] : agus las corruich an Tighearn' an
aghaidh Israeil.
4 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Glac cinn-fheadhna an t-sluaigh
uile[d], agus croch suas iad an làthair an
Tighearna fa chomhair na gréine, chum
gu-m pill corruich gharg an Tighearn' o
Israel[e].
5 Agus thubhairt Maois ri breitheamh-
naibh Israeil, Marbhaibh gach aon agaibh
a dhaoine[g], a cheangail iad féin ri Baal-
peor.
6 Agus, feuch, thàinig fear de chloinn
Israeil, agus thug e chum a bhràithre
Ban-Mhidianach, ann an sealladh Mhaois,
agus ann an sealladh coimhthionail
chloinn Israeil uile, agus iad a' gul aig
dorus pàilliuin a' choimhthionail[i].
7 Agus an uair a chunnaic Phinehas[j]
mac Eleasair, mhic Aaroin an t-sagairt *e*,
dh'éirich e suas o mheasg a' chomh-
chruinneachaidh, agus ghabh e sleagh 'n
a làimh ;
8 Agus chaidh e 'n déigh an duine de
Israel a steach do'n bhùth, agus throimh-
lot e iad le 'chéile, an duine de Israel,
agus a' bhean troimh a broinn : mar sin
choisgeadh a' phlàigh o chloinn Israeil.
9 Agus bhàsaich 's a' phlàigh ceithir
mìle 'ar fhichead[l].
10 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
11 Phill Phinehas mac Eleasair, mhic
Aaroin an t-sagairt, mo chorrùich air falbh[m]
o chloinn Israeil, an uair a bha e eudmhor
as mo leth 'n am measg, air chor as nach
do chuir mi as do chloinn Israeil a'm' eud[n].
12 Air an aobhar sin abair, Feuch, bheir
mise dha mo choimhcheangal sìthe[p]:
13 Agus bithidh e aige, agus aig a
shliochd 'n a dhéigh *eadhon* coimhcheangal
sagartachd shìorruidh[q], a chionn gu-n robh
e eudmhor as leth a Dhé[r], agus gu-n
d' rinn e réite air son chloinn Israeil[s].
14 A nis *b'e* ainm an Israelich a mharbh-
adh, *eadhon* a mharbhadh maille ris a'
Bhan-Mhidianaich, Simri mac Shalu,
ceannard prìomh thighe am measg nan
Simeonach.
15 Agus *b'e* ainm na Ban-Mhidianaich
a mharbhadh, Cosbi nighean Shur[w] : *bu*
cheann cinnich e, *agus* de phrìomh thigh
ann am Midian.
16 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
17 Buin gu naimhdeil ris[1] na Midian-
aich[z], agus buailibh iad :
18 Oir tha iadsan a' buntuinn gu
naimhdeil ribhse le 'n as-innleachdaibh[b],
leis an do mheall iad sibh ann an aobhar
Pheoir, agus ann an aobhar Chosbi,
nighinn ceannaird de Mhidian, am
peathar, a mharbhadh ann an là na
plàighe ann an aobhar Pheoir[d].

R.C. 1452.

[a] Ecs. 34. 15, 16
[b] Ecs. 20. 5
[c] Ios. 22. 17 Salm 106. 28, 29 Hos. 9. 10
[d] Deut. 13. 6-9
[e] Deut. 13. 17
[f] caib. 1. 2, 3 Ecs. 30. 12 38. 25, 26
[g] Ecs. 32. 27
[h] rann 63 caib. 35. 1
[i] Ioel 2. 17
[j] Salm 106. 30
[k] Gen. 46. 8
[l] Deut. 4. 3 1 Cor. 10. 8
[m] Salm 106. 23 Eoin 3. 36
[n] Ecs. 20. 5 Deut. 32. 16, 21 1 Ri. 14. 22 Salm 75. 58 Ese. 16. 38 Seph. 1. 18 3. 8
[o] caib. 16. 1, &c.
[p] Mal. 2. 4, 5
[q] Ecs. 40. 15
[r] Salm 69. 9
[s] Eabh. 2. 17
[t] caib. 16. 38 1 Cor. 10. 6 2 Pead. 2. 6
[u] Ecs. 6. 24
[v] Gen. 46. 10, Ecs. 6. 15, *Iemuel.*
[w] caib. 31. 8 Ios. 13. 21
[x] 1 Each. 4. 24, *Iarib.*
[y] Gen. 46. 10, *Sohar.*
[1] *sàruich,* no, *teannaich.*
[z] caib. 31. 2
[a] Gen. 46. 16, *Siphion.*
[b] caib. 31. 16 Tais. 2. 14
[c] Gen. 46. 16, *Esbon.*
[d] rann 8

CAIB. XXVI.

1 Clann Israeil air an àireamh an dara uair. 52 Am fearann gu bhi air a roinn doibh le crannchur. 64 Caleb agus Iosua a mhàin beò de na chaidh àirmheadh air tùs.

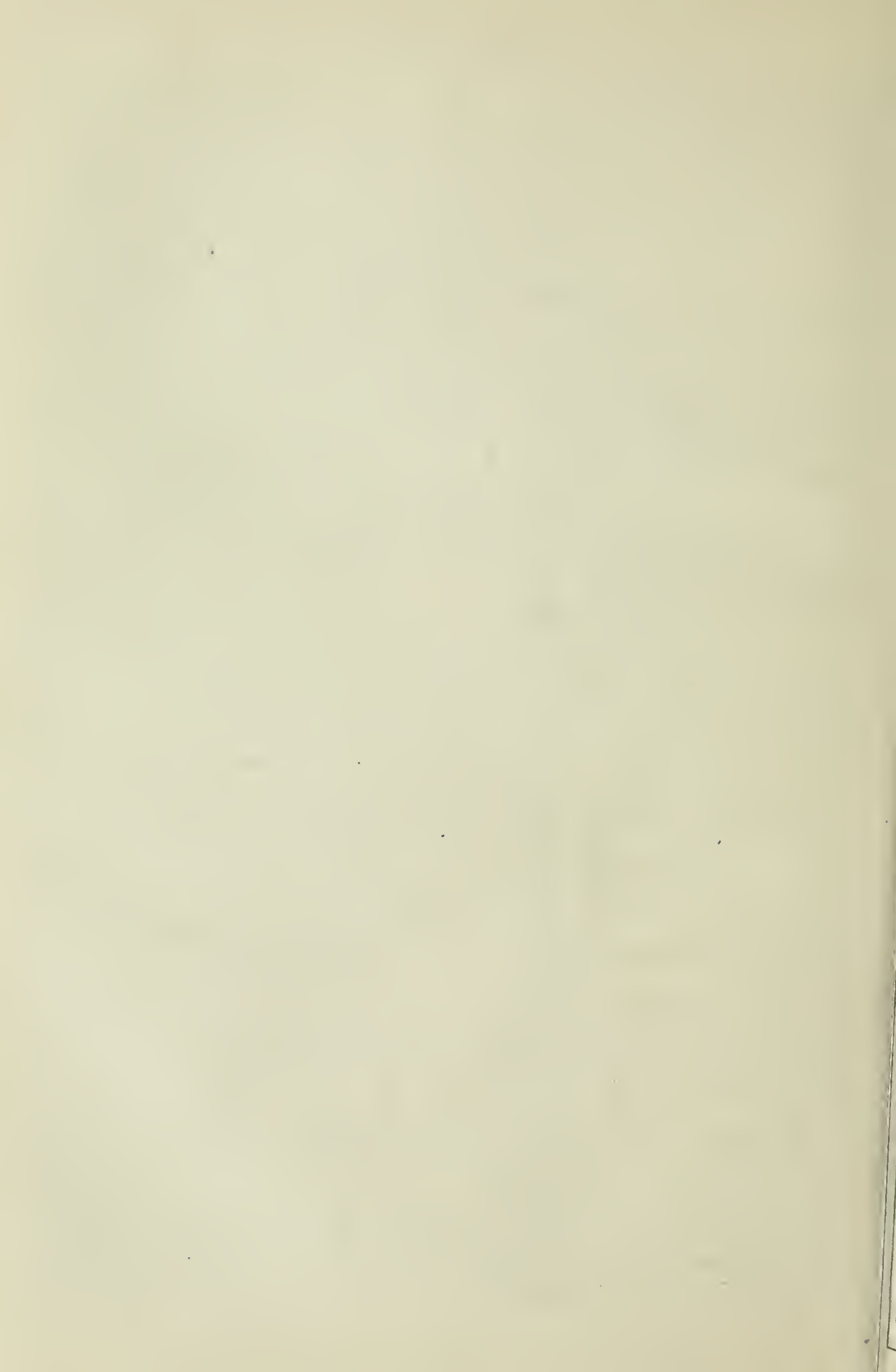
AGUS tharladh an déigh na plàighe,
gu-n do labhair an Tighearna ri
Maois, agus ri Eleasar mac Aaroin an
t-sagairt, ag ràdh,
2 Gabhaibh àireamh comhchruinneach-
aidh chloinn Israeil uile[f], o fhichead
bliadhna dh'aois agus os a cheann, trid
thighe an aithrichean, iadsan uile *a's*
urrainn dol a mach gu cogadh ann an
Israel.
3 Agus labhair Maois agus Eleasar an
sagart riu ann an còmhnardaibh Mhoaib[k],
làimh ri Iordan *am fagus do* Iericho, ag
ràdh,
4 *Gabhaibh àireamh an t-sluaigh*, o
fhichead bliadhna dh'aois agus os a
cheann ; mar a dh'àithn an Tighearna do
Mhaois agus do chloinn Israeil, a chaidh
a mach á tìr na h-Eiphit.
5 Reuben, am mac a bu shine aig Israel[k]:
clann Reubein : Hanoch, *o-m bheil* teagh-
lach nan Hanochach : o Phalu, teaghlach
nam Paluthach :
6 O Hesron, teaghlach nan Hesronach :
o Charmi, teaghlach nan Carmach.
7 *Is* iad sin teaghlaichean nan Reuben-
each : agus b'iadsan a chaidh àireamh
dhiubh, dà fhichead agus tri mìle agus
seachd ceud agus deich 'ar fhichead.
8 Agus mic Phalu ; Eliab.
9 Agus mic Eliaib ; Nemuel, agus Da-
tan, agus Abiram. *Is* iad so an Datan
agus an t-Abiram *a bha* ainmeil 's a'
chomhchruinneachadh, a rinn strì an
aghaidh Mhaois agus an aghaidh Aaroin
ann an cuideachd Chorah[o], 'n uair a rinn
iad strì an aghaidh an Tighearn' ;
10 Agus a dh'fhosgail an talamh a bheul,
agus a shluig e suas iad maille ri Corah,
'n uair a bhàsaich a' chuideachd sin, an
uair a loisg an teine suas dà cheud agus
leth-cheud fear : agus rinneadh iad 'n an
comharadh[t].
11 Gidheadh, cha do bhàsaich clann
Chorah[u].
12 Mic Shimeoin, a réir an teaghlaich-
ean: o Nemuel[v], teaghlach nan Nemuel-
each : o Iamin, teaghlach nan Iamineach :
o Iachin[x], teaghlach nan Iachineach :
13 O Sherah[y], teaghlach nan Sarhach :
o Shaul, teaghlach nan Saulach.
14 *Is* iad sin teaghlaichean nan Simeon-
ach, fichead agus dà mhìle agus dà cheud.
15 Clann Ghad, a réir an teaghlaichean :
o Shephon[a], teaghlach nan Sephonach : o
Hagi, teaghlach nan Hagitheach : o
Shuni, teaghlach nan Sunitheach :
16 O Osni[c], teaghlach nan Osnitheach :
o Eri, teaghlach nan Eritheach :
17 O Arod, teaghlach nan Arodach :
o Areli, teaghlach nan Arelitheach :
18 *Is* iad sin teaghlaichean chloinn

Ghad, a réir na chaidh àireamh dhiubh,
dà fhichead mìle agus cùig ceud.
19 *B*'iad mic Iudah[b], Er agus Onan :
agus fhuair Er agus Onan bàs ann an tìr
Chanaain.
20 Agus b'iad mic Iudah, a réir an
teaghlaichean ; o Shelah, teaghlach nan
Selanach : o Pharets, teaghlach nam
Pharetseach : o Sherah, teaghlach nan
Sarhach :
21 Agus b'iad mic Pharets ; o Hesron,
teaghlach nan Hesronach : o Hamul,
teaghlach nan Hamulach.
22 *Is* iad sin teaghlaichean Iudah, a
réir na chaidh àireamh dhiubh, tri fichead
agus sè mìle deug agus cùig ceud.
23 De mhic Isachair[g], a réir an teagh-
laichean : o Tholah, teaghlach nan Tolah-
ach : o Phua, teaghlach nam Punach :
24 O Iasub[2], teaghlach nan Iasubach : o
Shimron, teaghlach nan Simronach.
25 *Is* iad sin teaghlaichean Isachair, a
réir na chaidh àireamh dhiubh, tri fichead
agus ceithir mìle agus tri cheud.
26 De mhic Shebuluin[i], a réir an teagh-
laichean : o Shered, teaghlach nan Sard-
ach : o Elon, teaghlach nan Elonach : o
Iahleel, teaghlach nan Iahleeleach.
27 *Is* iad sin teaghlaichean nan Sebu-
lunach, a réir na chaidh àireamh dhiubh,
tri fichead mìle agus cùig ceud.
28 *B'iad* mic Ioseiph[j], a réir an teagh-
laichean, Manaseh agus Ephraim.
29 De mhic Mhanaseh[k] : o Mhachir,
teaghlach nam Machireach ; agus ghin
Machir Gilead : o Ghilead *thàinig* teagh-
lach nan Gileadach.
30 *Is* iad so mic Ghilead : o Ieser[3],
teaghlach nan Iesereach : o Helec, teagh-
lach nan Heleceach :
31 Agus o Asriel, teaghlach nan Asriel-
each : agus o Shechem, teaghlach nan
Sechemeach :
32 Agus o Shemida, teaghlach nan
Semideach : agus o Hepher, teaghlach
nan Hephereach.
33 Agus cha robh aig Selophehad[o] mac
Shepheir mic sam bith, ach nigheanan :
agus *b'iad* ainmean nigheana Seloph-
ehaid, Mahla, agus Noah, Hoglah, Milcah,
agus Tirsah.
34 *Is* iad sin teaghlaichean Mhanaseh,
agus iadsan a chaidh àireamh dhiubh,
leth-cheud agus dà mhìle agus seachd
ceud.
35 *Is* iad so mic Ephraim, a réir an
teaghlaichean : o Shutelah, teaghlach
nan Suteleach : o Bhecher[q], teaghlach
nam Bechereach : o Thahan, teaghlach
nan Tahanach.
36 Agus *is* iad so mic Shutelah : o Eran,
teaghlach nan Eranach.
37 *Is* iad sin teaghlaichean mhac Eph-
raim, a réir na chaidh àireamh dhiubh,
dà mhìle dheug 'ar fhichead agus cùig
ceud. *Is* iad sin mic Ioseiph a réir an
teaghlaichean.

38 Mic Bheniamin[a], a réir an teagh-
laichean : o Bhelah, teaghlach nam Be-
lahach : o Asbel, teaghlach nan Asbeleach :
o Ahiram[c], teaghlach nan Ahiramach :
39 O Shupham[d], teaghlach nan Suph-
amach: o Hupham, teaghlach nan Huph-
amach.
40 Agus *b'iad* mic Bhelah Ard[e] agus
Naaman : *o Ard*, teaghlach nan Ardach :
agus o Naaman, teaghlach nan Naaman-
ach.
41 *Is* iad sin mic Bheniamin, a réir an
teaghlaichean : agus *b*'iadsan a chaidh
àireamh dhiubh, dà fhichead agus cùig
mìle agus sè ceud.
42 *Is* iad so mic Dhan[f], a réir an teagh-
laichean : o Shuham[1], teaghlach nan
Suhamach. *Is* iad so teaghlaichean Dhan,
a réir an teaghlaichean.
43 *B*'iad teaghlaichean nan Suhamach
uile, a réir na chaidh àireamh dhiubh,
tri fichead agus ceithir mìle agus ceithir
cheud.
44 De chloinn Aseir[h], a réir an teagh-
laichean : o Iimna, teaghlach nan Iimnath-
ach : o Iesui, teaghlach nan Iesuitheach :
o Bheriah, teaghlach nam Beritheach.
45 De mhic Bheriah : o Heber, teagh-
lach nan Hebereach : o Mhalchiel, teagh-
lach nam Malchieleach.
46 Agus *b'e* ainm nighinn Aseir, Sarah.
47 *Is* iad sin teaghlaichean mhac Aseir,
a réir na chaidh àireamh dhiubh, leth-
cheud agus tri mìle agus ceithir cheud.
48 De mhic Naphtali[l], a réir an teagh-
laichean : o Iahseel, teaghlach nan Iah-
seeleach : o Ghuni, teaghlach nan Gun-
itheach :
49 O Ieser, teaghlach nan Iesereach : o
Shillem[m], teaghlach nan Sillemeach.
50 *Is* iad sin teaghlaichean Naphtali,
a réir an teaghlaichean : agus *b*'iadsan
a chaidh aireamh dhiubh, dà fhichead
agus cùig mìle agus ceithir cheud.
51 *B*'iad sin iadsan a chaidh aireamh
de chloinn Israeil[n], sè ceud mìle agus aon
mhìle seachd ceud agus deich 'ar fhichead.
52 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
53 Dhoibh sin roinnear am fearann mar
oighreachd, a réir àireimh nan ainm.
54 Do mhòran bheir thu na 's mò
dh'oighreachd[p], agus do bheagan bheir
thu na 's lugha dh'oighreachd : bheirear
'oighreachd féin do gach aon, a réir an
àireimh.
55 Gidheadh, roinnear am fearann le
crannchur : a réir ainmean threubhan an
aithriche gheibh iad an oighreachd.
56 A réir a' chrannchuir roinnear a
shealbh eadar mhòran *agus* bheagan.
57 Agus *is* iad so iadsan a chaidh air-
eamh de na Lebhithich, a réir an teagh-
laichean[r] : o Gherson, teaghlach nan
Gersonach : o Chohat, teaghlach nan
Cohatach : o Mherari, teaghlach nan
Meraritheach.

R.C. 1452.

[a] Gen. 46. 21; 1 Each. 7. 6
[b] Gen. 38. 2-10; 1 Each. 2. 3, &c.
[c] Gen. 46. 21, *Ehi;* 1 Each. 8. 1, *Aharah.*
[d] Gen. 46. 21, *Mupim agus Hupim.*
[e] 1 Each. 8. 3, *Adar.*
[f] Gen. 46. 23
[g] Gen. 46. 13; 1 Each. 7. 1
[1] *Husim.*
[2] no, *Iob.*
[h] Gen. 46. 17; 1 Each. 7. 30
[i] Gen. 46. 14
[j] Gen. 46. 20
[k] Ios. 17. 1; 1 Each. 7. 14, 15
[l] Gen. 46. 24
[3] *ris an abrar Abieser, Ios. 17. 2; Bre. 6. 11, 24, 34.*
[m] 1 Each. 7. 13, *Sallum.*
[n] caib. 1. 46
[o] caib. 27. 1; 36. 11
[p] caib. 33. 54
[q] 1 Each. 7. 20, *Bered.*
[r] Gen. 46. 11; Ecs. 6. 16-19; 1 Each. 6. 1, 16

58 *Is* iad so teaghlaichean nan Lebhith-
each : teaghlach nan Libnitheach, teagh-
lach nan Hebronach, teaghlach nam
Mahlahach, teaghlach nam Muisitheach,
teaghlach nan Corahach : agus ghin
Cohat Amram.
59 Agus *b'e* ainm mnatha Amraim
Iochebed[c], nighean Lebhi, a rug *a màthair*
do Lebhi 's an Eiphit : agus rug i do
Amram, Aaron, agus Maois, agus Miriam
am piuthar.
60 Agus do Aaron rugadh Nadab[e], agus
Abihu, Eleasar agus Itamar.
61 Agus fhuair Nadab agus Abihu bàs[f],
an uair a thug iad suas teine coimheach
an làthair an Tighearn'.
62 Agus b'iadsan a chaidh àireamh
dhiubh[g], fichead agus tri mìle, firionnaich
uile o mhìos a dh'aois agus os a cheann ;
oir cha deachaidh an àireamh am
measg chloinn Israeil[h], a chionn nach
d'thugadh oighreachd dhoibh am measg
chloinn Israeil[i].
63 *Is* iad sin iadsan a chaidh àireamh
le Maois agus Eleasar an sagart, a rinn
clann Israeil àireamh ann an còmhnard-
aibh Mhoaib[j], làimh ri Iordan *am fagus
do* Iericho.
64 Ach 'n am measg sin cha robh aon
duine dhiubhsan a rinn Maois agus Aaron
an sagart[l] àireamh an uair a ghabh iad
àireamh chloinn Israeil ann am fàsach
Shinai :
65 Oir thubhairt an Tighearn' umpasan,
Gheibh iad gu deimhin bàs anns an
fhàsach[o]. Agus cha d'fhàgadh duine
dhiubh, saor o Chaleb mac Iephuneh,
agus Iosua mac Nuin.

CAIB. XXVII.

1 *An lagh a thaobh oighreachdan chloinn Israeil.* 12 *Fhuair Maois fios a bhàis,* 15 *agus ghuidh e air an Tighearna gu-n cuireadh e duine iomchuidh os ceann a' chomhchruinneachaidh 'n a àite :* 18 *dh'orduich esan dha Iosua mac Nuin a ghabhail, agus a chur air leth chum na crìche sin.*

AN sin thàinig nigheana Shelophehaid[t],
mhic Hepheir, mhic Ghilead, mhic
Mhachir, mhic Mhanaseh de theaghlaich
Mhanaseh mhic Ioseiph : agus *is* iad so
ainmean a nigheana, Mahlah, Noah, agus
Hoglah, agus Milcah, agus Tirsah.
2 Agus sheas iad an làthair Mhaois,
agus an làthair Eleasair an t-sagairt,
agus an làthair nan ceannard, agus a'
chomhchruinneachaidh uile, làimh ri
dorus pàilliuin a' choimhthionail, ag
ràdh,
3 Dh'eug ar n-athair anns an fhàsach[z],
agus cha robh e ann an cuideachd na
muinntir a chruinnich iad féin r'a chéile
an aghaidh an Tighearn' ann an cuideachd
Chorah[b], ach dh'eug e 'n a pheacadh
féin[d] ; agus cha robh mic sam bith aige.
4 C'ar son a chaillear ainm ar n-athar
o mheasg a theaghlaich a chionn nach
'eil mac aige ? Thugaibh dhuinne *uime
sin* sealbh am measg bhràithrean ar
n-athar[a].
5 Agus thug Maois an cùis an làthair
an Tighearn'[b].
6 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
7 Labhair nigheana Shelophehaid gu
ceart : bheir thu dhoibh gu cinnteach
sealbh oighreachd am measg bhràithrean
an athar[d] ; agus bheir thu fainear gu-n
tig oighreachd an athar d'an ionnsuidh.
8 Agus labhraidh tu ri cloinn Israeil,
ag ràdh, Ma gheibh duine bàs, agus gun
mhac aige, an sin bheir sibh fainear, gu-n
tig 'oighreachd-san chum a nighinn.
9 Agus mur bi nighean aige, an sin
bheir sibh 'oighreachd d'a bhràithribh.
10 Agus mur bi bràithrean aige, an sin
bheir sibh 'oighreachd do bhràithribh
'athar.
11 Agus mur bi bràithrean aig 'athair,
an sin bheir sibh 'oighreachd d'a fhear-
dàimh a's faigse dha d'a theaghlach,
agus sealbhaichidh e i : agus bithidh e
do chloinn Israeil 'n a reachd breith-
eanais[k], mar a dh'àithn an Tighearna do
Mhaois.
12 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Imich suas do'n t-sliabh so
Abarim[m], agus gabh sealladh de'n fhear-
ann a thug mise do chloinn Israeil.
13 Agus an uair a chi thu e, cruinnich-
ear thusa mar an ceudna chum do
dhaoine[n], mar a chruinnicheadh Aaron
do bhràthair[p].
14 A chionn gu-n d'rinn sibh ceannairc
an aghaidh m'àithne-sa ann am fàsach
Shin[q], ann an comh-stri a' chomhchruinn-
eachaidh, agus nach do naomhaich sibh mi
aig an uisge ann an sealladh an sùl : *is* e
sin uisge Mheribah ann an Cadeis[r], ann
am fàsach Shin.
15 Agus labhair Maois ris an Tighearn',
ag ràdh,
16 Cuireadh an Tighearna, Dia spiorad
na h-uile fheòla[s], duine os ceann a'
chomhchruinneachaidh[u],
17 A théid a mach rompa[v], agus a thig
a steach rompa, agus a threòraicheas a
muigh iad, agus a bheir a stigh iad ; a
chum nach bi comhchruinneachadh an
Tighearna mar chaoraich aig nach *'eil*
buachaille[w].
18 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Gabh a d'ionnsuidh Iosua mac
Nuin, duine anns *am bheil* an spiorad[x],
agus cuir do làmh air[y].
19 Agus cuir e an làthair Eleasair an
t-sagairt, agus an làthair a' chomhchruinn-
eachaidh uile ; agus thoir àithne dha 'n am
fianuis[a].
20 Agus cuiridh tu *cuid* de d'urram
air[c], a chum gu-m bi comhchruinn-
eachadh chloinn Israeil uile ùmhal *dha*[e].
21 Agus seasaidh e 'n làthair Eleasair
an t-sagairt, a dh'iarras *comhairl'* air a

R.C. 1452.

[a] Ios. 17. 4
[b] Ecs. 18. 15, 19
Iob 23. 4
[c] Ecs. 2. 1, 2
6. 20
[d] caib. 36. 2
[e] caib. 3. 2
[f] caib. 3. 4
Lebh. 10. 1, 2
1 Each. 24. 2
[g] caib. 3. 39
[h] caib. 1. 49
[i] caib. 18. 20-24
Deut. 10. 9
Ios. 13. 14, 33
14. 3
[j] rann 3
[k] caib. 35. 29
[l] Deut. 4. 3, 4
[m] caib. 33. 47
Deut. 3. 27
32. 49
34. 1
[n] caib. 20. 24
31. 2
[o] caib. 14. 28-30
1 Cor. 10. 5, 6
Iud. 5
[p] caib. 20. 28
Deut. 10. 6
[q] caib. 20. 10-12
[r] Ecs. 17. 7
[s] caib. 16. 22
Eabh. 12. 9
[t] caib. 26. 33
36. 1-11
Ios. 7. 3
[u] Ier. 3. 15
[v] Deut. 31. 2
1 Sam. 8. 20
18. 13
2 Each. 1. 10
Eoin 10. 9
[w] 1 Ri. 22. 17
Sech. 10. 2
Mat. 9. 36
1 Pead. 2. 25
[x] Gen. 41. 38
Bre. 3. 10
11. 29
1 Sam. 16. 13, 18
Dan. 5. 14
Gnio. 6. 3
[y] Deut. 34. 9
Gnio. 6. 6
[z] caib. 14. 35
26. 64, 65
[a] Deut. 31. 7
[b] caib. 16. 1, 2
[c] 2 Ri. 2. 9, 15
[d] Ese. 18. 4
Eoin 8. 21, 24
Ròm. 6. 23
[e] Ios. 1. 16, 17

shon[a], a réir breitheanais na h-Urim[b]
an làthair an Tighearn': air 'fhocal-san
théid iad a mach, agus air 'fhocal thig
iad a steach, e féin, agus clann Israeil
uile maille ris, eadhon an comhchruinn-
eachadh uile.
22 Agus rinn Maois mar a dh'àithn an
Tighearna dha; agus ghabh e Iosua, agus
chuir e 'n làthair Eleasair an t-sagairt e,
agus an làthair a' choi-thionail uile.
23 Agus chuir e a làmhan air, agus
thug e àithne dha, Mar a labhair an
Tighearna le làimh Mhaois[c].

CAIB. XXVIII.

Mu thabhartais agus ìobairtean àraidh, gu bhi air an toirt seachad 'n an àm suidhichte.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Aithn do chloinn Israeil, agus abair
riu, Mo thabhartas, *agus* m'aran air son
m'ìobairtean a bheirear suas le teine[g]
chum fàile chùbhraidh dhomh[1], bheir sibh
an aire gu-n toir sibh seachad dhomhsa
'n an àm iomchuidh féin.
3 Agus their thu riu, *Is* e so an tabh-
artas a bheirear suas le teine[h], a bheir
sibh seachad do'n Tighearna; dà uan
de'n cheud bhliadhna gun ghaoid gach là,
chum ìobairt-loisgte ghnàthaichte.
4 Aon uan bheir thu seachad 's a'
mhaduinn, agus an t-uan eile bheir thu
seachad [2]air feasgar[j];
5 Agus an deicheamh *earrann* a dh'ephah
phlùir mar thabhartas-bìdh[k], measgta leis
a' cheathramh *earrainn* de hin a dh'olaidh
bhrùite[l].
6 *Is* ìobairt-loisgte ghnàthaichte a
th'ann, a dh'orduicheadh ann an sliabh
Shinai chum fàile chùbhraidh, ìobairt a
bheirear suas le teine do'n Tighearn'.
7 Agus *is* i a tabhartas-dibhe an ceath-
ramh *earrann* de hin air son aon uain:
anns an ionad naomh bheir thu fainear
fìon làidir a dhòrtadh do'n Tighearna mar
thabhartas-dibhe.
8 Agus an t-uan eile bheir thu seachad
air feasgar: mar thabhartas-bìdh na
maidne, agus mar a tabhartas-dibhe, bheir
thu seachad *e*, ìobairt a bheirear suas le
teine, a dh'fhàile cùbhraidh do'n Tigh-
earn'.
9 Agus air là na sàbaid, dà uan de'n
cheud bhliadhna gun ghaoid, agus dà
dheicheamh earrann phlùir measgta le
olaidh mar thabhartas-bìdh, agus a tabh-
artas-dibhe.
10 *Is e so* ìobairt-loisgte gach sàbaid[o],
a thuilleadh air an ìobairt-loisgte ghnàth-
aichte, agus a tabhartas-dibhe.
11 Agus ann an toiseach 'ur mìos[p] bheir
sibh seachad *chum* ìobairt-loisgte do'n
Tighearna[q], dà tharbh òg, agus aon reithe,
seachd uain de'n cheud bhliadhna gun
ghaoid,
12 Agus tri deicheamh earranna phlùir
measgta le olaidh mar thabhartas-bìdh air

R.C. 1452.

[a] Bre. 20. 18, &c.
1 Sam. 22. 10
23. 9
30. 7
[b] Ecs. 28. 30
[c] rann 13
[d] caib. 15. 24
[e] rann 10
[f] Lebh. 16. 29
23. 27
[g] Lebh. 3. 11
[1] *fàile foise.*
[h] Ecs. 29. 38
[i] rann 31
caib. 29. 8
Lebh. 22. 20
Deut. 15. 21
Mal. 1. 13, 14
1 Pead. 1. 19
[2] *eadar na feasgair.*
[j] Ecs. 12. 6
[k] caib. 15. 4
Lebh. 2. 1
[l] Ecs. 29. 40
[m] rann 15
[n] Ecs. 23. 16
34. 22
Lebh. 23. 10, &c.
Deut. 16. 10
Gnio. 10. 1
[o] Ese. 46. 4
[p] caib. 10. 10
1 Each. 23. 31
2 Each. 2. 4
Neh. 10. 33
Isa. 1. 13, 14
Ese. 45. 17
Col. 2. 16
[q] caib. 15. 3-11

son gach tairbh, agus dà dheicheamh
earrann phlùir measgta le olaidh mar
thabhartas-bìdh air son gach reithe;
13 Agus aon deicheamh earrann phlùir
air leth measgta le olaidh mar thabhartas-
bìdh air son gach uain, *chum* ìobairt-loisgte
deadh fhàile, ìobairt a bheirear suas le
teine do'n Tighearn'.
14 Agus *mar* an tabhartais-dibhe bith-
idh leth hin a dh'fhìon air son tairbh,
agus an treas *earrann* de hin air son
reithe, agus an ceathramh *earrann* de hin
air son uain: *is* i so ìobairt-loisgte gach
mìosa air feadh mhìosan na bliadhna.
15 Agus ìobrar aon mheann de na gabh-
raibh mar ìobairt-pheacaidh do'n Tigh-
earn'[d], a thuilleadh air an ìobairt-loisgte
ghnàthaichte[e], agus a tabhartas-dibhe.
16 Agus air a' cheathramh là deug de'n
cheud mhìos *tha* càisg an Tighearn'[f].
17 Agus air a' chùigeamh là deug de'n
mhìos so *tha* 'n fhéill: seachd làithean
ithear aran neo-ghoirtichte.
18 Air a' cheud là *bithidh* comhghairm
naomh; obair thràilleil sam bith cha dean
sibh *air*:
19 Ach bheir sibh seachad *a chum*
ìobairt a bheirear suas le teine, mar ìobairt-
loisgte do'n Tighearna, dà tharbh òg, agus
aon reithe, agus seachd uain de'n cheud
bhliadhna: gun ghaoid bithidh iad duibh[i].
20 Agus bithidh an tabhartas-bìdh *de*
phlùr measgta le olaidh: tri deicheamh
earranna bheir sibh seachad air son
tairbh, agus dà dheicheamh earrann air
son reithe.
21 Deicheamh earrann air leth bheir
thu seachad air son gach uain, air feadh
nan seachd uan:
22 Agus aon bhoc-gaibhre[m] *chum* ìobairt-
pheacaidh, a dheanamh réite air 'ur son.
23 Iobraidh sibh iad sin a thuilleadh air
an ìobairt-loisgte 's a' mhaduinn, a *tha*
mar ìobairt-loisgte ghnàthaichte.
24 Mar so bheir sibh seachad gach là
air feadh nan seachd làithean, biadh na
h-ìobairt a bheirear suas le teine, *chum*
fàile chùbhraidh do'n Tighearna: bheirear
seachad e thuilleadh air an ìobairt-loisgte
ghnàthaichte, agus a tabhartas-dibhe.
25 Agus air an t-seachdamh là bithidh
comhghairm naomh agaibh; obair thràill-
eil sam bith cha dean sibh air.
26 Mar an ceudna air là nan ceud thor-
adh[n], 'n uair a bheir sibh seachad tabh-
artas-bìdh nuadh do'n Tighearn', aig ceann
'ur seachduinean, bithidh comhghairm
naomh agaibh; obair thràilleil sam bith
cha dean sibh:
27 Ach bheir sibh seachad mar ìobairt-
loisgte, chum fàile chùbhraidh do'n Tigh-
earna, dà tharbh òg, aon reithe, seachd
uain de'n cheud bhliadhna;
28 Agus an tabhartas-bìdh de phlùr
measgta le olaidh, tri deicheamh earrannan
air son gach tairbh, dà dheicheamh earrann
air son gach reithe,

29 Deicheamh earrann air leth air son
gach uain, air feadh nan seachd uan;
30 *Agus* aon mheann de na gabhraibh,
a dheanamh réite air 'ur son.
31 Iobraidh sibh *iad* a thuilleadh air
an iobairt-loisgte ghnàthaichte, agus a
tabhartas-bìdh, (gun ghaoid bithidh iad
duibh[a],) agus an tabhartais-dibhe.

CAIB. XXIX.

1 *An iobairt-loisgte gu bhi air a toirt seachad air latha séididh nan trompaid,* 7 *air latha cràdhaidh an anaman,* 12 *agus air ochd làithibh féille nam pàilliun.*

AGUS anns an t-seachdamh mìos, air
a' cheud *là* de'n mhìos, bithidh
comhghairm naomh agaibh; obair thràill-
eil sam bith cha dean sibh: is là séididh
nan trompaid dhuibh e[b].
2 Agus bheir sibh seachad mar ìobairt-
loisgte, chum fàile chùbhraidh do'n Tigh-
earn', aon tarbh òg, aon reithe, *agus*
seachd uain de'n cheud bhliadhna gun
ghaoid:
3 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh de
phlùr measgta le olaidh, tri deicheamh
earrannan air son tairbh, *agus* dà dheich-
eamh earrann air son reithe,
4 Agus aon deicheamh earrann air son
gach uain, air feadh nan seachd uan;
5 Agus aon mheann de na gabhraibh
chum ìobairt-pheacaidh, a dheanamh réite
air 'ur son:
6 A thuilleadh air ìobairt-loisgte a'
mhìosa[d], agus a tabhartas-bìdh, agus an
ìobairt-loisgte ghnàthaichte[e], agus a tabh-
artas-bìdh, agus an tabhartais-dibhe, a
réir an gnàtha[f], chum fàile chùbhraidh,
ìobairt a bheirear suas le teine do'n Tigh-
earn'.
7 Agus bithidh agaibh air an deicheamh
là de'n t-seachdamh mìos so comhghairm
naomh[h]: agus cràdhaidh sibh 'ur n-anam-
an[i]: obair sam bith cha dean sibh *air*.
8 Ach bheir sibh seachad *chum* ìobairt-
loisgte do'n Tighearn' a dh'fhàile cùbh-
raidh, aon tarbh òg, aon reithe, *agus*
seachd uain de'n cheud bhliadhna; gun
ghaoid bithidh iad dhuibh[j].
9 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh de
phlùr measgta le olaidh, tri deicheamh
earrannan air son *gach* tairbh, *agus* dà
dheicheamh earrann air son gach reithe,
10 Deicheamh earrann air leth air son
gach uain, air feadh nan seachd uan;
11 Aon mheann de na gabhraibh *chum*
ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air ìobairt-
pheacaidh na réite[k], agus an ìobairt-loisgte
ghnàthaichte, agus a tabhartas-bìdh, agus
an tabhartais-dibhe.
12 Agus air a' chùigeamh là deug de'n
t-seachdamh mìos[l], bithidh comhghairm
naomh agaibh; obair thràilleil sam bith
cha dean sibh; agus gleidhidh sibh féill
do'n Tighearna seachd làithean.
13 Agus bheir sibh seachad *chum* ìobairt-
loisgte[m], ìobairt a bheirear suas le teine, a

B.C. 1452.

[a] rann 19
[b] Lebh. 23. 24
Salm 81. 3, 4
[c] rann. 3, 4, 9, 10
caib. 15. 12
28. 7, 14
[d] caib. 28. 11
[e] caib. 28. 3
Heb. 10. 1
[f] caib. 15. 11, 12
Esr. 3. 4
1 Cor. 14. 40
[g] Salm 16. 4
Ioel 1. 9, 13
2. 14
[h] Lebh. 16. 29
23. 27
[i] Salm 35. 13
Isa. 58. 5
[j] caib. 28. 19
[k] Lebh. 16. 3, &c.
[l] Lebh. 23. 24
Deut. 16. 13
Ese. 45. 25
[m] Esr. 3. 4

dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearna, tri
tairbh dheug òga, dà reithe, *agus* ceithir
uain deug de'n cheud bhliadhna; gun
ghaoid bithidh iad.
14 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh de
phlùr measgta le olaidh, tri deicheamh
earrannan air son gach tairbh de na tri
tairbh dheug, dà dheicheamh earrann air
son gach reithe de'n dà reithe,
15 Agus deicheamh earrann air leth air
son gach uain de na ceithir uain deug;
16 Agus aon mheann de na gabhraibh
chum ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air
an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, a tabh-
artas-bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
17 Agus air an dara là *bheir sibh
seachad* dà tharbh dheug òg, dà reithe,
ceithir uain deug de'n cheud bhliadhna
gun ghaoid:
18 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh, agus
an tabhartais-dibhe air son nan tarbh, air
son nan reitheachan, agus air son nan uan,
a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha[c];
19 Agus aon mheann de na gabhraibh
chum ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air
an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, agus a
tabhartas-bìdh, agus an tabhartais-dibhe.
20 Agus air an treas là aon tarbh deug,
dà reithe, ceithir uain deug de'n cheud
bhliadhna gun ghaoid:
21 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh, agus
an tabhartais-dibhe, air son nan tarbh,
air son nan reitheachan, agus air son nan
uan, a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha;
22 Agus aon bhoc-gaibhre *chum* ìobairt-
pheacaidh, a thuilleadh air an ìobairt-
loisgte ghnàthaichte, agus a tabhartas-
bìdh, agus a tabhartas-dibhe[g].
23 Agus air a' cheathramh là deich
tairbh, dà reithe, *agus* ceithir uain deug
de'n cheud bhliadhna gun ghaoid:
24 *Bithidh* an tabhartas-bìdh, agus an
tabhartais-dibhe, air son nan tarbh, air
son nan reitheachan, agus air son nan uan,
a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha;
25 Agus aon mheann de na gabhraibh
chum ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air
an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, a tabh-
artas-bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
26 Agus air a' chùigeamh là naoi tairbh,
dà reithe, *agus* ceithir uain deug de'n
cheud bhliadhna gun ghaoid:
27 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh, agus
an tabhartais-dibhe, air son nan tarbh,
air son nan reitheachan, agus air son nan
uan, a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha;
28 Agus aon bhoc-gaibhre *chum* ìobairt-
pheacaidh, a thuilleadh air an ìobairt-
loisgte ghnàthaichte, agus a tabhartas-
bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
29 Agus air an t-seathamh là ochd
tairbh, dà reithe, *agus* ceithir uain deug
de'n cheud bhliadhna gun ghaoid:
30 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh, agus
an tabhartais-dibhe, air son nan tarbh,
air son nan reitheachan, agus air son nan
uan, a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha;

31 Agus aon bhoc-gaibhre *chum* ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, a tabhartas-bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
32 Agus air an t-seachdamh là, seachd tairbh, dà reithe, *agus* ceithir uain deug de'n cheud bhliadhna gun ghaoid :
33 Agus *bithidh* an tabhartas-bìdh, agus an tabhartais-dibhe, air son nan tarbh, air son nan reitheachan, agus air son nan uan, a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha ;
34 Agus aon bhoc-gaibhre *chum* ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, a tabhartas-bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
35 *Agus* air an ochdamh là bithidh àrd-choimhthional agaibh[b] : obair thràilleil sam bith cha dean sibh *air* :
36 Ach bheir sibh seachad *chum* ìobairt-loisgte, ìobairt a bheirear suas le teine, a dh'fhàile cùbhraidh do'n Tighearn', aon tarbh, aon reithe, seachd uain de'n cheud bhliadhna gun ghaoid :
37 *Bithidh* an tabhartas-bìdh, agus an tabhartais-dibhe, air son an tairbh, air son an reithe, agus air son nan uan, a réir an àireimh, a réir a' ghnàtha ;
38 Agus aon bhoc-gaibhre *chum* ìobairt-pheacaidh, a thuilleadh air an ìobairt-loisgte ghnàthaichte, agus a tabhartas-bìdh, agus a tabhartas-dibhe.
39 Na *nithe* sin ni sibh do'n Tighearna 'n 'ur féillibh suidhichte[c]; thuilleadh air 'ur bòidibh[d], agus 'ur tabhartais saor-thoile, air son 'ur n-ìobairtean-loisgte, agus air son 'ur tabhartas-bìdh, agus air son 'ur tabhartas-dibhe, agus air son 'ur tabhartas-sìth.
40 Agus dh'innis Maois do chloinn Israeil a réir gach ni a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

CAIB. XXX.

1 Cha-n fheud bòidean a bhi air am briseadh. 9 Mu bhòid bantraich, agus mnà a dhealaicheadh r'a fear-pòsda.

AGUS labhair Maois ri ceannardan nan treubh[g] a thaobh chloinn Israeil, ag ràdh, *Is* e so an ni a dh'àithn an Tighearna.
2 Ma bhòidicheas duine bòid do'n Tighearna[h], no ma mhionnaicheas e mionnan[i] a cheangal 'anama le ceangal, cha bhris[1] e 'fhocal ; a réir gach ni a thig a mach as a bheul, ni e[j].
3 Mar an ceudna, ma bhòidicheas bean bòid do'n Tighearn', agus gu-n ceangail si *i féin* le ceangal, *agus i* ann an tigh a h-athar 'n a h-òige ;
4 Agus gu-n cluinn a h-athair a bòid, agus a ceangal leis an do cheangail i 'h-anam, agus gu-m fan a h-athair 'n a thosd rithe, an sin seasaidh a bòidean uile, agus seasaidh gach ceangal leis an do cheangail i a h-anam.
5 Ach ma chuireas a h-athair 'n a h-aghaidh 's an là anns an cluinn e, cha seas aon d'a bòidibh, no d'a ceanglaichibh, leis an do cheangail i a h-anam ; agus maithidh an Tighearna dhi, a chionn gu-n do chuir a h-athair 'n a h-aghaidh.

B.C. 1452.

[a] Gen. 3. 16
1 Cor. 7. 4
14. 34
Eph. 5. 22-24
[b] Lebh. 23. 36
Eoin 7. 37
[c] Lebh. 23. 2, &c.
1 Each. 23. 31
2 Each. 31. 3
Esr. 3. 5
Neh. 10. 33
Isa. 1. 14
[d] Lebh. 7. 11, 16
22. 21, 23
Deut. 12. 6
[e] 1 Cor. 11. 3
[f] rann. 5, 8
caib. 15. 25, 28
[g] caib. 1. 4-16
[h] Lebh. 27. 2
Deut. 23. 31
Bre. 11. 35, 36
Salm 15. 4
Ecl. 5. 4
[i] Lebh. 5. 4
Mat. 5. 33
14. 7-9
Gnio. 23. 14
[1] *truaill, Salm 55. 20.*
[j] Iob 22. 27
Salm 22. 25
50. 14
66. 13, 14
116. 14, 18
Nah. 1. 15
[k] caib. 25. 17
[l] caib. 27. 13

6 Agus ma bha idir fear-pòsda aice 'n uair a bha bòidean oirre, no 'n uair a labhair i ni as a beul, leis an do cheangail i a h-anam,
7 Agus gu-n cual' a fear *e*, agus gu-n d'fhan e 'n a thosd rithe 's an là anns an cual' e i ; an sin seasaidh a bòidean, agus seasaidh a ceanglaichean leis an do cheangail i a h-anam.
8 Ach ma chuireas a fear-pòsda 'n a h-aghaidh[a] 's an là anns an cluinn e *i*, an sin bheir e gu neo-bhrigh a bòid a bhòidich i, agus an ni a labhair i le 'bilibh, leis an do cheangail i a h-anam ; agus bheir an Tighearna maitheanas dhi.
9 Ach gach bòid bantraich, agus mnà dealaichte, leis an do cheangail i a h-anam, seasaidh i 'n a h-aghaidh.
10 Agus ma bhòidich i ann an tigh a fir, no ma cheangail i a h-anam le ceangal maille ri mionnaibh,
11 Agus gu-n cual' a fear *e*, agus gu-n d'fhan e 'n a thosd rithe, *agus* nach do chuir e 'n a h-aghaidh ; an sin seasaidh a bòidean uile, agus seasaidh gach ceangal leis an do cheangail i a h-anam.
12 Ach ma chuir a fear gu tur air chùl iad 's an là anns an cual' e *iad*, *an sin* ge b'e ni a thàinig a mach as a beul a thaobh a bòidean, no 'thaobh ceangail a h-anama, cha seas e : chuir a fear air chùl iad[e], agus bheir an Tighearna maitheanas di[f].
13 Na bòidean, agus na mionnan sin uile a cheanglas chum an t-anam a chràdh, feudaidh a fear an daingneachadh, no feudaidh a fear an cur air chùl.
14 Ach ma dh'fhanas a fear gu tur 'n a thosd rithe, o là gu là ; an sin tha e a daingneachadh a bòidean uile, no a ceanglaichean uile, a tha oirre : tha e g'an deanamh seasmhach, a chionn gu-n d'fhan e 'n a thosd rithe 's an là anns an cual' e *iad*.
15 Ach ma chuireas e air chor sam bith air chùl iad, an déigh dha an cluinntinn ; an sin giùlainidh e a h-aingidheachd-se.
16 *Is* iad sin na reachdan a dh'àithn an Tighearna do Mhaois, eadar duine agus a bhean, eadar athair agus a nighean, *agus i fathast* 'n a h-òige ann an tigh a h-athar.

CAIB. XXXI.

1 Chreachadh na Midianaich, agus mharbhadh Balaam. 14 Bha corruich aig Maois ris na ceannardaibh, a chionn gu-n do ghléidh iad na mnathan beò.

AGUS labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,
2 Dìol clann Israeil[k] air na Midianaich ; 'n a dhéigh sin cruinnichear chum do dhaoine thu[l].
3 Agus labhair Maois ris an t-sluagh, ag ràdh, Rachadh cuid dibh fo'n armaibh

chum a' chogaidh, agus imicheadh iad *a chogadh* an aghaidh nam Midianach, agus dìoladh iad an Tighearn' air Midian.

4 Cuiridh sibh mìle de gach tréibh, air feadh uile threubhan Israeil, chum a' chogaidh.

5 Mar sin thugadh a mach á mìltibh Israeil, mìle de *gach* tréibh, dà mhìle dheug armaichte chum cogaidh.

6 Agus chuir Maois iad a chum a' chogaidh, mìle de *gach* tréibh, iadsan agus Phinehas mac Eleasair an t-sagairt, a chum a' chogaidh, leis na h-innealaibh naomha 'n a làimh, agus na trompaidean gu séideadh[b].

7 Agus chog iad an aghaidh nam Midianach, mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois; agus mharbh iad na firionnaich uile[c].

8 Agus mharbh iad rìghrean Mhidiain[d], a thuilleadh air a' chuid eile dhiubh a mharbhadh; *eadhon* Ebhi, agus Recem, agus Sur, agus Hur, agus Reba, cùig rìghrean Mhidiain: Balaam mac Bheoir mar an ceudna mharbh iad leis a' chlaidheamh.

9 Agus thug clann Israeil leo mnathan Mhidiain 'n am braighdibh, agus an clann bheag, agus thug iad leo creach an spréidh uile, agus an treudan uile, agus am maoin uile.

10 Agus loisg iad am bailtean uile anns an robh iad a chòmhnuidh[g], agus an dùin uile le teine.

11 Agus thug iad leo a' chreach uile[i], agus an cobhartach uile, eadar dhaoine agus ainmhidhean.

12 Agus thug iad na braighdean, agus a' chreach, agus an cobhartach, gu Maois agus Eleasar an sagart, agus gu comhchruinneachadh chloinn Israeil, a chum a' chaimp aig còmhnardaibh Mhoaib[l], a *tha* làimh ri Iordan *am fagus do* Iericho.

13 Agus chaidh Maois agus Eleasar an sagart, agus ceannardan a' choimhthionail uile mach 'n an coinneamh, an taobh a muigh de'n champ.

14 Agus bha corruich air Maois ri luchdriaghlaidh an t-sluaigh, *ris* na ceannardaibh air mhìltibh, agus na ceannardaibh air cheudaibh, a thàinig o'n chogadh.

15 Agus thubhairt Maois riu, An do ghléidh sibh na mnathan uile beò[p]?

16 Feuch, thug iad sin air cloinn Israeil[q], le comhairle Bhalaaim[r], peacachadh an aghaidh an Tighearn' ann an aobhar Pheoir; agus bha plàigh air feadh comhchruinneachaidh an Tighearna[s].

17 A nis uime sin, marbhaibh gach *leanabh* firionn[t] am measg na cloinne bige, agus marbhaibh gach bean d'am b'aithne fear le luidhe leis.

18 Ach a' chlann bhan uile do nach b'aithne fear le luidhe leis, gleidhibh beò dhuibh féin.

19 Agus fanaibh-se an taobh a muigh de'n champ seachd làithean: ge b'e

R.C. 1452.

[a] caib. 5. 2; 19. 11, &c.
[b] caib. 10. 9
[c] Deut. 20. 13; Bre. 21. 11; 1 Ri. 11. 15, &c.
[d] Ios. 13. 21, 22
[e] caib. 19. 9, 17
[f] Lebh. 11. 25
[g] Ios. 6. 24; Tais. 18. 8
[h] Ios. 22. 8; 1 Sam. 30. 24; Salm 68. 12
[i] Deut. 20. 14; Ios. 8. 2
[j] Gen. 14. 20; Ios. 6. 19; 2 Sam. 8. 11, 12; Gnà. 3. 9, 10
[k] rann. 34, 47; caib. 18. 26
[l] caib. 22. 1
[m] rann. 42-47
[n] 1 Cor. 9. 13, 14
[o] caib. 3. 7, &c.
[p] Deut. 20. 13; 1 Sam. 15. 3
[q] caib. 25. 1-3
[r] 2 Pead. 2. 15; Tais. 2. 14
[s] caib. 25. 9
[t] Bre. 21. 11

'mharbh neach air bith[a], agus ge b'e 'bhean ri neach a mharbhadh, glanaibh sibh féin, agus 'ur braighdean air an treas là, agus air an t-seachdamh là;

20 Agus glanaibh *'ur* n-eudach uile agus gach ni a rinneadh de chraicnibh, agus gach obair a dh'*fhionnadh* ghabhar, agus gach ni a rinneadh a dh'fhiodh.

21 Agus thubhairt Eleasar an sagart ris na fir-chogaidh a chaidh a mach a dh'ionnsuidh a' chatha, *Is e so* ordugh an lagha a dh'àithn an Tighearna do Mhaois:

22 A mhàin an t-òr, agus an t-airgiod, an t-umha, an t-iarunn, an staoin, agus an luaidh,

23 Gach ni a dh'fhuilgeas an teine, bheir sibh fainear e 'dhol troimh 'n teine, agus glanar e; gidheadh le uisge an sgaraidh glanar e[e]: agus gach ni nach fulaing an teine, bheir sibh fainear e 'dhol troimh 'n uisge.

24 Agus nighidh sibh 'ur n-eudach[f] air an t-seachdamh là, agus bithidh sibh glan, agus 'n a dhéigh sin thig sibh a stigh do'n champ.

25 Agus labhair an Tighearna ri Maois, ag ràdh,

26 Gabh àireamh na creiche a thogadh, eadar duine agus ainmhidh, thu féin, agus Eleasar an sagart, agus prìomhaithrichean a' chomhchruinneachaidh;

27 Agus roinn a' chreach 'n a dà earrainn[h]; eadar a' mhuinntir a ghabh an cogadh orra féin, a chaidh mach do'n chath, agus an comhchruinneachadh uile:

28 Agus tog cìs do'n Tighearn'[j] o na fir-chogaidh, a chaidh mach do'n chath: aon anam á cùig ceud[k], *araon* de na daoinibh, agus de'n bhuar, agus de na h-asail, agus de na caoraich.

29 Gabh *e* as an leth-san, agus thoir *e* do Eleasar an sagart, *mar* thabhartastogta do'n Tighearn'.

30 Agus á leth chloinn Israeil, gabhaidh tu aon chuibhrionn á leth-cheud[m], de na daoinibh, de'n bhuar, de na h-asail, agus de na treudaibh, de gach ainmhidh, agus bheir thu iad do na Lebhithich[n], a tha 'gleidheadh cùraim pàilliuin an Tighearn'[o].

31 Agus rinn Maois agus Eleasar an sagart mar a dh'àithn an Tighearna do Mhaois.

32 Agus b'e an cobhartach, *eadhon* a' chuid eile de'n chreich a ghlac na firchogaidh, sè ceud mìle, agus deich 'us tri fichead mìle, agus cùig mìle caora,

33 Agus tri fichead agus dà mhìle dheug bò,

34 Agus tri fichead agus aon mhìle asal,

35 Agus dà mhìle dheug 'ar fhichead anam 's an iomlan, de mhnathan do nach b'aithne fear le luidhe leis.

36 Agus bha 'n leth a bu chuibhrionn doibhsan a chaidh mach a chum a' chogaidh, ann an àireamh tri cheud mìle, agus

seachd mìle deug 'ar fhichead agus cùig
ceud caora ;
37 Agus b'i cìs an Tighearna de na caor-
aich sè ceud agus tri fichead agus cùig
deug.
38 Agus *b'iad* am buar sè mìle deug 'ar
fhichead : dhiubh so *b'i* cìs an Tighearna
tri fichead 's a dhà-dheug.
39 Agus *b'iad* na h-asail deich mìle 'ar
fhichead agus cùig ceud : dhiubh so *b'i*
cìs an Tighearna tri fichead agus a
h-aon.
40 Agus *b'iad* anama nan daoine sè
mìle deug : dhiubh so *b'i* cìs an Tighearna
dà anam dheug 'ar fhichead.
41 Agus thug Maois a' chìs, *eadhon*
tabhartas-togta an Tighearna, do Eleasar
an sagart, mar a dh'àithn an Tighearna
do Mhaois[h].
42 Agus de leth chloinn Israeil, a roinn
Maois o'n luchd-cogaidh,
43 (A nis *b'i* 'n leth *a bhuineadh do'n*
chomhchruinneachadh, tri cheud mìle,
agus seachd mìle deug 'ar fhichead agus
cùig ceud caora,
44 Agus sè mìle deug 'ar fhichead bò,
45 Agus deich mìle 'ar fhichead asal
agus cùig ceud,
46 Agus sè mìle deug anam,)
47 Eadhon de'*n* leth *a bhuineadh do*
chloinn Israeil[j], ghabh Maois aon chuibh-
rionn á leth-cheud eadar dhuine agus
ainmhidh, agus thug e iad do na Lebh-
ithich, a bha 'gleidheadh cùraim pàilliuin
an Tighearna, mar a dh'àithn an Tigh-
earna do Mhaois.
48 Agus thàinig an luchd-riaghlaidh a
bha os ceann mhìltean an t-sluaigh, na
ceannardan air mhìltibh, agus na ceann-
ardan air cheudaibh, am fagus do
Mhaois :
49 Agus thubhairt iad ri Maois, Ghabh
do sheirbhisich àireamh nam fear-cogaidh
a *tha* fo'r làimh, agus cha-n 'eil duine
dhinn air chall.
50 Uime sin, thug sinn tabhartas a
chum an Tighearna, gach fear na fhuair
e de sheudaibh òir, *eadhon* slabhraidhean,
agus usgraichean, fàinnean, cluas-fhail-
ean, agus criosan, a dheanamh réite[m] air
son ar n-anaman an làthair an Tighearna.
51 Agus ghabh Maois agus Eleasar an
sagart an t-òr uatha, uile 'n a sheudaibh
oibrichte.
52 Agus b'e òr an tabhartais uile a thug
iad seachad do'n Tighearn', o na ceann-
ardaibh air mhìltibh, agus o na ceannard-
aibh air cheudaibh, sè mìle deug, seachd
ceud agus leth-cheud secel.
53 (Oir ghabh na fir-chogaidh cobhart-
ach[q], gach duine dha féin.)
54 Agus ghabh Maois agus Eleasar an
sagart an t-òr o na ceannardaibh air
mhìltibh, agus air cheudaibh, agus thug
iad e gu pàilliun a' choimhthionail, mar
chuimhneachan[u] do chloinn Israeil an
làthair an Tighearna.

R.C. 1452.

[1] *Iaaser.*
[a] Ier. 50. 19
Mic. 7. 14
[b] Gen. 13. 2, 5
47. 4
[c] Isa. 15. 2, 4
[d] rann 36,
Bet-nim-rah
[e] Bre. 11. 26
[f] rann 38,
Sibmah
[g] rann 38,
Baal-meon
[h] caib. 18. 8,
19
[i] caib. 21. 24,
34
[2] *a bhrisеas,*
Gnio. 21. 13.
[j] rann 30
[k] caib. 13. 3-
26
Deut. 1. 22
[l] caib. 14. 11,
29
Deut. 1. 35
[m] Ecs. 30. 12,
16
[n] caib. 14. 24,
30
Ios. 14. 8, 9
[o] caib. 14. 33-
35
[p] caib. 26. 64,
65
1 Cor. 10. 5
Eabh. 3. 16-
19
[q] Deut. 20. 14
[r] Salm 78. 57
[s] Neh. 13. 18
Isa. 65. 6, 7
[t] Deut. 30. 17
Ios. 22. 16-
18
2 Each. 7.
19
15. 2
[u] Ecs. 30. 16
[v] caib. 14. 35

CAIB. XXXII.

Dh'iarr clann Reubein agus clann Ghad sealbh 's an fhearann air an taobh an ear de Iordan.

A NIS bha aig cloinn Reubein agus
cloinn Ghad ro mhòran spréidhe :
agus an uair a chunnaic iad fearann
Iaseir[1], agus fearann Ghilead[a], feuch,
bha 'n t-àite 'n a àite spréidhe[b] :
2 Agus thàinig clann Ghad, agus clann
Reubein, agus labhair iad ri Maois, agus
ri Eleasar an sagart, agus ri uachdaran-
aibh a' chomhchruinneachaidh, ag ràdh,
3 Atarot, agus Dibon[c], agus Iaser, agus
Nimrah[d], agus Hesbon[e], agus Elealeh,
agus Sebam[f], agus Nebo, agus Beon[g];
4 *Eadhon* an dùthaich a bhuail an
Tighearna roimh chomhchruinneachadh
Israeil[i], *is* fearann e air son spréidhe,
agus tha spréidh aig do sheirbhisich.
5 Uime sin, ars' iadsan, ma fhuair sinn
deadh-ghean a'd' shealladh, thugar am
fearann so do d' sheirbhisich mar sheilbh
agus na toir sinn a null thar Iordan.
6 Agus thubhairt Maois ri cloinn Ghad,
agus ri cloinn Reubein, An téid 'ur
bràithrean gu cogadh, agus an suidh
sibhse an so ?
7 Agus c'ar son a bheir sibh mi-mhis-
neach[2] do chridhe chloinn Israeil, a dhol
a null do'n fhearann a thug an Tighearna
dhoibh ?
8 Mar so rinn 'ur n-aithriche, 'n uair
a chuir mi iad o Chadeis-barnea a dh'amh-
arc na tìre[k] :
9 'N uair a chaidh iad suas gu gleann
Escoil, agus a chunnaic iad am fearann,
thug iad mi-mhisneach do chridhe chloinn
Israeil, a chum nach rachadh iad a steach
do'n fhearann a thug an Tighearna
dhoibh.
10 Agus las corruich an Tighearna[l] 's
an àm sin féin, agus mhionnaich e, ag
ràdh,
11 Gu cinnteach cha-n fhaic a h-aon
de na daoinibh a thàinig a nìos as an
Eiphit, o fhichead bliadhna dh'aois agus
os a cheann, am fearann a mhionnaich
mi do Abraham, do Isaac, agus do Iacob,
a chionn nach do lean iad mi gu h-iomlan[n] ;
12 Saor o Chaleb mac Iephuneh an
Ceniseach, agus Iosua mac Nuin : oir lean
iadsan an Tighearna gu h-iomlan.
13 Agus las corruich an Tighearn' an
aghaidh Israeil, agus chuir e air seach-
aran iad 's an fhàsach dà fhichead
bliadhna[o], gus an deachaidh as do'n
ghinealach sin uile a rinn olc 'an sealladh
an Tighearn'[p].
14 Agus, feuch, tha sibhse air éirigh
suas 'an àite 'ur n-aithriche, gineal dhroch
dhaoine[r], a mheudachadh[s] fathast mòr-
chorruich an Tighearna ri Israel.
15 Oir ma thionndaidheas sibh air
falbh o 'leantuinn-san[t] fàgaidh e fathast
uair eile 's an fhàsach iad[v], agus sgrios-
aidh sibh an sluagh so uile.

16 Agus thàinig iad am fagus da, agus
thubhairt iad, Togaidh sinn mainnirean
chaorach an so d'ar spréidh, agus bailtean
d'ar cloinn bhig :
17 Ach théid sinn féin deas-armaichte
roimh chloinn Israeil[b], gus an toir sinn
iad d'an àite ; agus ni ar clann bheag
còmhnuidh 's na bailtibh daingnichte air
sgàth luchd-àiteachaidh na tìre.
18 Cha phill sinn d'ar tighean[d], gus an
sealbhaich clann Israeil gach duine dhiubh
'oighreachd féin :
19 Oir cha sealbhaich sinne maille riu-
san an taobh eile de Iordan, no thall o
sin ; a chionn gu-n do thuit ar n-oigh-
reachd dhuinne[g] air an taobh so de Iordan
a làimh na h-àird' an ear.
20 Agus thubhairt Maois riu[j], Ma ni
sibh an ni so, ma théid sibh fo'r n-armaibh
roimh an Tighearna gu cogadh,
21 Agus gu-n téid sibh uile armaichte
thar Iordan roimh an Tighearna, gus am
fuadaich e mach a naimhdean as a làthair.
22 Agus gu-n ceannsaichear am fearann
ann am fianuis an Tighearna[o]; 'n a dhéigh
sin pillidh sibh, agus bithidh[p] sibh neo-
choireach an làthair an Tighearn', agus
an làthair Israeil, agus bithidh am fearann
so 'n a sheilbh agaibh 'am fianuis an Tigh-
earn'.
23 Ach mur dean sibh mar so, feuch,
pheacaich sibh an aghaidh an Tighearn' ;
agus bithibh cinnteach gu-m faigh 'ur
peacadh a mach sibh[r].
24 Togaibh bailtean[t] d'ur cloinn bhig,
agus mainnirean d'ur caoraich ; agus dean-
aibh an ni a chaidh mach as 'ur beul.
25 Agus labhair clann Ghad agus clann
Reubein ri Maois, ag ràdh, Ni do
sheirbhisich mar a tha mo thighearn' ag
àithneadh[u].
26 Bithidh ar clann bheag, ar mnathan,
ar treudan agus ar spréidh uile an sin ann
am bailtibh Ghilead :
27 Ach théid do sheirbhisich thairis[v],
gach fear dhiubh armaichte chum cogaidh,
roimh an Tighearna gu cath, mar tha mo
thighearn' ag ràdh.
28 Agus thug Maois àithne d'an taobh
do Eleasar an sagart, agus do Iosua
mac Nuin, agus do phrìomh-aithrichibh
threubha chloinn Israeil :
29 Agus thubhairt Maois riu[x], Ma théid
clann Ghad, agus clann Reubein a null
maille ribh thar Iordan, gach fear *dhiubh*
armaichte gu cath an làthair an Tighearn',
agus gu-n ceannsaichear an tìr roimhibh,
an sin bheir sibh dhoibh fearann Ghilead
mar sheilbh :
30 Ach mur téid iad thairis maille ribh
armaichte, bithidh sealbh aca 'n 'ur measg
féin ann an tìr Chanaain.
31 Agus fhreagair clann Ghad, agus
clann Reubein, ag ràdh, Mar a thubhairt
an Tighearna ri d' sheirbhisich, mar sin
ni sinne.
32 Théid sinn a null armaichte roimh

R.C. 1452.

[a] Deut. 3. 12, 17
29. 8
Ios. 12. 6
[b] Ios. 4. 12, 13
[c] caib. 21. 24, 33
[d] Ios. 22. 4
[e] caib. 33. 45, 46
[f] Deut. 2. 36
[g] rann 33
Ios. 13. 8
[h] rann 3, *Nimrah*
[i] rann 24
[j] Deut. 3. 18, &c.
Ios. 1. 14, &c.
4. 12, 13
[k] caib. 21. 27
[l] Isa. 46. 1
[m] caib. 22. 41
[n] rann 3
Ecs. 23. 13
Ios. 23. 7
[o] Ios. 18. 1
[p] Ios. 22. 4, 9
[q] Ios. 13. 29-31
[r] Gen. 4. 7
44. 16
Salm 90. 8
139. 11
Gnà. 13. 21
Isa. 59. 12
1 Cor. 4. 5
[s] Bre. 10. 4
[t] rann. 16, 34, &c.
[u] Ios. 1. 13, 14
[v] Ios. 4. 12
[w] Ecs. 12. 37
[x] rann 20
[y] Ecs. 13. 4
[z] Ecs. 14. 8
[a] Ecs. 12. 29
[b] Ecs. 12. 12
18. 11
Isa. 19. 1
Tais. 12. 7-9
[c] Ecs. 12. 37
[d] Ecs. 13. 20
[e] Ecs. 14. 2, 9

an Tighearna do thìr Chanaain, a chum
gu-*m bi* sealbh ar n-oighreachd againn
air an taobh so de Iordan.
33 Agus thug Maois dhoibh[a], *eadhon*
do chloinn Ghad, agus do chloinn
Reubein, agus do leth-thréibh Mhanaseh,
mic Ioseiph, rìoghachd Shihoin rìgh nan
Amorach[c], agus rìoghachd Og rìgh Bhas-
ain, an tìr maille r'a bailtibh anns na
crìochaibh, *eadhon* bailte na dùthcha
mu'n cuairt.
34 Agus thog clann Ghad Dibon[e], agus
Atarot, agus Aroer[f],
35 Agus Atrot, Sophan, agus Iaser, agus
Iogbehah,
36 Agus Bet-nimrah[h], agus Bet-haran,
bailte daingnichte[i]; agus mainnirean air
son chaorach.
37 Agus thog clann Reubein Hesbon[k],
agus Elealeh, agus Ciriataim,
38 Agus Nebo[l], agus Baal-meon[m], (air
d'an ainmean a bhi air an atharrachadh,)
agus Sibmah : agus thug iad ainmean
eile do na bailtibh a thog iad[n].
39 Agus chaidh clann Mhachir, mhic
Mhanaseh, do Ghilead, agus ghlac iad e,
agus chuir iad á seilbh an t-Amorach a
bha ann.
40 Agus thug Maois Gilead[q] do Mhachir
mac Mhanaseh ; agus ghabh e còmhnuidh
ann.
41 Agus chaidh Iaer mac Mhanaseh,
agus ghlac e a bhailte beaga, agus thug
e Habhotiair mar ainm orra[s].
42 Agus chaidh Nobah agus ghlac e
Cenat, agus a bhailte beaga, agus thug e
Nobah mar ainm air, a réir 'ainme féin.

CAIB. XXXIII.

1 *Turusan chloinn Israeil anns an fhàsach.* 50
Na Canaanaich agus an dealbhan agus an coslais leaghta uile air an sgrios.

IS iad so turusan chloinn Israeil, a
chaidh mach á tìr na h-Eiphit, a réir
an armailtean, fo làimh Mhaois agus
Aaroin.
2 Agus sgrìobh Maois an dol a mach a
réir an turusan, air àithne an Tighearn' :
agus *is* iad so an turusan, a réir an dol a
mach.
3 Agus dh'imich iad o Rameses[w] anns
a' cheud mhìos, air a' chùigeamh là deug
de'n cheud mhìos[y]: air an là màireach an
déigh na càisge chaidh clann Israeil a
mach le làimh àird[z] ann an sealladh nan
Eiphiteach uile.
4 (Oir dh'adhlaic na h-Eiphitich *an*
ceud-ghin uile, a bhuail an Tighearna
'n am measg[a]: air an diathan mar an
ceudna chuir an Tighearna breitheanas
'an gnìomh[b].)
5 Agus dh'imich clann Israeil o Ram-
eses[c], agus champaich iad ann an Sucot.
6 Agus dh'imich iad o Shucot[d], agus
champaich iad ann an Etam, a *tha* ann
an iomall an fhàsaich.
7 Agus dh'imich iad o Etam[e], agus phill

F

iad a rìs gu Pihahirot, a *tha* fa chomhair
Bhaal-sephoin : agus champaich iad fa
chomhair Mhigdol.
8 Agus dh'imich iad o chomhair Phi-
hahirot, agus chaidh iad troimh mheadhon
na fairge do'n fhàsach[c], agus dh'imich iad
astar thri làithean ann am fàsach Etaim,
agus champaich iad ann am Màrah.
9 Agus dh'imich iad o Mhàrah, agus
thàinig iad gu Elim[d]: agus ann an Elim
bha dà thobar dheug uisge, agus deich
agus tri fichead craobh phailme : agus
champaich iad an sin.
10 Agus dh'imich iad o Elim, agus
champaich iad làimh ris a' mhuir ruaidh.
11 Agus dh'imich iad o'n mhuir ruaidh[f],
agus champaich iad ann am fàsach
Shin.
12 Agus dh'imich iad á fàsach Shin,
agus champaich iad ann an Dophcah.
13 Agus dh'imich iad o Dhophcah, agus
champaich iad ann an Alus.
14 Agus dh'imich iad o Alus, agus
champaich iad ann an Rephidim[i], far
nach robh uisge aig an t-sluagh r'a òl.
15 Agus dh'imich iad o Rephidim, agus
champaich iad ann am fàsach Shinai[j].
16 Agus dh'imich iad o fhàsach Shinai,
agus champaich iad ann an[1] Cibrot-hat-
aabhah[m].
17 Agus dh'imich iad o Chibrot-hat-
aabhah, agus champaich iad ann an Has-
erot[o].
18 Agus dh'imich iad o Haserot, agus
champaich iad ann an Ritmah[p].
19 Agus dh'imich iad o Ritmah, agus
champaich iad ann an Rimon-pares.
20 Agus dh'imich iad o Rimon-pares,
agus champaich iad ann an Libnah.
21 Agus dh'imich iad o Libnah, agus
champaich iad ann an Risah.
22 Agus dh'imich iad o Risah, agus
champaich iad ann an Cehelatah.
23 Agus dh'imich iad o Chehelatah, agus
champaich iad ann an sliabh Shapher.
24 Agus dh'imich iad o shliabh Shapher,
agus champaich iad ann an Haradah.
25 Agus dh'imich iad o Haradah, agus
champaich iad ann am Machelot.
26 Agus dh'imich iad o Mhachelot, agus
champaich iad ann an Tahat.
27 Agus dh'imich iad o Thahat, agus
champaich iad ann an Tarah.
28 Agus dh'imich iad o Tharah, agus
champaich iad ann am Mitcah.
29 Agus dh'imich iad o Mhitcah, agus
champaich iad ann an Hasmonah.
30 Agus dh'imich iad o Hasmonah, agus
champaich iad ann am Mòserot[v].
31 Agus dh'imich iad o Mhoserot, agus
champaich iad ann am Bene-iaacan.
32 Agus dh'imich iad o Bhene-iaacan[w],
agus champaich iad ann an Hor-hagidgad[x].
33 Agus dh'imich iad o Hor-hagidgad,
agus champaich iad ann an Iot-batah[z].
34 Agus dh'imich iad o Iot-batah, agus
champaich iad ann an Ebronah.

B.C. 1452.

[a] Deut. 2. 8; 1 Ri. 9. 26, *Esion-geber*; 1 Ri. 22. 48
[b] caib. 20. 1; 27. 14
[c] Ecs. 14. 22; 15. 22, 23
[d] Ecs. 15. 27
[e] caib. 20. 25-28; Deut. 10. 6; 32. 50
[f] Ecs. 16. 1
[g] caib. 21. 1, &c.
[h] caib. 21. 4
[i] Ecs. 17. 1; 19. 2
[j] Ecs. 16. 1; 19. 1, 2
[k] caib. 21. 10
1 *uaighean ana-miann.*
[l] caib. 21. 11
[m] caib. 11. 34
[n] caib. 32. 34
[o] caib. 11. 35
[p] caib. 12. 16
[q] Ier. 48. 22; Ese. 6. 14
[r] caib. 22. 1
[s] caib. 25. 1; Ios. 2. 1
[t] Deut. 9. 1; Ios. 3. 17
[u] Ecs. 23. 24, 33; 34. 13; Deut. 7. 2, 5; 12. 3; Ios. 11. 11; Bre. 2. 2
[v] Deut. 10. 6, *Mosera*
[w] 1 Each. 1. 42
[x] Deut. 10. 7, *Gudgodah*
[y] caib. 26. 53-55
[z] Deut. 10. 7, *Iotbat*

35 Agus dh'imich iad o Ebronah, agus
champaich iad ann an Esion-gaber[a].
36 Agus dh'imich iad o Esion-gaber,
agus champaich iad ann am fàsach Shin[b]:
is e so Cadeis.
37 Agus dh'imich iad o Chadeis, agus
champaich iad ann an sliabh Hor, ann an
iomall fearainn Edoim.
38 Agus chaidh Aaron an sagart suas
gu sliabh Hor[e], air àithne an Tighearn',
agus fhuair e bàs an sin, anns an dà
fhicheadamh bliadhna an déigh do chloinn
Israeil teachd a mach á tìr na h-Eiphit,
air a' cheud là de'n chùigeamh mìos.
39 Agus bha Aaron ceud agus fichead
agus tri bliadhna dh'aois, an uair a
dh'eug e ann an sliabh Hor.
40 Agus chuala rìgh Arad an Canaan-
ach[g], (a bha 'chòmhnuidh 's an àirde deas
ann an tìr Chanaain,) mu theachd chloinn
Israeil.
41 Agus dh'imich iad o shliabh Hor[h],
agus champaich iad ann an Salmonah.
42 Agus dh'imich iad o Shalmonah,
agus champaich iad ann am Punon.
43 Agus dh'imich iad o Phunon, agus
champaich iad ann an Obot[k].
44 Agus dh'imich iad o Obot, agus
champaich iad ann an Iie-abarim[l], ann
an crìch Mhoaib.
45 Agus dh'imich iad o Iim, agus
champaich iad ann an Dibon-gad[n].
46 Agus dh'imich iad o Dhibon-gad,
agus champaich iad ann an Almon-dibla-
taim[q].
47 Agus dh'imich iad o Almon-diblataim,
agus champaich iad ann an sléibhtibh
Abarim, fa chomhair Nebo.
48 Agus dh'imich iad o shléibhtibh
Abarim[r], agus champaich iad ann an
còmhnardaibh Mhoaib, làimh ri Iordan
am fagus do Ierìcho.
49 Agus champaich iad làimh ri Iordan,
o Bhet-iesimot *eadhon* gu Abel-sitim, ann
an còmhnardaibh Mhoaib[s].
50 Agus labhair an Tighearna ri Maois
ann an còmhnardaibh Mhoaib, làimh ri
Iordan *am fagus* do Iericho, ag ràdh,
51 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair
riu, 'N uair a théid sibh a null thar Iordan[t],
do thìr Chanaain ;
52 An sin fògraidh sibh a mach uile
luchd-àiteachaidh na tìre as 'ur fianuis[u],
agus cuiridh sibh as d'an dealbhan uile,
agus sgriosaidh sibh an coslais leaghta
uile, agus fàsaichidh sibh an ionadan
àrda uile.
53 Agus cuiridh sibh á seilbh *luchd-
àiteachaidh* an fhearainn, agus ni sibh
còmhnuidh ann : oir thug mise dhuibh
am fearann r'a shealbhachadh.
54 Agus roinnidh sibh am fearann le
crannchur[y] mar oighreachd am measg 'ur
teaghlach : dhoibhsan a's lìonmhoire bheir
sibh an oighreachd a's mò, agus dhoibhsan
a's teirce bheir sibh an oighreachd a 's
lugha : bithidh *oighreachd* gach duine 's

an àit' anns an tuit a chrannchur ; a réir
treubhan 'ur n-aithriche sealbhaichidh
sibh.
55 Ach mur fògair sibh a mach luchd-
àiteachaidh an fhearainn as 'ur fianuis[b],
an sin bithidh iadsan diubh d'an leig sibh
fuireach, 'n an scolbaibh 'n 'ur sùilean,
agus 'n am bioraibh 'n 'ur taobhan, agus
cuiridh iad campar oirbh 's an fhearann
anns am bi sibh a chòmhnuidh.
56 Os bàrr tarlaidh, mar a smuainich mi
a dheanamh riu-san, *gu*-n dean mi ribhse.

CAIB. XXXIV.

1 *Criochan fearainn Chanaain.* 16 *Ainmean nan daoine a bha gus a roinn mar oighreachd.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
2 Aithn do chloinn Israeil, agus abair
riu, 'N uair a thig sibh do thalamh Chan-
aain, (*is* e so am fearann a thuiteas oirbh
mar oighreachd, *eadhon* fearann Chanaain
maille r'a chrìochaibh,)
3 An sin bithidh 'ur cearna dheas[e] o
fhàsach Shin, leth ri crìch Edoim, agus
is i 'ur crìoch mu dheas fìor iomall na
fairge saillte[f] a làimh na h-àird an ear.
4 Agus pillidh 'ur crioch o'n taobh mu
dheas gu dìreadh Acrabim, agus théid i
air a h-aghaidh gu Sin ; agus bithidh a
dol a mach o'n taobh mu dheas gu Cadeis-
barnea[g], agus gabhaidh i roimpe gu Hasar-
adar, agus théid i air a h-aghaidh gu
Asmon :
5 Agus bheir a' chrìoch cuairt o Asmon
gu amhainn na h-Eiphit[h], agus bithidh a
dol a mach aig an fhairge.
6 Agus *a thaobh* na crìch' an iar, bith-
idh agaibh eadhon an fhairge mhòr *mar*
chrìch : bithidh *a' chrìoch* so 'n a crìch
dhuibh air an làimh an iar.
7 Agus is i so 'ur crìoch air an làimh
mu thuath : o'n fhairge mhòir comhar-
aichidh sibh dhuibh féin gu sliabh Hor[j].
8 O shliabh Hor comharaichidh sibh
'ur crìoch gu dol a stigh Hamait[k]; agus
bithidh dol a mach na crìche gu Sedad[l].
9 Agus gabhaidh *'ur* crìoch roimpe gu
Siphron, agus bithidh a dol a mach aig
Hasar-enan[m]; is i so 'ur crìoch mu thuath.
10 Agus comharaichidh sibh 'ur crìoch
air an taobh an ear o Hasar-enan gu
Sepham.
11 Agus théid a' chrìoch sìos o Shepham
gu Riblah[o], air an taobh an ear a dh'Ain ;
agus théid a' chrìoch sìos, agus ruigidh i
gu taobh fairge Chineret[p] a làimh na
h-àird' an ear.
12 Agus théid a' chrìoch sìos gu Iordan,
agus bithidh a dol a mach aig a' mhuir
shaillte : is e so 'ur fearann le 'chrìochaibh
mu'n cuairt.
13 Agus dh'àithn Maois do chloinn
Israeil, ag ràdh, *Is* e so am fearann a
shealbhaicheas sibh le crannchur[r], a
dh'àithn an Tighearna 'thoirt do na naoi
treubhan, agus do'n leth-thréibh.

R.C. 1452.

[a] caib. 32. 23
[b] Ecs. 23. 33
Ios. 23. 12, 13
Bre. 1. 21-36
Salm 106. 34-36
Ese. 28. 24
[c] Ios. 14. 1
19. 51
[d] Ecs. 21. 13
[e] Ios. 15. 1, &c.
Ese. 47. 13, &c.
[f] Gen. 14. 3
[g] caib. 13. 26
32. 8
[h] Gen. 15. 18
1 Ri. 8. 65
Isa. 27. 12
[i] rann 18
[j] caib. 33. 37
[k] caib. 13. 21
2 Ri. 14. 25
Ese. 47. 16
[l] Ese. 47. 15
[m] Ese. 47. 17
[n] Ios. 14. 3, 4
21. 2, &c.
Ese. 45. 1, &c.
48. 8, &c.
[o] 2 Ri. 23. 33
Ier. 39. 5, 6
[p] Deut. 3. 17
Ios. 11. 2
19. 35
Luc. 5. 1
[q] 2 Each. 11. 14
[r] rann 1
Ios. 14. 2

14 Oir fhuair treubh chloinn Reubein
an oighreachd[a], a réir tighe an aithrichean,
agus treubh chloinn Ghad a réir tighe an
aithrichean ; agus fhuair leth - thréibh
Mhanaseh an oighreachd.
15 Fhuair an dà threubh agus an leth-
thréibh an oighreachd air an taobh so de
Iordan *am fagus do* Iericho, a làimh na
h-àird' an ear, leth ri éirigh na gréine.
16 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
17 *Is* iad so ainmean nan daoine a
roinneas am fearann duibh : Eleasar an
sagart[c], agus Iosua mac Nuin.
18 Agus gabhaidh sibh aon cheannard[d]
de gach tréibh, a roinn an fhearainn mar
oighreachd.
19 Agus *is* iad so ainmean nan daoine ;
De thréibh Iudah, Caleb mac Iephuneh.
20 Agus de thréibh chloinn Shimeoin,
Semuel mac Amihuid.
21 De thréibh Bheniamin, Elidad mac
Chisloin.
22 Agus ceannard tréibhe chloinn Dhan,
Buci mac Iogli.
23 Ceannard chloinn Ioseiph, air son
tréibhe chloinn Mhanaseh, Haniel mac
Ephoid.
24 Agus ceannard tréibhe chloinn Eph-
raim, Cemuel mac Shiphtain.
25 Agus ceannard tréibhe chloinn She-
buluin, Elisaphan mac Pharnaich.
26 Agus ceannard tréibhe chloinn
Isachair, Paltiel mac Asain.
27 Agus ceannard tréibhe chloinn
Aseir, Ahihud mac Shelomi.
28 Agus ceannard tréibhe chloinn Naph-
tali, Pedahel mac Amihuid.
29 *Is* iad sin iadsan d'an d'àithn an
Tighearn' an oighreachd a roinn do chloinn
Israeil ann an tìr Chanaain[i].

CAIB. XXXV.

1 *Ochd agus dà fhichead baile air an toirt do na Lebhithich;* 6 *sè baitean dhiubh chum didein.* 9 *Na laghan a thaobh mortaidh.*

AGUS labhair an Tighearna ri Maois
ann an còmhnardaibh Mhoaib,
làimh ri Iordan *am fagus do* Iericho, ag
ràdh,
2 Aithn do chloinn Israeil[n], iad a thabh-
airt do na Lebhithich, a dh'oighreachd an
seilbh, bailtean gu còmhnuidh a ghabhail
annta : agus bheir sibh mar an ceudna do
na Lebhithich fearann comh-roinn d'am
bailtibh mu'n cuairt orra.
3 Agus bithidh na bailtean aca gu còmh-
nuidh a ghabhail annta, agus bithidh am
fearann comh-roinn air son an spréidhe,
agus air son am maoin, agus air son an
ainmhidhean uile.
4 Agus *ruigidh* fearann comh-roinn
nam bailtean[q], a bheir sibh do na Lebh-
ithich, a mach o bhalla a' bhaile, mìle
làmh-choille mu'n cuairt.
5 Agus tomhaisidh sibh o'n leth a muigh
de'n bhaile air an taobh an ear dà mhìle

làmh-choille, agus air an taobh mu dheas
dà mhìle làmh-choille, agus air an taobh
an iar dà mhìle làmh-choille, agus air an
taobh mu thuath dà mhìle làmh-choille ;
agus *bithidh* am baile 's a' mheadhon :
bithidh so dhoibh 'n a fhearann comh-
roinn d'am bailtibh.
6 Agus am measg nam bailtean a bheir
sibh do na Lebhithich, bithidh sè bailtean
chum dìdein[c], a dh'orduicheas sibh air
a shon-san a mharbhas duine chum gu-n
teich e an sin : agus riu-san cuiridh sibh
dà bhaile 's dà fhichead.
7 Mar so *is* iad na bailtean sin uile a
bheir sibh do na Lebhithich, ochd agus
dà fhichead baile[d]: iad sin *bheir sibh
seachad* agus am fearann comh-roinn.
8 Agus *bithidh* na bailtean a bheir
sibh seachad de sheilbh chloinn Israeil[e]:
uatha-san aig *am bheil* mòran, bheir sibh
mòran[g]; ach uatha-san aig *am bheil*
beagan, bheir sibh beagan: bheir gach
aon d'a bhailtibh do na Lebhithich, a
réir 'oighreachd a tha e a' sealbhachadh.
9 Agus labhair an Tighearna ri Maois,
ag ràdh,
10 Labhair ri cloinn Israeil, agus abair
riu, 'N uair a bhitheas sibh air teachd
thar Iordan do thìr Chanaain[h].
11 An sin orduichidh sibh dhuibh féin
bailtean[j], gu bhi 'n am bailtibh dìdein
dhuibh, a chum gu-n teich am marbhaiche
an sin, a mharbhas neach ann an ain-
fhios.
12 Agus bithidh iad duibh 'n am bailtibh
a chum dìdein o'n dìoghaltair[k]; a chum
nach bàsaich esan a mharbhas duine, gus
an seas e an làthair a' chomhchruinneach-
aidh ann am breitheanas.
13 Agus de na bailtibh sin a bheir sibh
seachad, bithidh sè bailtean agaibh a
chum dìdein[l].
14 Bheir sibh seachad tri bailtean air an
taobh so de Iordan[m], agus tri bailtean
bheir sibh seachad ann an tìr Chanaain, *a*
bhitheas 'n am bailtibh dìdein.
15 Bithidh na sè bailtean sin 'n an
dìdein, *araon* do chloinn Israeil, agus
do'n choigreach[o], agus dhasan a bhitheas
air chuairt 'n am measg ; a chum gu-n
teich gach neach an sin, a mharbhas duine
gun fhios.
16 Agus ma bhuaileas se e le inneal
iaruinn[q], (air chor as gu-m bàsaich e,) *is*
mortair e : cuirear gu cinnteach am mort-
air gu bàs.
17 Agus ma bhuaileas se e le clach a
thilgeadh, (a dh'fheudas a bhàs a thoirt,)
agus gu-m bàsaich e, *is* mortair e : cuirear
gu cinnteach am mortair gu bàs.
18 No *ma* bhuaileas se e le làmh-bhall
fiodha, (a dh'fheudas a bhàs a thoirt,) agus
gu-m faigh e bàs, *is* mortair e : cuirear
gu cinnteach am mortair gu bàs.
19 Marbhaidh dìoghaltair na fola[u] e
féin am mortair : an uair a choinnicheas
se e, marbhaidh se e.

R.C. 1451.

[a] Gen. 4. 5, 8
2 Sam. 3. 27
20. 10
1 Ri. 2. 31, 32
Gnà. 26. 24
[b] Ecs. 21. 14
Deut. 19. 11
[c] rann. 13, 14
Deut. 4. 41-43
Ios. 20. 2, 9
21. 3, 13, &c.
Salm 62. 7, 8
Eabh. 6. 18
[d] Ios. 21. 41
[e] Ios. 21. 3
[f] rann 12
Ios. 20. 6
[g] caib. 26. 54
[h] Deut. 19. 2
Ios. 20. 2
[i] Ecs. 29. 7
Lebh. 21. 10
[j] Ecs. 21. 13
[k] Deut. 19. 6
Ios. 20. 3-6
[l] rann 6
[m] Deut. 4. 41
Ios. 20. 8
[n] caib. 27. 11
[o] caib. 15. 16
Lebh. 24. 22
[p] Deut. 17. 6
19. 15
Mat. 18. 16
2 Cor. 13. 1
Eabh. 10. 18
[q] Ecs. 21. 12-14
Lebh. 24. 17
Deut. 19. 11, 12
[r] 2 Ri. 24. 4
Salm 106. 38
Mic. 4. 11
Mat. 23. 31-35
[s] Gen. 9. 6
[t] Lebh. 18. 25
Deut. 21. 23
[u] rann. 21, 24, 27
Deut. 19. 6, 12
Ios. 20. 3, 5

20 Ach ma bheir e urchuir dha tré
fhuath[a], no ma thilgeas e *ni sam bith* air
'am plaid-luidhe[b], air chor as gu-m faigh
e bàs ;
21 No ma bhuaileas se e le a làimh ann
an naimhdeas, air chor as gu-m faigh e
bàs ; cuirear esan a bhuail e gun teagamh
gu bàs ; *oir is* mortair e : marbhaidh
dìoghaltair na fola am mortair, an uair a
choinnicheas se e.
22 Ach ma thug e urchuir dha gu
h-obann gun naimhdeas, no ma thilg e
ni sam bith air gun phlaid-luidhe ;
23 No le cloich sam bith, a dh'fheudas
bàs duine a thabhairt, gun e 'g *a* fhaicinn,
agus gu-n do thilg e air *i*, air chor as gu-m
faigh e bàs, agus nach bu nàmhaid da e,
agus nach d'iarr e a chron ;
24 An sin bheir an comhchruinneach-
adh breth[f] eadar am marbhaiche agus
dìoghaltair na fola, a réir nam breitheanas
sin :
25 Agus saoraidh an comhchruinneach-
adh am marbhaiche á làimh dìoghaltair
na fola, agus cuiridh an comhchruinneach-
adh air ais e do bhaile a dhìdein, gus an
do theich e : agus fanaidh e ann gu bàs
an àrd-shagairt, a dh'ungadh leis an olaidh
naoimh[i].
26 Ach ma thig am marbhaiche uair
air bith an taobh a mach de chrìch baile
a dhìdein, gus an do theich e :
27 Agus gu-m faigh dìoghaltair na fola
e an taobh a mach de chriochaibh baile a
dhìdein, agus gu-m marbh dìoghaltair na
fola am marbhaiche ; cha bhi e ciontach
a dh'fhuil :
28 A chionn gu-m bu chòir dha fuireach
ann am baile a dhìdein gu bàs an àrd-
shagairt : ach an déigh bàis an àrd-shag-
airt, pillidh am marbhaiche gu fearann a
sheilbh féin.
29 Agus bithidh na *nithe* sin 'n an
reachd breitheanais[n] dhuibh, air feadh 'ur
ginealach, 'n 'ur n-àitibh-còmhnuidh uile.
30 Ge b'e 'mharbhas neach sam bith,
cuirear am mortair gu bàs le beul fhian-
uisean : ach cha toir aon fhianuis teisteas
an aghaidh neach sam bith *a chum a
chur* gu bàs[p].
31 Agus cha ghabh sibh éiric sam bith
air son anama mortair, a tha ciontach de
bhàs, ach cuirear gu cinnteach gu bàs e.
32 Agus cha ghabh sibh éiric sam bith
air a shon-san a theich do bhaile a dhì-
dein, a chum gu-n tigeadh e rìs a ghabhail
còmhnuidh 's an fhearann, gu bàs an
t-sagairt.
33 Mar sin cha truaill sibh am fearann
anns *am bheil* sibh ; oir truaillidh fuil am
fearann[r], agus cha-n 'eil e 'n comas am
fearann a ghlanadh de'n fhuil a dhoirt-
eadh ann, ach le fuil an ti a dhòirt i[s].
34 Na salaichibh, uime sin[t], am fear-
ann anns am bi sibh a chòmhnuidh,
anns am bheil mise a'm' chòmhnuidh :
a chionn gu bheil mise an Tighearn'

a'm' chòmhnuidh 'am meadhon chloinn
Israeil[a].

CAIB. XXXVI.

Nigheana chloinn Israeil aig an robh oighreachd, gu pòsadh 'n an tréibh féin.

AGUS thàinig prìomh - aithrichean
theaghlaiche chloinn Ghilead[c], mhic
Mhachir, mhic Mhanaseh, de theagh-
laichibh mhac Ioseiph, am fagus, agus
labhair iad an làthair Mhaois, agus an
làthair nan ceannard, *eadhon* prìomh-
aithrichean chloinn Israeil;
2 Agus thubhairt iad, Dh'àithn an
Tighearna do m' thighearn' am fearann
a thoirt mar oighreachd le crannchur do
chloinn Israeil[f], agus dh'àithneadh do m'
thighearna leis an Tighearn', oighreachd
ar bràthar Shelophehaid a thoirt d'a
nigheanaibh[g].
3 Agus ma phòsar iad ri aon de mhic
nan treubh *eile* de chloinn Israeil, an sin
bheirear an oighreachd-san o oighreachd
ar n-aithrichean, agus cuirear i ri oigh-
reachd na tréibhe d'an gabhar iad: mar
sin bheirear i o chrannchur ar n-oigh-
reachd-ne.
4 Agus an uair a bhitheas an Iubile[j]
ann do chloinn Israeil, an sin cuirear an
oighreachd ri oighreachd na tréibhe gus
an do ghabhadh iad: mar sin bheirear an
oighreachd - san air falbh o oighreachd
thréibhe ar n-aithrichean.
5 Agus dh'àithn Maois do chloinn
Israeil, a réir focail an Tighearn', ag ràdh,
Is ceart a labhair treubh mhac Ioseiph[k].
6 *Is* e so an ni a dh'àithn an Tighearna
thaobh nigheana Shelophehaid, ag ràdh,
Pòsadh iad an neach a's àill leo; a mhàin
ri teaghlach thréibhe an aithrichean
pòsaidh iad[b].
7 Mar sin cha-n atharraich oighreachd
chloinn Israeil o thréibh gu tréibh: oir
dlùth-leanaidh gach duine de chloinn
Israeil ri oighreachd tréibhe 'aithrich-
ean[d].
8 Agus bithidh gach nighean[e], a shealbh-
aicheas oighreachd ann an tréibh sam bith
de chloinn Israeil, 'n a mnaoi aig aon de
theaghlach tréibhe a h-athar, a chum gu
meal clann Israeil, gach duine dhiubh,
oighreachd 'aithrichean.
9 Cha mhò dh'atharraicheas an oigh-
reachd o *aon* tréibh gu tréibh eile; ach
dlùth-leanaidh gach duine de threubhan
chloinn Israeil r'a oighreachd féin.
10 Eadhon mar a dh'àithn an Tighearna
do Mhaois[h], mar sin rinn nigheana Shelo-
phehaid:
11 Oir phòsadh Mahlah, Tirsah, agus
Hoglah, agus Milcah, agus Noah, nigh-
eana Shelophehaid ri mic bhràthar an
athar[i].
12 Phòsadh iad *ri fir* de theaghlaich
mhac Mhanaseh mhic Ioseiph, agus
dh'fhan an oighreachd ann an tréibh
teaghlaich an athar.
13 *Is* iad sin na h-àitheantan, agus na
breitheanais, a dh'àithn an Tighearna le
làimh Mhaois, do chloinn Israeil ann an
còmhnardaibh Mhoaib, làimh ri Iordan,
am fagus do Ierichō[l].

R.C. 1451.
[a] Ecs. 29. 45, 46
1 Ri. 6. 13
2 Cor. 6. 16
[b] rann 12
Gen. 24. 3
2 Cor. 6. 14
[c] caib. 26. 29
[d] 1 Ri. 21. 3
[e] 1 Each. 23. 22
[f] caib. 26. 55
33. 54
[g] caib. 27. 1, 7
[h] 2 Each. 30. 12
[i] caib. 27. 1
[j] Lebh. 25. 10, &c.
[k] caib. 27. 7
[l] caib. 26. 3
33. 50

CUIGEAMH LEABHAR MHAOIS,

D'AN AINM

DEUTERONOMI.

CAIB. I.

1 Ath-aithris le Maois air na thachair do chloinn Israeil anns an fhàsach. 34 Geur-smachdachadh an Tighearna dhoibh air son am mi-chreidimh.

IS iad so na briathran a labhair Maois
ri Israel uile, air an taobh so de
Iordan 's an fhàsach[b], anns a' chòmhnard
fa chomhair na mara *ruaidhe*[1], eadar
Paran, agus Tophel, agus Laban, agus
Haserot, agus Disahab.
2 (*Tha astar* aon là deug o Horeb,
rathad sléibh Sheir, gu Cadeis-barnea.)
3 Agus anns an dà fhicheadamh bliadh-
na, anns an aona mhìos deug, air a' cheud
là de'n mhìos, labhair Maois ri cloinn
Israeil, a réir nan uile *nithean* a dh'àithn
an Tighearna dha d'an taobh;
4 An déigh dha Sihon rìgh nan Amor-
ach a mharbhadh[a], a bha 'chòmhnuidh
ann an Hesbon, agus Og rìgh Bhasain, a
bha 'chòmhnuidh aig Astarot ann an
Edrei,
5 Aig an taobh so de Iordan, ann an tìr
Mhoaib, thòisich Maois air an lagh so a
chuir an céill, ag ràdh,
6 Labhair an Tighearn', ar Dia ruinn
ann an Horeb[c], ag ràdh, Ghabh sibh
còmhnuidh fada gu leòir 's an t-sliabh so:
7 Pillibh agus gabhaibh 'ur turus[d],
agus rachaibh a chum sléibh nan Amor-
ach, agus a chum nan *ionadan* uile am

[a] Air. 21. 24, 35
Ios. 13. 12
[b] Ios. 9. 1, 10
[1] no, *Suph.*
[c] Ecs. 3. 1
[d] Ecs. 19. 1
Air. 10. 11

fagus da anns a' chòmhnard, anns a'
mhonadh, agus anns an t-srath, agus mu
dheas, agus ri taobh na fairge, gu fearann
nan Canaanach, agus gu Lebanon, a
dh'ionnsuidh na h-aimhne mòire, aimhne
Euphrates.
8 Feuch, chuir mi 'n tìr roimhibh;
rachaibh a steach, agus sealbhaichibh
am fearann a mhionnaich an Tighearna
d'ur n-aithrichibh[a], Abraham, Isaac, agus
Iacob, gu-n tugadh e dhoibh *e*, agus d'an
sliochd 'n an déigh.
9 Agus labhair mi ribh 's an àm sin,
ag ràdh, Cha-n urrainn mise 'ur giùlan
a'm' aonar[b]:
10 Rinn an Tighearna 'ur Dia lionmhor
sibh, agus, feuch, *tha* sibh an diugh mar
reulta nèimh a thaobh lionmhoireachd[d].
11 (Gu-n deanadh an Tighearna, Dia
'ur n-aithriche sibh mìle uair na 's lìon-
mhoire na *tha* sibh[c], agus gu-m beann-
aicheadh e sibh, mar a gheall e dhuibh!)
12 Cionnus is urrainn mise leam féin
'ur dragh a ghiùlan, agus 'ur n-eallach,
agus 'ur comh-stri[f]?
13 Gabhaibh-se dhuibh féin daoine glic
agus tuigseach, agus aithnichte 'n 'ur
treubhan, agus ni mise iad 'n an ceann-
ardaibh oirbh.
14 Agus fhreagair sibh mi, agus thubh-
airt sibh, *Tha* an ni a labhair thu maith
dhuinne r'a dheanamh.
15 Agus ghabh mi cinn 'ur treubhan[i],
daoine glic, agus aithnichte, agus rinn mi
iad 'n an ceannardaibh oirbh, 'n an uachd-
arain mhìltean, agus 'n an uachdarain
cheudan, agus 'n an uachdarain leth-
cheudan, agus 'n an uachdarain dheich-
near, agus 'n an luchd-riaghlaidh am
measg 'ur treubhan.
16 Agus dh'àithn mi d'ur breitheamh-
naibh 's an àm sin, ag ràdh, Eisdibh ris
na cùisean a bhitheas eadar 'ur bràith-
rean, agus thugaibh breth cheart eadar
gach duine agus a bhràthair[l], agus an
coigreach *a tha* maille ris[m].
17 Cha bhi suim agaibh do neach seach
a chéile ann am breitheanas[o]; ris a'
bheag éisdidh sibh co mhaith 'us ris a'
mhòr; cha bhi athadh oirbh roimh ghnùis
duine[p], oir *is* le Dia a' bhreth[q]: agus a'
chùis a bhitheas ro chruaidh oirbh, bheir
sibh a m'ionnsuidh-sa, agus éisdidh mise
rithe.
18 Agus dh'àithn mi dhuibh 's an àm
sin na h-uile nithe 'bu chòir dhuibh a
dheanamh.
19 Agus an uair a dh'fhalbh sinn o
Horeb[v], chaidh sinn troimh an fhàsach
mhòr agus uamhasach sin uile[w], a
chunnaic sibh air slighe sléibh nan Amor-
ach, a réir mar a dh'àithn an Tighearna
ar Dia dhuinn; agus thàinig sinn gu
Cadeis-barnea[x].
20 Agus thubhairt mi ribh, Tha sibh
air teachd gu sliabh nan Amorach, a *tha*
'n Tighearna ar Dia a' tabhairt dhuinn.

21 Feuch, chùir an Tighearna do Dhia
am fearann romhad, imich suas, sealbh-
aich *e*, a réir mar a thubhairt an Tigh-
earna Dia d'aithriche riut; na bitheadh
eagal ort, agus na bitheadh faitcheas
ort.
22 Agus thàinig sibh am fagus domhsa,
gach aon agaibh, agus thubhairt sibh,
Cuireamaid daoine romhainn, agus ranns-
aicheadh iad a mach dhuinn am fearann,
agus thugadh iad fios d'ar n-ionnsuidh
a rìs ciod an t-slighe air an téid sinn suas,
agus ciod na bailtean gus an tig sinn.
23 Agus thaitinn a' chainnt rium gu
maith; agus ghabh mi dà fhear dheug
dhibh, aon fhear as *gach* tréibh[c].
24 Agus thionndaidh iad, agus chaidh
iad suas do'n t-sliabh, agus thàinig iad
gu gleann Escoil, agus rannsaich iad a
mach e.
25 Agus ghabh iad 'n an làimh de
thoradh an fhearainn, agus thug iad a
nuas *e* d'ar n-ionnsuidh-ne, agus thug iad
fios duinn a rìs, agus thubhairt iad, *Is*
maith am fearann a tha 'n Tighearna ar
Dia a' tabhairt dhuinn.
26 Gidheadh, cha b'àill leibh dol suas[g],
ach chuir sibh an aghaidh àithne an
Tighearna 'ur Dé.
27 Agus rinn sibh gearan 'n 'ur bùthaibh,
agus thubhairt sibh, A chionn gu-m
b'fhuathach leis an Tighearna sinn[h], thug
e mach sinn á tìr na h-Eiphit, gu'r toirt
thairis do làimh nan Amorach, a chur as
duinn.
28 C'àit an téid sinn suas? Chuir ar
bràithrean ar cridhe fo mhi-mhisnich[1],
ag ràdh, *Tha* 'n sluagh na's mò agus na's
àirde na sinne[j]; *tha* na bailtean mòra,
agus daingnichte suas gu nèamh, agus os
bàrr, chunnaic sinn mic nan Anacach an
sin[k].
29 An sin thubhairt mi ribh, Na
bitheadh geilt oirbh, no eagal rompa.
30 An Tighearna 'ur Dia, a tha 'dol
roimhibh, cogaidh esan air 'ur son[n], a
réir nan uile nithean a rinn e air 'ur son
's an Eiphit fa chomhair 'ur sùl.
31 Agus anns an fhàsach, far am faca
tu cionnus a ghiùlain an Tighearna do
Dhia thu[r], mar a ghiùlaineas duine a
mhac, 's an t-slighe *sin* uile air an deach-
aidh sibh, gus an d'thàinig sibh do'n
àite so.
32 Gidheadh 's an ni so cha do chreid
sibh an Tighearna 'ur Dia[s],
33 A dh'imich roimhibh 's an t-slighe[t],
a rannsachadh a mach àite dhuibh[u] gus
'ur bùthan a shuidheachadh *ann*, ann an
teine 's an oidhche, a nochdadh dhuibh
ciod an t-slighe air an imicheadh sibh,
agus ann an neul 's an là.
34 Agus chual' an Tighearna fuaim
'ur briathran, agus bha corruich air, agus
mhionnaich e[y], ag ràdh,
35 Gu cinnteach cha-n fhaic a h-aon
de dhaoinibh a' ghinealaich uile so am

B.C. 1451.

[a] Gen. 12. 7; 22. 16-18; 26. 3, 4; 28. 13, 14
[b] Ecs. 18. 18; Air. 11. 14
[c] Air. 13. 3, &c.
[d] caib. 10. 22; Gen. 15. 5
[e] 2 Sam. 24. 3
[f] 1 Ri. 3. 7-9
[g] Air. 14. 1, &c.; Salm 106. 24, 25
[h] caib. 9. 28
[i] Ecs. 18. 25
1 *leagh iad ar cridhe, Ios. 2. 11.*
[j] caib. 9. 1, 2
[k] Air. 13. 28, 33
[l] caib. 16. 18; Eoin 7. 24
[m] Lebh. 24. 22
[n] Ecs. 14. 14, 25; Neh. 4. 20; Ròm. 8. 37
[o] Lebh. 19. 15; Gnà. 24. 23; Seum. 2. 1
[p] Ier. 1. 17
[q] 2 Each. 19. 6
[r] caib. 32. 11, 12; Ecs. 19. 4; Isa. 40. 11; 46. 3; 63. 9; Hos. 11. 3; Gnio. 13. 18
[s] Salm 106. 24; Eabh. 3. 18; Iud. 5
[t] Ecs. 13. 21, 22
[u] Air. 10. 33; Ese. 20. 6
[v] Air. 10. 12
[w] caib. 8. 15; 32. 10; Ier. 2. 6
[x] Air. 13. 26
[y] caib. 2. 14, 15

fearann maith sin, a mhionnaich mise
gu-n tugainn d'ur n-aithrichibh[a].
36 Saor o Chaleb mac Iephuneh; chi
esan e, agus dhasan bheir mi am fearann
air an do shaltair e, agus d'a chloinn, a
chionn gu-n do lean e an Tighearna gu
h-iomlan.
37 Mar an ceudna, bha fearg air an
Tighearna riumsa air 'ur sgàth[c], ag ràdh,
Cha téid thusa féin a steach an sin.
38 *Ach* Iosua mac Nuin[e], a tha 'n a
sheasamh a' d' làthair, théid esan a steach
an sin. Thoir misneach dha[f]; oir bheir
e air Israel a shealbhachadh.
39 Agus 'ur leanabana[g] a thubhairt
sibh gu-m bitheadh iad 'n an creich, agus
'ur clann, aig nach robh 's an là ud
eòlas air maith seach olc[i], théid iadsan a
steach an sin, agus dhoibhsan bheir mi e,
agus sealbhaichidh iad e.
40 Ach air 'ur son-se, pillibh[k], agus
gabhaibh 'ur turus do'n fhàsach, air
slighe na mara ruaidhe.
41 An sin fhreagair sibh agus thubh-
airt sibh rium[n], Pheacaich sinn an agh-
aidh an Tighearna, théid sinn suas agus
cogaidh sinn, a réir nan uile *nithean* a
dh'àithn an Tighearna ar Dia dhuinn.
Agus chrioslaich sibh oirbh gach fear
agaibh 'airm-chogaidh, agus bha sibh
ullamh gu dol suas do'n t-sliabh.
42 Agus thubhairt an Tighearna rium,
Abair riu, Na rachaibh suas, agus na
cogaibh, oir cha-*n* '*eil* mise 'n 'ur measg[r];
air eagal gu-m buailear sibh an làthair
'ur naimhdean.
43 Mar so labhair mi ribh, agus cha-n
éisdeadh sibh, ach rinn sibh ceannairc
an aghaidh àithne an Tighearn'; agus
chaidh sibh gu h-ann-dàna suas do'n
t-sliabh.
44 Agus thàinig na h-Amoraich, a bha
'chòmhnuidh 's an t-sliabh sin, a mach
'n 'ur n-aghaidh, agus ruaig iad sibh mar
a ni beachan[u], agus chuir iad as dhuibh
ann an Seir, *eadhon* gu Hormah.
45 Agus phill sibh, agus ghuil sibh an
làthair an Tighearn'; ach cha-n éisdeadh
an Tighearna ri'r guth, agus cha tugadh
e cluas duibh.
46 Mar sin dh'fhan sibh ann an Cadeis
mòran làithean[x], a réir nan làithean a
dh'fhan sibh *an sin*.

CAIB. II.

1 *Mu chloinn Esau,* 9 *mu na Moabaich,* 16 *agus mu na h-Amonaich.* 24 *Sihon an t-Amorach, agus a shluagh uile air an sgrios.*

AN sin phill sinn, agus ghabh sinn ar
turus do'n fhàsach, air slighe na
mara ruaidhe, mar a labhair an Tighearna
riumsa[c]; agus chuairtich sinn sliabh Sheir
mòran làithean.
2 Agus labhair an Tighearna rium, ag
ràdh,
3 Chuairtich sibh an sliabh so fada gu
leòir[d]: pillibh ri tuath.

B.C. 1451.

a Air. 14. 22, &c.
b Air. 20. 14
c caib. 3. 23, 26; 4. 21; 34. 4; Air. 20. 12; 27. 13, 14; Salm 106. 32
d Gen. 36. 8; Ios. 24. 4
e Air. 14. 30; 27. 18-23
f caib. 31. 7, 23
g Air. 14. 31
h Salm 90. 17
i Ròm. 9. 11
j caib. 8. 2-4; 29. 5; Neh. 9. 21; Luc. 22. 35
k Air. 14. 25
l Bre. 11. 18
m 1 Ri. 9. 26
n Air. 14. 20, &c.
o Air. 21. 28
p Gen. 19. 36, 37
q Gen. 14. 5
r Ios. 7. 12, 13
s caib. 9. 2; Air. 13. 22, 23
t Gen. 14. 6
u Salm 118. 12
1 no, *gleann*.
v Air. 21. 12
w Air. 13. 26
x Air. 14. 25; 20. 1, 22; Bre. 11. 17
y Air. 14. 32, 33; 26. 64
z caib. 1. 34, 35; Air. 14. 35; Salm 95. 11; Ese. 20. 15
a Salm 78. 33; 106. 26
b 1 Cor. 10. 5
c caib. 1. 40; Air. 14. 25
d rann. 7, 14

4 Agus àithn thusa do'n t-sluagh, ag
ràdh, *Tha* sibh gu dol troimh chrich 'ur
bràithre cloinn Esau[b], a tha 'chòmhnuidh
ann an Seir, agus bithidh eagal orra
roimhibh: ach thugaibh aire mhaith
dhuibh féin.
5 Na beanaibh riu; oir cha toir mi
'*bheag* d'am fearann duibh, *cha toir* uiread
as leud troidhe; a chionn gu-n d' thug
mi sliabh Sheir a dh'Esau mar sheilbh[d].
6 Ceannaichidh sibh biadh uatha le
airgiod, a chum gu-n ith sibh; agus mar
an ceudna, ceannaichidh sibh uisge uatha
le airgiod, a chum gu-n òl sibh.
7 Oir bheannaich an Tighearna do Dhia
thu ann an uile oibribh do làimhe[h]: is
aithne dha do thriall troimh an fhàsach
mhòr so: ré an dà fhichead bliadhna so[j]
bha 'n Tighearna do Dhia maille riut, cha
robh uireasbhuidh ni sam bith ort.
8 Agus an uair a chaidh sinn seachad
o'r bràithribh cloinn Esau[l], a bha 'chòmh-
nuidh ann an Seir, trid shlighe a' chòmh-
naird o Elat[m], agus o Esion-gaber, phill
sinn, agus chaidh sinn seachad air slighe
fàsaich Mhoaib.
9 Agus thubhairt an Tighearna rium,
Na buin gu naimhdeil ris na Moabaich,
agus na dean strì riu ann an cath: oir cha
toir mi dhuit *a' bheag* d'am fearann mar
sheilbh, a chionn gu-n d'thug mi Ar[o] do
chloinn Lot mar sheilbh[p].
10 Bha na h-Emich[q] roimhe a chòmh-
nuidh ann, sluagh mòr, agus lìonmhor,
agus àrd mar na h-Anacaich[s];
11 A mheasadh mar an ceudna 'n am
famhairean mar na h-Anacaich, ach thug
na Moabaich Emich mar ainm orra.
12 Bha mar an ceudna na Horaich[t]
a' chòmhnuidh roimhe sin ann an Seir;
ach thàinig clann Esau 'n an déigh, agus
chuir iad as doibh as an sealladh, agus
ghabh iad còmhnuidh 'n an àite, mar a
rinn Israel ri fearann a sheilbh-san, a
thug an Tighearna dhoibh.
13 A nis éiribh suas, *thubhairt mise*,
agus rachaibh thar sruth[1] Shereid[v]; agus
chaidh sinn thar sruth Shereid.
14 Agus *b'i* an ùine anns an d'thàinig
sinn o Chadeis-barnea[w], gus an deachaidh
sinn thar sruth Shereid, ochd bliadhna
deug 'ar fhichead; gus an robh ginealach
an t-sluaigh-chogaidh uile air an caitheamh
a mach o mheasg an t-slòigh[y], mar a
mhionnaich an Tighearna dhoibh[z].
15 Oir da rìreadh bha làmh an Tigh-
earna 'n an aghaidh[a], gu an sgrios o mheasg
an t-slòigh[b], gus an do chlaoidheadh iad.
16 Agus tharladh, 'n uair a bha na fir-
chogaidh uile air an claoidh, agus air bàs-
achadh o mheasg an t-sluaigh,
17 Gu-n do labhair an Tighearna rium,
ag ràdh,
18 Tha thu gu dol thairis an diugh
troimh Ar, crìoch Mhoaib.
19 Agus *an uair* a thig thu am fagus
thall fa chomhair chloinn Amoin, na buin

gu naimhdeil riu, ni mò a bheanas tu riu:
oir cha toir mi dhuit sealbh sam bith a
dh'fhearann chloinn Amoin, a chionn
gu-n d'thug mi e do chloinn Lot mar
sheilbh[b].
20 (Mheasadh sin mar an ceudna 'n a
fhearann fhamhairean; ghabh famhairean
còmhnuidh ann 's an t-sean aimsir, agus
thug na h-Amonaich Samsumaich[e] mar
ainm orra,
21 Sluagh mòr agus lìonmhor[g], agus
àrd mar na h-Anacaich; ach sgrios an
Tighearn' iad rompa, agus thàinig iad 'n
an déigh agus ghabh iad còmhnuidh 'n an
àite:
22 Mar a rinn e ri cloinn Esau a bha
'chòmhnuidh ann an Seir, an uair a sgrios
e na Horaich rompa[j]; agus thàinig iad
'n an déigh, agus ghabh iad còmhnuidh
'n an àite, eadhon gus an là 'n diugh:
23 Agus na Habhaich[l] a bha 'chòmh-
nuidh ann an Haserim, *eadhon* gu
Hadsah[m], sgrios na Caphtoraich[n] a
thàinig a mach á Caphtor iad, agus
ghabh iad còmhnuidh 'n an àite.)
24 Eiribh suas, gabhaibh 'ur turus, agus
rachaibh thar sruth Arnoin[p]: feuch, thug
mi do d' làimh Sihon an t-Amorach, rìgh
Hesboin, agus 'fhearann: tòisich air *a*
shealbhachadh, agus dean strì ris ann an
cath.
25 Air an là 'n diugh tòisichidh mi air
d'uamhann-sa, agus d'eagal[q], a chur air
na cinnich *a tha* fo nèamh uile, a chluinn-
eas iomradh ort: agus criothnaichidh
iad, agus bithidh cràdh orra ann ad
làthair.
26 Agus chuir mi teachdairean á fàsach
Chedemoit gu Sihon rìgh Hesboin, le
briathraibh sìth[u], ag ràdh,
27 Leig dhomh gabhail troimh d'fhear-
ann[w]: imichidh mi romham air an rathad
mhòr, cha tionndaidh mi aon chuid a
chum na làimhe deise, no chum na làimhe
clìthe.
28 Biadh air son airgid reicidh tu rium,
a chum gu-n ith mi, agus uisge air son
airgid bheir thu dhomh, a chum gu-n òl
mi; a mhàin imichidh mi romham de m'
chois.
29 (Mar a rinn clann Esau rium[y], a tha
'chòmhnuidh ann an Seir, agus na Moab-
aich a tha 'chòmhnuidh ann an Ar,) gus
an téid mi thar Iordan, do'n fhearann a
tha an Tighearna ar Dia a' toirt duinn.
30 Ach cha leigeadh Sihon rìgh Hesboin
leinn dol troimh '*fhearann*[a]: oir chruaidh-
ich an Tighearna do Dhia a spiorad[b], agus
rinn e a chridhe rag, a chum gu-n tugadh
e thairis e do d' làimh, mar *a chithear* air
an là 'n diugh.
31 Agus thubhairt an Tighearna rium,
Feuch, thòisich mi air Sihon agus 'fhear-
ann a thoirt thairis a'd' fhianuis: gabh
sealbh, a chum gu-m bi 'fhearann agad
mar oighreachd.
32 An sin thàinig Sihon a mach 'n ar

B.C. 1451.

a Air. 21. 23, 24
b Gen. 19. 36-38
c caib. 29. 7
d caib. 20. 16; 29. 7
e Gen. 14. 5, *Susimich.*
f caib. 7. 2, 26
g rann 10
h caib. 3. 12; 4. 48
i Salm 44. 3
j Gen. 36. 20, &c.
k Gen. 32. 22
l Ios. 13. 3
m Ier. 25. 20
n Gen. 10. 14; Am. 9. 7
o rann. 5, 9, 19
p Air. 21. 13, 14; Bre. 11. 18, 21
q Ecs. 15. 14-16; Ios. 2. 9, 10
r caib. 29. 7; Air. 21. 33-35
s caib. 1. 4
t 2 Each. 20. 17
u caib. 20. 10
v Air. 21. 24
w Air. 21. 21, 22
x 1 Ri. 4. 13
y Air. 20. 18
z caib. 2. 34; Salm 135. 10-12; 136. 19-21
a Air. 21. 23
b Ecs. 4. 21; 11. 10; Ios. 11. 20; Ròm. 9. 18, 22
c Ios. 11. 12-14
d caib. 4. 48, 49
e Salm 29. 6
f 1 Each. 5. 23; Ese. 27. 5

n-aghaidh[a], e féin agus a shluagh uile, a
chogadh aig Iahas.
33 Agus thug an Tighearna ar Dia
thairis e romhainn, agus bhuail sinn e
féin[c], agus a mhic, agus a shluagh uile.
34 Agus ghlac sinn a bhailtean uile 's
an àm sin, agus sgrios sinn gu tur fir[d],
agus mnathan, agus clann bheag gach
baile; cha d'fhàg sinn a h-aon a làthair[f]:
35 A mhàin ghabh sinn duinn féin an
spréidh mar chobhartach, agus creach
nam bailtean a ghlac sinn.
36 O Aroer[h], a *tha* air bruaich shruth
Arnoin, agus *o*'n bhaile a *tha* làimh ris an
t-sruth, eadhon gu Gilead, cha robh aon
bhaile tuilleadh as làidir air ar son: thug
an Tighearna ar Dia *iad* uile thairis duinn[i].
37 A mhàin gu fearann chloinn Amoin
cha d'thàinig thu, *no* gu àite sam bith
am fagus do shruth Iaboic[k], no gus *na*
bailtibh *am measg* nam beann, no gu *àite*
sam bith a thoirmisg an Tighearna ar Dia
dhuinn[o].

CAIB. III.

1 *Bhuadhaich clann Israeil air Og rìgh Bhasain.*
12 *Crannchur shliochd Reubein agus Ghad.*
23 *Ghuidh Maois dol a steach do fhearann Chanaain;* 27 *ach fhuair e a mhàin sealladh dheth o mhullach Phisgah.*

AN sin phill sinn, agus chaidh sinn suas
air an t-slighe gu Basan: agus
thàinig Og rìgh Bhasain a mach 'n ar
n-aghaidh[r], e féin agus a shluagh uile, gu
cath aig Edrei[s].
2 Agus thubhairt an Tighearna riumsa,
Na bitheadh eagal ort roimhe[t]: oir do d'
làimh-sa bheir mise thairis e féin, agus a
shluagh uile, agus 'fhearann; agus ni
thu ris mar a rinn thu ri Sihon rìgh nan
Amorach[v], a bha 'chòmhnuidh aig Hesbon.
3 Mar sin thug an Tighearna ar Dia
thairis d'ar làimh-ne mar an ceudna Og
rìgh Bhasain, agus a shluagh uile: agus
bhuail sinn e, gus nach d'fhàgadh a h-aon
beò aige.
4 Agus ghlac sinn a bhailtean uile 's an
àm sin; cha robh baile nach d'thug sinn
uatha, tri fichead baile, dùthaich Argoib
uile[x], rìoghachd Og ann am Basan.
5 *Bha* na bailte sin uile air an daing-
neachadh le balla àrd, *le* geatachaibh agus
le crannaibh, a thuilleadh air bailtibh gun
bhalla, ro mhòran.
6 Agus sgrios sinn gu tur iad[z], mar a
rinn sinn air Sihon rìgh Hesboin, a' léir-
sgrios fhear, bhan, agus chloinne gach
baile.
7 Ach ghabh sinn an spréidh uile[c],
agus creach nam bailte mar chobhartach
dhuinn féin.
8 Agus thug sinn, 's an àm sin, á làimh
dà rìgh nan Amorach, am fearann a *tha*
air an taobh so de Iordan, o shruth Arnoin
gu sliabh Hermoin:
9 (Thug na Sidonaich Sirion[d] mar ainm
air Hermon[e]: agus thug na h-Amoraich
Senir mar ainm air[f]:)

10 Bailtean a' chòmhnaird uile, agus Gilead uile, agus Basan uile, gu Salcha[a] agus Edrei, bailtibh rìoghachd Og ann am Basan :

11 Oir bha Og rìgh Bhasain a mhàin a làthair a dh'fhuigheall nam famhairean[c]; feuch, a leaba, *bu* leaba iaruinn i : nach *'eil* i ann an Rabat[e] chloinn Amoin? *b'*iad naoi làmha-coille a fad, agus ceithir làmha-coille a leud, a rèir làmh-choille duine.

12 Agus am fearann so, *a* shealbhaich sinn 's an àm sin, o Aroer[g], a *tha* làimh ri sruth Arnoin, agus leth sléibh Ghilead, agus a bhailte, thug mi do na Reubenich, agus do na Gadaich.

13 Agus a' chuid eile de Ghilead[h], agus Basan uile, *eadhon* rìoghachd Og, thug mi do leth-thréibh Mhanaseh; dùthaich Argoib uile, maille ri Basan uile, d'an ainm fearann nam famhairean.

14 Ghabh Iair[j], mac Mhanaseh, dùthaich Argoib uile gu crìochaibh Ghesuri[k], agus Mhaachati: agus thug e Basan-Habhot-Iair mar ainm oirre a réir 'ainme féin, gus an là 'n diugh.

15 Agus thug mi Gilead do Mhachir.

16 Agus do na Reubenich, agus do na Gadaich, thug mi o Ghilead eadhon gu sruth Arnoin, leth a' ghlinne, agus an t-iomall, eadhon gus an sruth Iaboc, crìoch chloinn Amoin[m]:

17 An còmhnard mar an ceudna, agus Iordan, agus *a* chrìochan, o Chineret[n], eadhon gu muir a' chòmhnaird, a' mhuir shalainn fo Asdot-pisgah[1] a làimh na h-àird' an ear.

18 Agus dh'àithn mi dhuibh 's an àm sin, ag ràdh, Thug an Tighearna 'ur Dia dhuibh am fearann so r'a shealbhachadh : théid sibh a null fo'r n-armaibh[r] roimh 'ur bràithre clann Israeil, gach neach *a tha* foghainteach a chum cogaidh[2].

19 Ach fanaidh 'ur mnathan, agus 'ur clann bheag, agus 'ur spréidh, (*oir* is aithne dhomh gu-*m bheil* mòran spréidhe agaibh,) 'n 'ur bailtibh a thug mi dhuibh,

20 Gus an toir an Tighearna fois d'ur bràithribh, co mhaith agus dhuibhse, agus *gus* an sealbhaich iadsan mar an ceudna am fearann a thug an Tighearna 'ur Dia dhoibh an taobh thall de Iordan: agus *an sin* pillidh gach duine agaibh g'a sheilbh[w], a thug mi dhuibh.

21 Agus dh'àithn mi do Iosua 's an àm sin, ag ràdh[x], Chunnaic do shùile na h-uile nithe a rinn an Tighearna 'ur Dia ris an dà rìgh sin : mar sin ni an Tighearna ris na rìoghachdaibh uile gus *am bheil* thu 'dol.

22 Cha bhi eagal oirbh rompa[z] : oir cogaidh an Tighearna 'ur Dia e féin air 'ur son[b].

23 Agus ghuidh mi air an Tighearna 's an àm sin, ag ràdh,

24 O 'Thighearna Dhé, thoisich thu air do mhòrachd[d], agus do làmh chumhachd-ach a nochdadh do d'òglach : oir cò an dia air nèamh no air talamh[b], a 's urrainn a dheanamh a réir d'oibre-sa, agus a réir do chumhachd-sa?

25 Guidheam ort, leig dhomh dol thairis, agus am fearann maith sin fhaicinn[d] a *tha*'n taobh thall de Iordan, an sliabh maith sin, agus Lebanon.

26 Ach bha fearg air an Tighearna rium air 'ur son-se[f], agus cha d'éisd e rium : agus thubhairt an Tighearna rium, Gu ma leòir leat e; na labhair na's mò rium mu'n chùis so.

27 Falbh suas gu mullach Phisgah, agus tog suas do shùile ris an àird' an iar, agus ris an àirde tuath, agus ris an àirde deas, agus ris an àird' an ear, agus amhairc le d' shùilibh ; oir cha téid thu thar Iordan so.

28 Ach thoir àithne do Iosua[i], agus thoir misneach dha, agus neartaich e : oir théid esan thairis roimh an t-sluagh so, agus bheir e orra am fearann sin a chi thusa, a shealbhachadh mar oighreachd.

29 Mar sin ghabh sinn còmhnuidh 's a' ghleann thall fa chomhair Bhet-peoir[l].

CAIB. IV.

1 *Earail chum ùmhlachd do lagh Dhé.* 41 *Chuir Maois air leth trì bailte dìdein air an taobh an ear de Iordan.*

ANIS uime sin éisd, O Israeil, ris na reachdaibh, agus ris na breitheanais[o], a *tha* mise a' teagasg dhuibh a dheanamh[p], a chum gu-m bi sibh beò, agus gu-n téid sibh a steach agus gu-n sealbhaich sibh am fearann a bheir an Tighearna, Dia 'ur n-aithriche dhuibh.

2 Cha chuir sibh a' bheag ris an fhocal a *tha* mise ag àithneadh dhuibh[q], ni mò a bheir sibh ni sam bith uaith, a chum gu-n gléidh sibh àitheantan an Tighearna 'ur Dé, a *tha* mise ag àithneadh dhuibh.

3 Chunnaic 'ur sùile ciod a rinn an Tighearna thaobh Bhaal-peoir[s] : oir na daoine sin uile a lean Baal-peor, sgrios an Tighearna 'ur Dia iad as 'ur measg[t].

4 Ach *tha* sibhse a lean ris an Tighearna 'ur Dia[u], beò gach aon agaibh air an là 'n diugh.

5 Feuch, theagaisg mi dhuibh reachdan agus breitheanais[v], eadhon mar a dh'àithn an Tighearna mo Dhia dhomh, a chum gu-n deanadh sibhse mar sin anns an fhearann gus am bheil sibh a' dol g'a shealbhachadh.

6 Uime sin gleidhibh agus deanaibh *iad* ; oir *is* e so 'ur gliocas[y] agus 'ur tuigse ann an sealladh nan cinneach, a chluinneas na reachda sin uile, agus a their, Gu cinnteach *is* sluagh glic agus tuigseach an cinneach mòr so[a].

7 Oir cia e an cinneach *cho* mòr[c], aig *am bheil* Dia am fagus doibh, mar a *tha* 'n Tighearna ar Dia-ne 's na h-uile *nithibh* air son am bheil sinne a' gairm air?

R.C. 1451.

[a] Ios. 12. 5; 13. 11
[b] Ecs. 15. 11; 2 Sam. 7. 22; Salm 71. 19; 86. 8; 89. 6, 8; Isa. 40. 28; Dan. 3. 20
[c] Am. 2. 9
[d] Ecs. 3. 8
[e] 2 Sam. 12. 26
[f] Air. 20. 12; 27. 13, 14
[g] Ios. 12. 2, &c.; 13. 9, &c.
[h] Ios. 13. 29
[i] caib. 1. 38; 31. 3, 7; Air. 27. 18, 23
[j] 1 Each. 2. 22; Air. 32. 39-41
[k] Ios. 13. 13; 2 Sam. 3. 3; 10. 6
[l] caib. 4. 46
[m] Ios. 12. 2, 3
[n] Air. 34. 11
[o] Lebh. 19. 37; Salm 119. 4
[p] Ese. 20. 11; Ròm. 10. 5
[1] no, *tob-raichean Phisgah.*
[q] caib. 12. 32; Tais. 22. 18, 19
[r] Air. 32. 20, &c.
[2] *mic cumhachd.*
[s] Air. 25. 1-9; Salm 106. 28, 29
[t] Air. 26. 64
[u] Ios. 23. 8; Gnio. 11. 23
[v] Gnà. 22. 19, 20
[w] Ios. 22. 4
[x] Air. 27. 22, 23
[y] Iob 28. 28; Salm 19. 7; 111. 10; Gnà. 1. 7
[z] Isa. 43. 1, 2
[a] Salm 119. 99
[b] caib. 1. 30; 20. 4; Ecs. 4. 14
[c] 2 Sam. 7. 23
[d] caib. 11. 3

8 Agus cia an cinneach *cho* mòr[a], aig
am bheil reachdan agus breitheanais *cho*
ceart ris an lagh so uile, a *tha* mise a' cur
roimhibh air an là 'n diugh?
9 A mhàin thoir an aire dhuit féin,
agus gléidh d'anam gu dìchiollach[c], air
eagal gu-n dì-chuimhnich[d] thu na nithe
sin a chunnaic do shùilean, agus air eagal
gu-n dealaich iad ri d' chridhe uile làith-
ean do bheatha; ach teagaisg iad do d'
mhic[e], agus do mhic do mhac:
10 *Gu h-àraidh* an là a sheas thu an
làthair an Tighearna do Dhé ann an
Horeb[g], an uair a thubhairt an Tighearna
riumsa, Tionail thugam an sluagh r'a
chéile, agus bheir mi orra mo bhriathran
a chluinntinn, a chum gu fòghlum iad
eagal a ghabhail romham ré nan uile
làithean *a bhitheas* iad beò air an talamh[j],
agus *gu*-n teagaisg iad an clann.
11 Agus thàinig sibh am fagus, agus
sheas sibh fo an t-sliabh; agus bha an
sliabh a' losgadh le teine gu meadhon
nèimh, maille ri duibhre, neoil, agus
dubh dhorchadas.
12 Agus labhair an Tighearna ribh á
meadhon an teine: chuala sibh guth
nam briathran, ach coslas sam bith
cha-n fhaca sibh; a mhàin *chuala sibh*
guth[m].
13 Agus chuir e 'n céill duibh a choimh-
cheangal, a dh'àithn e dhuibh a choimh-
lionadh, *eadhon* deich àitheantan[n]; agus
sgrìobh e iad air dà chlàr chloiche[o].
14 Agus dh'àithn an Tighearna dhomh-
sa 's an àm sin, reachdan agus breithean-
ais a theagasg dhuibh[q], a chum gu-n
deanadh sibh iad anns an fhearann a
théid sibh a null g'a shealbhachadh.
15 Thugaibh uime sin an aire mhaith
dhuibh féin[s], (oir cha-n fhaca sibh gnè
coslais sam bith[t] anns an là *air* an do
labhair an Tighearna ribh ann an Horeb,
á meadhon an teine,)
16 Air eagal gu-n truaill sibh sibh féin[w],
agus gu-n dean sibh dhuibh féin dealbh
snaidhte, coslas riochd air bith, coslas fir
no mnatha[y].
17 Coslas ainmhidh sam bith[z] a *tha*
air an talamh, coslas eoin sgiathaich air
bith a dh'itealaicheas 's an athar,
18 Coslas ni sam bith a shnàigeas air
an làr, coslas éisg air bith a *tha* 's na
h-uisgeachaibh fo 'n talamh;
19 Agus air eagal gu-n tog thu suas do
shùilean ri nèamh[b], agus an uair a chi
thu a' ghrian, agus a' ghealach, agus na
reultan, *eadhon* slòigh nèimh uile, gu-n
tairngear thu gu cromadh sìos dhoibh[d],
agus gu aoradh a dheanamh dhoibh, a
roinn[1] an Tighearna do Dhia ris gach
cinneach a tha fo nèamh uile.
20 Ach ghabh an Tighearna sibhse, agus
thug e mach sibh as an àmhuinn iaruinn[f],
as an Eiphit, gu bhi 'n 'ur sluagh air son
oighreachd dha féin[g], mar air an là 'n
diugh.

21 Agus bha fearg aig an Tighearna
riumsa air 'ur son-se[b], agus mhionnaich
e nach rachainn thar Iordan, agus nach
rachainn a steach do'n fhearann mhaith
sin a *tha* 'n Tighearna do Dhia a' tabhairt
duit mar oighreachd.
22 Ach is éigin domh bàs fhaotainn 's
an fhearann so, cha téid mi thar Iordan;
ach théid sibhse null, agus sealbhaichidh
sibh am fearann maith sin.
23 Thugaibh an aire dhuibh féin[f], air
eagal gu-n dì-chuimhnich sibh coimh-
cheangal an Tighearna 'ur Dé, a rinn e
ribh, agus gu-n dean sibh dhuibh féin
dealbh snaidhte, coslas *ni* air bith a
thoirmisg an Tighearna do Dhia dhuit:
24 Oir *is* teine dian-loisgeach an Tigh-
earna do Dhia[h]; *is* Dia eudmhor *e*[i].
25 'N uair a ghineas tu clann, agus
clann cloinne, agus a dh'fhanas sibh fada
's an fhearann, agus a thruailleas sibh
sibh féin, agus a ni sibh dealbh snaidhte,
coslas *ni* sam bith, agus a ni sibh olc ann
an sealladh an Tighearna do Dhé, agus a
bhrosnaicheas sibh e gu feirg[k];
26 Gairmeam nèamh agus talamh mar
fhianuis 'n 'ur n-aghaidh[l] air an là 'n
diugh, gu-n tig léir-sgrios oirbh gu h-aith-
ghearr as an fhearann a chum am bheil
sibh 'dol thar Iordan g'a shealbhachadh:
cha bhuanaich sibh 'ur làithean air, ach
sgriosar sibh gu tur.
27 Agus sgapaidh an Tighearna sibh
am measg nan cinneach[p], agus fàgar sibh
tearc 'an àireamh am measg nan cinneach,
far an toir an Tighearna sibh.
28 Agus an sin ni sibh seirbhis do
dhiathan[r], obair làmha dhaoine, fiodh
agus clach, nach faic, agus nach cluinn,
agus nach ith, agus nach gabh fàile.
29 Ach ma dh'iarras tu 'n Tighearna
do Dhia as a sin[u], amaisidh tu air, ma
dh'iarras tu e le d'uile chridhe[v], agus le
d'uile anam.
30 'N uair a bhitheas tu ann an amh-
ghar, agus a thig na nithe sin uile ort 's
na làithibh deireannach[x], ma philleas tu
chum an Tighearna do Dhé, agus ma
bhitheas tu ùmhal d'a ghuth;
31 (Oir *is Dia* tròcaireach an Tighearna
do Dhia-sa[a],) cha tréig e thu, cha mhò a
sgriosas e thu, no 'dhì-chuimhnicheas e
coimhcheangal d'aithrichean, a mhionn-
aich e dhoibh.
32 Oir fiosraich a nis de na làithibh a
chaidh seachad[c], a bha romhad, o'n là
air an do chruthaich Dia an duine air an
talamh, agus *fiosraich* o aon iomall de
nèamh gus an t-iomall eile, an robh riamh
ni sam bith ann mar an ni mòr so, no'n
cualas *ni* cosmhuil ris?
33 An cuala sluagh *sam bith* guth Dhé
a' labhairt á meadhon an teine[e], mar a
chuala tusa, agus an do mhair iad beò?
34 No an d'fheuch Dia ri dol gu cinn-
each a ghabhail da féin o mheasg cinnich
eile, le deuchainnibh[h], le comharaidhean[i],

B.C. 1451.

[a] Salm 147. 19. 20
[b] Air. 20. 12
[c] Gnà. 4. 23
[d] Gnà. 3. 1 4. 21
[e] caib. 6. 7 11. 19 Salm 78. 5-7 Eph. 6. 4
[f] rann. 15, 16
[g] Ecs. xix., xx.
[h] caib. 9. 3 Eabh. 12. 29
[i] Ecs. 20. 5 Nah. 1. 2 Seph. 3. 8
[j] Ecl. 12. 13
[k] 2 Ri. 17. 17, &c. 1 Cor. 10. 22
[l] caib. 30. 18, 19 Isa. 1. 2 Mic. 6. 2
[m] 1 Ri. 19. 12 Isa. 30. 21
[n] Ecs. 34. 28
[o] Ecs. 31. 18
[p] caib. 28. 62-64 Lebh. 26. 33 Neh. 1. 8, 9
[q] Ecs. xxi., &c.
[r] Ier. 16. 13
[s] Ios. 23. 11 Salm 119. 9
[t] Isa. 40. 18
[u] Lebh. 26. 39, 40 Ier. 3. 12-14
[v] Ioel 2. 12
[w] Ecs. 32. 7
[x] Ier. 23. 20
[y] Ecs. 20. 4, 5
[z] Ròm. 1. 23
[a] Salm 116. 5 Ion. 4. 2
[b] Iob 31. 26, 27
[c] Iob 8. 8
[d] caib. 17. 3 2 Ri. 17. 16
[1] *a phàirtich.*
[e] Ecs. 19. 18, 19
[f] 1 Ri. 8. 51 Ier. 11. 4
[g] caib. 9. 29 32. 9
[h] caib. 29. 3
[i] Ecs. 7. 3

agus le h-iougantais, agus le cogadh, agus
le làimh chumhachdaich[a], agus le gàird-
ean sìnte mach[c], agus le uamhasaibh
mòra[d], a réir nan uile nithe a rinn an
Tighearna 'ur Dia air 'ur son 's an Eiphit
fa chomhair 'ur sùl?
35 Dhuit-sa nochdadh e, chum gu-m
bitheadh fios agad gur e 'n Tighearn' *a's*
Dia ann; cha-*n 'eil* ann ach e.
36 A nèamh thug e ort a ghuth a
chluinntinn[f], a chum gu-n teagaisgeadh
e thu; agus air talamh nochd e dhuit a
theine mòr, agus chuala tu a bhriathran
á meadhon an teine.
37 Agus a chionn gu-n do ghràdhaich
e d'aithrichean[g], uime sin thagh e an
sliochd 'n an déigh, agus thug e thusa
mach 'n a shealladh, le 'chumhachd mòr[h],
as an Eiphit;
38 A dh'fhuadachadh a mach chinneach
romhad, a's mò agus a's cumhachdaiche
na thusa[j], g'ad thoirt-sa stigh a thoirt
dhuit am fearainn 'n a oighreachd, mar
air an là an diugh.
39 Bitheadh agad fios uime sin an
diugh, agus thoir fainear ann ad chridhe[l],
gur e an Tighearn' *a's* Dia ann air nèamh
shuas[n], agus air an talamh a bhos: cha-*n*
'eil ann ach e.
40 Gleidhidh tu uime sin a reachdan[p],
agus 'àitheantan, a tha mise ag àithneadh
dhuit an diugh, a chum gu-n éirich gu
maith dhuit[q], agus do d' chloinn a'd'
dhéigh, agus a chum gu-m buanaich thu
do làithean air an fhearann, a bheir an
Tighearna do Dhia dhuit gu bràth.
41 An sin chuir Maois air leth tri bailt-
ean air an taobh so de Iordan, leth ri
éirigh na gréine;
42 A chum gu-n teicheadh am marbh-
aiche an sin[u], a mharbh a choimhearsnach
gun fhios da, agus gun fhuath aige dha
's an aimsir a chaidh seachad: agus gu-n
teicheadh e gu aon de na bailtibh sin,
agus gu maireadh e beò:
43 *Eadhon* Beser[w] 's an fhàsach, ann an
dùthaich a' chòmhnaird, de na Reubenich;
agus Ramot ann an Gilead, de na Gadaich;
agus Golan ann am Basan, de na Manas-
aich.
44 Agus *is* e so an lagh a chuir Maois
roimh chloinn Israeil.
45 *Is* iad so na teisteis[y], agus na
reachdan[a], agus na breitheanais[b], a labh-
air Maois ri cloinn Israeil, an uair a
thàinig iad a mach as an Eiphit,
46 Air an taobh so de Iordan 's a'
ghleann[d] thall fa chomhair Bhet-peoir,
ann am fearann Shihoin rìgh nan Amor-
ach, a *bha* 'chòmhnuidh ann an Hesbon,
a bhuail Maois agus clann Israeil[e], an
déigh dhoibh teachd a mach as an Eiphit:
47 Agus shealbhaich iad 'fhearann, agus
fearann Og rìgh Bhasain, dà rìgh nan
Amorach, *a bha* air an taobh so de Iordan,
leth ri éirigh na gréine;
48 O Aroer[g], a *tha* làimh ri bruaich

B.C. 1451.
a Ecs. 13. 3
b Salm 133. 3
c Ecs. 6. 6
d caib. 34. 12
e caib. 3. 17
f Eabh. 12. 23
g caib. 10. 13 Ier. 31. 3
h Ecs. 13. 3, 9, 14
i Ecs. 19. 5-8 Eabh. 8. 9
j caib. 7. 1 9. 1, 2
k caib. 29. 10-15
l Isa. 1. 3 Hos. 7. 2
m Ecs. 19. 9, 18, 19 20. 18-22
n Ios. 2. 11 1 Each. 29. 11
o Ecs. 24. 2, 3 Gal. 3. 19
p Lebh. 22. 31
q caib. 5. 16 Eph. 6. 3
r Ecs. 20. 2-17 Salm 81. 10
1 *nan tràill-ean.*
s Mat. 4. 10
t caib. 4. 15-19
u caib. 19. 4 Air. 35. 11
v Ecs. 34. 14
w Ios. 20. 8
x Ecs. 34. 7 Ier. 32. 18 Dan. 9. 4, 9 Mat. 23. 35, 36 Ròm. 11. 28, 29
y Salm 119. 2
z Lebh. 19. 12 Salm 139. 20 Seum. 5. 12
a Salm 119. 5
b Salm 119. 7
c Isa. 58. 13 Ese. 20. 12
d caib. 3. 29
e caib. 1. 4 Air. 21. 24, &c.
f Gen. 2. 2 Hos. 4. 4
g caib. 2. 36

sruth Arnoin, eadhon gu sliabh Shihoin,
a 's e Hermon[b],
49 Agus an còmhnard uile air an taobh
so de Iordan a làimh na h-àird' an ear,
eadhon gu muir a' chòmhnaird, fo thob-
raichibh Phisgah[e].

CAIB. V.

1 *Aithris a' choimhcheangail a rinn Dia ri cloinn Israeil ann an Horeb.* 6 *Na deich àithcantan.* 23 *Air iarrtus an t-sluaigh fhuair Maois an lagh o Dhia.*

AGUS ghairm Maois air Israel uile,
agus thubhairt e riu, Eisd, O Israeil,
ris na reachdaibh agus na breitheanais a
labhras mi 'n 'ur cluasaibh air an là 'n
diugh, a chum gu fòghlum sibh iad, agus
gu-n gléidh agus gu-n dean sibh iad.
2 Rinn an Tighearna ar Dia coimh-
cheangal ruinn ann an Horeb[i].
3 Cha d' rinn an Tighearn' an coimh-
cheangal so r'ar n-aithrichibh, ach ruinne[k],
eadhon ruinne a *tha* uile beò an so air an
là 'n diugh.
4 Aghaidh ri h-aghaidh labhair an Tigh-
earna[m] ribh 's an t-sliabh, á meadhon an
teine.
5 (Sheas mise eadar an Tighearn' agus
sibhse 's an àm sin[o], a nochdadh dhuibh
focail an Tighearn': oir bha eagal oirbh
roimh an teine, agus cha deachaidh sibh
suas do'n t-sliabh,) ag ràdh,
6 *Is* mise an Tighearna do Dhia[r], a thug
a mach thusa á tìr na h-Eiphit, á tigh na
daorsa[1].
7 Na biodh dée sam bith eile agad a'm'
fhianuis[s].
8 Na dean dhuit féin dealbh snaidhte[t],
no coslas air bith *a dh'aon ni* a *tha* shuas
air nèamh, no a *tha* shìos air an talamh,
no a *tha* 's na h-uisgeachaibh fo 'n talamh.
9 Na crom thu féin sìos doibh, agus na
dean seirbhis doibh: oir mise an Tigh-
earna do Dhia, *is* Dia eudmhor *mi*[v], a'
leantuinn aingidheachd nan aithrichean
air a' chloinn[x], agus air an treas agus
air a' cheathramh *ginealach* dhiubhsan
a dh'fhuathaicheas mi,
10 Agus a' deanamh tròcair do mhìltibh
dhiubhsan a ghràdhaicheas mi, agus a
ghleidheas m'àitheantan.
11 Na tabhair ainm an Tighearna do
Dhé ann an dìomhanas[z]: oir cha mheas
an Tighearna neo-chiontach *esan* a bheir
'ainm ann an dìomhanas.
12 Thoir an aire là na sàbaid a naomh-
achadh[c], mar a dh'àithn an Tighearna
do Dhia dhuit.
13 Sè làithean saothraichidh tu, agus
ni thu d'obair uile;
14 Ach *air* an t-seachdamh là *tha* sàbaid
an Tighearna do Dhé[f]: *air an là so* cha
dean thu obair sam bith, thu féin, no do
mhac, no do nighean, no d'òglach, no do
bhanoglach, no do dhamh, no d'asal, no
aon air bith de d'spréidh, no do choigreach
a *tha* 'n taobh a stigh de d' gheatachaibh;

a chum gu-n gabh d'òglach agus do bhan-
oglach fois cho maith riut féin[b].
15 Agus cuimhnich gu-n robh thu *féin*
a'd' sheirbhiseach[c] ann an tìr na h-Eiphit,
agus gu-n d' thug an Tighearna do Dhia
mach as a sin thu, le làimh chumhachd-
aich agus le gàirdean sìnte mach: uime
sin dh'àithn an Tighearna do Dhia dhuit
an t-sàbaid a choimhead.
16 Thoir urram do d'athair agus do
d' mhàthair[e], mar a dh'àithn an Tigh-
earna do Dhia dhuit; a chum gu-m
buanaichear do làithean[f], agus gu-n éirich
gu maith dhuit, 's an fhearann a bheir
an Tighearna do Dhia dhuit.
17 Na dean mortadh[h].
18 Ni mò a ni thu adhaltranas[i].
19 Ni mò a ghoideas tu[k].
20 Ni mò a bheir thu fianuis bhréige an
aghaidh do choimhearsnaich[m].
21 Ni mò a mhiannaicheas tu bean do
choimhearsnaich, ni mò a shanntaicheas
tu tigh do choimhearsnaich[n], 'fhearann,
no 'òglach, no 'bhanoglach, no 'dhamh,
no 'asal, no *ni* air bith a'*s* le do choimh-
earsnach.
22 Na briathra sin labhair an Tighearna
r'ur coimhthional uile 's an t-sliabh, á
meadhon an teine, an neoil agus an
dubh dhorchadais, *le* guth mòr; agus cha
do chuir e tuilleadh ris: agus sgriobh e
iad air dà chlàr chloiche[p], agus thug e
dhomhsa iad.
23 Agus an uair a chuala sibh an guth
á meadhon an dorchadais[r], agus an
t-sléibh a' losgadh le teine, an sin thàinig
sibh am fagus domhsa, *eadhon* uile cheann-
ardan 'ur treubhan, agus 'ur seanairean,
24 Agus thubhairt sibh, Feuch, dh'fhoill-
sich an Tighearna ar Dia dhuinn a ghlòir,
agus a mhòrachd, agus chuala sinn a
ghuth á meadhon an teine: chunnaic sinn
an diugh gu-n labhair Dia ri duine, agus
gu mair e beò[u].
25 A nis uime sin c'ar son a gheibheam-
aid bàs[w]? oir loisgidh an teine mòr so
sinn. Ma chluinneas sinn guth an Tigh-
earna ar Dé tuilleadh, an sin bàsaichidh
sinn.
26 Oir cò *de'n* uile fheòil a chuala guth
an Dé bheò a' labhairt á meadhon an
teine, mar a rinn sinne, agus a mhair beò?
27 Theirig-sa am fagus, agus éisd ris
na h-uile nithibh a their an Tighearna ar
Dia; agus labhair thusa ruinne[b] gach *ni*
a their an Tighearna ar Dia riut, agus
éisdidh sinne *ris*, agus ni sinn *e*.
28 Agus chual' an Tighearna guth 'ur
briathra, 'n uair a labhair sibh rium:
agus thubhairt an Tighearna rium,
Chuala mi guth bhriathran an t-sluaigh
so, a labhair iad riut[d]: *is* maith a thubh-
airt iad gach ni a labhair iad.
29 O gu-m bitheadh an gnè cridhe so
annta[f], gu-m bitheadh m'eagals' orra,
agus gu-n gleidheadh iad m'àitheantan
uile a ghnàth[h], a chum gu-n éireadh gu
maith dhoibh[a], agus d'an cloinn gu
bràth!
30 Imich, abair riu, Rachaibh d'ur bùth-
aibh a rìs.
31 Ach do d' thaobh-sa, seas an so
làimh riumsa, agus labhraidh mi riut na
h-àitheantan uile[d], agus na reachdan,
agus na breitheanais, a theagaisgeas tu
dhoibh, a chum as gu-n dean siad *iad*
anns an fhearann a *tha* mise a' tabhairt
dhoibh r'a shealbhachadh.
32 Bheir sibh an aire, uime sin, gu-n
dean sibh mar a dh'àithn an Tighearna
'ur Dia dhuibh: cha chlaon sibh a thaobh
a chum na làimhe deise no clìthe[g].
33 Anns gach slighe a dh'àithn an
Tighearna 'ur Dia dhuibh gluaisidh sibh[j],
a chum gu-m bi sibh beò, agus *gu-n éirich*
gu maith dhuibh[l], agus *gu*-m buanaich
sibh *'ur* làithean anns an fhearann a
shealbhaicheas sibh.

CAIB. VI.

1 *Is i ùmhlachd do thoil Dhé crìoch an lagha.*
3 *Earail do'n t-sluagh chum na crìche so.*

ANIS *is* iad so na h-àitheantan, na
reachdan, agus na breitheanais, a
dh'àithn an Tighearna 'ur Dia a theagasg
dhuibh, a chum gu-n deanadh sibh *iad*[o]
's an fhearann d'*am bheil* sibh a' dol g'a
shealbhachadh:
2 A chum gu-m bitheadh eagal an
Tighearna[q] do Dhé ort, gu-n gleidheadh
tu a reachdan uile, agus 'àitheantan, a *tha*
mise ag àithneadh dhuit, thu féin, agus
do mhac, agus mac do mhic, uile làithean
do bheatha, agus a chum gu-m buanaich-
ear do làithean[s].
3 Eisd uime sin, O Israeil, agus thoir
an aire gu-n dean thu *so*, a chum gu-n
éirich gu maith dhuit[t], agus gu-m fàs
sibh ro lìonmhor, mar a gheall an Tigh-
earna Dia d'àithriche dhuit[v], ann am
fearann a tha 'sruthadh le bainne agus
mil.
4 Eisd[x], O Israeil: An Tighearna ar
Dia-ne, *is* aon Tighearn' e[y].
5 Agus gràdhaichidh tu an Tighearna
do Dhia le d'uile chridhe[z], *agus* le d'uile
anam, agus le d'uile neart.
6 Agus bithidh na briathra so, a *tha* mi
ag àithneadh dhuit an diugh, ann ad
chridhe[a];
7 Agus teagaisgidh[1] tu iad do d'
chloinn[c], agus labhraidh tu orra 'n uair
a shuidheas tu a'd' thigh, agus an uair a
dh'imicheas tu air an t-slighe, agus an
uair a luidheas tu sìos, agus an uair a
dh'éireas tu suas.
8 Agus ceanglaidh tu iad mar chomhar-
adh air do làimh[e], agus bithidh iad mar
eudanain eadar do shùilibh.
9 Agus sgrìobhaidh tu iad air ursainn-
ibh do thighe[g], agus air do gheatachaibh.
10 Agus an uair a bheir an Tighearna
do Dhia thu do'n fhearann a mhionnaich

R.C. 1451.

a caib. 4. 40
b Ecs. 23. 12
c caib. 15. 15; 16. 12; 24. 18, 22
d Gal. 3. 19
e Lebh. 19. 3; Mat. 15. 4-6; Eph. 6. 1-3
f caib. 4. 40
g caib. 17. 20; 28. 14; Ios. 1. 7; Gnà. 4. 27
h Mat. 5. 21, 22
i Gnà. 6. 32, 33; Mat. 5. 27, 28; Seum. 2. 11
j Salm 119. 6; Luc. 1. 6
k Ròm. 13. 9; Eph. 4. 28
l Ier. 7. 23
m Mal. 3. 5
n Hab. 2. 9; Luc. 12. 15; Ròm. 7. 7; Eabh. 13. 5
o Ese. 37. 24
p Ecs. 31. 18
q Ecl. 12. 13
r Ecs. 20. 18, 19
s Gnà. 3. 1, 2
t Ecl. 8. 12; Isa. 3. 10
u caib. 4. 33; Bre. 13. 22
v Gen. 22. 17
w caib. 18. 16
x Marc. 12. 29-32; Eoin 17. 3; 1 Cor. 8. 4, 6
y 2 Ri. 19. 15
z 2 Ri. 23. 25
a Gnà. 2. 10, 11
b Eabh. 3. 3, 5; 12. 19
1 *geuraich-idh.*
c caib. 11. 19; Salm 78. 4, 6; Eph. 6. 4
d caib. 18. 17
e Gnà. 6. 21; 7. 3
f caib. 32. 29; Salm 81. 13; Isa. 48. 18; Ese. 33. 31, 32; Mat. 23. 37; Luc. 19. 42
g Hab. 2. 2
h caib. 11. 1

e do d'aithrichibh, do Abraham, do Isaac, agus do Iacob, gu-n tugadh e dhuit bailtean mòra agus maithe, nach do thog thu féin[a].
11 Agus tighean làn de gach ni maith nach do lion thu, agus tobraiche cladhaichte nach do chladhaich thu, fionliosan agus liosan-olaidh nach do shuidhich thu, 'n uair a dh'itheas tu agus a bhitheas tu air do shàsachadh ;
12 *An sin* thoir an aire air eagal gu-n di-chuimhnich thu an Tighearn', a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit, á tigh na daorsa.
13 Bithidh eagal an Tighearna do Dhé ort[d], agus ni thu seirbhis dha, agus mionnaichidh tu air 'ainm[f].
14 Cha téid sibh an déigh dhiathan eile[g] de dhiathaibh an t-sluaigh a *tha* mu'n cuairt oirbh ;
15 (Oir *tha* 'n Tighearna do Dhia 'n a Dhia eudmhor[i] 'n 'ur measg[j] ;) air eagal gu-n las fearg an Tighearna do Dhé a'd' aghaidh[k], agus gu-n sgrios e thu o aghaidh na talmhainn.
16 Cha bhrosnaich[l] sibh an Tighearna 'ur Dia, mar a bhrosnaich sibh *e* ann am Masah[m].
17 Gleidhidh sibh gu dìchiollach àitheantan an Tighearna 'ur Dé[n], agus a theisteis, agus a reachdan, a dh'àithn e dhuit.
18 Agus ni thu *an ni sin a tha* ceart agus maith ann an sealladh an Tighearn'[p]; a chum gu-n éirich gu maith dhuit, agus gu-n téid thu steach, agus gu-n sealbhaich thu am fearann maith a mhionnaich an Tighearna do d'aithrichibh ;
19 A thilgeadh a mach do naimhdean uile romhad[r], mar a labhair an Tighearna.
20 'N uair a dh'fhiosraicheas do mhac dhìot 's an aimsir ri teachd[1], ag ràdh, Ciod *is ciall* do na teisteis[s], agus do na reachdaibh, agus do na breitheanais a dh'àithn an Tighearna ar Dia dhuibh ?
21 An sin their thu ri d' mhac, Bha sinn 'n ar tràillibh aig Pharaoh 's an Eiphit, agus thug an Tighearn' a mach sinn as an Eiphit le làimh chumhachdaich.
22 Agus nochd an Tighearna comharaidhean[x] agus iongantais mhòra agus dhoilgheasach 's an Eiphit, air Pharaoh, agus air a theaghlach uile, fa chomhair ar sùl ;
23 Agus thug e mach sinn as a sin, a chum gu-n tugadh e sinn a stigh, a thoirt dhuinn an fhearainn a mhionnaich e d'ar n-aithrichibh.
24 Agus dh'àithn an Tighearna dhuinn na reachda sin uile a dheanamh, eagal an Tighearna ar Dé 'bhi oirnn[b] a chum ar maith[c] a ghnàth, a chum gu-n gleidheadh e beò sinn[d], mar air an là 'n diugh.
25 Agus bithidh e 'n a fhìreantachd dhuinn[e], ma bheir sinn fainear na h-àitheantan so uile a dheanamh, an làthair an Tighearna ar Dé, mar a dh'àithn e dhuinn.

B.C. 1451.

[a] Ios. 24. 13 Salm 105. 44
[b] Salm 44. 2, 3
[c] Gen. 15. 19-21
[d] caib. 10. 12, 20
[e] Air. 33. 52
[f] Isa. 65. 15 Ier. 5. 2 12. 16
[g] Ier. 25. 6
[h] Esr. 9. 1, 2
[i] Ecs. 20. 5
[j] Am. 3. 2
[k] caib. 7. 4 2 Each. 36. 16
[l] Mat. 4. 7
[m] Ecs. 17. 2, 7 1 Cor. 10. 9
[n] Salm 119. 4
[o] caib. 14. 2 Ecs. 19. 6
[p] caib. 12. 28 Ecs. 15. 26
[q] 1 Pead. 2. 9
[r] Air. 33. 52, 53
1 *am màireach.*
[s] caib. 10. 22
[t] Ecs. 13. 14
[u] Gen. 22. 16, 17 Luc. 1. 72, 73
[v] Ecs. 12. 41, 42
[w] Ecs. 13. 3, 14
[x] Ecs. 20. 2 vii.-xii. Salm 135. 9
[y] Isa. 49. 7 1 Cor. 10. 13 2 Tes. 3. 3 1 Eoin 1. 9
[z] Neh. 1. 5 Dan. 9. 4
[a] caib. 32. 35 Isa. 59. 18 Ròm. 12. 19
[b] rann 2
[c] caib. 10. 13 Iob 35. 7, 8 Ier. 32. 39
[d] Salm 41. 2 Gnà. 22. 4
[e] caib. 24. 13 Ròm. 10. 3, 5
[f] caib. 28. 1, &c. Lebh. 26. 3, &c.

CAIB. VII.

1 *Gach comh-chomunn ris na cinnich air a thoirmeasg,* 4 *air eagal gu-n tairngeadh iad iad gu iodhol-aoradh.*

1 'N UAIR a bheir an Tighearna do Dhia thu stigh do'n fhearann a chum am bheil thu 'dol g'a shealbhachadh, agus a thilgeas e mach romhad mòran chinneach[b], na Hitich[c], agus na Girgasaich, agus na h-Amoraich, agus na Canaanaich, agus na Peridsich, agus na Hibhich, agus na h-Iebusaich, seachd cinnich a 's mò agus a 's cumhachdaiche na thusa ;
2 Agus an uair a bheir an Tighearna do Dhia iad thairis a'd' làthair, buailidh tu iad, *agus* cuiridh tu gu tur as doibh[e] ; cha dean thu coimhcheangal sam bith riu, cha mhò a nochdas tu tròcair dhoibh :
3 Cha mhò a ni thu cleamhnas riu[h] ; do nighean cha toir thu d'a mhac-san, ni mò a ghabhas tu a nighean-san do d' mhac-sa.
4 Oir tionndaidhidh iad do mhac o mise a leantuinn, a chum gu-n dean iad seirbhis do dhiathaibh eile : mar sin lasaidh fearg an Tighearna 'n 'ur n-aghaidh, agus sgriosaidh e thu gu h-obann.
5 Ach mar so buinidh sibh riu : sgriosaidh sibh an altairean, agus brisidh sibh an dealbhan, agus gearraidh sibh sìos an doireachan, agus loisgidh sibh an coslais shnaidhte le teine.
6 Oir *is* sluagh naomh do'n Tighearna[o] do Dhia thusa : thagh an Tighearna do Dhia thu gu bhi 'ad shluagh àraidh[q] dha féin, os ceann gach sluaigh a *tha* air aghaidh na talmhainn.
7 Cha do ghràdhaich an Tighearna sibh, cha mhò a thagh e sibh, a chionn gu-n robh sibh na bu lìonmhoire na sluagh sam bith eile ; (oir *is* sibh a bu teirce de gach uile shluagh[s];)
8 Ach a chionn gu-n do ghràdhaich an Tighearna sibh, agus a chum gu-n gleidheadh e na mionnan[u] a mhionnaich e d'ur n-aithrichibh, thug an Tighearna mach sibh le làimh chumhachdaich[v], agus shaor e thu á tigh nan tràillean[w], á làimh Pharaoh rìgh na h-Eiphit.
9 Bitheadh fios agad uime sin, an Tighearna do Dhia gur esan Dia, an Dia fìrinneach[y], a chumas coimhcheangal[z] agus tròcair riu-san a ghràdhaicheas e, agus a ghleidheas 'àitheantan, gu mìle ginealach ;
10 Agus a dhìolas orra-san a dh'fhuathaicheas e[a], r'an eudann, a chum an sgrios : cha dean e moille d'a thaobh-san aig am bheil fuath dha ; dìolaidh e air r'a eudann.
11 Gleidhidh tu uime sin na h-àitheantan, agus na reachdan, agus na breitheanais, a tha mi 'g àithneadh dhuit an diugh a dheanamh.
12 Uime sin, ma dh'éisdeas sibh ris na breitheanais sin[f], agus ma choimhideas agus ma ni sibh iad, cumaidh an Tighearna do Dhia riutsa an coimhcheangal

agus an tròcair a mhionnaich e do d'aith-
richibh.
13 Agus gràdhaichidh e thu, agus beann-
aichidh e thu, agus ni e lìonmhor thu :
mar an ceudna beannaichidh e toradh do
bhronn, agus toradh d'fhearainn, d'arbhar,
agus d'fhìon, agus d'oladh, fàs do chruidh,
agus treuda do chaorach, 's an fhearann a
mhionnaich e do d'aithrichibh a thoirt
duit.
14 Bithidh tu beannaichte os ceann
gach sluaigh ; cha bhi firionn no boirionn
neo-thorrach 'n 'ur measg[d], no measg 'ur
spréidhe.
15 Agus bheir an Tighearn' uait gach
eucail, agus cha chuir e ort aon air bith
de dhroch ghalaraibh na h-Eiphit[e], a's
aithne dhuit, ach cuiridh e iad orra-san
uile le 'm fuathach thu.
16 Agus sgriosaidh tu an sluagh sin uile
a bheir an Tighearna do Dhia *thairis*
dhuit ; cha ghabh do shùil truas riu[j]:
cha mhò a ni thu seirbhis d'an diathaibh,
oir *bithidh* sin 'n a ribe dhuit[l].
17 Ma their thu ann ad chridhe, *Is*
mò na cinnich sin na mise, cionnus is
urrainn mise an cur á seilbh ?
18 Cha bhi eagal ort rompa[n]; *ach*
cuimhnichidh tu gu maith ciod a rinn an
Tighearna do Dhia ri Pharaoh[o], agus ris
na h-Eiphitich uile ;
19 Na deuchainnean mòra[q] a chunnaic
do shùilean, agus na comharaidhean, agus
na h-iongantais, agus an làmh chumh-
achdach, agus an gairdean sìnte mach,
leis an d'thug an Tighearna do Dhia mach
thu : mar sin ni an Tighearna do Dhia
ris an t-sluagh uile roimh am bheil eagal
ort[u].
20 Os bàrr, cuiridh an Tighearna do
Dhia an connsbeach 'n am measg[v], gus
am bi iadsan a dh'fhàgar, agus a dh'fhol-
aicheas iad féin o d' ghnùis, air an sgrios.
21 Cha bhi uamhann ort rompa ; oir
tha 'n Tighearna do Dhia 'n 'ur measg,
Dia mòr, agus uamhasach[x].
22 Agus cuiridh an Tighearna do Dhia
a mach[1] na cinnich sin romhad a lìon
beagain 'us beagain[y] : cha-n fheud thu an
sgrios a dh'aon bheum, air eagal gu-m
fàs fiadh-bheathaiche na macharach lìon-
mhor ort.
23 Ach bheir an Tighearna do Dhia iad
thairis duit, agus sgriosaidh e iad le sgrios
mòr, gus an cuirear as doibh.
24 Agus bheir e an rìghre thairis do d'
làimh[a], agus sgriosaidh tu an ainm o bhi
fo nèamh[b]: cha seas duine sam bith a'd'
aghaidh[c], gus an cuir thu as doibh.
25 Dealbhan snaidhte an diathan loisg-
idh sibh le[f] teine : cha mhiannaich[g] thu
'n t-airgiod no 'n t-òr *a tha* orra, cha mhò
ghabhas tu *e* dhuit féin, air eagal gu-n
ribear thu leis[h] : oir *is* gràineileachd e
do'n Tighearna do Dhia.
26 Ni mò bheir thu gràineileachd do
d' thigh[i], air eagal gu-m bi thu a' d' ni

B.C. 1451.

[a] Ios. 6. 17, 18
[b] Salm 119. 6
[c] caib. 5. 32, 33
[d] Ecs. 23. 26, &c.
[e] Ecs. 9. 14
[f] caib. 2. 7; 29. 3; Am. 2. 10
[g] Salm 136. 16
[h] Iob 33. 17
[i] Ecs. 16. 4
[j] caib. 13. 8; 19. 13, 21
[k] 2 Each. 32. 31
[l] caib. 12. 30; Ecs. 23. 33; Bre. 8. 27; Salm 106. 36
[m] Ecs. 16. 15
[n] caib. 31. 6
[o] Salm 105. 5
[p] Mat. 4. 4
[q] caib. 4. 34
[r] Salm 104. 27-29
[s] Neh. 9. 21
[t] Gnà. 3. 12; Eabh. 12. 5, 6; Tais. 3. 19
[u] Ios. 3. 10
[v] Ecs. 23. 28
[w] 1 Sam. 12. 24
[x] caib. 10. 17
[1] *spionaidh e as.*
[y] Ecs. 23. 29, 30
[z] caib. 33. 25
[a] Ios. 10. 24, 42; 12. 1
[b] caib. 25. 19
[c] caib. 11. 25; Isa. 54. 17
[d] 1 Cor. 10. 31
[e] 1 Each. 29. 14; Salm 103. 2; Gnà. 3. 9
[f] Ecs. 32. 20; 1 Each. 14. 12
[g] Ios. 7. 1, 21
[h] Bre. 8. 27
[i] Ecs. 14. 7
[j] Gnà. 30. 9

mallaichte cosmhuil ris : *ach* bheir thu
fuath iomlan da, agus gabhaidh tu gràin
deth gu tur, oir *is* ni mallaichte e[a].

CAIB. VIII.

1 *Earail do chloinn Israeil gu-n tugadh iad géill a dh'àitheantaibh Dhé, agus nach dì-chuimhnicheadh iad a mhaitheas agus a fhreasdal d'an taobh.*

NA h-àitheantan uile[b] a tha mi ag àithn-
eadh dhuit an diugh, bheir sibh an
aire gu-n dean sibh *iad*[c], a chum gu-m
bi sibh beò, agus gu-m fàs sibh lìonmhor,
agus gu-n téid sibh a stigh, agus gu-n
sealbhaich sibh am fearann, a mhionnaich
an Tighearna d'ur n-aithrichibh.
2 Agus cuimhnichidh tu an t-slighe sin
uile air an do threòraich an Tighearna do
Dhia thu ré an dà fhichead bhliadhna so[f]
anns an fhàsach[g], gu d'irioslachadh[h], gu
d' dhearbhadh[i], a chum gu-m bitheadh
fios ciod a *bh*'ann 'ad chridhe[k], an gleidh-
eadh tu 'àitheantan, no nach gleidheadh.
3 Agus dh'irioslaich e thu, agus thug
e ort ocras fhulang, agus bheathaich e
thu le mana[m], (ni nach b'aithne dhuit féin,
ni mò a b'aithne do d'aithrichibh *e*,) a
chum gu-n tugadh e ort fios a bhi agad
nach ann le aran a mhàin a bheathaich-
ear duine[p], ach leis gach *focal* a thig a
mach á beul an Tighearna bithidh duine
beò[r].
4 Cha do chaitheadh d'eudach dhìot[s]
le h-aois, cha mhò a dh'at do chos ré an
dà fhichead bliadhna so.
5 Bheir thu mar an ceudna fainear
ann ad chridhe, mar a smachdaicheas
duine a mhac[t], gur ann *mar sin* a tha 'n
Tighearna do Dhia 'g ad smachdachadh-sa.
6 Uime sin gleidhidh tu àitheantan an
Tighearna do Dhé, a chùm gu-n gluais
thu 'n a shlighibh, agus gu-m bi 'eagal-san
ort[w].
7 Oir tha'n Tighearna do Dhia 'g ad
thabhairt gu fearann maith, fearann
shruthan uisgeacha, thobraichean, agus
dhoimhneachdan a tha 'g éirigh suas air
feadh ghleann agus air feadh bheann ;
8 Fearann cruithneachd, agus eòrna,
agus fhìonainean, agus chraobhan fìgis,
agus phomgranat, fearann olaidh na
craoibh-olaidh, agus meala ;
9 Fearann anns an ith thu aran gun
ghoinne, cha bhi uireasbhuidh *ni* sam
bith ort ann ; fearann aig *am bheil* a
chlachan 'n an iarunn[z], agus as a bheann-
taibh cladhaichear umha.
10 'N uair a dh'itheas tu agus a
shàsuichear thu[d], an sin beannaichidh tu
an Tighearna[e] do Dhia air son an fhear-
ainn mhaith a thug e dhuit.
11 Thoir an aire nach dì-chuimhnich
thu an Tighearna do Dhia, air chor as
nach gléidh thu 'àitheantan, agus a
bhreitheanais, agus a reachdan, a *tha*
mise ag àithneadh dhuit an diugh.
12 Air eagal, *an uair* a dh'itheas tu[j],

agus a shàsuichear thu, agus a thogas tu
tighean maithe, agus a chòmhnuicheas tu
annta;
13 Agus a dh'fhàsas do bhuar agus do
chaoraich, agus a mheudaichear d'airgiod
agus d'òr, agus a mheudaichear gach ni a
tha agad;
14 Gu-m bi an sin do chridhe air a
thogail suas, agus gu-n dì-chuimhnich
thu an Tighearna do Dhia[c], a thug a
mach thu á tìr na h-Eiphit, *agus* á tigh
na daorsa;
15 A threòraich thu troimh 'n fhàsach
mhòr agus uamhasach sin, *far an robh*
nathraichean loisgeach[d], agus scorpiona,
agus ionada tartmhor[f] far nach *robh*
uisge; a thug a mach dhuit uisge as a'
charraig ailbhinn[i];
16 A bheathaich thu 's an fhàsach le
mana[j], nach b'aithne do d'aithrichibh, a
chum gu-n irioslaicheadh e thu[k], agus
gu-n dearbhadh e thu, a dheanamh maith
dhuit ann ad *làithibh* deireannach[m];
17 Agus gu-n abair thu ann ad chridhe,
Fhuair mo chumhachd[n], agus neart mo
làimhe, an saoibhreas so dhomh.
18 Ach cuimhnichidh tu 'n Tighearna
do Dhia: oir *is* esan a bheir comas dhuit
beartas fhaghail[q], a chum gu-n daingnich
e a choimhcheangal a mhionnaich e do
d'aithrichibh, mar *air* an là 'n diugh.
19 Agus tarlaidh, ma dhì-chuimhnich-
eas tu air chor sam bith an Tighearna
do Dhia, agus gu-n gluais thu an déigh
dhiathan eile, agus gu-n dean thu seir-
bhis doibh, agus gu-n dean thu aoradh
dhoibh, tha mi a' toirt fianuis 'n 'ur
n-aghaidh an diugh[s], gu-n sgriosar gu
tur sibh.
20 Mar na cinnich a tha 'n Tighearn' a'
sgrios roimh 'ur gnùis, is amhuil sin a
théid as duibhse[u]; a chionn nach b'àill
leibh a bhi ùmhal do ghuth an Tighearna
'ur Dé.

CAIB. IX.

Tha Maois a' deanamh a dhichill gu barail an t-sluaigh isleachadh a thaobh am fireantachd agus an ionracais féin, le'n ceannairc, an gearan, agus an eas-ùmhlachd a chur 'an cuimhne dhoibh.

EISD, O Israeil: *tha* thu gu gabhail
thar Iordan an diugh[x], gu dol a
steach a shealbhachadh chinneach a 's
mò agus a 's treise na thu féin[z], bailtean
mòra agus daingnichte suas gu nèamh;
2 Sluagh mòr agus àrd, clann nan
Anacach, a 's aithne dhuit, agus *mu'n*
cual' thu *air a radh*, Cò is urrainn seas-
amh roimh chloinn Anaic?
3 Uime sin tuig thusa an diugh, gur e
'n Tighearna do Dhia an ti a théid thairis
romhad[d] 'n a theine caithteach: cuiridh
esan as doibh, agus cuiridh e sìos iad a'd'
fhianuis: mar sin fògraidh tu mach iad[f],
agus sgriosaidh tu iad gu grad, mar a
thubhairt an Tighearna riut[h].
4 Na labhair ann ad chridhe[j], an déigh
do'n Tighearna do Dhia an tilgeadh a
mach romhad, ag ràdh, Air son m'fhìr-
eantachd féin thug an Tighearna steach
mi a shealbhachadh an fhearainn so; ach
air son aingidheachd nan cinneach sin
tha 'n Tighearna 'g am fògradh a mach o
d' làthair[a].
5 Cha-n ann air son d'fhìreantachd[b],
no air son ionracais do chridhe, tha thu
'dol a shealbhachadh am fearainn; ach
air son aingidheachd nan cinneach sin tha
'n Tighearna do Dhia 'g am fògradh a
mach o d' làthair-sa, agus a chum gu-n
coimhlion e 'm focal a mhionnaich an
Tighearna do d'aithrichibh, Abraham[e],
Isaac[g], agus Iacob[h].
6 Tuig, uime sin, nach ann air son
d'fhìreantachd-sa a *tha*'n Tighearna do
Dhia a' toirt duit an fhearainn mhaith
so r'a shealbhachadh; oir *is* sluagh rag-
mhuinealach thu[l].
7 Cuimhnich, na dì-chuimhnich cionnus
a bhrosnaich thu 'n Tighearna do Dhia
gu feirg 's an fhàsach: o'n là 's an deach-
aidh tu mach á tìr na h-Eiphit[o], gus an
d'thàinig sibh do'n àite so, bha sibh
ceannairceach an aghaidh an Tighearna.
8 Mar an ceudna ann an Horeb[p] bhros-
naich sibh an Tighearna gu feirg, air chor
as gu-n robh corruich air an Tighearna
ribh, a chum 'ur sgrios.
9 'N uair a chaidh mise suas do'n t-sliabh
a ghabhail nan clàr chloiche, *eadhon* clàir
a' choimhcheangail a rinn an Tighearna
ribh, an sin dh'fhan mi 's an t-sliabh dà
fhichead là agus dà fhichead oidhche[r]; cha
d'ith mi aran, cha mhò a dh'òl mi uisge:
10 Agus thug an Tighearna dhomh dà
chlàr chloiche[t], sgrìobhta le meur Dhé;
agus orra *bha sgrìobhta* réir nan uile
bhriathran a labhair an Tighearna ribh
's an t-sliabh[v], á meadhon an teine, ann
an là a' chomhchruinneachaidh.
11 Agus tharladh, 'an ceann dhà fhich-
ead là agus dhà fhichead oidhche, *gu-n*
d'thug an Tighearna dhòmhs' an dà
chlàr chloiche, *eadhon* clàir a' choimh-
cheangail[w].
12 Agus thubhairt an Tighearna rium,
Eirich, imich sìos gu luath as a so; oir
thruaill do shluagh a thug thu mach as
an Eiphit *iad féin*; chlaon iad gu grad
o'n t-slighe a dh'àithn mise dhoibh[y]; rinn
iad dhoibh féin dealbh leaghta.
13 A bhàrr air so, labhair an Tighearna
rium[a], ag ràdh, Chunnaic mi an sluagh
so, agus, feuch, *is* sluagh rag-mhuinealach
iad[b].
14 Leig dhomh, a chum gu-n sgrios mi
iad, agus gu-n dubh mi mach an ainm o
bhi fo nèamh[c]; agus ni mi dhìotsa cinn-
each a 's cumhachdaiche agus a 's mo na
iadsan[e].
15 Mar sin phill mi[g], agus thàinig mi
nuas o'n t-sliabh, agus bha an sliabh a'
losgadh le teine[i]; agus bha dà chlàr a'
choimhcheangail a'm' dhà làimh.

R.C. 1451.

[a] caib. 18. 12 Gen. 15. 16 Lebh. 18. 24, 25
[b] Tit. 3. 5
[c] Ier. 2. 6
[d] Air. 21. 6
[e] Gen. 12. 7; 17. 8
[f] Hos. 13. 5
[g] Gen. 26. 4
[h] Gen. 28. 13
[i] Air. 20. 11 Salm 78. 15, 16; 114. 8 1 Cor. 10. 4
[j] rann 3
[k] rann 2
[l] Ecs. 32. 9; 33. 3 2 Each. 30. 8
[m] Tuir. 3. 26-33 Eabh. 12. 10, 11
[n] caib. 9. 4 1 Cor. 4. 7
[o] Ecs. 14. 11; 16. 2; 17. 2 Air. 11. 14; 20. 2; 25. 2
[p] Ecs. 32. 1-6
[q] Gnà. 10. 22 Hos. 2. 8
[r] Ecs. 34. 28
[s] caib. 4. 26; 30. 18
[t] Ecs. 31. 18
[u] 2 Each. 36. 16, 17 Dan. 9. 11, 12
[v] Ecs. 19. 18, 19
[w] Eabh. 8. 6-10
[x] Ios. 4. 19
[y] Bre. 2. 17 Salm 78. 57 Hos. 6. 4
[z] Air. 13. 28-33
[a] Ecs. 32. 9
[b] rann 6 Gnio. 7. 51
[c] caib. 29. 20
[d] caib. 31. 3-6 Ios. 3. 11
[e] Air. 14. 12
[f] caib. 7. 24
[g] Ecs. 32. 15, &c.
[h] Ecs. 23. 31
[i] caib. 4. 11; 5. 23
[j] caib. 8. 17 Ròm. 11. 6, 20 1 Cor. 4. 7

16 Agus dh'amhairc mi, agus, feuch, bha sibh air peacachadh an aghaidh an Tighearna 'ur Dé, rinn sibh laogh leaghta dhuibh féin: bha sibh air tionndadh a thaobh gu grad as an t-slighe a dh'àithn an Tighearna dhuibh.

17 Agus ghlac mi an dà chlàr, agus thilg mi as mo dhà làimh iad, agus bhris mi iad fa chomhair 'ur sùl.

18 Agus thuit mi sìos 'am fianuis an Tighearna[b], mar air tùs, dà fhichead là agus dà fhichead oidhche; cha d'ith mi aran, ni mò dh'òl mi uisge, air son 'ur peacaidhean uile a pheacaich sibh, le olc a dheanamh ann an sealladh an Tighearna, 'g a bhrosnachadh gu feirg.

19 (Oir bha eagal na feirge orm[e], agus na ro-chorruich leis an robh an Tighearna feargach 'n 'ur n-aghaidh-se chum 'ur sgrios.) Ach dh'éisd an Tighearna rium 's an àm sin mar an ceudna[f].

20 Agus bha ro-fhearg air an Tighearna ri Aaron a chum a sgrios: agus rinn mi urnuigh, mar an ceudna, air son Aaroin 's an àm sin féin.

21 Agus ghabh mi 'ur peacadh[i], an laogh a rinn sibh[j], agus loisg mi e le teine, agus phronn mi e, *agus* mheil mi gu mìn e, *eadhon* gus an d' rinneadh mìn e mar dhuslach; agus thilg mi a dhuslach 's an t-sruth a thàinig a nuas o'n t-sliabh.

22 Agus aig Taberah[m], agus aig Masah[n], agus aig Cibrot-Hataabhah[o], bhrosnaich sibh an Tighearna gu feirg.

23 Mar an ceudna, 'n uair a chuir an Tighearna sibh o Chadeis-barnea[p], ag ràdh, Rachaibh suas, agus sealbhaichibh am fearann a thug mise dhuibh; an sin rinn sibh ceannairc an aghaidh àithne an Tighearna 'ur Dé, agus cha do chreid sibh e[r], ni mò a dh'éisd sibh r'a ghuth.

24 Bha sibh ceannairceach an aghaidh an Tighearn'[u], o 'n là a b'aithne dhomhsa sibh.

25 Mar so, thuit mi sìos 'am fianuis an Tighearna[x] dà fhichead là agus dà fhichead oidhche, mar a thuit mi sìos *air tùs*; a chionn gu-n dubhairt an Tighearna gu-n sgriosadh e sibh.

26 Uime sin, rinn mi urnuigh ris an Tighearn'[z], agus thubhairt mi, O 'Thighearna Dhé, na sgrios do shluagh féin, agus d'oighreachd[b], a shaor thu trìd do mhòrachd, a thug thu mach as an Eiphit le làimh chumhachdaich.

27 Cuimhnich do sheirbhisich, Abraham, Isaac, agus Iacob; na h-amhairc air reasgachd an[c] t-sluaigh so, no air an aingidheachd[d], no air am peacadh[e];

28 Air eagal gu-n abair am fearann as an d' thug thu mach sinn[f], A chionn nach b'urrainn an Tighearn' an toirt a steach do'n fhearann a gheall e dhoibh[i], agus a chionn gu-n robh fuath aige dhoibh, thug e mach iad g'am marbhadh 's an fhàsach.

29 Gidheadh *is* iad do shluagh iad[m],

B.C. 1451.

a Ecs. 34. 1, &c.
b Ecs. 32. 10-14
c Ecs. 25. 10 Eabh. 9. 4
d Ecs. 37. 1
e Luc. 12. 4, 5
f Ecs. 33. 17 Salm 106. 23
g Ecs. 34. 28
1 *focail.*
h Ecs. 20. 1-17
i Ecs. 32. 20
j Isa. 31. 7
k 1 Ri. 8. 9
l Air. 33. 31-38
m Air. 11. 1-4
n Ecs. 17. 7
o Air. 11. 34
p Air. xiii., xiv.
q Air. 3. 6-9
r Salm 78. 22 106. 24, 25
s Air. 4. 15
t Salm 135. 2
u caib. 31. 27
v caib. 18. 5 2 Each. 29. 11 Ròm. 12. 7
w caib. 21. 5 Air. 6. 23
x rann 18
y Air. 18. 20, 24 Ese. 44. 28
z Ecs. 32. 11, &c.
a Ecs. 32. 14
b 1 Ri. 8. 51
c Salm 78. 8
d Gnà. 21. 12
e Mic. 7. 18
f Ecs. 6. 6-8
g Mic. 6. 8
h caib. 6. 13 Salm 34. 9
i Air. 14. 16
j caib. 5. 33
k caib. 6. 5 11. 13 30. 16, 20 Salm 18. 1 145. 20 Mat. 22. 37
l Iob 36. 11 Seph. 3. 9 Ròm. 1. 9 Eabh. 12. 28
m rann 26 Neh. 1. 10 Salm 100. 3

agus d'oighreachd, a thug thu mach le d' threun neart, agus le d' ghairdean sìnte mach.

CAIB. X.

1 *Maitheas agus tròcair Dhé air an nochdadh le dà chlàr an Lagha ath-nuadhachadh.* 8 *Treubh Lebhi air a cur air leth, &c.*

'S AN àm sin thubhairt an Tighearna rium, Snaidh dhuit féin dà chlàr[a] chloiche cosmhuil ris na ceud chlàir, agus thig a nìos a m'ionnsuidh-sa do'n t-sliabh, agus dean dhuit àirc fhiodha[c].

2 Agus sgrìobhaidh mise air na clàir na focail a bh'air na ceud chlàir a bhris thu, agus cuiridh tu iad 's an àirc.

3 Agus rinn mi àirc *a dh'*fhiodh sitim[d], agus shnaidh mi dà chlàr chloiche cosmhuil ris na ceud chlàir, agus chaidh mi suas do'n t-sliabh, agus an dà chlàr a'm' làimh.

4 Agus sgrìobh e air na clàir[g] a réir a' cheud sgrìobhaidh, na deich àitheantan[1], a labhair an Tighearna ribh 's an t-sliabh[h], á meadhon an teine, ann an là a' chomhchruinneachaidh: agus thug an Tighearn' iad dhomhsa.

5 Agus phill mise, agus thàinig mi nuas o'n t-sliabh, agus chuir mi na clàir 's an àirc a rinn mi[k], agus an sin tha iad, mar a dh'àithn an Tighearna dhomh.

6 Agus dh'imich clann Israeil o Bherot[l] chloinn Iaacain gu Mosera: an sin fhuair Aaron bàs, agus dh'adhlaiceadh e an sin; agus fhritheil Eleasar a mhac ann an dreuchd an t-sagairt 'n a àite.

7 As a sin dh'imich iad gu Gudgodah, agus o Ghudgodah gu Iotbat, fearann shruthan uisge.

8 'S an àm sin chuir an Tighearn' air leth treubh Lebhi[q], a ghiùlan àirce coimhcheangail an Tighearn'[s], a sheasamh an làthair an Tighearna[t] gu fritheāladh dha[v], agus a bheannachadh 'n a ainm[w], gus an là 'n diugh.

9 Uime sin cha-n 'eil aig Lebhi roinn, no oighreachd maille r'a bhràithribh[y]: *is* e 'n Tighearn' a 's oighreachd dha, a réir mar a gheall an Tighearna do Dhia dha.

10 Agus dh'fhan mi 's an t-sliabh, a réir na ceud ùine, dà fhichead là agus dà fhichead oidhche, agus dh'éisd an Tighearna rium mar an ceudna 's an àm sin[a], *agus* cha bu toil leis an Tighearn' thusa a sgrios.

11 Agus thubhairt an Tighearna rium, Eirich, imich roimh 'n t-sluagh, a chum gu-n téid iad a steach, agus gu-n sealbhaich iad am fearann, a mhionnaich mi d'an aithrichibh gu-n tugainn doibh.

12 Agus a nis, 'Israeil, ciod *a tha* 'n Tighearna do Dhia ag iarraidh ort[g], ach eagal an Tighearna do Dhé a bhi ort[h], gluasad 'n a uile shlighibh[j], a ghràdhachadh[k], agus seirbhis a dheanamh[l] do'n Tighearna do Dhia le d'uile chridhe, agus le d'uile anam;

13 Aitheantan an Tighearn' a ghleidh-

eadh, agus a reachdan, a *tha* mise ag
àithneadh dhuit an diugh air son do leas[a]?
14 Feuch, *is* leis an Tighearna do Dhia
nèamh[b], agus nèamh nan nèamh[c], an
talamh *mar an ceudna*, agus gach *ni* a
tha ann[d].
15 A mhàin bha tlachd aig an Tigh-
earn' ann ad aithrichibh g'an gràdhach-
adh, agus thagh e 'n sliochd 'n an déigh,
eadhon sibhse os ceann gach sluaigh, mar
air an là 'n diugh.
16 Timchioll-ghearraibh, uime sin,
roimh-chraicionn 'ur cridhe[e], agus na
bithibh rag-mhuinealach na's mò.
17 Oir an Tighearna 'ur Dia, *is* esan
Dia nan dia[f], agus Tighearna nan tigh-
earna[g], Dia mòr, cumhachdach[h], agus
uamhasach, aig nach 'eil bàigh ri neach
seach a chéile[i], agus nach gabh duais.
18 Tha e a' cur 'an gnìomh breitheanais
an dìlleachdain agus na bantraich[j], agus
is toigh leis an coigreach, a' toirt dha
bìdh agus eudaich.
19 Uime sin gràdhaichidh sibh an coig-
reach[k]; oir bha sibh féin 'n 'ur coigrich
ann an tìr na h-Eiphit.
20 Bithidh eagal an Tighearna do Dhé
ort; dhàsan ni thu seirbhis, agus ris-san
dlùth-leanaidh tu[m], agus air 'ainm mionn-
aichidh tu.
21 *Is* esan do chliù[n], agus *is* esan do
Dhia, a rinn air do shon na nithe mòr'
agus uamhasach ud, a chunnaic do shùil-
ean.
22 Le deich agus tri fichead anam[p]
chaidh d'aithriche sìos do'n Eiphit; agus
a nis rinn an Tighearna do Dhia thu mar
reulta nèimh a thaobh lìonmhoireachd.

CAIB. XI.

1 *Earail do'n t-sluagh gu géilleachdainn do lagh Dhé.* 8 *Dhoibh-san a bhitheas ùmhal dha tha sochairean mòra air an gealltainn.* 26 *Tha beannachadh agus mallachadh air an cur fa'n comhair.*

AIR an aobhar sin, gràdhaichidh tu 'n
Tighearna do Dhia, agus gleidhidh
tu a chùram, agus a reachdan, agus a
bhreitheanais, agus 'àitheantan a ghnàth.
2 Agus bitheadh fios agaibhse an
diugh: oir ni '*n labhram* r'ur cloinn do
nach b'aithne, agus nach faca smachdach-
adh an Tighearna 'ur Dé[y], a mhòrachd,
a làmh chumhachdach, agus a ghairdean
sìnte mach,
3 Agus a chomharaidhean, agus a
ghnìomharan, a rinn e ann am meadhon
na h-Eiphit, ri Pharaoh rìgh na h-Eiphit,
agus r'a fhearann uile;
4 Agus ciod a rinn e ri armailt nan
Eiphiteach, r'an eich, agus r'an carbad-
aibh; cionnus a thug e air uisge na mara
ruaidhe dol tharta[b] 'n uair a bha iad an
tòir oirbh, agus *cionnus* a sgrios an Tigh-
earn' iad gus an la 'n diugh;
5 Agus ciod a rinn e dhuibhse 's an
fhàsach, gus an d'thàinig sibh do'n àite so;

R.C. 1451.
[a] caib. 6. 24
[b] Salm 115. 16
[c] Salm 148. 4
[d] Gen. 14. 19
Salm 24. 1
50. 12
[e] Ier. 4. 4
Ròm. 2. 28, 29
[f] Ios. 22. 22
Dan. 2. 47
[g] Tais. 17. 14
19. 16
[h] Neh. 9. 32
[i] 2 Each. 19. 7
Iob 34. 19
Eph. 6. 9
[j] Salm 68. 5
[k] Lebh. 19. 33
[l] Sech. 14. 18
[m] Gnio. 11. 23
[n] Ier. 17. 14
[o] 1 Ri. 9. 3
[p] Gen. 46. 27
[q] rann 22
caib. 6. 17
[r] caib. 10. 12
[s] Lebh. 26. 4
[t] Ioel 2. 23
Seum. 5. 7
[u] Salm 104. 14
Hos. 2. 21, 22
[v] Ioel 2. 19
[w] Ios. 23. 11-16
[x] caib. 29. 18
Ier. 4. 18
[y] caib. 8. 5
[z] caib. 6. 15
[a] 1 Ri. 8. 35
2 Each. 7. 13
[b] Ecs. 14. 23-31
[c] caib. 6. 6-9
Gnà. 3. 1
[d] Gnà. 3. 3

6 Agus ciod a rinn e ri Datan agus Abi-
ram, mic Eliaib, mhic Reubein; cionnus
a dh'fhosgail an talamh a bheul, agus a
shluig e sìos iad, agus an teaghlaichean,
agus am buthan, agus a' mhaoin uile a
bha 'n an seilbh 'am meadhon Israeil uile.
7 Ach chunnaic 'ur sùilean-se gnìomh-
ara mòra an Tighearn' uile, a rinn e.
8 Uime sin, gleidhidh sibh na h-àith-
eanta sin uile a *tha* mi ag àithneadh
dhuibh air an là 'n diugh, a chum gu-m
bi sibh làidir, agus gu-n téid sibh a stigh
agus gu-n sealbhaich sibh am fearann,
gus am bheil sibh a' dol g'a shealbhach-
adh;
9 Agus gu-m buanaich sibh '*ur* làith-
ean anns an fhearann a mhionnaich an
Tighearna d'ur n-aithrichibh gu-n tugadh
e dhoibh e, agus d'an sliochd, fearann a
tha 'sruthadh le bainne agus mil.
10 Oir cha-n 'eil am fearann d'am bheil
thu 'dol a stigh g'a shealbhachadh, mar
fhearann na h-Eiphit, o'n d' thàinig sibh
a mach, far an robh thu 'cur do shìl,
agus g'*a* uisgeachadh le d' chois[l], mar
lios lusan:
11 Ach am fearann gus am bheil sibh
a' dol g'a shealbhachadh, *is* fearann bheann
agus ghleann e: de fhrasachd nèimh òlaidh
e uisge:
12 Fearann d'am bheil an Tighearna do
Dhia a' gabhail cùraim; *tha* sùilean an
Tighearna do Dhé air a ghnàth[o], o thois-
each na bliadhna eadhon gu deireadh na
bliadhna.
13 Agus tarlaidh, ma dh'éisdeas sibh[q]
gu dùrachdach ri m'àitheantaibhs' a *tha*
mi ag àithneadh dhuibh air an là 'n
diugh, an Tighearna 'ur Dia a[r] ghràdh-
achadh, agus seirbhis a dheanamh dha
le'r n-uile chridhe, agus le'r n-uile anam;
14 Gu-n toir mise *dhuibh* uisge 'ur
fearainn 'n a àm féin[s], an ceud uisge[t],
agus an t-uisge deireannach, agus cruinn-
ichidh tu stigh d'arbhar, agus d'fhìon,
agus d'oladh.
15 Agus cuiridh mi feur a'd' mhachair[u]
do d' spréidh, agus ithidh tu, agus sàs-
uichear thu[v].
16 Thugaibh an aire dhuibh féin[w], air
eagal gu meallar 'ur cridhe[x], agus gu-n
claon sibh a leth-taobh, agus gu-n dean
sibh seirbhis do dhiathaibh eile, agus gu-n
dean sibh aoradh dhoibh;
17 Agus gu-n las fearg an Tighearna[z]
'n 'ur n-aghaidh, agus gu-n druid e suas
nèamh[a], air chor as nach bi uisge sam
bith ann, agus nach toir am fearann a
thoradh uaith, agus gu-n sgriosar gu grad
sibh as an fhearann mhaith a *tha* 'n Tigh-
earn' a' tabhairt duibh.
18 Uime sin taisgidh sibh suas iad so
mo bhriathra 'n 'ur cridhe[c], agus 'n 'ur
n-anam, agus ceanglaidh sibh iad mar
chomharadh[d] air 'ur làimh; agus bithidh
iad mar eudanain eadar 'ur sùilibh.
19 Agus teagaisgidh sibh iad d'ur

cloinn[a], a' labhairt orra 'n uair a shuidh-
eas tu a'd' thigh, agus an uair a dh'imich-
eas tu air an t-slighe, agus an uair a luidh-
eas tu sìos, agus an uair a dh'éireas tu
suas.
20 Agus sgrìobhaidh tu iad air ursainn-
ean doruis do thighe, agus air do gheat-
achaibh :
21 A chum gu-m bi 'ur làithean lìon-
mhor[c], agus làithean 'ur cloinne, 's an
fhearann a mhionnaich an Tighearna d'ur
n-aithrichibh a thoirt doibh, mar làithean
nèimh air an talamh[f].
22 Oir ma ghleidheas sibh gu dùrachd-
ach na h-àitheantan so uile a *tha* mise
ag àithneadh dhuibh a dheanamh, an
Tighearna 'ur Dia a ghràdhachadh,
gluasad 'n a uile shlighibh, agus dlùth-
leantuinn ris[i];
23 An sin tilgidh an Tighearn' a mach[k]
na cinnich sin uile roimhibh, agus sealbh-
aichidh sibh cinnich a's mò agus a's
cumhachdaiche na sibh féin.
24 Gach àit' air an saltair buinn 'ur
cos[m] is leibhse : o'n fhàsach[n] agus Leba-
non, o'n amhainn, an amhainn Euphrates,
eadhon gus an fhairge a's faide mach,
bithidh 'ur crìoch.
25 Cha seas duine'n 'ur n-aghaidh[p]: air
gach fearann air an saltair sibh, cuiridh
an Tighearna 'ur Dia eagal agus geilt-
chrith roimhibh[r], a réir mar a thubhairt
e ribh[t].
26 Feuch, tha mise a' cur fa'r comhair
air an là 'n diugh[u] beannachadh agus
mallachadh ;
27 Beannachadh[v], ma bheir sibh géill
a dh'àitheantaibh an Tighearna 'ur Dé,
a *tha* mi ag àithneadh dhuibh air an là 'n
diugh ;
28 Agus mallachadh[x], mur toir sibh
géill a dh'àitheantaibh an Tighearna 'ur
Dé, ach gu-n claon sibh o'n t-slighe[y] a
tha mi ag àithneadh dhuibh an diugh,
a dhol an déigh dhiathan eile, nach
b'aithne dhuibh.
29 Agus tarlaidh, 'n uair a bheir an
Tighearna do Dhia thu stigh do'n fhear-
ann d'am bheil thu 'dol g'a shealbhachadh,
gu-n cuir thu am beannachadh air sliabh
Gheridsim[b], agus am mallachadh air
sliabh Ebail.
30 Nach *'eil* iad air an taobh eile de
Iordan, leth ri slighe dol fodha na gréine,
ann an tìr nan Canaanach, a tha 'g
àiteachadh a' chòmhnaird fa chomh-
air Ghilgail, làimh ri còmhnardaibh
Mhoreh?
31 Oir théid sibh thar Iordan, a dhol a
stigh a shealbhachadh an fhearainn a tha
'n Tighearna 'ur Dia a' toirt duibh, agus
sealbhaichidh sibh e, agus gabhaidh sibh
còmhnuidh ann.
32 Agus bheir sibh an aire gu-n dean
sibh na reachdan uile[e] agus na breithean-
ais, a tha mi 'cur roimhibh air an là 'n
diugh.

B.C. 1451.

[a] caib. 4. 9, 10
[b] caib. 6. 1
[c] Gnà. 4. 10
9. 11
[d] caib. 4. 10
[e] Ecs. 34. 13
[f] Salm 89. 29
[g] 2 Ri. 17. 10, 11
[h] Air. 33. 52
Bre. 2. 2
2 Each. 31. 1
[i] caib. 10. 20
30. 20
[j] 1 Ri. 15. 13
[k] caib. 9. 5
Salm 78. 55
[l] rann 31
[m] Ios. 1. 3
[n] Gen. 15. 18
Air. 34. 3
[o] rann 11
2 Each. 7. 12
Salm 78. 68
[p] caib. 7. 24
[q] Lebh. 17. 3, 4
[r] Ios. 2. 9, 24
[s] caib. 14. 22-26
[t] Ecs. 23. 27
[u] caib. 30. 1, 15, 19
[v] caib. 28. 2-13
[w] rann. 12, 18
caib. 16. 11-15
26. 11
Lebh. 23. 40
[x] caib. 28. 15-68
[y] 1 Sam. 12. 21
[z] Bre. 17. 6
21. 25
[a] Eabh. 4. 9
[b] caib. 27. 12, 13
Ios. 8. 33
[c] Ios. 3. 17
[d] Ios. 18. 1
1 Ri. 8. 29
[e] caib. 12. 32
[f] rann 7

CAIB. XII.

1 *Aitean-aoraidh agus altairean nan ìodhol gu bhi air an sgrios.* 5 *An t-ionad anns an deanar seirbhis do Dhia gu bhi air a choimhead naomh.* 16, 23 *Fuil air a toirmeasg.*

IS iad so na reachdan agus na breith-
eanais[b] a bheir sibhse fainear gu-n
dean sibh 's an fhearann a tha 'n Tigh-
earna, Dia d'aithrichean, a' toirt duit g'a
shealbhachadh, uile làithean 'ur beatha
air an talamh[d].
2 Léir-sgriosaidh[e] sibh na h-àiteachan
uile anns an d'rinn na cinnich a shealbh-
aicheas sibh, seirbhis d'an diathaibh, air
na beanntaibh àrda[g], agus air na cnocaibh,
agus fo gach craoibh ghlàis.
3 Agus leagaidh sibh sìos an altairean[h],
agus brisidh sibh an carraighean, agus
loisgidh sibh an doireachan[j] le teine, agus
gearraidh sibh sìos dealbhan snaidhte an
diathan, agus sgriosaidh sibh an ainm a
mach as an àite sin.
4 Cha dean sibh mar sin ris an Tigh-
earna 'ur Dia[l].
5 Ach a dh'ionnsuidh an àit' a rògh-
naicheas[o] an Tighearna 'ur Dia as 'ur
treubhan uile, chum 'ainm a chur an sin,
eadhon a dh'ionnsuidh 'àite-còmhnuidh-
san iarraidh sibh, agus gu sin thig thu.
6 Agus bheir sibh gu sin[q] 'ur tabh-
artais-loisgte, agus 'ur n-ìobairtean, agus
'ur deachamh[s], agus tabhartais-thogta
'ur làimhe, agus 'ur bòidean, agus 'ur
saor-tabhartais, agus ceud-ghin 'ur cruidh
agus 'ur caorach.
7 Agus ithidh sibh an sin an làthair
an Tighearna 'ur Dé, agus ni sibh gaird-
eachas anns gach ni ris an cuir sibh 'ur
làmh[w], sibh féin agus 'ur teaghlaichean,
anns an do bheannaich an Tighearna do
Dhia thu.
8 Cha dean sibh a réir nan uile *nithe*
a tha sinn a' deanamh an so an diugh[z],
gach duine an ni a *tha* ceart 'n a shùilibh
féin.
9 Oir cha d'thàinig sibh fathast a
dh'ionnsuidh na foise[a], agus a dh'ionn-
suidh na h-oighreachd a *tha* 'n Tighearna
'ur Dia a' tabhairt duibh.
10 Ach *an uair* a théid sibh thar
Iordan[c], agus a ghabhas sibh còmhnuidh
's an fhearann a bheir an Tighearna 'ur
Dia dhuibh r'a shealbhachadh, agus *an
uair* a bheir e fois dhuibh o'r naimhdibh
uile mu'n cuairt, agus a ghabhas sibh
còmhnuidh gu tèaruinte.
11 An sin bithidh àit ann a thaghas
an Tighearna 'ur Dia[d], a thoirt air 'ainm
còmhnuidh a ghabhail ann : gu sin bheir
sibh na h-uile nithe a *tha* mise ag àith-
neadh dhuibh ; 'ur tabhartais-loisgte,
agus 'ur n-ìobairtean, 'ur deachamh, agus
tabhartais-thogta 'ur làimhe, agus tagh-
adh 'ur bòidean uile a bhòidicheas sibh
do'n Tighearna.
12 Agus ni sibh gairdeachas an làthair
an Tighearna 'ur Dé[f], sibh féin, agus

'ur mic, agus 'ur nigheanan, agus 'ur n-òglaich, agus 'ur banoglaich, agus an Lebhitheach a *tha* 'n taobh a stigh d'ur geatachaibh; do bhrìgh nach 'eil roinn no oighreachd aige maille ribh[d].

13 Thoir an aire dhuit féin, nach ìobair thu d'ìobairtean-loisgte anns gach àit a chi thu[e].

14 Ach anns an àit a thaghas an Tighearn' as aon de d' threubhan, an sin ìobraidh tu d'iobairtean-loisgte[g], agus an sin ni thu na h-uile nithe a *tha* mise ag àithneadh dhuit.

15 Gidheadh, feudaidh tu feòil a mharbhadh agus itheadh a'd' gheatachaibh uile, ge b'e ni air am bheil miann aig d'anam[i], a réir beannachaidh an Tighearna do Dhé a thug e dhuit: feudaidh an neòghlan agus an glan itheadh dheth[j]; mar de'n bhoc-earba, agus de'n fhiadh.

16 A mhàin cha-n ith sibh an fhuil[l]; air an talamh dòirtidh sibh i mar uisge.

17 Cha-n fheud thu deachamh d'arbhair itheadh an taobh a stigh de d' gheatachaibh, no d'fhìona, no d'olaidh, no ceudghin do chruidh no do chaorach, no aon air bith de d' bhòidibh a bhòidicheas tu, no do shaor-thabhartais, no tabhartaisthogta do làimhe:

18 Ach an làthair an Tighearna do Dhé ithidh tu iad anns an àit a thaghas an Tighearna do Dhia[n], thu féin, agus do mhac, agus do nighean, agus d'òglach, agus do bhanoglach, agus an Lebhitheach a *tha* 'n taobh a stigh de d' gheatachaibh: agus ni thu gairdeachas an làthair an Tighearna do Dhé anns gach ni ris an cuir thu do làmhan[q].

19 Thoir an aire dhuit féin, nach tréig thu an Lebhitheach am feadh is beò thu air d'fhearann[t].

20 'N uair a leudaicheas an Tighearna do Dhia do chrìoch[u], mar a gheall e dhuit[v], agus a their thu, Ithidh mi feòil, (a chionn gu bheil d'anam a' miannachadh feòil itheadh,) a réir uile mhiann d'anama feudaidh tu feòil itheadh.

21 Ma bhitheas an t-àit a thagh an Tighearna do Dhia a chur 'ainme an sin, ro fhada uait; an sin marbhaidh tu de d' bhuar, agus de d' threud, a thug an Tighearna dhuit, mar a dh'àithn mise dhuit, agus ithidh tu an taobh a stigh de d' gheatachaibh gach ni a's miannach le d'anam.

22 Eadhon mar a dh'ithear an ruadhbhoc[z], agus am fiadh, mar sin ithidh tu e: ithidh an neòghlan agus an glan deth air an aon dòigh:

23 A mhàin thoir an ro-aire nach ith thu an fhuil: oir *is i* an fhuil a' bheatha[b]; agus cha-n fheud thu a' bheatha itheadh maille ris an fheòil.

24 Cha-n ith thu i; air an talamh dòirtidh tu i mar uisge.

25 Cha-n ith thu i, chum gu-n éirich gu maith 'dhuit[f], agus do d' chloinn a'd'

R.C. 1451.

[a] Ecs. 15. 26
1 Ri. 11. 38
Ecl. 2. 26
[b] Air. 5. 9, 10
[c] Lebh. 22. 18, &c.
1 Sam. 1. 21-24
[d] caib. 14. 29
[e] Lebh. 17. 2-5
[f] Lebh. 1. 5, 9, 13
17. 11
[g] rann 11
[h] Ecs. 34. 11
2 Each. 7. 17
Ese. 37. 24
Eoin 15. 10, 14
[i] caib. 14. 26
[j] rann 22
caib. 15. 22
[k] caib. 19. 1
Ecs. 23. 23
Ios. 23. 4
[l] Gen. 9. 4
Lebh. 7. 26
[m] 2 Ri. 17. 15
Salm 106. 34-38
[n] rann. 11, 12
caib. 14. 23
[o] Ecs. 23. 2
[p] Lebh. 18. 21
Ier. 32. 35
Ese. 20. 31
23. 37
Mic. 6. 7
[q] 1 Cor. 10. 31
[r] Ios. 1. 7
[s] Tais. 22. 18
[t] caib. 14. 27
[u] 1 Each. 4. 10
[v] Gen. 28. 14
Ecs. 34. 24
[w] Sech. 10. 2
[x] Mat. 22. 24
2 Tes. 2. 9
Tais. 13. 14
[y] caib. 18. 22
Ier. 28. 9
Mat. 7. 22
[z] rann. 15, 16
[a] 1 Cor. 11. 19
[b] Lebh. 17. 11, 14
[c] 2 Each. 34. 31
[d] Ier. 7. 23
[e] caib. 10. 20
[f] caib. 4. 40
[g] Sech. 13. 3

dhéigh, 'n uair a ni thu *an ni a tha* ceart ann an sùilibh an Tighearna[a].

26 A mhàin gabhaidh tu do nithe naomha[b] 'tha agad, agus do bhòidean[c], agus théid thu do'n àit a thaghas an Tighearna.

27 Agus ìobraidh tu d'ìobairtean-loisgte, an fheòil agus an fhuil, air altair an Tighearna do Dhé[f]; agus dòirtear a mach fuil d'ìobairtean air altair an Tighearna do Dhé, agus ithidh tu an fheòil.

28 Thoir an aire[h], agus éisd ris na briathraibh sin uile a *tha* mi ag àithneadh dhuit, a chum gu-n éirich gu maith dhuit féin, agus do d' chloinn a'd' dhéigh gu bràth, an uair a ni thu *an ni a tha* maith agus ceart ann an sùilibh an Tighearna do Dhé.

29 'N uair a ghearras an Tighearna do Dhia as na cinnich romhad[k], a tha thu 'dol a steach an sud a chum an sealbhachadh, agus a thig thu 'n an àite, agus a ghabhas tu còmhnuidh 'n am fearann;

30 Thoir an aire dhuit féin nach ribear thu le'n leantuinn[m], an déigh dhoibh a bhi air an sgrios as do làthair, agus nach fiosraich thu mu thimchioll an diathan, ag ràdh, Cionnus a rinn na cinnich sin seirbhis d'an diathaibh? ni mise mar sin mar an ceudna.

31 Cha dean thusa mar sin ris an Tighearna do Dhia[o]: oir gach gràineileachd do'n Tighearn' a's fuathach leis, rinn iadsan d'an diathaibh; oir eadhon am mic agus an nigheana loisg iad 's an teine d'an diathaibh[p].

32 Gach ni a *tha* mise ag àithneadh dhuibh, thugaibh an aire gu-n dean sibh e[r]: cha chuir thu ris[s], ni mò bheir thu ni sam bith uaith.

CAIB. XIII.

1 *Clachar gu bàs iadsan a mheallas daoine gu dol an déigh dhiathan eile,* 6 *ged a robh iad fagus 'an dàimh dhuit.* 12 *Cha chaomhnar na bailtean anns am bi iodhol-aoradh.*

MA dh'éireas suas 'n 'ur measg fàidh, no fear a chi aisling[w], agus gu-n toir e dhuit comharadh no iongantas[x],

2 Agus gu-n tig an comharadh no an t-iongantas gu crìch[y], air an do labhair e riut, ag ràdh, Rachamaid an déigh dhiathan eile, nach b'aithne dhuit, agus deanamaid seirbhis doibh:

3 Cha-n éisd thu ri briathraibh an fhàidh sin, no ris an fhear sin a chi aisling: oir tha 'n Tighearna 'ur Dia 'g 'ur dearbhadh[a], a dh'fheuchainn am bheil sibh a' gràdhachadh an Tighearna 'ur Dé le'r n-uile chridhe, agus le'r n-uile anam.

4 An déigh an Tighearna 'ur Dé gluaisidh sibh[c], agus bithidh 'eagal-san oirbh, agus gleidhidh sibh 'àitheantan, agus éisdidh sibh r'a ghuth[d], agus ni sibh seirbhis da, agus dlùth-leanaidh sibh ris[e].

5 Agus cuirear am fàidh sin, no am fear sin a chi aisling[g], gu bàs; a chionn

gu-n do labhair e chum *sibhse* 'chur air
seacharan o'n Tighearna 'ur Dia, a thug
a mach sibh á tìr na h-Eiphit, agus a
dh'fhuasgail sibh á tigh na daorsa, chum
d'iomain a mach as an t-slighe anns an
d'àithn an Tighearna do Dhia dhuit
imeachd; mar sin cuiridh tu air falbh an
t-olc as do mheadhon[e].
6 Ma chuireas do bhràthair, mac do
mhàthar, no do mhac féin, no do nighean,
no bean-phòsda d'uchd[f], no do charaid[g],
a *tha dhuit* mar d'anam, impidh ort ann
an uaigneas, ag ràdh, Rachamaid agus
deanamaid seirbhis do dhiathaibh eile,
nach b'aithne dhuit féin, no do d'aith-
richibh;
7 *Eadhon* do dhiathaibh nan cinneach
a *tha* mu'n cuairt oirbh, am fagus duit,
no fada uait, o'n *dara* ceann de'n talamh
eadhon gus an ceann *eile* de'n talamh;
8 Cha-n aontaich thu leis[k], ni mò a
dh'éisdeas tu ris; ni mò a ghabhas do
shùil truas ris, ni mò a chaomhnas
no a cheileas tu e:
9 Ach cuiridh tu gu cinnteach gu bàs
e; bithidh do làmh féin an tùs air g'a
mharbhadh[n], agus an déigh sin làmh an
t-sluaigh uile.
10 Agus clachaidh tu e le clachan, a
chum gu-m bàsaich e; a chionn gu-n
d'iarr e do tharruing o'n Tighearna do
Dhia, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit,
á tigh na daorsa.
11 Agus cluinnidh Israel uile[p], agus
bithidh eagal orra, agus cha dean iad
na's mò a' leithid so de ghnìomh aingidh
'n 'ur measg.
12 Ma chluinneas tu ann an aon de d'
bhailtibh[q], a thug an Tighearna do Dhia
dhuit gu còmhnuidh a ghabhail ann, *neach
air bith* ag ràdh,
13 Chaidh daoine *àraidh*, clann
Bheliail[1], a mach as 'ur measg, agus
bhuair iad luchd-àiteachaidh am baile[r],
ag ràdh, Rachamaid agus deanamaid
seirbhis do dhiathaibh eile, nach b'aithne
dhuibh;
14 An sin fiosraichidh tu, agus ranns-
aichidh tu, agus feòraichidh tu gu dùr-
achdach; agus, feuch, *ma's* fìrinn *e, agus*
gu bheil a' chùis dearbhta, *gu-n* do rinn-
eadh a' ghràineileachd sin 'n 'ur measg;
15 Gu cinnteach buailidh tu luchd-àit-
eachaidh a' bhaile sin le faobhar a' chlaidh-
eimh, 'g a sgrios gu tur[v], agus gach ni
a *tha* ann, agus a spréidh, le faobhar a'
chlaidheimh.
16 Agus cruinnichidh tu a chreach uile
gu meadhon a shràide, agus loisgidh tu
le teine am baile, agus a chreach uile gu
h-iomlan, air son an Tighearna do Dhé:
agus bithidh e 'n a thòrr a chaoidh[w]; cha
togar suas e na's mò.
17 Agus cha lean ri d' làimh-sa 'bheag
de'n ni mhallaichte[x]; a chum gu-m pill an
Tighearn' o lasair 'fheirge[y], agus gu nochd
e tròcair dhuit[z], agus gu-n dean e iochd

B.C. 1451.

[a] Tuir. 3. 32
[b] Ese. 37. 26
[c] Gen. 22. 17
[d] Salm 119. 6
[e] caib. 17. 7
1 Cor. 5. 13
[f] caib. 28. 54
Mic. 7. 5
[g] 1 Sam. 20. 17
[h] Ier. 3. 19
Ròm. 8. 16
9. 8, 26
Gal. 3. 26
[i] Lebh. 19. 28
Ier. 16. 6
[j] Lebh. 20. 26
[k] Gnà. 1. 10
[l] 1 Pead. 2. 9
[m] Ese. 4. 14
Gnio. 10. 12, 14
1 Cor. 10. 28
[n] caib. 17. 7
[o] Lebh. 11. 3, 4
Salm 34. 14
[p] caib. 19. 20
[q] Ios. 22. 11
1 *daoine dona;* no, *aingidh.*
[r] Iud. 19
[s] Lebh. 11. 26, 27
[t] Lebh. 11. 9
[u] Lebh. 11. 13
[v] Ecs. 22. 20
Ios. 6. 17-24
[w] Ios. 8. 28
Ier. 49. 2
[x] caib. 7. 26
Ios. 6. 18
[y] Ios. 7. 26
Salm 78. 38
[z] Ecs. 20. 6

riut[a], agus gu-n toir e ort fàs lìonmhor[b],
mar a mhionnaich e do d'aithrichibh[c];
18 'N uair a dh'éisdeas tu ri guth
an Tighearna do Dhé, a ghleidheadh
'àitheantan uile[d] a *tha* mi ag àithneadh
dhuit an diugh, a dheanamh *an ni a tha*
ceart ann an sùilibh an Tighearna do
Dhé.

CAIB. XIV.

1 *Cha ghearr agus cha lom clann Dhé iad féin, an uair a ni iad bròn air son mairbh.* 3 *Na beathaichean a dh'fheudar itheadh, agus nach feudar.*

IS sibhse clann an Tighearna 'ur Dé[h]:
cha ghearr sibh sibh féin[i], cha mhò
a ni sibh lomadh *air bith* eadar 'ur sùilean
air son mairbh:
2 Oir *is* sluagh naomh thu do'n Tigh-
earna do Dhia[j], agus thagh an Tighearn'
thu gu bhi a'd' shluagh sònraichte dha
féin[l], thar gach uile chinneach a *tha* air
aghaidh na talmhainn.
3 Cha-n ith thu ni gràineil sam bith[m].
4 Is iad so na beathaichean a dh'itheas
sibh: an damh, a' chaora, agus a' ghabhar,
5 Am fiadh, agus an ruadh-bhoc, agus
an dathais, agus a' ghabhar fhiadhaich,
agus an t-earr-gheal, agus an damh fiadh-
aich, agus an somer.
6 Agus gach beathach a roinneas an
ionga[o], agus a sgoilteas sgoltadh an dà
ionga, agus a chnàmhas a' chìr am measg
nan ainmhidhean, sin ithidh sibh.
7 Gidheadh, iad so cha-n ith sibh
dhiubhsan a chnàmhas a' chìr, no dhiubh-
san a roinneas an ionga sgoilte, mar an
càmhal, agus a' mhaigheach, agus an
coinean; oir cnàmhaidh iad a' chìr, ach
cha roinn iad an ionga: neòghlan *tha* iad
dhuibh.
8 Agus a' mhuc, a chionn ged a roinn-
eas i an ionga, nach cnàmh i a' chìr, *tha*
i neòghlan dhuibh: d'am feòil cha-n ith
sibh, agus r'an cairbh cha bhean sibh[s].
9 Iad so ithidh sibh dhiubhsan uile a
tha 's na h-uisgeachaibh[t]: gach ni air am
bheil itean agus lannan, ithidh sibh;
10 Agus gach ni air nach 'eil itean agus
lannan, cha-n ith sibh: *tha* e neòghlan
dhuibh.
11 Gach eun glan ithidh sibh.
12 Ach *is* iad so *iadsan* de nach ith
sibh: an iolair[u], agus an cnàimh-bhrist-
each, agus an iolair-uisge.
13 Agus an croman-gòbhlach, agus an
clamhan, agus am fang a réir a ghnè,
14 Agus gach fitheach a réir a ghné,
15 Agus a' chailleach-oidhche, agus an
t-seabhag-oidhche, agus a' chuach, agus
an t-seabhag a réir a gné,
16 Agus a' chailleach-oidhche bheag,
agus a' chailleach-oidhche mhòr, agus an
eala,
17 Agus am pelican, agus an iolair-
fhionn, agus an sgarbh,
18 Agus a' chorra-bhàn, agus a' chorra-

ghlas a réir a gné, agus an t-adharcan-
luachrach, agus an ialtag.
19 Agus *tha* gach ni snàigeach a
dh'itealaicheas, neòghlan dhuibh : cha-n
ithear iad.
20 Gach eun glan ithidh sibh.
21 Cha-n ith sibh ni sam bith a bhàs-
aicheas dheth féin[b] : bheir thu e do'n
choigreach a *tha* 'n taobh a stigh de d'
gheatachaibh, chum gu-n ith se e, no reic
e ris an eilthireach : oir *is* sluagh naomh
thu do'n Tighearna do Dhia[d]. Cha
bhruich thu meann ann am bainne a
mhàthar[e].
22 Bheir thu seachad gu ceart deach-
amh uile chinneis do shìl[f], a bheir am
fearann uaith o bhliadhna gu bliadhna.
23 Agus ithidh tu 'am fianuis an Tigh-
earna do Dhé[g], 's an àit a thaghas e chum
'ainm a chur an sin, deachamh d'arbhair,
d'fhìona, agus d'olaidh, agus ceud-ghin do
chruidh[h], agus do chaorach ; a chum gu-m
fòghlum thu eagal an Tighearna do Dhé
a bhi ort a ghnàth.
24 Agus ma bhitheas an t-slighe ro
fhada dhuit, air chor as nach urrainn thu
a ghiùlan, a chionn an t-àite 'bhi fada
uait[j], a thaghas an Tighearna do Dhia a
chur 'ainme an sin, an uair a bheannaich-
eas an Tighearna do Dhia thu ;
25 An sin ni thu airgiod *deth*, agus
ceanglaidh tu suas an t-airgiod a'd' làimh,
agus théid thu chum an àit' a thaghas
an Tighearna do Dhia :
26 Agus bheir thu an t-airgiod sin air
son gach ni a mhiannaicheas d'anam, air
son buair, no air son chaorach, no air son
fìona, no air son dibhe làidir, no air son
gach ni a mhiannaicheas d'anam : agus
ithidh tu an sin an làthair an Tighearna
do Dhé[m], agus ni thu gairdeachas[n], thu
féin, agus do theaghlach.
27 Agus an Lebhitheach a *tha* 'n
taobh a stigh de d' gheatachaibh, cha tréig
thu e : oir cha-n 'eil roinn no oighreachd
aige maille riut[r].
28 Aig crìoch thri bliadhna[s] bheir thu
mach uile dheachamh do chinneis air a'
bhliadhna sin féin, agus taisgidh tu suas
e an taobh a stigh de d' gheatachaibh :
29 Agus thig an Lebhitheach, (a chionn
nach 'eil roinn no oighreachd aige maille
riut[v],) agus an coigreach[w], agus an dìll-
eachdan agus a' bhantrach, a *tha* an taobh
a stigh de d' gheatachaibh, agus ithidh iad,
agus sàsuichear iad ; a chum gu-m beann-
aich an Tighearna do Dhia[y] thu ann an
uile oibribh do làimhe a ni thu.

CAIB. XV.

1 *An seachdamh bliadhna 'n a bliadhna fuasg-
laidh do'n bhochd.* 7 *Bheirear dha air
iasachd, agus builichear air an ni a tha
dh'easbhuidh air.*

AN ceann *gach* seachd bliadhna ni thu
fuasgladh[a].
2 Agus *is* e so modh an fhuasglaidh :

R.C. 1451.

[a] caib. 23. 20
[b] Lebh. 17. 15
22. 8
Ese. 4. 14
[1] no, *chum nach bi.*
[c] caib. 28. 1-8, &c.
[d] rann 2
[e] Ecs. 23. 19
34. 26
[f] caib. 12. 6, 17
Lebh. 27. 30
Air. 18. 21
Neh. 10. 37
[g] caib. 12. 5, &c.
[h] caib. 15. 19, 20
[i] caib. 28. 12, 44
[j] caib. 12. 21
[k] 1 Eoin 3. 17
[l] Seph. 25. 35-37
Gal. 2. 10
[m] caib. 12. 7, 18
[n] Ecl. 9. 7
[o] caib. 28. 54-56
Gnà. 23. 6
Mat. 20. 15
[p] caib. 24. 15
Ecs. 22. 23
[q] Mat. 25. 41-45
[r] caib. 18. 1, 2
Air. 18. 20
[s] caib. 26. 12
Am. 4. 4
[t] 2 Cor. 9. 5-7
[u] caib. 24. 19
Salm 41. 1, 2
Gnà. 11. 25
22. 9
Eabh. 13. 16
[v] rann 27
caib. 12. 12
[w] Ecs. 22. 21-24
Iob 13. 16-22
Luc. 14. 12-14
Eabh. 13. 2
[x] Mat. 26. 11
[y] caib. 15. 10
Gnà. 3. 9, 10
19. 17
Mal. 3. 10
[z] Ecs. 21. 2
Lebh. 25. 39-41
Ier. 34. 14
[a] Ecs. 23. 10, 11
Lebh. 25. 2-4
Ier. 34. 14-17

Gach fear-fiacha a bheir *ni sam bith* air
iasachd d'a choimhearsnach, fuasglaidh
se *e* ; cha-n iarr e air ais *e* o 'choimh-
earsnach, no o 'bhràthair, a chionn gu-n
goirear fuasgladh an Tighearna dheth.
3 O eilthireach feudaidh tu 'iarraidh
air ais[a] ; ach *an ni* a's leat féin a tha aig
do bhràthair, fuasglaidh do làmh e ;
4 Ach a mhàin an uair nach bi[1] uireas-
bhuidheach 's am bith 'n 'ur measg : oir
beannaichidh an Tighearna gu mòr thu[c]
's an fhearann a tha 'n Tighearna do Dhia
a' toirt dhuit *mar* oighreachd, r'a shealbh-
achadh :
5 A mhàin ma dh'éisdeas tu gu
dùrachdach ri guth an Tighearna do Dhé,
a thoirt an aire gu-n dean thu na h-àith-
eanta so uile a *tha* mi 'g àithneadh dhuit
air an là an diugh.
6 Oir beannaichidh an Tighearna do
Dhia thu, mar a gheall e dhuit : agus
bheir thu air iasachd do mhòran chinn-
each[i], ach cha ghabh thu air iasachd ;
agus bithidh uachdaranachd agad air
mòran chinneach, ach cha bhi uachdaran-
achd aca-san ort-sa.
7 Ma bhitheas 'n 'ur measg duine bochd,
aon de d' bhràithribh, an taobh a stigh
aon de d' gheatachaibh, ann ad fhearann
a *tha* 'n Tighearna do Dhia a' toirt duit,
cha chruaidhich thu do chridhe[k], ni mò
a dhruideas tu do làmh o d' bhràthair
bochd ;
8 Ach fosglaidh tu do làmh gu farsuinn
dha[l], agus gu cinnteach bheir thu air
iasachd dha na's leòir air son 'fheuma,
de'n ni a tha dh'easbhuidh air.
9 Thoir an aire nach bi smuain a'd'
chridhe aingidh, ag ràdh, Tha an seachd-
amh bliadhna, bliadhna an fhuasglaidh,
am fagus ; agus gu-m bi do shùil olc[o] an
aghaidh do bhràthar bhochd, agus nach
toir thu 'bheag dha, agus gu-n glaodh e
ris an Tighearn' a'd' aghaidh[p], agus gu-m
bi e 'n a pheacadh dhuit[q].
10 Bheir thu dha gu deimhin, agus cha
bhi doilgheas air do chridhe 'n uair a
bheir thu dha[t] ; a chionn air son an ni so
gu-m beannaich an Tighearna do Dhia
thu a'd' oibribh uile[u], agus anns gach ni
ris an cuir thu do làmh.
11 Oir cha bhi 'n tìr a chaoidh gun
bhochd[x] : uime sin tha mi 'g àithneadh
dhuit, ag ràdh, Fosglaidh tu do làmh gu
farsuinn do d' bhràthair, do d' bhochd,
agus do d'uireasbhuidheach, ann ad
dhùthaich.
12 Ma reicear riut do bhràthair Eabh-
ruidheach[z], no Ban-Eabhruidheach, agus
gu-n dean e seirbhis duit sè bliadhna ; an
sin anns an t-seachdamh bliadhna leigidh
tu leis dol saor uait.
13 Agus an uair a chuireas tu e mach
saor uait, cha chuir thu air falbh e
falamh :
14 Bheir thu dha gu pailt as do threud,
agus á d'urlar, agus á d'fhìon-amar ; *as*

na nithibh sin leis an do bheannaich an
Tighearna do Dhia thu[a], bheir thu dha[b].
15 Agus cuimhnichidh tu gu-n robh
thu féin a'd' thràill[d] ann an tìr na
h-Eiphit; agus shaor an Tighearna do
Dhia thu: uime sin *tha* mi ag àithneadh
so dhuit an diugh.
16 Ach ma their e riut, Cha-n fhalbh
mi uait[e]; (a chionn gur toigh leis thu
agus do thigh, do bhrigh gu bheil e gu
maith agad ;)
17 An sin gabhaidh tu minidh, agus
cuiridh tu troimh a chluais *e* anns an
dorus, agus bithidh e 'n a sheirbhiseach
dhuit gu bràth: agus mar an ceudna ri
d' bhanoglaich ni thu mar sin.
18 Na measar e cruaidh leat, an uair
a chuireas tu uait saor e[i]; oir bha e dà
uair cho maith *dhuit-sa* ri seirbhiseach
tuarasdail, le seirbhis a dheanamh dhuit
sè bliadhna: agus beannaichidh an Tigh-
earna do Dhia thu anns gach ni a ni thu.
19 Gach ceud-ghin firionn[k] a bheirear
am measg do chruidh, agus am measg
do threud, naomhaichidh tu do'n Tigh-
earna do Dhia: cha dean thu obair sam
bith le ceud-ghin do bhoin, ni mò a lomas
tu ceud-ghin do chaorach.
20 'Am fianuis an Tighearna do Dhé
ithidh tu e[l] o bhliadhna gu bliadhna, 's an
ionad a thaghas an Tighearn', thu féin
agus do theaghlach.
21 Agus ma bhitheas gaoid *sam bith*
ann[o], crùbaiche, no doille, *no* droch ghaoid
sam bith, cha-n ìobair thu e do'n Tigh-
earna do Dhia.
22 An taobh a stigh de d' gheatachaibh
ithidh tu e; *ithidh* an glan agus an neò-
ghlan comh-ionann *deth*[p], mar *de*'n ruadh-
bhoc, agus mar *de*'n fhiadh.
23 A mhàin 'fhuil cha-n ith thu: air an
talamh dòirtidh tu i mar uisge.

CAIB. XVI.

1 *Féill na càisge,* 9 *nan seachduin,* 13 *nam pàilliun.* 16 *Na tabhartais a bheirear seachad.* 18 *Mu bhreitheamhnaibh agus mu cheartas.* 21 *Doireachan agus ìomhaighean air an toirmeasg.*

COIMHID mìos Abib[t], agus cumaidh tu
a' chàisg do'n Tighearna do Dhia: oir
's a' mhìos Abib thug an Tighearna do Dhia
thu mach as an Eiphit 's an oidhche[u].
2 Uime sin ìobraidh tu a' chàisg do'n
Tighearna do Dhia, de'n treud[w] agus de'n
bhuar, 's an ionad a thaghas an Tighearna
chum 'ainm a chur an sin[x].
3 Cha-n ith thu aran goirtichte sam
bith leatha[y]: seachd làithean ithidh tu
aran neo-ghoirtichte leatha, *eadhon* aran
àmhghair; (oir le cabhaig thàinig thu
mach á tìr na h-Eiphit;) a chum gu-n
cuimhnich thu an là air an d'thàinig thu
mach á tìr na h-Eiphit, uile làithean do
bheatha.
4 Agus cha-n fhaicear agad *aran* goirt-
ichte a'd' chrìochaibh uile ré sheachd làith-

R.C. 1451.

[a] Salm 68. 10
[b] Gnà. 10. 22
Gnio. 20. 35
[c] Ecs. 12. 10
34. 25
[d] caib. 5. 15
16. 12
Isa. 51. 1
[e] Ecs. 21. 5, 6
[f] Ecs. 12. 6-9
[g] 2 Each. 35. 13
[h] 2 Ri. 23. 23
Eoin 2. 13, 23
11. 55
[i] rann 10
[j] Lebh. 23. 8
[k] Ecs. 13. 2
Air. 3. 13
18. 17
[l] caib. 12. 5, 6, 17
[m] rann 17
1 Cor. 16. 2
[n] caib. 12. 7, 12, 18
[o] caib. 17. 1
Lebh. 22. 20
Mal. 1. 7, 8
[p] caib. 12. 15, &c.
[q] caib. 15. 15
Tuir. 3. 19, 20
[r] Lebh. 23. 34
1 *d'ùrlar agus d'fhìon-amar.*
[s] Neh. 8. 9-12
[t] Ecs. 34. 18
[u] Ecs. 12. 31-42
[v] Lebh. 23. 39, 40
[w] Air. 28. 16-19
[x] caib. 15. 20
[y] Ecs. 13. 6, 7
[z] Ecs. 23. 14
34. 23
[a] Ecs. 23. 15

ean: cha mhò a mhaireas *a' bheag* de'n
fheòil a dh'ìobras tu air feasgar 's a' cheud
là, ré na h-oidhche gu maduinn[c].
5 Cha-n fheud thu a' chàisg ìobradh
an taobh a stigh aoin air bith de d' gheat-
achaibh, a bheir an Tighearna do Dhia
dhuit:
6 Ach aig an àit a thaghas an Tighearna
do Dhia a chur 'ainme ann, an sin ìobraidh
tu a' chàisg air feasgar[f], aig dol fodha na
gréine, 's an àm 's an d'thàinig thu mach
as an Eiphit.
7 Agus ròistidh[g] agus ithidh thu *i* 's
an àit a thaghas an Tighearna do Dhia[h]:
agus pillidh tu 's a' mhaduinn, agus théid
thu do d' bhùthaibh.
8 Sè làithean ithidh tu *aran* gun
ghoirteachadh; agus air an t-seachdamh
là *bithidh* àrd chomhchruinneachadh do'n
Tighearna[j] do Dhia: cha dean thu obair
sam bith *air*.
9 Seachd seachduinean àirmhidh tu
dhuit féin: o'n *àm 's an* tòisich thu air
a' chorran *a chur* 's an arbhar, tòisichidh
tu air na seachd seachduinean àireamh.
10 Agus cumaidh tu féill nan seachduin
do'n Tighearna do Dhia, le tìodhlac saor-
thoil thabhartais do làimhe a bheir thu
seachad a réir mar a bheannaich an Tigh-
earna do Dhia thu[m].
11 Agus ni thu gairdeachas an làthair
an Tighearna do Dhé[n], thu féin, agus do
mhac, agus do nighean, agus d'òglach,
agus do bhanoglach, agus an Lebhitheach
a *tha* 'n taobh a stigh de d' gheatachaibh,
agus an coigreach, agus an dìlleachdan,
agus a' bhantrach, a *tha* 'n 'ur measg, 's an
ionad a thagh an Tighearna do Dhia a
chur 'ainme ann.
12 Agus cuimhnichidh tu gu-n robh
thu féin a'd' thràill 's an Eiphit[q]: agus
coimhididh tu, agus ni thu na reachdan
so.
13 Cumaidh tu féill nam pàilliun[r]
seachd làithean an déigh dhuit d'arbhar
a chruinneachadh a stigh[1], agus d'fhìon.
14 Agus ni thu gairdeachas a'd' fhéill[s],
thu féin, agus do mhac, agus do nighean,
agus d'òglach, agus do bhanoglach, agus
an Lebhitheach, agus an coigreach, agus
an dilleachdan, agus a' bhantrach, a *tha*
'n taobh a stigh de d' gheatachaibh.
15 Seachd làithean[v] cumaidh tu féill
àraidh do'n Tighearna do Dhia, 's an ionad
a thaghas an Tighearn': a chionn gu-m
beannaich an Tighearna do Dhia thu a'd'
chinneas uile, agus ann an oibribh do
làmh uile; uime sin ni thu gu deimhin
gàirdeachas.
16 Tri uairean 's a' bhliadhna taisbein-
ear d'fhirionnaich uile an làthair an
Tighearna do Dhé[z], 's an ionad a thaghas
e; ann am féill an arain neo-ghoirtichte,
agus ann am féill nan seachduin, agus ann
am féill nam pàilliun: agus cha taisbein-
ear iad an làthair an Tighearna falamh[a].
17 *Bheir* gach duine *seachad* mar is urr-

ainn e[a], a réir beannachaidh an Tighearna
do Dhé, a thug e dhuit[b].
18 Breitheamhnan[c], agus uachdarain
ni thu dhuit féin, an taobh a stigh de d'
gheatachaibh uile, a bheir an Tighearna
do Dhia dhuit, air feadh do threubh: agus
bheir iad breth air an t-sluagh le ceart
bhreitheanas.
19 Cha dean thu breitheanas fhiaradh[g];
cha bhi bàigh agad ri neach seach a chéile[h],
ni mò a ghabhas tu tiodhlac: oir dallaidh
an tiodhlac sùile nan daoine glice[i], agus
fiaraidh e briathra nan ionracan.
20 An ni sin a tha uile-cheart leanaidh
tu[j], a chum gu-m bi thu beò[k], agus gu-n
sealbhaich thu 'm fearann a *tha* an
Tighearna do Dhia a' tabhairt dhuit.
21 Cha suidhich thu dhuit féin doire[l]
chraobhan sam bith làimh ri altair an
Tighearna do Dhé, a ni thu dhuit féin.
22 Ni mò a chuireas tu suas dhuit féin
dealbh[1] *sam bith*[o], *ni* a's fuathach leis an
Tighearna do Dhia[p].

CAIB. XVII.

1 *Feumaidh gach ni a dh'iobrar a bhi fallain.*
2 *Cuirear luchd ìodhol-aoraidh gu bàs.* 14
Taghadh agus dleasdanas rìgh.

CHA-N ìobair thu do'n Tighearna do
Dhia tarbh, no caora, anns am bheil
gaoid[u], no mi-mhaise sam bith: oir *is*
gràineileachd sin do'n Tighearna do Dhia.
2 Ma gheibhear 'n 'ur measg[v], an taobh
a stigh aoin de d' gheatachaibh a bheir
an Tighearna do Dhia dhuit, fear no bean
a rinn aingidheachd ann an sùilibh an
Tighearna do Dhé, le 'choimhcheangal a
bhriseadh[y],
3 Agus gu-n deachaidh e agus gu-n
d'rinn e seirbhis do dhiathaibh eile, agus
gu-n d'rinn e aoradh dhoibh, aon chuid
do'n ghréin, no do'n ghealaich, no do uile
armailt nèimh, nach d'àithn mise;
4 Agus gu-n d'innseadh dhuit e, agus
gu-n cuala tu *e*, agus gu-n do rannsaich
thu gu maith, agus, feuch, *gur* fìor *e*,
agus gu bheil a chùis dearbhta, *gu-n* do
rinneadh a' ghràineileachd sin ann an
Israel;
5 An sin bheir thu mach am fear sin no
a' bhean sin, a rinn an ni aingidh sin,
chum do gheatachan, *eadhon* am fear sin
no a' bhean sin, agus clachaidh tu iad le
clachan gus am bàsaich iad.
6 Aig beul dà fhianuis[f], no thri fhian-
uisean, cuirear gu bàs esan a tha toillt-
eanach air bàs: cha chuirear gu bàs e aig
beul aon fhianuis.
7 Bithidh làmhan nam fianuisean air
an toiseach[h], g'a chur gu bàs; agus 'n a'
dhéigh sin, làmhan an t-sluaigh uile:
mar sin cuiridh tu an t-olc air falbh o 'ur
measg.
8 Ma dh'éireas cùis a bhitheas ro
chruaidh ort ann am breitheanás, eadar
fuil agus fuil[i], eadar breith agus breith,
agus eadar buille agus buille, *eadhon*

B.C. 1451.

a Marc. 12. 41-44
2 Cor. 8. 12
b rann 10
c caib. 1. 15-17
Ecs. 18.25, 26
1 Each. 23. 4
2 Each. 19. 5-11
d Salm 122. 4, 5
e Ier. 18. 18
Hag. 2. 11
Mal. 2. 7
f caib. 19. 17
g Lebh. 19. 15
h Gnà. 24. 23
i Gnà. 17. 23
j Mic. 6. 8
Phil. 4. 8
k Ese. 18.5,9
l 1 Ri. 14. 15
m Air. 15. 30
Esr. 10. 8
Hos. 4. 4
n Ier. 25. 3
1 *iomhaigh.*
o Lebh. 26. 1
p Ier. 44. 4
q caib.18.5,7
r Eabh. 10. 28
s caib. 13. 5
t caib. 13. 11
u Mal. 1. 8, 13, 14
v caib. 13. 6, &c.
w 1 Sam. 8. 5, 19, 20
x 1 Sam. 9. 15-17
16. 12
1 Each. 22. 10
y Ios.7.11,15
Bre. 2. 20
2 Ri. 18. 12
Hos. 8. 1
z Ier. 30. 21
a Ier. 2. 25
b 1 Ri.10. 26-28
Salm 20. 7
Hos. 14. 3
c Isa. 31. 1
Ese. 17. 15
d Ecs. 13. 17
Hos. 11. 5
e 1 Ri.11. 3,4
f Air. 35. 30
Eoin 8. 17
2 Cor. 13. 1
1 Tim.5. 19
g Ios. 1. 8
Salm 119. 97
h Gnio. 7.58, 59
i Ecs. 21. 12, &c.
j 1 Ri. 15. 5

cùisean connspoid an taobh a stigh de d'
gheatachaibh; an sin éiridh tu, agus théid
thu suas do'n ionad a thaghas an Tigh-
earna do Dhia[d]:
9 Agus thig thu chum nan sagart, nan
Lebhitheach[e], agus a chum a' bhreitheimh
a bhitheas anns na làithibh sin[f], agus
fiosraichidh tu; agus nochdaidh iad dhuit
focal a' bhreitheanais:
10 Agus ni thu a réir na breithe a
nochdas muinntir an àite sin (a thaghas
an Tighearna) dhuit, agus bheir thu an
aire gu-n dean thu a rèir gach ni a theag-
aisgeas iad duit:
11 A réir breith' an lagha a theagaisg-
eas iad duit, agus a réir a' bhreitheanais
a dh'innseas iad duit, ni thu: cha chlaon
thu o'n bhreith a nochdas iad duit, a chum
na làimhe deise no na làimhe clìthe.
12 Agus an duine a ni gu h-anndàna[m],
agus nach éisd ris an t-sagart[n], a sheasas
gu frithealadh an sin an làthair an Tigh-
earna do Dhé[q], no ris a' bhreitheamh,
bàsaichidh eadhon an duine sin[r], agus
cuiridh tu an t-olc air falbh o Israel[s].
13 Agus cluinnidh an sluagh uile[t], agus
bithidh eagal orra, agus cha dean iad gu
h-anndàna na 's mò.
14 'N uair a thig thu chum an fhearainn
a bheir an Tighearna do Dhia dhuit, agus
a shealbhaicheas tu e, agus a ghabhas tu
còmhnuidh ann, agus a their thu, Cuiridh
mi rìgh os mo cheann[w], mar na cinnich
uile a *tha* mu'n cuairt orm:
15 Cuiridh tu, air gach aon chor, esan
'n a rìgh os do cheann a thaghas an
Tighearna do Dhia[x]; *aon* o mheasg do
bhràithre[z] cuiridh tu 'n a rìgh os do cheann:
cha-n fheud thu coigreach a chur os do
cheann[a], nach 'eil 'n a bhràthair dhuit.
16 Ach cha chuir e eich 'an lìonmhoir-
eachd dha féin[b], cha mhò a bheir e air
an t-sluagh pilltinn do'n Eiphit[c], a chum
gu-n cuir e eich 'an lìonmhoireachd: do
bhrìgh gu-n dubhairt an Tighearna ribh,
Cha phill sibh o so a mach na's mò air
an t-slighe sin[d].
17 Ni mò a chuireas e mnathan 'an
lìonmhoireachd dha féin, a chum nach
claon a chridhe air falbh[e]; ni mò a
mheudaicheas e gu mòr dha féin airgiod
agus òr.
18 Agus an uair a shuidheas e air rìgh-
chaithir a rìoghachd, an sin ath-sgrìobh-
aidh e dha féin an lagh so ann an leabhar,
as an *leabhar sin a tha* an làthair nan
sagart nan Lebhitheach.
19 Agus bithidh e aige[g], agus leughaidh
e ann uile làithean a bheatha: chum gu-m
fòghlum e eagal an Tighearn' a Dhé a bhi
air, uile bhriathran an lagha so a ghleidh-
eadh, agus na reachdan so, chum an
deanamh:
20 A chum nach bi a chridhe air a
thogail suas os ceann a bhràithrean, agus
nach claon e o'n àithne[j] chum na làimhe
deise no na làimhe clìthe; air chor as

gu-m buanaich e a làithean 'n a rìoghachd[a],
e féin agus a chlann ann am meadhon
Israeil.

CAIB. XVIII.

1 *Is e 'n Tighearn' oighreachd nan sagart, agus nan Lebhitheach.* 15 *Eisdear ris an Fhàidh cosmhuil ri Maois, a bha Dia gus a thogail suas 'n am measg.*

CHA bhi aig na sagartaibh, na Lebhith-
ich, *eadhon* uile thréibh Lebhi, roinn
sam bith no oighreachd maille ri Israel[d]:
ithidh iad tabhartais an Tighearn' a bheir-
ear suas le teine[h], agus 'oighreachd-san.
2 Uime sin cha bhi oighreachd sam bith
aca am measg am bràithrean: *is* e'n
Tighearna féin an oighreachd[j], mar a
thubhairt e riu.
3 Agus is e so dlighe nan sagart o'n
t-sluagh[l], uatha-san a dh'ìobras ìobairt,
ma's tarbh no caora e; agus bheir iad
do'n t-sagart an slinnean, agus na gialan,
agus a' mhaodal.
4 *Mar an ceudna* ceud thoradh
d'arbhair[o], d'fhìona, agus d'olaidh, agus
ceud lomradh do chaorach bheir thu dha:
5 Oir thagh an Tighearna do Dhia e
mach as do threubhan uile[q], gu seasamh
chum frithealaidh ann an ainm an Tigh-
earn', e féin agus a mhic gu bràth.
6 Agus ma thig Lebhitheach o aon de
d' gheatachaibh a mach á Israel uile, far
am bheil e air chuairt[s], agus ma thig e
le uile thogradh 'inntinn[u] do'n ionad a
thaghas an Tighearna;
7 An sin fritheilidh e ann an ainm an
Tighearna a Dhé, mar a bhràithrean uile
na Lebhithich, a tha 'n an seasamh an sin
an làthair an Tighearna.
8 Bithidh ac' uiread ri 'chéile r'a
itheadh[w], a bhàrr air na thig air o reic-
eadh cuid a chloinne.
9 'N uair a thig thu do'n fhearann a
tha 'n Tighearna do Dhia a' toirt duit,
cha-n fhòghlum thu 'dheanamh a réir
gràineileachd nan cinneach sin.
10 Cha-n fhaighear 'n 'ur measg *neach
air bith* a bheir air a mhac, no air a nigh-
inn dol troimh an teine[y], *no* a ghnàthaicheas
fiosachd, no speuradair, no fear-fàistinn-
eachd, no a ghnàthaicheas droch inn-
leachdan,
11 *No* seunadair, no neach a dh'fhios-
raicheas de leannan-sìth, no druidh, no
neach a dh'iarras eòlas o na mairbh.
12 Oir *is* gràineileachd do'n Tighearn'
iadsan uile a ni na nithe sin; agus air son
nan gràineileachd sin[z], tha'n Tighearna
do Dhia 'g am fuadachadh a mach romhad.
13 Bithidh tusa coimhlionta[1] maille ris
an Tighearna do Dhia.
14 Oir dh'éisd na cinnich sin a shealbh-
aicheas tusa ri speuradairean, agus ri
fiosaichean: ach air do shonsa, cha do
leig an Tighearna do Dhia leat *deanamh*
mar sin[a].
15 Togaidh an Tighearna do Dhia suas
Fàidh dhuit[b] o d' mheadhon féin, o d'

R.C. 1451.

[a] Gnà. 10. 27
[b] Mat. 17. 5
Eabh. 1. 1, 2
2. 1, 3
1 Eoin 3. 23
[c] Ecs. 20. 19
[d] Air. 18. 20
[e] Isa. 9. 6
Sech. 6. 12, 13
Mal. 3. 1
[f] Luc. 24. 19
[g] Air. 12, 6-8
Eabh. 3. 2-6
[h] 1 Cor. 9. 13, 14
[i] Eoin 4. 25
8. 28
12. 49, 50
15. 15
[j] Salm 16. 5
Tuir. 3. 24
[k] Marc. 16. 16
Gnio. 3. 22, 23
Eabh. 2. 3
12. 25
[l] Lebh. 7. 30-34
[m] caib. 13. 1-5
Ier. 14. 14, 15
Sech. 13. 3
[n] Ier. 28. 15-17
Tais. 19. 20
[o] Ecs. 22. 29
[p] 1 Eoin 4. 1-3
[q] Air. 3. 10
[r] Isa. 41. 22, 23
Ier. 28. 9
[s] Air. 35. 2, 3
[t] Gnà. 26. 2
[u] Salm 84. 2
[v] caib. 12. 29
[w] 2 Each. 31. 4
[x] caib. 4. 41, 42
Ecs. 21. 13
Air. 35. 10, &c.
Ios. 20. 2-7
[y] Lebh. 18. 21, &c.
[z] Tais. 22. 15
1 *tréibh-dhireach.*
2 *an t-iarunn.*
3 *an fhiodha*
[a] Gen. 20. 6
Salm 147. 19, 20
Gnio. 14. 16
[b] Eoin 1. 45
6. 14
Gnio. 3. 22, 23

bhràithribh, cosmhuil riumsa: ris-san
éisdidh sibh[b];
16 A réir nan uile nithe a dh'iarr thu
o'n Tighearna do Dhia ann an Horeb, ann
an là a' chomhchruinneachaidh[c], ag ràdh,
Na cluinneam-sa rìs guth an Tighearna
mo Dhé, agus na faiceam an teine mòr so
na's mò, a chum nach bàsaich mi.
17 Agus thubhairt an Tighearna riumsa,
Is maith *a labhair iad an ni* a labhair iad.
18 Togaidh mise[e] suas Fàidh[f] dhoibh o
mheasg am bràithre, cosmhuil riutsa[g],
agus cuiridh mi mo bhriathra 'n a bheul,
agus labhraidh e riu gach ni a dh'àithneas
mi dha[i].
19 Agus tarlaidh, an duine nach éisd ri
m' bhriathraibh-sa a labhras e a'm' ainm,
iarraidh mi uaith[k] *e*:
20 Ach am fàidh aig am bi de dhànadas
focal a labhairt a'm' ainm[m], nach d'àithn
mise dha a labhairt, no a labhras ann an
ainm dhiathan eile, gu cinnteach bàsaich-
idh am fàidh sin[n].
21 Agus ma their thu ann ad chridhe,
Cionnus a dh'aithnicheas sinn[p] am focal
nach do labhair an Tighearna?
22 'N uair a labhras fàidh ann an ainm
an Tighearna, mur tachair an ni[r], agus
mur tig e gu crìch, *is* e sin an ni nach
do labhair an Tighearna; gu h-anndàna
labhair am fàidh e: cha bhi eagal ort
roimhe[t].

CAIB. XIX.

1 *Na bailtean dìdein.* 16 *Peanas fianuis bhréige.*

'N UAIR a ghearras an Tighearna do
Dhia as na cinnich[v], aig an robh
am fearann a tha 'n Tighearna do Dhia
a' tabhairt duit, agus a thig thu 'n an àit,
agus a ghabhas tu còmhnuidh 'n am bailt-
ibh, agus 'n an tighean;
2 Cuiridh tu air leth dhuit féin tri
bailtean[x] 'am meadhon d'fhearainn, a
bheir an Tighearna do Dhia dhuit r'a
shealbhachadh.
3 Deasaichidh tu dhuit féin slighe,
agus roinnidh tu crìoch d'fhearainn a
bheir an Tighearna do Dhia dhuit r'a
shealbhachadh, 'n an tri earrannaibh, a
chum gu-m feud gach marbhaiche teich-
eadh an sin.
4 Agus *is* e so cor a' mharbhaiche, a
theicheas an sin, a chum gu-m bi e beò:
Ge b'e a mharbhas a choimhearsnach
gun fhios da, do nach robh fuath aige
roimhe:
5 Mar tha an uair a théid duine maille
r'a choimhearsnach do'n choille a ghearr-
adh fiodha, agus a bheir a làmh buille leis
an tuaidh a ghearradh sìos na craoibhe,
agus a leumas an ceann[2] bhàrr na coise[3],
agus a thuiteas e air a choimhearsnach,
air chor as gu-m bàsaich e; teichidh e
chum aoin de na bailtibh sin, agus bithidh
e beò:
6 Air eagal gu-n lean dioghaltair na
fola am marbhaiche, am feadh 's a tha

'chridhe teth, agus gu-m beir e air, a chionn gu bheil an t-slighe fada, agus gu marbh se e, ged nach robh e toillteanach air bàs, do bhrigh nach robh fuath aige dha 's an àm a chaidh seachad.

7 Uime sin tha mi ag àithneadh dhuit, ag ràdh, Cuiridh tu air leth dhuit féin tri bailtean.

8 Agus ma leudaicheas an Tighearna do Dhia do chrìoch[b], mar a mhionnaich e do d'aithrichibh, agus ma bheir e dhuit am fearann uile a gheall e 'thoirt do d'aithrichibh[c];

9 Ma bheir thu an aire na h-àitheantan sin uile a dheanamh, a *tha* mise ag àithneadh dhuit an diugh, an Tighearna do Dhia a ghràdhachadh, agus gluasad a ghnàth 'n a shlighibh; an sin cuiridh tu air leth dhuit féin tri bailtean eile a thuilleadh air an tri sin[e];

10 A chum nach dòirtear fuil neochiontach a'd' fhearann, a bheir an Tighearna do Dhia dhuit mar oighreachd, agus nach bi *mar sin* fuil ort.

11 Ach ma tha aig duine sam bith fuath d'a choimhearsnach[f], agus gu-n luidh e 'am plaid air a shon, agus gu-n éirich e suas 'n a aghaidh, agus gu-m buail e gu marbhtach e, air chor as gu-m faigh e bàs, agus gu-n teich e gu aon de na bailtibh sin;

12 An sin cuiridh seanairean a bhaile féin *fios* uatha, agus bheir iad as a sin e, agus bheir iad thairis e do làimh dìoghaltair na fola, a chum gu-m bàsaich e.

13 Cha ghabh do shùil truas ris: ach cuiridh tu air falbh *cionta* fola neo-chiontaich o Israel, a chum gu-n éirich gu maith dhuit.

14 Cha-n atharraich thu crìoch *fearainn*[j] do choimhearsnaich, a shuidhich na sinnsir a'd' oighreachd a shealbhaicheas tu, anns an fhearann a bheir an Tighearna do Dhia dhuit r'a shealbhachadh.

15 Cha-n éirich aon fhianuis[l] *a mhàin* suas an aghaidh duine air son eucorach sam bith, no air son peacaidh sam bith, ann am peacadh sam bith a pheacaicheas e: aig beul dà fhianuis, no aig beul thri fhianuisean daingnichear a' chùis.

16 Ma dh'éireas fianuis bhréige suas an aghaidh duine sam bith, a thoirt fianuis 'n a aghaidh air an euceart;

17 An sin seasaidh an dithis dhaoine aig *am bheil* an connsachadh, 'am fianuis an Tighearn', an làthair nan sagart, agus nam breitheamhnan a bhitheas anns na làithibh sin:

18 Agus ni na breitheamhna rannsachadh geur; agus, feuch, *ma's* fianuis bhréige an fhianuis, *agus* gu-n d'thug e fianuis bhréige an aghaidh a bhràthar,

19 An sin ni sibh ris, mar a shaoil esan a dheanamh r'a bhràthair[q]: mar sin cuiridh tu air falbh an t-olc as 'ur measg.

20 Agus cluinnidh iadsan a mhaireas

R.C. 1451.

[a] Lebh. 24. 19, 20
[b] Ecs. 34. 24
[c] Gen. 15. 18, 21
[d] Salm 20. 7
[e] Ios. 20. 7, 8
[f] Gen. 9. 6
Ecs. 21. 12, &c.
Gnà. 28. 17
[g] Isa. 51. 7, 8
[h] caib. 1. 30
3. 22
Ios. 23. 10
2 Each. 13. 12
32. 7, 8
[i] Neh. 12. 27
Salm xxx.
[j] Hos. 5. 10
[k] Lebh. 19. 23, 25
[l] 2 Cor. 13. 1
[m] caib. 24. 5
[n] caib. 28. 30
[o] Bre. 7. 3
[p] Air. 32. 9
[q] Gnà. 19. 5, 9
Dan. 6. 24
[r] 2 Sam. 20. 19-22

agus bithidh eagal orra, agus cha dean iad o sin a mach a' shamhuil so a dh'olc, 'n 'ur measg.

21 Agus cha ghabh do shùil truas; *ach theid* anam air son anama[a], sùil air son sùla, fiacail air son fiacla, làmh air son làimhe, cos air son coise.

CAIB. XX.

1 *Brosnachadh catha an t-sagairt do'n t-sluagh.* 10 *Mar a bhuinear ris na bailtibh a ghabhas, no 'dhiùltas tairgsean sìthe.* 16 *Na bailtean a bha gu bhi air an sgrios.*

'NUAIR a théid thu mach gu cath an aghaidh do naimhdean, agus a chi thu eich agus carbaid[d], *agus* sluagh a's lìonmhoire na thu féin, na bitheadh eagal ort rompa: oir *tha* 'n Tighearna do Dhia maille riut, a thug a mach thu á tìr na h-Eiphit.

2 Agus an uair a dhlùthaicheas sibh ris a' chath, an sin thig an sagart am fagus, agus labhraidh e ris an t-sluagh,

3 Agus their e riu, Eisd, O Israeil, tha sibh an diugh a' dol gu cath an aghaidh 'ur naimhdean: na bitheadh 'ur cridhe fann, na bitheadh eagal oirbh, agus na criothnaichibh, agus na bitheadh uamhann oirbh air an son[g],

4 Oir *tha* 'n Tighearna 'ur Dia a' dol maille ribh[h], a chogadh air 'ur son an aghaidh 'ur naimhdean, a chum 'ur tèarnadh.

5 Agus labhraidh an luchd-riaghlaidh ris an t-sluagh, ag ràdh, Cia am fear a thog tigh nomha, agus nach do choisrig e[i]? rachadh e agus pilleadh e chum a thighe, air eagal gu-m bàsaich e 's a' chath, agus gu-n coisrig fear eile e.

6 Agus cia an duine a shuidhich fìonlios, agus nach d'ith *fathast* dheth[k]? rachadh esan *mar an ceudna*, agus pilleadh e g'a thigh, air eagal gu-m bàsaich e 's a' chath, agus gu-n ith neach eile dheth.

7 Agus cia an duine a rinn ceangalpòsaidh ri mnaoi, agus nach do ghabh *d'a ionnsuidh* i? rachadh e agus pilleadh e d'a thigh[m], air eagal gu-m bàsaich e 's a' chath, agus gu-n gabh neach eile i *d'a ionnsuidh*[n].

8 Agus labhraidh an luchd-riaghlaidh, a bhàrr air sin, ris an t-sluagh, agus their iad, Cia an duine a tha gealtach, agus lag-chridheach[o]? rachadh e agus pilleadh e d'a thigh, a chum nach dean e cridhe a bhràithre lag mar a chridhe féin[p].

9 Agus tarlaidh, 'n uair a chuireas an luchd-riaghlaidh crìoch air labhairt ris an t-sluagh, gu-n cuir iad ceannardan air na h-armailtibh gus an sluagh a thoirt air an aghaidh.

10 'N uair a thig thu 'm fagus do bhaile gu cogadh 'n a aghaidh, an sin gairmidh tu sìth dha[r].

11 Agus tarlaidh, ma bheir e freagradh na sìthe dhuit, agus ma dh'fhosglas e dhuit, an sin tarlaidh, gu-m bi 'n sluagh

uile *a* gheibhear ann fo chìs dhuit, agus gu-n dean iad seirbhis dhuit[a].

12 Agus mur dean e sìth riut, ach gu-n cog e riut, an sin cuiridh tu gu cruaidh 'n a aghaidh.

13 Agus *an uair* a bheir an Tighearna do Dhia thairis do d' làimh e, buailidh tu gach firionnach ann le faobhar a' chlaidh-eimh[c]:

14 Ach na mnathan agus a' chlann bheag, agus an spréidh[e], agus na h-uile nithe a tha 's a' bhaile, *eadhon* a chreach uile, gabhaidh tu dhuit féin; agus ithidh tu creach do naimhdean[h], a thug an Tighearna do Dhia dhuit.

15 Mar so ni thu ris na bailtibh *sin* uile *a tha* ro fhada uait, nach *'eil* de bhailtibh nan cinneach sin.

16 Ach de bhailtibh an t-sluaigh sin a tha an Tighearna do Dhia a' toirt duit mar oighreachd, cha ghléidh thu ni sam bith beò anns am bheil anail[i]:

17 Ach sgriosaidh tu gu tur iad, *cadhon* na Hitich, agus na h-Amoraich, na Canaanaich, agus na Peridsich, na Hibhich, agus na h-Iebusaich, a réir mar a dh'àithn an Tighearna do Dhia dhuit:

18 A chum nach teagaisg iad duit a dheanamh a réir an uile ghràineileachd[l], a rinn iad d'an diathaibh; mar sin pheacaicheadh sibh an aghaidh an Tighearna 'ur Dé.

19 'N uair a chuireas tu gu cruaidh an aghaidh baile ré ùine fhada, a' deanamh cogaidh 'n a aghaidh chum a ghlacadh, cha chuir thu as d'a chraobhan le tuadh a bhualadh orra: oir feudaidh tu itheadh dhiubh, agus cha ghearr thu sìos iad, (oir *is* i craobh na macharach *beatha* duine,) chum an gnàthachadh ann an cur an aghaidh *a' bhaile.*

20 A mhàin na craobhan a's aithne dhuit féin nach craobhan bìdh iad, sgriosaidh agus gearraidh tu sìos iad[p]; agus togaidh tu daingnichean an aghaidh a' bhaile a chogas riut, gus an ceannsaich thu e.

CAIB. XXI.

1 *Mu mhortadh duine 's a' mhachair, gun fhios co mharbh e.* 10 *O mheasg nam braighdean dh'fheudadh fear bean a ghabhail dha féin.* 15 *Còir a' cheud-ghin mhic.* 18 *Am mac reasgach gu bhi air a chlachadh gu bàs.*

MA gheibhear *neach* air a mharbhadh 's an fhearann a bheir an Tighearna do Dhia dhuit r'a shealbhachadh, 'n a luidhe 's a mhachair, agus gun fhios cò mharbh e;

2 An sin thig do sheanairean agus do bhreitheamhnan a mach, agus tomhaisidh iad a chum nam bailtean *a tha* mu'n cuairt airsan a mharbhadh:

3 Agus tarlaidh gu-n gabh am baile a's faigse do'n duine a mharbhadh, eadhon seanairean a' bhaile sin, agh leis nach d' rinneadh obair, nach do tharruing *riamh* ann an cuing;

B.C. 1451.

a Lebh. 25. 44-46
b 1 Each. 23. 13
c Air. 31. 7-9
d Air. 6. 22-27
e Ios. 8. 2
f caib. 17. 8-10
g Salm 26. 6
Mat. 27. 24
h Ios. 22. 8
i caib. 7. 1-4
Air. 21. 2, 3, 35
Ios. 11. 14
j 2 Ri. 24. 4
Ion. 1. 14
k caib. 19. 13
l caib. 12. 30, 31
Ecs. 23. 33
Salm 106. 34-40
m Air. 31. 18
n 1 Cor. 11. 6
o Salm 45. 10
Luc. 14. 26
p Ier. 6. 6
q Ecs. 21. 8
r caib. 22. 29
Gen. 34. 2
s Gen. 29. 18, 20
t Gen. 29. 31-33
u 1 Each. 5. 2
26. 10
2 Each. 11. 21, 22
v 1 Each. 5. 1, 2

4 Agus bheir seanairean a' bhaile sin an t-agh sìos do ghleann garbh, nach do threabhadh agus nach do shìol-chuireadh, agus gearraidh iad an sin amhach an aighe dheth 's a' ghleann;

5 Agus thig na sagairt mic Lebhi am fagus; (oir iadsan thagh an Tighearna do Dhia gu frithealadh dha féin[b], agus gu beannachadh ann an ainm an Tighearn'[d];) agus a réir am focail-san crìochnaichear gach uile chonnsachadh, agus gach uile bhuille[f].

6 Agus[g] nighidh uile sheanairean a' bhaile sin *a's* faigse do'n *duine* a mharbhadh, an làmhan os ceann an aighe d'an do ghearradh an amhach 's a' ghleann:

7 Agus freagraidh iad agus their iad, Cha do dhòirt ar làmhan an fhuil so, ni mò a chunnaic ar sùilean *i.*

8 Bi tròcaireach, O Thighearna, do d' shluagh Israel, a shaor thu, agus na cuir fuil neo-chiontach[j] á leth do shluaigh Israeil. Agus maithear an fhuil dhoibh.

9 Mar sin cuiridh tu air falbh *cionta* na fola neo-chiontaich[k] o 'ur measg, do bhrìgh gu-n dean thu *an ni a tha* ceart ann an sùilibh an Tighearna.

10 'N uair a théid thu mach gu cogadh an aghaidh do naimhdean, agus gu-n toir an Tighearna do Dhia thairis iad do d' làimh, agus gu-n dean thu braighdean dhiubh,

11 Agus gu-m faic thu am measg nam braighdean bean sgiamhach[m], agus gu bheil déigh agad oirre, agus gu-m bu mhaith leat agad i 'n a mnaoi;

12 An sin bheir thu dhachaidh i do d' thigh, agus bearraidh i a ceann[n], agus bheir i dhith a h-ìnean;

13 Agus cuiridh i dhith a h-eudach braighdeanais, agus fanaidh i a'd' thigh, agus ni i caoidh air son a h-athar agus a màthar mìos iomlan[o]: agus an déigh sin théid thu steach d'a h-ionnsuidh, agus bithidh tu a'd' fhear-pòsda aice, agus bithidh ise 'n a mnaoi agad.

14 Ach mur bi tlachd agad innte, an sin leigidh tu leatha dol far an àill leatha, ach cha reic thu idir air airgiod i[q], ni mò a ni thu ain-tighearnas oirre, a chionn gu-n d'ìslich thu i[r].

15 Ma bhitheas aig duine dà mhnaoi, aon diubh gràdhaichte[s] agus an aon eile fuathaichte[t], agus ma rug iad clann da, *araon* a' *bhean* ghràdhaichte agus a' *bhean* fhuathaichte; agus ma's leis a' mhnaoi fhuathaichte an ceud-ghin mic,

16 An sin tarlaidh, 'n uair a bheir e sealbh d'a mhic air *an ni* a tha aige, nach fheud e ceud-ghin a dheanamh de mhac na *mnà* gràdhaichte roimh mhac na *mnà* fuathaichte[u], *a's e da rìreadh* an ceud-ghin:

17 Ach gabhaidh e ri mac na *mnà* fuathaichte mar an ceud-ghin, le roinn dhùbailte a thoirt da de gach ni a tha aige[v]:

oir *is* esan toiseach a neirt, *is* leis còir a'
cheud-ghin[b].
18 Ma bhitheas aig duine mac reasgach
agus ceannairceach, nach géill do ghuth
'athar[e], no do ghuth a mhàthar, agus an
uair a smachdaicheas iad[f] e, nach èisd
riu :
19 An sin beiridh 'athair agus a mhàth-
air air, agus bheir iad a mach e gu sean-
airean a' bhaile, agus gu geata 'àite féin ;
20 Agus their iad ri seanairean a bhaile[h],
Tha ar mac so reasgach agus ceannairc-
each, cha toir e géill d'ar guth[j] ; *tha e*
'n a gheòcair agus 'n a mhisgeir[k].
21 Agus clachaidh uile dhaoine a bhaile
e le clachan[n], a chum gu-m bàsaich e :
mar sin cuiridh tu olc air falbh as 'ur
measg, agus cluinnidh Israel uile[o], agus
bithidh eagal orra.
22 Agus ma rinn duine peacadh a tha
toillteanach air bàs[q], agus gu-m bi e r'a
chur gu bàs, agus gu-n croch thu ri
craoibh e :
23 Cha-n fhan a chorp ré na h-oidhche
air a' chraoibh[s], ach air gach aon chor
adhlaicidh tu e air an là sin féin ; (oir
mallaichte le Dia[3] *tha* esan a chrochadh :)
agus cha salaich thu d'fhearann, a *tha* 'n
Tighearna do Dhia a' toirt duit mar oigh-
reachd.

CAIB. XXII.

Mu chaoimhneas a nochdadh do bhràithribh, mu riaghailtibh àraidh eile.

'N UAIR a chi thu damh do bhràthar,
no a chaora 'dol air seacharan[t],
cha-n fholaich thu thu féin uatha[u]; bheir
thu air gach aon chor air an ais iad a rìs
a dh'ionnsuidh do bhràthar.
2 Agus mur *bi* do bhràthair làimh riut,
no mur aithne dhuit e, an sin bheir thu e
dh'ionnsuidh do thighe féin, agus bithidh
e maille riut gus an iarr do bhràthair e,
agus bheir thu air ais dha e.
3 Air a' mhodh cheudna ni thu r'a asal,
agus mar so ni thu r'a eudach, agus mar
so ni thu ris na h-uile nithibh caillte le
d' bhràthair, a chaill e, agus a fhuair
thusa : cha-n fheud thu thu féin fholach.
4 'N uair a chi thu asal do bhràthar, no
a dhamh a' tuiteam sìos air an t-slighe[w],
cha-n fholaich thu thu féin uatha : gu
cinnteach togaidh tu suas *iad* maille ris
a rìs[x].
5 Cha chaith bean an ni sin a's le fear,
cha mhò a chuireas fear uime eudach
mnà : oir *is* gràineileachd do'n Tighearna
do Dhia iadsan uile a ni so[a].
6 Ma tharlas do nead eoin a bhi romhad
's an t-slighe ann an craoibh sam bith, no
air làr, *ma's* eoin òga *iad*, no uibhean[d],
agus a' mhàthair 'n a suidhe air an àlach,
no air na h-uibhean, cha ghlac thu a'
mhàthair maille ris an àlach[e]:
7 Air gach aon chor leigidh tu leis a'
mhàthair dol as, agus an t-àlach gabh-
aidh tu dhuit féin ; a chum gu-n éirich

B.C. 1451.
a caib. 4. 40
b Gen. 25. 31-34
c Gnà. 22. 4
d Isa. 22. 1
Ier. 19. 13
Mat. 10. 27
e Ecs. 20. 12
f Gnà. 13. 24
19. 18
g Lebh. 19. 19
h caib. 25. 27
1 *treabhadh.*
i 2 Cor. 6. 14-16
j Gnà. 29. 17
k Gnà. 19. 26
23. 19-21
l Lebh. 19. 19
m Air. 15. 38
Mat. 23. 5
n Gnà. 29. 1
2 *sgiathaibh.*
o caib. 13. 5, 11
p Gen. 29. 21
q caib. 19. 6
Gnio. 25. 11, 25
r 1 Tim. 5. 14
s Ios. 8. 29
10. 26, 27
Eoin 19. 31
3 *mallachd Dhé, Air. 25. 4; Gal. 3. 13.*
t Ecs. 23. 4
u Isa. 58. 7
v Mat. 19. 8, 9
w Ecs. 23. 5
x Eabh. 12. 12, 13
y Gen. 34. 7
Bre. 20. 6, 10
z Lebh. 21. 9
a caib. 18. 12
b caib. 13. 5
c Lebh. 20. 10
Air. 5. 22-27
Ese. 23. 45-48
Eoin 8. 5
Eabh. 13. 4
d Luc. 12. 6
e Lebh. 22. 28
f Mat. 1. 18, 19

gu maith dhuit[a], agus *gu*-m buanaich thu
do làithean[c].
8 'N uair a thogas tu tigh nomha, an
sin togaidh tu barr-bhalla d'a mhullach[d],
a chum nach toir thu fuil air do thigh,
ma thuiteas duine sam bith o sin.
9 Cha chuir thu d'fhìon-lios le iomadh
gnè *sìl*[g], air eagal gu-n truaillear toradh
do shìl a chuir thu, agus meas d'fhìon-
lios.
10 Cha dean thu ar[1] le damh agus le
asail maille ri 'chéile[i].
11 Cha chuir thu umad eudach measg-
ta[l], *mar* a dh'olainn agus a lion le 'chéile.
12 Ni thu dhuit féin fàbhran[m] air
ceithir cheithreannaibh[2] d'eudaich leis an
còmhdaich thu *thu féin.*
13 Ma ghabhas duine bean, agus gu-n
téid e steach d'a h-ionnsuidh[p], agus gu-m
fuathaich e i,
14 Agus gu-n toir e aobhar cainnte 'n a
h-aghaidh[r], agus gu-n tog e suas droch
ainm oirre, agus gu-n abair e, Ghabh mi
a' bhean so, agus an uair a thàinig mi
d'a h-ionnsuidh, cha d'fhuair mi 'n a
maighdinn i :
15 An sin gabhaidh athair na h-ighinn,
agus a màthair, agus bheir iad a mach
comharaidhean maighdeanais na h-ighinn
gu seanairibh a' bhaile anns a' gheata :
16 Agus their athair na h-ighinn ris
na seanairibh, Thug mi mo nighean do'n
duine so 'n a mnaoi, agus tha fuath aige
dhith ;
17 Agus, feuch, thug e aobhar cainnte
'n a h-aghaidh, ag ràdh, Cha d'fhuair mi
do nighean 'n a maighdinn ; agus gidheadh
is iad sin *comharaidhean* maighdeanais
mo nighinn : agus sgaoilidh iad an
t-eudach an làthair sheanairean a' bhaile.
18 Agus gabhaidh seanairean a' bhaile
sin an duine, agus smachdaichidh iad e :
19 Agus cuiridh iad ùmhla cheud *secel*
airgid air, agus bheir iad do athair na
h-ighinn iad, a chionn gu-n do thog e
droch ainm air òigh de *chloinn* Israeil ;
agus bithidh i 'n a mnaoi aige : cha-n
fheud e a cur uaith r'a bheò[v].
20 Ach ma tha an ni so fìor, *agus* nach
'eil *comharaidhean* maighdeanais r'am
faghail do'n nighinn ;
21 An sin bheir iad a mach an nighean
gu dorus tighe a h-athar, agus clachaidh
daoine a baile i le clachan gus am bàsaich
i ; a chionn gu-n d'oibrich i amaideachd
ann an Israel[y], le strìopachas a dheanamh
ann an tigh a h-athar[z] : mar sin cuiridh
tu air falbh olc as 'ur measg[b].
22 Ma gheibhear duine a' luidhe le
mnaoi a tha pòsda ri fear[c], an sin cuirear
gu bàs iad le 'chéile, an duine a luidh leis
a' mhnaoi, agus a' bhean ; mar sin cuiridh
tu olc air falbh o Israel.
23 Ma tha nighean *agus i* 'n a h-òigh,
fo cheangal-pòsaidh aig fear[f], agus gu-m
faigh duine i 's a' bhaile, agus gu-n luidh
e leatha ;

24 An sin bheir sibh a mach iad le 'chéile gu geata a' bhaile sin, agus clachaidh sibh iad le clachan gus am bàsaich iad; an nighean, a chionn nach do ghlaodh i, *agus i 'bhi* 's a' bhaile; agus am fear a chionn gu-n d'ìslich e bean a choimhearsnaich[d]: mar sin cuiridh tu air falbh olc as 'ur measg[e].

25 Ach ma gheibh fear 's a' mhachair nighean a tha fo cheangal-pòsaidh, agus gu-n éignich an duine i, agus gu-n luidh e leatha, an sin cuirear a mhàin an duine a luidh leatha gu bàs.

26 Ach air an nighinn cha dean thu 'bheag sam bith; cha-*n 'eil* 's an nighinn coire bàis: oir mar an uair a dh'éireas duine suas an aghaidh a choimhearsnaich, agus a mharbhas se e, mar sin tha a' chùis so:

27 Oir fhuair e 's a' mhachair i, *agus* dh'éigh an nighean a bha fo cheangal-pòsaidh, agus cha *robh* neach ann g'a teasairginn.

28 Ma gheibh duine nighean *a tha* 'n a h-òigh[j], nach 'eil fo cheangal-pòsaidh, agus gu-n dean e greim oirre, agus gu-n luidh e leatha, agus gu-m faighear iad;

29 An sin bheir am fear a luidh leatha do athair na h-ighinn leth-cheud *secel* airgid, agus bithidh i 'n a mnaoi aige; a chionn gu-n d'ìslich e i, cha-n fheud e a cur uaith r'a bheò.

30 Cha ghabh duine d'a ionnsuidh bean 'athar[l], ni mò a leigeas e ris còmhdachadh 'athar[m].

CAIB. XXIII.

1 *Cò dh'fheudadh agus nach feudadh dol a steach do choimhthional an Tighearna.* 9 *Neòghloine 's a' champ gu bhi air a seachnadh.*

CHA téid esan aig am bheil a chlochan air am bruthadh[o], no a bhall dìomhair air a ghearradh dheth, a steach do chomhchruinneachadh an Tighearna.

2 Cha téid fear dìolain[q] a steach do chomhchruinneachadh an Tighearn'; eadhon gu ruig an deicheamh ginealach cha téid e steach do chomhchruinneachadh an Tighearna.

3 Cha téid Amonach[t] no Moabach[u] a steach do chomhchruinneachadh an Tighearn'; eadhon gus an deicheamh ginealach cha téid iad a steach do chomhchruinneachadh an Tighearn' a chaoidh;

4 A chionn nach do choinnich iad sibh le aran agus le uisge air an t-slighe[v], 'n uair a thàinig sibh a mach as an Eiphit, agus a chionn gu-n do thuarasdalaich iad a'd' aghaidh Balaam mac Bheoir[x], o Phetor na Mesopotamia, chum do mhallachadh.

5 Gidheadh, cha-n éisdeadh an Tighearna do Dhia ri Balaam; ach thionndaidh an Tighearna do Dhia dhuit am mallachadh gu beannachadh[a], a chionn gu-m bu toigh leis an Tighearna do Dhia thu.

B.C. 1451.

a Esr. 9. 12
1 *maith.*
b Gen. 25. 24-26
Obad. 10-12
Mal. 1. 2
c caib. 10. 19
Ecs. 22. 21
23. 9
Lebh. 19. 34
d caib. 21. 14
1 Cor. 5. 2, 13
e rann. 21, 22
f Ròm. 3. 29, 30
Eph. 2. 12
g Ios. 6. 18
h Lebh. 15. 16
i Lebh. 15. 5
j Ecs. 22. 16, 17
k Lebh. 26. 12
2 Cor. 6. 16
l caib. 27. 20
Lebh. 18. 8
20. 11
1 Cor. 1. 5, 13
m Rut 3. 9
Ese. 16. 8
n 1 Sam. 30. 15
o caib. 15. 10
Lebh. 19. 34
p Ecs. 22. 21
2 no, *Ban-Shodomach.*
q Sech. 9. 6
r Lebh. 19. 29
s Gen. 19. 4, 5
2 Ri. 23. 7
Ròm. 1. 27, 28
t Neh. 13. 1, 2
Isa. 56. 3
Tuir. 1. 10
u Rut 4. 10
v caib. 2. 29
w caib. 15. 3
x Air. 22. 5, &c.
y caib. 15. 10
Lebh. 19. 34
z Air. 30. 2
Ecl. 5. 4, 5
a Mic. 6. 5

6 Cha-n iarr thu an sìth[a], no an sonas[1] ré d'uile làithean gu bràth.

7 Cha ghabh thu gràin a dh'Edomach, oir *is* e do bhràthair e[b]: cha ghabh thu gràin a dh'Eiphiteach, a chionn gu-n robh thu a'd' choigreach 'n a fhearann[c].

8 Théid a' chlann a ghinear leo-san, a steach do chomhchruinneachadh an Tighearna[f], 'n an treas ginealach.

9 'N uair a théid d'fheachd a mach an aghaidh do naimhdean, an sin gléidh thu féin o gach droch ni[g].

10 Ma bhitheas 'n 'ur measg duine sam bith nach 'eil glan, a thaobh neòghloine a tharlas da 's an oidhche[h], an sin théid e mach as a' champ, cha tig e steach do mheadhon a' chaimp:

11 Ach an uair a bhitheas e dlùth do'n fheasgar, an sin nighidh se *e féin* le uisge[i], agus an uair a théid a' ghrian fodha, thig e steach do mheadhon a' chaimp.

12 Bithidh agad àite mar an ceudna an taobh a muigh de'n champ, far an téid thu mach.

13 Agus bithidh pleadhag agad air do chrios, agus an uair a shuidheas tu a muigh, cladhaichidh tu leatha, agus tionndaidh tu air d'ais, agus folaichidh tu an ni a thig uait.

14 Oir tha an Tighearna do Dhia ag imeachd 'am meadhon do chaimp[k], chum do shaoradh, agus a chum do naimhdean a thoirt thairis romhad: uime sin bithidh do champ naomh, chum nach faic e ni sam bith neòghlan annad, agus nach pill e air falbh uait.

15 Cha toir thu suas d'a mhaighstir an seirbhiseach a chaidh as do d'ionnsuidh o 'mhaighstir[n].

16 Maille riut gabhaidh e còmhnuidh 'n 'ur measg, anns an àit a thaghas e, an taobh a stigh aoin de d' gheatachaibh far an taitniche leis: cha dean thu fòirneart air[p].

17 Cha bhi strìopach[2] air bith de nigheanaibh Israeil[r], ni mò bhitheas Sodomach[s] de mhacaibh Israeil.

18 Cha toir thu tuarasdal strìopaich, no luach coin, do thigh an Tighearna do Dhé air son bòid sam bith; oir tha iad sin eadhon le 'chéile 'n an gràineileachd do'n Tighearna do Dhia,

19 Cha toir thu *ni sam bith* 'an coingheall do d' bhràthair air riadh; riadh airgid, riadh bìdh, riadh ni sam bith a bheirear 'an coingheall air riadh.

20 Do choigreach feudaidh tu *ni* a thoirt 'an coingheall air riadh[w], ach do d' bhràthair cha toir thu ni sam bith 'an coingheall air riadh; a chum gu-m beannaich an Tighearna do Dhia thu anns gach ni ris an cuir thu do làmh[y], 's an fhearann d'am bheil thu 'dol g'a shealbhachadh.

21 'N uair a bheir thu bòid do'n Tighearna do Dhia[z], cha dean thu moille 'n a h-iocadh: oir gu cinnteach iarraidh an Tighearna do Dhia uait i; agus bhitheadh e 'n a pheacadh dhuit.

22 Ach ma dh'fhanas tu gun bhòid a thabhairt, cha bhi e 'n a pheacadh dhuit.

23 An ni sin a chaidh mach as do bhilibh[a], coimhididh agus coimhlionaidh tu ; a réir mar a bhòidich thu do'n Tighearna do Dhia, *eadhon* tabhartas saor-thoile, a gheall thu le d' bheul.

24 'N uair a théid thu steach do fhìon-lios do choimhearsnaich, an sin feudaidh tu fìon-dhearcan itheadh mar is miann leat, *eadhon* do shàth ; ach cha chuir thu 'bheag a'd' shoitheach.

25 'N uair a théid thu steach a dh'arbhar do choimhearsnaich, an sin feudaidh tu na diasan a spìonadh le d' làimh[c], ach corran cha chuir thu ann an arbhar do choimhearsnaich.

CAIB. XXIV.

1 *Mu litir-dhealachaidh do mhnaoi-phòsda.* 6, 10 *Mu gheall.* 7 *Mu ghaduiche dhaoine.* 8 *Mu phlàigh na luibhre.* 14 *Tuarasdal seirbhisich gu bhi air iocadh 's an là air am bi e dligheach.* 17 *Mu cheartas.*

'N UAIR a ghabhas fear bean agus a phòsas e i, agus gu-n tachair nach faigh i deadh-ghean 'n a shùilibh, a chionn gu-n d'fhuair e neòghloine éigin innte ; an sin sgrìobhadh e litir-dhealachaidh dhith[g], agus thugadh e 'n a làimh *i*, agus cuireadh e mach as a thigh i.

2 Agus an uair a dh'fhalbhas i mach as a thigh, feudaidh i dol agus a bhi *'n a mnaoi* aig fear eile.

3 Agus *ma* dh'fhuathaicheas am fear-pòsda mu dheireadh so i, agus gu-n sgrìobh e litir-dhealachaidh dhith, agus gu-n toir e 'n a làimh i, agus gu-n cuir e mach as a thigh i; no ma gheibh am fear mu dheireadh bàs, a ghabh i 'n a mnaoi dha féin ;

4 Cha-n fheud a ceud fhear-pòsda a chuir uaith i, a gabhail a rìs gu bhi 'n a mnaoi dha[k], an déigh dhith 'bhi air a truailleadh; oir *is* gràineileachd sin an làthair an Tighearn' : agus cha toir thu air an fhearann peacachadh[m], a *tha* an Tighearna do Dhia a' toirt duit mar oighreachd.

5 'N uair a ghabhas duine bean nuadh[n], cha téid e mach gu cogadh, ni mò a chuirear cùram gnothuich sam bith air : fanaidh e saor aig a thigh féin aon bhliadhna, agus bheir e subhachas d'a mhnaoi a ghabh e[p].

6 Cha ghabh duine sam bith a' chlach-mhuilinn ìochdarach no uachdarach mar gheall : oir tha e 'gabhail anama *duine* mar gheall.

7 Ma gheibhear duine a' goid aon neach d'a bhràithribh de chloinn Israeil[q], agus ma ni e ain-tighearnas air, no *ma* reiceas se e ; an sin cuirear gu bàs an gaduiche sin ; agus cuiridh tu olc air falbh as 'ur measg[r].

8 Thoir an aire, ann am plàigh na luibhre[s], gu-n toir thu fainear gu dùrachdach, agus gu-n dean thu a réir nan uile nithe a theagaisgeas na sagartan na Lebhithich dhuibh : a réir mar a dh'àithn mi dhoibh, bheir sibh fainear gu-n dean sibh.

9 Cuimhnich ciod a rinn an Tighearna do Dhia ri Miriam air an t-slighe[b], an déigh dhuibh teachd a mach as an Eiphit.

10 'N uair a bheir thu do d' choimhearsnach ni sam bith 'an coingheall, cha téid thu steach d'a thigh a ghabhail a ghill.

11 A mach seasaidh tu, agus bheir an duine d'am bheil thu 'toirt 'an coingheall, an geall a mach dhuit.

12 Agus ma *bhitheas* duine bochd, cha choidil thu le 'gheall.

13 Air gach aon chor bheir thu air ais dha an geall a rìs, 'n uair a théid a' ghrian fodha[d], chum gu-n coidil e 'n a eudach féin, agus gu-m beannaich e thu[e] : agus bithidh so 'n a ionracas dhuit an làthair an Tighearna do Dhé[f].

14 Cha dean thu fòirneart air seirbhiseach tuarasdail a tha bochd agus uireasbhuidheach, *co dhiubh a tha e* de d' bhràithribh, no de d' choigrich, a *tha* ann ad fhearann an taobh a stigh de d' gheatachaibh.

15 Air a là bheir thu *dha* a thuarasdal, agus cha téid a' ghrian sìos air, oir *tha* e bochd, agus a' suidheachadh a chridhe air[1] ; air eagal gu-n glaodh e a'd' aghaidh ris an Tighearn'[h], agus gu-m bi e 'n a pheacadh dhuit.

16 Cha chuirear na h-aithriche gu bàs air son na cloinne[i], ni mò a chuirear a' chlann gu bàs air son nan aithriche : cuirear gach duine gu bàs air son a pheacaidh féin.

17 Cha chlaon thu breitheanas a' choigrich, no an dilleachdain, cha mhò a ghabhas tu eudach bantraich mar gheall[j].

18 Ach cuimhnichidh tu gu-n robh thu *féin* a'd' thràill 's an Eiphit[l], agus *gu-n do* shaor an Tighearna do Dhia thu as a sin : uime sin *tha* mi ag àithneadh dhuit an ni so a dheanamh.

19 'N uair a bhuaineas tu d'fhoghar a'd' achadh[o], agus a dhì-chuimhnicheas tu sguab 's an achadh, cha phill thu g'a thogail : air son a' choigrich, air son an dilleachdain, agus air son na bantraich bithidh i ; a chum gu-m beannaich an Tighearna do Dhia thu ann an uile oibribh do làmh.

20 'N uair a chrathas tu do chrann-olaidh, cha téid thu thairis air na geugaibh a rìs : air son a' choigrich, air son an dilleachdain, agus air son na bantraich bithidh e.

21 'N uair a chruinnicheas tu fìon-dhearcan d'fhìon-lios, cha ghlan thu gu buileach a'd' dhéigh *e* : air son a' choigrich, air son an dilleachdain, agus air son na bantraich bithidh e.

22 Agus cuimhnichidh tu gu-n robh thu

B.C. 1451.

[a] Salm 66. 13, 14; 116. 8
[b] Air. 12. 10
[c] Mat. 12. 1
[d] Ecs. 22. 26, 27
[e] Iob 20. 11-13; 31. 19, 20; 2 Cor. 9. 13, 14
[f] Gen. 15. 6; Salm 106. 31; 112. 9; Dan. 4. 27; Seum. 2. 15-23
[g] Mat. 5. 31, 32
[1] *a' togail suas anama ris, Salm 25. 1; 86. 4.*
[h] Seum. 5. 4
[i] 2 Ri. 14. 5, 6; Ier. 31. 29, 30; Ese. 18. 20
[j] Ecs. 22. 22-27; Gnà. 22. 22, 23; Ier. 22. 3; Sech. 7. 10; Mal. 3. 5
[k] Ier. 3. 1
[l] caib. 16. 12
[m] Lebh. 18. 25-28
[n] caib. 20. 7
[o] Lebh. 19. 9, 10; 23. 22; Salm 41. 1
[p] Gnà. 5. 18
[q] Ecs. 21. 16
[r] caib. 19. 19
[s] Lebh. xiii., xiv.

a'd' thràill ann an tìr na h-Eiphit[a]: uime
sin *tha* mi ag àithneadh dhuit an ni so a
dheanamh.

CAIB. XXV.

1 *Mu smachdachadh a' chiontaich.* 4 *Cha chuirear ceangal air beul an daimh an uair a tha e 'saltairt an arbhair.* 5 *Mu shìol a thogail suas do bhràthair.* 11 *Mu'n mhnaoi gun nàire.* 13 *Mu chothromaibh ceart.* 17 *Mu léir-sgrios Amaleic.*

MA bhitheas connsachadh eadar
daoine[c], agus gu-n tig iad gu
breitheanas, a chum as gu-n toir *na
breitheamhna* breth orra; an sin saoraidh
iad an t-ionracan[d], agus dìtidh iad an
ciontach.
2 Agus tarlaidh, ma 's airidh an duine
aingidh 'bhi air a bhualadh[f], gu-n toir
am breitheamh air luidhe sìos, agus a
bhi air a bhualadh 'n a làthair, a réir a
choire, le àireamh àraidh *de bhuillibh*.
3 Dà fhichead buille bheir e dha: cha
téid e thairis, air eagal nan rachadh e
thairis, agus gu-m buaileadh se e os an
ceann sin le mòran bhuillibh, an sin gu-m
bitheadh do bhràthair tàireil a'd' shùilibh[h].
4 Cha chuir thu ceangal air beul an
daimh an uair a tha e 'saltairt[1] *an
arbhair*[j].
5 'N uair a ghabhas bràithrean còmh-
nuidh maille ri 'chéile, agus a gheibh a
h-aon diubh bàs, agus gun duine cloinne
aige, cha phòs bean a' mhairbh a mach
ri coigreach: théid a bràthair-céile[2] steach
d'a h-ionnsuidh[m], agus gabhaidh e dha
féin i 'n a mnaoi, agus ni e dlighe
bràthar-céile rithe.
6 Agus éiridh an ceud-ghin mic a
bheireas i suas ann an ainm[n] a bhràthar
a tha marbh[o], a chum nach dubhar a
mach 'ainm á Israel.
7 Agus mur toil leis an duine bean a
bhràthar a ghabhail, an sin théid bean a
bhràthar suas do'n gheata chum nan sean-
airean, agus their i, Tha mo bhràthair-
céile a' diùltadh ainm a thogail suas d'a
bhràthair ann an Israel, cha-n àill leis
dlighe bràthar-céile a dheanamh rium.
8 An sin gairmidh seanairean a' bhaile
air, agus labhraidh iad ris: agus *ma*
sheasas e *mach*, agus gu-n abair e, Cha-n
àill leam a gabhail;
9 An sin thig bean a bhràthar d'a ionn-
suidh an làthair nan seanairean, agus
fuasglaidh i a bhròg bhàrr a choise, agus
tilgidh i smugaid 'n a eudan, agus freag-
raidh agus their i, Mar so nithear ris an
duine nach tog suas tigh a bhràthar.
10 Agus goirear 'ainm ann an Israel,
Tigh an fhir aig am bheil a bhròg fuasg-
ailte.
11 'N uair a bhitheas daoine ri comh-
stri cuideachd, neach ri neach eile, agus
gu-n tig bean aoin diubh am fagus a
dh'fhuasgladh a fir-pòsda á làimh an fhir
a tha 'g a bhualadh, agus gu-n sìn i mach
a làmh, agus gu-n gabh i greim air a
bhuill dhìomhair;
12 An sin gearraidh tu dhith a làmh;
cha ghabh do shùil truas *rithe*.
13 Cha bhi agad ann ad mhàla *aon*
chothrom agus cothrom *eile*; *cothrom* mòr
agus beag.
14 Cha bhi agad ann ad thigh *aon*
soitheach, agus soitheach *eile* tomhais;
soitheach mòr agus beag.
15 Cothrom iomlan agus ceart bithidh
agad[b], soitheach-tomhais iomlan agus
ceart bithidh agad; a chum gu-m buan-
aichear do làithean anns an fhearann a
tha an Tighearna do Dhia a' tabhairt
duit.
16 Oir *tha* iadsan uile a ni na nithe
sin[e], iadsan uile a ni gu h-eucorach, 'n
an gràineileachd do'n Tighearna do Dhia.
17 Cuimhnich ciod a rinn Amalec ort
's an t-slighe, 'n uair a thàinig sibh a
mach as an Eiphit,
18 Cionnus a choinnich e thu 's an
t-slighe, agus a bhuail e a' chuid 'bu
deireannaiche dhiot[g], *eadhon* iadsan uile
a bha lag a'd' dhéigh, an uair *a bha* thu
fann agus sgìth, agus nach robh eagal
Dhé air[i].
19 Uime sin an uair a bheir an Tigh-
earna do Dhia fois duit o d' naimhdibh
uile mu'n cuairt[k], anns an fhearann a
bheir an Tighearna do Dhia dhuit mar
oighreachd r'a shealbhachadh, dubhaidh
tu *as* cuimhne Amaleic o *bhi* fo nèamh[l];
cha dì-chuimhnich thu e.

CAIB. XXVI.

1 *Aideachadh an ti a thug seachad do'n t-sagart bascaid le ceud thoradh an fhearainn.* 12 *Mu dheachamh na treas bliadhna.* 16 *An coimhcheangal eadar Dia agus a shluagh.*

AGUS an uair a théid thu stigh do'n
fhearann a *tha* an Tighearna do
Dhia a' toirt dhuit mar oighreachd, agus
a shealbhaicheas tu e, agus a ghabhas tu
còmhnuidh ann,
2 An sin gabhaidh tu de'n cheud chuid
a dh'uile thoradh na talmhainn[p], a bheir
thu leat de d'fhearann a tha an Tighearna
do Dhia a' tabhairt duit, agus cuiridh tu
ann am bascaid *e*, agus théid thu chum
an àite a thaghas an Tighearna do Dhia,
a chur 'ainme an sin.
3 Agus théid thu dh'ionnsuidh an
t-sagairt a bhitheas ann 's na làithibh sin,
agus their thu ris, Tha mi ag aideachadh
air an là 'n diugh do an Tighearna do
Dhia, gu-n d' thàinig mi do'n dùthaich a
mhionnaich an Tighearna d'ar n-aithrich-
ibh gu-n tugadh e dhuinn.
4 Agus gabhaidh an sagart a' bhascaid
as do làimh, agus cuiridh e sìos i air
beulaobh altarach an Tighearna do Dhé.
5 Agus freagraidh tu agus their thu an
làthair an Tighearna do Dhé, Bu Shirian-
ach[q] air sheòl a bhi caillte[r] m'athair,
agus chaidh e sìos do'n Eiphit[s], agus bha

B.C. 1451.

[a] rann 18
[b] Lebh. 19. 35, 36; Gnà. 11. 1; Ese. 45. 10; Am. 8. 5; Mic. 6. 11.
[c] caib. 19. 17; Ese. 44. 24
[d] 2 Each. 19. 8; Gnà. 17. 15
[e] 1 Tes. 4. 6
[f] Mat. 10. 17; Luc. 12. 48; 2 Cor. 11. 24
[g] Ecs. 17. 8, &c.
[h] Iob 18. 3
[i] Salm 36. 1; Gnà. 16. 6
[1] *a' bualadh, Hos. 10. 11.*
[j] 1 Cor. 9. 9; 1 Tim. 5. 18
[k] 1 Sam. 15. 3
[l] Ecs. 17. 14
[2] no, *a fear-dàimh a's faigse.*
[m] Mat. 22. 24
[n] Gen. 38. 8
[o] Rut 4. 10, &c.
[p] Ecs. 23. 19; Air. 18. 13
[q] Hos. 12. 12
[r] Gen. 43. 1, 2
[s] Gen. 46. 1-6

e air chuairt an sin le beagan cuideachd[a], agus dh'fhàs e 'n sin 'n a chinneach mòr, cumhachdach, agus lionmhor.

6 Agus bhuin na h-Eiphitich gu h-olc ruinn[c], agus shàruich iad sinn, agus chuir iad daorsa chruaidh oirnn.

7 Agus ghlaodh sinn ris an Tighearna, Dia ar n-aithrichean, agus dh'éisd an Tighearna r'ar guth[f], agus dh'amhairc e air ar n-àmhghar, agus ar saothair, agus ar foirneart :

8 Agus thug an Tighearna mach sinn as an Eiphit le làimh chumhachdaich[i], agus le gàirdean sìnte mach, agus le uamhann mòr, agus le comharaidhean, agus le iongantais[k]:

9 Agus thug e sinn do'n àite so, agus thug e dhuinn am fearann so, fearann a tha 'sruthadh le bainne agus mil[l].

10 Agus a nis, feuch, thug mi leam ceud thoradh an fhearainn a thug thusa, a Thighearna, dhomh. Agus cuiridh tu e 'am fianuis an Tighearna do Dhé, agus ni thu aoradh 'am fianuis an Tighearna do Dhé[m].

11 Agus ni thu gairdeachas anns gach *ni* maith a thug an Tighearna do Dhia dhuit[o], agus do d'thigh, thu féin, agus an Lebhitheach[p], agus an coigreach a *bhitheas* 'n 'ur measg.

12 'N uair a chuireas tu crìoch air deachamh a thoirt seachad[q], *eadhon* uile dheachamh do chinneis air an treas bliadhna, bliadhna an deachaimh[s], agus a bheir thu *e* do'n Lebhitheach, do'n choigreach, do'n dìlleachdan, agus do'n bhantraich, a chum gu-n ith iad an taobh a stigh de d' gheatachaibh agus gu-n sàsuichear iad ;

13 An sin their thu 'am fianuis an Tighearna do Dhé, Thug mi leam na nithe naomha as *mo* thigh, agus mar an ceudna thug mi iad do'n Lebhitheach, agus do'n choigreach, do'n dìlleachdan, agus do'n bhantraich, a réir d'àitheantan uile a dh'àithn thu dhomh : cha do bhris mi *aon* de d'àitheantaibh[u], ni mò a dhi-chuimhnich mi *iad*[v].

14 Cha d'ith mi *'bheag* dhiubh a'm' bhròn[w], ni mò a ghabh mi *'bheag* dhiubh gu *feum* neòghlan *sam bith*, ni mò a thug mi *'bheag* dhiubh air son a' mhairbh : dh'éisd mi ri guth an Tighearna mo Dhé ; rinn mi a réir nan uile nithe a dh'àithn thu dhomh.

15 Amhairc a nuas o ionad-còmhnuidh do naomhachd[y], o nèamh[z], agus beannaich do shluagh Israel[a], agus am fearann a thug thu dhuinn, mar a mhionnaich thu d'ar n-aithrichibh[b], fearann a tha 'sruthadh le bainne agus mil.

16 Air an là 'n diugh[d] dh'àithn an Tighearna do Dhia dhuit na reachdan agus na breitheanais sin a dheanamh : uime sin coimhididh agus ni thu iad le d'uile chridhe agus le d'uile anam.

17 Rinn thu roghainn[e] an diugh de'n

B.C. 1451.

a caib. 7. 7
b Salm 147. 19, 20
c Ecs. 1. 11-14
d caib. 14. 2; 28. 9
e Ecs. 19. 5,6; Tit. 2. 14
f Ecs. ii.-iv.
g Salm 119. 6; Ròm. 16. 26
h Salm 148. 14
i Ecs. 12. 37, 51; 13. 3, 16
j 1 Pead. 2. 9
k caib. 4. 34
l Ecs. 3. 8
m Gnà. 3. 8; 1 Cor. 10. 31
n Ios. 4. 1
o caib. 12. 7, 12; 16. 11
p 1 Cor. 9. 11
q Lebh. 27. 30; Air. 18. 24
r Ios. 8. 32
s caib. 14. 28, 29
t caib. 11. 29; Ios. 8. 30-33
u Salm 18. 21-24; 26. 1-6; Gnio. 24. 16; 1 Eoin 3. 22
v Salm 119. 141
w Lebh. 7. 20; 21. 1, 11
x caib. 26. 10, 11
y Isa. 63. 15
z Isa. 66. 1
a Salm 28. 9; 51. 18
b Eabh. 6. 13-18
c caib. 26. 18
d caib. 11. 8
e Ecs. 24. 7; 2 Each. 34. 31; Isa. 44. 5; Sech. 13. 9; 2 Cor. 8. 5

Tighearna gu bhi 'n a Dhia dhuit, agus gu gluasad 'n a shlighibh, agus gu 'reachdan a ghleidheadh[b], agus 'àitheantan, agus a bhreitheanais, agus gu éisdeachd r'a ghuth.

18 Agus thagh[d] an Tighearna thusa an diugh gu bhi a'd' shluagh sònraichte dha fèin[e], mar a gheall e dhuit, agus a chum gu-n gleidheadh tu 'àitheantan uile[g];

19 Agus a chum gu-n deanadh e àrd thu[h] os ceann nan uile chinneach a rinn e, ann an cliu, agus ann an ainm, agus ann an urram ; agus a chum gu-m bitheadh tu a'd' shluagh naomh[j] do'n Tighearna do Dhia, mar a labhair e.

CAIB. XXVII.

1 *Dh'àithn Maois do'n t-sluagh an lagh a sgrìobhadh air clachaibh mòra ; agus altair a thogail suas de chlachaibh slàna.* 11 *Mu bheannachdaibh agus mu mhallachdaibh.*

AGUS dh'àithn Maois agus seanairean Israeil do'n t-sluagh, ag ràdh, Gleidhibh na h-àitheantan uile a *tha* mi ag àithneadh dhuibh an diugh.

2 Agus tarlaidh, air an là anns an téid sibh thar Iordan[n] do'n fhearann a bheir an Tighearna do Dhia dhuit, gu-n cuir thu suas dhuit féin clachan mòra, agus còmhdaichidh tu thairis le aol iad.

3 Agus sgrìobhaidh tu orra uile bhriathran an lagha so[r], 'n uair a théid thu thairis, a chum gu-n téid thu steach do'n fhearann a bheir an Tighearna do Dhia dhuit, fearann a tha 'sruthadh le bainne agus le mil ; mar a gheall an Tighearna Dia d'aithriche dhuit.

4 Uime sin an uair a théid sibh thar Iordan, cuiridh sibh suas na clachan sin, a *tha* mi ag àithneadh dhuibh air an là 'n diugh, ann an sliabh Ebail[t], agus còmhdaichidh tu thairis le aol iad.

5 Agus an sin togaidh tu suas altair do'n Tighearna do Dhia, altair de chlachaibh : cha tog thu suas *inneal* iaruinn *sam bith* orra.

6 De chlachaibh slàna togaidh tu altair an Tighearna do Dhé, agus bheir thu suas oirre ìobairtean-loisgte do an Tighearna do Dhia.

7 Agus ìobraidh tu ìobairtean-sìth, agus ithidh tu 'n sin, agus ni thu gairdeachas an làthair an Tighearna do Dhé[x].

8 Agus sgrìobhaidh tu air na clachaibh uile bhriathran an lagha so gu ro shoilleir.

9 Agus labhair Maois, agus na sagartan na Lebhithich, ri Israel uile, ag ràdh, Thoir an aire, agus éisd, O Israeil ; air an là 'n diugh rinneadh thu a'd' shluagh do'n Tighearna do Dhia[c].

10 Uime sin éisdidh tu ri guth an Tighearna do Dhé, agus ni thu 'àitheantan, agus a reachdan, a *tha* mi ag àithneadh dhuit air an là 'n diugh.

11 Agus dh'àithn Maois do'n t-sluagh air an là sin féin, ag ràdh,

12 Seasaidh iad so air sliabh Gheridsim

a bheannachadh an t-sluaigh, 'n uair a
théid sibh thar Iordan; Simeon, agus
Lebhi, agus Iudah, agus Isachar, agus
Ioseph, agus Beniamin.
13 Agus seasaidh iad so air sliabh
Ebail a mhallachadh; Reuben, Gad,
agus Aser, agus Sebulun, Dan, agus
Naphtali.
14 Agus labhraidh na Lebhithich[e],
agus their iad ri daoinibh Israeil uile le
guth àrd,
15 Mallaichte *gu robh* an duine a
ni dealbh snaidhte[f] no leaghta, gràineil-
eachd do'n Tighearn', obair làmh an fhir-
cheirde, agus a chuireas e ann an *ionad*
dìomhair[h]: agus freagraidh an sluagh
uile, agus their iad, Amen.
16 Mallaichte *gu robh* esan a ni tàir air
'athair no air a mhàthair[j]: agus their an
sluagh uile, Amen.
17 Mallaichte *gu robh* esan a dh'atharr-
aicheas crìoch[l] *fearainn* a choimhears-
naich: agus their an sluagh uile, Amen.
18 Mallaichte *gu robh* esan a chuireas
an dall air seacharan 's an t-slighe[n]: agus
their an sluagh uile, Amen.
19 Mallaichte *gu robh* esan a chlaonas
breitheanas a' choigrich[p], an dilleachdain,
agus na bantraich: agus their an sluagh
uile, Amen.
20 Mallaichte *gu robh* esan a luidheas
le mnaoi 'athar[s], a chionn gu bheil e a'
leigeadh ris còmhdaich 'athar: agus their
an sluagh uile, Amen.
21 Mallaichte *gu robh* esan a luidheas
le ainmhidh sam bith[w]: agus their an
sluagh uile, Amen.
22 Mallaichte *gu robh* esan a luidheas
le 'phiuthair[x], nighean 'athar, no nighean
a mhàthar: agus their an sluagh uile,
Amen.
23 Mallaichte *gu robh* esan a luidheas
le 'mhàthair-chéile[z]: agus their an sluagh
uile, Amen.
24 Mallaichte *gu robh* esan a bhuaileas
a choimhearsnach gu h-uaigneach[b]: agus
their an sluagh uile, Amen.
25 Mallaichte *gu robh* esan a ghabhas
duais air son duine neo-chiontach a
mharbhadh[d]: agus their an sluagh uile,
Amen.
26 Mallaichte *gu robh* esan nach daing-
nich[e] uile bhriathran an lagha so chum
an deanamh[g]: agus their an sluagh uile,
Amen[h].

CAIB. XXVIII.

1 *Beannachdan air an gealltainn dhoibhsan a bhitheas ùmhal do lagh Dhé.* 15 *Mallachdan orrasan a bhitheas eas-ùmhal.*

AGUS tarlaidh, ma dh'éisdeas tu gu
dùrachdach[k] ri guth an Tighearna
do Dhé, a choimhead agus a dheanamh
'àitheantan uile, a *tha* mi ag àithneadh
dhuit air an là 'n diugh, gu-n cuir an
Tighearna do Dhia suas thu os ceann[n]
uile chinneacha na talmhainn.

B.C. 1451.

[a] rann. 15, 45
[b] 1 Tim. 4. 8
[c] Gen. 39. 5
Sa. 128. 1-4
[d] caib. 7. 13
Gen. 49. 25
Sa. 107. 38
127. 3
[e] caib. 33. 10
[f] Ecs. 20. 4, 23
Isa. 44. 9
Hos. 13. 2, 3
[g] Salm 121. 8
[h] 2 Ri. 17. 9, 10
Ier. 23. 24
[i] 2 Sam. 22. 38-41
[j] Lebh. 19. 3
Gnà. 30. 17
[k] Ios. 8. 22
2 Each. 14. 9-15
[l] caib. 19. 14
[m] Lebh. 25. 21
[n] Lebh. 19. 14
[o] Salm 87. 5
2 Tes. 3. 3
1 Pead. 5. 10
[p] Ecs. 22. 21-24
Mal. 3. 5
[q] Ecs. 19. 5, 6
[r] Mal. 3. 12
[s] Lebh. 18. 8
20. 11
1 Cor. 5. 1
[t] Dan. 9. 18, 19
[u] caib. 11. 25
1 Each. 14. 17
[v] Gnà. 10. 22
[w] Lebh. 18. 23
20. 15
[x] Lebh. 18. 9
20. 17
[y] Ioel 2. 23
[z] Lebh. 18. 17
20. 14
[a] caib. 15. 6
[b] caib. 19. 11, 12
Ecs. 21. 12-14
[c] Isa. 9. 14, 15
[d] Ecs. 23. 7, 8
Gnà. 1. 11-19
Ese. 22. 12
[e] caib. 28. 15
Sa. 119. 21
Gal. 3. 10
[f] caib. 5. 32
[g] Ròm. 10. 5
[h] Ier. 11. 3-5
Ròm. 3. 19
[i] Isa. 30. 21
[j] Lebh. 26. 14, &c.
[k] Ecs. 15. 26
Lebh. 26. 3
[l] Tuir. 2. 17
[m] Mal. 2. 2
[n] caib. 26. 19

2 Agus thig na beannachdan so uile
ort, agus beiridh iad ort[a]; ma dh'éisdeas
tu ri guth an Tighearna do Dhé[b].
3 Beannaichte *bithidh* tu 's a' bhaile[c],
agus beannaichte *bithidh* tu 's a' mhachair.
4 Beannaichte *bithidh* toradh do chuirp[d],
agus toradh d'fhearainn, agus toradh do
spréidhe, fàs do chruidh, agus treuda do
chaorach.
5 Beannaichte *bithidh* do bhascaid agus
do chuibhrionn.
6 Beannaichte *bithidh* tu 'n uair a thig
thu stigh[g], agus beannaichte *bithidh* tu
'n uair a théid thu mach.
7 Bheir an Tighearna fainear gu-m
bi do naimhdean, a dh'éireas suas a'd'
aghaidh, air am bualadh roimh do ghnùis[i]:
thig iad a mach a'd' aghaidh air aon
slighe, agus teichidh iad romhad air
seachd slighibh[k].
8 Aithnidh an Tighearn' am beannach-
adh[m] ort a'd' thighean-tasgaidh, agus
anns gach ni ris an cuir thu do làmh;
agus beannaichidh e thu 's an fhearann a
bheir an Tighearna do Dhia dhuit.
9 Daingnichidh[o] an Tighearn' thu a'd'
shluagh naomh dha féin, mar a mhionn-
aich e dhuit[q], ma ghleidheas tu àitheantan
an Tighearna do Dhé, agus *ma* ghluaiseas
tu 'n a shlighibh.
10 Agus chi uile chinnich na talmhainn[r]
gu-n goirear ainm an Tighearn' ort[t], agus
bithidh eagal orra romhad[u].
11 Agus ni an Tighearna saoibhir[v] thu
ann am maoin, ann an toradh do chuirp,
agus ann an toradh do spréidhe, agus ann
an toradh do thalmhainn, anns an talamh
a mhionnaich an Tighearna do d'aithrich-
ibh a thabhairt duit.
12 Fosglaidh an Tighearna dhuit a
dheadh ionmhas, na nèamhan a thoirt
uisge do d'fhearann 'n a àm[y], agus a
bheannachadh uile oibre do làimhe; agus
bheir thu 'an iasachd do mhòran[a] chinn-
each, agus cha ghabh thu 'an iasachd.
13 Agus ni an Tighearn' an ceann dhìot[c],
agus ni h-e an t-earball; agus bithidh tu
mhàin 'an uachdar, agus cha bhi thu 'an
iochdar; ma dh'éisdeas tu ri àitheantaibh
an Tighearna do Dhé, a *tha* mi ag àithn-
eadh dhuit air an là 'n diugh, gu-n coimh-
ead agus gu-n dean *thu iad*.
14 Agus cha téid thu 'thaobh[f] o aon
air bith de na briathraibh a *tha* mi ag
àithneadh dhuit an diugh, a chum na
làimhe deise[i] no chum na làimhe clìthe,
a dhol an déigh dhiathan eile a dheanamh
seirbhis doibh.
15 Ach tarlaidh, mur éisd thu ri guth
an Tighearna do Dhé[j], a thoirt fainear
gu-n dean thu 'àitheantan agus a reachd-
an uile, a *tha* mi ag àithneadh dhuit an
diugh, gu-n tig na mallachdan so uile ort[l],
agus gu-m beir iad ort.
16 Mallaichte *bithidh* tu 's a' bhaile[m],
agus mallaichte *bithidh* tu 's a' mhach-
air.

17 Mallaichte *bithidh* do bhascaid agus
do chuibhrionn.
18 Mallaichte *bithidh* toradh do chuirp,
agus toradh d'fhearainn, fàs do chruidh,
agus treudan do chaorach.
19 Mallaichte *bithidh* tu 'n uair a thig
thu stigh, agus mallaichte *bithidh* tu 'n
uair a théid thu mach.
20 Cuiridh an Tighearn' ort mallachadh,
mi-shuaimhneas[c], agus achmhasan[d],
anns gach ni ris an cuir thu do làmh gu
'dheanamh, gus an sgriosar thu[e], agus
gus an téid as duit gu h-obann, air son
aingidheachd do ghniomhara leis an do
thréig thu mise.
21 Bheir an Tighearn' air a' phlàigh
leantuinn riut[g], gus an claoidh e thu
bhàrr an fhearainn, d'am bheil thu 'dol
a steach g' a shealbhachadh.
22 Buailidh an Tighearna thu le caith-
eamh agus le fiabhrus, agus le ain-teas,
agus le àrd-losgadh, agus leis a' chlaidh-
eamh[1], agus le seargadh[i], agus le fuar-
dhealt; agus leanaidh iad thu gus an
téid as duit.
23 Agus bithidh do speuran a *tha* os do
cheann 'n an umha[k], agus an talamh a
tha fodhad 'n a iarunn.
24 Ni an Tighearn' uisge d'fhearainn 'n
a luaithre agus 'n a dhuslach : o nèamh
thig e nuas ort[n], gus an sgriosar thu.
25 Bheir an Tighearna fainear gu-m
buailear thu air beulaobh do naimhdean[o]:
théid thu mach air aon slighe 'n an agh-
aidh, agus teichidh tu rompa air seachd
slighibh; agus atharraichear thu chum
uile rioghachda na talmhainn[q]. .
26 Agus bithidh do chlosach[r] 'n a
biadh aig uile eunlaith an athair, agus aig
beathaichibh na talmhainn, agus cha-n
fhuadaich duine sam bith air falbh iad.
27 Buailidh an Tighearn' thu le neasgaid
na h-Eiphit[t], agus le ruith fola, agus le
càrr, agus le cloimh, de nach bi e 'n
comas do leigheas.
28 Buailidh an Tighearn' thu le cuth-
ach, agus le doille, agus le uamhann
cridhe[w].
29 Agus smeuraichidh tu mu mheadh-
on-là[x], mar a smeuraicheas an dall 's an
dorchadas, agus cha soirbhich leat a'd'
shlighibh : agus bithidh tu mhàin fo fhoir-
neart, agus air do chreachadh a ghnàth,
agus cha teasairg duine sam bith *thu*.
30 Ni thu ceangal-pòsaidh ri mnaoi[a],
agus luidhidh fear eile leatha : togaidh
tu tigh[b], agus cha ghabh thu còmhnuidh
ann : suidhichidh tu fìon-lios, agus cha
tionail thu 'fhìon-dhearcan.
31 Marbhar do dhamh fa chomhair do
shùl, agus cha-n ith thu dheth : bheirear
air falbh d'asal a dh'aindeoin as do làth-
air, agus cha toirear air a h-ais dhuit i :
bheirear do chaoraich do d' naimhdibh,
agus cha bhi neach agad a bheir uatha
iad.
32 Bheirear do mhic agus do nigheanan
do shluagh eile[a], agus chi do shùilean,
agus fàilnichidh iad *le fadal* air an son ré
an là : agus cha *bhi* neart sam bith a'd'
làimh.
33 Toradh d'fhearainn[b], agus do shaoth-
air uile, ithidh cinneach suas nach b'aith-
ne dhuit; agus bithidh tu mhàin fo
fhòirneart agus air do bhruthadh an
còmhnuidh :
34 Air chor as gu-m bi thu air mhi-
chéill, air son seallaidh do shùl a chi
thu.
35 Buailidh an Tighearn' thu 's na
glùinibh, agus anns na cosaibh, le neasg-
aid chràitich nach gabh leigheas, o bhonn
do choise[f] gu mullach do chinn.
36 Bheir an Tighearn' thu *féin*[h], agus
do rìgh a chuireas tu os do cheann, gu
cinneach nach b'aithne aon chuid duit
féin no do d'aithrichibh ; agus an sin ni
thu seirbhis do dhiathaibh eile, *do* fhiodh
agus *do* chloich.
37 Agus bithidh tu a'd' uamhas, a'd'
shamhladh, agus a'd' leth-fhocal[j], am
measg nan uile chinneach gus an treòr-
aich an Tighearn' thu.
38 Bheir thu mòran sìl a mach do'n
fhearann[l], ach is beag a chruinnicheas
tu stigh : oir ithidh an locust suas e[m].
39 Suidhichidh tu fìon-liosan agus deas-
sichidh tu *iad*, ach cha-n òl thu de'n
fhìon, ni mò a chruinnicheas tu *na dearcan* :
oir ithidh a' chnuimh iad[p].
40 Bithidh croinn-olaidh air feadh do
chrìochan uile, ach cha-n ung thu thu
féin leis an olaidh : oir tilgidh do chrann-
olaidh *a thoradh*.
41 Ginidh tu mic agus nigheanan, ach
cha mheal thu iad ; oir théid iad 'am
braighdeanas[s].
42 Do chraobhan uile agus toradh
d'fhearainn, millidh[2] an locust.
43 Eiridh an coigreach a tha 'n 'ur
measg suas gu ro àrd os do cheann[u]; agus
thig thusa nuas gu ro ìosal.
44 Bheir e 'an iasachd dhuit[v], agus cha
toir thusa 'an iasachd dha : bithidh esan
'n a cheann, agus bithidh tusa ann ad
earball.
45 Agus thig na mallachdan so uile
ort[y], agus leanaidh iad thu, agus beiridh
iad ort, gus an sgriosar thu[z] ; a chionn
nach d'éisd thu ri guth an Tighearna do
Dhé, a ghleidheadh 'àitheantan agus a
reachdan a dh'àithn e dhuit.
46 Agus bithidh iad ort mar chomhar-
adh[c] agus mar iongantas, agus air do
shliochd a chaoidh.
47 A chionn nach d' rinn thu seirbhis
do'n Tighearna do Dhia[d] le gairdeachas,
agus le subhachas cridhe, air son pailteis
nan uile *nithe*[e] ;
48 Uime sin ni thu seirbhis do d'
naimhdibh[f], a chuireas an Tighearn' a'd'
aghaidh, ann an ocras[g], agus ann an tart,
agus ann an lomnochdaidh, agus ann an
uireasbhuidh nan uile *nithe* : agus cuiridh

B.C. 1451.

[a] 2 Each. 29. 9
[b] Neh. 9. 36, 37
Ier. 5. 17
[c] Isa. 28. 19
[d] Isa. 30. 17
[e] 1 Sam. 14. 20
Sech. 14. 13
[f] Isa. 1. 6
[g] Ier. 24. 10
[h] 2 Each. 36. 6, 17
[1] no, *tart*.
[i] Am. 4. 9, 10
[j] Salm 44. 14
[k] Ier. 14. 1-6
[l] Mic. 6. 15
Hag. 1. 6
[m] Ioel 1. 4
[n] rann 12
[o] caib. 32. 30
[p] Am. 7. 1, 2
[q] Ier. 15. 4
[r] Salm 79. 2
Ier. 7. 33
[s] 2 Ri. 24. 14
Tuir. 1. 5
[2] no, *sealbhaichidh*.
[t] Ecs. 9. 9, 11
1 Sam. 5. 6, 12
[u] Bre. 2. 11-15
[v] rann. 12, 13
[w] Ier. 4. 9
[x] Iob 5. 14
Isa. 59. 10
[y] rann 15
[z] 2 Ri. 17. 20
[a] Ier. 8. 10
[b] Am. 5. 11
Mic. 6. 15
[c] Ese. 14. 8
1 Cor. 10. 11
[d] Neh. 9. 35-37
[e] caib. 32. 15
[f] 2 Each. 12. 8
Ier. 5. 19
Ese. 17. 3, 7, 12
[g] Tuir. 5. 2-6

e cuing iaruinn air do mhuineal[a], gus an
cuir e as duit.
49 Bheir an Tighearna cinneach a'd'
aghaidh o *ionad* fad o *làimh*[d], o iomall na
talmhainn, mar an iolair air iteig[e]; cinn-
each nach tuig thu an cainnt;
50 Cinneach aig am bheil aghaidh
bhorb[1], nach toir urram do ghnùis an
aosmhoir[g], agus nach dean iochdiris an òg.
51 Agus ithidh e toradh do spréidhe,
agus toradh d'fhearainn, gus an sgriosar
thu: neach nach fàg agad arbhar, fìon,
no oladh, fàs do chruidh, no treudan do
chaorach, gus an cuir e as duit.
52 Agus teannaichidh e thu ann ad
gheatachaibh uile[j], gus am brisear sìos
do bhallachan àrda agus daingnichte,
anns an robh do dhòigh, air feadh d'fhear-
ainn uile; agus teannaichidh e thu ann
ad gheatachaibh, air feadh d'fhearainn uile
a thug an Tighearna do Dhia dhuit.
53 Agus ithidh tu toradh do chuirp
féin[l], feòil do mhac agus do nigheanan, a
thug an Tighearna do Dhia dhuit, anns
a' chogadh, agus anns an teinn, leis an
teannaich do naimhdean thu:
54 *Air chor as* an duine *a tha* maoth
'n 'ur measg, agus ro shòghar, gu-m bi
a shùil olc[m] a thaobh a bhràthar, agus
a thaobh mnatha 'uchd féin[n], agus a
thaobh iarmaid a chloinne a dh'fhàgas e:
55 Air chor as nach toir e do aon diubh
a' bheag a dh'fheòil a chloinne a dh'itheas
e; a chionn nach fàgar a' bheag aige 's a'
chogadh, agus anns an teinn, leis an
teannaich do naimhdean thu a'd' gheat-
achaibh uile.
56 A' bhean mhaoth agus shòghar
'n 'ur measg, nach dùraichdeadh bonn a
coise a chur air an talamh a thaobh mùirn
agus maothalachd, bithidh a sùil olc a
thaobh fir-pòsda a h-uchd, agus a thaobh
a mic, agus a thaobh a h-ighinn,
57 Agus a thaobh a' mhaothrain a thig
a mach o eadar a cosaibh, agus a thaobh
a cloinne[r] a bheireas i: oir ithidh i
iad[s] a dh'uireasbhuidh nan uile *nithe*
'an dìomhaireachd anns a' chogadh, agus
anns an teinn, leis an teannaich do
nàmhaid thu a'd' gheatachaibh.
58 Mur toir thu an aire uile bhriathran
an lagha so a dheanamh, a tha sgrìobhta
's an leabhar so, a chum gu-m bi eagal an
ainm ghlòrmhoir[t] agus uamhasaich[u] so
ort, AN TIGHEARNA[w] DO DHIA[x];
59 An sin ni an Tighearna do phlàigh-
ean iongantach[y], agus plàighean do
shliochd, *eadhon* plàighean mòra agus
maireannach, agus eucailean cràiteach
agus fadalach.
60 A bhàrr air so, bheir e ort uile
ghalaran na h-Eiphit[b], roimh an robh
eagal ort; agus leanaidh iad riut.
61 Mar an ceudna gach tinneas, agus
gach plàigh, nach *'eil* sgrìobhta ann an
leabhar an lagha so, iad sin bheir an
Tighearn' ort, gus an sgriosar thu.

R.C. 1451.

[a] Ier. 28. 14
[b] Neh. 7. 4
Isa. 1. 9
[c] Neh. 9. 23
[d] Ier. 5. 15
6. 22, 23
[e] Tuir. 4. 19
[1] *làidir an aghaidh*, *Gnà.* 7. 13; *Ecl.* 8. 1; *Dan.* 8. 23.
[f] caib. 30. 9
Ier. 32. 41
[g] 2 Each. 36. 17
Isa. 47. 6
[h] Gnà. 1. 26
Isa. 1. 24
[i] Ier. 16. 13
50. 17
Ese. 11. 16, 17
[j] 2 Ri. 25. 1-4
Isa. 1. 7
62. 8
[k] Am. 9. 4
[l] 2 Ri. 6. 28, 29
Ier. 19. 9
Tuir. 2. 20
4. 10
[m] caib. 15. 9
Mat. 20. 15
[n] caib. 13. 6
Mic. 7. 5
[o] Iob 7. 4
[p] Hos. 8. 13
9. 3
[q] caib. 17. 16
[r] Isa. 49. 15
[s] rann 53
[t] Neh. 9. 5
Salm 72. 19
[u] Salm 111. 9
[v] caib. 5. 2, 3
[w] Ecs. 6. 2, 3
Salm 83. 18
[x] Ecs. 20. 2
Salm 50. 7
Isa. 41. 10
[y] Dan. 9. 12
[z] Ecs. 8. 12
[a] caib. 4. 34
[b] caib. 7. 15
[c] Isa. 6. 9, 10
63. 17
Eoin 8. 43

62 Agus fàgar sibh tearc ann an
àireamh[b], 'an àite gu-n robh sibh mar
reulta nèimh 'an lìonmhoireachd[c]; a
chionn nach d'éisd thu ri guth an Tigh-
earna do Dhé.
63 Agus tarlaidh, mar a rinn an Tigh-
earna gairdeachas os 'ur ceann a dhean-
amh maith dhuibh[f], agus *gu*'r deanamh
lìonmhor, mar sin gu-n dean an Tighearna
gairdeachas os 'ur ceann gu'r sgrios[h],
agus gu'r toirt gu neo-ni; agus spìonar
sibh as an fhearann d'am bheil thu a' dol
g'a shealbhachadh.
64 Agus sgapaidh an Tighearn' thu am
measg nan uile chinneach[i], o'n dara ceann
de'n talamh eadhon gus an ceann eile
de'n talamh; agus an sin ni thu seirbhis
do dhiathaibh eile, nach b'aithne *aon
chuid* duit féin no do d'aithrichibh, eadhon
do fhiodh agus *do* chloich.
65 Agus am measg nan cinneach sin
cha-n fhaigh thu suaimhneas sam bith[k],
ni mò bhitheas fois aig bonn do choise:
ach bheir an Tighearna dhuit an sin
cridhe gealtach, agus fàilneachadh shùl,
agus doilgheas inntinn.
66 Agus bithidh do bheatha crochta
ann an amharus fa d' chomhair; agus
bithidh eagal ort a là agus a dh'oidhche,
agus cha bhi cinnte air bith agad de d'
bheatha.
67 'S a' mhaduinn their thu[o], Och!
nach b'e 'm feasgar e; agus 's an fheasgar
their thu, Och! nach b'e a' mhaduinn e;
air son eagail do chridhe leis am bi eagal
ort, agus air son seallaidh do shùl a chi
thu.
68 Agus bheir an Tighearna rithis thu
do'n Eiphit ann an longaibh[p], air an
an t-slighe mu'n dubhairt mi riut[q],
Cha-n fhaic thu rithis i tuilleadh: agus
an sin reicear sibh ri 'ur naimhdibh mar
thràillean agus mar bhan-tràillean, agus
cha bhi neach ann gu 'ur ceannach.

CAIB. XXIX.

2 *Earail do chloinn Israeil an coimhcheangal ri Dia a choimhead.* 29 *Buinidh nithe dìomhair do'n Tighearna.*

'S iad sin briathran a' choimhcheangail
a dh'àithn an Tighearna do Mhaois
a dheanamh ri cloinn Israeil, ann an
tìr Mhoaib, a thuilleadh air a' choimh-
cheangal a rinn e riu ann an Horeb[v].
2 Agus thug Maois gairm do Israel
uile, agus thubhairt e riu, Chunnaic sibh
gach ni a rinn an Tighearna fa chomhair
'ur sùl ann an tìr na h-Eiphit[z], ri
Pharaoh, agus r'a sheirbhisich uile, agus
r'a fhearann uile;
3 Na deuchainnean[a] mòra a chunnaic
do shùilean, na comharaidhean agus na
h-iongantais mhòra sin;
4 Gidheadh cha d'thug an Tighearna
dhuibh cridhe a thuigsinn[c], agus sùilean
a dh'fhaicinn, agus cluasan a chluinntinn,
gus an là 'n diugh.

5 Agus threòraich mise sibh dà fhichead bliadhna 's an fhàsach: cha do chaitheadh 'ur n-eudach dhibh le aois[a], agus cha do chaitheadh do bhròg le aois bhàrr do choise.

6 Cha d'ith sibh aran[d], ni mò dh'òl sibh fìon[f], no deoch làidir; a chum gu-m bitheadh fios agaibh gur mise an Tighearna 'ur Dia.

7 Agus an uair a thàinig sibh do'n àite so, thàinig Sihon rìgh Hesboin[h], agus Og rìgh Bhasain, a mach 'n ar n-aghaidh chum catha, agus bhuail sinn iad.

8 Agus ghlac sinn am fearann, agus thug sinn e mar oighreachd do na Reubenich, agus do na Gadaich, agus do leth-thréibh Mhanaseh.

9 Gleidhibh uime sin briathran a' choimhcheangail so[j], agus deanaibh iad, a chum gu-n soirbhich leibh anns gach ni a ni sibh.

10 Tha sibh uile 'n 'ur seasamh an diugh an làthair an Tighearna 'ur Dé[k]; ceannardan 'ur treubha, 'ur seanairean, agus 'ur luchd-riaghlaidh, fir Israeil uile,

11 'Ur clann bheag, 'ur mnathan, agus do choigreach a tha ann ad champ o fheargearraidh d'fhiodha[n] gu fear-tarruing d'uisge;

12 A chum gu-n rachadh tu ann an coimhcheangal ris an Tighearna do Dhia, agus 'n a mhionnaibh-san[q], a tha 'n Tighearna do Dhia a' deanamh riut air an là 'n diugh:

13 A chum gu-n daingnich[r] e thu an diugh mar shluagh dha féin, agus *gu*-m bi esan dhuit-sa 'n a Dhia, mar a thubhairt e riut[s], agus mar a mhionnaich e do d'aithrichibh, do Abraham[t], do Isaac[u], agus do Iacob[v].

14 Agus cha-n ann ribhse mhàin a *tha* mise a' deanamh a' choimhcheangail so, agus nam mionnan so;

15 Ach ris-*san* a tha 'n so maille ruinn 'n a sheasamh an diugh an làthair an Tighearna ar Dé[x], agus *mar an ceudna* ris-san nach *'eil* an so maille ruinn an diugh:

16 (Oir is aithne dhuibh cionnus a bha sinn a chòmhnuidh ann an tìr na h-Eiphit, agus cionnus a thàinig sinn troimh mheadhon nan cinneach air an deachaidh sibh seachad;

17 Agus chunnaic sibh an gràineileachdan, agus an ìodholan[3], fiodh agus clach, airgiod agus òr, a *bha* 'n am measg :)

18 Air eagal gu-m bitheadh 'n 'ur measg fear, no bean, no teaghlach, no treubh, a chlaonas a chridhe air falbh an diugh o'n Tighearna ar Dia, a dhol a dheanamh seirbhis do dhiathaibh nan cinneach sin; air eagal gu-m bitheadh 'n 'ur measg freumh a bheir uaith *mar thoradh*[4] nimh[b] agus searbhas[c];

19 Agus an uair a chluinneas e briathran a' mhallachaidh so, an sin gu-m beannaich se e féin 'n a chridhe, ag ràdh, Bithidh sìth agam, ged a ghluais mi ann an anamiann[1] mo chridhe féin, a chur misge ri pathadh[b]:

B.C. 1451.

1 *danarrachd.*
a caib. 8. 4
b Isa. 30. 1 Ròm. 2. 5
c Salm 74. 1
d Ecs. 16. 35 Salm 78. 24, 25
e Salm 79. 5
f 1 Cor. 9. 25
g caib. 9. 14 Ese. 14. 7, 8
h Air. 21. 23
i Mat. 24. 51
j Ios. 1. 7, 8
k 2 Each. 23. 16 34. 29-32 Neh. 8. 2
l Ier. 17. 6 Seph. 2. 9
m Salm 107. 34
n Ios. 9. 21, 27
o Gen. 19. 24 Ier. 20. 16
p 1 Ri. 9. 8, 9
q Neh. 10. 29
r caib. 28. 9
s Ecs. 6. 7
t Gen. 17. 7
u Gen. 26. 3, 4
v Gen. 28. 13-15
2 no, *nach d'thug dhoibh ni.*
w Dan. 9. 11-14
x Gnio. 2. 39
y 1 Ri. 14. 15
z Ier. 23. 18 Deut. 2. 22, 28 1 Cor. 2. 16
a Salm 78. 2-7 2 Tim. 3. 16
3 *diathan aolaich.*
4 *luibh phuinnseanta.*
b Gnio. 8. 23
c Eabh. 12. 15
d 1 Ri. 8. 47, 48

20 Cha chaomhain an Tighearn' e, ach an sin cuiridh fearg[c] an Tighearn', agus 'eud[e], smùid diubh an aghaidh an duine sin, agus luidhidh gach mallachadh air a *tha* sgrìobhta 's an leabhar so, agus dubhaidh an Tighearna mach 'ainm[g] o bhi fo nèamh.

21 Agus sgaraidh[i] an Tighearn' e chum uilc, a mach á treubhan Israeil uile, a réir uile mhallachdan a' choimhcheangail, *a tha* sgrìobhta ann an leabhar an lagha so:

22 Air chor as gu-n abair an ginealach ri teachd, 'ur clann a dh'éireas suas 'n 'ur déigh, agus an coigreach a thig o thìr fad o làimh, 'n uair a chi iad plàighean an fhearainn sin, agus eucailean a leig an Tighearn' air;

23 *Agus gu bheil* a thalamh uile 'n a phronnusc, agus 'n a shalann[l], *agus* 'n a losgadh, nach 'eil e air a chur, no a' toirt toraidh uaith[m], agus nach 'eil feur sam bith a' fàs ann, cosmhuil ri sgrios Shodoim agus Ghomorrah, Admah agus Sheboim, a sgrios an Tighearna 'n a fheirg[o], agus 'n a chorruich;

24 Their eadhon na h-uile chinnich, C'ar son a bhuin an Tighearna[p] mar so ris an fhearann so? Ciod is *ciall* do theas na corruich mhòir so?

25 An sin their daoine, A chionn gu-n do thréig iad coimhcheangal an Tighearna Dé an aithrichean a rinn e riu, 'n uair a thug e mach iad á tìr na h-Eiphit.

26 Oir chaidh iad agus rinn iad seirbhis do dhiathaibh eile, agus rinn iad aoradh dhoibh, diathan nach b'aithne dhoibh, agus nach d'thug esan dhoibh[2].

27 Agus las corruich an Tighearn'[w] an aghaidh an fhearainn so, a thoirt nam mallachdan sin uile air *a tha* sgrìobhta 's an leabhar so.

28 Agus spìon an Tighearn' a mach iad[y] as am fearann ann am feirg, agus ann an corruich, agus ann an lasan ro mhòr, agus thilg e iad do dhùthaich eile, mar air an là 'n diugh.

29 *Buinidh* na *nithe* dìomhair do'n Tighearn' ar Dia[z], ach na *nithean a tha* foillsichte dhuinne[a], agus d'ar cloinn a chaoidh, a chum gu-n dean sinn uile bhriathran an lagha so.

CAIB. XXX.

1 *Maitheas agus tròcair air an gealltainn dhoibhsan a bheir géill do àitheantaibh an Tighearna.* 15 *Beatha agus bàs air an cur fa 'n comhair.*

AGUS an uair a thig na nithe so uile ort, am beannachadh agus am mallachadh, a chuir mise romhad, agus a chuimhnicheas tu orra[d] am measg nan cinneach uile chum an d'fhògair an Tighearna do Dhia thu,

2 Agus a philleas tu dh'ionnsuidh an

Tighearna do Dhé[a], agus a bheir thu géill
d'a ghuth, a réir nan uile nithe *a tha*
mise ag àithneadh dhuit air an là 'n diugh,
thu féin agus do chlann, le d'uile chridhe,
agus le d'uile anam ;
3 An sin bheir an Tighearna do Dhia
air ais do bhraighdeanas, agus ni e iochd
riut, agus pillidh e agus cruinnichidh e
thu as na h-uile chinnich a chum an do
sgap an Tighearna do Dhia thu.
4 Ma dh'fhògradh *neach* agad[d] gus a'
chuid a's iomallaiche de nèamh, as a sin
cruinnichidh an Tighearna do Dhia thu,
agus as a sin bheir e thu :
5 Agus bheir an Tighearna do Dhia
thu do'n fhearann a shealbhaich d'aith-
richean, agus sealbhaichidh tu e ; agus
ni e maith dhuit, agus bheir e ort fàs
lìonmhor os ceann d'aithrichean.
6 Agus timchioll-ghearraidh an Tigh-
earna do Dhia do chridhe, agus cridhe
do shliochd, a ghràdhachadh an Tigh-
earna do Dhé le d'uile chridhe, agus le
d'uile anam, a chum gu-m bi thu beò.
7 Agus cuiridh an Tighearna do Dhia
na mallachdan sin uile air do naimhdibh[i],
agus orra-san aig am bheil fuath dhuit, a
rinn geur-leanmhuinn ort.
8 Agus pillidh tu agus bheir thu géill
do ghuth an Tighearn', agus ni thu 'àith-
eantan uile a tha mise ag àithneadh dhuit
an diugh.
9 Agus ni an Tighearna do Dhia pailt[k]
thu ann an uile obair do làimhe, ann an
toradh do chuirp, agus ann an toradh do
spréidhe, agus ann an toradh d'fhearainn,
a chum maith : oir ni an Tighearna rìs
gairdeachas[l] os do cheann chum maith,
mar a rinn e gairdeachas os ceann d'aith-
richean ;
10 Ma dh'éisdeas tu ri guth an Tigh-
earna do Dhé[m], a ghleidheadh 'àith-
eantan[n], agus a reachdan, a tha sgrìobhta
ann an leabhar an lagha so, *agus* ma
philleas tu[p] chum an Tighearna do Dhé
le d'uile chridhe, agus le d'uile anam.
11 Oir an àithne so a *tha* mise ag àith-
neadh dhuit an diugh, cha-n *'eil* i 'm
folach ort[r], ni mò *tha* i fada uait.
12 Cha-*n 'eil* i 's na nèamhan[s], air chor
as gu-n abradh tu, Cò théid suas air ar
son do na nèamhan, agus a bheir i d'ar
n-ionnsuidh, a chum gu-n cluinn sinn i,
agus gu-n dean sinn i ?
13 Ni mò *tha* i 'n taobh thall de'n
fhairge, air chor as gu-n abradh tu, Cò
théid a null air ar son thar an fhairge,
agus a bheir i d'ar n-ionnsuidh a chum
gu-n cluinn sinn i, agus gu-n dean sinn i ?
14 Ach *tha* am focal ro fhagus duit, ann
ad bheul, agus ann ad chridhe, chum gu-n
dean thu e.
15 Feuch, chuir mi romhad an diugh
beatha agus maith[z], agus bàs agus olc ;
16 A mheud gu bheil mi ag àithneadh
dhuit an diugh an Tighearna do Dhia a
ghràdhachadh[a], gluasad 'n a shlighibh,

R.C. 1451.

[a] Isa. 55. 7; 1 Eoin 1. 9
[b] Eoin 14. 21
[c] Gnà. 14. 14
[d] Neh. 1. 9
[e] caib. 8. 19
[f] caib. 4. 26; 31. 28
[g] caib. 32. 1; Isa. 1. 2; Ier. 2. 12, 13
[h] Ier. 22. 29; Mic. 6. 1, 2
[i] Isa. 14. 1-27; Obad. 10
[j] Salm 27. 1; 30. 5; Eoin 11. 25; Gnio. 17. 28
[k] caib. 28. 11
[l] Seph. 3. 17
[m] Isa. 55. 2, 3
[n] 1 Cor. 7. 19
[o] caib. 34. 7; Ecs. 7. 7
[p] rann 2; Tuir. 3. 40, 41; Ese. 33. 11, &c.
[q] caib. 3. 27; Air. 20. 12
[r] Salm 147. 19; Isa. 45. 19
[s] Ròm. 10. 6, &c.
[t] caib. 9. 3; Salm 44. 2, 3
[u] Air. 27. 18-21
[v] Air. 21. 24, 33
[w] caib. 7. 2, 18
[x] Ios. 10. 25; 1 Each. 22. 13
[y] caib. 20. 4; Isa. 43. 1-5
[z] rann. 1, 19; caib. 11. 26
[a] Mat. 22. 37, 38
[b] Ios.' 1. 5; Eabh. 13. 5

agus 'àitheantan a ghleidheadh[b], agus a
reachdan, agus a bhreitheanais, a chum
gu-m bi thu beò, agus gu-m fàs thu
lìonmhor, agus gu-m beannaich an Tigh-
earna do Dhia thu 's an fhearann d'am
bheil thu 'dol g' a shealbhachadh.
17 Ach ma thionndaidheas do chridhe
air falbh[c] agus nach éisd thu, ach gu-n
tairngear air falbh thu, agus gu-n dean
thu aoradh do dhiathaibh eile, agus gu-n
dean thu seirbhis dhoibh ;
18 Tha mi ag innseadh[e] dhuibh air an
là 'n diugh, gu-n sgriosar gu cinnteach
sibh, *agus* nach buanaich sibh 'ur làith-
ean air an fhearann, d'am bheil thu 'dol
thar Iordan, gu gabhail a steach g'a
shealbhachadh.
19 Tha mi a' gairm[f] nan nèamh[g] agus
na talmhainn[h] mar fhianuisean 'n 'ur
n-aghaidh air an là 'n diugh, gu-n do
chuir mi beatha agus bàs f'ar comhair,
beannachadh agus mallachadh : uime
sin ròghnuich beatha, chum gu-m bi thu
féin agus do shliochd beò :
20 A chum gu-n gràdhaich thu an Tigh-
earna do Dhia, *agus* gu-n toir thu géill d'
a ghuth, agus gu-n lean thu ris ; (oir *is*
esan do bheatha[j], agus fad do làithean ;)
a chum gu-n gabh thu còmhnuidh 's an
fhearann a mhionnaich an Tighearna do
d'aithrichibh, do Abraham, do Isaac, agus
do Iacob, gu-n tugadh e dhoibh.

CAIB. XXXI.

1 *Thug Maois misneach do Iosua agus do'n t-sluagh.* 9 *Thug e 'n lagh do na sagartaibh, agus dh'àithn e dhoibh aig ceann gach seachd bliadhna a leughadh 'an éisdeachd an t-sluaigh.* 19 *Thug Dia laoidh do Mhaois mar fhianuis 'n an aghaidh.*

AGUS chaidh Maois agus labhair e na
briathra so ri Israel uile.
2 Agus thubhairt e riu, *Tha* mise ceud
agus fichead bliadhna dh'aois[o] air an là 'n
diugh ; cha-n urrainn mi tuilleadh dol a
mach agus teachd a steach : agus thubh-
airt an Tighearna rium[q], Cha téid thu
thar an Iordan so.
3 Théid an Tighearna do Dhia e féin a
null romhad[t] ; sgriosaidh esan na cinnich
sin o d' làthair, agus sealbhaichidh tu iad :
agus théid Iosua null romhad, mar a
thubhairt an Tighearna[u].
4 Agus ni an Tighearna riu mar a
rinn e ri Sihon, agus ri Og[v], rìghribh nan
Amorach, agus ri fearann na muinntir sin
a sgrios e.
5 Agus bheir an Tighearna thairis iad[w]
roimh 'ur gnùis, a chum gu-n dean sibh
riu a réir gach àithne a dh'àithn mise
dhuibh.
6 Bithibh làidir[x], agus bitheadh deadh
mhisneach agaibh[y], na bitheadh eagal
oirbh, agus na gabhaibh geilt rompa : oir
is e 'n Tighearna do Dhia e féin a théid
leat ; cha dìbir e thu, cha mhò a thréigeas
e thu[b].

7 Agus ghairm Maois air Iosua, agus
thubhairt e ris ann an sealladh Israeil
uile, Bi làidir[a], agus bitheadh deadh
mhisneach agad: oir is tusa a théid a
stigh leis an t-sluagh so do'n fhearann a
mhionnaich an Tighearna d'an aithrichibh
gu-n tugadh e dhoibh; agus bheir thu
orra a shealbhachadh mar oighreachd.
8 Agus théid an Tighearn' e féin
romhad[b]; bithidh esan maille riut, cha
dìbir e thu, ni mò a thréigeas e thu[c]: na
gabh eagal, agus na bitheadh geilt ort.
9 Agus sgriobh Maois an lagh so, agus
thug se e do na sagartaibh[d] mic Lebhi, a
tha 'giùlan àirce coimhcheangail an Tigh-
earn', agus do sheanairibh Israeil uile.
10 Agus dh'àithn Maois dhoibh, ag
ràdh, Aig ceann *gach* seachd bliadhna,
ann an àm òrduichte bliadhna an fhuasg-
laidh[f], aig féill nam pàilliun[g],
11 'N uair a thig Israel uile g' an taisb-
eanadh féin an làthair an Tighearna do
Dhé[i], 's an ionad a thaghas e; leughaidh
tu an lagh so an làthair Israeil uile 'n an
éisdeachd[k].
12 Cruinnich an sluagh r'a chéile[l], fir,
agus mnathan, agus clann, agus do choig-
reach a *tha* 'n taobh a stigh de d' gheatach-
aibh, a chum gu-n cluinn iad, agus gu-m
foghlum iad, agus gu-m bi eagal an Tigh-
earna 'ur Dé orra, agus gu-n toir iad fainear
uile bhriathran an lagha so a dheanamh;
13 Agus *gu*-n cluinn an clann[m] do nach
b'aithne '*bheag*, agus gu fòghlum iad eagal
an Tighearna 'ur Dé a bhi orra, am fad's
is beò dhuibh 's an fhearann d'am bheil
sibh a' dol thar Iordan g' a shealbhachadh.
14 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Feuch, tha do làithean a' dlùth-
achadh anns am feum thu bàs fhaghail[n]:
gairm air Iosua, agus nochdaibh sibh féin
ann am pàilliun a' choimhthionail, a chum
gu-n toir mise àithne dha[o]. Agus chaidh
Maois agus Iosua, agus nochd siad iad
féin ann am pàilliun a' choimhthionail.
15 Agus dh'fhoillsich an Tighearn' e
féin 's a' phàilliun ann am meall[q] neoil:
agus sheas am meall neoil os ceann doruis
a' phàilliuin.
16 Agus thubhairt an Tighearna ri
Maois, Feuch, coidlidh[1] tusa maille ri
d'aithrichibh; agus éiridh an sluagh so
suas[s], agus théid iad le strìopachas[t] an
déigh dhiathan na tìre coimhich sin d'am
bheil iad a' dol a steach gu *fantuinn* 'n a
meadhon, agus tréigidh iad mise, agus
brisidh iad mo choimhcheangal a rinn mi
riu.
17 Agus lasaidh mo chorruich 'n an
aghaidh 's an là sin, agus tréigidh mi iad[w],
agus folaichidh mi mo ghnùis uatha[y],
agus ithear suas iad, agus thig mòran olc
agus àmhgharan orra, air chor as gu-n
abair iad 's an là sin, Nach ann a chionn
nach '*eil* ar Dia 'n ar measg a thàinig na
h-uilc so oirnn[a]?
18 Agus gu cinnteach folaichidh mise
mo ghnùis 's an là sin, air son gach
uile a dh'oibrich iad, a chionn gu-n do
thionndaidh iad an déigh dhiathan
eile.
19 A nis uime sin sgrìobhaibh-se dhuibh
féin an laoidh so, agus teagaisgibh i do
chloinn Israeil: cuir i 'n am beul, a chum
gu-m bi an laoidh so mar fhianuis dhomh-
sa an aghaidh chloinn Israeil.
20 Oir an uair a bheir mi stigh iad do'n
fhearann a mhionnaich mi d'an aithrich-
ibh, a tha 'sruthadh le bainne agus le
mil, agus a dh'itheas iad agus a shàsuich-
ear iad[e], agus a dh'fhàsas iad reamhar;
an sin tionndaidh iad gu diathan eile,
agus nì iad seirbhis doibh, agus brosnuich-
idh iad mi, agus brisidh iad mo choimh-
cheangal.
21 Agus tarlaidh, an uair a thig mòran
olc agus àmhgharan orra[h], gu-n labhair
an laoidh so mar fhianuis 'n an aghaidh;
oir cha di-chuimhnichear i á beul an
sliochd: oir is aithne dhomh an smuain-
tean[j] a tha iad a' dealbh an diugh *féin*,
mu-n d'thug mi steach iad do'n fhearann
a mhionnaich mi.
22 Sgrìobh uime sin Maois an laoidh so
air an là sin féin, agus theagaisg e i do
chloinn Israeil.
23 Agus dh'àithn e do Iosua mac Nuin,
agus thubhairt e, Bi làidir, agus bitheadh
deadh mhisneach agad: oir bheir thu
clann Israeil do'n fhearann a mhionnaich
mi dhoibh; agus bithidh mise maille
riut.
24 Agus an uair a chuir Maois crìoch
air sgrìobhadh bhriathran an lagha so
ann an leabhar, gus an do chrìochnaich-
eadh iad,
25 An sin dh'àithn Maois do na Lebh-
ithich, a tha 'giùlan àirce coimhcheangail
an Tighearn', ag ràdh,
26 Gabhaibh leabhar an lagha so, agus
cuiribh e aig taobh àirce coimhcheangail
an Tighearna 'ur Dé, chum gu-m bi e 'n
sin mar fhianuis a'd' aghaidh[p].
27 Oir *is* aithne dhomh do cheannairce,
agus do mhuineal rag: feuch, am feadh
's a tha mi fathast beò maille ribh an
diugh, bha sibh ceannairceach an aghaidh
an Tighearn'[r]; agus cia's mò na sin *a
bhitheas sibh* an déigh mo bhàis?
28 Cruinnichibh a m'ionnsuidh sean-
airean 'ur treubhan uile[u], agus 'ur luchd-
riaghlaidh, a chum gu-n labhair mi 'n an
cluasaibh na briathra so, agus gu-n gairm
mi na nèamhan agus an talamh mar
fhianuisean 'n an aghaidh[v].
29 Oir tha fhios agam, an déigh mo
bhàis gu-n truaill sibh *sibh féin* gu tur[x],
agus gu-n téid sibh a thaobh o'n t-slighe
a dh'àithn mi dhuibh; agus thig olc
oirbh[z] anns na làithibh deireannach, a
chionn gu-n dean sibh olc ann an sealladh
an Tighearna, 'g a bhrosnachadh gu feirg
le obair 'ur làmh.
30 Agus labhair Maois ann an cluas-

R.C. 1451.

[a] caib. 3. 28 Ios. 1. 6 Eph. 6. 10
[b] rann 3 Ecs. 13. 21, 22
[c] rann 6
[d] rann. 25, 26
[e] caib. 32. 15 Neh. 9. 25, 26 Hos. 13. 6
[f] caib. 15. 1
[g] Lebh. 23. 34
[h] rann 17
[i] caib. 16. 16
[j] Salm 139. 2 Hos. 5. 3
[k] Ios. 8. 34 2 Ri. 23. 2 Neh. 8. 1-8
[l] caib. 4. 10
[m] Salm 78. 4-8
[n] caib. 34. 5
[o] rann 23 Air. 27. 19
[p] 2 Ri. 22. 8, &c.
[q] Ecs. 33. 9
[1] *luidhidh tu sìos.*
[r] Ecs. 32. 9
[s] Ecs. 32. 6
[t] Ecs. 34. 15 Bre. 2. 17-20 Salm 73. 27 Ier. 3. 1 Ese. 16. 15
[u] Gen. 49. 1, 2
[v] caib. 32. 1
[w] 2 Each. 15. 2
[x] Bre. 2. 19
[y] Isa. 64. 7 Ese. 39. 23, 24
[z] 2 Each. 34. 24
[a] Air. 14. 42 Bre. 6. 13

aibh uile chomhchruinneachaidh Israeil
briathra na laoidhe so, gus an do
chrìochnaicheadh iad.

CAIB. XXXII.

1 *Laoidh Mhaois.* 46 *Tha e a' toirt carail do'n t-sluagh, gu-n socraicheadh iad an cridhe air na nithibh a bha air an cur 'an céill dhoibh innte.*

CLUINNIBH[e], O a nèamhan, agus
labhraidh mi; agus éisdeadh an
talamh ri briathraibh mo bheoil.
2 Silidh mar an t-uisge mo theagasg[g],
tuitidh mar an drùchd mo chainnt; mar
mhin-uisge air an lus mhaoth, agus mar
fhrasan air an fheur;
3 A chionn gu-m foillsich mi ainm
an Tighearna: thugaibh-se mòrachd d'ar
Dia-ne[i].
4 *Is esan* a' charraig[j], *tha* 'obair iomlan[k];
oir *is* breitheanas a shlighean uile[l]: Dia
na fìrinn[m], agus gun euceoir, cothromach
agus ceart *tha* esan.
5 Thruaill siad iad féin, cha-*n e* an
smal *smal* a chloinne-san[2]: *is* ginealach
coirbte agus fiar iad.
6 An ann mar so a dh'ìocas sibh
do'n Tighearn', O a shluagh amaideach
agus gun chéill? nach esan d'athair[o] *a*
cheannaich thu[p]? nach d'rinn e thu, agus
nach do dhaingnich e thu?
7 Cuimhnich na làithean o chian, thoir
fainear bliadhnacha nan iomadh gineal-
ach: fiosraich de d'athair, agus nochdaidh
e dhuit; de d' sheanairibh, agus innsidh
iad dhuit.
8 'N uair a roinn an Ti a's ro àirde do
na cinnich an oighreachd[t], an uair a
sgar e mic Adhaimh[u] *o 'chéile*, shuidhich e
crìochan nan sluagh a réir àireimh chloinn
Israeil:
9 Oir *is* e 'shluagh cuibhrionn an Tigh-
earn'[w]; *is* e Iacob crannchur 'oighreachd-
san[x].
10 Fhuair e ann am fearann fàs e,
eadhon ann am fàsach falamh, *làn* ul-
fhartaich: threòraich e mu'n cuairt e[y],
theagaisg se e, ghléidh e mar ubhal a
shùla e.
11 Mar a charaicheas iolair suas a nead,
a dh'itealaicheas i os ceann a h-àlaich, a
sgaoileas i mach a sgiathan, a ghabhas
i iad[a], a ghiùlaineas i iad air a sgiath-
aibh;
12 *Mar sin* threòraich an Tighearna
'n a aonar esan, agus cha *robh* Dia
coigreach maille ris.
13 Thug e air marcachd air àitibh àrda
na talmhainn[c], a chum gu-n itheadh e
toradh an fhearainn, agus thug e air mil
a dheothal as a' charraig[d], agus oladh as
a' charraig ailbhinn;
14 Im cruidh, agus bainne chaorach,
maille ri saill uan agus reitheachan de
shìol Bhasain, agus ghabhar, maille ri
reamhrachd àirnean a' chruithneachd;
agus dh'òl thu fuil fhìor-ghlan nam fìon-
dhearc.

R.C. 1451.

[a] Isa. 44. 2
[b] 1 Sam. 2. 29
Gnio. 9. 5
[c] Neh. 9. 25, 26
[d] 1 Cor. 10. 22
[e] caib. 30. 19
Salm 50. 4
[f] 1 Cor. 10. 20
[g] Salm 72. 6
Isa. 55. 10, 11
Mic. 5. 7
[h] Isa. 17. 10
[i] 1 Each. 29. 11
Tais. 7. 11, 12
[1] *rinne tàir.*
[j] Salm 18. 2
[k] Ecl. 3. 14
[l] Dan. 4. 37
[m] Salm 92. 15
[2] no, *'s e an smal nach iad a chlann.*
[n] Ròm. 10. 19
[o] Isa. 63. 16
[p] Ecs. 15. 16
1 Cor. 6. 20
[q] Tuir. 4. 11
[r] Seph. 3. 8
[s] Ese. 5. 16
[t] Gnio. 17. 26
[u] Gen. 11. 8
[3] *cibhlean, Hab. 3. 5.*
[v] Ese. 14. 21
[w] Ecs. 19. 5
Salm 135. 4
[x] Salm 78. 71
Eph. 1. 18
[y] Sech. 2. 8
[z] caib. 28. 64
[a] Isa. 63. 9
[b] Salm 81. 13
[c] Isa. 58. 14
[d] Salm 81. 16
[e] Isa. 50. 1
[f] 1 Sam. 2. 2
[g] 1 Sam. 4. 8

15 Ach dh'fhàs Iesurun reamhar[a], agus
bhreab[b] e; tha thu air cinntinn reamhar,
tha thu air fàs tiugh, tha thu còmhdaichte
le saill: an sin thréig e an Dia[c] *a* rinn e,
agus rinn e dìmeas air carraig a shlàinte.
16 Bhrosnaich iad e gu eud[d] le *diath-
aibh* eile, le gràineileachdaibh chuir iad
corruich air.
17 Dh'ìobair iad do dheamhnaibh[f] cha-n
ann do Dhia; do dhiathaibh nach b'aithne
dhoibh, do *dhiathaibh* nuadh *a* dh'ùr-
éirich suas, roimh nach robh eagal air
'ur n-aithrichibh.
18 Air a' charraig *a* ghin thu tha thu
mi-chuimhneachail, agus tha thu dearm-
adach air an Dia a dhealbh thu[h].
19 Agus an uair a chunnaic an Tigh-
earn' *e*, ghabh e gràin *diubh*[1], air son
brosnachaidh a mhac agus a nighean.
20 Agus thubhairt e, Folaichidh mi
mo ghnùis uatha, chi mi ciod *is* crìoch
dhoibh: oir *is* ginealach ro choirbte iad,
clann anns nach *'eil* creidimh.
21 Rinn iad eudmhor mise leis *an ni*
nach Dia, bhrosnaich iad mi gu feirg le
an dìomhanais: agus ni mise eudmhor
iadsan[n] leo-san nach *'eil* 'n an sluagh,
brosnaichidh mi iad gu feirg le cinneach
amaideach.
22 Oir tha teine air 'fhadadh a'm'
fheirg[q], agus loisgidh e gu ifrinn ìochd-
raich, agus cuiridh e as do 'n talamh
le 'thoradh[r], agus cuiridh e ri theine
bunaite nam beann.
23 Carnaidh mi suas uile orra, mo
shaighdean caithidh mi orra[s].
24 Claoidhear iad le ocras, agus cuirear
as doibh le teas[3] loisgeach, agus le sgrios
searbh; fiaclan fhiadh-bheathaiche[v] mar
an ceudna cuiridh mi orra, maille ri nimh
nathraichean an duslaich.
25 O'n leth a muigh sgriosaidh an
claidheamh, agus o'n leth a stigh uamh-
ann, araon an t-òig-fhear agus an òigh,
an cìochran agus fear na gruaige léithe.
26 Thubhairt mi, Sgapaidh[z] mi iad gu
cùiltibh, bheir mi air an cuimhne sgur o
mheasg dhaoine:
27 Mur bhitheadh gu-n robh eagal orm
roimh chorruich an nàmhaid, air eagal
gu-n giùlaineadh an eascairdean iad féin
gu mi-chubhaidh, air eagal gu-n abradh
iad, *Is* i ar làmh àrd-ne, agus cha-n e an
Tighearn' a rinn so uile.
28 Or *is* cinneach gun chomhairle iad,
ni mò *tha* tuigse annta.
29 O gu-m bitheadh iad glic[b], *gu-n* tuig-
eadh iad so, *gu-n* tugadh iad fainear an
crìoch dheireannach!
30 Cionnus a chuireadh a h-aon ruaig
air mìle, agus a chuireadh dithis deich
mìle air theicheadh, mur bitheadh an
carraig air an reiceadh[e], agus mur bith-
eadh an Tighearn' air an druideadh suas?
31 Oir mar ar carraig-ne cha-*n 'eil* an
carraig-san[f], air bhi d'ar naimhdibh féin
'n am breitheamhnaibh[g].

32 Oir a dh'fhìonain Shodoim[a] *tha* am
fìonain-san[b], agus de mhachairibh Gho-
morrah : *is* fìon-dhearcan marbhtach am
fìon-dhearcan, *tha* am bagaidean searbh :
33 *Is* e nimh nan dràgon[d] am fìon, agus
puinnsion an-iochdmhor nan nathraich-
ean nimhe[e].
34 Nach *'eil* so air a thasgadh suas
agam[f], air a sheulachadh a'm' ionmhasan?
35 Dhomhsa *buinidh* dìoghaltas[g], agus
luigheachd; ri ùine sleamhnaichidh an
cos[i]: oir *tha* là an sgrios am fagus[j], agus
tha na nithe a thig orra a' deanamh deifir.
36 Oir bheir an Tighearna breth air a
shluagh, agus gabhaidh e aithreachas[l] a
thaobh a sheirbhiseach, 'n uair a chi e
gu-n d'fhalbh *an* neart, agus nach *'eil*
neach dhiubh air a dhruideadh suas, no
air 'fhàgail.
37 Agus their e, C'àit *am bheil* an
diathan, a' charraig as an d'earb iad.
38 A dh'ith saill an ìobairtean, *a* dh'òl
fìon an tabhartais-dibhe? éireadh iad
suas, agus cuidicheadh iad leibh[o]; bith-
eadh iad dhuibh 'n an dìdean.
39 Faicibh a nis gur mise, *cadhon* mise[p]
e, agus nach *'eil* Dia sam bith maille
rium : marbhaidh mi[q], agus beothaichidh
mi ; lotaidh mi, agus leighisidh mi : agus
cha-*n 'eil* neach ann a shaoras as mo
làimh.
40 Oir togaidh mi suas mo làmh gu
nèamh, agus their mi, *Is* beò mise gu
sìorruidh.'
41 Ma gheuraicheas mi mo chlaidheamh
lasarach[t], agus ma ni mo làmh greim air
breitheanas, ìocaidh mi dìoghaltas do m'
naimhdibh, agus bheir mi luigheachd
dhoibhsan aig am bheil fuath orm.
42 Cuiridh mi air mhisg mo shaighdean[x]
le fuil, agus ithidh mo chlaidheamh suas
feòil ; *cadhon* le fuil nam marbh, agus
nam braighdean, o thoiseach nan dìogh-
altas air an nàmhaid.
43 Deanaibh gairdeachas, O 'chinn-
eacha, *maille r'* a shluagh-san : oir dìol-
aidh e fuil a sheirbhiseach[z], agus ni e
dìoghaltas air 'eascairdibh, agus bithidh
e tròcaireach d'a thìr[b], *agus* d'a shluagh
féin.
44 Agus thàinig Maois, agus labhair e
uile bhriathra na laoidh so ann an éisd-
eachd an t-sluaigh, e féin agus Hosea[1] mac
Nuin.
45 Agus chuir Maois crìoch air na briath-
raibh sin uile a labhairt ri Israel uile.
46 Agus thubhairt e riu, Socraichibh
'ur cridhe[e] air na focail uile air am bheil
mise a' toirt fianuis 'n 'ur measg air an là
'n diugh, a dh'àithneas sibh d'ur cloinn a
choimhead, a chum gu-n dean iad uile
bhriathran an lagha so.
47 Oir cha ni dìomhain e dhuibh, a
chionn gur e 'ur beatha e[g]; agus leis an
ni so buanaichidh sibh *'ur* làithean 's an
fhearann a tha sibh a' dol a null thar
Iordan g' a shealbhachadh.

R.C. 1451.

[a] Ier. 2. 21
[b] Isa. 1. 10
[c] Air. 27. 12, 13
[d] Isa. 58. 4
[e] Ròm. 3. 13
[f] Ier. 2. 22
Ròm. 2. 5
[g] Eabh. 10. 30
[h] Air. 20. 24-29
[i] Ier. 13. 16
[j] 2 Pead. 2. 3
[k] Air. 20. 11, 12
[l] Bre. 10. 15, 16
[m] Lebh. 10. 3
Isa. 8. 13
[n] caib. 34. 1-4
[o] Bre. 10. 14
[p] Isa. 45. 5, 18, 22
[q] Salm 68. 20
Tais. 1. 17, 18
[r] Ecs. 19. 18, 20
Bre. 5. 4, 5
Hab. 3. 3
[s] Salm 68. 17
Gal. 3. 19
[t] Ese. 21. 9-15
[u] Hos. 11. 1
1 Eoin 4. 19
[v] 1 Sam. 2. 9
Salm 31. 15
Eoin 17. 11-15
[w] 1 Tes. 1. 6
[x] Salm 45. 5
[y] Ecs. 18. 16, 19
[z] Tais. 19. 2
[a] Gen. 49. 3, &c.
[b] Salm 85. 1
[1] *Iosua.*
[c] Salm 146. 5
[d] Ecs. 28. 30
[e] Gnà. 3. 1-4
Ese. 40. 4
[f] Ecs. 32. 25-28
[g] Lebh. 18. 5
Gnà. 4. 22
[h] Mal. 2. 5-7

48 Agus labhair an Tighearna ri Maois
's an là sin féin, ag ràdh,
49 Imich suas do'n bheinn so Abarim[c],
do shliabh Nebo, a *tha* ann an tìr Mhoaib,
a *tha* fa chomhair Iericho, agus gabh
sealladh de thìr Chanaain, a *tha* mi a'
toirt do chloinn Israeil mar sheilbh ;
50 Agus gheibh thu bàs 's an t-sliabh
d' an téid thu suas, agus cruinnichear thu
chum do dhaoine ; mar a fhuair Aaron
do bhràthair bàs ann an sliabh Hor[h], agus
a chruinnicheadh e chum a dhaoine :
51 A chionn gu-n do chiontaich sibh
a'm' aghaidh-sa[k] am measg chloinn Is-
raeil, aig uisgeachaibh Mheribah-Cadeis,
ann am fàsach Shin ; do bhrìgh nach do
naomhaich sibh mi 'am meadhon chloinn
Israeil[m].
52 Gidheadh chi thu am fearann[n] fa *d'*
chomhair ; ach cha téid thu steach do'n
fhearann a *tha* mi 'tabhairt do chloinn
Israeil.

CAIB. XXXIII.

1 *Mòrachd Dhé.* 6 *Beannachadh an dà threubh 'dheug.*

AGUS *is e* so am beannachadh leis an
do bheannaich Maois, òglach Dhé,
clann Israeil roimh a bhàs.
2 Agus thubhairt e, Thàinig an Tigh-
earn' o Shinai[r], agus dh'éirich e suas
dhoibh o Sheir ; dhealraich e mach o
shliabh Pharain, agus thàinig e le deich
mìle de naoimh[s] : o 'dheas làimh *chaidh*
lagh teine mach dhoibh.
3 Seadh, ghràdhaich e an sluagh[u]; *tha*
a naoimh uile a'd' làimh[v] : agus shuidh
iad sìos aig do chosaibh ; gheibh *gach
neach* de d' bhriathraibh[w].
4 Dh'àithn Maois lagh dhuinn, *mar*
oighreachd do chomhchruinneachadh
Iacoib.
5 Agus bha e 'n a rìgh ann an Iesurun[y],
an uair a chruinnich ceannardan an
t-sluaigh agus treubhan Israeil 'an ceann
a chéile.
6 Bitheadh Reuben beò[a], agus na faigh-
eadh e bàs ; agus bitheadh a dhaoine
lìonmhor 'an àireamh.
7 Agus *is* e so *beannachadh* Iudah :
agus thubhairt e, Eisd, a Thighearna, ri
guth Iudah, agus thoir e chum a shluaigh :
bitheadh a làmhan foghainteach dha, agus
bi-sa a'd' chòmhnadh *aige* o 'naimh-
dibh[c].
8 Agus mu Lebhi thubhairt e, *Bitheadh*
do Thumim[d] agus d'Urim aig d'aon
naomh, a dhearbh thu aig Masah, ris an
d'rinn thu strì aig uisgeachaibh Mheribah ;
9 A thubhairt r'a athair agus r'a mhàth-
air, Cha-n fhaca mi e ; agus cha do
ghabh e r'a bhràithribh[f], agus cha d'aith-
nich e a chlann féin : oir choimhid iad
d'fhocail, agus ghléidh iad do choimh-
cheangal[h].
10 Teagaisgidh iad do bhreitheanais do
Iacob, agus do lagh do Israel : cuiridh

iad tùis fa d' chomhair[a], agus làn ìobairt-loisgte air d'altair[b].

11 Beannaich, O 'Thighearn', a mhaoin, agus gabh ri obair a làmh[d]: buail troimh leasraidh na muinntir a dh'éireas 'n a aghaidh, agus na muinntir le am fuathach e, chum nach éirich iad a rìs.

12 Mu Bheniamin thubhairt e, Gabhaidh aon gràdhach an Tighearna còmhnuidh ann an tèaruinteachd làimh ris; *agus* còmhdaichidh *an Tighearn'* e ré an là uile, agus gabhaidh e còmhnuidh eadar a ghuaillibh.

13 Agus mu Ioseph thubhairt e, Beannaichte o'n Tighearna *gu robh* 'fhearann, a thaobh nithe luachmhor nèimh, a thaobh an drùchd[k], agus a thaobh na doimhne 'tha 'n a luidhe shìos,

14 Agus a thaobh nan toradh luachmhor *a bheirear a mach* leis a' ghréin, agus a thaobh nan nithe luachmhor a chuirear a mach leis gach mìos[2],

15 Agus a thaobh prìomh nithe nam beann aosda, agus a thaobh nithe luachmhor nan sliabh sìorruidh.

16 Agus a thaobh nithe luachmhor na talmhainn, agus a làin, agus deadh-ghean an Ti sin a bha 'chòmhnuidh 's a' phreas[o]: thigeadh *am beannachd* air ceann Ioseiph, agus air mullach a chinn-san a sgaradh o 'bhràithribh.

17 Mar cheud-ghin a thairbh *tha* a sgèimh[p], agus *mar* adhaircean nan aon-adharcach[q] *tha* 'adhaircean-sa: leo so purraidh e an sluagh le 'chéile[r], gu iomallaibh na talmhainn: agus *is* iad so deich mìltean Ephraim, agus *is* iad so mìltean Mhanaseh.

18 Agus mu Shebulun thubhairt e, Dean gairdeachas, a Shebuluin, a'd' dhol a mach; agus 'Isachair, a'd' bhùthaibh.

19 Gairmidh iad an sluagh a chum na beinne[s]; an sin ìobraidh iad ìobairtean[t] ionracais: oir pailteas nan cuan sùgaidh[u] iad suas, agus ionmhais fholaichte na gaineimh.

20 Agus mu Ghad thubhairt e, Beannaichte *gu robh* esan a leudaicheas Gad: mar leòmhan tha e 'gabhail còmhnuidh[x], agus reubaidh e an gairdean maille ri mullach a' chinn.

21 Agus dheasaich e a' cheud chuid dha féin[y], a chionn an sin, *ann an* cuibhrionn an lagh-thabhartair, gu-n do shuidhicheadh e; agus thàinig e *maille ri* ceannardaibh an t-sluaigh; ceartas an Tighearna chuir e 'an gnìomh[a], agus a bhreitheanais ri Israel.

22 Agus mu Dhan thubhairt e, *Is* cuilean leòmhain Dan: leumaidh e o Bhasan[c].

23 Agus mu Naphtali thubhairt e, O 'Naphtali, sàsuichte le deadh-ghean[d], agus làn de bheannachadh an Tighearna, sealbhaich thusa an àird' an iar agus an àirde deas[f].

24 Agus mu Aser thubhairt e, *Bitheadh* Aser beannaichte le cloinn; bitheadh e

B.C. 1451.

a Ecs. 30. 7, 8
b Lebh. 1. 9, 17
Salm 51. 19
c Iob 29. 6
d Iob 42. 8
Ese. 20. 40, 41
1 no, *fo d' chosan bithidh iarunn agus umha, caib. 8. 9.*
e Isa. 41. 10
1 Cor. 10. 13
f Ier. 10. 6
g Salm 68. 4, 33
h Salm 90. 1
Isa. 25. 4
i Ier. 23. 6
j Air. 23. 9
k Gen. 27. 28
l Salm 144. 15
2 *gealaichean.*
m Salm 115. 9-11
n Tais. 1. 16
3 no, *air an ceannsachadh.*
o Ecs. 3. 2, 4
p 1 Each. 5. 1
q Salm 92. 10
r Salm 44. 5
s Isa. 2. 3
t Salm 4. 5
u Isa. 60. 5, 16
v Gen. 12. 7
w caib. 3. 26, 27
x 1 Each. 12. 8
y Air. 32. 1, &c.
z Iud. 9
a Ios. 4. 12, 13
b Ios. 14. 10, 11
4 *ùrarachd*
c Ios. 19. 47
d Salm 36. 8; 90. 14
Ier. 31. 14
e Air. 20. 29
f Ios. 19. 32, &c.
g Dan. 6. 3
h Air. 27. 18, 23

taitneach d'a bhràithribh, agus tumadh e a chos ann an olaidh[c].

25 *Bithidh* do bhrògan 'n an iarunn agus 'n an umha[1]; agus mar do làithean *is amhluidh bhitheas* do neart[e].

26 Cha-*n 'eil* neach cosmhuil ri Dia Iesuruin[f], *a tha* 'marcachd air nèamh[g] a'd' chòmhnadh, agus 'n a mhòrachd air na speuraibh.

27 *Is e* an Dia bith-bhuan do thearmunn[h], agus fodha *tha* na gairdeanan sìorruidh: agus fuadaichidh e mach an nàmhaid romhad, agus their e, Cuir as *da*.

28 An sin gabhaidh Israel còmhnuidh gu tèaruinte[i] 'n a aonar[j]: *bithidh* tobar Iacoib air fearann arbhair agus fìona; mar an ceudna silidh a nèamha nuas drùchd.

29 *Is* sona thu[l], O 'Israeil: cò *tha* cosmhuil riut, O 'shluagh a shaoradh leis an Tighearna, sgiath do chòmhnaidh[m], agus neach a 's e claidheamh[n] do mhòrachd? agus gheibhear do naimhde 'n am[3] breugaibh dhuit, agus saltraidh tu air an àitibh àrda.

CAIB. XXXIV.

1 *O shliabh Nebo fhuair Maois sealladh de thìr Chanaain.* 5 *A bhàs agus 'adhlac.* 7 *'Aois.* 8 *An tuireadh air a shon.* 10 *A chliu.*

AGUS chaidh Maois suas o chòmhnardaibh Mhoaib gu sliabh Nebo, gu mullach Phisgah, a *tha* thall fa chomhair Iericho: agus nochd an Tighearna dha fearann Ghilead uile gu Dan,

2 Agus Naphtali uile, agus tìr Ephraim, agus Mhanaseh, agus tìr Iudah uile, gu ruig an fhairge a's faide mach,

3 Agus an taobh deas, agus còmhnard glinne Iericho, baile nan craobh pailm, gu ruig Soar.

4 Agus thubhairt an Tighearna ris, *Is* e so am fearann a mhionnaich mi do Abraham[v], do Isaac, agus do Iacob, ag ràdh, Do d' shliochd-sa bheir mi e: thug mi ortsa 'fhaicinn le d' shùilibh, ach d'a ionnsuidh cha téid thu thairis[w].

5 Agus fhuair Maois, òglach an Tighearna, bàs an sin, ann am fearann Mhoaib, a réir focail an Tighearna.

6 Agus dh'adhlaic e ann an gleann e, ann am fearann Mhoaib, thall fa chomhair Bhet-peoir: ach cha-n aithne do dhuine sam bith 'uaigh gus an là 'n diugh[z].

7 Agus *bha* Maois ceud agus fichead bliadhna a dh'aois an uair a fhuair e bàs: cha d'fhàilnich a shùil[b], ni mò a thréig a neart e[4].

8 Agus ghuil clann Israeil air son Mhaois ann an còmhnardaibh Mhoaib deich làithean 'ar fhichead[c]: mar so chrìochnaicheadh làithean a' ghuil agus a' bhròin air son Mhaois.

9 Agus bha Iosua mac Nuin làn de spiorad a' ghliocais[g]; oir chuir Maois a làmhan air[h]: agus dh'éisd clann Israeil

ris, agus rinn iad mar a dh'àithn an Tighearn do Mhaois.

10 Agus cha d' éirich fàidh o sin ann an Israel cosmhuil ri Maois[a], neach a b' aithne do'n Tighearna aghaidh ri h-aghaidh;

11. Anns na h-uile chomharraithean[c] agus iongantais a chuir an Tighearna e a dheanamh ann an tìr na h-Eiphit, air Pharaoh, agus air a sheirbhisich uile, agus air fhearann uile,

12 Agus anns an làimh chumhachdaich sin uile[b], agus anns an uamhas mhòr uile, a dh'oibrich Maois ann an sealladh Israeil uile.

---

a caib 18. 15, 18. Gniomh. 3. 5, 6.
b Caib 7. 19.
c Caib 4. 34.

#

Crioch

... History of England from the accessio
of Henry VII to the death of George II, 3 vols, 8vo, leather, Boston, 1829. 2.25

103 ENGLAND. A Picturesque Tour of the River Thames in its Western Course; Includi
particular descriptions of Richmond, Windsor and Hampton Court. By John F. Murray
Illust, 8vo, half lea, London 1845

104 ENGLAND. The History of England from the earliest times to the reign of Victoria 2.25
By M. Guizot, Illust, 4 vols, 12mo, cl, N Y 1878

105 LETTERS from Europe and the West Indies, 1843-62. By Thurlow Weed. 8vo, cl, Alban 1.50
1866
Interesting letters by the famous old Politician. 2.0

106 ENGLAND. Shakespeare's England. By W. Winter, Illust, 12mo, cl, N Y 1893. 1.25

107 QUEENS of Society. By Grace and Philip Wharton. Illust. 12mo, cl, London,
n. d.

108 ENGLAND. The History of: By Miss Corner. 12mo, cl, London, n. d. 2.00
Library stamp on title. .50

109 FRANCE. Louis XIV and Madame de Maintenon. By Charlotte, Lady Blennerhassett.
Illust. 8vo, clo, London 1910

110 NAPOLEON, A Life of: With a sketch of Josephine, empress of the French. By Ida 2.25
M. Tarbell. Illust, 8vo, cl, N Y 1905

111 ILLUSTRIOUS DAMES of the Court of the Valois Kings. By Pierre de Bourdeille. 2.00
Trans by Katherine P. Wormeley. Illust. 8vo, cl, N Y 1912

112 FRANCE. The Political and Military History of the Campaign of Waterloo, trans. 1.50
from the French of De Jomini. 12mo, cl, N Y 1853
1.00

Use this sheet. Send me Nos.
Signed:

Skinner's #441.
Albany. N Y

Part II

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 04 02 08 030 3